

Profetia kirjoittamisen lajina:
tapaustutkimus Veikko Latvalasta
profetiakirjoittajana

© Tuula Laamanen 2012
Pro gradu -tutkielma
Jyväskylän yliopisto
Humanistinen tiedekunta
Taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos

Sisältö

Abstrakti	3
JOHDANTO	4
1. PROFETIAKIRJOITTAMINEN SANAN VALTAKUNNASSA	18
1.1. Profetiakirjoittaminen käsitteenä ja kognitiivisena ilmiönä.....	18
1.2. Profetia kirjoittamisen lajina ja viestintänä.....	41
1.3. Profetiakirjoittaminen taiteena ja tekijyytenä.....	62
1.4. Profetia tulkintana ja kirjoittamisena.....	86
2. VEIKKO LATVALA PROFEETTANA JA PYHÄNÄ MIEHENÄ	121
2.1. Herättäminen – armo kuulemiseen ja tietämiseen.....	121
2.2. Puhdistuminen – armo dialogiin ja viestien välittämiseen.....	146
2.3. Korottaminen – armo sanelujen vastaanottamiseen ja ihmeiden tekemiseen....	176
3. PROFETIA TEKSTIEN KIRJALLISET PIIRTEET	194
3.1. Pyhien sanelujen sisältö – Jumalan tahto profetiateksteissä.....	194
3.2. Profetiatekstin saneleva Ääni – Jumalan puhetapa.....	225
3.3. Profetiatekstin tuntomerkit – Jumalan sanelun kielelliset piirteet.....	247
SANA SANELEE – KOLMINAISUUS KERTOO	281
LIITTEET	313
1. Kristus Pyhä Kolminaisuus Jumala ihmisen sielussa.....	313
2. Sielun henkisen kehityksen vaiheet.....	314
2b. Henkisen kasvun jana.....	321
LÄHTEET	322
Kirjalliset lähteet.....	322
Internet-lähteet.....	331

Abstrakti

Tutkielma käsittelee ihmiskunnan historian vanhinta kirjoittamisen lajia ja kirjallista ”ammattia”, profetiakirjoittamista. Ilmiötä on tutkittu kolmen vuoden ajan lukemalla suuri määrä erilaista ja eri tieteenalojen lähdekirjallisuutta sekä haastatteleamalla tunnettua suomalaista profetiakirjoittajaa, Veikko Latvalaa (s. 1940). Hänen kertomaansa ja kirjoittamaansa on verrattu *Raamatun* profeettojen teksteihin sekä Jeesuksen jälkeen eläneiden kirjaprofeettojen selvityksiin ja teksteihin, joita Latvalan lisäksi tutkimuksessa ovat Hildegard Bingeniläinen (1098–1179), Ramon Llull (n. 1232–1315), Ristin Johannes (1542–1591) ja Emanuel Swedenborg (1688–1772). Profeettoja on ollut aina ja on oleva tulevana aikoinakin.

Profetiakirjoittaminen on ainutlaatuinen ja todellinen ilmiö myös omassa ajassamme, jota ei vain ole aiemmin tutkittu. Ilmiön määrittely johti nykyisen psyko-fyysisen ihmiskuvan muuttumiseen: ihminen ei ole aivot eikä Jumala ei ole ihmisen ulkopuolinen olento, vaan on Totuuden ja Hyvyyden Ääni ja Sanelija ihmisen sisällä, sielun laatuna ja olemuksena, joten kaikki ihmiset voivat Jumalan kuulla ja tunnistaa. Tämä ei ole uusi tieto, sillä ilmiöstä on kirjoitettu *Raamatussa* jo luomiskertomuksesta alkaen. Nyt tälle mystisenä pidetylle sisäiselle kuulemiselle on saatu uutta todistusaineistoa, joka on kyetty mallintamaan ihmisen henkisenä evoluutiona, minkä päätepiste tarkoittaa Jumalan täydellistä tuntemista ja kuulemista. Mikä on ihminen, kuka on Jumala, mitä on profetia, kuka voi olla profeetta tai parantaja eli Pyhä Mies ja miten profetiakirjoittaminen tapahtuu, selviävät tutkimuksen edetessä. Selviää myös syy siihen, miksi kaikille ihmisille Jumala ei ole todellinen ja konkreettinen tai keitä ovat väärät profetat ja mitä profetiakirjallisuudessa esiintyvät termit hyvyys ja pahuus tarkoittavat.

Profeettoja voi olla monilla aloilla. Ihmisillä ei ole tietoa tästä kyvystään, vaikka omaisivatkin edellytykset Jumalan Äänen ja puheen tunnistamiseen sielussaan. Jumala itse valitsee profeetan ja koului kuulemaan Äänensä ja ottamaan vastaan kirjallisia saneluja, joilla on tietty tarkoitus, tietyt lajityypilliset piirteet, teemat ja ajallinen jatkuvuus, joista ne voidaan tunnistaa. Profeetta on Jumalan sihteeri, tiedottaja, journalisti, tietokirjailija, diagnoosien ja hoito-ohjeiden välittäjä sekä Pyhän Miehen asemassa myös parantamishmeiden tekijä. Profeetan ja Jumalan välillä on jatkuva dialogi ja toiminnalla selkeä päämäärä: Uskon herättäminen Jumalaan, Lähimmäisenrakkauden teot, kuten parantaminen ja Toivon antaminen kärsiville ihmisille. Usko, Toivo ja Lähimmäisenrakkaus ovat ihmisen suojamuuri kaikkea ulkoista kärsimystä vastaan. Profeettansa avulla Jumala haluaa johdattaa ihmiset luovaan hyvyteen ja onnellisuuteen, mikä on Jumalan saneleman profetiakirjallisuuden ydin. Profetia ei ole profeetalle kirjallista luovuutta, vaan konkreettista Jumalan toimeksiantojen toteuttamista ja kirjallisten sanelujen vastaanottamista ja Jumalan tahdon viestittämistä ihmisille ja yhteiskuntaan.

JOHDANTO

Istuimme mieheni kanssa junassa heinäkuussa 2007 paluumatkalla Itä-Suomesta Tampereelle, kun sain yllättävän puhelun liiketuttavaltani vuosien takaa. Hän oli epätoivoinen, sillä puolison jo kerran parantunut aivosairaus oli puhjennut uudestaan. Nyt lääkärit eivät olleet antaneet enää montaakaan kuukautta elinaikaa. Pian kuulin, että tämä liiketuttuni oli saanut toisaalta yhteystiedot miehelle, jolla oli yliluonnollinen kyky saada tietoa ja neuvoja, muun muassa tällaisissa tapauksissa. Niinpä liiketuttuni pyysi tämän mystisen miehen puolisonsa luokse. Muutaman viikon kuluttua myös oma puolisoni sai neuvoja tältä tietäjältä, ja terveydelliseen ongelmaan löytyi sekä syy että ratkaisu, minkä lääkäritkin sitten vahvistivat. Sukulaiseni ja tuttavani varasivat kiireesti omat aikansa päästä miestä tapaamaan. Sen jälkeen meidän kenenkään elämä ei ollut enää entisenlainen, vaan jotain ihmeellistä ja ymmärryksellemme käsittämättömää oli jokaisen kohdalla tapahtunut.

Keväällä 2008 ajoimme tapaamaan tätä merkillistä miestä uudelleen. Ystäväni, joka oli jo ehtinyt tutustua häneen paremmin, lykkäsi käsiini nipun muistiinpanoja ja käski lukea. Jokainen liuska oli kirjoitettu kauniilla käsialalla, siististi tavalliselle kirjepaperille, sivut numeroituina. Aloin lukea ääneen. Autossa vallitsi syvä hiljaisuus. Jokainen sana tuntui iskeytyvän suoraan sydänjuuriin. Kohta olimmekin jo miehen pihassa, hämmentyneinä, odottavina ja kovasti jännittyneinä. Ovi avautui ja meitä kättelemään saapui hyväntuulinen ja hyväkuntoisen oloinen pariskunta: ”Tällaisia tavallisia eläkeläisiä vaan”, naurahti hoikka, iloinen ja selvästi ikäistään nuoremmalta näyttävä rouva ihmettelyyni. Tietäjäksi kutsuttu pitkäkö mies hymyili vienosti ja toivotti meidät tervetulleeksi. Hän katsoi syvälle silmiin ja oli hyvin levollinen olemukseltaan, mikä sai läpäyttävän sydämen nopeasti rauhoittumaan. Menimme sisälle heti esittäytymisten jälkeen ja seurasimme perästä työhuoneeseen. Tietäjämme, Veikko Latvala (s. 1940) nimeltään, pyysi meidät istuutumaan nojatuoleille, joita huoneessa oli useita. Päätelin, että hänen luonaan käy ryhmiä enemmänkin. Istuimme hiljaisina. Tunnelma oli odottava.

Jo tuolloin työskentelin kustantamossa, joten pelkästä mielenkiinnosta kysyin lähtöä tehdessämme Veikko Latvalalta, mikä tuo lukemani teksti oikein oli, koska se oli lä-

hes valmis tarina ja tietopaketti, joka vain odotti kansia ympärilleen. Hän kohautti hartioitaan ja totesi: ”Käskettiin vain kirjoittaa ylös. Se oli vuonna 2005, kun tämä annettiin. En yhtään tiedä miksi.” Utelin edelleen, että onko tämä tarkoitus tehdä joskus kirjaksi saakka, mihin Veikko Latvala muutaman sekunnin hiljaisuuden päätteeksi tokaisi kuin olisi itsekin yllättynyt: ”Sinä kustannat sen!”

Kesällä 2008 olin kirjoittanut tuon Veikko Latvalan saneluna saaman tekstin koneelle, jakanut kappaleet, luvut, osiot, repliikit paikoilleen ja niin edelleen. Kaikki kysymyksiä herättävät asiat kävimme Veikko Latvalan kanssa yhdessä läpi muutamissa palaverissa, jotka olivat ihmeellisiä nekin. Täydennystä tarvitsevat kohdat Veikko Latvala kysyi ”yläkerrasta” saman tien. Tämä tapahtui niin, että kun tiedustelin häneltä esimerkiksi Jeesuksen opetuslasten nimiä, jotka Latvalan kirjassa poikkeavat *Uuden testamentin* ilmoittamista nimistä osittain, näytti Veikko Latvala noin viiden sekunnin ajan hyvin mietteliäältä, oli hiljaa, pää kääntyneenä sivulle alaviistoon, ikään kuin kuulisi takaansa kuiskaajan äänen. Sitten hän ilmoitti, mitä hänelle oli vastattu. Kun tivasin jotakin tietoa, joka tuntui mielestäni uskomattomalta, hämmästyi Veikko Latvala itsekin, jos hänelle annettu vastaus tuli hieman kipakkaan sävyyn: ”Se on näin, usko se!” Erääseen kysymykseeni, jonka esitin monen tunnin jälkeen väsyneenä ja hieman jo nälkäisenäkin, tuli vastaus: ”Tuo oli hölmö kysymys. Menkää tauolle”, sanoi Veikko Latvala itsekin saamastaan vastauksesta täysin yllättyneenä. Nauroimme molemmat ja noudatimme käskyä mielihyvin. Teoksen nimi, kannen ilme ja värikin kysyttiin samalla tavoin. Ainoa ”ylhäältä määrätty” ehto julkaisemiselle oli, että tekstistä ei saanut muuttaa mitään. Niin kirja nimeltä *Pyhiä ilmoituksia Jeesuksesta, elämästä, tulevasta* ilmestyi marraskuussa 2008. Heti joulukuun alussa Veikko Latvala, ilmoitti minulle, että hänen käskettiin kirjoittaa uusi kirja, joka tulisi julkaista keväällä, ja se olisi runomuotoinen. Hän ihmetteli itsekin asiaa, sillä ei ollut koskaan kirjoittanut ainoatakaan runoa.

Sain runot tammikuussa 2009, jälleen siististi käsin kirjepaperille kirjoitettuin ja sivut numeroituina. Veikko Latvala kummasteli tapaa, jolla tekstit oli hänelle saneltu:

”Istuin kynä kädessä ja odotin. Sitten sitä alkoi tulla. Vaikka kirjoittaminen keskeytyi päiväkausiksi tai vastasin välillä puhelimeen ja sana tai lause jäi kesken, jatkui teksti täsmälleen siitä, mihin se oli jäänyt. Sitten kun viimeinen runo oli paperilla, sanottiin

vain: 'Se on siinä'. Ja siihen se tyssäsi. Kuin vesihana olisi väännetty kiinni. Oli se merkillistä.”

Runolliseen muotoon kirjoitettu kirja nimeltä *Pyhiä viisauksia, runollisia ajatuksia* ilmestyi huhtikuussa 2009. Loppuvuodesta 2009 avattiin kustantamon sivuille blogi Veikko Latvalalle (www.pyhailmoituksia.fi). Samat tiedot vein Facebookiin (Veikko Latvalan Pyhiä Ilmoituksia -ryhmä) ja englanniksi Twitteriin (www.twitter.com/aminokustannus). Kaikille näille tuli hyväksyntä myös ”ylhäältä”. Blogin sisältöön tiedustelin Veikko Latvalalta puhelimitse tietoja erilaisiin ajankohtaisiin ilmiöihin ja historiallisiin kummallisuuksiin mutta myös hengellisiin ilmiöihin. Täydensin blogia kerran tai pari kertaa kuukaudessa. Olin valmiiksi kerännyt kysymyslistan, esitin kysymyksen kerrallaan, johon Veikko Latvala kertoi saamansa vastauksen. Jos vastausta ei annettu, oli syy yleensä se, että tietoa ei saanut antaa ihmisten tietoisuuteen, joten Veikko Latvalan saama vastaus oli silloin: ”Tähän asiaan ei parane puuttua.” Kirjoitin saamani vastaukset käsin ylös ja noudatin niin sanotun sanatarkkaa esitystä kuin vain mahdollista. Yleensä onnistuin tässä hyvin. Kaksi pahaa kirjaamisvirhettä olen myös tehnyt oman tulkintani sotkettua sisältöä: toinen koski jalkapallon maailmanmestaruutta ottelussa Hollanti-Espanja vuonna 2010 ja toinen Suomen pääministeriä Matti Vanhasen jälkeen. Kumpaankin tulkitsin annettua vastausta päättelemällä vastauksen sisältöä itse, sen sijaan, että olisin kirjannut ne ylös sellaisina, kuin ne ilmoitettiin. Tästä sain myös ansaitsemani tiukkasävyiset moitteet. Blogin ylläpito kesti kaksi vuotta ja päättyi lokakuussa 2011 Veikko Latvalan omasta pyynnöstä: ”Aika tuli täyteen.”

Kun Veikko Latvalalla kysytään kysymyksiä tai pyydetään apua ongelmaan, on hänellä yhteys kaikkietävään Tietäjään eli Jumalaan, joka tiedot tai pyydetyn avun palvelijansa kautta antaa. Muutoin Veikko Latvalan kanssa puhutaan ja jutellaan samoja normaaleja arjen asioita, niin kuin kenen tahansa ihmisen kanssa. Hän on hyvin vaatimaton mutta vankka, mikä tulee esiin myös hänen itsensä kertomassa osuudessa (luku 2). Latvala selvittää tarkasti konkreettista yhteyttään Kaikkietävään, jonka kanssa keskustelee, jolta saa tiedot kysyjille ja jonka määräämiä saneluja kirjoittaa muistiin. Luen Veikko Latvalan kirjoittamia kirjoja puhtaasti Jumalan itsensä ilmoittamana sisältönä. Ajattelen Jumalan elävänä ja puhuvana Henkenä, jolla on asiaa ihmisille, joilla itsellään ei ole kykyä kuulla Häntä sisimmässään. Kokemusteni perusteella olen

vakuuttunut tuon dialogiyhteyden olemassaolosta. Luottamukseni Veikko Latvalaan ja Jumala-dialogin todellisuuteen perustuu noin viiden vuoden yhteistyöhön ja jatkuvaan kanssakäymiseen hänen kanssaan sekä lukuisiin ihmeiksi luokiteltaviin asioihin ja tapahtumiin, joita olen saanut näinä vuosina kokea ja nähdä. Eräs mainitsemisen arvoinen ihme on oman kummipoikani käsittämätön selviäminen varmasta kuolemasta kesällä 2010. Kummipoikani ajoi pahan kolarin, jossa hänen päätään kannatteleva niskaluu murtui, samoin tuota luuta ympäröivä tukirengas. Normaalisti tästä vammasta ei kukaan selviä hengissä, koska niskat ovat ”poikki”. Ensiavussa lääkärit olivat sitä mieltä, ettei kummipoikani selviä. Apua pyydettiin puhelimitse Veikko Latvalalta, joka tovin jälkeen ilmoitti: ”Poika selviää, mutta toipuminen kestää.” Niinpä kolmen päivän päästä tuosta ilmoituksesta kummipoikani puheli normaalisti kuin mitään ei olisi tapahtunut ja pääsi tehohoidosta kotiin toipilaaksi vain viikon kuluttua kolarista. Tämä oli lääkäreille, kuten meille muillekin, täydellinen mystinen ihme – edes halvaantuneisuutta ei ilmennyt, vaikka röntgenkuvat näyttivät aivan selvää vauriota, josta kukaan ei ole eloon jäänyt. Vain vuosi tapahtuneen jälkeen poika meni normaalisti armeijaan, valittiin yksikkönsä parhaimmiston ja pääsi aliupseerikoulutukseen. Veikko Latvalalla oli nyt suotu armo parantamiseen eli korotus Pyhän Miehen asemaan, mitä ”virkaa” selvitän tarkemmin luvussa 2.3. Kun ilmoitin Veikko Latvalalle kummipojan ihmeellisen paranemisen, vastasi hän ilahtuneena: ”Ai, se toimii jo!” Vähitellen myös blogissa ilmoitetut ennusteet kävivät yksi toisensa jälkeen toteen. Käytän eräitä blogissa julkaistuja tietoja myös tämän tutkielman perusteluissa.

Lukuisten ihmeellisten kokemusteni takia aloin innolla tutkia, mitä tämä ”ylhäältä saanelu” eli profetiakirjoittaminen on. Miksi ilmiöstä ei puhuta missään? Aloin kummasella sitä, että suomalaisissa kristillisissä viestimissä ei juurikaan perehdytä nykyajan profetiaan tai profeettoihin. Kun sitten esittelin Veikko Latvalaa ja hänen sanomisiaan kristityille tutuilleni tietyissä kristillisissä järjestöissä ja medioissa, sain vastaani joko täydellistä vaikenemista tai pelkkiä syytöksiä silmilleni, koska uskalsin luottaa moiseen ”paholaisen palvelijaan”, kuten Veikko Latvalaa saamissani sähköposteissa nimiteltiin. Suurin osa näistä tuttavistani katosi kuin höyry tuuleen – minäkin olin paholainen, ”Iisebel seurakunnassa” kuten minua oli nimitelty. Nyt olin siis pannassa, ajattelin, vääräoppinen kuin Martti Luther aikoinaan. Lopulta kristillinen TV-kanavakin ilmoitti, että he ”eivät julkaise medioissaan Veikko Latvalan kirjojen mainoksia, sillä jotkut Latvalan opetukset eivät sovi kanavan medioiden linjaan”.

Kirjoittamisen opiskelijana profetiakirjoittaminen alkoi kiinnostaa minua nyt vielä enemmän sekä ilmiönä että kirjoittamisen tapana. Mietin, että ihminen kykenee kuvittelemaan vaikka minkälaisia olentoja ja kirjoittamaan niistä tarinoita, mutta Jumalan kuvittelemisen tuntuu olevan suorastaan ylivoimaista. Aloin selvittää profetalle puhuvan Jumalan tapaa olla, ilmetä, puhua ja toimia. Luin *Raamattua* läpi edestakaisin ja etsin profeettojen ilmoittamia tietoja yhteyskokemuksista ja sanelun saantitavoista. Kirjastoista etsin teoksia, joissa profetian armolahjasta olisi kerrottu lisää. Eräiden kristillisten kustantajien sivuilla mainostetaan profetiakirjoita teoksia, joissa ennustellaan lopunajoja tai vastaavia tuomionpäiviä. Veikko Latvala ilmoitti tuolloin asianlaitaa kysytyäni, että ”sellaiset kirjat eivät ole profetiaa eivätkä Jumalalta saatua ilmoitusta, koska maailma loppuu vasta sitten, kun aurinko sammuu joskus miljardien vuosien päästä, ja sen jälkeen elämä jatkuu jossain muualla. Lopunajoilla pelottelu tulisi heti lopettaa!”

Huomasin myös, että aiheeni, profetiakirjoittaminen, on täydellinen tabu kristillisissä piireissä. Kumpikaan valtiokirkkomme, ei evankelisluterilainen tai ortodoksinenkaan, puhu halaistua sanaa profetioista tai profetoista, profetiakirjoittamisesta ei yhtään mitään. Katolinen kirkko on ansioitunut lähinnä menneinä aikoina eläneiden profeettojen perinteen vaalijana, mutta nämäkin profetat, saksalainen Hildegard Bingeniläinen (1098–1179), espanjalaiset Ramon Llull (Ramón Lulio s. n. 1232–1315) ja Ristin Johannes (Juan De la Cruz, 1542–1591) muun muassa, samoin luterilaisen kirkon ruotsalainen Emanuel Swedenborg (1688–1772), olivat omana aikanaan kirkon hampaissa joko vääraoppisina tai henkilön opetuksia pidettiin uhkana vallitseville teologisille näkemyksille. Näiden profeettojen omia tai heistä tehtyjä teoksia käytän myös tutkielmani lähteinä. Oman aikamme karismaattiset kirkot, joita ovat muun muassa Nokia Missio -kirkko, Helluntaikirkko ja Vapaakirkko, opettavat seurakuntalaisiaan kilvoittelemaan armolahjojen saamisessa apostoli Paavalin kehotuksen mukaan (1. Kor.12:1–31 ja 14:1–5,12), ikään kuin jokainen haluava saisi niitä itselleen oman tahdonvoimansa avulla. Karismaattisuus-käsite juontaa sanasta karisma (kreik. kharisma), joka on Suomessa tullut käyttöön noin 1900-luvun alussa sen alkuperäisessä merkityksessään tarkoittaen armolahjaa tai henkilölahjaa (Häkkinen 2004, 361). Karismaattista uskonnollisuutta edustavat tahot pitävät profetioita ”voimallisen ylistyksen” seurauksena saatuina, yleensä enemmän tai vähemmän epämääräisinä ”tiedon sanoii-

na” mutta myös kielillä puhumisena, minkä ymmärtää vain se henkilö, joka osaa tulkita tuon soperruksen sydämessään. Niin lukemattomat kerrat olen ollut mukana noissa hurmostilaan yltävissä ylistyksissä, että tiedän, mistä puhun. Aidosta profetiasta tuossa mekastuksensekaisessa hurmostelussa ei ole kysymys. Pahimmillaan hurmostila muistuttaa enemmänkin voodooa, afrikkalais-haitilaista magiaa, hurmoksellista transsitilaa, johon pyritään villin ylistyksen ja tanssin avulla ja uskotaan, että hengen valtaan eli hurmukseen joutuminen tarkoittaa Jumalan asettumista ihmiseen (*Tieteen kuvalehti 10/2001, 5*). Suomalaisissakin seurakunnissa tuota tunteikasta ”älämölöä” pidetään Pyhän Hengen vaikutuksena ihmisessä, vaikka kyse ei ole armolahjasta lainkaan. Täytyy myöntää, että oltuani noissa hurmoskokouksissa, olen kokenut hurmoksia itsekkin, ollut hyvin euforisessa tilassa ja täynnä pursuavaa iloa, minkä ymmärrän endorfiinien vaikutuksesta syntyväksi mielihyvätalaksi. Joskus on ollut sellainen tunne, että pitää sanoa jotain henkevää jollekin toiselle, mutta jokin on estänyt ja olen pitänyt visusti suuni supussa. Jokin on myös estänyt heittäytymästä täysin estoitta ilmevään ”hillumiseen”, jossa ihmiset sätkivät maassa ja kaatuilevat ”Pyhän Hengen” vaikutuksesta. Tiedustelin Veikko Latvalalta, miksi ihmiset kaatuvat päistikkaa maahan, kun saarnaaja painaa kätensä otsaan, mihin hän vastasi: ”Se on uskon heikkoutta, sillä vahvassa uskossa oleva ei joudu hurmukseen eikä kaadu.” Latvala lisäsi, että ”todellinen usko on järjen asia”. Nyt ymmärrän, että sekä tuo tarve ”julistaa itsestä ulos jotain” ja ”kaatumiset” ovat seurausta sekä euforisesta ilosta että muiden seurakuntalaisten antamista kehotuksista heittäytyä täysillä ”hengen vaikutukseen”, mutta ”Pyhää Henkeä” tai profetiaa ulostuleva vuodatus ja kaatuilukaan eivät ole, vaan fyysistä ja aistillista antaumusta, fyysistä hekumaa, mikä tutkimuksessakin tulee profeettojen varoitteluissa esiin. Useimmiten nuo hurmosteluhetket päättyvät seurakunnissa aina rahan antamisen kehotuksiin sopivilla raamatunjakeilla säestäen – ja kolehtipussi pursuaa. Jos taas joku kristityksi ja uskovaksi itseään kutsuva henkilö käy Veikko Latvalan luona pyytämässä helpotusta tai neuvoa ongelmaansa ja saa avun, ei Latvalaa haluttaisi palkita kuin roposilla korkeintaan, kiitostakaan ei aina heru, vaikka ihminen on saanut elämälleen jatkoaikaa tai onnistunut liikeasioissaan ja tehnyt voittoakin saamansa neuvon vuoksi. Vaatimaton kun on, ei Veikko Latvala edes pyydä palkkioita, vaan kiitollisuus jää ihmisen omaan harkintaan. Itse kehotan kaikkia Latvalan luo ohjaamiani henkilöitä antamaan hänelle jotain korvausta kiitollisuuden tunteen mukaan. On härskiä käyttää omasta vieraanvaraisuudestaan ja ajastaan antavia ihmisiä hyväkseen osoittamatta kiitollisuutta hivenenkään vertaa, varsinkin, jos oman seura-

kunnan kolehtikuppiin pudotellaan näyttävästi satasia vain osoittaakseen muille mallia hyvänä kristittynä toimimisesta: moni maksaa maineensa takia enemmän kuin terveytensä tai taloutensa kuntoon auttamisesta.

Vaikka kristilliset seurakunnat pyhittävät Jeesus Nasaretilaisen, Jumalan todellisen ja Korkeimman profeetan eli Pyhän Miehen perintöä, ei hänestä puhuta lainkaan profeettana, vaan Jumalana, joka astui maan päälle. *Raamatun* profeettakirjoja luetaan Jumalan ilmoituksina ja tahtona, mutta ei lainkaan mietitä, miten nuo profeetat ovat tietonsa kirjoihinsa saaneet – tai miksi kyseisiä henkilöitä puhutellaan profeettoina tai Pyhinä Miehinä. Miten he ovat päätyneet asemaansa ja miten he eroavat vaikkapa meedioista tai muista ”intuitiivisista selvänäkijöistä”? Mooseksen viidennessä kirjassa Jumala ilmoittaa futuurimuotoisessa julistuksessaan, että herättää profeettoja itse, jopa kertoo tuntomerkitkin oikean profeetan tunnistamiseksi (5. Moos. 18: 18–22). Profeetan ja Jumalan välinen yhteys on profetian olennaisin asia, mutta miksi tästä yhteydestä, joka toistuu läpi *Raamatun*, ei tiedetä mitään? *Raamattu* kertoo selkeästi, että kautta ihmiskunnan historian on ollut profeetoiksi nimettyjä henkilöitä. Jostain syystä ilmiön olemassaolo on lakannut kiinnostamasta tutkijoita ja profetia-käsittekin on pysähtynyt *Raamattuun* ja *Uuden testamentin Ilmestyskirjaan*. Kuitenkin kirjalliset lähteet paljastavat, että profeettoja on ollut Jeesus Nasaretilaisen jälkeen kaikkina aikoina aina nykyhetkeemme saakka, joten varmasti heitä on tulevaisuudessakin. Profeetta on mysteeri, koska ilmiöstä ei ole olemassa tutkimuksia, vaan tutkijatkin kiistelevät lähinnä siitä, onko ilmiö lainkaan totta – onko se koskaan ollutkaan totta. Toisaalta, nykyseurakuntiin pesiytynyt tapa ”alkaa profetoida” voimallisen ylistyksen seurauksena on vääristänyt profeettakuvaa. Tutkielmani avulla haluan selvittää, minkälainen on profeetan ja häntäkin voimallisemman Pyhän Miehen henkinen laatu, minkälainen on tuon jumalallisen yhteyden luonne ja miten se todentuu kaikesta tietämisen, kirjallisen vastaanottamisen tai jopa parantamisen ihmeenä. Kaikesta tietämisellä tarkoitan niin menneiden, nykyisen ja tulevaisuuden asioiden, kaikkien tieteenalojen tai ihmisen ajatusten, sairauksien ja elämän kokonaisuuden tietämistä, mikä ominaisuus Veikko Latvalallakin on; vuodesta 2010 hänellä on ollut myös parantamistekojen armo.

Profetiakirjoittamisesta, Jumalan ja profeetan dialogisesta yhteydestä ei ole olemassa paljoakaan kirjallista tietoa. Profetiakirjoittamista ei sanana tai kirjoittamisen lajina

ennen tätä tutkielmaa ollut edes olemassa. Kirjoittamisen tutkimus tuntee kyllä Maurice Blanchot'n (1907–2003) automaattikirjoittamisen ja Mihaly Csikszentmihalyin (s. 1934) Flow-teorian, joita esittelen luvussa yksi, mutta profetiakirjoittamisesta – itse prosessista – ei löydy tutkimustietoa juuri lainkaan. On siis varsin tarpeellista tutkia ilmiötä, erityisesti nyt, kun omasta maastamme löytyy elävä tutkimuskohde: Veikko Latvala, joka omin sanoin mahdollistaa ilmiön tutkimisen ja todentamisen. Pysin myös löydösten perusteella luomaan profetiakirjoittamiselle lajityypillisen määritelmän. Tutkittavaan aiheeseen liittyy hyvin monia hengellisiä käsitteitä, joita avaan kirjallisista lähteistä löytyneiden määrittelyjen sekä Veikko Latvalan haastattelun kautta saatujen täsmennysten perusteella. Jotta profetiakirjoittamista voidaan ylipäättään ymmärtää, on välttämätöntä perehtyä sielu-käsitteeseen sekä siihen liittyvään henkiseen kasvuprosessiin, joka mahdollistaa profetiayhteyden, profetiatiedon vastaanottamisen ja dialogin Jumalan kanssa.

Nykytietämykseni mukaan profetiassa puhujana ja sanelijana, lauseen ja tiedon antajana, on Jumala, Ääni, jonka profeetta oppii tunnistamaan sielussaan ja erottamaan ”muista äänistä” sisällään. Vain profeetta kykenee ottamaan vastaan äänellissanallista sanelua itseltään Sanevalta Sanalta, mitä puran esiin seuraavien lukujen kuluessa. Kyse on sisäisestä, sielullisesta ilmiöstä – tai psyykkisestä, kuten nykyään puhutaan, sillä sielu käsitteenä ei kuulu psykologiaan tai sen tieteenhaaraan, kognitiotutkimukseen. Niin sanotun funktionaalisen kognitiotieteen suuntaus selittää, että ihmisen tietoisuus on vain systeeminen ominaisuus aivoissamme ja ajattelu on vain symbolisen järjestelmän mekaanista toimintaa, komputaatiota, jolloin aivot ovat tietokone. Kognitiotiede haaveilee, että tulevaisuudessa voitaisiin tutkia ihmismieltä kuten tietokoneen ohjelmia, erillisinä toimintoina ja ilmiöinä. (Pyysiäinen 1997, 201.)

Vielä renessanssiajalla italialainen filosofi Marsiglio Ficino (1463–1494) määritteli filosofian profeettojen ilmoittamaksi todelliseksi tiedoksi, ja todellinen tieto on tietoa Jumalasta, ja tästä syystä filosofia on ollut olemassa aikojen alusta saakka, mutta kun totuus himmenee ja unohtuu, uudistavat Jumalan armoittamat profeetat sen taas kirkkaaksi ja puhtaaksi (Aspelin 1997, 251–252). Oman postmodernin aikamme filosofia, erityisesti ranskalaisfilosofi Jacques Derrida (1930–2004), ei hyväksynyt filosofialle enää jumalallista lähtökohtaa läsnäolon ja olemisen laatuna, mutta ei myöskään pitänyt mahdollisena irrottautua metafyyysisistä kysymyksistä ja elementeistä, koska kieli

on se tärkein syy, joka tuo tämän ulottuvuuden aina uudestaan mukaan mihin tahansa diskurssiin. Derrida katsoo filosofi Martin Heideggerin (1889–1976) tavoin, että metafysiikka on sama asia kuin filosofia. Myös idealismi luokiteltiin metafysiiseksi 1960-luvulta alkaen eurooppalaisessa filosofiassa. (Derrida 1974, 5–6.)

Filosofinen tieteenhaara ontologia tutkii olevaisen perimmäistä luonnetta, olemisen tapaa, jolloin esimerkiksi fiktion olemistapa kirjallisuudessa ilmenee fiktiona eli seipiteenä ja sisältää yksilöllisen ilmaisun kielessä ja itse kirjallisessa tuotoksessa, mutta ilman käytännöllistä tavoitetta (Wellech & Warren, *Kirjallisuus ja sen teorit* 1942; Hosiaislouma 2003, 658). Edellä kuvatulla tavalla profetiayhteys ja Jumalan oleminen omassa olemisen todellisuudessamme ilmenevät sekä profetiatielona määrätynlaisessa yksilössä sekä hänelle saneltuna tekstinä ja siitä tuotettuna profetiakirjallisuutena, jonka kielessä on tietynlainen ilmaisu sekä selkeä tavoite.

Filosofi Edmund Husserlin (1859–1938) perustama filosofinen tieteenhaara fenomenologia perustelee, että ihmisen on mahdotonta saada tietoa todellisuudesta suoraan, koska emme voi olla varmoja muiden olioiden olemassaolosta meistä riippumattomista syistä, mutta luotettavaa tietoa on saatavissa siitä, miten nuo oletetut oliot meille ilmenevät. Näin ihmisen tietoisuus selitetään tietoisuudeksi jostakin, joten vain sitä tietoa on mahdollista tutkia. Maailma on sellainen, jollaisena se inhimilliselle subjektille näyttäytyy. Esimerkiksi teksti ei ole kirjallisuutta ennen kuin joku sitä lukee, ja tuossa lukemisprosessissa teksti siirtyy lukijan tietoisuuteen. Kirjalliseen tekstiin sisältyy piileviä ja vasta luovassa luennassa todentuvia elementtejä – tekstuaalisia aukkoja. Tekstin rakenteellisten, tyylillisten ja temaattisten piirteiden kautta ja sen syvä-rakenteista eli toistuvista tilanteista, henkilökuvista ja kuvaustavoista saadaan tietoa kirjoittajan tietoisuudesta ja ainutkertaisesta persoonasta. (Hosiaislouma 2003, 245–246.) Näitä fenomenologisia rakenteita ja piirteitä pyrin tutkimuksellani selvittämään sekä profeettojen tietoisuudenlaatuna, kirjoittamistapahtuman laatuna että muutamien profetiateksteissä ilmenevien yhtäläisyyksien avulla. Pyrin myös hahmottamaan profeetan psyykkistä laatua sekä ihmisen henkistä kasvua profeetan asemaan.

Juha Himanka (FT) selvittää Edmund Husserlin *Fenomenologian idea* -teoksen (1995) alkupuheessa, että fenomenologialla Husserl tarkoittaa ”ankaraa tiedettä”, eli filosofia on olemuksellisesti ykseys. Ankanan tieteen tarkoitus on lopettaa käsitteiden

välille syntyvä ja niistä johtuva ja hajaannus, sillä objektiivista immanenttia (sisäinen, tietoiseen sisältyvä välitön ja annettu, läsnäoleva) ja subjektiivista yhdistää transsendentaali (erillinen, jonkin ulkopuolinen, välittömän kokemuksemme ylittävä ja vain havaittavissa oleva) subjektiviteetti (Husserl 1995, 13–14). Tämä tarkoittaa sitä, että tieteen on otettava huomioon myös subjektiiviset asiantilat, kuten tunteet, aistimukset ja muut ihmiselle tyypilliset psykologiset piirteet. Vasta sitten tiede voi olla aukoton. Husserlin mielestä psykologiakin on vääristynyttä tiedettä, koska se asettelee vastakkain subjektiivisen ja toisen, jota kutsutaan objektiivisuuden vuoksi identiteettiseksi. Subjektiivisen ja objektiivisen välisen aukon voi yhdistää vain fenomenologia, joka tarkastelee kaikkea ilmenevää liikuntona, ei olevana, vaan sisäisenä ja subjektiivisena, sillä ilmentynyt ilmenee subjektissa transsendentaalisena liikuntona ”kuin itsestään”. Tietäminen on silloin sitä, että jos ei ole tiedettävää, ei ole myöskään tietoa siitä, mutta tämä on subjektiivista tietämistä ja sen rajallisuutta. Subjektilla ei voi olla tietoa sellaisesta, mitä se ei tiedä. Tämä tietämättömyys ei estä tiedettävän olemassaoloa. Kun subjekti havaitsee tietämisen kohteen, vaikkapa puun, mutta puu palaa poroksi, voi subjekti silti tietää tuosta puusta, joka oli mutta ei ole enää. Näin kaikki tietämisen ilmiöt viittaavat aina itse asiaan, sillä ilmiöt ovat asia itse, koska jokainen asia on ajateltavissa ilman olevaa. Ilmiö käsitetään aina transsendentaalisena käsitteenä. (Husserl 1995, 16–18.)

Edellä kuvatulla tavalla jokainen ihminen tietää tai on tietämätön Jumalasta. Ihminen ei havaitse tai tiedosta transsendentaali-ilmiöitä, esimerkiksi Jumalan liikuntoa itsessään, koska on niin tottunut ”maailmaansa”. Lopulta tottumus johtaa siihen, että ihminen havaitsee vain tuloksen eikä tiedosta enää havaitsemisensa toimintaa. Näin ihminen uskoo vain tuohon objektina havaitsemaansa kohteeseen. Tätä Husserl kutsuu luonnolliseksi asenteeksi: kaikki koettu ja koettavissa olevat kohteet yksinkertaisesti vain ovat olemassa. Maailmakin on pelkkä luonnollisen asenteen horisontti. Tämä horisontti hallitsee kaikkia tieteitä samalla tavalla kuin se hallitsee ihmisen asennetta. Tästä tottumuksesta johtuen ihminen ei enää kykene havaitsemaan ilmiöiden liikuntoa ja olemusta. (Husserl 1995, 20, 34.) Silti tuo liikunto voidaan havaita, ja se paljastaa asian. Liikunnon tarkkaileminen on reduktiota, liikunnon katselua liikunnon aikana tai sen tunnistamista asiasta ilman omia mielteitä, immanentisti, eli puhtaassa tietoisuudessa ja joka on ei-kielellistä oloa. (Husserl 1995, 22–23, 59–60, 65, 71.) Tätä reduktion käsitettä Jiddu Krishnamurti selittää nyt-hetken tarkkailemisena ja siinä olemise-

na (Krishnamurti 1991, 39–41) ja Derrida *différance*-käsitteen kautta tarkkailemisena (Derrida 1988, 48). Aivan samanlainen liikunto tapahtuu silloin, kun ihminen alkaa kirjoittaa teosta ja alkaa kuvitella sille tyypillistä kohderyhmää tai lukijaa – objektia, mutta jota ei ole vielä edes olemassa. Ajattelu on subjektiivista liikuntoa, ulkomaailma on arki ajatteluun perustuvaa ja uskoa sen olemassaoloon, transsendenssia ajatusta ja sen liikuntoa. (Husserl 1995, 25.)

Husserl asetti vastakkain luonnollisen ja filosofisen ajattelutavan, jolloin luonnollinen ajattelu ottaa kaiken tiedon vastaan itsestäänselvyytenä mutta kyvyttömänä tiedostamaan tuota ajattelunsa liikuntoa, sen sisältöä ja tapaa, ennen kuin eteen tulee jokin ongelma, jolloin tiedostamista (*cogitatio*) aletaan tutkia luonnollisena ilmentymänä eli refleктоimaan ongelman kanssa. Ongelmatilanteessa ihminen jopa kyselee itseltään, miten asiaa pitäisi miettiä tai pohtia, mutta tämäkin on luonnollista ajattelua ja sen loogisuutta. (Husserl 1995, 35–36.) Tietoteoreettinen (epistemologinen) reflektio tarkoittaa edellä kuvatun luonnollisen ajattelun ja tiedon kritiikkiä, jolloin tulkintojen virheellisyydet pyritään havaitsemaan ja kyseenalaistamaan, mikä on Husserlille todellista filosofista ajattelua. Metafyysikka on tiedettä absoluuttisesta merkityksestä, vastakohtana luonnolliselle tieteelle, joka tarkastelee vain objektiivista immanenttia. Tietokritiikki tarkoittaa siten tiedostuksen ja tiedotuskohteen olemuksellista yhteyttä ja sen ilmiötä selvittävää tiedettä, fenomenologiaa eli filosofista ajattelua, kuten Husserl määrittelee. Tietokritiikki voi tutkia esimerkiksi sitä, mitä tiedostus olemukseltaan on ja pyrkii ymmärtämään ilmiön laadun ja luonteen kauttaaltaan. (Husserl 1995, 40–41.) Jos tutkija takertuu omaan epäilyynsä ja pysähtyy siihen, ei hän löydä kuin epäilynsä ja sen kohteen, mutta ei kykene enää tutkimaan epäilynsä laatua tai sen kohdetta ilmeisenä ilmiönä, vaikka on tietoinen siitä epäilynsä kautta. Epäilijä kykenee vain myöntämään, ettei ymmärrä. Husserl arvosteli filosofeja jämähtämisestä epäilyyn ja siitä, etteivät he pyrkineetkään tutkimaan tuota ilmiötä sisäisenä havaintona, vaikka tämä älyssä ilmenevä elämys voidaan ottaa puhtaan sisäisen näkemisen ja käsittämisen kohteeksi sellaisenaan, omassa alkuperässään. Puhtaassa sisäisessä näkemisessä absoluuttinen (metafyysinen) ilmenee aina ikään kuin ”annettuna” tiedon kohteena, olevana, tässä ja nyt liikuntona, kuten ajatusmuodostelmiakin voidaan tarkkailla ”sisäisin silmin”, nähdä niiden konstituution ja immanentin luonteen. Tämä on se sfääri, jossa tietoteoreettinen tarkastelu eli filosofinen ajattelu toteutetaan. Silloin kun ilmiötä jäsennetään, puhutaan fenomenologiasta. (Husserl 1995, 45–46, 72.)

Husserl on edellä kuvannut sitä tapaa, jolla profeetta annetun tiedon kuulee ja näkee sisäisesti sielussaan. Derrida arvosteli Husserlia siitä, että tämä asetti metafyyssisen etusijalle eikä huomionnut ilmiöiden tarkastelun kielellistä luonnetta, tekstinä, jolla ei itsessään ole merkitystä, vaan vasta luettaessa, vaikka Derrida myönsikin merkkien olevan metafyyssisiä juuriltaan ja luonteeltaan (Derrida 1988, 16–17, 26). Ilmiön tarkkailu ei kuitenkaan edellytä ajattelua, vaan tarkkailu on kuin mietiskelyä, olemista tuossa tarkkailtavassa tilassa vailla sanoja tai ajatuksia ja vain ”katsellen” ilmiön liikuntaa, suorana kokonaisuuden näkemisenä, jossa ei ole aikaa, aivoja, älyä, tietoa, muistia, vaan vain suora näkeminen, kuten Krishnamurti selvittää (Krishnamurti 1991, 31), mikä on myös Husserlin näkemys, puhdasta cogitatiota (Husserl 1995, 63). Tämä ”ilmiössä oleminen” muistuttaa myös Maurice Blanchot’n automaattikirjoittamisen tilaa ja Mihaly Csikszentmihalyin flow:ssa olemista, joita selvitän luvussa 1.4..

Husserl myönsi, ettei ihminen voi päästä ajattelunsa kautta käsiksi kiistämättömään tietoon, koska metafysiikan mahdollisuus absoluuttisena ja perimmäisenä tieteenä on saavuttamattomissa, sillä vain tiedostuksen olemusta voidaan tutkia. Jos tieto eli tutkittava kohde ei ilmene annettuna, ei ole mitään tutkittavaa. (Husserl 1995, 48–50.) Hän vertasi tietokriittistä ajattelua mahdollisimman puhtaaseen intuitioon, josta mystikot puhuvat kuvatessaan intellektuaalista näkemistä (Husserl 1995, 84), mutta intuitiolla ja Jumalan suomalla intellektuaalisella näyllä ei ole mitään yhtäläisyyttä, mitä selvitän tutkimuksen toisessa luvussa. Fenomenologisesti katsoen profetia on olemuksena ja luonteena metafyyssinen ilmiö ja voi avautua tarkasteltavaksi vain silloin, jos ei sorruta ilmiön olemassaolon epäilyyn – mikä on este ymmärtämiselle – vaan aletaan tarkastella ilmiötä mahdollisuutena, siinä sfäärissä, jossa ilmiö ilmenee ja sen kohteen kautta, jossa ilmiö toteutuu. Fenomenologia kysyy, miten jokin ilmiö on mahdollinen? Miten profetia tai profetiakirjoittaminen on mahdollinen, on tämän tutkimuksen kantava teema. Näillä perusteilla tutkimukseni on laadullista tutkimusta ja pääpiirteiltään fenomenologinen, itse ilmiön, profetiayhteyden kokemisen ja profetiakirjoittamisen vastaanottamisen todentamista sekä profeetan persoonaa ja sisäistä laatua kuin myös sanellun tekstin yhtenevien ja toistuvien piirteiden hahmottamista. Pyrin kuvaamaan myös puhuvaa Ääntä ja todentamaan sen olemassaoloa ja tapaa sekä merkitystä, joten samalla tutkimus on myös ontologinen. Tieto-opillisesti eli epistemologisesti katsoen ilmiöön sisältyy myös jokin tiedon alkuperä, sen saamisen ja vastaanottamisen metodi

ja suhde, joka tutkimuksella pyritään avaamaan ymmärrettävästi. Oma suhteeni taustatutkimuksen kohteena olevaan Veikko Latvalaan on jo edellä selvitetty. Veikko Latvalan suhde tai yhteys ja sen laatu tietoja sanelevaan tahoon tarkentuu haastattelusuudessa, hänen itsensä kuvailemana ja muiden profeettojen kirjallisista lähteistä saatujen tietojen kautta. Teleologisesti tarkastellaan myös tekstien ja profeettojen tarkoitusta sekä syytä, minkä takia näitä tietoja on annettu, vastaanotettu ja kirjoitettu kirjalliseen muotoon jälkipolville. Tavoitteenani on siis todentaa Sanelijan olemassaolo ”Äänenä” ja esitellä Sanelijan antamien tekstien, ilmaisujen ja kielen tuntomerkit, joilla Sanelija ilmentää itseään. Ilmiön loogisuus eli toteennäyttäminen tapahtuu tuomalla esiin Veikko Latvalan rinnalle eräitä historiallisesti merkittäviä kirjaprofeettoja, osin myös *Raamatun* profeettoja, joiden kirjallisuudesta on poimittu heidän omia kuvauksiaan Jumalasta puhuvana Äänenä, tekstien vastaanottamisesta ja niiden sisällöllisistä piirteistä, joita vertaan Veikko Latvalan kertomaan ja kirjoittamaan. Tutkimuksen tueksi olen lukenut kirjallisuutta lähes 20 000 sivun verran, ja muistiinpanoja niistä on kertynyt noin 4000 liuskaa vuosien 2008 ja 2011 välillä. *Raamattua* käytän lähteenä todentaakseni, että ilmiö on historiallinen ja täsmälleen sama nyt kuin se on ollut ihmisen luomisen ja kirjoittamisen alusta alkaen. Taustatyökaluksi kirjoitin 360-sivuisen runkotutkielman, jonka perusteella kykenin sisäistämään ilmiötä paremmin ja laatimaan varsinaisen tutkimushaastattelun Veikko Latvalaa varten. Kirjallisuuslähteistä ja eri aikakausien profeettojen sanomasta pyrin löytämään säännönmukaisuuksia sekä hahmottamaan sitä, onko näillä profeteoilla ja vastaanotetuilla teksteillä jokin erityinen merkitys tai tarkoitus tai tunnistettavia piirteitä. Tutkimuskysymys kuuluu:

Mitä profetia ja profetiakirjoittaminen ovat, miten profetiatieto tai teksti saadaan, kuka sanelee, mitä piirteitä tuohon saneluun, saatuun sanomaan ja tekstiin kuuluu, miksi tieto annetaan ja kuka tällaisen profetiatiedon voi saada, miten tuo henkilö poikkeaa henkilöltä ominaisuudeltaan niistä, jotka eivät ole profeettoja ja miten profetiatieto eroaa muusta tiedosta tai väärästä profetiasta?

Profetiaa, Jumalan puhetta ihmiselle, voidaan tutkia monien eri tieteiden kautta. Laajimmillaan puhutaan uskontotieteestä. Se on empiirinen ja objektiivinen tiede, jolloin kaikkia uskontoja tutkitaan inhimillisesti katsoen yhtä arvokkaina. Uskontotiede jakautuu vanhempaan tulkitsevaan tutkimukseen ja nykyiseen hermeneuttiseen sekä fenomenologiseen filosofiaan eli uskontofenomenologiaan (uskonnollisten ilmiöiden

kokemisen tutkimukseen), antropologiaan, uskontohistoriaan ja kielitieteeseen (historiallisten uskonnollisten tekstien tutkimukseen), joihin kaikkiin profetiakirjoittaminen voi kuulua, jolloin voidaan puhua vertailevasta tutkimuksesta. Uskontotiedettä ei voi rajata selkeästi, vaan se liittyy arkeologiaan, filosofiaan, historiaan, kielitieteeseen, kirjallisuudentutkimuksen, kulttuuriantropologiaan, perinteentutkimukseen, psykologiaan ja sosiologiaan. Yhteistyössä ovat myös dogmatiikan, itämaisen kirjallisuuden, kansantieteen, naistutkimuksen, raamatun- ja taidehistorian tutkijat. Monitieteisyys on uskontotieteen ominaispiirre. (Laitila 2006, 8–10.) Kognitiivinen uskontotiede tutkii uskonnollista ilmiötä inhimillisen tiedonkäsittelyn ongelmana sekä yksilössä itsessään että ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa (Pyysiäinen 2006, 15–17). Toisaalta profetioilla on myös yhteiskunnallinen tehtävä, joten ne voidaan katsoa kuuluviksi sosiologiseen tutkimusperinteeseen ja siten esimerkiksi myös viestintätutkimukseen. Strukturalistisesti ajateltuna profetia on myyttinen ilmiö mutta myös kulttuurinen eli etnografinen. Oma tutkimukseni on humanistista tutkimusta ja kuuluu kirjoittamisen tutkimukseen – kirjoittamisen prosessiin, mutta lähenee psykologian alaa ja siinä kognitiotiedettä liittyen uskontofenomenologiaan, tietyn ilmiön tai myytin eli tässä tapauksessa profetian kokemiseen, sen vastaanottamiseen ja välittämiseen yksilöille ja yhteiskuntaan kirjallisessa tai suullisessa muodossa, ja siten on myös uskontososiologista tutkimusta. Kirjallisuudentutkimuksen kannalta katsoen tutkimukseni liittyy uskonnollisen kirjallisuuden ja sen alalajiin, kristilliseen profetiakirjallisuuteen.

Ensimmäisessä luvussa käyn läpi kirjoittamisen tutkimuksen varsin laajaa teoreettista pohjaa ja keskeisiä käsitteitä ja tarkastelen niitä profetiakirjoittamisen kannalta. Luvussa kaksi Veikko Latvala kertoo itse, kuinka hän on päätenyt profeetaksi ja parantajaksi eli Pyhän Miehen asemaan, miten ja miksi hän saa tietoa Jumalalta sekä miten ja miksi myös paranemishmeitä tapahtuu hänen välityksellään. Hän myös selvittää, mikä ei ole profetiaa, kuka ei ole profeetta sekä niitä syitä, miksi profeettoja on ja valaisee omaa rooliaan Jumalan armoittamassa työssä. Vertaan Veikko Latvalan kertomaa kirjallisuuslähteistä löytyneiden profeettojen antamiin kuvauksiin samoista asioista. Kolmannessa luvussa etsitään profetiatekstien tuntomerkkejä: ensin toistuvien teemojen, sitten tekstin äänen ja lopuksi tekstien piirteiden kautta. Lopuksi tarkastelen löytämiäni tuloksia ja pyrin määrittelemään, mitä profetiakirjoittaminen on, mitä sillä tarkoitetaan ja mitä ominaisuuksia se yksilöltä edellyttää ja että ilmiö on yksilölle mahdollinen.

1. PROFETIAKIRJOITTAMINEN SANAN VALTAKUNNASSA

1.1. Profetiakirjoittaminen käsitteenä ja kognitiivisena ilmiönä

Profetiaksi kutsutussa ilmiössä liikutaan niin sanotun metafysiikan, ei-kongkreettisen ja ei-aistivaraisen filosofian alueella, mihin liittyy käsitys ihmissielusta jumalallista tietoa vastaanottavana osapuolena. Varhaiskreikkalainen orfilainen teologia (n. 500 eKr.) määritteli sielun jumalalliseksi olennoksi, joka on kytketty ruumiiseen kuin vankilaan. Puhdistautumalla henkisesti ja noudattamalla maallisen elämänsä aikana pyhyiden normeja voi sielu vapautua kehon kahleista ja samalla jälleensyntymän kierteestä jumalalliseen oloonsa. Sielun puhdistuminen elämässä ja ruumiillista kuolemaa seuraava sielun ylösnousemisen ajatus ovat olleet jo buddhalaisuudessa ja toistuvat Platonin ja uusplatonistien ajattelussa sekä myöhemmin kristinuskossa kreikkalaisten kirkkoisien teksteissä (Aspelin 1997, 24–25.) *Nykysuomen etymologisen sanakirjan* mukaan sielulla tarkoitetaan ihmisen henkisiä toimintoja ylläpitävää voimaa (Koukkunen & Hosio 2004, 1146). Mikä tuo voima on ja mitä ovat mainitut henkiset toiminnot, selviävät tutkimuksen edetessä.

Psykologiaa on joskus kutsuttu sielutieteeksi, mutta nykyään psykologia tutkii psyykeä, mieltä, ja sielu on jätetty uskontotieteelle ja taiteelle. Mielentiede eli psykologia, joka on käsitteenä peräisin Aristoteleelta, on tutkimusalueena hyvin laaja. Kognitiivinen psykologia tutkii ihmisen tietoa käsitteleviä prosesseja, joita ovat muisti, oppiminen, ajattelu, havaitseminen, tarkkaavaisuus, luovuus, ongelmanratkaisukyky, tulkinta eli heuristiikka, älykkyys, päätöksenteko, mallintaminen (skeemat) ja niin edelleen. (Ks. esim. http://fi.wikipedia.org/wiki/Kognitiivinen_psykologia.) Kognitiivinen tarkoittaa *Psykologian sanaston* (Kuukka 2008) mukaan ihmisen tiedollista toimintaa ja tiedon rakenteita, joita teemme havaintojemme ja oppimisemme myötä. Myös Nikkanen, Nieminen & Pitkänen (2001) määrittelevät *Psykologian sanastossaan* kognitiivisen tiedolliseksi toiminnoksi, joita ovat muun muassa ajattelu, muistaminen ja oppiminen. Innovaatiotoiminnan tutkimusprofessorina työskentelevä filosofian tohtori Antti Hautamäki määrittelee termin kognitio (lat. cognoscere) tietämiseksi ja tietoisuudeksi ja tarkoittaa sitä, miten ihminen saa, hyväksikäyttää, muistaa, välittää ja kehittää tietoa. Puhutaan aivojen symboleja prosessoivasta systeemistä. (Hautamäki

1988, 11, 15–16, 180.) Kognitiivisen käsityksen mukaan Jumala rakentuu ja jäsentyy aivoissamme; Jumala on pelkkä kognitiivisen tiedon tuottama olento, kuva ihmismielessä (Kurtén 1988, Saarinen & Uro 1991, Hyrc 1995), kategoria jossain mielemme rakentamassa sopukassa (Pyysiäinen 2006, 137; 1997, 16–18).

Jumalan olemassaolosta on kamppailtu ei-uskovien ja uskovien välillä koko ihmiskunnan historian ajan. Toinen kiista koskee myös sitä, onko ihmisellä sielu ja jokin yhteys sitä kautta tuonpuoleiseen tuntemattomaan vai onko ihminen vain kognitiivinen olento, jolla on ylivertainen aivokapasiteetti. Jumalan, ihmissielun, profetian ja kekseliään älyn välissä ovat vielä intuitio ja omatunto, joiden olemassaolosta on myös väännetty kättä aika ajoin. Ihmisyyden henkinen laatu on edelleen hämärän peitossa, minkä takia aihe polttaa kuin kuuma peruna vieläkin. Esimerkiksi *Helsingin Sanomien* verkkolehdestä julkaistiin artikkeli (*HS.fi* 12.6.2008), jossa englantilainen psykologian emeritusprofessori Richardt Lynn esitti, että älykkyys vähentää uskon merkitystä ja perusteli väitettään sillä, että brittiväestöstä noin 70 prosenttia ilmoittaa olevansa uskossa, mutta korkean älykkyysosamäärään omaavista vain hyvin harvat. Tällä perusteella hän luokitteli uskon primitiiviseksi tyhmien kansanmassojen ominaisuudeksi. Juttu ei kertonut, mitä kategoriaa nämä ”harvat” huippuälykkäät mutta Jumalaan uskovat kuuluvat. Myös Helsingin yliopiston tutkija, buddhalaisuuden, mystiikan ja teologian tohtori, psykoterapian asiantuntija ja kognitiivisen uskontotieteen dosentti Ilkka Pyysiäinen luonnehtii uskontoa pelkäksi utopiaksi, tutkijoiden luomaksi abstraktioksi. Hänen mukaansa uskontotieteilijää kiinnostavat vain uskonto-nimikkeen alla kulkevat elämän ilmiöt ja näistä ilmiöistä kehiteltävät empiiriset teoriat. Uskonto taas ei ole mitään määriteltävää, konkreettista tai havaittavaa, joten sitä ei ole edes olemassa, se on vain olettamusta, joten sitä tulee tutkia vain kognitiivisena ilmiönä. (Pyysiäinen 2006, 22–26.) Aivotutkija Andrew Newberg on sanonut uutistoimisto Reutersin haastattelussa (*Aamulehti* 23.8.2009), että rukoilevilla ja meditoivilla ihmisillä aivokapasiteetin kasvu voidaan selvästi todistaa aivojen skannerikuvausten perusteella. Rukoilevalla harmaan aineen koostumus muuttuu, keskittymisen ja myötätunnon alueet kasvavat, kun taas pelkoon ja vihaan liittyvät alueet rauhoittuvat ja vähenevät. Aivoja voidaan vahvistaa rukouksella ja meditoimisella, sillä parempi havaintokyky, rentoutus ja henkinen terveys ovat niiden seurausta, tutkija väittää (*How God Changes Your Brain* 2009).

Ilkka Pyysiäinen katsoo, että uskonto on ihmisille lajityypillistä käyttäytymistä, joka perustuu kognitiivisiin mekanismeihin. Ihmisten käytös rakentuu Pyysiäisen mielestä pelkkiin tavanomaisiin arkisiin oletuksiin, jotka tarkemmin katsottaessa osoittautuvat intuition vastaisiksi, vaikka ovatkin ihmisille luonnollisia, koska intuitiivinen tieto omaksutaan varhain. Ihmisten ontologiset oletukset syntyvät kyvystä sijoittaa oliot tiettyihin kategorioihin ja soveltaa niihin sen mukaisia selityserusteita. Kaikki persoonat toimivat intentionaalisesti ja omien halujensa mukaan. Tässä mielessä ihmiset uskovat omia intuitionvastaisia representaatioitaan tosiksi. Pyysiäinen perustelee näkemystään sillä, että Jumalan representaatio tuntuu intuitiivisesti todelta, vaikka ei ole todisteita ruumiittomista persoonista, ja ruumiittomia persoonia ei hänen näkemyksensä mukaan ole, joten hän päättelee, että Jumala persoonana on epätosi. Jumaluskovainen ei siten käsitä, että hänen Jumaluskovuksensa on intuitionvastaista harhaa, Pyysiäinen toteaa. (emt. 2006, 29–33.) Syyksi uskontoihin Pyysiäinen selittää kulttuurin, joka on vain muoto, joka välittyy oppimisen kautta, asenteena, tapana nähdä maailma ja jakaa yhteisiä merkityksiä. Kulttuuriset selitykset alkavat silloin, kun muuta selitystä ei ole tai muut selitykset epäonnistuvat. Juuri elinympäristö ja sen kulttuuri tartuttaa tavat ja ideat ihmisiin. (emt. 2006, 53.) Tätä Pyysiäinen selvittää buddhalaisuuden nirvana-käsitteen epämääräisyydellä, jolle ei voida osoittaa mitään psyykkistä tilaa, joten se tulee katsoa pelkästään buddhalaiseen perinteeseen kuuluvaksi. Samoin väitteeseen ”Jeesus on Jumalan Poika” voidaan uskoa ilman, että on tarkkaa käsitystä siitä, mitä se tarkoittaa. Pyysiäinen vaatii, että jos symboleilla olisi jokin tietty merkitys, pitäisi ne voida ilmaista sanoilla. (Pyysiäinen 2006, 120–121.) Tässä Pyysiäinen kuitenkin ampuu itseään jalkaan, koska eihän kirjaimia, numeroita tai nuotteja, jotka ovat symboleja, tarvitse eikä käytännössä edes voida selittää sanoilla, silti niiden sisältö ymmärretään.

Pyysiäinen kuittaa katteettomiksi myös niin sanotut uskonnolliset ihmeet, koska niille ei ole määritelmää ja joille hän sen vuoksi laittaa tarran: ihme on pelkkä uskomus, joka sisältää jonkin intuitionvastaisen elementin tai näkymättömän agentin eli intuitionvastaisen ajatuksen, joka syntyy pelkästä auktoriteettien kunnioittamisen tarpeesta. Ihme alkaa siitä, mihin tieto loppuu, ja tiedon kasvaessa ihmeen raja siirtyy. (emt. 2006, 124.) Kuitenkin Pyysiäinen tuo esiin ajatuksen universaaleista, ihmiskunnalle yhteisistä uskonnollisista uskomuksista ja kansankäsityksistä, joita ei ajateltu olevan olemassakaan, mutta joita on esiintynyt läpi historian eri aikakausien. Näihin empiri-

nen tutkimus ei Pyysiäisen mukaan ylety, sillä ei tiedetä olevan olemassa mitään mekanismia, joka tuottaa ihmeen. Niinpä Pyysiäinen pyyhkii asian pöydältään sillä, että esimerkiksi parantumisihmeiksi nimetyt tapahtumat ovat ihmisjoukoille tyypillistä positiivista kokemusta, joka halutaan selittää Jumalan voimaksi, koska se on uskonnollisille ihmisille tärkeää. Näin ihmisaiivot tuottavat tällaisille ihmisymmärrykselle käsittämättömille asioille kognitiivista merkityksenantoa, koska niitä ei tiedonpuutteen vuoksi voida muutoin ymmärtää. Ihmeen voisi Pyysiäisen mukaan varmistaa vain tieteeseen perehtynyt henkilö, mutta vielä ei ole tieteellistä osoittamistapaa, joten ihme ei tästä syystä ole tieteellinen kysymys lainkaan. Tiede ei myöskään ole kyennyt esittämään, että jossakin ihmeeksi luokitellussa tapauksessa kyseessä olisi ollut Jumala. Tiede ei voi todistaa mitään negatiivista olemassaoloa, vaan todistamisen taakka on sillä, joka esittää positiivisen väitteen ja perustelut sille, syyn uskoa väittämään. Siksi tiede voi vain tutkia kertomusmotiiveja, tarinan rakentamisen elementtejä ja inhimillisiä ajattelutapoja. Myös hengen käsitteen Pyysiäinen luokittelee intuitionvastaiseksi, koska se käsitetään persoonaksi. (Pyysiäinen 2006, 125–133.) Hän perustelee uskontoja pelkiksi uskomuksiksi, joihin ihmiset uskovat, koska tieteen totuus ei kelpaa. Ihmisten arkiajattelulle mikä tahansa kelpaa näytöksi, jos se vain tukee omaa uskomusta tai käsityksiä (emt. 2006, 137.) Mielestäni Pyysiäisen esittämä ongelma intuitionvastaisista ja tieteeseen sovittamattomista ilmiöistä kuuluu yksinomaan tieteen problematiikkaan, lähinnä ihmisen älyn ja päättelykyvyn rajallisuuteen. Psykiatri C. G. Jung (1875–1961) katsoi, että kaikki tiede, myös psykologia, pyrkii tasapäistämään ja hävittämään ihmisen ainutlaatuisen yksilöllisyyden luomalla tilastollisia keskivertoja ja niistä yhtenäisiä teorioita. Jungin mukaan psykologia on pelkkää sosiologista tiedettä, joka kykenee käsittämään vain sen, mikä ihmisestä näkyy suhteessa abstraktiin ideaaliin eli tilastolliseen ihmiskäsitykseen nähden. Ihmisen sisäisestä yksilöllisyydestä ja henkisyydestä ei psykologisin teorioin tai menetelmin voida löytää totuutta. (Jung 1958, 8–10.) Jungin mukaan tiedekään ei kykene näkemään omaa kollektiivista ideologiaansa, jonka alaisuuteen se tahtoo muut ajattelutavat alistaa. Tiedekin on siten oma kulttuurinsa ja utopia, joka ei näe yksilöllisyyttä, vaan on halvaantunut omaan egoismiinsa ja skeptisyyteensä (emt. 40).

Ilkka Pyysiäinen perustelee kulttuurista jumala-käsitystään kielitieteen avulla. Amerikkalainen kielitieteilijä Derek Bickerton (s. 1926) on luonut teorian, jossa erotellaan syntaksi ja kieli toisistaan. Teorian mukaan ihmisen esikielessä, joka on ollut noin

2,3–1,8 miljoonaa vuotta sitten eläneen Homo habiliksen, eli kätevän ihmisen kieltä, jossa ei ollut vielä kielioppia, vaan vain puhetapa, sanoja, lauseita, merkkejä, eleitä ja ilmeitä, mistä merkinä on se, että yhä edelleen osaamme kommunikoida ilman sanoja. Eläimistä poiketen ihmisellä on ollut kyky lajitella asioita eri kategorioihin ja antaa asioille nimilappuja (vrt. 1. Moos. 2: 19–20). Eläimillä on ainoastaan kyky äännellä, mihin reagoidaan heti, koska eläin ei kykene pohtimaan, oliko ääni vitsi vai ei, jossittelua, abstrakti ajatus tai äänen moraalialia ja eettisyyttä. Mitä pidemmälle ihminen on kehittynyt, sitä kehittyneemmät ovat aivot ja sitä paremmin ihminen on oppinut käsittelemään abstrakteja asioita ja luomaan kielellisiä syntakseja. (Pyysiäinen 1997, 24–27.) Näin kognitiotutkija määrittää ihmisen symbolisen ymmärryksen yksinomaan aivojen koon kasvuun liittyväksi. Tämän Charles G. Darwinin (1809–1882) evoluutio-teoriasta peräisin olevan kehitysajattelun mukaan myös eläinten aivojen olisi pitänyt kehittyä ja kasvaa aivan kuten ihmisaivotkin ovat kehittyneet miljoonien vuosien aikana. Darwinkin piti ihmistä vain eläimenä, jolla on nokkelampi äly lajiselviytymisen kannalta. (Darwin 1954, 75–99.) Bickertonin teoria ei anna selitystä sille, miksi eläinten aivot eivät ole kasvaneet ja kehittyneet samassa suhteessa kuin ihmisaivot.

Aivojen hermoverkkotutkimuksissa (mm. Paul Churchland 1989, Andrew Coward 2005) hermoverkot simuloidaan tietokoneilla. Tutkimuksissa on havaittu, että aivoissa on eräänlaisia neuraalisia kaavoja, joita syntyy, kun tietoa käsitellään: tietoa syötetään, sitä piiloutuu muistiin ja tulostuu aina tarvittaessa. Tämä kolmitasoinen ja yhtä aikaa toimiva järjestelmä kykenee oppimaan, yleistämään ja aktivoimaan itseään. Näin ihmisaivoissakin syntyy assosiativisen muistin avulla neuraalisia kaavoja, joista muodostuvat ihmisen unet, merkitykset, kokemukset ja oppiminen. Ihmisen tietoisuus on tällöin vain aivojen tulostetta (output), joka ohjautuu takaisin syöttöneuroneihin (input) ja yhtäaikaisen liikkeen vuoksi ihminen kykenee muodostamaan kategorioita esineistä ja asioista, joita ei ole välittömässä näköpiirissä. Myös Kalifornian yliopiston Jeff Elman ja David Zipster ovat onnistuneet kokeellisesti todistamaan hermoverkon kyvyt tunnistaa lauseista verbit, subjektit ja objektit, joiden perustella laite muodosti yksinkertaisia relatiivilauseita. Tämän perusteella kielioppi on aivojen hermoverkoissa, joiden toiminta perustuu kytkentä-mekanismiin. Samaista kytkentää ihminen käyttää musteläiskätesteissä ja muussa assosioivassa ajattelussa. Unennäkö perustuu siten muistin toimintaan, jolloin asian kertaaminen vahvistaa tiedon lujittumista eli pikamuistista kestonmuistiin siirtymiseen, mikä tapahtuu merkitysten muodostamisen avul-

la aivojen Hippocampuksessa. Näin kielen oppiminenkin perustuu sääntöihin, minkä vuoksi eri kieliä on helppo oppia. Uskonnon ja siihen sisältyvien symbolien oppiminen perustuvat Pyysiäisen mukaan vielä pelkkiin arvailuihin edellä kuvatusta mekani-
nismista. (Pyysiäinen 1997, 27–31.)

Kognitiotiede olettaa, että kaikille todellisuuden tilanteille voidaan löytää esitysmuotoja, representaatioita, joita voidaan tutkia vain yleisellä tasolla (Hautamäki 1988, 17). Kognitiotieteen dosentti Pertti Saariluoma on havainnut, että ihminen ei koskaan noudata normatiivisia päätöksentekoihanteita, vaan tukeutuu heuristisiin, tulkinnallisiin ja hahmotuksen kautta tapahtuviin intuitiivisiin ratkaisuihin, joten kognitiotiedekin on joutunut muuttamaan käsityksiään ihmismielen rationaalisuudesta (Saariluoma 1988, 47–49, 58). Ihmisen kognitiiviset taidot rakentuvat pitkälle visuospatiaalisiin ja kielellisiin representaatioihin, joissa mielikuvilla on ratkaisevin merkitys (Saariluoma 1988, 52). Mielikuvista rakennetaan käsitteitä ja kategorioita, sillä käsite sisältää aina merkityksen, josta käsin tulkinta tapahtuu. (Saariluoma 1988, 60–62.) Saariluoma toteaa itsekin, ettei vielä tiedetä, miten jokin todellisuuskuva säilyy ihmisen muistissa ja havaittavana, vaikka fyysikaalinen ärsytys loppuu (Saariluoma 1988, 74–75). Neuroverkkoja tutkinut emeritusprofessori Teuvo Kohonen huomauttaa, että ihmisen ajattelu etenee pelkästään mielikuvien varassa, joita vauhdittavat erilaiset kielelliset ilmaisut. Tällaista ei voida tutkia loogisiin attributteihin perustuvan tekoälytutkimuksen kautta, sillä tekoälyllä ja ihmisen mielikuvia synnyttävällä psyykellä ei ole mitään yhteistä. (Kohonen 1988, 101.) Kohonen havaitsee, ettei ihminen kykene ajattelemaan tai muistamaan sanojen kuvia, vaan vain kuvallisia mielikuvia, eli ajattelu ei ole Kohosen mukaan lainkaan kielellinen prosessi (Kohonen 1988, 104). Yleisen kielitieteen professori Fred Karlsson katsoo, että kieli kytkeytyy ihmisen ajatteluun ja muistiin. Kieli on keskeinen tekijä ihmisen tietoisuuden rakentumisessa ja henkilöyden tajussa, sosi-
aalisissa suhteissa ja arjessa, mutta kieli kytkeytyy myös ihmisen muunlaisiin tekemi-
siin. Kieli on semantiikkaa, joka taas on suorassa suhteessa mentaalirepresentaatioihin, mutta se ei ole lainkaan riippuvainen muista kognitiivisista kyvyistä. Kieli perustuu merkityksiin, jotka ovat yleensä sumeita, kategorisia prototyyppejä, joilla on perheyhtäläisyyksiä. Karlsson kysyy aivan oikeutetusti, että onko ihmisen kielikyky synnynäistä ja mistä se johtuu. (Karlsson 1988, 123–124.) Tämä sama käsitys oli jo psykiatri C. G. Jungilla (1875–1961), joka puhui tunnesävytteisistä sisällöistä, arkkityypeistä, jotka ovat yhteisiä ihmiskunnalle ja jotka ovat samat jokaisen yksilön alita-

junnassa. Arkkityypit, esimerkiksi abstraktit sanat ”henki”, ”jälleensyntymä” tai ”nari” ovat ihmiskunnan yhteisen kollektiivisen alitajunnan kuvallis-kielellistä ideaalisäältä, joka on universaalia ja synnynnäistä, niin sanottua esitajuntaa. Arkkityyppi on eräänlainen ihmiskunnan yhteinen biologinen käyttäytymiskaava ja metafyyminen alkuidea. (Jung 1989, 3–5, 9–11.) Karlsson kysyy aivan oikeutetusti, että onko ihmisen kielikyky synnynnäistä ja mistä se johtuu. (Karlsson 1988, 124.) Uskontotieteilijä ja filosofi Matti Kamppinen puolestaan ihmettelee, miten ja missä kognitiot ja representaatiot keskushermostossa tai aivoissa ovat tai onko aivoissa valmiita lauseita, mielikuvia tai kuviakaan ja voidaanko näiden representaatioita yksilöidä. Hän on havainnut, että representaatio jostakin asiasta aiheuttaa ihmisessä aina toimintaa. Kamppisen mielestä ihmisen ymmärrys tarkoittaa jonkin näkökulman rakentamista ja selittäminen tarkoittaa ilmiön syyn osoittamista. Kamppinen pohtii, onko esimerkiksi olemassa-olemattomille olioille, kuten vaikkapa maahisille, mielikuville ja uskomuksille niistä, olemassa mitään aivokuvaa tai -tilaa. (Kamppinen 1988, 143–146.) Kamppinen viittaa filosofi John Searlen (1980) teesiin, jonka mukaan vain neuroneja omaavilla järjestelmillä voi olla kognitiivisia kykyjä. Aivot eivät Searlen mukaan kykene ajattelemaan itsenäisesti, vaan niissä olevien ”kausaalisten voimien” vuoksi, mikä edellyttää semanttisia ominaisuuksia kuten ymmärrystä, jota ilman ei ole inhimillistä ajattelua. (Kamppinen 1988, 152–153.) C. G. Jung toteaa, että arkkityypit ovat inhimillisiä ja nimenomaan numeenisia (pyhä olevaisuus kausaalisisessä) malleja, joita ei kyetä ottamaan haltuun järjen avulla, vaan ainoastaan ihmisessä olevan sisäisen hyvyyden ja siihen liittyvän dialektisen meditaation kautta, jolloin tuo jumalallinen tieto ilmaantuu tietoisuuteen havaittavaksi ja värityy yksilön omassa tajunnassa. Unet ja näyt ovat vahvasti arkkityyppisiä, samoin sanat, kuten ”äiti” ja ”isä” tai ”hyvä” ja ”paha”. Arkkityypit ovat Jungin mielestä siten alkujaan Jumalan kuvia, ja Jumala itse on arkkityyppinen Valo. Tämä sama Valo on ihmiskunnan yhteinen psyykinen alusta, kaikissa meissä oleva identtinen luonto, joka voidaan havaita vain symbolien sisällön kautta, tietoisuuden kyvyillä. (Jung 1989, 4–6.) Tämä kuvastaa ideaa ihmiskunnasta yhden sielun yksilöllisinä osina (vrt. 1. Moos. 1: 27; Hes. 18: 4; Matt. 10: 28; Apt. 2: 17).

Ihmisen persoonallisuus koostuu minäkäsityksestä, itsetunnosta, identiteetistä, arvoista ja asenteista sekä temperamentista (reagoimis- ja käyttäytymistapa eri tilanteissa) ja joka on suhteellisen pysyvä, elinikäinen laatumme. Piilotajunta eli alitajunta on se osa persoonallisuutta, jota emme tiedosta. Silloin teemme asioita tiedostamattamme, alita-

junnan ohjauksessa. (Kuukka 2008.) Psykiatri Sigmund Freud (1856–1939) loi Minä-käsitteeseen sisällön, jonka mukaan Minä luodaan ensimmäisten elinvuosien aikana sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Hänen teoriansa mukaan psyyke jakautuu kolmeen osaan: sisimpänä on id eli viettitaso, ylimpänä on superego, eli moraalinen ja eettinen taso, jossa tiedetään mikä on oikein ja väärin. Näiden kahden välissä on ego, joka pyrkii saamaan id-vietit ja eettisen minän tasapainoon. (Kuukka 2008.) Psykoanalyysissä Freudin superegoa eli yliminää kutsutaan omatunnoksi, jonka olemassaolo havaitaan, kun ihminen alkaa katua tekojaan. *Raamatussa* omatunnon tiedostamista kuvataan ilmauksilla ”sydän” tai ”syvällä sisimmässään”. Kristinuskossa omatunto ja sen moraalinen auktoriteetti ovat kunnia- ja ihmisarvokysymyksiä, joiden kanssa yksikään laki ei saa olla ristiriidassa. Omatunnon on sanottu olevan eräänlainen ”hengellinen aisti”, jolla voi kuulla Jumalan puhetta oikeasta ja väärästä” (vrt. Hebr. 5: 11–14). Teologi Seppo A. Teinosen (1924–1995) *Teologian sanakirjassa* omatunnolla (lat. conscientia) on monia erilaisia ilmenemismuotoja: omatunnon vaiva, omatunnon kauhistukset, omatunnon mato, edeltävä omatunto, hyvä ja paha omatunto, moite, moitetta seuraava omatunto, epävarma omatunto, epäpuhdas ja puhdas omatunto, harhautuva omatunto, hämmentynyt omatunto, oikea omatunto (Teinonen 1975, 48).

Filosofian tohtori Hannes Nykänen esittää Minää, sielua ja omatuntoa käsittelevässä tutkielmassaan (*The "I" the "You" and the Soul – An Ethics of Conscience* 2002), että ilman sielua ihminen ei olisi ihminen eikä kykenisi erottamaan moraalista väärää ja oikeaa, mikä on todellisen itsen, sielun ilmentymää. Tämä on filosofi Martin Heideggerin (1889–1976) näkemys omatunnon roolista ihmisessä (*Being and Time* 1996 (Nykänen 2002, 319.)) Myös Nykänen ihmettelee Minän ja ihmisessä ilmenevän sisäisen äänen eroa ja kyselee Heideggerin sanoin: ”Kuka on se, joka minua kutsuu?” (*Being in Time* 1996, 247–277), mutta joka ei ole oma ääni, koska Minä voi sen kuulla, vaikka ei tahtoisi, eikä se ole itsestä ulkopuolella, koska se syyttää sisäisesti (Nykänen 2002, 380). Nykänen kuvailee, että tuo sisäinen ääni on kutsu huolenpitoon, välittämiseen jostakin. Siinä on sisältyneenä rakkaus ja sen auktoriteetti, joka käskää korjaamaan väärän toiminnan, tekemään totuutta. (emt. 2002, 383.) Tässä omatunnolla on jälkikäteinen luonne, syyllisyydentunteen kaltainen ominaisuus, joten ”hengellistä aistia” se ei voi olla, koska oikean ja väärän erottaminen tulee tietää jo ennen kuin tekoja tehdään. Omatunto on siten eräänlaista jälkikäteistä moraaliälyä eikä sielu, kuten Nykänen olettaa. Heprealaiskirjeessä (Hebr. 5: 11–12) Paavali puhuu Jumalan

äänen kuulemisesta, jossa ”taidossa” tulee olla ”vahva uskossa” eikä kuin imeväinen, joka ei kestä vahvaa ruokaa. Sielu siis kykenee kuulemaan Jumalan ääntä ja vielä uskon kautta vahvistumaan tuossa taidossa, mutta omatuntoa ei voi kuunnella ”uskon taitona”, sillä se ei jälkikäteisenä katumuksena ole taito.

Perimmäinen kysymys on siinä, mikä on ihminen ja mitä on ihmisen omassa vallassa. Profeettojen kirjojen, varsinkin Paavalin 1. Korinttolaiskirjeen 13. luvun mukaan, valta tulisi olla ihmisessä sisäisesti vain Hyvyydellä ja Totuudella, minkä Jumala jo Moosekselle antamissa käskyissään ilmoittaa, eikä muunlaista valtaa saisi päästää itseensä mellastamaan (mm. 1. Moos. 4: 7). Tämä ajattelu vaatisi sielu-käsitteen ymmärtämistä ja samastamista ihmiseen, ei erillisenä, vaan ihmisen luontaisena määreenä ja ominaispiirteinä. Nyt ihminen on vain Minä ja minäkäsitys samastetaan halumiseen, siihen itsekkääseen itseen, jota yritetään kaikin keinoin miellyttää. Hannes Nykänen sanoo, että ihmiset ovat vain ”niitä toisia” tai ”meitä”, ei koskaan ihmisiä, lähimmäisiä tai naapureita, joihin voisi tutustua oppiakseen ymmärtämään heitä ja rakastamaan heitä. Henkilö selittää nuo muut ”sellaisiksi ja sellaisiksi” ja siitä selityksestä käsin kokee heidät itselleen uhkana, jolloin ihmisessä oleva pahuus ilmenee tahdona vahingoittaa tuota `toista`. Tahto on valjastettu Minän itsekkäisiin tarpeisiin, jolloin Minä ja sen edut ovat ihmisen ainoa tarkoitus ja päämäärä. (Nykänen 2002, 412–413.) Tätä samaa jakoa `meihin` ja `muihin` käytetään hyväksi myös ideologioissa ja erilaisissa kuppikunnissa, jotka ottavat oikeutuksen omalle olemassaololleen syyllistämällä, leimaamalla tai vihaamalla muita samalla, kun selitetään omaa oikeutta ja etuja paremmiksi, luodaan kollektiivisia toivefantasioita ja niille sloganeita, joista hurmaannutaan ja jotka ylittävät järjen ja omatunnon äänen, sillä tunnevoimainen fanaattisuus vie ihmiset hulluuden ja mielipuolisuuden rajoille saakka, kuten C. G. Jung kuvailee (Jung 1958, 3–6). Tällaista raivoavaa fanaattisuutta edustaa myös uskonnollinen kiihkomielisyyys, joka on synnyttänyt esimerkiksi itsemurhaiskujen muodin, vaikka Elämän Luoja itse profetiateksteissään ilmoittaa: ”Älä tapa” (2. Moos 20: 13). Nykänen huomauttaa, että ihmiselle itselleen tuntematon ja suljettu sielu ei kykene vastaanottamaan mitään hyvää elämäänsä, vaikka vain hyvät asiat tekevät sielulle hyvää. Juuri sielussamme oleva hyvyys saa meidät kärsimään omista tai toisten pahoista teoista. Sielussa hyvyys ja pahuus ovat sisään juurtuneina moraalisisinä merkityksinä, joihin reagoimme ”omatunnon äänenä” – eettisinä välähdyksinä. (Nykänen 2002, 248–257.) Ihmiset eivät ymmärrä itseään, koska eivät ymmärrä rakkautta. Rakkaus on

Nykäsen mukaan sielun ominaisuus ja sen näkyvin merkki. Kun avaamme sydämemme jollekin, koemme iloa, ja kun tuo rakkauden kohde on poissa, jäämme kaipaamaan. Mitä enemmän avaudumme toiselle, sitä enemmän tuo toinen kaipaa meitä, sillä avautuminen on rakastamista ja rakastaminen tulee sielusta. Jos kykenemme määrittelemään kaipauksemme tai erittelemään sen sisällön, ei se ole enää rakkautta, vaan intohimon asia, aistinen tarve. Näin fyysiset aistitarpeet ja sielun hengellinen olemus voidaan erottaa toisistaan. (emt. 257–258.) Koska sielua ei yleisesti tunnusteta, korostuu ihmisällyn valta, mikä johtaa henkisen ja kognitiivisen kaksintaisteluun joukkoviestimissäkin, yleensä henkisen tappioksi. Emanuel Swedenborgin mukaan sielulla on kaksi erityistä voimaa: lähimmäisen rakastamisen kyky ja totuuden ymmärrys, joiden alkuperä on Jumala ja jotka ovat Jumalan puheen kuulemisen edellytyksiä yksilössä (Swedenborg 1965, 132–133; vrt. Matt. 13: 38).

Kun puhutaan profetiakirjoittamisesta eli Jumalan puheen sisäisessä kuulemisesta ja sanelujen vastaanottamisesta, on sielu olennaisin käsite. Mutta mikä se on? Lisäksi puhutaan 'hengestä', mutta sekään ei ole nykyihmiselle tuttu. Uskonnoista riippumattonta ja alkukieliseen *Raamattuun* perustuvaa Vuorilinnan Opintokeskusta vetävä Johanan Ben-Israel (Johanan Järvinen) on verkkosivuillaan esitellyt sielun ja hengen käsitteitä sekä heprean- että kreikankielisen *Raamatun* kautta. Ben-Israel on listannut kaikki *Raamatun* kohdat, joissa mainitaan sana "henki" tai sana "sielu", ja tuo esiin, missä yhteydessä näitä termejä on käytetty. Luterilaisessa *Raamatussa* henki ja sielu mainitaan yhdessä vain kerran, 1. Tess. 5: 23: "Itse rauhan Jumala pyhittäköön teidät kokonaan ja varjelkoon koko olemuksenne, teidän henkenne, sielunne ja ruumiinne, niin että olette nuhteettomat Herramme Jeesuksen Kristuksen tullessa." Tässä Paavaliin kirjeen kohdassa on ilmoitettu se psykofyysinen kokonaisuus ja olemus, jota sanotaan ihmiseksi. Hepreankielisessä *Raamatussa* sielu-sana esiintyy 753 kertaa. Sielu on seemiläisissä kielissä sekä arameaksi "nefesh" ja tarkoittaa kantasanaa hengittämistä (nefash), mutta tuossa merkityksessä se esiintyy *Raamatussa* vain kolmesti. Suomentoksissa sana "sielu" on jätetty pääsääntöisesti pois, vaikka esimerkiksi Daavid käyttää psalmeissa usein ilmaisua: "sanovat sielulleni", mutta suomennos ilmoittaa: "sanovat minulle". Suomentoksissa käytetään sielun sijaan usein sanaa "ihminen" tai sanaa "henki", mutta henki ei ole sama kuin sielu. Tähän menettelyyn on Ben-Israelin mukaan syynä se, että käännökset eivät ole tehty hepreankielisistä alkuteksteistä, vaan noin 200 eKr. tehdyn kreikankielisen *Septuagitan* mukaan, jossa sielu-sana on kor-

vattu sanalla ”psykhe”. Tämä vastinesana esiintyy evankeliumeissakin 92 kertaa, mutta sana ”sielu” siis vain kerran. Kun seemiläiskielissä puhutaan hengestä (ruah), tarkoitetaan ”tuulta” ja ”tuulahdusta”, ja sen kantasana *rāwáh* merkitsee ”olla avara”. Hepreankielinen *Raamattu* käyttää kantasanaa vain 14 kertaa mutta ”ruah”-sanaa 378 kertaa, kun ilmaistaan hengen liikettä tuulen kaltaisena, mitä käytetään yleisesti kielikuvissa. Aramean ja arabian kielissä henki-sana on ”ruh”. *Septuagitassa* henki-sanana vastineena on ”pneuma” ja sana ”hengellinen” on johdettu siitä (pneumatikos), jota Paavali käyttää kirjeissään 22 kertaa. Pietarin kirjeissä ilmaus esiintyy vain kaksi kertaa. Näiden sielu- ja henki-sanojen alkuperäismerkitysten ja niiden käyttöerojen perusteella Ben-Israel toteaa, että sielu-sanalla on tarkoitettu ihmisen mieltä, ajattelua ja kokemista, jotka henkisinä ilmiöinä tapahtuvat sielussa. Vain sielu voi mieltyä johonkin (vrt. 1. Moos: 23: 8; 2. Kun. 9: 15), tahtoa jotain ja olla altis jollekin (vrt. 1. Aik. 28: 9) tai kokea erilaisia mielentiloja, kuten katkeruutta, ahdistusta, vihaa, haluja, ahkeruutta, hyvyttä, rakkautta, toivoa ja monia muita tunteita, joista puhutaan paljon varsinkin *Psalmeissa* ja *Sananlaskuissa*. Sielu on ihmisen alkuperäinen ja todellinen ”minä” tai ”itse”. Syntiinlankeemuksessa (epäuskoon lankeamisessa) ihmisen viaton ja siihen saakka vain Jumalalle kuuliainen sielu turmeltui, mikä ilmenee jatkuvana sisäisenä taisteluna kahdenlaisen tahdon välillä: toisaalta ihmissielu tahtoo olla Jumalan yhteydessä, jolloin saisi elää Jumalan Pyhässä Hengessä ja saisi sitä kautta osakseen monenlaista hyvyttä sekä onnellisuutta, mutta toisaalta keholliset aistit houkuttavat sielua mielihaluihin: erilasiin itsekeskeisiin himoihin ja ajatuksiin sekä toista ihmistä julmasti kohteleviin tekoihin, jotka ovat ristiriidassa Jumalan tahdon kanssa (vrt. Room. 7–8; 2. Kor. 7: 1). Jumala suo Pyhän Hengensä vain uskollisille palvelijoilleen, jotka tahtovat elää Jumalan Hengen mukaan eivätkä lihallisten himojensa mukaan (Room. 8: 3–4; Gal. 5: 16–18). Pyhä Henki on ihmissielun sydämessä oleva Jumalan Henki, jolloin kuvataan Jumalalle uskollisen sielun hyvyttä, sen hyveellistä laatua. Todellinen ymmärrys on sydämessä (Jes. 6: 10). Esimerkiksi ylpeät eivät voi omistaa Pyhää Henkeä, sillä ylpeällä ei ole nöyryyttä (4. Moos. 12: 3), nöyryyden puute taas on jumalattomuutta, mielen sokeutta ja tyhmyyttä (Saarn. 7: 25), ja sellaisia Paavali nimittää vääriksi apostoleiksi (2. Kor. 11: 12–13). *Raamatussa* ”lihallinen” tarkoittaa aistillisuutta ja on hengellisen vastakohta (1. Kor. 1: 1–3). Ihmissielussa vaikuttava henki voidaan erottaa vain ihmisen teoista eli ”hengen hedelmistä” ja niiden laadusta (Gal. 5: 19–26; 6: 1–10). Henki kuvastaa ikään kuin sitä suuntaa tai ”tuulta”, mihin ihminen kulloinkin kiinnittää mielensä ja huomionsa – siihen, mitä

mielessään himoitsee. Jos ihmisen huomio on vain ulkoisissa asioissa eli aistillisissa himoissa ja rakkauksissa, on ihmisen sielussa vaikuttava henki ”lihallinen” tai ”maailmallinen”, joten ihmisen ajatukset ja sieltä lähtevät aiheet ja teot ovat sen mukaiset. Mikäli ihminen kaikin tavoin rakastaa vain Jumalaa ja tahtoo olla kuuliainen Hänelle, mikä tarkoittaa, että ihmisen tulee kiinnittää mielensä ja ajatuksensa yksin totuuteen (rehellisyys) ja keskittää tekonsa yksin hyvyyteen (lähimmäisenrakkaus) toisia kohtaan, jolloin Jumala armahtaa sielua, vapauttaa sen piinoistaan ja antaa rakkautensa osoituksena Pyhän Hengen eli sisäisen yhteyden itseensä (1. Kor. 13: 8–13). Pyhän Hengen omaava sielu alkaa kehittyä hengellisesti ja saa uutta valoa: ymmärrystä, viisautta ja tietoa, alkaa tehdä hyvyyden tekoja ja tuntea rakkautta kaikkia ihmisiä ja luomakuntaa kohtaan. Jumala kasvattaa tätä ihmissielua ja puhuu sielulle sisäisesti, eli ohjaa sielua sitä kautta Sanallaan (Room. 12: 2; Ef. 4: 20–25; 2. Kor. 7: 1). Jumala on silloin sielun valo, virvoitus, neuvo, ravinto, toivo, rauha, ilo, rakastettu, Herra ja niin edelleen (Room. 8: 30; 14: 17). Ben-Israel mainitsee, että alkukielisissä teksteissä puhutaan paljon sydäimestä, millä kuvataan ihmissielussa vaikuttavan hengen laatua, mutta varsinkin hepreankielisessä *Raamatussa* on myös kohtia, joissa ilmaistaan, että ihmiskunta on yksi kollektiivinen sielu (1. Moos. 14: 21; Apt. 2: 42–27), mutta tämä sielun merkitys ei ole päätynyt suomennoksiin. Koska ihmiskunta on yhdestä sielusta syntynyt ja siinä elävä, toimii ihmiskunta kuin yksi mieli, kulkee hengen vietävänä eli milloin minkin asian perässä (vrt. Jung 1958, 61–62; 1989). Pyhä Henki on Jumalan Henkiolemus ja ihmisessä oleva sisäinen potentiaali. ”Maailman” henki on ihmissielun ulkopuolinen tekijä, esimerkiksi ”ajan henki”, josta sielu omaksuu vaikutusta, mikä voi olla Jumalan silmissä kauhistuttava (1. Sam. 16: 14), se voi näännyttää ihmisen (Ps. 77: 4) tai tehdä levottomaksi (Dan. 2: 1), olla eksyttävä (Hoosea 4: 12) ja niin edelleen. Henki on myös ihmissielun elämänkyvyn, eli hengityksen alkusyytä tarkoittava termi (1. Moos. 1: 20). Ben-Israel muistuttaa, että sanaa ”persoonaa” ei mainita missään *Raamatun* teksteissä, vaan se on tullut puhekieleen kreikkalaisesta filosofiasista. Alun perin persoonaa on tarkoittanut näytelmänaamiota, nykyään se mielletään ihmisen kehoa ja mieltä eli psykofyysistä olemusta kuvaavaksi termiksi. Jumala ei ole persoonaa, vaikka voi puhua persoonallisella tavalla tietyille persoonalle. Vain Jeesuksesta, Paavalista, Mooseksesta ja muista fyysisistä ihmisistä termiä voi käyttää, koska ihmiseen liittyy aina elämän muassaan tuomaa henkistä vaikutusta, mikä muovaa ihmistä persoonalliseksi, tai kuten Jung kuvaa: yksilöksi, jolla on henkilökohtainen psyyke, mutta joka on osa ihmiskunnalle yhteistä kollektiivista alitajuntaa (Jung 1989,

3–4). Jumala on olemukseltaan Henki, Pyhä Henki, kaikkialla oleva Elämä, Hyvyys ja Totuus. Tästä syystä Jeesus, viattomana ja puhtaana sieluna ja täydellisen uskon ilmentymänä, on Tie, Totuus ja Elämä, sillä hänessä ja hänen kauttaan puhui Sana Itse Totuuttaan ja hänen teoissaan Jumalan Pyhän Hengen voima ilmeni hyvyytenä ihmisiä kohtaan. Nyt Kristuksena hän on itse Pyhä Henki ja sitä kautta kaikkien maailmaan luotujen ihmissielujen Elämä. (vrt. Joh. 10: 30, 14: 1–14, 26; 16:1–15; 17: 20–26; 2. Kor. 1: 22; 4: 6.) (Ben-Israel 2007, 1–28.)

Jeesus ja Paavali sekä muutkin *Raamatun* tai oman aikamme profeetat eroavat ”lihallisessa hengessä vaeltavista” sieluista siinä, että he ovat mieleltään ja sen hengessä olleet suuntautuneita Jumalaan. Uskonsa takia ja Jumalan armosta he ovat saaneet sielunsa laaduksi Pyhän Hengen. Tästä syystä he ovat olleet profeettoja ja voineet toimia Jumalan tahdon julistajina, Sanan itsensä asiamiehinä, sekä suullisesti että tarvittaessa kirjallisesti, niihin ihmissieluihin päin, jotka ovat eksyksissä mielensä ja henkensä osalta mutta alttiita etsiytymään Jumalan yhteyteen ja armoon. *Psalmeissa* Jumala parhanta Daavidille, että ei ole ketään, joka tekee hyvää (Ps. 14: 1–3) ja ilmoittaa, että vain hyvä ihminen saa tulla Herran Temppeliin (Ps. 15: 1–5; vrt. 1. Kor. 13). Tässä on profetiakirjoittamisen ydin: Jumalakin etsii jatkuvasti hyveellisiä ihmissieluja, jotka ovat alttiita tekemään Hänen tahtonsa: vain tällainen sielu voi saada armon kuulla sielunsa kautta ja sydämensä ymmärryksellä Hänen Sanaansa ja tehdä Jumalan sanelemissa tekoja – hyvyyden hedelmiä (Gal. 5: 22). Paavalin mukaan kaikki sellaiset teot, jotka eivät perustu uskoon, kuuluvat synnin piiriin (Room. 14: 23). Paavali ja muut profeetat puhuvat ja tekevät Jumalan tahdon mukaisia tekoja ja kehottavat ihmisiä kääntymään hyvyyteen toisiaan kohtaan (vrt. Job. 33: 17; 34: 8; Ps. 15: 1–5).

Jokainen hyve, joka ihmisessä on, on sielun valoa, joka ilmenee viisautena ja rakkautena, koska kaikki mikä on sielullista ja hyvää, tulee Jumalalta, kuten ruotsalainen profeetta Emanuel Swedenborg (1688–1772) toteaa. Tämän kieltäminen on järkeilyä, mutta asian kieltäminen on mielettömyyttä, sillä jos ihmisessä ei olisi viisautta ja rakkautta, olisi hän kuin eläin, jonka elämä olisi pelkkää ruuan saalistamista ja kehon aistien tyydyttämistä. Jos sielun valoa ei olisi, ihminen olisi täynnä pimeyttä, pahuutta ja eläisi ainaisisessa helvetissä, sisäisessä kuumuudessa, josta hyvä puuttuu. (vrt. Joh. 14: 6: Minä olen Tie, Totuus ja Elämä. Joh. 8: 12: Joka seuraa Minua, saa hän Elämän Valon.) (Swedenborg 1965, 11–12.) . Ihmisen sielu on se ovi, josta Jumala käy sisään.

Sielu on myös tietoisuus, jota ilman ihmisellä ei olisi moraalialia eikä moraalittomuutta, siis mitään henkisten asioiden käsityskykyä, jotka ovat Jumalan lahjaa ihmiselle, olipa tämä Jumalan avulla vaeltava tai ei. Mitä sidotumpi sielu on maallisiin asioihin, sitä orjallisempaa on tahtominen. Mitä sidotumpi sielu on hengellisiin asioihin, sitä vapaampaa on ihmisen tahtominen, sillä ihminen on hengellisesti vapautettu ja saa rauhan, ilon, onnen ja rakkauden sekä tietämisen viisauden, mutta ei menetä mitään maallisesta elämästä, vaan voi elää siinäkin vapaammin. Valitessaan Jumalan avukseen ihminen huomaa hyvin nopeasti, miten Jumala rientää hänen luokseen tuoden jumalallista hyvää ja jumalallista totuutta eli viisautta, joiden turvin ihminen alkaa toimia ja elää elämäänsä. Tästä seuraa Swedenborgin mukaan se, että ihmisen sydämessä oleva ymmärrys kasvaa totuudelle ja viisaudelle, ja hän automaattisesti alkaa tehdä hyviä asioita. Jumala ei enää koskaan vetäydy hänestä eikä ihminen halua koskaan vetäytyä Jumalasta, joka antaa niin paljon hyvyyttä. Ihminen alkaa ymmärtää myös oman alkuperänsä ja onnensa. Jumala alkaa antaa yhä enemmän totuutta ja rakkautta ja ihminen alkaa yhä enemmän tulla hengelliseksi, mikä on ainoa syy, mitä varten hän on syntynyt. Ihmisen sielu on paikka, jossa totuus ymmärretään, ja sielussa on myös vapaa tahto eli halu joko löytää Jumala ja hengelliset asiat tai toimia itsekkään pahuutensa ehdoilla, jolloin hän elää kärsimyksen täyttämää elämää. (Swedenborg 1965, 18–19.) Jobin tarina *Raamatussa* on esimerkki siitä, miten vaikeaa sisäinen tahtojen välinen taistelu on, kun mielihalu sanoo yhtä ja ymmärrys toista. Myös Job toteaa, että kyllä Jumala puhuu sisäisesti jokaiselle, mutta ihmiset eivät sitä huomaa (Job. 33: 14). Samoin enkelit kulkevat vierellä ja ilmoittavat, mikä on oikein (Job. 33: 23). Kun tekee oikein ja rukoilee, lunastaa Jumala omansa ja ihminen saa katsella Jumalan kasvoja, ihmisen elämän Valoa ja kuulla Jumalan ääntä (Job. 33: 26–28; 37: 1; 42: 5). Tässä on profetiayhteyden saamisen edellytys ja kuvaus.

Profeetta on kirjoittamisen ja kirjallisuuden tutkimuksessa outo ja tuntematon käsite. *Raamatun tietosanan* (Palva 1995) mukaan sana profeetta on peräisin kreikan kielestä (profetes) ja tarkoittaa Jumalan tulkkia, Jumalan nimissä puhujaa, millä Aleksandrian juutalaiset korvasivat *Vanhan testamentin* hepreankielisen nabí'-sanan, joka taas tarkoittaa Jumalan kutsumaa Jumalan tahdon julistajaa (Palva 1995, 789–790). Arabian kielen ja islamilaisen kulttuurin emeritusprofessori Heikki Palva (s. 1935) selvittää, että erilaiset nimitykset erottelivat jo muinoin profeetat toisistaan. Nabí' oli pyhäkössä työskentelevä ammattikiltaan kuuluva ja useimmiten kulttimusiikin ja tans-

sin avulla itsensä hurmukseen vievä henkilö (1. Sam. 10: 5–12, 19: 20–24). Näkijät eli Jumalan miehet taas olivat yksinäisyydessä viihtyviä, joilta kansa kävi kysymässä neuvoja tai tietoja. Usein nämä Jumalan tulkit kiersivät myös kansan keskuudessa puhumassa Jumalan totuutta (esim. 1. Sam. 2: 27, 9: 6–10; 1. Kun. 12: 22, 13: 1, 17: 18–24, 20: 28; 2. Kun. 1: 9–13) tai sitten heidät oli otettu hoviprofeetoiksi (esim. 1. Sam. 22: 5; 2. Sam. 7, 12: 1–14, 24: 11–13; 1 Aikak. 29: 29; 2. Aikak. 29: 30, 19: 2, 9: 29, 12: 15). Kuningas Ahabilille ennusti jopa nelisatapäinen profeettajoukko (1. Kun. 22: 6–12). Elia ja Elisa olivat profeettajohtajia mutta eivät hurmosprofeettoja vaan tekivät myös ihmeitä eli tunnustekoja Jumalan nimissä, julistivat Jumalan totuutta ja olivat poliittisesti merkittäviä vaikuttajia (vrt. 1. Kun. 17: 1–19, 21; 21: 17–29; 2. Kun. 1: 3–9, 13). Näkijälle annettiin aina palkkio palveluksista, kun taas temppelien hurmosennustajat, jotka tekivät ennusteita elinkeinona, saivat elantonsa uhrilahjoina. Useat alkoivat ennustajiksi juuri elatuksen toivossa ja siksi ennustivat aina suotuisaa ja menestystä (esim. 1. Kun. 22: 6; Jer. 28, 29: 21–23; 4. Moos. 24: 11). (Palva 1995, 790–791.) Näin on edelleen tänäkin päivänä. Lehdissä on selvänäkijöiksi itseään tituleeraavia, monissa seurakunnissa ”hurmostellaan ja profetoidaan ja kerätään seurakunnalle varoja”, ja sitten on niitäkin ihmisiä, jotka ajavat Vahtoon kysymään neuvoa ja saamaan apua Veikko Latvalalta, koska pitävät tätä näkijänä eli Jumalan miehenä, joka puhuu totuutta.

Usein profeetat myös kirjoittivat Jumalalta saamiaan tietoja muistiin (2. Moos. 24: 4). Uskonnollisen kirjallisuuden tutkijat puhuvat nykyään inspiroituneesta kirjoittamisesta (esim. Martti Nissinen 2001, 261) tai mystisestä retoriikasta (Ryan J. Stark 2008). Tämä myös ”profeetan inspiraationa” tunnettu ilmiö tarkoittaa Heikki Palvan mukaan sitä, että tietylle profeetalle Jumala puhuu ”kasvoista kasvoihin” kuten Moosekselle (4. Moos. 12: 6–8). *Raamatussa* asia ilmaistaan, että profeetalle ”tuli Herran sana”. Omana ajatuksenaan profeetta ei tietoa pitänyt, sillä saatu tieto pakotti profeetan toimimaan, vaikka ei itse ehkä ollutkaan tekoon halukas (Jes. 6; Jer. 1; Hes. 2: 1–3, 15). (Palva 1995, 792.) Jumalan tieto ilmoitettiin vastaanottajalle suullisesti tai kirjallisesti sanoilla ”Näin sanoo Herra”, minkä jälkeen viesti kerrottiin niin kuin Jumala itse puhuisi, Minä-muodossa. Viestit olivat luonteeltaan lyhyitä ilmoituksia tai lyyrisiä tekstejä, viisautta ja tietoja, jotka osin kirjoitettiin muistiin. Myöhemmin niitä toimitettiin kirjalliseen muotoon ja koottiin *Raamattuun*. Toimittajat saattoivat lisätä tekstien alkuun selvityksiä ja tulkinnallisia selityksiä, jotka pitkän ajan kuluessa ovat Palvan

mukaan saaneet kerrostumia, joita on enää vaikea tai mahdotonta erottaa alkuperäisestä profetiatiedosta. Nykyään kiistelläänkin niiden kirjallis-historiallisesta aitoudesta. Palva tekee tärkeän huomautuksen siinä, että koska profeetta kirjoittaa ja puhuu Jumalan nimissä, mutta noina aikoina toimittajat tekivät ajan tavan mukaan teksteihin omia tulkinnallisia lisäyksiään, joten profeettakirjojen tutkimuksissa tulisi perehtyä ensisijaisesti vain sisällöllisiin kysymyksiin. (Palva 1995, 793.) Profeettakirjoissa korostetaan oikeudenmukaisuuden, rakkauden ja totuuden merkitystä; ihmisten käytös taas oli kaikkea muuta kuin niitä. Kirjaprofeettojen julistus oli uskonnollis-eettistä ja Jumalan luonnetta ja tahtoa korostavaa tietoa. Profeetan tehtävä oli kaikkea muuta kuin helppo. Kansa luotti mieluummin erilaisiin povareihin, jotka lupasivat kaunista ja hyvää ja jatkoi pahoilla teillään piittaamatta uskonnollis-eettisistä velvoitteistaan. Noin 70 jKr. kristinuskon alkukirkko löysi profeettakirjoista, erityisesti Jesajalta (Jes. 6–9), ennustuksia Messiaasta ja uudesta liitosta, ja ymmärsi Jeesuksen olleen tuo ennustettu henkilö. Alkukirkon aikana jokaista profetoivaa ei pidetty profeettana (1. Kor. 12: 28). Roomalaiskirjeen 12: 6–8 sanotaan, että kyky profetoida on Jumalan antama lahja. Paavali piti tätä armolahjaa tärkeimpänä, koska se palveli koko seurakuntaa (1. Kor. 14: 3–8). (Palva 1995, 794–796.) Profetioiden tulkinta ei ollut esikristillisissä seurakunnissakaan yksiselitteitä. Esimerkiksi Qumranin luolayhteisönä eläneet essealaiset (n. 150 eKr. – 100 jKr.) uskoivat, että he elivät viimeisiä aikoja (eskatologinen ajankäsitys ”lopun ajoista”, mihin myös useat oman aikamme uskonyhteisöt perustavat uskonkäsityksensä), jolloin Jumala asettaa maailmalle lopullisen tuomionsa mutta lähettää sitä tehtävää varten Messiaan, eli Vanhurskauden opettajan, vapauttamaan omansa maailman pahuuden alta. Nämä qumranilaisten käsitykset perustuivat profeetta Habakukin kirjoituksiin, joiden tapahtumat sijoittuvat noin vuoden 600 eKr. paikkeille. Essealaisten yhteisö tulkitsi kirjoituksia ja laati tulkintoja varten kommentaareja eli pešereitä. Pešer tarkoittaa siis profeetan sanojen salaisuuden inspiroitua tulkintaa eli selityskirjaa (Cox 1997, 139). Profeetta voi siten toimia myös aiempina aikoina annettujen profetioiden tulkitsijana, mutta siten, että saa niihin vastauksen tai selityksen aina Jumalalta. Esimerkiksi Swedenborg on selittänyt teoksissaan *Raamatun* symbolista ja vertauksellista sisältöä (Swedenborg 1965, *The True Christian Religion*). Myös Espanjassa 1500-luvulla eläneen Ristin Johanneksen profetiat ovat sekä runosanelua että runojen merkitysten selitystä (Cruz De la 1981, *Pimeä yö*).

Uudessa testamentissa keskeisin profeetta on Jeesus, Messias eli ”Voideltu” (hepreaksi *mashiach*, kreikaksi *khristos*), jonka nimitys on symbolinen ja viittaa juutalaisten yleiseen tapaan asettaa henkilö kuninkaaksi, voidella valittu oliiviöljyllä, minkä suoritti pappi tai profeetta. Voideltu sai valtuuden hallita kansaa ja toimia Jumalan työvälineenä. *Vanhan testamentin* ennusteissa Messiaan kautta annetaan uusi laki ja uusi liitto, jonka perustana on henkilökohtainen uskonsuhde Jumalaan: Jumala valitsee haluamansa henkilöt itse ja Jumala ilmoittaa itsestään uskovilleen. Jokaiselle sälytettiin nyt yksilöllinen vastuu Jumalan edessä. Messias oli tähän tarkoitukseen tuleva Ihmeellinen Neuvontuoja, Rauhan ruhtinas, koska yksin hänen kauttaan annetaan Herran tuntemus ja siitä johtuva paratiisillinen rauha. *Vanhan testamentin* puolella ennusteissa puhuttiin kärsivästä, nöyrästä ja vanhurskaasta (oikeamielinen) Jumalan palvelijasta, joka kärsii muiden puolesta, jonka Jumala lähettää, jotta ihmiset saisivat syntinsä anteeksi (esim. Jes. 40–55; Sak. 9: 9–17), on ihmisen poika (Dan. 7: 17), Korkeimman poika, tuomari, valo ja toivo (Esim. Enok 46, 48, 62, 69; 4. Esra 13), jolla on valta antaa anteeksi syntejä (Matt. 9: 6, Mark. 2: 10), joka kylvää Jumalan sanaa (Matt. 12: 8; Mark. 2: 28), on auttaja, palvelija, kärsijä ja kuoleman voittaja, joka taivaan enkelien kanssa kokoaa kansoja ja joka maksaa kullekin tekojensa mukaan (Matt. 16: 13–16; Mark. 9: 9; Luuk. 17: 24 jne.). (Palva 1995, 654–660.)

Kaikkein vaikein käsite ihmiselle tuntuu olevan Jumala, josta käytetään useita eri nimityksiä, kuten Kristus, Pyhä Kolminaisuus, Isä-Poika-Pyhähenki, Herra Sebaot, joilla tarkoitetaan yhtä ja samaa Jumalaa, koska kysymys on saman Jumalan erilaisista voimista ja ilmenemismuodoista. *Uuden testamentin* profeetta Johannes (Joh. 1: 1–7, 8: 12) ja Saksassa 1100-luvulla vaikuttanut Hildegard Bingeniläinen (Newman 1987, 30–33) puhuvat myös Sanasta ja Elävästä Valosta, jollaisena kuvaavat tuntemaansa Jumalaa. Emanuel Swedenborg käyttää Jumalasta Herran ohella myös ilmaisua Totuus, Elämä, Henki, koska ihmissielu ainoastaan ottaa vastaan elämää, mikä tarkoittaa, että Jumala on itse Elämä ja sen alkujuuri: Jumala on Elämä ja Elämä on Hänessä. (Swedenborg 1965, 9–10; vrt. 1. Moos. 2: 7). Swedenborg on selittänyt teoksissaan varsin laajasti *Raamatun* termien, symbolien ja vertausten merkityksiä. Hänen mukaansa ne, jotka ajattelevat Taivasta paikkana ja Jumalaa Persoonana tai *Raamattua* kirjaimellisesti, käsittävät myös Jumalan materialistisesti, jolloin Pyhä Kolminaisuus mielletään kolmena eri Jumalana. Jumalan voi ymmärtää vain hengellisesti. Jumala on Hengen Olemus itse, Pyhä Kolminaisuus, joka on yhdessä Isä-Poika-Pyhähenki, eli

Yksi Ainoa, Kristus. Tätä Henkeä on ajateltava kaikkialla olevana, kaikkivoimaisena, kaikkietävänä, ikuisena rakkautena, viisautena, armollisena, kunnioitettuna, Olemuksena eli nimenä, luojana, ikuisesti olevana, uudistajana, pelastajana, valaisijana ja tiedonantajana. (Swedenborg 1965, 155.) Jumala on Pyhä Hyvyys ja Pyhä Totuus, jotka ilmenevät myös kaikessa luodussa, koska mitään ei voi luoda yksin hyvyydestä tai yksin totuudesta (emt. 158). Taivasta Swedenborg luonnehtii rakkaudeksi ja viisaudeksi, joita Jumala antaa niille ihmisille, jotka antavat apuaan ja rakkauttaan lähimmäisilleen. Puhuva ja saneleva Sana on itse Kolminaisuus. (emt. 156.) Juuri Kolminaisuuden käsittäminen on ollut uskonopillisen kiistelyn kohteena jo 2000 vuoden ajan. Kognitiivisen uskontotieteen dosentti Ilkka Pyysiäinen selittää, että kolminaisuusoppi on pelkkä synteesi, joka sai alkunsa Eufratin ja Tigriksen jokisuistossa jo 6000 vuotta sitten assyrialaiden jumalkäsityksestä (Parpola 1993, 190) ja kehitettiin edelleen harhaoppien voittamiseksi vuosien 200–381 välillä (Pyysiäinen 1997, 39). Vuonna 325 Keisari Konstantinos kutsui koolle Nikaian kirkolliskokouksen, koska Aleksandrian vanhin, Areios (n. 260–336) opetti, että Jumalan ehdoton ykseys merkitsee sitä, että Jumalan pojan täytyy olla luotu ja siten kuulua maailmalliseen eikä jumalalliseen todellisuuteen, mutta Areioksen näkemykset hylättiin, joten Kolminaisuus jäi edelleen mysteeriksi näihin päiviin saakka. (Pyysiäinen 1997, 87–88.)

Kolminaisuuskin on symboli, ja symbolit ovat viestinnän välineitä silloin, kun sanat eivät riitä. Strukturalistisen kielitieteen merkityksiä tutkiva tieteenala on semiotiikka, joka määrittelee, että symboli on merkki, joka antaa merkityksen merkin tarkoitteelle – ei päinvastoin. Merkillä on jokin muoto eli merkitsijä sekä sisältö eli merkitty, jonka tarkoite tulkitaan sosiaalisesti sovitun tulkintakoodin avulla. Tulkintatapahtumassa tulkitsija luo mielteen tai käsityksen, jolloin merkin merkitys syntyy ja tuo merkitys viittaa merkin tarkoitteeseen. Tämä merkitys on sopimuksenvarainen (arbitraarinen), kielijärjestelmään sidottu, kulttuurisesti vaihteleva ja ajallisesti muuttuva, sillä tulkinta tapahtuu aina tulkitsijan oman todellisuuden tapahtumasta käsin. (Kunelius 1998, 137–139.) Esimerkiksi katsoessamme kirkon katolla olevaa ristiä tulkitsemme tuosta symbolista kerralla enemmän sisältöä, merkityksiä ja tarkoitteita kuin pelkän muodon. Jacques Derridan mukaan symboli mahdollistaa intersubjektiivisen dialektiikan, puhuvan totuuden, sillä symbolilla on sisä- ja ulkopuoli, duaali suhde, joka näkyy reaktiivisissa vaikutuksissa, mutta jota ei voi hallita puheen problematiikalla, sillä kyse on tiedostamattomista vaikutuksista (Derrida 1988, 88–89). Symbolin tulkinnassa tapah-

tuu fenomenologinen oivallus, henkinen havainto, joka on yhtä aikaa kokemista (Aspelin 1997, 560). Juuri symboli mahdollistaa itseensä sisältyvän henkisen ymmärtämisen: symboli on konkreettinen ilmaus jostakin, joka on luonteeltaan henkistä ja avautuu ymmärrykselle tuon symbolin kautta. Vertaus vastaavasti on henkisen merkityssisällön muuttamista konkreettisesti ymmärrettävään muotoon. Hildegardin mukaan Jeesuskin oli eläessään Pyhän Hengen symboli, sillä hänessä asui Kristus, kuolematon Hyvyys, side ihmisen ja Jumalan välillä (Newman 1987, 42–46). Tuo sama kuolematon Hyvyys on se henkinen side ja tulkintayhteys, jossa jokainen profeetta on ja saa sanelunsa selvinä sanoina ja lauseina tai käskyinä ja tietoina.

Kirjaprofeetat erottuivat Palvan mukaan muista ennustelijoista juuri siinä, että nämä julistivat tietoja Jumalan toimeksiannosta. Heidän oli pakko sanoa, mitä Jumala oli käskenyt, ja puheet kohdistuivat aina koko kansalle (esim. Aam. 7: 17; 3: 8; Jer. 1: 7, 6: 11, 20: 8) (Palva 1995, 791.) *Raamatun* kirjaprofeetat jaetaan kirjoitusten pituuden perusteella kahteen ryhmään: 1) Suuret profeetat, joita ovat Jesaja, Jeremia, Hesekiel ja Daniel sekä 2) Pienet profeetat, joihin kuuluvat Hoosea, Joel, Aamos, Obadja, Joonna, Miika, Naahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Sakarja ja Malakia. Kirjaprofeetat elivät noin 700–400 eKr. ja edustivat taustoiltaan hyvin erilaisia yhteiskuntaryhmiä. (*Raamatun käsikirja* 1985, 86.) On erikoista, että Mooses puuttuu listasta kokonaan, vaikka vastaanotti Jumalalta 10 käskyä (2. Moos. 20). Ihmettelen myös, mihin kategoriaan *Raamatun* naisprofeetat luokitellaan, koska heitä ei luetteloida lainkaan. Jostain syystä edes *Johanneksen evankeliumia*, *Ilmestyskirjaa* tai mitään muitakaan Jeesuksen jälkeen kirjoitettuja saneluprofetoita ei mainita profetiakirjallisuuteen kuuluvina, vaan koko profetian käsite on pysäytetty *Vanhaan testamenttiin*.

Profetia-sana tai -käsite on *Suomen kielen perussanakirjan* (Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 1992, 519) mukaan määritelty ”jumalalliseksi ilmoitukseksi, ennustukseksi”, profetoiminen ”ennustamiseksi” ja profeetta puolestaan ”Jumalan tahdon julistajaksi”. Raamatuntutkija ja *Vanhan testamentin* eksegetiikan tutkija Martti Nissinen sanoo, että *Uuden testamentin* mukaan Pyhä Henki vaikuttaa sekä pyhien tekstien tulkintaan että puheeseen (Nissinen 2001, 198), ja että profetia-sana on juurtunut yleiskäyttöön erityisesti *Raamatun* (1. Moos. 18) mutta varsinkin kreikankielisen *Septuagitan* kautta. Sanalle on haettu täsmällisempää määritelmää tieteen sosiologian kautta, jotta se sopisi metodiksi ja muuntuvaksi työvälineeksi tutkijoille. Martti Nissinen

huomauttaakin, että profetiaa ei ole ilman Jumalaa, ilman sanomaa eikä ilman vastaanottajaa. Hän perustelee kantaansa muinaisen Lähi-idän profetioiden tutkijan Manfred Weipertin teorialla (Weipert 1997, 197), jonka mukaan profetiasta on kyse silloin, jos henkilö:

- a) tulee kognitiivisen kokemuksen (näyn, kuulohavainnon, audiovisuaalisen ilmiön, unen tms.) kautta osalliseksi jumaluuden tai usean jumaluuden ilmestyksestä sekä
- b) on tietoinen tältä jumaluudelta tai näiltä jumaluuksilta saamastaan tehtävästä välittää saamansa ilmestys joko kielellisessä muodossa (”profetia”) tai ei-verbaalisen kommunikaation muodossa (”symbolinen teko tai tunnusteko”) kolmannelle osapuolelle, ilmestyksen vastaanottajalle tai vastaanottajille. (Nissinen 2001, 199.)

Weipertin teoriassa oletetaan sanelijoina olevan jopa useita jumalia, jotka välittävät näkyjä ja sanomia vastaanottajalle kognitiivisesti. Profetiaan liittyy tässä mielessä profetaan osalta täysin tiedostettu puheen ”vastaanottaminen” mutta samalla tavalla Jumalan osalta täysin tietoinen sanoman sanallinen ”lähettäminen” vastaanottajalle. Nissinen huomauttaa, että tässä on kysymys kommunikaatiosta ja kokemuksesta, jota voidaan arvostella, koska Weipertin määritelmä ei sisällytä mukaansa ilmiön muita havaittuja ominaisuuksia, kuten spontaanisuutta, ekstaattisuutta, karismaattisuutta ja tietynlaista kielellistä ja kirjallista muotoa. Profetiakriittisten arvostelijoiden mielestä, joista Nissinen mainitsee muun muassa David L. Petersenin (Petersen 1997; 2000), joka on huomauttanut, että myös tietoisuus on ongelmallista, koska profetian vastaanottaja ei voi todistaa viestinsä jumalallista alkuperää. Petersen epäilee myös sitä, että onko profetiassa vuorovaikutusta ylipäätään. (Nissinen 2001, 199.)

Nissisen mielestä Weipertin määritelmässä esitetään vain pelkkä ilmiötä kuvaava kommunikaatioprosessi ja sen neljä osaa, johon sisältyvät: 1. Viestin jumalallinen lähettäjä, 2. Viesti tai ilmestys, 3. Viestin välittäjä (profeetta) ja 4. Viestin vastaanottaja. Nissisen huomauttaa, että nykytutkijoiden mielestä profetia on vain yksi divinaation eli magian muoto. (Nissinen 2001, 200.) Magia on Heikki Palvan mukaan nimenomaan profetian vastakohta (Palva 1995, 789–790). Nissinen toteaa, että tutkijoiden mielestä molemmilla tavoilla saaduilla viesteillä on aina yhteiskunnallinen rooli ja päämäärä, mikä määrittää viestin profetiaksi (Nissinen 2001, 200). Herää väistämättä kysymys, että voidaanko profetiaa ylipäätään alkaa määritellä viestin vastaanottajan

eli yksilön tai yhteiskunnan kautta, jolloin viestin alkuperällä, laadulla tai sisällöllä ei olisi merkitystä – tässä mielessä kaikki ja kaikenlainen viestintä ihmisten kesken tulisi käsittää profetiaksi. Esimerkkinä ei-jumalallisesta viestistä Nissinen mainitsee profetiaunen tai -näyn, joka sisältää viestin välitettäväksi toiselle ihmiselle tai ihmisjoukolle, mutta silti unen tai näyn saanut henkilö ei välttämättä ole profeetta (emt. 200). Jokainen ihminen voi nähdä enneunia, eräänlaisia aavisteluita, mitkä sitten ovat myöhemmin käyneet toteen. Silti nämä ihmiset eivät sano saaneensa unta Jumalalta, koska eivät ole tietoisia siitä, onko tuolla unella ollut Näyttäjää. Näin ollen mikä tahansa enneuni tai ennustus ei ole profetiaa eikä jotain tiettyä tekstiä voi kutsua profetiaksi, vaikka se sisältää ennustuksia. *Raamatussa* Jumala ei voinut sietää väärin profettojen ja unista ennustelijoiden puoleen kääntyviä (ks. esim. Hes. 13; Jer. 23). Voiko enneuni tai -näky olla pikemminkin *Raamatussa* mainittua johdatusta (Jer. 31: 9; Jes. 42: 16; Jes. 58: 10–11)? Jumalahan ilmoittaa profeetta Jeremian kautta: ”Minä käännän teidän kohtalonne” (Jer. 29: 14). Manfred Weipertin teoria ei siten ole profetian määrittelyn kannalla täsmällinen eikä pätevä eikä kuvaa lainkaan sitä tapaa, jolla Jumala itse ilmoittaa tiedot profeetalle, kuten Moosekselle (2. Moos. 3: 2, 14; 16: 10), Aabrahamille (1. Moos. 15: 1) ja Johannekselle (Ilm. 1: 12–16) taikka myöhemmin eri profettojen, kuten Hildegard Bingeniläisenkin kertomalla tavalla: sisäisenä puheena ja näyttämisinä sekä jatkuvasti ammennettavana tiedonyhteytenä (Newman 1987, 6–7).

Oikean ja väärän profetian erottamisen Martti Nissinen sanoo olevan enemmän uskon kysymys, ja vastaanottaja päättää, ottaako sen vakavasti vai ei: ”Yhteisö päättää ottaako se vastaan profetian, mikä taas riippuu siitä, tunnustaako se saman jumalan, jonka nimissä profeetta puhuu ja täyttääkö hänen puheensa yhteisön määrittämät ”oikean profetian” ennakkoehdot. Profeetallisella kommunikaatioprosessilla on aina yhteisöllinen luonne ja tarkoitus.” (Nissinen 2001, 201.) Myös David Lim jakaa profetian kahteen luokkaan: kiistattomiin ja seurakunnan arviointia vaativiin, mikä on teologi Wayne A. Grudem (1982) kehittämä malli yhteisöllisestä profetian pitävyyden testauksesta (Lim 1991, 107). Yhteisön odotukset eivät voi olla yhteneviä Jumalan tahdon ja tarkoituksen kanssa, vaan voivat olla ristiriitaisia Jumalan tahtoon nähden, minkä voi helposti todeta *Raamatun* profettojen ja kansan välisestä eettisestä taistelusta Jumalan tahdon ja totuuden vastaanottamiseksi. Kun yhteisö päättää, minkä profetian se ottaa omakseen ja mitä ei, ei tuo päätös todista valitun profetian aitoutta,

vaan ainoastaan yhteisön omaa vapaata tahtoa siitä, mitä se tahtoo kuulla ja noudattaa. Entä mikä on Nissisen tarkoittamaa puhdasta arvovapaata määrittelyä? Onko sellaista lainkaan silloin, kun askarrellaan sanojen kanssa? Kun puhutaan profetioista ja profeetoista, sisältävät nuo käsitteet aina tietynlaisen arvolatauksen eli tunnevaikutuksen, jossa toisena ääripäänä on Jumala, toisena ihminen, molemmat arvokokonaisuuksia. Jos tutkimme jokaista sanaa, jonka lausumme, vaikkapa vain preesensin ”on”, havaitsemme välittömästi tietynlaisen tunteen, jonka sana herättää, ja silloin se sisältää sekä on-sanan kahden kirjainsymbolin syntaksin että semanttisen merkityksen ohella tunteisiin vetoavan arvolatauksen. Jos viemme ajatusta pidemmälle ja rakennamme lauseen: ”Hän joka On ja on oleva”, saamme entistä ladatumman tunnevaikutuksen on-sanalle, josta tulee itsensä arvo ja ennuste. Arvovapaata sanaa tai määrittelyä ei siten ole olemassa.

Profeetan sanojen ennustettavuus ei Nissisen mukaan sekään riitä profetiatekstin tuntomerkiksi. Nissinen huomauttaa, että profetia ei merkitse mitään, ennen kuin se on tulkittu jossakin uskonnollisessa, sosiaalisessa ja kielellisessä ympäristössä. ”Tulkinta ei ole mikään inhimillinen heikkous, joka vääristää ’alkuperäisen’ sanoman, vaan prosessin välttämätön osa, joka antaa profetialle mielen.” (Nissinen 2001, 203.) Profetia, jonka sisältöä joudutaan pohtimaan ja tulkitsemaan, jotta sen merkitys löytyisi, ei mene yksiin *Raamatun* Jumalan ilmoituksen kanssa oikean profetian tuntomerkeistä, joita ovat selkeys, selväsanaisuus ja toteutuminen (5. Moos. 18: 18–22). Toiseksi, jos profetia olisi tarkoitettu vain joillekin uskonnollisille ryhmittymille, niin miksi sitten Jumala on käskennyt profeetan kirjoittaa tietoja kirjoiksi omasta sanelustaan ja julkaistavaksi ja kaikkien ihmisten ulottuville (Matt. 28: 19–20)? Kolmanneksi: jos profetian, varsinkin kirjaprofeetan tehtävä on yhteiskunnallinen, kuten Nissinen edellä sanoo, on ymmärrettävä, että silloin Jumala on ja puhuu ihmisille heidän ymmärtämälleen kielellä, aina kulloisessakin ajassa ja tuona aikana herättämiensä profeettojen kautta. Tämä tarkoittaa, että kunkin ajan profetia on ollut aina ja tulee olemaan vastakin selväkielistä ja täsmällisesti ilmaistua niin, että sekä profeetta itse kuin tiedon lopulliset vastaanottajatkin sen käsittävät ja ymmärtävät ilman mitään tulkintaepäselvyyksiä. Poikkeuksena ovat tulevaisuutta koskevat ilmoitukset, joiden sanoissa voi olla outoja käsitteitä, tai näyt, joille ei siinä yhteydessä ole mitään kuvaavaa vastinetta tai kohdetta.

Uuden testamentin kirjoittamisen jälkeen on ollut lukuisia profeettoja ja kirjaprofeettoja julistamassa Jumalan tahtoa ja totuutta. Jostain syystä oman aikamme uskontotiede, uskonnolliset ryhmittymät ja kirkot ovat pysähtyneet *Raamattuun* ja sen profetioihin, joiden tarkoituksia tulkitaan varsin kirjavasti ja nykyelämän käsitteistön kautta. Jumalan ilmoittaman viestin täsmällisyys, selkeys ja ennustuksen toteutuminen ovat olleet profetian tunnusmerkkeinä kaikkina aikoina. Vain tällä perusteella Sanan itsensä valitsemaan yhteyshenkilöön, profeettaan, on voitu luottaa ja kysellä apua milloin mihinkin ongelmaan. *Raamatun* kuninkaat pitivät luotettavia profeettoja hovissaan: esimerkiksi Saul turvautui yhtenä profeetta Samueliin neuvojen tarpeessaan (1. Sam. 15). Muinaishistoriantutkijoiden on ollut pakko tarttua tulkintaan, koska muinaisten kielten ja sanojen merkityksiä ei voida sellaisenaan ymmärtää, vaan niitä voidaan yrittää tulkita ainoastaan eksegetiikan eli raamatunselitysoopin sekä teologisen etä kielitieteellisen tulkinnan kautta, Nissinen muistuttaa. Hän kysyy, että ”onko enää asianmukaista kutsua profetiaksi vanhojen tekstien kirjallista tulkintaa ja laajentamista, jossa profeettojen sanoja ja tekoja on jälkeensä valittu, tulkittu, muutettu ja suoraan keksitty?” (Nissinen 2001, 204.)

Myös useat uskontoryhmät tulkitsevat *Raamatun* profetioita nykyajasta käsin, tulkitsevat kirjaimellisesti tai soveltavat mielivaltaisesti oman aikamme tapahtumiin. Samoin uskonnollinen lopunaikojen julistava fundamentalismi kulminoituu *Ilmestyskirjaan* aivan samalla tavoin kuin qumranilaiset ennustelivat maailmanlopun olevan kässillä omana aikanaan. Emanuel Swedenborg kumoo tyystin kaikki maailmanloppua koskevat väittämät ja selittää, että kysymyksessä on pelkkä hengellinen uskonpuhdistus: uuden hengellisen kirkon alku ja sen vanhan kirkon loppuminen (Swedenborg 1965, 325–328). Uudesta hengellisestä ajasta on kysymys siinäkin, että *Raamattu* on jaettu kahtia, *Vanhaan* ja *Uuteen testamenttiin*, jolloin juutalaisuuden kausi päättyi ja siirryttiin kristinuskoon. Teknisestä jaosta huolimatta molempien osien saneleva Jumala on sama Ikuinen, jolla on ihmisiin nähden edelleen sama tahto. Ihmisen elämän maan päällä on pelkkä pyrähdys, siten ihmisen ymmärrys henkisiin asioihin ilman Jumala-yhteyttä tai profeettaa on rajallista. Ikuinen Jumala viestii profeettojensa kautta jokaiselle sukupolvelle, sillä ihmiskunta on Jeesuksen sanoin ”kuin eksynyt lammaslauma” (Joh. 10: 1–18).

1.2. Profetia kirjoittamisen lajina ja viestintänä

Tutkielman teoreettinen viitekehys liittyy kirjoittamiseen ja sen teorioihin. Tähtään nykytutkimukselle tuntemattoman mutta silti maailman vanhimman kirjoittamisen lajin, profetiakirjoittamisen genren olemassaoloon ja todentamiseen. Profetiakirjoittaminen on maailman vanhin genre sillä perusteella, että Jumalan sanelu liittyy *Raamattuun* ja sen kirjoihin, niiden syntytapaan ja historiaan. Yllättäen koko lajia tai sen piirteitä ei tunneta. Profetiakirjoittamista on tästä syystä hankala sovittaa genren määritteisiin. Filosofian tohtori Risto Niemi-Pynttärin mukaan genre viittaa etymologisesti sekä lajiin että luokkaan mutta myös tekstin muodostumiseen ja syntyyn siten, että kirjoittajalle itselleen genre on tyyllillisen aikomuksen kohde. Kirjallisuudentutkimuksessa genret jaotellaan lisäksi lajiin, alalajiin, tyyllilajiin, rakennetyyppiin ja ilmene-mismuotoon. Genre on kategoria, johon kirjoittaja orientoituu kirjoittaessaan tietyn-tyyppistä tekstiä mutta johon lukijakin orientoituu valitessaan luettavaa – genre on si-ten tulkinnallinen kehys ja tavoite. (Niemi-Pynttäre 2008, 132–133.) Periaatteessa genre on kirjoittavan yksilön näkökulmasta myös ammatinvalintakysymys. Laajem-man kategorisoinnin mukaan on olemassa kolme tunnettua kirjoittamisen lajia ja yksi tuntemattomampi:

1. Journalismi: journalisti etsii jaideoi juttuja sekä mielikuvituksestaan että ympäristöään havainnoimalla ja kirjoittaa näistä käsin artikkelinsa, kuten on edus-tamansa median kanssa sopinut.
2. Yhteisöviestintä: tiedottaja ideoi, kirjoittaa artikkeleita ja laatii tiedotteita työ-yhteisönsä asioista ja työyhteisön johdon kanssa sovitulla tavalla.
3. Fiktio ja tietokirjoittaminen: kirjailija luo proosaa, runoja tai tietokirjallisuutta oman mielikuvituksensa, älynsä ja tietotaitonsa avulla, joka tuotos julkaistaan kustantajan kanssa sovitulla tavalla.
4. Profetiakirjoittaminen: Jumalan valitsema kirjoittaja vastaanottaa saneluna, Jumalan itsensä tahdosta, Jumalan ilmoittamat tiedot ja kirjoittaa ne muistiin sellaisenaan kuin ne sanellaan, ja jotka julkaistaan kirjana tai muussa kirjalli- sessa muodossa, kuten Jumala on itsensä ja profeettansa välisessä dialogissa määrännyt.

Kolmeen ensin mainittuun alalle halukkaat opiskelijat seulotaan ja valitaan oppilaitosten pääsykokeissa, sittemmin työelämässä. Profetiakirjoittamisen ammattia ei voi itse valita, siihen ei voi kouluttautua eikä siitä voi kieltäytyä, vaan henkilö valitaan siihen sielun laadun perusteella ja ”valmennetaan” sisäisesti ja hengellisesti toimimaan Sanelijan eli Jumalan tahtomalla tavalla. Siten profetiakirjoittaminenkin on ammatti ja profeetan työtehtävänä on edustaa Jumalaa ja tämän tahtoa ihmisiin ja julkisuuteen eli yhteiskuntaan päin. Jumala on profeetan kärkevä pomo, jolle profeetta on ”työntekijänä” suora alainen, kuin sihteeri. Työehtosopimuksessakin vaaditaan ehdotonta kuu-
liaisuutta työnantajalle, muutoin tulee potkut – näin myös Jumala toimii profeettansa kanssa, mistä myöhemmin esimerkkinä saarnaaja David Wilkersonin tapaus (luku 2.2.). Risto Niemi-Pynttärin mukaan genre voidaan ymmärtää myös kirjoittajan sisäisenä tilana, geneerisyytenä tai periaatteena, jonka pohjalta tekstiä syntyy ja sisältöä valikoidaan. Näin teksti hahmottuu automaattisesti omaan genreensä, minkä Niemi-Pynttärei toteaa olevan kirjallisen kulttuurimme perusta (Niemi-Pynttärei 2008, 139). Myös profetiakirjoittaja samastuu hänelle annettuun genreen ja omaksuu siitä itselleen ammatillisen identiteetin. Saneleva työnantaja on heti suhteen alusta alkaen tehnyt itsensä ja äänensä alaiselleen tutuksi. Profeetta on myös tehtävänsä valittu ja valmennettu, kunnes toteuttaa pomonsa Jumalan tahtoa niin kirjallisesti kuin sisäisenä geneerisyytenäkin.

Profetiakirjoittamisen genren selvittäminen tarkoittaa edellisen perusteella sitä, että lähtökohtaisesti pitää tutkia:

- 1) tekstin muodostumista eli syntyä,
- 2) tekstin aietta eli tarkoitusta,
- 3) tekstin tyyliseikkoja sekä
- 4) kirjoittajan sisäistä tilaa: geneerisyyttä eli periaatteita, jotka ovat tuon tekstin saamisen edellytyksinä.

On muistettava, että Jumala, Sanelija, ei valitse genreä, johon sanelunsa sijoittaa. Kaikki lajityypit ja tieteenhaarat ovat ihmisälän tuottamia kategorioita. Jumala, dialogin toinen osapuoli, ei pelkästään ole tiedon yksipuolinen jakaja, vaan profeetta ja Kaikkietävä ovat jatkuvassa keskinäisessä vuorovaikutuksessa ja viestinvaihdossa, kuten muutkin pomot ja sihteerit työtehtävissään. Keskinäisessä dialogissaan osapuo-

let voivat keskustella mistä tahansa asiasta ja aina tarvittaessa. Profeetta voi kysellä asioita sekä saada vastauksia samalla tavalla kuin keneltä tahansa ihmiskumppanilta. Erona dialogin laadussa on se, ettei Jumala koskaan harhauta profeettaa tai puhu mitä ”sylki suuhun tuo” tai kohtele mielivaltaisesti, sillä Jumala ei tee vääryyttä, kuten Job sanoo (Job. 34: 12). Kysymys on totuudesta, jota puhuu Totuus itse. *Raamattu*, erityisesti *Vanha testamentti*, jonka alkua tai syntyajankohtaa emme kykene määrittämään, on vanhin tunnettu lajityyppillinen teos, josta Jumalan puhe ja sanelu eli profetia selvästi ilmenee.

Se, mihin kirjalliseen lajityyppiin ja alalajiin profetiatekstit tai *Raamattu* sijoitetaan, on ihmisällyn valintaa. Voidaanko profetiana saatua sisältöä nimittää fiktioksi, millä tässä yhteydessä tarkoitan faktapohjaiselle ja ajankohtaiselle journalismille (Kunelius 1998, 18) vastakkaista ja mielikuvituksen synnyttämää kuvauksellista sepitekerrontaa dialogeineen, jos myös profetiateksti sisältää kuvauksellista kerrontaa ja dialogia Mooseksen tai Jeesuksen elämästä? Tai sijoitettaisiinko teksti lyriikkaan, mikäli profetia on muodollisesti lyyristä ilmaisua, kuten esimerkiksi Daavidin *Psalmit* tai Latvian *Pyhiä viisauksia* -teos (2009)? Entä tietokirjallisuuteen, jos se sisältää historiallista tai poliittista faktaa tai lähitulevaisuuden näkymiä, tieteellisiä selvityksiä tai sairauksiin liittyviä diagnooseja vai pelkästään harrastekirjallisuuteen, jollaiseksi uskonto saatetaan nykyään mieltää? Risto Niemi-Pynttari toteaa, että mielikuva kertojan fiktiivisyydestä tai todellisuudesta perustuu genreen, genren kautta tunnistamiseen (Niemi-Pynttari 2008, 141). Profetiateksteissä ja -ilmoituksissa tämä määrittely ei luonnistu. Jos joku henkilö on tai on ollut profeetta ja ilmaisee tekstimuodossa Jumalan sanelemia totuuksia, joita ihmiset lukevat kirjoista tai verkosta, niin lukijat kykenevät sijoittamaan lukemansa korkeintaan uskonnolliseen genreen. Silti he voivat pitää sekä profeettaa että Jumalaa ja tekstiäkin täysin fiktiivisinä tai täysin todellisina. Vain ihmisillä on kyky luoda mielikuvia asioista, tehdä päätelmiä, omaksua käsityksiä ja luoda niiden perusteella mielipiteitä, uskoa annettuun tietoon tai olla uskomatta. Juuri tässä ilmenee ihmisen ja Jumalan välisen suhteen ydinongelma. Luomiskertomuksen alussa Jumala ilmoittaa heti ihmisen luotuaan tälle myös tiukan ehdon: ihmisen tulee aina tehdä oikein ja kohottaa katseensa Jumalan puoleen, mutta jos ihminen ei näin tee, on epäuskon synti aina ovella vaanimassa, koska ihmisen se haluaa, ja se on pidettävä kurissa (1. Moos. 4: 7). Kohta Jumalan antaman ohjeen perään Kain jo tappaakin veljensä Abelin ja saa siitä rangaistukseksi kärsimyksen (1. Moos. 4: 8; 10–12). Profe-

tiatekstin ja lukijan välillä tuo sama ”epäuskon synti” on siinä, ettei edes *Raamatun* ja vielä vähemmän Jeesuksen jälkeen eläneiden profeettojen tekstejä hyväksytä Jumalan saneluiksi ja ilmoituksiksi ihmisille. Enempää miettimättä hyväksytään uskomus, ettei sanelevaa Jumalaa voi olla. Samalla ihminen tappaa mahdollisuutensa omasta mahdollisesta Jumala-yhteydestä tietämiseen ja ajautuu ”ymmärtämättömyyden ja tietämättömyyden” kärsimykseen. Ihmisen on helppo mennä mielihalujensa mukana, mutta vaikea tehdä sitä, mikä on oikeaa ja hyvää muille, vaikka omaakin siitä tiedon sisimmässään.

Risto Niemi-Pynttari esittää Anis Bawarshin ajatuksen (Bawarshi 2003, 30), että myös aikamuotojen käyttöfunktio, esimerkiksi imperfektin käyttö on erilaista asiakirjoittamisessa kuin fiktiossa, joten myös aikamuodon käyttötavat olisivat genresidonnaisia (Niemi-Pynttari 2008, 143). Profetiatekstien, samoin kuin kuvailevan nykyjournalisminkin kannalta, ajatus on ongelmallinen. Esimerkiksi noin 50–150 jKr. saannellut evankeliumit ja kirjeet sekä niistä noin 300 jKr. kasattu kirjojen kaanon eli *Uusi testamentti* (Ks. Vuolteenaho 2008; Liljeström 2007) kuin myös Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia Jeesuksesta, elämästä, tulevasta* -kirja (2008) kertovat Jeesus Nasaretilaisen elämästä profeettana, uskonopettajana ja parantajana. Tapahtumat kuvataan luonnollisesti imperfektissä, koska asiat ovat tapahtuneet, eikä sen vuoksi, että tapahtumat olisivat automaattisesti fiktiota. Jumalakin sanelee profeetalle menneet tapahtumat aina imperfektissä mutta ilmaisee itsensä, määräyksensä ja toimeksiantonsa preesensin avulla (esim. 2. Moos. 6; Joh. 1: 19–27, Ilm. 1: 17–20). Saksalaisen nunnan, Hildegard Bingeniläisen (1098–1179) *Scivias* (1141–1151) on hengellistä tietokirjallisuutta, asiaa, joka on saatu profetiana. Samoin espanjalaisen munkin, Ristin Johanneksen (Juan De la Cruz, 1542–1591) *Pimeä yö* (1582–1585) ja vahtolaisen Veikko Latvalan (s. 1940) *Pyhiä viisauksia, runollisia ajatuksia* -runokirja (2009) ovat tietoteoksia, vaikka ovatkin lyyrisiä teoksia, mutta eivät asiasisältönsä takia ole fiktiota. *Raamatun* profetioissa ja Latvalankin *Pyhiä ilmoituksia* -kirjassa (2008) ennustukset tulevaisuudesta ilmaistaan futuurissa. Kun profeetta saa tietoa nykytilanteeseen tai sairauden hoitamiseen, annetaan tieto preesensissä. Esimerkiksi Veikko Latvalan lokakuussa 2011 poistuneessa blogissa (www.pyhiailmoituksia.fi) oli tietoa menneistä tapahtumista imperfektimuodossa, nykyisistä ja selittävästä asioista tai ilmiöistä preesensissä ja tulevista tapahtumista futuurissa. Blogin avulla saatoimme seurata lähiajan ennustusten toteutumisia, saada asiatietoa terveydestä, avaruuden ja luonnon ilmiöis-

tä, taloudesta tai politiikasta ja omaksua abstraktimpaa hengellistä tietoutta sekä saada täsmennyksiä menneiden aikojen tapahtumiin. Jo aikojen alusta saakka profeetan kaikesta tietäminen on koskenut ajallisia ulottuvuuksia yhtä lailla kuin tieteellisiä ja hengellisiäkin ulottuvuuksia, sillä profeetan tietäminen on rajatonta. Vertailun vuoksi on todettava, että myös horoskoopit, jotka myös kirjoitetaan futuurissa, ovat toimittajien kehittämää hupaisaa fiktiota ihmisten taikauskaisille taipumuksille eivätkä ole asiakirjoittamista, vaikka ne asialehdiksi luokitelluissa julkaisuissa monesti ovatkin. Vaikka scifi-kirjallisuus on kuvitteellista fiktiota esimerkiksi tulevaisuudesta, ei tekstiä ilmaista futuurissa, ikään kuin se pitäisi todellisesti tapahtumaan. Profetiaa ei voida sitoa kieliopillisesti mihinkään genreen, koska profetia on kaikesta tietämisestä menneessä, nykyisessä ja tulevassa ajassa – ilmoitettua sanelutietoa itseltään Kaikkietävältä Ikuiselta, joka on ollut, on nyt ja on oleva aina (2. Moos. 3: 14; Ilm. 1: 8). Tekstillä on siten jumalallinen alkuperä, Kaikkietävyys, mikä ilmenee profeetalle annettujen tietojen ennalta-nyt-menneestä-tietämisestä. On kuitenkin muistettava se, että profeetta tiedustelee asiaa Jumalalta, joka päättää, antaako tiedon, vai ei.

Faktan ja fiktion eroa Risto Niemi-Pynttari hahmottelee myös henkilöhahmojen esittämistavalla, minkä katsoo genresidonnaiseksi, koska journalismissa ei kuvata henkilöiden sisäistä elämää ja tunteita kuten fiktiossa (Niemi-Pynttari 2008, 144). Tämmäkään ei koske profetiatekstejä, sillä esimerkiksi Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjassa (2008) on kuvattu erittäin tarkasti Marian, Joosefin ja Jeesuksen sisäisiä tuntemuksia. *Vanhassa testamentissa* Jumala ilmaisee omia huolentuntojaan profeetoille (esim. 1. Moos 8; 9: 5). Koko *Ilmestyskirjan* ajan saneleva Jeesus puhuu Johannekselle elävänä sieluna ja kuvailee sisäisiä tunteita ihmiskunnan pahuuden edessä tuon antamansa profetiatekstin kautta. Veikko Latvalakin ilmoitti blogissaan, että ”Jumalalla on mieli ja Jumalan mieli on tällä hetkellä hyvin hermostunut, sillä tulevat ajat ovat ihmisille kauhistuttavat” (Ks. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1026>). Profeetta siis toistaa vain sitä, mitä hänelle sisäisesti näytetään tai puhutaan. Tässä sieluvälitteisessä kommunikaatiossa profeetta kirjoittaa täsmälleen sen, mitä käsketään kirjoittaa ja ilmoittaa sen, mitä on lupa ilmoittaa. Profetia on kauttaaltaan profeetan sisäisen kommunikaation kautta saatua faktatietoa ja kerrontaa Sanelijan määräämällä tavalla, ilmauksia, lauseenmuodostusta ja tekstikokonaisuuden viimeistä sanaa myöten. Vain Jumala profetoi. Jumala voi profetoida eli puhua tai sanella faktatietoa yhtä lailla myös omista tuntemuksistaan tai itselleen rakkaiden sielujen tunnoista, mistä hyvinä

esimerkkeinä ovat Jeesuksen elämäntarina *Uudessa testamentissa* ja Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjassa (2008).

Lajityypin kannalta katsoen ongelmana on sekin, mihin lajiin profetaan saama ilmoitus kulloinkin kuuluisi. Onko profetia journalismia, jos ilmoitettu tieto sisältää ajankohtaista tai menneisyyden tapahtumaa koskevaa uutistyyppistä tietoa? Vai tietokirjallisuuteen, koska monet Jumalan ilmoitukset sisältävät tieteellistä tietoa: fysiikkaa, biologiaa, geologiaa, ilmastoa, avaruutta, lääketieteellisiä tai muita tieteen eri sektoreille kuuluvia asioita? Vai yhteisöviestintään, jos annettu ”tiedote” koskee lähitulevaisuudessa tapahtuvaa asiaa tai ihmiskunnan tulevaisuutta kuvaavia muutoksia, joista Jumala tahtoo ihmisten olevan tietoisia, ja usein profetiat voivat koskea jopa Jumalan omia aikeita ihmiskuntaan päin? Voimme selvästi havaita, että mikään kirjalliseen genreen liittyvä määre ei kuvaa profetiatekstejä yksiselitteisesti, vaikka omana kirjallisenä lajinaan ne voidaan selkeästi hahmottaa. Profetioista tulee löytää myös tyyllisesti yhteneviä seikkoja, niitä ilmentävät sisällölliset piirteet ja tunnusmerkistö, mistä profetoidut tekstit voidaan tunnistaa ja erottaa muista kirjallisista lajityypeistä. Samoin tekstin syntyprosessi ja kirjoittajan sisäinen laatu ovat tärkeitä tunnuspiirteitä. Näitä erilaisia piirteitä pyrin tutkielman kuluessa tuomaan esiin.

Profeetta ei koskaan kirjoita lyriikkaa runouden itsensä vuoksi, ei uutisoi tai tiedota fakta-asioita omasta tahdostaan eikä koskaan kirjoita proosaa viihteeksi ihmisille. Sen sijaan kuka tahansa tiedottaja tai journalisti voi kirjoittaa tieto- tai proosateoksia, lyriikkaa tai näytelmäkirjoituksia. Profeetta saa tietoa kaikesta mahdollisesta suoraan Jumalalta, mutta journalistin tai tietokirjailijan on tieto erikseen etsittävä erilaisista lähteistä. Profeetta kirjoittaa sen, mitä sanellaan eikä välttämättä ole kirjoittamisen ammattilainen tai minkään tieteen tai koulukunnan oppinut, mutta journalisti näkee vaivaa ensin taidon oppimiseen, tiedon hakemiseen eri ammattilaisilta ja sitten kirjoittaa löydöksensä parhaan taitonsa mukaisesti tiedoksiantona lukijoille.

Profeetta toimii tietäjänä ihmisten hyväksi myös muilla tavoin: ilmoittaa tiedon, mistä vanhuksen kadonneet tekohampaat löytyvät, antaa sairaalle diagnoosin ja ohjeet paranemiseksi, kertoo poliitikoille, talousvaikeuksissa oleville tai ahdistuneille neuvot ja ratkaisujakin, joilla tilanteesta selviää tai sanoo, mihin ammattiin epätietoisien kannattaisi suunnata, jotta saa todelliset kykynsä käyttöön ja ilon elämäänsä sitä kautta. Juuri

tämä ihmissläheinen ja ihmisen elämää helpottava tietous on myös profetiateksteille ominaista. Profetioissa Sanelija ilmaisee itsensä ja tahtonsa selvästi. Yksilön saamalla auttavilla tiedoilla on aina myös henkinen ulottuvuus ja vaikutus. Ihminen ei voi havaita Jumalaa konkreettisesti ja kehollisilla aisteillaan, vaan Hänet on mielletävä Hengeksi, henkiseksi Olemukseksi (Ben-Israel 2007, 5, 7; Sak. 3: 9, 4: 10; Jes. 11: 1-2; Ilm. 3: 1, 5: 6). Tämä sama henkinen Olemus on ihmisessä sisäisesti, mikä on ratkaiseva ero eläinkuntaan. Vain ihmisellä on sanallinen ja eettinen ymmärrys, joten ymmärrämme tekojemme moraalisen hyvän ja pahan sekä oikean ja väärän toisistaan. Tämän ymmärryksen avulla kykenemme hyvyyden tekoihin aivan samoin kuin pahuudenkin tekoihin (vrt. 1. Kor. 13). Eläimet eivät tällaiseen erotteluun kykene. Profeetta Jesaja kuvailee, että ymmärrys on sydämessä (Jes. 6: 10), sillä Herran Henki on sielun varustuksena ja tuo ihmiseen viisauden ja ymmärryksen, taidon ja voiman, totuuden tuntemisen ja Jumalan pelon, joita seuraa ihmisen oikeudenmukaisuus muita kohtaan sekä uskollisuus Jumalaan (Jes. 11: 1-5). Tämä ihmisyyden tunnusmerkki ilmenee jo heti luomiskertomuksen alussa, kun Jumala sanoo: ”tehkäämme ihminen, kaltaiseksemme” (1. Moos. 1: 26), jolloin henkinen olemuksemme ja jumalallinen alkuperämme eli sielu luodaan, yhdistetään fyysiseen kehoon, ja näin henkinen sielu yhdistyy fyysiseen älykkyyteen (1. Moos. 1: 19). Nämä kaksi muodostuvat ymmärrykseksi (1. Moos. 4: 7). Olennaista Jumalan ja profeetan välisessä kommunikaatiossa on juuri tuo henkinen yhteys, jota kutsutaan myös sieluyhteydeksi. Luomiskertomuksen perusteella jokaisella ihmisellä on sieluyhteys Jumalaan. Tämä sielullinen kuulemisyhteys ja siinä yhteydessä eläminen ovat Jumalan tahto ihmisessä (1. Moos. 1: 26-28; 1. Moos. 4: 7). Sen ainoa este on ihmisen oma tahto (1. Moos. 6; 1. Moos. 8).

Kirjoittamisesta puhutaan ensimmäisen kerran *Vanhassa testamentissa*, kun Mooses kirjoitti Jumalan sanelemat säädökset ja lait (2. Moos. 24: 4), sitten otti tuon kirjan ja luki sen kansalle (2. Moos. 24: 7). Tästä päätellen Jumalan ilmoittama tieto voi olla myös kirjallisessa muodossa olevaa sanomaa ihmisjoukoille, missä viestintäkanavana on profeetta ja välineenä kirjallinen teksti. Täten Jumalan sanelu on luonteeltaan viestintää, jolla on merkitys ja tarkoitus. Profetiateksteille tämä on olennainen piirre, sillä ”maailman hengen mukana” elävät ihmiset ovat vieraantuneet sisäisestä yhteydestään eivätkä kykene kuulemaan Jumalan puhetta sielussaan. Jumala käyttää avustajanaan profeettaa, joka taas toimii välikätenä ihmisten herättelyssä Jumalan puoleen (vrt. 2. Moos. 24: 7). Jumalan viestien ilmoittaminen tapahtuu aina Jumalan tahtomalla taval-

la ja Jumalan valitseman henkilön kautta (2. Moos. 18: 18–22 ja 4. Moos. 12: 4–8). Profetia on siten nimitys Jumalan omille ilmoituksille ja viesteille. Profeetta on Jumalan ”radiokanava”. Profeetaksi kutsua ja kasvua käsittelen tarkemmin kuvussa kaksi.

Profetiakirjoittaminen edellyttää Jumalan sanelun vastaanottoa sieluvälitteisesti ja annetun tiedon kirjoittamista tekstiksi, joka siirretään lukijoille ja yhteiskuntaan kirjallisessa muodossa, joten voidaan puhua profetiaviestinnästä. Profetiakirjoittamista, kuten journalismia, yhteisöviestintää tai luovaa kirjoittamista, on tarkasteltava myös viestintä-käsitteen näkökulmasta. Käsitteet ovat ajattelun välineitä, jotta kykenemme erottamaan, mistä asiasta milloinkin puhutaan, mihin asiaan viitataan ja mitä asiasta pitää ymmärtää (Kunelius 1998, 9). *Viestinnän vallassa* -kirjassaan (1998) professori Risto Kunelius selvittää viestintä-käsitteen monimuotoisuutta. Viestintä on sanallista vaihdantaa lähettäjän ja vastaanottajan välillä sekä sisältöjen tai sanomien siirtoa, jonka välineenä on merkkijärjestelmä eli kieli. Kun merkin sisältämä viesti puretaan ymmärryksen avulla merkitykseksi, tarvitaan koodi eli avain, jotta viesti voidaan ymmärtää. Näitä avaimia eli koodeja ovat numerot ja nuotit, jotka ovat täsmällisiä, mutta kuvat, kirjalliset tekstit, puhekielen ja elekielen koodit ovat epämääräisiä, joten joudumme tulkitsemaan. Merkki edustaa (representoi) sitä kohdetta, johon se viittaa, jolloin kohde ilmenee mielessämme. Kun koodi eli tulkinta-avain on viestittäjän ja vastaanottajan välillä yhteinen, ymmärretään sanoma eikä viestinnässä ole häiriöitä. Kun viesti siirretään kerralla isolle joukolle, tuottaa se jotakin yhteistä ja yhteisesti ymmärrettävää, mikä vahvistaa, rakentaa ja muokkaa yhteisön identiteettiä. Viestintä on silloin yhteisössä tapahtuvaa rakennustyötä ja toimintaa, jossa vastaanottajat rakentuvat samalla itsekin, muuttuvat ja kehittyvät viestinnän avulla. Yhteinen koodi kytkee yhteisön jäsenet juuri siihen kulttuuriin, jossa jäsenet näitä yhteisiä koodeja eli kieltä ja sen merkkejä käyttävät. Kuneliuksen mukaan samalla syntyy valtarakenteita ja hierarkioita, koska vallassa on kyse aina siitä, kenen tai minkä tahon viestittämää todellisuuskäsitystä pidetään totena ja mitä rooleja viestintätilanteissa ilmenee. (Kunelius 1998, 10–12.) Tämä pätee myös Jumalan ja profeetan sekä profeetan ja yleisön välisiin viestintäsuhteisiin sekä viestintään profeetan tai profetiatekstien ja tiedeyhteisöjen välillä.

Viestinnässä on Kuneliuksen mukaan aina kysymys nimenomaan ihmisten välisistä suhteista, mikä ilmenee siinä, että viestin muoto (tapa sanoa) on yhtä tärkeä kuin sen

sisältö (mitä sanotaan). Siksi on hyödyllistä erottaa se, mistä puhutaan ja se, millaisiin suhteisiin puhujat toisiinsa nähden asettuvat. ”Juuri empiiristen tieteiden kehitys nosti etualalle materiaalisen todellisuuden ja ihmisten väliset suhteet”, Kunelius muistuttaa. Kun viestinnällä tarkoitetaan siirtämistä, puhutaan realismista (realistinen tietoteoria), jossa ihmisten omilla käsityksillä ei ole sijaa, vaan tietämys todellisuudesta perustuu todellisuuteen sellaisena kuin se ilmenee aistitodellisuudelle. Kun taas puhutaan viestinnän avulla yhteiseksi tekemisestä, perustuukin ihmisten todellisuutta koskeva tieto käytäntöön eli kulttuuriin, jossa tietoa hyödynnetään. Nyt puhutaan konstruktivistisesta tietoteoriakäsityksestä, jonka mukaan kaikki tieto, olipa se tiedettä, journalismia, puhetta tai kirjallisuutta, tuotetaan aina kulttuurisiin tarpeisiin ja sen ylläpitämistä, korjaamista ja muuntamista varten. Kaikki tietoa koskevat tulkinnat tehdään vallitsevasta kulttuurisesta näkökulmasta käsin. (Kunelius 1998, 12–15.) Periaatteessa realistinen tietoteoria soveltuu täydellisesti myös Jumalan ja profeetan väliseen kommunikaatioon, jossa Sanelijan tahto siirtyy viestinä profeetalle ja konkretisoituu realistiseksi ja aistien avulla havaittavaksi tekstiksi. Konstruktivistisen tietoteorian valossa teksti on tarkoitettu yhteiseksi tekemiseen: yhteisen uskon ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi samaan Ainoaan yhteiseen Jumalaan. Voimme havaita, miten sekä realistinen että konstruktivistinen ajattelu ilmenevät käytännön arkielämässä lomittaisina mutta erillisinä todellisuuden käsittämisen valtaapitävinä kehyksinä. Toisaalta, kulttuurissa valtaapitävä viestintä on yleisimmin konkreettisen arjen kanssa askartelua, mistä puuttuvat uskonnolliset ilmiöt, koska niille ei löydy mitään käyttöä tai yhteisiä tukintakoodoja. Esimerkiksi arjen viestinnässä ei puhuta lähimmäisenrakkaudesta ihmisen sisäisenä ominaisuutena, hyvytenä tai hyveinä ja käytännön tekoina. ”Maailman henki” on siirtänyt hengelliset asiat yksityisiksi, eivätkä edellä mainitut henkiseen pääomaan kuuluvat hyveet ole enää yhteisiä. On paradoksi, että viestintävälineissä keskitytään ihmisten pahuuden tekojen toistamiseen, mutta oman aikamme profetiaviestintä, joka puhuu hyvydestä, armosta ja rakkaudesta, ei todennu toimittajien ymmärrykseen, vaan profetiaa pidetään joko mystisenä tai sen olemassaolo kielletään jopa kristillisissä yhteisöissä. Samoin jos pappi lukee seurakunnalleen *Raamatun* symboleja ja vertauksia vilisevää kieltä ja koettaa avata niiden kautta hengellisiä totuuksia, ovat nuo muinaiset koodit eli tulkinta-avaimet jo kauan sitten kadonneet ihmisen tulkinnoista ja ymmärryksestä, joten *Raamatun* vertaukset otetaan vastaan realistisina tapahtumina ja sijoitetaan nykyiseen yhteiskuntakonstruktioon. Tästä syystä kuulijan järki panee vastaan ja alkaa kapinoida: ”Ei veden päällä käveleminen ole mahdollista, joten satua

koko kirja, uskonto ja Jumala!” Toisessa seurakunnassa saarnaaja vaatii: ”Kaikki mitä *Raamatussa* on, on uskottava sellaisenaan, kirjaimellisesti, vaikka järki panisi vastaan, sillä usko ei saa horjua sittenkään!” Jälkimmäisestä *Raamattu*-käsityksestä on hyvänä esimerkkinä vaikkapa Martti Päivänsalon *Taistelu Raamatusta: hätähuuto puhtaana Sanan puolesta* (1993), jossa kirjoittaja on luonut oman tulkinta-avaimen, jolla pyrkii selittämään kirjaimelliset vertaukset sekä realistina että monitulkintaisina asioina. Yhdessä jos toisessa kohdassa alkaa ilmetä niin vakavia ristiriitaisuuksia, että sanoman sisältö ja varsinkin avaimiksi tarjottu koodi ja sen kautta tehty tulkinta muuttuvat naurettavuuksiksi. Näin käy, koska esimerkkitapausten molemmilta osapuolilta puuttuu ”hengellinen koodi”, eikä vertausta voida selittää, koska selittäjä ei sitä itsekään ymmärrä. Sama koodin puute koskee esimerkiksi Emanuel Swedenborgin mainitsemaa henkistä taivas-symbolia tai Kolminaisuuden Jumalan käsitettä (Swedenborg 1965, 135–138), sillä realistiseen tietokäsitykseen tottunut ei aistivaraisesti näe mitään ”ukkoa ja sen poikaa istumassa pilven päällä” ja hylkää ajatuksen ”Elävästä Jumalasta Taivaissa” kokonaan. Aistillisen ihmisen mielessä sana Hyvyys liittyy lähinnä suorituksen laatuun: olla hyvä jossain, kun taas eettisempi ihminen saattaa selittää sen yhdeksi ihmisessä vaikuttavista moraalisisista ominaisuuksista. Jumalaan uskovalle ihmiselle Hyvyys on sisäinen mielen, ajatuksen ja tahdon olemus, olotila ja liikunto, mutta myös kokemus, jolloin Jumala ilmenee ihmisessä, elävässä elämässä ja ihmisen teoissa. Jumala ja Hyvyys ovat profeetoille yksi ja sama asia – Hyvyys on Jumalan Symboli ja Nimi ja Ominaisuus ja Ilmeneminen ja Tulkintakoodi (Swedenborg 1965, 179, 182, 313, 341).

Mitä mahtaisi nyky-yhteiskunnassa tapahtua, jos kaikki viestimet äkkiä alkaisivat puhua siitä, mitä on hyvyys ja missä sitä yhteiskunnassa löytyy? Kielen avulla ja ansios-ta tällainen mielikuvitusleikki on mahdollinen. Muuttuisiko yhteiskunta siinä samassa hyvyudeksi ja omaksuisivatko ihmiset hyvyttä itseensä? Kenties jotkut, mutta oletettavasti ihmiset myös alkaisivat riidellä kiihkeästi siitä, mikä on oikeaa hyvyttä, ymmärtämättä lainkaan, ettei riitely kuulu hyvyteen. Ihmiset eivät riitele itse asiasta, vaan asian tulkinta-avaimista, joita yritetään sovittaa kulloiseenkin tietokäsitykseen, kulttuuriin ja sen käytänteisiin, mutta kunkin yksilön oman ymmärryksen valossa.

Kulttuurinen evoluutio on Kuneliuksen mielestä aina symbolivälitteistä, sillä kieli toimii tapana ymmärtää ympäröivää todellisuutta. Kieli ei ole pelkästään itseilmaisun

väline, vaan myös sitä rajoittava tekijä: sosiaalisen kontrollin mekanismi. Kuitenkin kieli mahdollistaa sellaisten asioiden esittämisen, jotka eivät ole läsnä, vaan ovat joko mielikuvituksessa ja mielikuvissa, muistikuvissa tai negatiivisissa tuntemuksissa kuten peloissa. Kuneliuksen mukaan negatiivisuutta ei ole olemassa todellisuudessa, vaan se ilmenee ainoastaan ihmisen käyttämässä kielessä – sanassa EI. Vain kieli mahdollistaa ilmaisemaan asioita, joilla todellisuus laajenee aistihavaintojen ulkopuolelle: jokainen ihminen voi kuvitella rakennettavan rakennuksen etukäteen visiona ennen kuin mitään on olemassa konkreettisesti aistitodellisuudessa. Vain kieli mahdollistaa ajatuksen suuntautumisen tulevaisuuteen, jota sitäkään ei vielä ole muualla kuin mielikuvituksessa, vaikkapa visiona tulevaisuuden tietoyhteiskunnasta ja sen seurauksista tai ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista. Kieli mahdollistaa unelmat ja haaveilut, suunnitelmat ja toiveet. Tällaisen kuvittelun kyvyn ja siitä syntyvän viestinnän vaikutukset ulottuvat suoraan viestinnän välineisiin ja niiden välittämiin sisältöihin, joita viestien vastaanottajat kulttuuristaan käsin mielensä sisällöksi omaksuvat. (Kunelius 1998, 27–29.)

Omassa kulttuurissamme tapahtuneet muutokset ovat suoraa seurausta viestintävälineiden kautta siirtyvästä sisällöstä, mistä käsin kuvittelemme todellisuuden laadun. Kun uutisoidaan ihmisen tyhmyydestä johtuvia töppäilyjä, valtataisteluja, petoksia, murhia ja itsemurhaiskuja, eikä viestintä enää sisällä mitään tietoa hyvyydestä, ei hyvyyttä myöskään ymmärretä tai tiedetä mitään sen olemassaolosta, koska sen tulkintaan ei löydy koodia. Niinpä hyvyydeksi saatetaan mieltää uutisten ja varsinkin mainonnan tarjoamat mielikuvat luksuksesta, tv-sarjojen ja elokuvien romanttiset sisällöt, kirjallisuuden tuottamat tarinat ihanteellisesta elämästä ja niin edelleen, joista valintamme mukaan rakennamme omat unelmamme. Hyvyydeksi voidaan esittää vaikkapa jonkin seurakunnan tai papin tarjoama tulkinta *Raamatusta*, josta yhteistuumiin omaksutaan yhteisesti sovittu käsitys ja sitä seuraava toimintakulttuuri, joita pidetään oikeana totuutena ja hyvyytenä. Näin syntyvät myös uudet uskonlahkot, koska valittu tulkintakoodi määrittää, mihin tulee uskoa, ja kohta ryhmittäytytään tuon asian ympärille. Helsingin yliopiston dogmatiikan dosentti Jyri Komulainen kirjoitti, että maailmassa on tällä hetkellä arviolta yli 40 000 erilaista kristillistä ryhmittymää (*Aamulehti* 15.10.2011). Tulkintojen ja omaksuttujen käsitysten takia *Raamatusta* ja *Koraanista* on tullut uskon ja palvonnan kohde, jolloin Jumala on kangistettu sanelemansa kirjan kansien väliin, jota paukutetaan pöytään ja vaaditaan ainoaksi totuudeksi koko yhteis-

kuntaan. Samoin Pyhä Henki mielletään korkeintaan hurmoskokemuksen antajaksi ja siinä tilassa puhuvaksi tai toimivaksi. Jeesus Kristus -ilmaus saatetaan mieltää niin, että Kristus olisi tässä yhteydessä lähinnä Jeesukselle annettu sukunimi, jolloin ilmauksen henkinen sisältö, merkitys, luonne ja laatu jäävät ymmärtämättä. Emanuel Swedenborgin mukaan Jumalakin on pilkottu väärien tulkintojen takia kolmeksi eri persoonaksi, selitetty ei-lähestyttäväksi, kaukaiseksi ja ihmisestä ulkopuoliseksi, mikä on uskoville enemmän todellisuutta kuin Pyhän Kolminaisuuden eli Kristuksen ymmärtäminen yhdeksi Jumalaksi, jossa kaikki Kolme on yhdessä ja joka on jokaisessa ihmissielussa, sillä sielu on keho, jossa Jumala, Pyhä Kolminaisuus itse on (Swedenborg 1965, 179). Kirjavien tulkintojen sekamelskassa ei ole mikään ihme, että niin profeetta kuin hänelle saneleva Jumalakin tai profetiana saatu tietous ovat nykyihmiselle käsittämättömiä. Kuitenkin tuo *Raamatun* Sanelija-Jumala on ajassamme koko ajan läsnä, sillä Jumala on jokaisen elävän ihmisen sielun syy ja voima. Sisäisesti ihmisessä elävä Jumala on ymmärtämättömille vaiti, mutta profeetalleen Hän avaa äänensä, puhuu tietonsa ja sanelee tahtonsa teksteihin käyttäen ajanmukaista kieltä ja koodeja. Meidän tulisi kyetä hahmottamaan mielessämme sellainen mahdollisuus, että Ikuinen ja Elävä Jumala käyttää kunkin sukupolven kohdalla siihen kulttuuriseen maaperään sopivaa puolestapuhujaa ja viestintätapoja. Tästä *Raamattukin* on mitä mainioin esimerkki. *Raamatussa* ei vaadita, että kirjasta itsestään on tehtävä palvontakohde, jollaiseksi tuo Jumalasta ja Hänelle rakkaista ihmisistä kertova paperille painettu opus on joissakin uskonnoissa korotettu, miettimättä, mikä oli Aatamin ja Eevan uskonto tai palvoivatko *Vanhan testamentin* uskovat *Raamattua* ainoana ja kirjaimellisena totuutenaan. Voimme havaita, että uskontokin on ensisijaisesti tapakulttuuri, eikä sydämen uskoa Jumalaan, mihin Aatami ja Eeva ja jokainen ihmissielu on luotu.

Myös ”kirjoitustaito erottelee enemmän kuin yhdistää kulttuurin jäseniä”, toteaa professori Kunelius ja huomauttaa, että vastaavasti puhetaito yhdistää enemmän kuin erottelee. Tätä Kunelius perustelee sillä, että aiemmin kirjoitustaitoa hallitsivat vain eliitit, jotka sementoivat asemaansa sen avulla. Nyt valtaa pitävät viestintävälineet, joilla on sanomien valta: viestimet joko sanovat tai jättävät sanomatta jotain oleellista ja tärkeää. Samaa sanomien valtaa harjoittavat myös yhteiskunnan eri organisaatiot. (Kunelius 1998, 30.) Ideaa voidaan soveltaa myös hengellisiin teksteihin, erityisesti *Raamattuun*, jota tulkitaan milloin mistäkin horisontista. Hengellistä tulkintakoodistoa ja ymmärrystä vailla olevat eriytyvät tekstien tarkoittamasta totuudesta omien to-

tuksiensa ympärille, puolustamaan niitä ja vastustamaan muita. Viimeisen sanan ”oikeaan” uskonoppiin sanoo kirkko, paavi tai oman seurakunnan pastori, usein juuri se, johon ihminen eniten luottaa tai jolle yhteiskunta tai kulttuuri on antanut oikeassa olemisen vallan kyseisessä asiassa.

Siitä saakka kun tekstejä alettiin kirjoittaa kivitaluille ja sitten kirjoiksi, alkoi sisältö ulottaa itseään kauemmaksi maantieteellisestä lähtöpisteestään ja tekstin kirjoittamisen ajankohdasta. Teksti myös eriytyy kirjoittajasta eli tiedon alkuperäisestä antajasta, ja tieto aloittaa maailmanvalloituksensa itsenäisenä sisältönä, jolloin sitä kohdellaan mielivaltaisesti ja ymmärretään oikein tai väärin. (Kunelius 1998, 30–31.) Tämä kuvastaa kaikkien kirjallisten tuotosten kohtaloa yleisönsä käsissä ja silmissä, myös *Raamatun* ja muun profetiakirjallisuuden. Ymmärrys ja kiinnostus määräävät sisällön vastaanottoa. Kuneliuksen mukaan suurimman ongelman tekee kuvallinen viestintä, jossa tulkintojen mahdollisuudet moninkertaistuvat, koska siirrytään assosiaatioiden ja tulkinta-avainten kirjoon. Jos kulttuuri ei ole omaksunut jotain koodia tai se jopa suorastaan suhtautuu siihen kielteisesti, on viesti siinä vaiheessa aiheuttanut tulkintavirheen. (Kunelius 1998, 33.) Esimerkiksi taiteen tulkintojen kohdalla edellä sanottu seikka tunnetaan hyvin ja hyväksytään, mutta nimenomaan *Raamatun* kohdalla Kuneliuksen toteamus on täyttä totta: mitään muuta teosta ei liene tulkittu niin väärin ja mielivaltaisesti, ja varsinkin sen vertauskuvallista ilmaisua, koska hengellisiä asioita ilmaistaan metaforien ja symbolien avulla, mutta niitä ei kyetä ymmärtämään rationaalis-realistisesta ajattelusta käsin. Ne, joilla ymmärrystä on vähiten, vaativat näitä symboleja revittäviksi alas. He kutsuvat itseään vapaa-ajattelijoiksi ja ties miksi, mutta eivät kykene todistamaan edes oman ajattelunsa vapautta suhteessa siihen, mitä vaativat hävitettäväksi ajattelun rajoittuneisuutena.

Yhdysvaltalainen filosofi, kirjailija, integraatioteoreetikko ja Integral Institutun perustaja Ken Wilber (s. 1949) selittää näitä tulkintojen välisiä ristiriitoja sekä näkökulmaetta tietoisuusongelmiksi. Hän on kehittänyt holarkia-teorian, jonka mukaan tietoisuutemme jakautuu neljään evoluution alaiseen kehityslohkoon. Jokaisessa lohossa on sisäinen syvyys- tai kehitysaste eli holarkia.

Näin Ken Wilber jaottelee myös eri tieteenalat neljään lohkoon sisällön perusteella:

1. Ylävasen "Minä" Sisäinen ihminen, subjekti Intentionaalinen Esim. Psykologia, psykoanalyysi (Freud, Jung)	2. Yläoikea "Se" Ulkoinen yksilö, objektit Behavioraalinen Esim. Ehdollistumispsykologia (B. F. Skinner)
3. Alavasen "Me" Sisäinen kollektiivinen Kulttuurinen Esim. Hermeneuttinen filosofia (Hans-Georg Gadamer)	4. Alaoikea "Ne" Ulkoinen kollektiivinen Sosiaalinen Esim. Yhteiskuntatieteet, sosiologia (Karl Marx)

Kukin lohko sisältää syvyysrakenteen, joka alkaa aineen tasolta ja kohoaa portaittain hienojaisimpiin henkisimpiin tasoihin, joihin joko edetään tai taannutaan evoluution myötä. Mitä ylemmäs tuossa hierarkiassa eli holarkiassa noustaan, sitä kehittyneempiä yksilöitä eli holoneja sieltä löytyy. Integraatio-idean mukaan nämä kaikki neljä lohkoa ovat myös kaikkien asioiden neljä näkökulmaa, jotka kehittyvät evoluution mukana yhtä aikaa. (Wilber 2009, 480.) Yksilöiden ja sitä kautta yhteiskunnan ja koko kulttuurin tietoisuus on kaikissa neljässä lohossa kehityksensä vaiheen mukaisena tasona ja sen ilmentäjänä. Nelikentässä alavasempaan lohkoon kuuluva kulttuuri on yksilön omasta kehityksestä käsin joko alaspäin vetävä tai ylöspäin nostava voima, mutta pyrkii aina yhteisössä vallitsevan kulttuurin omalle tasolle, keskivertoon, koska kullakin yhteiskunnalla on aina oma kulttuurinen painopisteensä eli magneetti, kehityksen henkinen tahdistaja, jonka ympärille kulttuurin etiikka, normit, säännöt ja perusinstituutiot ovat järjestyneet. Viestintä heijastaa tätä kulttuurin vallitsevaa henkistä kehitystasoa. Wilberin mukaan yksilökehitys on ensisijaista, sillä mitä kehittyneempiä yksilöt ovat henkisesti, sitä kehittyneempi on myös yhteiskunta ja sen kulttuuri. Esimerkiksi kaikkien viisaususkontojen selkäranka on Wilberin mukaan se, että syvyysuunnassa henkisen kehityksen eri tasot ovat hyvin selvät: 1. Aineellinen on aina alhaisin taso ja pitää sisällään vain sensomotorisen käsityskyvyn, 2. Kehon taso pitää sisällään aina emotionaalisen ja vitaalisen voiman, 3. Mielen taso sisältää aina representaatiot ja visiologiset päätelmät, 4. Sielun taso (transpersoonallinen taso) sisältää myös psyykkisen ja subtiilin eli hienovaraisen henkivoiman ja 5. Henkitaso sisältää kaiken kausaalisen. Kukin taso voi ilmentyä vain, jos ihminen on ylittänyt ensin edellisen. Toisin sanoen: mielikuvatasolta yksilö etenee symboleja ymmärtävälle sielun tasolle, ei koskaan päinvastoin. Näin ollen mielen tasolla oleva ymmärtää henkisiä asioita kuvaavia vertauskuvia egonsa tasolla, mutta ei kykene ymmärtämään symboli-

en henkisiä merkityksiä, ennen kuin intersubjektiivinen oivallus ja fuusio seuraavalle sielun tasolle ovat toteutuneet. Henkinen evoluutio eli henkisen ymmärryksen syveneminen on Wilberin mielestä syy sille, että kussakin kulttuurissa on myös aina kulttuurin omaa kehitystä henkisesti ylempänä olevia yksilöitä, kuten tietäjiä, profeettoja tai jopa pyhimyksiä. (Wilber, 2009, 215–219.) Wilber korostaa, että ihmisen henkinen kasvu on aina ihmisen omaa sisäistä evoluutiota, jossa kiivetään tietoisuuden tikapuita pitkin aina korkeammalle henkisyden asteelle. Wilber puhuu Minä-systeemistä, oman itsen tunteesta, mutta tuota itseä ei tunnisteta, vaan ihminen kykenee ainoastaan samastumaan eri tasoille, jotka ovat identiteettimuotoja ja itseyden kasvun eri vaiheita, minkä päätepisteenä on äärimmäinen tyhjiys (vrt. Ristin Johanneksen *Pimeä yö*). Ihminen voi myös itse valita kehittymisensä suunnan, mihin hänellä on sekä vapaus että kyky. Kukin kehityksen taso on käänneaste, jossa minuus kehittyy ja kasvaa seuraavalle tasolle, johon ihminen samastuu, alkaa identifioitua ja ymmärtää lisää, siirtyy vaivihkaa senkin yli, erittyy siitä taas uudelle tasolle, kunnes ylittää tuon vaiheen ja alkaa samastua seuraavalle korkeammalle tasolle ja kiinnittyy siihen. Näin eri tasot integroituvat aina uutena identiteettinä, tietoisuutena ja ymmärryksenä sisäkkäin toisiinsa. Lopputuloksena on kehityksen mukaan muuttuva näkemys itsestä ja toisista. Ihmisellä on jokaisella henkisyden tasolla täysin erilainen minäkuva, identiteetti, minän tarpeet ja moraalitaju sekä suhtautuminen kulttuuriin ja sosiaaliseen maailmaan. Ihmiskuva ja maailmankuva muuttuvat henkisen avartumisen myötä. (Wilber 2009, 220–224.) Wilber lainaa Krishnamurtilta ajatuksen, että maailmaa osittava ajattelu ja siitä johtuva kärsimys lakkaavat, kun ihminen on saavuttanut korkeimman henkisyden, mikä tarkoittaa, että kaikki subjektin ja objektin välinen osittaminen lakkaa ja sielu saavuttaa nondualistisen olotilan: on vain tyhjiys, ykseys, absoluuttinen oleminen olemisessa ja näkeminen näkemisessä, valaistuminen, kaikkitietävä Totuus. (Wilber 2009, 329–336).

Jiddu Krishnamurti (1895–1986), intialaissyntyinen mutta Yhdysvalloissa elänyt hengellinen opettaja, on puhunut kirjoissaan paljon todellisesta näkemisestä ja tietämisestä eli valaistumisesta, millä ei ole mitään tekemistä älyn, muistamisen, harjoittelun, ajan, kokemuksen tai tiedonkaan kanssa, vaan Krishnamurti pitää kaikkea tätä myrkyneenä todelliselle tietämiselle, jonka esteitä ovat myös kiire, pyyteet ja viihde, mukaan lukien uskonnollinen viihde. Hän sanoo, ettei nykyihmisten meditaatio tai rukous sisällä muuta kuin näitä edellä mainittuja itsekkyyden ilmentymiä. (Krishnamurti 1991,

31–33.) Toisenlaista tietämisen tietoisuutta Krishnamurti kuvailee sellaiseksi, joka on hyvin pyhää, jota ihmisen on suojeltava, omistettava sille koko elämänsä, annettava sille elinvoimaa, mutta ei opinkappaleilla vaan tunnevoimalla, hengellisen syvyyden ja kauneuden valtavalla voimalla (emt. 34). Krishnamurti toteaa, että muutosta yksilöissä tai yhteiskunnassa ei tapahdu, koska ihmiset valvovat vain omia etujaan. Itsekeskeisyys tiedoissa, taidoissa, kielessä, tieteessä, taiteessa ja koko kulttuurissa on kaiken elämän ja elämisen arvoisen tuhoamisen syy. Ihmiset leikittelevät vakavilla asioilla kuin leluilla: luonto, pyhyys, uskonto ja Jumalakin ovat leluja, jotka valjastetaan itsekkäisiin tarpeisiin. (Krishnamurti 1991, 45.) Jatkuva jako subjektiin ja objektiin eli itsekkyyden ja toisten tuomitsemisen lisääntyminen aiheuttaa lisää raakalaisuutta, henkistä, moraalista ja eettistä rappiota (emt. 57). Koska ongelmat lisääntyvät, aivot eivät kykene ratkaisemaan niitä, koska aivoissa ei ole mitään muuta kuin omia ongelmia, joita niitäkään ne eivät kykene ratkaisemaan. Äly on pelkkää osittunutta ajattelua, joka luo uusia ongelmia kykenemättä mihinkään muuhun kuin osittamaan asioita lisää ja luomaan uusia ongelmia, uutta epäjärjestystä. (emt. 61.) Krishnamurti korostaa, että älyn synnyttämä ajatus ei ole koskaan tosiasia, kuten sana kissa ei ole todellinen kissa. Ihminen tekee ajatuksistaan ja sanoistaan tosiasioita, vaikka sana kristitty ei tee kenestäkään kristittyä eikä sana Jumala ole todellisuudessa Jumala. Ihminen itse kokonaisuutena, pyyteineen, itsekkyyksineen, osittuneine ajatuksineen ja ongelmineen on tosiasia. Kaikkialla maailmassa kaikki ihmiset ovat samanlaisia, elävät samanlaisessa ongelmien kaaoksessa haluamatta kehittyä henkisesti, ja näin on ollut läpi ihmiskunnan historian. (Krishnamurti 1991, 66–67.)

Filosofi-teologi Søren Kierkegaard (1813–1855) puhuu tietoisuudesta ainoana todellisuutena, eksistenssinä, jossa itse olemassaolo eli eksistointi on pelkkää pyrkimystä, joka on ääretöntä, kuten ikuisuus on ääretöntä (Kierkegaard 1998, 103). Todellinen ihminen koostuu äärettömästä ja äärellisyydestä, joka on ainoa todellinen eksistenssi - ajattelu ja eksistointi, abstraktio ja todellisuus. Ihmisessä yhdistyvät nämä kaksi: ääretön ilmenee ihmisen abstraktissa ajattelussa ja äärellinen aistien havaintomaailmassa. (Kierkegaard 1998, 307.) Ainoa todellisuus, josta eksistoiva ihminen on tietoinen, on hänen oma todellisuutensa, tajuaminen omasta olemassaolosta ja sen pyyteistä, joista ihminen on ensisijaisesti kiinnostunut. Sen sijaan abstrakti ajattelu vaatii ehdotonta pyyteettömyyttä, epäitsekkyyttä, jotta ihminen saisi tietoa omasta todellisuudestaan, joka on pelkkää mahdollisuutta, abstraktiota. Kaikesta muusta todel-

lisuudesta, paitsi omastaan, voi yksilö saada tietoa ajattelemalla, joka on kuitenkin vain aistiharhaa, petosta, kuten kaikki objektiivinen. Oma todellisuus, yksilön subjektiivisuus, vaatii itsensä abstrahoimista omasta todellisuudesta täysin eroon, millä Kierkegaard tarkoittaa abstraktiin todellisuuteen yltämistä, ei-tietämistä eettisessä eksistenssissä. (Kierkegaard 1998, 319–323.)

Myös psykiatri C. G. Jung (1875–1961) pitää korkeampaa tietoisuutta ihmisen ainoana olemisen edellytyksenä. Maailma säilyy sellaisena kuin me tietoisesti sitä ajattemme ja tietoisesti sitä ilmaisemme psyykkisin kyvyin. Jokaisen ihmisen psyyke on varustettu ”kosmisen ylevyyden periaattein”, jolloin psyyke on yhdenvertainen myös fyysisen olemisen periaatteen kanssa. Tämä on Jungin mukaan oman yksilöllisen tietoisuutemme kokonaisuus, johon kasvamme lapsuudestamme alkaen ja jota kautta ilmaisemme tietoisesti yksilöllistä itseämme. Yksilö on siten psyykensä ilmentymä ja tietoisuus on yksilön olemisen todellisuutta. Jungin mukaan ihmisen on vahvistuakseen yksilönä tultava sisäisesti tietoiseksi Jumalasta, joka on myös yksilöllinen ja meissä sisäisesti tahtova ja toimiva henki, kuten Jung asiaa pohtii. (Jung 1958, 46–48.) Jokainen ihminen tarvitsee tietoa itsestään ja yksilöllisyydestään, alkuperästään ja omasta henkisestä laadustaan, mutta viestintävälineiden kautta tätä tietoa saa vain harvoin, jos lainkaan. Sen sijaan uskonnolliset kiistat, varsinkin uskonnollisten asioiden ja ilmiöiden tulkintakoodikiistat, ovat viestintävälineiden sisällöissä arkipäivää.

Kirja, joka on yhden viestiä monille, mahdollistaa myös varastoidun tiedon hallitsemisen ja sitä kautta kulttuurisen pääoman omistamisen. Professori Kunelius lainaa Francis Baconilta (1561–1626) ajatuksen, jonka mukaan empiirisestä, havainnoidusta ja kokemusperäisestä tiedosta tuleekin tärkeää ja objektiivista, ja lopulta tämän tiedon hallinnasta tulee vallan lähde: ”tieto on valtaa” (Bacon 1960). Tieteen maailmassa havainto empiirisestä aistimaailmasta muuttuu pysyväksi todellisuudeksi, mutta abstrakti idea ja muuttumaton totuus muuttuvat vähitellen ennakkoluuluisuudeksi. Tämä realistinen tietokäsitys on ensisijainen totuuskäsitys kulttuurissamme ja mahdollistaa olemassa olevat valtahierarkiat. (Kunelius 1998, 34–36.) Kuneliuksen mielestä juuri realistinen todellisuuskäsitys on hävittänyt puhe-kulttuurin lisäksi myös assosiatiivisen ajattelun sekä vertauskuvallisen ymmärtämisen. Hän harmittelee, että digitaalisen tietotekniikan myötä ihmisten ajattelu muuttuu entistäkin lineaarisemmaksi ja kausaaliseksi tiedon ja maailman jatkuvaksi selittämiseksi, minkä seurauksena selitysten

omistajat alkavat pitää valtaa. Tämä on johtanut kuviteltujen yleisöjen syntyyn, joille tietoa tuotetaan ja selitetään. Tämän kuvitteellisen yleisön ajatellaan elävän tietyllä tavalla, omaavan tietynlaisen identiteetin ja löytyvän kaikkialta maailmasta, joten samaa tietoa levitetään rajojen ulkopuolelle, näiden kuviteltujen yleisöjen ulottuville. ”Kirjapainoteollisuuden kautta ajatus tietynlaisesta lukijakunnasta loi pohjan teorialle vapaan julkisuuden ja järkeilyn merkityksestä”, Kunelius huomauttaa. (Kunelius 1998, 36–39.) Tämä viimeksi mainittu julkinen vapaus ja järkeily eivät kuitenkaan ole toteutuneet henkisen tiedon kohdalla, vaan entistäkin äänekkäämmät empiirisen realismin tietoteoretikot pitävät viestintävälineissä todellisuuden selittämisen valtaa, mikä näkyy vaikkapa siinä, että uskonnollisen tiedon opettaminen halutaan poistaa julkisista kouluista, joiden pitäisi olla demokraattisen tiedonjakamisen ja yleissivistyksen alkukehoja kaikille ihmisille (Villa, *Sana*-lehden haastattelu 10.3.2011). Digitaalisen viestinnän seurauksena todellinen uhka on siinä, että lineaaris-kausaalinen selittäminen syrjäyttää assosiatiivis-symbolisen ymmärtämisen kokonaan. Tämä tarkoittaisi sitä, että henkinen ja siihen liittyvä symbolinen ymmärrys katoaisivat – ihminen olisi vain keho, aivot, äly ja vietit, jotka ovat myös eläimillä.

Uskovatkin luokitellaan Kuneliuksen mainitsemiksi kuvitteellisiksi yhteisöiksi. Uskontotieteen tohtori Ilkka Pyysiäinen sanoo, että uskovat ovat itse luoneet kuvitteelliseen Jumala-hahmon, johon itsepintaisesti uskovat. Kirjassaan *Jumalaa ei ole* (2010) Pyysiäinen vertaa uskovia Aku Ankkaan, Hitleriin ja skitsofreenikoihin, nimittää harhaoppisiksi kiihkoilijoiksi ja ylistää lehtiartikkelissaan ateisteja älykkäiksi, moraalisiksi ja hyväiksi lähimmäisiksi (*Aamulehti* B18, 23.11.2010). Pyysiäisen mukaan kirkko opettaa nimenomaan objektiivista tietoa Jumalasta, muu on harhaoppia. Jäljelle jää vielä kulttuuri, joka määrittää ”oikean kuvan Jumalasta”, mikä jokaisella uskonnolla on omanlaisensa. Kulttuuria taas määrittää perinne ja biologisesti periytyvä informaatio. Pyysiäinen epäilee itsekin määrittelyään, koska huomauttaa, että ”jos Jumalaa koskeva tieto on kirjoitettu perimäämme”, on se sitä kautta inhimillistä ja asiaa on tarkasteltava inhimillisenä tiedonkäsittelynä, kognitiivisena kategoriana, mikä perustuu Pascal Boyerin (1994) malliin ontologisista kategorioista. (Pyysiäinen 1997, 16–18.) Tämä näkemys on juuri sitä Kuneliuksen esiin tuomaa rationalistis-konstruktivistista tietoteoriakäsitystä, jossa ajattelun valta sidotaan teorioihin ja ilmenee fanaattisena uskona niihin.

Uuden testamentin dosenttina Helsingin yliopistossa työskentelevän Timo Eskolan mukaan tiedekentässäänkin tällä hetkellä kamppailee kaksi ääripään näkemystä: Richard Dawkinsin *Jumalharha*-teos (*The God Delusion* 2006) ja vapaa-ajattelijoiksi itseään kutsuvat ateistit, jotka vaativat Jumalan viraltapanoa sekä toisaalla professori Tapio Puolimatkan *Usko, tiede ja evoluutio*-kirja (2007), eli uskontotiede ja Jumalaan uskovat. 'Mistä tiedämme, että tiedämme?' on Timo Eskolan mukaan edelleen tiedemaailmaa kiehtova kysymys. Hänen mielestään tieteessä tärkeintä on aistien ulkopuolella oleva perimmäinen todellisuus: "ideat" tai "asia" itsessään, mikä on jumalallisen todellisuuden aluetta. Filosofit Platonista Hegeliin ja Immanuel Kantiin (esim. Kant 2000) edellyttivät jumaluuden tunnustamista, koska universaalit arvot ja etiikka eivät edes olisi mahdollisia ilman Jumalan tunnustamista, sillä arvot ovat ihmistä suurempia. Vastakkaiset aatteet törmäävätkin Eskolan mielestä juuri maailmankäsityksissä: toisaalla on pelkkä ideologia tai idea Jumalasta ja sitä vastassa on materialistinen empirismi, joka on professori Ilkka Niiniluodon mukaan vaarassa livetä tieteisuskoksi, skientismiksi, uskoon, että kaikki tieteen ongelmat voitaisiin ratkaista tieteen keinoin. (*Aamulehti* 20.2.2009.) Ilkka Pyysiäinen toteaa, että loogisen empirismin (looginen positivismi) mukaan tieto syntyy vain tieteestä, joten se, mitä ei voi todistaa, ei ole tosi ja on uskomusta, tai kuten L. M. Hare (1958) ilmaisee: pelkkä Blik (Pyysiäinen 1997, 168–169). Tämän kaltaista pelkän älyn korostamisen ja tieteellisen teoretisoinnin ylivaltaa vastaan on hyökännyt psykiatri C. G. Jung (1875–1961), jonka mukaan tiede unohtaa sen tosiseikan, että ihmisen psyyke on luonnostaan hengellinen, ja itsetuntemus edellyttää tämän puolen tutkimista ja tunnustamista myös tieteellisenä faktana. Jung vastustaa ennen kaikkea ihmisen psyyken teoretisointia, sillä hänen mielestään teoria on aina keskimääräistä tilastollista ihannetta ja siten harhaa, koska teoria mitätöi kaiken poikkeavan ja yksilöllisen pyrkiessään yleistämään asioita kollektiiviksi faktoiksi. Abstrakti teoreettinen keskiarvo on epätosi, koska se edustaa vain teorian omaa perusfaktaa, jossa ääripään poikkeamia ei ole olemassakaan. Teoria vain vääristää empiristä todellisuutta, joka on aina faktapohjaltaan poikkeavuutta, muuttuvaa ja ainutlaatuista yksilöllisyyttä. Tilastollisiin totuuksiin perustuva tieteellinen opetus on Jungin mukaan pelkkää abstraktia tietoa, erillistä ja epärealistista ideaalisuutta, joka on täydellinen vastakohta todellisen maailman ainutlaatuisille yksilöille ja heidän epärationaalisille ominaisuuksilleen, jotka jäävät teoreettisessa käsittelyssä aina marginaalisiksi ilmiöiksi. (Jung 1958, 8–9, 12.) Jiddu Krishnamurtin mielestä uskontokin on ositettu pois omasta laadustaan, pelkäksi ehdollistumisen kohteeksi, aistihavaintoi-

hin sidotuksi ja enimmilläänkin vain kokemuksiä tavoittelevaksi (Krishnamurti 1991, 37). Tieteellisessä ajattelussa Jumalan ei ajatella olevan Minän sisäinen, vaan ulkopuolinen ”olio”, joka ei kuitenkaan suostu sovittumaan mihinkään teoreettiseen selitysmalliin.

Ahneus eli kaiken omistamisen himo sekä ihmisten hallitsemisen himo eli vallanhimo ovat Emanuel Swedenborgin mukaan maailman kaikkien ongelmien syy, sillä näitä kahta valtaa ihminen himoitsee itselleen eniten (Swedenborg 1965, 36). Risto Kunelius jakaa vallan käsitteen kolmeen kategoriaan: 1) Valta sinänsä, käsitys vallasta ja sen luonteesta tai omistajasta. 2) Valta, joka perustuu resursseihin ja niiden omistamiseen. Tällaisia ovat taloudellinen, poliittinen, repressiivinen eli tukahduttava tai sortava valta sekä symbolinen valta, joiden kesken muodostuu institutionaalisia suhteita ja hierarkioita, jotka elävät ja muuttuvat jatkuvasti suhteessa toisiinsa. 3) Teoria ja politiikka ovat valtasuhteessa keskenään ja yhteiskuntaan päin, jolloin viestinnän avulla ajatellaan voitavan muuttaa vallitsevaa kulttuuria tietyn teoreettis-poliittisen idean mukaisesti. Myös tutkimus on Kuneliuksen mielestä aina poliittista toimintaa. (Kunelius 1998, 220–223.) Filosofin Ludwig Wittgensteiniltä (1889–1951), joka itsekin pohti uskon mahdollisuutta omassa elämässään (Malcolm 1958, 72), on ajatus vallasta kielipelinä. Kielipeli-ajattelussa sanan merkitystä ja lauseen loogista roolia on tarkasteltava osana sitä kielipeliä, johon ne kuuluvat, koska niillä on paikkansa vain siellä, minne ne kuuluvat. Vain omassa ympäristössään ne saavat oman viitekehyksen ja koordinaatiston, mutta kielipieliin ulkopuolella sanan merkitys ja lauseen looginen rooli häviävät, muuttuvat ja vääristyvät. Esimerkiksi uskovan ja ei-uskovan välillä käydään jatkuvaa kielipeliä, jossa uskova vetoaa siihen, ettei usko kuulu empiiristen perustelujen piiriin eikä Jumala ole teoreettinen ja kontrolloidusti testattava käsite, vaan empiiriset perustelut ovat nekin uskomusta ja todistelupeliä. Ei-uskova taas pitää uskovan tekemiä johtopäätöksiä virheinä, erehdyksinä tai huonosti perusteltuina. (Työriinoa 1986, 130–131.) Edellä kuvatut ajatukset vallasta edustavat materialistista näkökulmaa ja realistis-konstruktivistisen tietoteorian ajattelumallia. Tällaisen kulttuurin kasvatti vieraantuu hengellisesti itsestään eikä kykene ymmärtämään *Isä Meidän* -rukouksesta tuttua loppua: ”Sillä sinun on valta ja voima ja kunnia, iankaikkisesti” taikka Mooseksen 10 käskyn ensimmäistä valtaan liittyvää käskyä, jossa Jumala ilmoittaa: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi, sinulla ei saa olla muita jumalia.” (Su-

men evankelis-luterilaisen kirkon kristinoppi 1999, 10, 78). Valta on aina siellä, mihin yksilö kaikin voimin uskoo ja luottamuksensa laittaa.

Aivan uusi viestinnän ja vallan näkökulma liittyy digitalisoitumiseen ja verkostoitumiseen tietoverkoissa, joista Kunelius ennakoii loppua joukkoviestimille mutta uutta aaltoa yhteiskunnan demokratisoitumiselle ja ulottumiselle maailmanlaajuiseksi viestinnän kentäksi, jossa kaikki tapahtuu tietyllä yhteisellä viestintähetkellä. Digitalisoituminen edellyttää uudenlaisen ilmaisukielen hallintaa mutta myös uudenlaista ajan hallintaa. Nyt ihmiset verkottuvatkin sen perusteella, mikä heitä itseään kiinnostaa ja näistä saman kiinnostuksen jakavista porukoista muodostuu erilaisia sisäpiirejä, joilla on oma kulttuuri, tietotaito ja identiteetti, minkä puitteissa viestitään ja kehitetään yhteisten jaettujen koodien avulla, jotka muuttuvat muille vieraisiksi. Samalla nämä kulttuuriset porukat ovat yhtä aikaa muilta ulottumattomissa ja muiden samasta asiasta kiinnostuneiden ulottuvilla. Tällaisten yhteisöjen liikehdintää ja tiedonvälitystä ei enää voida kontrolloida, kuten painoviestinten aikana on tehty. Tiedon hallinnan valta siirtyy porukoille itselleen ja yhtenäiskulttuurinen perusta sirpaloituu. (Kunelius 1998, 44–47.) Juuri tässä kulttuurisessa sirpaloitumisessa tai osittumisessa on syy ihmisten pelkoihin, mikä luo alustan erilaisten uskomusten ja uskontojen uusnousulle, joilla herkkämielisiä ja ymmärrykseltään vajavaisessa tilassa eläviä houkutellessaan mukaan. Mitä enemmän ihminen on ymmällään, sitä pelokkaammin hän suhtautuu yhteisöönsä ja vallitsevaan kulttuuriseen sekamelskaan. Hän ei tiedä, mikä on totta. Tässä pelonsekaisessa mielentilassaan ihminen hätäntyy ja tarttuu itselleen järkevimmältä tuntuvaan pelastusköyteen: taitavan retoriikan hallitsevien poliittisten tai uskonnollisten ryhmien manipuloitavaksi. Nyt tullaan siihen kohtaan, missä usko ja sen tarve ilmevät. Ihminen haluaa ripustautua johonkin toivon kaltaiseen, haluaa uskoa johonkin, mihin ei pettyisi tai missä ei tulisi huijatuksi. Ihminen kaipaa Totuutta osakseen, mutta ei tiedä, missä Totuus on. Jung kiinnittää huomionsa juuri tähän: hän havaitsee, että vain pelkojen kautta, erityisesti niitä luomalla, voidaan ihmistä hallita manipuloijan omien valtapyrkimysten eduksi (Jung 1958, 27). Jumalan viestinnässä profeettojensa välityksellä korostuu se, että ihmisen tulisi turvautua ja luottaa yksin Jumalaan, joka on ainoa Totuus, sillä vain sisäisen Totuuden kautta saadaan sisäinen rauha (vrt. Psalmi 19).

1.3. Profetiakirjoittaminen taiteena ja tekijyytenä

Kirjoittaminen on myös taidetta, jonka tyyliä voidaan tarkastella taiteen tunnuspiirteiden kautta historiallisessa aikajatkumossa esihistoriasta nykyaikaan saakka. (Ks. tarkemmin Vallius 2009, <http://virtuaaliyliopisto.jyu.fi/aikajana>). Modernismiksi sanotaan arkkitehtuurin, kuvataiteen, kirjallisuuden ja musiikin piirissä 1900-luvun keskeisistä suuntauksista käytettyä yhteisnimitystä, johon kuuluu muun muassa avantgarde. Modernismissa on irtauduttu esittävydestä, kirjallisesta sisällöstä ja suhteet menneisyyteen on katkaistu. (Konttinen & Laajoki 2000, 274.) Postmodernismi syntyi 1960-luvulla. Tyypillistä postmodernille ajattelulle ovat ”tekijän kuolema” ja subjekti-käsitteen muuttuminen kerrokselliseksi. Kaikki, mikä liittyy autenttisuuteen ja ainutkertaiseen luomistyöhön, kyseenalaistetaan ja jopa ironisoidaan. Tunnusomaista on leikillisuus, anarkia, monitulkintaisuus ja raja-aitojen rikkominen. (Konttinen & Laajoki 2000, 346.) Klassismi puolestaan liitetään antiikin Kreikkaan ja Roomaan, niiden kulttuuriin, erityisesti Kreikan taiteeseen (n. 480–323 eKr.), jossa oli pyrkimys ihanteellisuuteen. Korostettiin muotoa ja muodon vaatimuksia, parhaan ihannekuvaa. (Konttinen & Laajoki 2000, 195.) Romantiikka vastaavasti oli taiteen ja kirjallisuuden ajatussuuntaus mutta ennen kaikkea henkinen liike, joka alkoi 1700-luvun lopulla Saksassa ja Englannissa vastavoimana 1600-luvulla vallinneen valistuksen ajan realismivaatimuksille. Romantiikassa painotetaan tunnetta, alkuperäisyyttä, yksilöllisyyttä ja henkisyttä sekä suhdetta luontoon. Taitelijatyyppejä oli boheemi ja kiihkeä. Pyrkimyksenä oli ilmentää ideoita, jotka saattoivat olla outoja, pelottavia, kuvauksellisia, kiehtovia, mykistäviä tai mystisiä ja muita voimakkaasti tunteikkaita elämyksiä. (Konttinen & Laajoki 2000, 378.) Myöhäisromantiikan vaikutuksesta syntyi symbolismi, joka sijoitetaan uusromanttiseen kauteen. Tätä ajatussuuntaa leimaavat naturalismin vastaisuus, henkisen ja mystisen olemassaolon korostaminen, puhtaat ideat, joista taide on niiden olemassaolon symboli. Juuri tänä kautena syntyivät ja vaikuttivat monet hengelliset liikkeet: okkultismi, ruusuristiläisyys, teosofia, mystinen kristillisyys ja Emanuel Swedenborgin teologia sekä platonismi. (Konttinen & Laajoki 2000, 431.) Esimoderniksi kutsuttu ajattelu ja modernistinen ajattelu eroavat teologi Risto Leppäsen (2010) mukaan toisistaan siinä, että kun esimoderni painotti patristista näkemystä, *Raamatun* ja Jumalan auktoriteettia ja inspiraatiota sekä niiden älyllistä pohdintaa (Gnuse 1985, 6–9), hylkäsi modernismi nämä näkemykset täysin ja painotti

realistisuutta, aistitodellisuutta, ihmisten tietoisuudesta riippumatonta olemista ja tiedettä. Postmodernismi puolestaan on tuonut uskonnon yksilöllistymisen ja auktoriteettien epäilyn, mikä kohdistuu kirkon ohella myös *Raamattuun*. Oleellista ovat moniarvoisuus, useat eri auktoriteetit, tulkinnat ja totuuskäsitykset, yksilökeskeisyys sekä yksilöllinen kokemuksellisuus. (Leppänen 2010, 8–9.)

Etelä-aasialaisia uskontoja tutkiva professori Daniel Gold (2003) on pohtinut syytä, miksi hengellisiä asioita, kuten vaikkapa uskonnollista luovuutta, on niin vaikea käsitellä tieteen maailmassa. Hän kysyy, mitä on tulkitseva uskonnollinen kirjoittaminen taiteen kannalta ajateltuna? Gold purkaa probleemaa amerikkalaisen kirjallisuuskriitikko, englannin kielen emeritusprofessori M. H. Abramsin (*The Mirror and the Lamp*, 1953) luoman estetiikan temperamentti-idean: peilin ja lampun, eli klassisen ja romanttisen taidekäsityksen kautta. (Gold 2003, 43–47.) ”Uskonnollisen kirjoittamisen taidetta”, kuten Gold asiaa luonnehtii, voidaan katsoa joko kuvailtavana ilmiönä itsemme ulkopuolella ja peilaamalla tuota todellisuutta kuten klassinen taide katsoo tai romantiikan teoreetikkojen mukaan sisäisenä ilmiönä, itsevalaisevana lamppuna mielessä, jossa idea tai visio syntyy. (Gold 2003, 48.) Uskonnolliset ilmiöt sijoitetaan romantiikan taidekäsitykseen, joten klassinen muodon ja järjestyksen malli tarjoaa konseptin, jolla asiat esitetään tietyssä järjestyksessä, aseteltuna, harkittuina, punnituttuina ja valitun näkökulman kautta, jotta lopullinen työ on muiden silmissä merkityksellinen ja tärkeä. Klassinen retoriikka edellyttää työltä vaikuttavuutta, yleisöön vaikuttamista, muutoin työ on turhaa. Gold huomauttaa, että vaikuttaminen on myös kaikkien institutionaalisten toimijoiden toiminnan ytimenä, olipa kysymys politiikan, kaupan, kirkon, taidemaailman tai akateemisen maailman pyrkimyksistä. Instituutiot haluavat vaikuttaa myös taitelijoihin päin, sillä taiteilijoiden katsotaan vaikuttavan teoksillaan yhteiskuntaan, mutta pyrkimys on saada myös taidemaailmasta käsin ennakkotuntumaa tuleviin älyllisyyden aaltoihin. ”Uskontoja tutkivia tieteilijöitä vaivaa uskottavuuden puute tieteen maailmassa”, Gold toteaa. Uskonnollisia kirjoittajia ja tekstejä tai näiden asioiden parissa puuhaavia tutkijoita ei Goldin mukaan oteta kielitieteenkään piirissä kovin vakavasti – he eivät ole ”aitoja oppineita”. Näiden tulkinnalliset ideat pääsevät kyllä romaanien täytteeksi, mutta tiedon alkuperästä ei jakseta kiinnostua. Tulkitsevan uskonnollisen kirjoittajan hyväksyntä tapahtuu Goldin mukaan vain siitä lähtökohdasta, että mielikuvittelu, luovuus ja niiden vapaus on hyväksytty akateemisessa maailmassa tutkimuskohteiksi. Puhutaan inhimillisestä kapasiteetista ja

sen toteuttamisesta, mikä suo maaperän sille, että yksilöiden uskonnollisuutta tai Goldin tarkoittamaa uskonnollista luovuutta voidaan kunnioittaa ja tutkia pitämättä sitä arveluttavana tai heikentämättä kenenkään arvovaltaa ja pätevyyttä. Gold mainitsee uskontohistorioitsija Jonathan Z. Smithin, jonka mielestä uskonto tutkimuskohteena on pelkkää mielikuvittelua, koska uskonnosta ei ole olemassa mitään täsmällistä ja merkityksellistä dataa, vaan eri kulttuureja kautta historian on tulkittu uskonnollisiksi milloin milläkin määreillä, ja kuten Ilkka Pyysiäinenkin huomautti (Pyysiäinen 2006, 22–26), tutkijat ovat siten itse luoneet uskonnon – vertailevan mielikuvittelun ja yleistämisen keinoin – omia analyttisiä tarkoituseriään varten (Smith: *Imagining Religion* 1982, 11). Smith on sikäli oikeassa, että uskonto ja usko ovat kaksi eri asiaa: ensin mainittu on oppijärjestelmä ja ideologia, jälkimmäinen oivaltavaa henkisyttä ihmisielussa, joita pitäisi tutkia erilaisina ilmiöinä jo lähtökohtaisesti. Gold pohtii, että kenties olemassa on sekä ”kirjoittajan oma uskonnollinen mielikuvitus” että erikseen ”uskontohistoriallinen mielikuvitus”, joka on tutkijoiden mielikuvittelua tuosta uskonnollisesti mielikuvittelusta tuotoksesta, josta tehdään omia älyllisesti kiehtovia ja innostavia johtopäätöksiä tieteen keinoin (Gold 2003, 49–50.) Gold luonnehtii uskonnollisen kirjoittajan ja uskontohistorioitsijan intuitiota eräänlaiseksi ufoksi, joka voi olla peräisin kirjoittajan tai tutkijan omasta toiveajattelusta tai harhanäystä mutta joka koetaan joksikin ihmeeksi. Kun tutkija tai kirjoittaja saa tuosta ”ufosta” otteen, alkaa hän kuvailla sitä, tehdä konkreettiseksi, mutta joka katoaa, kun sitä yrittää tarkastella lähemmin. Uskontohistoriallinen asia muovataan romanttiseen muottiin ja selitetään tärkeäksi tai kirjoittaja itse selvittää visionsa siten, että jokin siedettävänä pitävä totuuskäsitys voidaan saada aikaan. Gold mainitsee esimerkkeinä kreikkalaiset myytit; itse pidän tällaisina myös kotoisen *Kalevala*-taruston sankareista luotuja uskonnollismyyttisiä merkityksiä, joista on vedetty johtopäätöksiä kulttuurihistoriallisiin ja maailmallisiin, jopa universaaleihin totuus- ja psyykekäsityksiin, tai kuten Gold sanoo, ”katsellaan milloin kulttuuriteoreettisen teleskoopin, postmodernin kaleidoskoopin ja milloin tekstuaalisen mikroskoopin kautta”. Kun ”ufo” alkaa hahmottua jonkin edellisistä poimitun katselun kautta, siirrytään nopeasti hahmotusvaiheeseen, määrittämissä vaiheeseen ja siitä julkiseen esittämiseen eli vakuuttamiseen, jolloin asia perustellaan ymmärrykselle merkittäväksi asiaksi. Ilmiö ei enää ole ufo. Goldin mielestä sama pätee kaikkeen uskonnolliseen kirjoittamiseen. Tulkitsevan kirjoittajan oma subjektiivinen näkökulma ei välttämättä ole persoonallinen ja intiimi romanttisen estetiikan mielessä, vaan voi olla toisten ihmisten subjektiivista näkemystä, joka vain puetaan omil-

la intohimoilla, henkilökohtaisilla näkemyksillä ja mieltymyksillä, ennakkoluuloilla sekä omilla kokemuksilla ja käytänteillä sosiaalisissa ja koulutuksellisissa instituutioissa. Kun ufo eli visio tai idea kohtaa ihmisen oman datamaaperän, muistin – aivojen manteliumakkeessa sijaitsevan ”kovalevyn”, syntyy intuitiivisesti abstrakti inspiraatio, jota äly alkaa työstää konkreettiseksi, ja koska tuo näky tai tuntemus on tuotava selkeästi esiin, kohdistuksen on oltava tarkka ja sillä on oltava raamit. Goldin mielestä näin syntyvät kaikki konkreettiset asiat. Tästä hän päätelee, että tulkitsevan kirjoittamisen syvyys tai visio on aina terävän huomion ja laajan perspektiivin synteesi. Tällä tavalla uskonnollisista myyteistä, uskonnosta ja ihmisten draamasta yhdistellään kaikkia kiinnostavaa uskonnollista sisältöä. Laaja perspektiivi tarjoaa aina perustan identiteetille, johon koko ihmiskunta voi samastua. Terävä huomio on puolestaan välttämätön, jotta asia voidaan esittää tieteellisesti pätevänä totuutena, uskottavana faktana – inhimillisissä puitteissa niistä syntyy tutkittava case. Tästä käsin tämä uusi idea uskontohistoriallisena objektina kommunikoi sisäiseen syvyyteemme, vaikuttaa älyymme ja laajenee tunteisiimme ja niihin totuuksiin, joita ymmärrämme ja joihin uskomme. (Gold 2003, 51–52.) Tämä edellä kuvattu pitää paikkansa kenties akateemisessa uskontokirjoittamisessa ja sen tarkoituksessa, mutta ei pidä paikkaansa profetiakirjoittajan kohdalla, sillä profeetta ei sanelua vastaanottaessaan pohdi lainkaan taiteen teorioita tai akateemisia muotovaateita taikka omaa uskottavuuttaankaan. Goldin kuvaama ajatustapaa pitäisi ennemmin voida soveltaa uskontojen lisäksi kaikkiin ideologioihin, jotka ovat ihmisten luomia oppeja ja käsityksiä, joiden kautta halutaan hallita ja saada valtaa, kuten Risto Kunelius (Kunelius 1998) aiemmin todisteli. Tulkitseva kirjoittaminen, kun se on tiettyyn ulkoiseen mutta analyttiseen rakenteeseen ja sisäisesti emotionaaliseen subjektiiviseen paketoitua ja tulkitaan pelkkänä vaikuttamistarpeena, on se aina ideologista, ideologisesti värittyä ja kuuluu sillä tavoin yksinomaan älylliseen kekseliäisyyteen ja päättelyyn, ei sielulliseen luovuuteen – vielä vähemmän jumalalliseen kommunikaatioon.

Historiallisessa jatkumossa paljastuu myös se, miten kirjallis-taiteelliset aatevirtaukset aaltoilevat periaatteessa kahden erilaisen näkemyksen välillä: sekä materialistinen realistisuuden eli järkeisfilosofian että empiristisen kokemuksellisuuden välillä, joiden kautta inhimillisen tiedon alkuperä kulloinkin käsitetään ja selitetään. Empiristin mielestä tiedon sisältö riippuu aistikokemuksistamme, joita äly käsittelee ja sielu kokee. Empiristi tarkkailee ja hakee tarkkailun kohteelle joko vahvistuksen tai kumoavan tie-

don, mutta selittää, että ei ole olemassa mitään varmaa tai pysyvää. Rationalisti taas ajattelee, että tietoa maailmasta on käsiteltävä johdonmukaisen päättelyn avulla, jolloin saadaan asialle hyvin perusteltu teoria, jolla voidaan korvata menneiden aikojen käsitykset ja savuttaa suurempaa ymmärrystä tieteellisen ajattelun avulla. Rationalismi synnytti edistyksen aatteen. Tämä ajattelutapojen jako ilmeni voimakkaana jo 1600-luvulta alkaen, jolloin Jumala yritettiin sijoittaa tieteelliseen maailmankuvaan, mutta sitten Francis Bacon (1561–1626) teki pesäeron tiedon ja uskon, ilmoitetun tiedon ja järkitiedon välille – tutkimus sijoittui omalle ja uskonto omalle alueelleen. Näiden kahden välisen tieteellisen aukon täytti teologia, joka antaa rationaaliset syyt mutta myös elävän sisällön Jumalan olemassaololle, jumaluuden abstraktille käsitteelle ja yliaistillisille asioille. (Aspelin 1997, 267–269.) Tässä nähdään materialistiseen (konkreettiseen, empiiriseen) ja henkiseen (abstraktiin, fenomenologiseen) kohdistuvan ajattelun ero: ihminen kykenee joko loogiseen päättelyyn ja aistimaan ympäristöään tai ihminen Jumalan luomana henkiseluna kykenee kokemaan erilaisia tunteita ja kommunikoimaan niiden avulla sekä saamaan sisäisesti tietoa Jumalalta. Näkemysten välille syntyy joko-tai-tilanne, jossa ihminen selitetään materialistisesti keholliseksi tai ensisijaisesti henkiseksi olennoksi, ja näillä näkemyseroilla kamppaillaan taiteesakin.

Perinteisiä taidekäsityksiä myllersi heti ensimmäisen maailmansodan paikkeilla siinnyt ja toiseen maailmansotaan päättynyt tyyliuuntauus, dadaismi ja sen lähisukulainen surrealismi. Romanianlainen Tristan Tzaran (1886–1963) oli runoilija ja surrealismin aatteen uranuurtaja, joka julisti mielentilan olevan tärkeämpi kuin perinteiset taiteelliset, kirjalliset, kaupalliset ja totunnaiset arvot. Dadaismi oli kapinaa tuon ajan vallitsevia ajattelutapoja vastaan, mutta erityisen jyrkästi se vastusti kaikkea materialistista ja siihen perustuvaa ajattelua. (Honour & Fleming 2006, 801–802.) Surrealismi oli hieman maltillisempaa ”anarkismia”, josta kehittyi eräänlainen ”uskonto” tai aateoppi. Runoilija André Breton (1896–1966), joka oli sodan aikana toiminut armeijan psykiatrina, julkaisi vuonna 1924 manifestin, jossa vaati täyttä estoista vapautumista kirjallisuuden saralla. Idea perustui Sigmund Freudin (1856–1939) psykoanalyttisiin tutkimuksiin. Uskottiin, että psykoanalyysin keinoin voidaan paljastaa ihmisen psyykkisten kokemusten maailma, jolloin unet ja aistitodellisuus voitaisiin yhdistää absoluuttiseksi todellisuudeksi, eli eräänlaiseksi ylitodellisuudeksi (surréalité). Breton uskoi, että kirjailijoiden tuli luottaa yksinomaan alitajuntaansa, jolloin tietoisuus vapautuu ta-

junnan kontrollista ja kirjallinen tuotos ilmaantuu mielen tiedostamattomista kerroksista eräänlaisena automaattisena kirjoituksena. Surrealisti uskoo, että assosiaatiomuotojen keinoin päästään ylempään todellisuuteen, ”unen kaikkivaltiuteen ja ajatusten pyyteettömään leikkiin...”. (emt. 809–812.) Tästä aatevirtauksesta syntyi automaattikirjoittamisen idea: ”teoksen ilmaantuminen”. (Ks. luku 1.4.)

Taideteokseen sisältyvästä sisäisestä ja henkisestä laadusta teki tutkielman (1977) myös venäläinen taidemaalari ja tieteentekijä Wassily Kandinsky (1866–1944). Kirjan esipuheessa kääntäjä ja Kandinskyn läheinen ystävä M. T. H. Sadler sanoo Kandinskyn havainneen, että lapset eivät kykene luomaan uskonnollisia teoksia, jotka ovat aina voimakkaan symbolisia ja universaaleja (Kandinsky 1977, xvi). Sadler selittää, että Kandinskyn ajattelussa musiikki ja taide ovat saman asian eri ilmenemismuotoja, sillä taide on tunnetta ja tunnekuvia, joita näemme myös musiikkia kuunnellessa. Samoin jokin taideteos voi herättää hyvin voimakkaita mielikuvia ja ääniä, elävää visiota, tunteita ja kerrontaa, mikä on ”sisäistä henkistä” ja siten ”todellista taidetta”, minkä tunnistaa siitä, että sillä on ”sisäistä merkitystä”. Taideteoksen linjat ja värit tuovat esiin saman harmonian, minkä musiikissa olevat rytmi ja sävel saavat aikaan. (emt. xix.).

Profetian kannalta Kandinsky teki kiinnostavia huomioita muotojen ja värien henkisistä merkityksistä. Hän sanoi, että yksinkertainen muoto teoksessa on kuin melodista musiikkia ja monimutkainen muoto sinfonista musiikkia, sillä sielussamme sisäinen ja sieltä ilmentyvä henkinen tunnetieto on aina äänen kaltaista. Tätä ääntä seuraa visuaalinen ilmeneminen, joka voidaan nähdä sisäisesti. Jokaisella muodolla on henkinen vastineensa, kaikunsa ja arvonsa, jolloin voidaan puhua taideteoksen rytmistä, joka on sen ääni. Kandinsky selittää, että myös luonto puhuu äänen kaltaisesti, jolloin koemme sen joko kauniin harmonisena äänenä ja tunteena tai epäharmonisena eli riitasointuisena äänenä ja tunteena. (emt. 56–57.) Taiteilijalle värin ja muodon käyttö ovat aina alitajuista toimintaa. Värit, muodot ja liike taideteoksessa kuvaavat jotakin tiettyä tunnetilaa, joka alkaa puhua katsojallekin sisäistä sanomaa, merkitystä, jonka taitelija on sisäisesti kuulemastaan äänestä ja näkemästään visiosta tulkinnut työhönsä. Musiikki, tanssi, runous ja taide tulee Kandinskyn mukaan mieltää harmoniaksi, joka on kauneutta ja vaikuttaa henkeemme, ja ne ovat siten henkistä ilmaisua. Henkisyys on taiteen ainoa todellisuus ja totuus. Lopputuloksen ja sen merkityksen ymmärtämiseen vaikuttaa katsojan oma sisäinen tarve. Taiteilijan tulee vain avata sielunsa siellä ole-

valle äänelle tai sävelelle ja sitä seuraavalle visiolle, joka ilmaisee itsensä, tuntuu tarpeena ja saa kuvallisen muotonsa taiteilijan mielessä. ”Tähän kaikki taide perustuu”, Kandinsky määrittelee. (emt. 46, 50–52.) Kandinskyn mukaan sielu lukee vain tunnetietoa, joka on vaikutelmaa kaikessa objektiivisessa ja siten myös taiteessa. Tunnetieto ilmenee tunnemuotoisina vaikutuksina, mikä on aina tietoa. Tunnetieto on eräänlainen ilmapiiri, sen henki, joka on tietoa tunteina. Sielu on siten ihmisen henkinen ominaisuus ja superherkkä elementti, joka herää ensin lukemaan vaikutelman, joka ilmenee jonakin tunteena, ja sielu ymmärtää välittömästi tuon tunteen sanoman. (emt. 15.) Väreillä on erityisiä henkisiä vaikutuksia, sillä nekin ovat tunnetta (emt. 24). Väreistä puhutaan samoilla termeillä kuin musiikista, esimerkiksi ilmaisuilla pehmeä, reipas, iloinen, surullinen, synkkä tai lämmin, ja ne myös vaikuttavat samalla tavalla ihmiseen: lempimusiikki ja lempivärit ovat sielun sisäisiä ja henkisiä tarpeita (emt. 26). Väreistä sininen on henkisin, sillä se kääntää huomion sisäiseen ja sielulliseen ja edustaa lepoa. Keltainen väri vastakohtana siniselle herättää levottomuutta. Keltainen on myös maallisin ja materialistisin, koska se katsoessa leviää ulospäin. Kandinsky sanoo valkoisen kuvaavan harmoniaa, joka koskettaa sielua ja avaa ymmärryksen. Musiikissa valkoista ovat tauot ja paussit, joissa hiljaisuus puhuu. Vastaavasti musta ilmaisee lopullista ja päättyvää, joten musiikin mustaa on lopullinen paussi. Harmaa (myös hopea) ja vihreä kuvaavat taiteessa aina rauhaa, pysyvyyttä, pysähdystä tai ikuista ja ovat musiikissa keskiääntä. (emt. 38–39.) Myös eri muodoilla on sisäiset vaikutuksensa, joista kolmio on merkittävin, sillä se on henkisin: jumalallisin, yleisin. Kolmio on taiteen voima ja sen alkusyy sielussa (emt. 54.) Kandinskyn teorian mukaan väri kuten muotokin ovat sisäisen merkityksen ulkoista olemusta, ja ihmisellä on väri- ja muotoharmoniaan sisäinen tarve (emt. 29). Taitelijan on kehitettävä itseään niin, että kykenee kuulemaan sisäisen henkisen äänen, josta todellinen taide on peräisin, sillä vain se voi resonoida katsojiin ja antaa merkitystä niin taiteilijan taiteelle kuin katsojillekin. Kandinskyn mukaan sisäinen ääni ja visio löytyvät, jos taiteilija kykenee unohtamaan persoonansa ja tyyliinsä ja omistautuu vain sisäiselle äänelleen ja sen kautta tulevalle luovalle ilmaisulleen. Tämä sielun kautta ilmenevä taide on aina merkityksellistä ja puhuttelee vielä satojen vuosienkin kuluttua. (emt. 32–35.) Kandinsky ei antanut mitään arvoa taiteelle, jota tehdään vain taiteen vuoksi, vaan piti sellaista materialistisena ja merkityksettömänä kikkailuna, tieteenä ja teknisenä tutkimuksena, jäljittelynä, joka ei puhu mitään, vaan on kuin koristelua makuvaatimusten estetiikassa. (emt. 54).

Kandinskyn ajatuksia mukaillen voidaan havaita, että taidemaailman aatteet ilmenevät ajan ilmapiirien eli henkisten aaltojen virtausten mukaisina. Yhtenä aikakautena taide ja taitelijat ikään kuin riemastuvat kurottautumaan yleviin arvoihin ja henkisiin päämääriin sekä yliluonnollisen saavuttamiseen ja kokemiseen, mihin vimmaisesti pyritään kaikin keinoin (romantiikka, symbolismi). Kohta innostuksen lopahdettua tämä kaikki riemullisuus, ylevän ihannointi ja pyrkimys hengelliseen valaistumiseen kyseenalaistetaan, vaaditaan romutettavaksi, palautumaan realismiin ja aistitodellisuuden tasolle eikä uskota enää mihinkään, ei edes siihen, mitä itse tekee (modernismi, dadaismi). Taidesuunnat kulkevat ikään kuin maanisuuden ja masennuksen välimaastoa, ja kumpaakin kautta yritetään pääsyä perimmäiseen Totuuteen – siihen, mitä ihmisen sielun sisällä on, mihin se kykenee, miksi kykenee ja millä tavoin tuo kykeneminen on mahdollista. Kandinskyn mainitsemista sisäistä ääntään ja visiotaan tulkitsevista henkisistä taitelijoista hyvä esimerkki on saksalaisnunna Hildegard Bingeniläinen (1098–1179), joka sävelsi, maalasi ja kirjoitti runoutta profetioina saatuina teoksina, joista on koottu kirja *Symphony of the Harmony of Celestial Revelations* (Newman 1987, 10–12). *Vanhan testamentin* upeat lyyriset kirjat, esimerkiksi Salomon *Laulujen laulu* (*Korkea veisu*), ja eri profeettojen vastaanottama runous (Ristin Johannes mm.) ovat sekä tiedollisesti että taiteellisesti arvokasta perintöämme, mikä kertoo, että usko Jumalaan voi olla mitä ylevimmän taiteen lähde. Jumala voi sanella tunteitamme hermistävää, henkeämme koskettavaa ja ymmärrystämme avaavaa runoutta edelleen, mistä esimerkkinä *Pyhiä viisauksia, runollisia ajatuksia* -kirja (Latvala 2009). Kandinskyn teorian mukaan vain sielusta, sen sisäisestä tunnetiedosta ja visiosta syntynyt taide on merkityksellistä ja kykenee elämään vuosisatoja, mistä *Raamattu* ja myöhempien profeettojen tekstit ovat oivallisia esimerkkejä.

Profetia on kautta aikojen ollut ilmiönä mysteeri. Osana kirjallisuudentutkimusta profetiatekstit voitaisiin ajatella kuuluvaksi romantiikan ajan tai myöhäisromantiikan ajan symbolismiin. Emanuel Swedenborg (1688–1772) on todennut, että *Raamattu* on symbolinen teos, jota tulisi lukea ainoastaan hengen valossa. Hän selittää, että Sana on annettu hengellisessä mielessä, joten totuuttakin on luettava hengen valossa, sillä totuus ilmenee vain tuossa valossa, koska kirjain on tuon valon varjo. (Swedenborg, 1965, 331.) Hengellisiä kirjoituksia tulisi siis tarkastella ja ymmärtää symbolisesti, mutta miten se tapahtuu realistiseen tietoteoria-ajatteluun vihkiytyneessä tiedemaail-

massa, joka uskoo, että vain aistitodellisuus, äly ja looginen päättely ovat totta. *Raamattua*, joka sisältää paljon vanhempaa profetiaa kuin mihin aatevirtauksia selittävät aikakategoriat ylettyvät, ei voida sisällön symbolisuuden ja vertauskuvien runsauden takia sijoittaa mihinkään tieteellisesti tai taiteellisesti täsmälliseen ajatussuuntaukseen, koska tyylilliset aika- ja piirrekäsitteet ovat luotu vasta paljon *Uuden testamentin* syntyä myöhemmin ja koska profetiakirjoittamista ei ole ymmärretty eikä siten hyväksytty omaksi kirjallisuuden lajikseen. Toiseksi, myös profetioiden kieli elää ajassa, mikä ilmenee eri aikakausina eläneiden profeettojen teksteistä, joten Swedenborgin vaatima symbolinen ajattelu koskee vain *Raamatun* profetioita. Oman aikamme postmodernissa tilanteessa profetia on yhtä voimissaan kuin se oli esihistoriallisenakin aikana. Ja aivan kuten varhaishistoriassa, myös symbolismia ilmenee yhä eri tavoin, vaikka aikakauttamme ei luokitellakaan ”postromantiikkaan”. Symbolien ymmärtäminen ja symbolinen lukeminen ovat kuitenkin jollakin tapaa hävinneet, minkä Risto Kunelius pani merkille. Symbolista tekstiä ei nyky maailmassa ymmärretä, koska kulttuurin henkinen kehitys ei ylety sielutasolle, kuten Wilber aiemmin toi esiin, joten vertauskuvat eli metaforat ovat lineaarisia selityksiä vilisevässä arkikielessämme tavanomaisempia ja helpompia käsittää. Metaforia on myös hauska keksiä lisää, mikä näkyy vaikkapa uutislööpeissä ja mainonnassa. Ennen kuin Augustinus (354–430) perehtyi hengellisiin totuuksiin, hän halveksi *Raamattua*, jota piti tyylillisesti ala-arvoisena. Hän kannatti sen ajan vapaa-ajattelua, Faustuksen manikeolaisuutta, ja Ciceron ja Platonin oppien mukaisesti harrasteli kaikenlaisia tieteitä ja taiteita tullakseen kuolematomaksi viisaaksi, kouluttautui filosofiksi, opetteli innolla retoriikkaa ja hankki elantonsa myymällä taidokkaita ja ovelia sanontoja – kuin nykyajan mainosmies ikään (Augustinus 1981, 8–11). Myös Kandinsky huomasi, että tyyliseikkojen huomioiminen ei johda henkisen ja merkityksellisen tiedon ymmärtämiseen, vaan on materialistista käsittämistä (Kandinsky 1977, 33–34). Ihminen ei Augustinuksen tavoin kykene myöntämään itselleen, että henkisen tiedon ymmärtäminen ei vielä toimi, vaan joko tyytyy kieltämään asian tai moittimaan itselle käsittämätöntä ulkoisin perusteluin. Augustinuskin vetosi *Raamatun* kehnoon retoriikkaan, koska ymmärsi ja arvosti tuossa elämänvaiheessaan vain retorista taitavuutta.

Retoriikka tarkoittaa puhetaitoa, kaunopuheisuutta, jossa varsinkin sisilialainen Gorgias (n. 483–375 eKr.) oli taitava sekä käytännössä että teoriassa (Aspelin 1997, 61). Retoriikka on oppi taivutteleavasta puheesta, jolla pyritään saavuttamaan menestystä

kuulijoiden keskuudessa, mutta Aristoteles (384–322 eKr.) kehitti retoriikan taideproosaksi, eri tyyli- ja muotojen tieteeksi (Aspelin 1997, 99). Platon (427–347 eKr.) vastaavasti pyrki voittamaan mielipiteiden anarkian ja onnenreseptejä jakavien petollisuuden ja puhui dialektiikasta retoriikan ytimenä, mikä tarkoittaa sitä, että totuus avautuu kuulijalle kysymysten ja vastausten avulla niin, että mitä enemmän asiaa voidaan purkaa, paljastuu totuuskin lopulta oivalluksena, mikä johtaa oikeaan toimintaan: oikeamielisyyteen ja hyvyyteen (Aspelin 1997, 85–87). Aristoteleelta on peräisin retorinen kaava, tai enemmänkin metodi, jonka peruselementit ovat Ethos, Logos ja Pathos. Lopputulos syntyy näiden elementtien välisestä syllogismista eli päättelyn synnyttävästä vetoavasta perustelusta. Ethos on tunteisiin vetoava elementti, Logos on järkiperuste, jossa tärkeintä on vakuuttavuus ja uskottavuus, ja Pathos on syllogistinen johtopäätös eli väittämä kahdesta edellisestä. (Rieke, Sillars & Peterson 2005, 23.) Aristoteleen mukaan kieli ei koskaan voi olla täsmällistä, koska se on luonteeltaan monimerkityksellistä ja altis väärinymmärtämiselle, sillä kieli on myös ääntä, liikettä, merkkejä, taidetta, sanoja, ja sanat linkittyvät muihin sanoihin ja merkkeihin. Kieli itse on merkityksetön, se on käyttöväline, jonka välityksellä ihmiset jakavat merkityksiään. Merkitys viestitään sanoilla, käyttömerkitykset voidaan varastoida ja tulkinnat tehdään vuorovaikutuksessa. (emt. 14–15.) René Descartes (1596–1650) on todennut, että kaikki mikä ei ole varmaa on väärää. Vain itsestäänselvyydet ovat totta. Vain varmuus on jumalallista, sillä Jumala ei veisi ihmistä harhaan. (emt. 16–17.) Efesolainen filosofi Herakleitos (n. 535–475 eKr.) korosti totuutta kaiken olevaisen perustana. Hän käytti ensimmäisenä Logos-sanaa maailmanjärjen symbolina, mistä käytti myös ilmaisua ”ikuinen alkutuli, joka katselee maailmaa jumaluuden kaikkinäkevän silmän kaltaisena”. Herakleitos selitti, että Logos on ollut ikiajoista ja on nyt ja on oleva aina, kuin elävä ikuinen tuli, joka leimahtaa ilmi mitan mukaan ja sammuu mitan mukaan. Jumalallisen Herakleitos määritteli kauniiksi, hyväksi ja oikeaksi. Hän selitti, että viisaus on ensisijaista totuutta ja totuus ensisijaista viisautta, jonka symbolina on Logos, millä hän tarkoitti Jumalaa ja iäisiä totuuksia, joita vain ”valveilla olijat” voivat lausua, sillä vain heillä on täydellinen selvyys totuudesta. Tällainen tietous ei ole subjektiivista totuutta, vaan tietoa asioiden takana piilevästä järjellisestä yhteenkuuluvuudesta. Herakleitos ei julistanut totuuden asioita omissa nimissään, vaan profeettana, Jumalan suuna ja kehotti kuuntelemaan Sanaa, jonka ilmoittamia totuuksia hän itse vain julistaa. Herakleitos puhui kahdesta henkisestä tiestä, joista toinen vie alaspäin – pois alkuperästään, ja toinen ylöspäin – alkuperäiseen oloonsa. Koska ”emme voi astua

kahta kertaa samaan virtaan”, tapahtuu näiden vastakohtien avulla muutos, joka on ainoa todellinen maailmanjärjestys kaikkeudessa. Kaikkeus ja sen lait ilmenevät vastakohtaisuuksien kautta ja niiden välisenä taisteluna, kuten märkä tulee kuivaksi ja kuiva märäksi, koska nämä asiat sisältyvät toinen toisiinsa ja ovat yhtä ja samaa, saman asian yhteenliittymää, kuten ihmisoliokin on yhtä aikaa elävä ja kuollut, mutta vain oppimaton tai tietämätön erottelee nämä erillisiksi ilmiöiksi. (Aspelin 1997, 31–34.)

Vastakohtaparit ja itsestäänselvytykset tulevat esiin kaikessa hengellisessä retoriikassa. Englannin kielen ja kirjallisuuden professorina Coloradon yliopistossa työskentelevä Teresa Toulouse on tutkinut Uuden Englannin alueella kahden vuosisadan aikana, 1600–1800-luvuilla vaikuttaneita pappeja ja heidän saarnojaan (*The Art of Prophesying* 1987). Yhdysvalloissa oli jo 1600-luvulta alkaen joukko pappeja, jotka olivat huolissaan seurakuntalaisten hengellisestä tietämättömyydestä ja yhteiskunnassa valloillaan olevasta moraalittomuudesta. Kyseiset papit yrittivät saattaa yleisöön uskon ja moraalin tielle sekä kokemaan profeetallista Hengen vaikutusta. Näistä saarnamiehistä ensimmäinen oli puritaani William Perkins (1558–1602), joka pohti sitä, miten profetoiminen, ”inspiroitunut puhe”, kuten hän itse profetoimista nimitti ja sen käsitti, voitaisiin kytkeä saarnan rakenteeseen niin, että yleisö taipuu totuuden vaikutukseen ja sen opetukseen; ja minkä asteista tämän profeetan uskon laadun ja siitä riippuvan inspiraation piti olla, jotta se kykeni koskettamaan kuulijan sydäntä. Tavoitteena oli yhdistää ”saarna taiteena” ja ”profetoiminen” toisiinsa halutulla vaikutuksella sekä löytää toimiva kaava sitä varten. Tämä pyrkimys johti inspiroitumisen sijaan kirjauskontoon, *sola scriptura* -ajatteluun. Taustalla oli protestantti Jean Calvinin (1509–1564) synnyttämä reformaatio-oppi eli calvinismi (Teinonen 1975, 41), joka vaati *Raamatulle* ja sen kertojille alkuperäisluonnetta. Tämä merkitsi sitä, että Henki on ainoa oikea tulkitsija, joten kirjoitusten lukijalla tuli olla henkilökohtainen vapaus lukea *Raamattua* ilman kirkon määräyksiä oikeasta tulkinnasta tai lukutavasta. Calvin uskoi ihmisen omaan tahtoon ja sielun sisäiseen opetukseen Hengen kautta. Hänen mielestä *Raamattu* sisälsi ensinnäkin objektiivista ja informatiivista tietoa, toisaalta sosiaalista tietoa kaikille yhteisesti moraaliseettisessä mielessä mutta myös Hengen tietoa, joka on yksin valittujen ulottuvissa sisäisesti ja henkilökohtaisesti. Myöhemmät ajattelijat, muun muassa Uudessa Englannissa puritaanisaarnaajana toiminut John Cotton (1585–1652), jakoivat Calvinin ajatuksen kahtia niin, että *Raamattu* oli joko massojen ulkoisen moraalin lähde tai ”valittujen” henkilökohtaisen sisäisen valaistu-

misen ja Hengen tietouden eli ”ilmestysten” lähde. (Toulouse 1987, 1–3.) John Cotton ajatteli, että *Raamattua* tuli selittää niin, että yleisö ottaa sen käyttöönsä, koska teksti on yhtä ja samaa sekä Olemuksena että Selityksenä. Valitun saarnaajan saarnaaminen on oltava Kirjoitusten ”avaamista”, jonka jumalallisen ”olemuksen” kukin saarnaaja esittää omalla tavallaan. (Toulouse 1987, 3–4.) Mutta 1800-luvulle tultaessa tämä ”sanan avaamisen taitavuus ja vaikuttavuus” muuntui pelkäksi retoriseksi koristeellisuudeksi. Saarnat alkoivat olla enemmänkin taitavaa kaunopuheisuutta, taiteellisuutta ja johdonmukaista harmonisuutta taiteen keinoin. Pyrkimys oli häikäistä ornameenteilla ja esittää asia iskevästi, joten puheen sisältö täytettiin mystisellä liioittelulla ja hienostelulla. (emt. 90–91.) Edellisestä näkyy *Raamatun* profeettojen ja Herakleitosenkin esiin tuoma kahden tien ajattelu, jossa yksilö vaeltaa joko ulkoisen ”maailman hengen” tai sisäisen ”jumalallisen hengen” vaikutuksen alaisuudessa (Room. 8: 3–4; Gal. 5: 16–18; 1. Kor. 1–3), ikään kuin tila olisi pysyvä, sillä Uuden Englannin papit pitivät vain viimeksi mainittua henkilöä ”valittuna”. Omana aikanamme valittu-ei-valittu-jako ilmenee uskontojen välisenä kamppailuna, missä jokainen ilmoittaa olevansa valittujen ryhmä. Emanuel Swedenborg (1688–1772) piti tällaista jakamista ja käsitystä vääränä ja selitti, että ”valittuja” ei ole, vaan Hengen Totuudet ovat avoinna kaikille, jotka pitävät käskyt ja rakastavat Jumalaa (Swedenborg 1965, 202).

Pappinakin työskennellyt esseisti Ralph Waldo Emerson (1803–1882) oli perehtynyt ruotsalaisprofeetta Emanuel Swedenborgin teoksiin sekä Perkinsin ja Cottonin saarnojen rakenteisiin. Emerson halusi tehdä pesäeron rationalistisiin oppeihin ja taivuttelemaan retoriikkaan. Hän loi saarnamallin, jolla kykeni vaikuttamaan yleisöönsä niin, että kuulijan huomio siirtyi laadultaan ulkoisesta ja ihmisen itsetuntoa heikentävästä moraaliuskomuksesta ja kiinnittyi sisäiseen ja ihmistä vahvistavaan hengentotuuteen idealla: ”Henki ja Sana ovat yhtä.” (Toulouse 1987, 5–7.) Emerson keksi, että sekä jumalallinen hyvyys että inhimillinen pahuuskin kykenevät tunkeutumaan ajatuksiin ja ilmaisuun samaa ymmärryksen tietä pitkin. Niinpä Emerson rakensi perustelunsa Platonin dialektisen malliin, vastaavuuksien lain kautta, ja loi kuuluisan kompensaa-tion eli korvaavuuden teoriansa. (Toulouse 1987, 122–123.) Ideana on yhdistää ihmisen sisäinen tarve ja ihmisen ulkoinen rooli toisiinsa. Emerson päätteli, että jos puhuja on Hengessä, myös kuulijan on oltava Hengessä, jotta päämäärä toteutuu – tätä Emerson nimitti estetiikan teoriaksi. Koska usko tulee kuulemisesta (Room. 10: 17), hän keksi, että kuulemistakin on kahdenlaista: ulkoista ja sisäistä, joista vain sisäinen on

hengellistä näkökykyä, Hengen äänen kuulemista. (Toulouse 1987, 123–125.) Emerson tajusi, että jo avauslauseessa on oltava Hengen herättävä uskontotuus – yleisön herättävä hengellinen uskon itsestäänselvyys, mikä on kaiken kommunikaation onnistumisen edellytys. Puhujan ja kuulijoiden välisen kommunikaation Emerson havaitsi olevan koko ajan muuttuvaa. Kommunikaatio on vuorovaikutuksen kokonaisuus, joka syntyy muodosta ja sen sisällä olevista symboleista, ja jotka ovat vuorovaikutuksessa sekä toisiinsa että rakenteeseen. Niinpä usko, muodot ja yleisö piti yhdistää jollakin tavoin. Emerson rakensi oman kokonaisuutensa perustaksi Jumalan ihmeet, ulkoiset merkit niistä ja niitä vastaavat sisäiset totuudet ihmisessä. Tämä tapa valikoitui siksi, että Emerson päätteli Jumalan todistavan itsensä ja olemassaolonsa ihmisille aina ihmeiden kautta, koska mikään muu kuin Jumala ei ihmeisiin kykene. Yksi Jumalan ihmeistä on Jumalan sisäinen puhe, ääni, jota profeetatkin kuulevat. Ne ihmiset, jotka eivät sitä kuule, kokevat koko ajan puutetta ”jostakin” sisäisestä ja tärkeästä. Kompensaation laki on ihmeen perusta, sillä se mikä on Jumalaa, on hyvää ja totuutta, mutta juuri se ihmisiltä sisäisesti puuttuu. Siksi ihmiset etsivät hyvää ja totuutta luonnosta ja kaikesta ulkoisesta (Gal. 6: 7), mutta eivät löydä, koska oppirakennelmat ja teorit eivät sisällä ihmettä lainkaan, joten niissä ei ole mitään jumalallista, ei hyvyttä eikä totuutta eikä ihmistä sisäisesti koskettavaa. (Toulouse 1987, 125–128.)

Ihmeen olemassaolon Emerson perusteli havainnolla, että ulkoiset merkit ja sisäiset lait tapahtuvat aina yhtäaikaaisesti: suhde ulkoihin voimiin ja Jumalan Hengen sisäiseen ilmestykseen on yhtäaikaista ilmentymää. Hän päätteli, että tämä balanssi eli tasapainon teoria ilmaisee sen, että ulkoiset muodot ovat vaikuttavia ja tärkeitä vain, jos ne ilmaisevat Hengen sisäisen toiminnan, mikä ajatus on täsmälleen sama Wassily Kandinsky sisäisesti merkittävän taiteen teoriassa (Kandinsky 1977). Emersonin tasapainon teorian periaatteen mukaan moraaliset hyveet ovat tärkeitä, koska ne perustuvat alkujaan Jumalan ihmiselle tarkoittamiin hyveisiin (10 käskyn laki esim.), joten ihmisen sisäiset hyveellisyyden periaatteet ja ulkoiset moraaliset periaatteet ovat riippuvaisia toisistaan Jumalan tarkoittamassa mielessä. Hyveellisyys on uskon edellytys ja Jumalan asettama pyrkimys Hänen yhteyteensä. Ihmissielussa on siten vain yksi Mieli ja yksi Usko ja yksi Jumala. (Toulouse 1987, 129–131.) Ihmisten käyttäytymisestä Emerson huomasi, että on uskovia, joilla ei ole järkeä ja on järki-ihmisiä, joilla ei ole uskoa. Hän päätteli, että usko on järjen toimintaa, mutta teot ovatkin ymmärryksen toimintaa, joiden järkevyyttä ihmisen Mieli pyrkii selittämään. Ihminen käy jat-

kuvaa sisäistä diskurssia järjen ja tekojensa välillä ja järjen ja uskon välillä. Ihmisen Mieli on ymmärryksen paikka. Mieli on väline, instrumentti kaikille hengen tuotoksille: ajattelulle, puheelle, kirjoittamiselle ja muille teoille. Näin ihminen ilmaisee aina sisäisiä tilojaan tekojensa muodon kautta. Swedenborgilta omaksutun idean perusteella Emersonkin totesi, että kirjoitetussa kielessä juuri muoto paljastaa, minkälainen henki on sen takana: tekstin aktiivisuus tai passiivisuus paljastaa hengen laadun. Samoin totesi Swedenborg: ”Ajatus on muoto mutta tahto on olennainen, sillä ei kukaan ole syyllinen ajatuksensa takia, vaan vain tahtonsa.” (Swedenborg 1965, 189). Emerson havaitsi, että Jumalan kieli on aina aktiivista ja elävää, ja siksi se koskettaa ja havahduttaa Mielen (Toulouse 1987, 146–147). Myös Swedenborg kirjoittaa, että Jumala toimii aina aktiivisesti ihmisiin päin, pyrkii vaikuttamaan sisäisesti, vuorovaikutuksessa, jossa usko ja lähimmäisenrakkaus ilmenevät yhdessä, kuten hyvyys ja totuus ilmenevät aina yhdessä, ja tällaisessa viestinvaihdossa Jumala ihmisessäkin ilmenee (Swedenborg 1965, 49–50). Tämän ajatuksen turvin Emerson mietti, että esimerkiksi epävakaa sisäinen Mieli voi tasapainottua ulkoisen muodon avulla, sillä Mieli pyrkii aina tasapainoon (kompensaatio). Ihmisen henkinen kasvukin voi tapahtua vain sitä kautta, että ihminen alkaa hitaasti luopua ulkoisista kiintymyksistä, mikä johtaa vähitellen henkisten kiintymysten vakiintumiseen ja niiden myötä jatkuvasti kasvavaan hengelliseen tietämykseen – henkiseen viisauteen. Näin ollen Henki ja Kirjain on mahdollista yhdistää muodoksi, jossa ihme on ja joka vaikuttaa suoraan ihmisen Mieleen: järkeen ja ymmärrykseen yhtä aikaa, mikä on portti uskontotuoksien sisäiseen kuulemis-näkemiseen Mielessä. Muoto ja sen tasapaino ovat avain. Vain muoto, jossa mukana ovat yleisön odotukset, sisäiset tarpeet ja kapasiteetti, voi vaikuttaa. Muoto ei saa sisältää hajottavia elementtejä eli vastakohtia, vaan vain muutos on edistävää ja elävää, kuten luonnossakin, sillä Jumalan ihmeenä luontokin vetoaa suoraan ihmisen ymmärrykseen ja sympatiaan. Ymmärrykseen vetoamisessa vaikuttaa puheen tai tekstin Henki, sen energia, jonka on oltava sympaattinen. Ymmärrys Mielessämme havaitsee luonnon kauneuden, sen jatkuvan muuttumisen ja sen elämän, mikä perustuu siihen, mitä nähdään, ja siihen, mitä järjen ääni sanoo, ja minkä me tuosta näkemis-kuulemisesta totuudeksi uskomme. Havaitsemme muutoksen ajassa ja olemme alltiita sille itsekkin, joten havainnoimme tuota ajallista muutosta sen ulkoisista merkeistä, joita tulkitsemme sisäisesti ymmärryksellämme. Jumalallinen Henki ymmärretään sydämellä, joka havaitsee totuuden hyvyyden kautta. Hengen ääni on Totuudessa, joka koskettaa sydäntä, sillä totuus tunnistetaan hyvyydestä, kuten usko rakkaudenteosta

lähimmäisiin, mikä on ajatuksena peräisin Swedenborgilta (Swedenborg 1965, 18–19; 40–50). Emerson pohti, että kun teksti sisältää totuuden, ilmaisee se itsensä ihmisessä hyvyyden tuntemuksena sydämessä – liikutuksena ja sen kosketuksena. (Toulouse 1987, 132–137.) Usko on mystisen kokemusta, kuuleminen on sisäistä kuulemistä, eli Hengen puhetta sisäisesti (Toulouse 1987, 138). Mystiikka- sana (kreik. mysterion) tarkoittaa vihkimistä ja salaisuutta. Sen kantasana on myo eli sulkea silmät ja huulet, josta mietiskelyn idea on peräisin (Pyysiäinen 1997, 60).

Edellä kuvatusta ”Jumalan retoriikasta” Emerson löysi itselleen vaikuttamisen mallin: kuulijaan voi vedota vain hänen Mieleensä vetoavilla kielellisillä kuvilla (verbal picture). Emerson teki merkittävän oivalluksen ihmisen ajattelusta, saman, mistä on puhunut myös neuroverkkotutkija Teuvo Kohonen toteamalla, ettei ihminen kykene ajattelemaan kielellisesti, vaan ainoastaan mielikuvien avulla (Kohonen 1988, 101, 104). Emerson oivalsi, että puhe tai teksti tuli osoittaa ihmisen sisäiselle äänelle (tarve) ja aiheen tuli nostaa esiin yleisön piilossa olevia tunteita (vrt. ethos) ja sen tuli koskettaa kuulijoita totuuden voimalla (vrt. logos). Puhuessaan yleisölle tätä niin sanottua itsestään selvää totuutta Emerson huomasi yleisönsä ”huojuvan hämmästyksestä” ja koki, että Henki herätti kuulijoissa piilevän Äänen, koska vain ”Jumala puhujassa voi herättää Jumalan kuulijassa” (*Journals and Miscellaneous Notebooks*, 3:302). Vaikka ihminen oppii asioita vuorovaikutuksessa ja korvillaan kuulemisessa, niin Emersonin mukaan vain Hengen kautta kuuleminen aiheuttaa pohtimista ja todellista oppimista eli viisautta (JMN, 5: 98). (Toulouse 1987, 138–141.) Tämä sama ajatus toistuu Swedenborgilla (esim. Swedenborg 1965, 197) ja on myös Paavalilla (Room. 10: 17) sekä Krishnamurtilla (1991, 80–82, 121).

Jumalan sanelemat tekstit sisältävät vertauskuvia, metaforia, jotka selvästi vaikuttavat ihmisiin, vaikka eivät suoraan ilmennä ihmettä tai metafysisistä. Luonto on Luojaansa ihme, ilmentymä ja symboli, joten Emerson kiinnostui niin sanotusta alkuperäisestä metaforasta (organic metaphor), jolla voisi vaikuttaa yleisöön, mutta yksilöinä, kuten luonto ja *Raamattukin* vaikuttavat ihmisiin yksilöllisesti. Emersonille yleisö on yksi kokonaisuus, mutta heissä jokaisessa oli piilevä universaali, yhteinen merkitystaso. Myös Ken Wilber on tuonut esiin ajatuksen kaikkialla olevasta Hengestä ihmisten yhteisenä henkiperustana (Wilber 2009, 215), kuten *Raamattukin* puhuu, että Jumalan Henki, Jumala itse, on kaikkialla ympärillämme, taivaassa ja maan päällä, yhdeksi ai-

noaksi Hengeksi syntyneenä, iankaikkisuutena, jokaisen ihmissielun omistajana ja todellisena näkymättömänä sisältönä, johon tulee ainoastaan uskoa (esim. Ps. 139: 7; Ilm. 5: 5–6; vrt. myös Jung: *Four Archetypes: Mother, Rebirth, Spirit, Trickster*, 1989; Krishnamurti: *Tulevaisuus on nyt*, 1991).

Emerson ymmärsi, että yleisö tulee paikalle kokemaan jotain – se haluaa todisteen, mikä tapahtuu kokemalla totuutta itsessään. Hengellisen uskon kokemus aiheuttaa Mieleen saman vakaumuksen, jonka Jumala aiheuttaa tuohon sisäiseen Mieleen oman totuutensa kautta ”totuuden kokemisena sydämessä”. (Toulouse 1987, 143–144.) Emerson luotti lujasti ihmisen omaan sisäiseen tarpeeseen puhua suoraan sydämeensä, sillä vain se voi aikaansaada kuulijassa linkin puhujan ja Hengen välille, mutta yleisö itse täydentää puheen sen täyteyteen. Emerson ajatteli, että lause voi vain herättää luovaa iloa, ei aiheuttaa sitä, kuten puhekin voi herättää Hengen äänen, ei aikaansaada sitä. Emerson halusi yleisönsä liikuttuvan, ei taivutella sitä. (Toulouse 1987, 145–149.)

Emersonin idea siitä, että yleisö itse täydentää puheen sen täyteyteen tarkoittaa, enthymemeä, oivaltavaa ajatuksen hyppyä tai uskon hengellistä hyppyä älyllisestä ajatuksesta henkiseen ymmärrykseen. Enthymeme on Boethiusin (1978) luoma mutta englannin kielen apulaisprofessori Ryan J. Starkin (2008) käyttöön ottama filosofinen käsite, jolla selitetään hengellisen tekstin kieltä. Stark tarkoittaa enthymemellä mystis-hengellistä hyppyä, eräänlaista oivallusta vaativaa aukkoa tekstissä, joka edellyttää samanlaista tulkintaa, kuin vaikkapa vitsit, jotka ovat enthymemeettisiä. Lisäksi Stark omaksui inspiraatio-idean Oxfordin yliopiston Uuden testamentin professori Brian Vickersiltä, joka nimitti teoriaansa jumalallisen innoituksen teoriaksi ja retorisen kekseliäisyyden teoriaksi (Vickers 1988, 738). Boccacciolta (Boccaccio 1956) lainatun ajatuksen avulla Stark selittää, että *furor poeticus* on kielessä ja sen inspiroituneessa sisällössä, jota kautta saavutetaan yhteys henkimaailmaan: Henki ensin inspiroi kirjoittajan (*furor poeticus*), joten Henki on tekstissä ja sen enthymemeettisessä kielessä. Kun lukija tarttuu tuohon tekstiin, avustaa sama Henki lukijaa saavuttamaan hengellisen ymmärryksen inspiroimalla lukijaa oivallukseen (*furor lectoris*). (Stark 2008, 262, 265, 272.) Myös teologi-filosofi Søren Kierkegaard puhuu uskon hypystä, koska edellyttää, että uskontotuuksien ymmärtämisen hyppeyn tarvitaan avuksi Jumalan Henki (Kierkegaard 1998, 110). Stark perustelee, että juuri tekstin enthymeme luo lukijaan

hyveellisyyttä ja mystisen lumottua enegiaa, koska hengen hypyn kautta kautta mystinen ylittää sydämen ytimeen, jossa jumalallinen ymmärretään hyvydessä ja totuudessa. Tällaista lumousta ei voida saavuttaa ekfrastisen eli elävästi kirjoitetun tekstin kautta. (Stark 2008, 268–269.)

Suggestiveness-mallilla, jonka Emerson lopulta kehitti ja jolla pyrki matkimaan *Raamatun* profetioiden muotoa ja järjestystä, oli tarkoituksena saada kuulija nyökyttämään ja hyväksymään asia ymmärrykseen ja sitä kautta sydämentotuudeksi – järjen uskoksi ja ymmärryksen teoksi. Ensin asia osoitetaan ulkoisesti ja kompensoidaan sisäisesti (Logos), sitten nämä vedetään yhteen uskontotuudeksi ja sen kautta vedotaan kuulijan omiin kokemuksiin ja tuntemuksiin (Ethos), joiden tarkoitus on herättää ihminen sisäisesti, mikä tehdään vastakkaisen kuvan kautta ja lopuksi päädytään hyvyyden kuvaan (Pathos). Asioista toiseen hypitään aasinsiltojen eli avoimien kysymysten avulla. Kaikki tärkeät asiat verrataan aina ulkoisen ja sisäisen avulla niin, että luonto ja ihmisen halut ovat ulkoisia pareja, mutta ihmisen luonto ja uskonhalut ovat sisäinen pari. Jokainen vetoaminen alkaa ulkoisesta (vrt. Kandinskyn keltainen) ja päättyy sisäiseen (vrt. Kandinskyn sininen). Tästä saarnatekstin rakenteesta tuli myöhemmin Emersonin oma essee-tyyli, joka kopioitiin kirjoittamisen essee-tekniikaksi. Emersonilla saarnan rakenne laajenee aina ydinasiasta yhä laajemmaksi ulospäin sarjalla toistoja tai vertailun ja kontrastien avulla niin, että se, mikä on sisäistä ihmisessä, on rinnasteista suhteessa tiettyyn kokonaisuuteen: abstrakti-konkreettinen ilmiö, sisäinen-ulkoinen, usko-teot, järki-ymmärrys, henki-kirjain, jotka tuodaan esiin joko aisti- en avulla tai siirtymällä, mikä toteutuu yhteenvedon tai retorisen kysymyksen kautta. Yhteenvedo saarnan lopussa on tärkeä siksi, että sen avulla yleisö nostetaan innostukseen (vrt. Kandinskyn valkoinen). Tärkein keino on mielikuvien käyttö, jotta yleisön tunteet saadaan mukaan. Asian laajentaminen ensin (keltainen) ja supistaminen sitten (sininen) on keino saatella jokin tärkeä asia ihmisen maailmallisesta ajattelutavasta kohti sisäistä ja henkistä tietoa ja ymmärrystä (valkoinen). Emerson teki mallillaan hyvin tärkeän havainnon: vain Hengen ääni tekee tekstistä ja puheesta vaikuttavan. Tuo Hengen ääni on Swedenborgilta omaksuttu sydämentotuus-ajatus, joka tekee kaikesta puheesta, teoista ja uskosta aitoja, moraalisia ja ihmisiin vaikuttavia, heitä sisäisesti koskettavia ja sydäntä liikuttavia (mm. Swedenborg 1965, 10–19). Kaikkia yleisöjä, olipa se kuulija- tai lukijakuntaa, voi koskettaa vain totuudella, jolloin siinä on aina mukana Henki, josta totuuden kokemus syntyy. (Toulouse 1987, 174–175.) Ih-

minen ilmaisee tietoa, voimaa, iloa ja nautintoa kuullessaan Hengen eli Totuuden äänen, jonka kuultuaan myös toimii sen mukaisesti. Tämä ihminen tulee onnelliseksi siitä voimasta, joka totuudessa on, sillä hänen sydämensä halut muuttuvat totuuden rukouksiksi, jotka Jumala kuulee, sillä totuus on uskoa eli sydämen rukousta. Tällaisen uskontotuuden ja rukouksen hedelmät ovat ihmiselle siunausta kaikessa sisäisessä elämässä ja sen takia myös kaikessa ulkoisessa elämässä. (emt. 171–172.)

Emersonin ja kumppaneiden ideana oli rakentaa teksti, joka on Jumalan retoriikan kaltaista, vain silloin se voi vaikuttaa kuulijaan tai lukijaan. Profeetta, joka vastaanottaa saneluja, ei koskaan mieti muotoja tai vaikuttamistekniikoita, vaan nuo elementit rakentuvat tekstiin Jumalan oman puheen tuloksena. Luvussa 3 käydään tarkemmin läpi näitä sanelutekstien tunnusmerkkejä. Profeetta ainoastaan vastaanottaa sisältöä, jonka muodon määrää saneleva Jumala. Jumala asettelee sanansa itse ja on tekstinsä alkuperäinen tekijä. Sihteeri-profeetasta kirjassa on vain nimi.

Historiallisesti katsoen Mooses oli ensimmäinen, jonka mainitaan kirjoittaneen Jumalan saneluina antamia tekstejä kirjoiksi (2. Moos. 24: 4), joten häntä voi kutsua ensimmäiseksi ”profetiakirjailijaksi”. Mooses on samalla myös ensimmäinen henkilö, jonka nimiin jokin kirjallinen teos on laitettu ja jota voidaan nimittää teoksen tekijäksi – kirjailijaksi. Nykyään kirjoittaminen on varsin laaja käsite. Se sisältää kustannetun kirjallisuuden eri lajit, kääntämisen, kuunnelma-, teatteri- ja elokuvakäsikirjoittamisen sekä erilaiset henkilökohtaisiksi mielletyt yksityiset lajit, jotka internetin tarjonnan yleistyessä ovat muuttuneet julkisiksi muun muassa blogien ja erilaisten foorumien kautta. Kirjoittaminen liittyy vaikuttavuuteen, tekstin muodolliseen rakenteeseen, taidenäkökulmaan, harrastamiseen, elämäntapaan, kouluttautumiseen kirjailijaksi, kirjalliseen syntyprosessiin ja tietysti tekijyyteen ja sen sisältöön. Kirjallisuudentutkimus on perinteisesti ollut kiinnostunut kirjailijasta, hänen biografiastaan ja persoonastaan tekstien avaimina, mutta myöhemmin tiede keskittyi pelkästään tekstiin, sen semiotiikkaan ja strukturalismiin, metaforiin ja muihin tulkintoihin. Vasta kirjoittamisen tutkimus on siirtänyt huomion uudelleen tekijään, kirjoittamisen prosessiin, käytänteisiin, opettamiseen ja ohjaamiseen, muotoihin, tekstien syntyprosesseihin ja piirteisiin kuin myös välineellisiin ja institutionaalisiin tekijöihin. Kirjoittajakin voi olla kuka tahansa kirjoittamista toteuttava yksityinen tai yhteisöllinen taho, kirjoittipa sitten terapeutisesta syystä tai julkaistavia tekstejä. (Joensuu 2008, 9–11.) Tästä moninaisuu-

desta huolimatta kaikista kirjoittajatyypeistä on tutkimuksen ulkopuolelle jäänyt profeetta, Jumalan tulkki, suu ja kirjoittava käsi. Tekijyyden kannalta profetiakirjoittamisessa kyse on sekä profeetasta sanelun vastaanottavana osapuolena, että siitä, kuka tuo tietoa antava Sanelija on ja miten Sanelija-Jumala tekstistä tunnistetaan; toisin sanoen: mistä tiedämme, että Sanelija on ja että Sanelija on itse Jumala eikä mikään muu Henki? On mielenkiintoista, miksi ainakaan suomalaiset kirjallisuuden ja kirjoittamisen tutkijat eivät ole kiinnittäneet huomiota näihin sisäisesti puhuvan Hengen kanssa kommunikoiviin kirjoittajiin. Kuitenkin jokainen *Raamattunsa* lukenut voi havaita, että jo Mooseksen ensimmäisen kirjan 1. luvussa ”lukijan silmien eteen” ilmaantuu omin sanoin ”puhuva” Jumala, ja heti neljännessä luvussa Jumala puhuu Aatamin ja Eevan kanssa dialogissa, mutta 1. Moos. 4: 26 kerrotaan, että ihmiset alkoivat rukoilla Herraa tällä nimellä. On siis tapahtunut jokin käännteentekevä henkinen muutos, ettei ihminen enää kykene kuulemaan Jumalan ääntä sielussaan eikä olemaan dialogissaan, vaan täytyy turvautua rukoukseen yhteysarmon saamiseksi. Ihmisen identiteetti on ratkaisevalla tavalla muuttunut. Saneleva ja sanallisessa dialogissa profeettaan oleva Jumala ilmenee vasta toisessa Mooseksen kirjassa, kun Jumala pyytää Moosesta kirjoittamaan antamansa käskyt muistiin (2. Moos. 20; 24: 4).

Kirjoittamisen tutkimuksessa tekijyys-käsite on lähtökohtaisesti kirjoittajan identiteetin ymmärtämistä sekä sen suhdetta kirjoittajan ympäristöön ja itse teokseen. Monitekiäjyden käsitteessä myös ympäristö voi toimia tekstin synnyttäjänä, palautteen antajana ja kirjoittajanakin kollektiivisten ryhmäproduktioiden kautta. (Joensuu 2008, 11–12.) Tekijyys on perinteisesti liitetty kirjoittavaan käteen, kun monitekiäisyys ottaa huomioon kaikki kirjoittamisprosessiin osallistuvat tahot. Sen sijaan kirjoittavan käden suhde sanelemaan Jumalaan on ulottuvuus, jota ei liitetä tekijyyteen – sitä ei ole olemassa. Professori Tuomo Lahdelman (FT) mukaan tekijyydessä on kiinnostuttu sen yhteiskunnallisista ja yhteisöllisistä ulottuvuuksista. Tekijä on yhteisön osa: omaksuja ja äänitorvi, yhteisöön mukautunut tulkitsija, joka ammentaa luomisvoimaansa tuosta yhteisöstä ja sen kulttuurista käsin. Kirjoittaminen on sulautunut eräänlaiseksi uudelleenkirjoittamisen käsitykseksi, sillä jotkut muut ovat kirjoittaneet, puhuneet ja ymmärtäneet samoja asioita ja aiheita ennen meitä, joten samat sisällöt ja tekstit kertaantuvat ja muuntuvat aina uudelleen kunkin sukupolven tai tekijän mukana (Lahdelma 2008, 191.) Myös uskonnollisten filosofioiden kohdalla tuo sama ilmiö toistuu sukupolvesta toiseen: aina on niitä kirjoittajia, jotka julistavat ja peräänkuulut-

tavat teoksissaan totuutta ja hyvyyttä, näitä kirjallisuuden kentän ikuisia aiheita, jotka ovat olleet antiikin filosofien, muinaisten uskontojen kuin *Raamatunkin* ydinsanomaa vuosituhannesta toiseen, aina kertaantuvana ja uudelleenkirjoitettuna, kopioituna ja uudelleentulkittuna. Tässä mielessä uudelleenkirjoittamisessa puhutaan niin alkuperäisestä kirjoittamisesta kuin sen uudelleentulkinnasta sekä tekstin adaptoimisesta, millä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, kun toisen median kautta haetaan muokattavaa tietoa tai median hyväksi muokataan jotain alkuperäisteosta. Myös alkukielestä kääntäminen on adaptoimista. Uudelleenkirjoittamisen muodoissa olennaista on se, miten alkuperäistä teosta on luettu tai tulkittu. Perinteisesti tekijä on ollut myyttinen singularinen hahmo, mutta nyt hyväksytään pluralistinen tekijyys eli monitekijyys, joka huomioi koko institutionaalisen toimijakentän. Tekijäkään ei ole enää kirjallisesti synnynnäinen lahjakkuus, vaan taito voidaan hankkia ahkeroinnalla. (Lahdelma 2008, 191–192.)

Mielestäni alkuperäisellä kirjoittamisella voidaan tarkoittaa vain profetiasanelua, jonka alkuperäisin on Alkuperä itse, Jumala – kaiken Luoja. Toisaalta, Jumalakin kertoo eri ihmiskupolville aina samoja asioita, eli uudelleensanelee totuuttaan. Jumalan ilmoituksissa on myös kullekin sukupolvelle annettua ja tarkoitettua uutta tietoa, vaikkapa tieteen muodossa, mikä on alkuperäistä tietoa, mistä Mooseksen saamat 10 käskyä ja Hildegarin gynekologinen tiede (Newman 1987, 90) tai Swedenborgin *Raamatun* symboleja ja vertauksia selittävät teokset ovat hyviä esimerkkejä.

Jeesus Nasaretilainen ei fyysisesti eläessään kirjoittanut opetuksiaan muistiin, vaan niitä kirjoitettiin evankeliumeiksi vasta noin 50–150 vuotta Jeesuksen ristinkuoleman jälkeen, osin perimätietona (vrt. Luuk 1; Vuolteenaho 2008), osin profetioina Jeesuksen ollessa Sanelijan asemassa (esim. *Ilmestyskirja*). Mielenkiintoinen piirre eri aikoina ja eri henkilöille sanelluissa *Uuden testamentin* evankeliumeissa on se, että vaikka niissä puhutaan yhtäläisesti Jeesuksen elämästä ja työstä, ovat tekstit toinen toisiaan täydentäviä, eivät samanlaisia tai uudelleenkirjoitetun oloisia, vaan ikään kuin Sanelija sujauttaisi sanelluissaan aina hieman uutta ja täydentävää informaatiota aiempiin saneluihinsa nähden. Profetioissa monet asiat ilmoitetaan myös edeltä, eräänlaisena jatkumona: esimerkiksi jo Moosekselle on ilmoitettu Messiaan syntymä tulevaisuudessa (1. Moos. 49: 10). Vaikka maailmanhistoriassa on ollut runsaasti erilaisia uskontoja, on niissäkin samalla tavalla toistuva monoteistinen idea yhdestä Jumalasta, mistä esi-

merkkinä vaikkapa Zarathustralaisuus (syntyi noin 1300–900 eKr., valtakausi kesti noin 600 jKr.), jonka pyhä kirja on *Avesta* (Käskyt) sisältää yhtymäkohtia intialaisten *Vedoihin* (mm. Parpola 1990). Kuten kristinuskossa, myös Zarathustralaisuudessa puhutaan yleisesti sielun ylösnousemisesta. Ehdoton monoteismi sekä dualistinen hyvän ja pahan vastakkaisuus on uskonnon ydin. Hyvän Jumalan vastakohtana on pahan läsnäolo, ja pimeyden voimat uhmaavat ihmistä alati. Paha kuitenkin toimii vain Jumalan sallimissa puitteissa. (Pyysiäinen 1997, 52–56.) Tämä sama uskonkäsitys ilmenee myös Qumranin luolayhteisön kirjakääröistä (Sollamo 1997). Profetiassa ei siten ole kyse uudelleentulkinnoista tai uudelleenkirjoittamisesta, vaan sekä alkuperäisestä uuden tiedon ilmoittamisesta, mihin uusi mutta aiempaa täydentävä profetiatietokin kuuluu, että aiemman tiedon uudelleenilmoittamisesta, aina uudelle profeetalle.

Profetiateksteissä myös tekijyys-käsite on hieman ongelmallinen. Profetiayhteys eli kommunikaatio Sanelijan kanssa ei edellytä taidon opiskelua, harrastelua tai kirjallista lahjakkuutta lainkaan, ei yhteiskunnallista tulkintaa tai historiallisten teosten uudelleenkirjoittamistakaan. Jumala myös määrää profeettansa kirjallisen ahkeroinen määrän. Mutta kumpi on sanellun tekstin tekijä: Jumala vai vastaanottajana ja kirjuriina toimiva profeetta? Kysymys lienee samasta asiasta kuin siinä tilanteessa, että halvaantunut ihminen, joka ei kykene enää kirjoittamaan itse, saneleekin teoksensa valitsemalleen kirjurille, joka toimittaa tuon teoksen kustantajalle julkaistavaksi. Kustantaja laittaa kanteen tekijän eli sanelijan nimen ja mainitsee teoksen toimittajaksi tuon sihteerinä toimineen henkilön nimen – mutta näin tehdään vain tekijänoikeudellisista eli juridisista syistä. Jumala, joka tekstin valitsemalleen henkilölle sanelee, olisi sanelija-periaatteella katsottava teoksensa alkuperäiseksi tekijäksi. Jumala ei ole näkyvillämme vaan on salassa silmiltämme, eikä istukaan pilven päällä tähyilevänä vanhana ukkona, vaan joutuu käyttämään tahtonsa ilmaisuun otollisia apulaisia, kuten tuo halvaantunut. Koska emme Jumalaa fyysisesti näe, emme hyväksy Sanelevaa Jumalaa tekijäkaartiin eli juridisten oikeuksien omistajaksi. Jumalalla ei ole pankkitiliä. Näin ollen sanelun vastaanottaja ja tulkitsija eli profeetta, on teoksen tekijä ja kirjoittaja, jonka nimiin teksti ja kirja lopulta laitetaan, sillä vain hänelle juridiset oikeudet pankkitileineen voidaan myöntää. Tekijyys on pelkkä juridinen käsite. Kuten tiedämme, ei *Raamatussa* lue, kuka sen on kirjoittanut, emmekä pohdi, kuka on sen tekijä, vaan löydämme korkeintaan eri profeettojen nimiin laitettuja tekstejä. Ruotsalainen mystikko-teologi, filosofi ja tiedemies Emanuel Swedenborg (1688–1772) kieltäytyi lait-

tamasta kirjoihinsa nimeään sillä perusteella, että Jumala oli antanut hänelle kirjojen sisällöt (www.swedenborg.com, http://fi.wikipedia.org/wiki/Emanuel_Swedenborg).

Profetiatekstien, esimerkiksi *Raamatun* kohdalla, astutaan monitekijyys-käsitteen piiriin. Niin Moosekselle kuin muillekin profeetoille sanelluista teoksista löytyy tieto, jossa Jumala itse ilmaisee selkeästi, että on kyseiset tiedot antanut (esim. 2. Moos. 34: 1–2), joten pluralistisessa mielessä Jumala ja profeetta ovat yhdessä tekstien tekijöitä ja profeetta konkreettisesti kirjoittava käsi. Kun Mooseksen saamia käskyjä on kopioitu vuosituhansien saatossa aina uusille sukupolville ja käännetty uusille kielille, voidaan puhua uudelleenkirjoittamisesta, jolloin tapahtuu aina uutta tulkintaa tai adaptaatiota ja monitekijyys vain korostuu. Nyt omana aikanamme emme enää tiedä, mikä *Raamatussa* on alkuperäistä ja mikä uudelleentulkittua tietoa (Palva 1995, 793). Jokainen uusi *Raamatun* käänösversio on joutunut ankaran kritiikin kohteeksi, niin myös uusin suomennos vuodelta 1992 (Ks. esim. Päivänsalo 1993, 7). Tätä viimeisintä käänöstä oli toteuttamassa joukko erittäin ansioituneita tutkijoita sekä eri kirkkokuntien edustajia. Raamatunkäännöskomitean selvityksen mukaan syy kielelliseen uudistukseen oli nimenomaan se, että vuoden 1938 raamatunkäännöksessä oli havaittu selviä heprean- ja kreikankielisten sanojen käänösvirheitä ja varsinkin konsonanttien väärää tulkintaa, joista syistä virheet haluttiin korjata ja tulkintoja selkeyttää. Koska osa sanonnoista ja sanoista oli joko väärin käännettyjä tai vanhentuneita, katsottiin niiden tulkinta ja lukutavat nykyihmisille ongelmallisiksi. (Ks. http://fi.wikipedia.org/wiki/Uusi_kirkkoraamattu.)

Profeetta toimii Sanelijansa tahdosta tietokirjailijana, journalistina tai tiedottajana riippuen siitä, mitä tietoa annetaan, mille kohderyhmälle ja millä tarkoituksella. Nykyään puhutaan tekijän kompetenssista suhteessa teokseensa, millä tarkoitetaan asiantuntijuutta ja pätevyyttä käsiteltävään aiheeseen (Korpela, 2008). Yleensä edellytetään alan koulutusta ja alaan perehtyneisyyttä, jotta uskottavuus teoksen sisältöä ja kirjoittajaa kohtaan voidaan hyväksyä. Profetiakirjoittamisessa kompetenssi on yksinomaan henkistä Jumala-suhteen asiantuntijuutta. Profeettana tavallinen eläkeläinen tai erikoisaloja oppimaton ihminen voi saada kaikkitietävää tietoa minkä tahansa tieteenalan piiristä ja kykenee kirjoittamaan monimutkaisia tieteellisiä selvityksiä erilaisista asioista. Profeetta ottaa sanelun vastaan täsmälleen sellaisena kuin se annetaan, mutta lopputulos voi olla mitä ylevintä proosamuotoista tekstiä tai lyriikkaa, vaikka henkilö

ei ole koskaan opiskellut ilmaisu- tai kirjoittamistaitoa saati ahkeroinut sellaisten asioiden parissa. Silti teksti elää ja porautuu ihanuudessaan ja koskettavuudessaan lukijan sydämen ytimeen saakka. Viimeiset 2000 vuotta on arvuuteltu, keitä *Uuden testamentin* kirjoittajat oikein olivat, mutta kenellekään ei ole juolahtanut mieleen, että profetiateksteille on voinut olla aina ajassa aktiivinen Jumala-Sanelija.

Vanhan testamentin profeetat, sitten Paavali ja Jeesuksen opetuslapsista Johannes, myöhemmin profeetat Hildegard Bingeniläinen (1098–1179), Ramon Llull (Ramón Lulio s. n. 1232–1315), Ristin Johannes (Juan De la Cruz, 1542–1591), Emanuel Swedenborg (1688–1772) ja Veikko Latvala (s. 1940) ovat kirjoittaneet käsin ja tunnollisen sanatarkasti muistiin sen, mitä Jumala heille kulloinkin saneli, mutta he eivät ole tulkinneet tai adaptoineet aiempia hengellisiä tekstejä, vaan ovat ottaneet vastaan kaiken tiedon uutena, alkuperäisenä, autenttisenä, suoraan Sanelijalta ja tämän tahtomalla tavalla. Kukaan mainituista profetoista ei historiallisista lähteistä ja biografi-oista päätellen ole opetellut kirjoittamista tai harrastanut sitä perinteisessä mielessä, saati ajatellut itseään ammattikirjailijoina, vaikka heidän nimiinsä teokset ovat painettu. Kun Veikko Latvala vastaili blogin ylläpitäjälle puhelimesta kysytyjä tietoja, ei ylläpitäjä ollut julkaistun tekstin tekijä, vaan lähinnä kuulemansa tiedon sanatarkka kirjuri, eikä tiedon tulkitsija, vaan yksi osa saadun tiedon julkaisemisen ketjussa. Blogista tieto levisi toisten kirjoittajien blogeihin tai muihin teksteihin, mutta ei aina sanatarkasti, vaan kunkin lukijan ymmärryksessä tulkittuna ja muokattuna, uudelleenkirjoitettuna. Monitekijyys ilmenee samalla tulkinnan ja uudelleenkirjoittamisen periaatteella myös silloin, kun toimittaja tiedustelee asiantuntijalta tietoa, joka uutisoidaan jossakin mediassa autenttisenä tietona ja sitaatein koristeltuna tai tulkitun sisällön muodossa.

Useimmat profeetat ovat olleet monipuolisesti tuotteliaita. Esimerkiksi Hildegard Bingeniläinen kirjoitti teoksensa vasta myöhemmällä iällään, kaikkiaan 12 kirjaa yrteistä, lääketieteestä, naistentaudeista ja erityisesti hengellisistä totuuksista, samoin hymnejä, liturgioita kuin myös hengellisiä nuhtelukirjeitä kirkolle ja poliittista nuhtelua päättäjille. Hildegardin sanotaan olleen ensimmäinen huomattava naisprofeetta ja hengellinen opettaja sitten Neitsyt Marian. Hildegard viihtyi työssään nunnana, opettajana, neuvonantajana, lääkitsijänä ja parantajana, mutta hänet tunnetaan teostensa perusteella erityisesti historian ensimmäisenä gynekologisena asiantuntijana kuin myös muu-

sikkona, taitelijana, kirkon uudistajana ja saarnaajana, vaikka mitään muuta kuin nunnan kasvatus hänellä ei ollut. (Newman 1987, xxii; 5–15.) Ramon Llull kirjoitti elämänsä aikana noin 27 000 sivua tekstiä, joten kirjallinen perintö on merkittävä. Hänen sanotaan perustaneen koko katalonialaisen kirjallisuuden. Myös Llull oli monipuolisesti nero. Hän laati teoksia filosofiasta, teologiasta, lääketieteestä, oikeustieteestä ja monista muista aloista, kirjoitti proosaa, runoja, musiikkia ja liikkui jatkuvasti ihmisten keskuudessa julistamassa sanomaansa. (Teinonen 1984, 11–13.) Samoin ruotsalaista Emanuel Swedenborgia pidettiin tieteellisenä nerona. Hän julkaisi 30 kirjaa ja muut tekstit mukaan lukien 50 teosta, jotka käsitelivät matemaattisia, luonnontieteellisiä, anatomisia ja hengellisiä asioita. Hän olisi halunnut kertoa ihmisille Jumalan ilmoittamia tietoja paljon enemmän, mutta selitti, ettei Jumala ollut antanut hänelle siihen lupaa. (Ks. http://fi.wikipedia.org/wiki/Emanuel_Swedenborg.)

Profetiakirjan kanteen laitetaan profeetan nimi, jolla ilmaistaan teoksen maallisten oikeuksien omistaja taloudellis-oikeudellisessa mielessä. Samalla nimi jää historiaan ylläpitämään Jumala-Sanelijan kunniaa ja kaikkitietävää ”mainettakin”. Usein profetiateoksessa on myös maininta siitä, että sanelu on Ikuisen ja Elävän Sanelija-Jumalan antama. Muutoin kuka tahansa ihminen voisi laittaa opuksensa kanteen tiedon, että Jumala on tämän sanellut ja julistautua profeetaksi – tätäkin tapahtuu paljon. Esimerkiksi erään amerikkalaisen karismaattisen seurakunnan johtaja John Bevere julistautuu profeetaksi ja kertoo arpovansa kaikki profetiansa raamatunjakeista (Bevere 2008, *Näinkö sanoo Herra?*). Jos vain Jumala profetoi eli puhuu selvillä sanoilla ja lauseilla koulimalleen profeetalle, ei jaearvonta kuvasta lainkaan Sanelijan ja profeetan välistä dialogista ja kaikkitietävää yhteyttä, mikä profetiakirjoittamisessa on lähtökohtaisena edellytyksenä. Eräällä ystävälläni on ”mannalappukotelo” täynnä raamatunjakeita, joista hän valitsee päivittäin yhden ja pyrkii toimimaan jakeen sisällön mukaisesti koko päivän, jotta hänellä olisi siunaus matkassa. Tässä ei ole mitään väärää. Päivän Sana -palstaa luetaan henkiseksi ravinnoksi ja opastukseksi, monet myös luottavat horoskooppeihin. Jumala ei saneluissaan viittaa raamatunjakeisiin. Profetiana annettu teksti on aina hämmästyttävä ja koskettava, tuore, usein tieteellinen tai hengellinen tieto, joka on annettu ihmisten hyväksi ja kohottaa ihmisen sisäistä Henkeä ja sydämen ymmärrystä, kuten Emerson aiemmin totesi. Jumalan sanelun sisällöt ja Jumalan puhetapa voidaan myös tunnistaa, mistä lisää kolmannessa luvussa.

1.4. Profetia tulkintana ja kirjoittamisena

Profetiateksteille on tyypillistä runsas metaforien ja symbolien käyttö, joilla avataan ja kuvataan vaikeasti ymmärrettäviä henkisiä asioita, joiden sisältöä ja merkityksiä lukija joutuu tulkitsemaan. Filosofi Paul Ricoeuria (1913–2005) kiinnosti kielen tulkintaa ja merkitykset ja miten ne syntyvät ja toimivat sisäisesti ihmisissä, teksteissä ja dialogissa. Hänen mielestään kaunokirjallisuutta pitäisi voida ymmärtää vastakkaisesti tieteelliseen kirjallisuuteen nähden, sillä tiedekirjallisuutta pitäisi ymmärtää aina kirjaimellisesti. Jako on profetiakirjallisuuteen nähden karkea, sillä profetia on aina tietoa, mutta joka on henkisyytensä takia varsin abstraktia ja sisältää lukuisia vertauskuvia ja erilaisia symboleja. Aivan oikeutetusti Ricoeur kysyikin, tukisiko tietyn kirjallisen teoksen merkitys myös jotain ulkoista tekijää, jotain ei-kognitiivista ja yksinkertaisesti vain pelkkää emotionaalista tekijää. Tätä hän kutsui teoksen merkityksen lisäksi eli symboliksi, jolla on semanttinen kaksoismerkitys: ei-semanttinen ja semanttinen. (Ricoeur 2000, 82–83.) Semanttinen tarkoittaa lauseen tiedettä, joka huomioi lauseen sisäisen mielen eli merkityksen (henkinen ominaisuus), kun taas semiotiikka on merkkien tiedettä eli kielen jakamista perusosiinsa ja on puhtaasti teknistä tutkimusta (emt. 32). Ricoeur moittii, että tieteessä looginen positivismi jakaa tekstin siten, että sen figuratiivinen eli kuvaannollinen mieli nähdään kaiken kognitiivisen merkityksen menettäneenä. Vain denotaatio eli merkin pintamerkitys (ilmeisin merkitys) nähdään kognitiivisena, mutta konnotaatio (merkin vivahde, toissijainen merkitys) emotiivisena, jolta siis puuttuu kognitiivinen arvo. Ongelma tulee esiin varsinkin metaforassa, joka käsitetään troopiksi eli kielikuvaksi. Metafora syntyy aina silloin, kun asialle annetaan nimi, joka kuuluu varsinaisesti jollekin muulle. Näin syntyy metaforalle tyypillinen merkityksen siirtymä, minkä ajatuksen Ricoeur omaksui suoraan Aristoteleen *Runousopista*. Vertaus eli kertomuksena esitetty asia, on metaforan laajennettu muoto, kun metafora on supistettu vertaus. Koska meillä on enemmän ajatuksia kuin sanoja, on sanojen merkityksiä pakko venyttää metaforilla, jolloin ajatus yltää sanojen konkreettisten merkitysten yli. Ricoeurin mielestä metafora ei anna uutta tietoa todellisuudesta, joten se voidaan käsittää emotiiviseksi ja siten vain retoriseksi keinoksi, vain koristeluksi.

Aivan näin yksiviivaisesti metaforaa ei voi tuomita koristeeksi. Esimerkiksi profeettojen teksteissä kautta aikojen ihmisen vertauskuvana on ollut ”puu” ja tekojen vertauskuvana ”hedelmät” (1. Moos. 49: 22), mutta kyseiset metaforat eivät ole lauseen koristelua, vaan henkisen tiedon konkretisoimista, jolloin tieto, varsinkin sen laatu ja luonne, tehdään ymmärrettävään muotoon. Ricoeur selittää, että metaforinen lausuma syntyy kahden termin välisessä jännitteessä, konfliktissa, mikä tarkoittaa metaforan merkityksen syntyä, absurdia lausumaa. Metaforan merkitys on olemassa vain sen tulkinnassa, transformaation prosessissa, jossa tapahtuu samalla metaforinen käänne, ja näin lause saa merkityksen. Tällä Ricoeur tarkoittaa elävän merkityksen luomista. Näin syntynyt merkitys tulee osaksi arkista sanastoamme ja sitä kautta lisää tietoamme todellisuudesta. (emt. 84–93.) Esimerkiksi työpaikan menettämistä kuvataan metaforisesti lausumalla ”saada potkut” tai ”saada kenkää”, jotka ovat luonteeltaan absurdeja. Sen sijaan henkinen tieto ”Ja sana tuli lihaksi” (Joh. 1: 14) on faktaa ja tarkoittaa Kristuksen eli Pyhän Kolminaisuuden valtaa ja voimaa kehoonsa syntyneessä ihmisessä, jolloin lause kuvaa tuon ihmisen täydellistä profetiayhteyttä ja parantamisvoimia, joten lause ei ole absurdi.

Teksteissä ja arkielämässä on runsaasti erilaisia symboleja, joiden käyttö on Ricoeurin mielestä huomattavasti laajempaa ja monimerkityksellisempää, koska symbolit liittyvät esimerkiksi tieteisiin, psykoanalyysiin, uniin, mielikuviin, lyriikkaan, kulttuuriin ja uskontoon, ja ovat luonteeltaan aina ei-kielellistä informaatiota, kuin visioita ja kuvia. Symbolin kielellinen elementti viittaa aina johonkin muuhun. Uskontotieteilijänä ja filosofikirjailijana tunnetun Mircea Eliaden (1907–1986) mukaan uskonnollinen symboli esittää ajan, tilan, siirtymisen ja transsendenssin symbolisesti aina itsensä ulkopuolelle, kokonaan toiseen maailmaan (*Traité d'histoire des religions*, 1949). Ricoeur huomioi Eliaden toteamuksen, että symboli synnyttää aina ajatuksia, jos se ensin synnyttää puhetta, sillä symboli sisältää samanlaisen semanttisen jännitteen, kuin metaforakin. Symbolit yhtäläistävät ja lähentävät mutta ilman raja-aitoja, ei-kielellisesti. Symboli syntyy siellä, missä voima ja muoto yhtyvät, jolloin pyhä ilmenee voimallisenä, vahvana ja vaikuttavana, ja symboli on tuon vaikuttavuuden kantaja. Tyypillinen uskonsymboli on risti, joka ilmaisee muodon kautta voimansa ja pyhyytensä ja sitä kautta vaikuttavuutensa, sillä se synnyttää semanttisen ajatuksen, joka viittaa johonkin muuhun. Se synnyttää jopa tarinoita. Myös luonto sisältää saman pyhyyden vaikuttavuuden, koska se symboloi Luojaansa, numeenista eli jumalallista voimaa sii-

nä ja taivaallisessa, koko universumissa ja sen pyhydessä. Symbolit tulevat kieleen kuitenkin vain siinä määrin, kuin itse maailman elementit tulevat symbolissa läpinäkyviksi. Tässä on metaforan (vapaa keksiminen) ja symbolin (kosmoksen puhe ilmentyy merkissä) välinen ero. Kuten Emersonkin aiemmin toi esiin, myös Ricoeur selittää, että Pyhän universumin symbolinen puhekyky toimii ”vastaavuuksien lain” -periaatteella: temppeli rakennuksena vastaa taivaallista temppeliä, maa vastaa hedelmällisyyttä naisessa ja niin edelleen. Juuri vastaavuuksien logiikka sitoo symbolin ja pyhän universumin, jossa itse Logos manifestoi, ilmentää itsensä diskurssin kautta, johon ei tarvita kuin minimaalinen tulkinta, kun se jo ymmärretään. Luonnon pyhyys paljastaa itsensä sanomalla itsensä symbolisesti, kuten Jumalakin paljastaa ja määrittää itsensä sanelemissaan teksteissä vain symbolisesti: Hän on Sana, Sydämen Totuus, Hyveellisin Hyvyys, Lähimmäisenrakkaus, Pyhä Kolminaisuus, Kaikkein Pyhin, Valo, Se joka On ja on aina Oleva, Kaikkeus ja niin edelleen. Symbolin sanomisen voima ja vaikututtavuus eivät koskaan voi siirtyä kieleen, sillä symbolissa on mielikuvaa sekä kaikenkäsittävää voimaa, jota voidaan vain tuntea ja kokea mutta joka samalla tiedetään tietona. (Ricoeur 2000, 93–107.) Ricoeur selittää, että Logos on sama kuin diskurssi, millä tarkoitetaan yhdistelmää, johon kuuluvat sekä substantiivin merkitys että ajan intention sisältävän verbi. Logos sisältää silloin väitteen ja kiellon, toden ja epätoden ja on kielen tapahtuma. Predikaatti on diskurssin ydin, sillä se osoittaa lajia, luokkaa, suhteiden laatua, toiminnan tyyppiä ja sen vuoksi on polaarinen ja universaali. Subjektilla on vain kyky identifioida yhtä ainoaa kohdetta. (Ricoeur 2000, 24–25, 34–36.) Tämän perusteella vaikkapa Jumalan ilmoitus itsestään muodossa ”Minä olen se, joka olen” (2. Moos. 3: 14), on diskurssina tai Logoksena hyvin mielenkiintoinen, sillä subjekti ilmaisee olevansa myös predikaatti, mutta predikaatti osoittaa vain subjektiin. Koko lause on kauttaaltaan symbolinen: Jumalan olemusta, laatua, luokkaa, aikaa ja toimintaa myöten, mutta on samalla suhteessa puhuteltavaan samanaikaisesti polaarinen ja universaali, eikä lauseessa ole mitään Ricoeurin mainitsemaa epätoden ilmentymää. Kuten Ricoeur luonnehtii, kyseinen diskurssi paljastaa Puhujan mentaalisen merkityksen lauseen sisältämässä merkityksessä (Ricoeur 2000, 39).

Profetiateksteihin sisältyvä hengellinen voima ja pyhyiden tunne käsitetään ja koetaan tekstin metaforista ja symboliikasta. Mikäli ymmärrämme tekstin Jumalan puheena ja intentioina, avautuvat symbolit ja kielikuvat oivalluksen kaltaisina ymmärryksellemme, minkä seurauksena koemme hengellisen vaikuttavuuden sisimmässäm-

me. Jos lukutapa on materialistinen, aistillinen, taikka naiivi, kuten Ricoeur luonnehtii (Ricoeur 2000, 119), ei lukija pääse profetiatekstin symbolisessa, metaforia ja vertauksia sisältävässä kielessä pintaa syvemmälle – oivallusta ei tule. Emanuel Swedenborg selitti, että sielu on tajunta ja se instrumentti, joka ottaa Jumalalta vastaan elämää, rakkautta, hyvyttä ja viisautta, jotka ovat Jumalan Hengen vaikutusta ihmisessä, ja vain siksi ihminen voi ymmärtää hengellisiä asioita (Swedenborg 1965, 11). Myös espanjalainen hengellinen reformisti, saarnaaja ja kirjailija Francisco de Osuna (n. 1492 – n. 1541) selitti teoksissaan profetiahyteyttä ja huomautti, ettei saneltua hengellistä tietoa voida aistivaraaisesti koskaan käsittää, sillä hengellinen tieto on abstraktia, aistein selittämätöntä tietoa, joka voidaan ymmärtää vain hengessä, sielun tasolla, sydämen totuutena. Kuten profeetat Johannes, Hildegard ja Swedenborg de Osunan tavoin korostivat, ilmenee salattu viisaus vain sille, joka antautuu sydämeensä rakastamaan Jumalaa, sillä Jumala antaa Häntä rakastavalle kaikkitietävää viisauttaan, mikä tarkoittaa korkeinta ja kirkkainta ymmärrystä ja tietämystä kaikesta. (Joh. 6: 63; 7: 38; Teinonen 1984, 43–44; Newman 1987, 87; Swedenborg 1965, 155–157.) Profetiateksteissä diskurssin tai Logoksen luonne perustuu Totuudessa ja Hyvydessä olemiseen, mikä tarkoittaa niiden merkityksen ja intention oivaltamista ja oppimista. Kun sielu sovittautuu tuohon olotilaan ja alkaa elää niiden ehdoilla tinkimättä, alkaa Jumala avata ihmisen ymmärrystä henkisen tietämisen mahdollisuuteen. Lopulta ollaan Jumalan yhteydessä. Profeetta on karkeasti sanottuna ymmärrykseltään ja henkiseltä laadultaan asiantuntijoidenkin asiantuntija, jonka kompetenssi tietämisessä ylittää kaiken opitun muistivaraisten tietämisen, koska profeetta elää Kaikkitietävän Jumalan kanssa samassa diskurssin ja henkisen intention tilassa.

Ricoeur on havainnut mielenkiintoisen asian yksilön lukemisen ja tekstin ymmärtämisen prosessista: asia luetaan aina ensin naiivisti, sitten käsittämällä, kunnes ilmenee ymmärtämisen ensimmäinen muoto eli arvaus, mutta tekstin tekijän intentiota ei vielä tiedetä, vaan tekstiä luetaan ei-psykologisessa semanttisessa tilassa. Tekstin tekijän intentio voidaan paljastaa avaamalla ensin tekstin merkitys, joka on aina tekijän intention naamiota. Tästä alkaa selittäminen, jolloin arvausta joko vahvistetaan ja ymmärretään väärin tai ymmärrys avautuu oivalluksena tuosta merkityksestä ja intentiosta, jolloin sanoma omaksutaan ymmärrykseen todellisena tietona, syväsemanttisena löytönä. Lukija yhtyy tekstin mieleen ja maailmaan ja sen mahdollisuuksiin, kunnes on yhtä puheen ja sen puhujan ajattelun kanssa, uudessa olemisessä (Ricoeur 2000, 119–

124, 137.) Tämä ymmärryksen avautumisen prosessi on vastaava, mistä Teresa Toulousen tutkimat saarnamiehet halusivat päästä selville, kun halusivat avata hengellistä tietoutta ja vaikuttaa sillä yleisöön (Toulouse 1987). Profetiatekstien lukemisessa on kyse tekstin tai tiedon tulkinnasta ja syväsemanttisesta, oivaltavasta ymmärtämisestä.

Tulkinnan käsite liittyy olennaisesti *Raamatun* teksteihin mutta niiden ohella myös muihin profetiateksteihin metaforiseen, vertauksiseen ja symboleiseen. Hermeneutiikka-termi on peräisin kreikan kielestä: ”hermeneuein” tarkoittaa tulkitsemista ja ”hermenia” tulkintaa. Filosofit Tzvetan Todorovin (s. 1939) mielestä kirjoitettu lause on pelkkä uloke, joka sisältää tarkoituksen (meaning) ja merkityksen (signification), millä viittaa filosofi Ciceron (106–43 eKr.) lausahdukseen: ”Sanoilla on kaksi merkitystä: se, joka niillä on eristyneinä omaan oloonsa, ja se, jolloin ne yhdistyvät muihin sanoihin.” Tähän Todorov lisää keskiajan filosofin, Michel de Montaignen (1533–1592) huomion, että ”jokaisella ihmisellä on oma yksilöllinen sanakirjansa”, millä viittaa ihmisen puheen (diskurssi) ja kielen (language) eroavuuteen ja ulokeominaisuuteen. Lauseessa merkitys ilmenee joko suoraan (olen Kalle) tai epäsuorasti (vertaus, ironia, vihjailu), mutta vain epäsuora on Todorovin mielestä sanallinen symboli. (Todorov 1983, 10–11.) Hän selittää, että hermeneutiikan merkittävin uudistus siten antiikin aikojen on siinä, että totuuden ja merkityksen käsitteet on eroteltu toisistaan. Totuus kuuluu yksin järjen alueelle ja sen etsiminen rationaalisen toiminnan piiriin. Merkitys kuuluu ymmärryksen alueelle, ja tästä syystä esimerkiksi pyhiin kirjoituksiin sisältyvä merkitys on kenen tahansa tavoiteltavissa. Merkityksen tärkein periaate on jakautuneena tekstin osille annettujen merkitysten ja tekstin kokonaisuuden merkityksen (kokonaismerkityksen) välille, jolloin lähtökohtana ei enää ole ennalta määrätty totuus, vaan yksilön oma tulkinta. Todorov kuitenkin korostaa, että pyhiin kirjoitusten kohdalla tulkinnan tavoitteena on edelleen niiden totuuden ja merkityksen löytäminen, mutta nyt erona ennalta määrättyyn totuustulkintaan on se, että totuus on mahdollista löytää niistä merkityksistä, jotka tekstille voidaan antaa. Tarkastelijan teoreettisesta lähtökohdasta riippuen merkitys liitetään joko tekijään (retoriikka), tekstiin (poetiikka) tai lukijaan (lukemisen fenomenologia). (Ricoeur 1986, 114; Oesch 1994, 1–3.)

Filosofi Richard E. Palmerin mielestä hermeneutiikka-sanalla on neljä erilaista merkitystä: 1. sanoa tai ilmaista ääneen (express), 2. selittää tai kuvata (explain), 3. kääntää,

esimerkiksi vieraasta kielestä (translate) ja 4. tulkita merkeistä (interpret) (Palmer 1988, 13). Palmer ei hyväksy sanan yksipuolista käyttöä, vaan haluaisi ulottaa tulkinnan taidon kaikkeen kirjalliseen ja ei-kirjalliseenkin opetukseen, koska tulkinnalla on teologisen ulottuvuuden lisäksi filosofis-fenomenologinen ja käytännöllinen ulottuvuutensa (merkkien, eleiden ja ilmeiden, äänien, kuvien jne. tulkinta). Tulkinta on ihmisen kokoaikaista perustoimintaa arjessa ja liittyy olennaisesti kieleen ja sen käyttöön. ”Mutta miksi teksti nähdään, miksi sitä ei osata samalla kuunnella?”, Palmer hämmästelee, kuten Kandinsky kyseli samaa taideteosten tulkinnan kohdalla (Kandinsky 1977). Nyt tulkinta nähdään vain yksipuolisena ja lähes mekaanisena tekstin kääntämisenä, vaikka tekstissä on myös ”puhuva ääni” – ihmisen tai Jumalan. ”Äänessä” fenomenologinen ulottuvuus ilmaantuu kirjoitettuun kieleen ja sen materialistiseen tekstiin, mutta joka on objekti ainoastaan ”työnä” tai tutkimuskohteena. Tekstin ”ääni” on tekstin merkitys ja tarkoitus. Tässä ilmenee ihmisen hermeneuttisen toiminnan kohde ja päämäärä: lukijan intentiona on ymmärtää tekstin tarkoitus ja merkitys. Hermeneutiikka on siten ymmärrystiedettä, ensisijaisesti tekstin ymmärtämistä. Ymmärtäminen taas on sekä epistemologinen että ontologinen ilmiö. ”Kirjan tai tekstin ymmärtämisellä ei ole mitään tekemistä tieteellisen tietämisen kanssa”, Palmer huomauttaa. Ymmärtämisen tiede pyrkii sitomaan yhteen kaksi teoreettista kysymystä: mitä liittyy ymmärtämisen tapahtumaan ja mitä ymmärtäminen on? Mikään tutkimuskohde, olipa se esine tai luontokappale, ei Palmerin mielestä ole ”hiljainen” tai ”mykkä”. (Palmer 1969, 4–11.) Palmerin ja Kandinskyn ohella sama ajatus on myös Martin Heideggerilla, jonka mielestä totuus ilmenee taideteoksessa aina kielenä, sanana ja äänenä, mistä syystä runous ja laulu ovat perimmäisiä taidemuotoja ja sen olemuksia, mutta mitä ajatusta Jacques Derrida kammoksui (Derrida 1988, 19).

Paul Ricoeur pohtii, että mitä jää jäljelle, jos tulkinta rajataan pelkästään tekstin rakenteiden paljastamiseen (strukturealistinen näkökulma), eikä tulkinnan lähtökohtana olekaan tekstin tekijöiden intentioiden tavoittaminen, mikä on jo fenomenologinen kysymys (Ricoeur 1986, 104). Kysymys on olennainen silloin, kun tutkitaan profetian vastaanottoa tai olemassa olevia profetiatekstejä, joita ei ole tarkoitettu luettavaksi kahdessa erilaisessa ymmärryksessä, joissa toisessa olisi annosteltu ”totuutta järjelle” ja toisessa ”merkitystä tekstin kokonaisuuden ja osien välille”, kuten Todorov yritti esittää. Profetiateksti on Totuus sinänsä, joten Totuus (järki) ja sen Ääni (merkitys ja tarkoitus) ovat yksi ja sama tekstin osina ja kokonaisuutena ja järkenä, jotka ovat tar-

koitettu lukijan tulkittaviksi ja ymmärrettäväksi sydämessä, hengellisinä oivalluksina ja oppimisena. Hengellisten tekstien merkitys ei avaudu materialistisesti tai älyllisesti päätellen. Profeettakin joutuu tulkitsemaan ymmärryksessään Jumalan puhetta ja ääntä mutta tietää, minkälainen tuo Ääni on, joten hän kykenee erottamaan Jumalan puheen muunlaisista äänistä tai henki-ilmiöitä. Profetiatekstejä tulkitsemalla voidaan esimerkiksi selvittää Jumalan intentioita menneinä tai nykyisinä ja jopa tulevina aikoina, mutta tämä edellyttäisi tulkitsijoilta Jumala-Sanelijan olemassaolon tunnustamista todellisena ja alkuperäisenä Sanelijana. Jumalasta ei pitäisi puhua lainkaan mystisenä kummajaisena, vaan henkisenä eli ontologisena ja alati läsnä olevana todellisuutena. Jumala on Ääni ihmisen sydämessä ja ilmenee tekoina ihmisten välillä. Yksilön sielussa Ääni voi vaatia totuudessa ja hyvyydessä pysymistä. Sama Ääni voi kehottaa lähimmäisenrakkauten tekoon hetkellä, kun lähimmäinen kokee suurta hätää. Jumalan henkisestä olomuodosta ja äänellisestä läsnäolosta ihmissielussa todistaa sekin, että aina on ollut ja on oleva keskuudessamme myös profeettoja, joille on annettu armo sielulliseen dialogiin ja kaikesta tietämiseen Jumalan kanssa. Tätä yhteyden laattua voidaan arvioida ja tutkia profetiatekstien yhtenevistä piirteistä Palmerin tarkoittamalla fenomenologisella hermeneutiikalla, ilmiön ymmärtämisen periaattein, jolloin myös esimerkiksi jumalallinen ”tekijyys” voidaan paljastaa.

Nykyajan hermeneutiikka rakentuu vain sellaisen dialogisuus-käsitteen varaan, jossa dialogia käydään joko henkilöiden tai henkilön ja tekstin välisenä. Filosofi Erna Oesch esittelee hermeneutiikkaa koskevassa tutkielmassaan (1994) filosofi Hans-Georg Gadamerin (1900–2002) ajatuksia dialogista ja sen luonteesta. Gadamerista dialogissa on kysymys totuudentapahtumasta, jossa asia paljastaa merkityksensä. Hän haluaa hävittää tulkinnoista tekstin tekijän merkitysintiot, koska tekstin merkitys ylittää aina tekijän tarkoittaman merkityksen. Gadamerille kieli on koti, jossa jo olemme, aivan samalla tavoin kuin olemme maailmassa. (Gadamer 1965, 280.) Tämä sama ajatus on Jacques Derridalla (Derrida 1988, 5–7; 50). Gadamerin mielestä kaikki kieltä koskeva ajattelu voidaan tehdä vain kielessä, sillä sekään ei avaudu tarkastelun kohteeksi millään muulla tavoin (Gadamer 1976, 95), mistä syystä kielestä ei koskaan voida etäännyä. (Oesch 1994, 53–54.) Gadamer erottelee tekstin kielen kolmeen tasoon: syntaktiseen, semanttiseen ja hermeneuttiseen. Hermeneuttinen taso on tärkein, koska kieli on eräänlainen universaali välittäjä tai väliaines, mutta jossa myös me itsekkin olemme tuota samaa kieltä. (Oesch 1994, 56.) Tämä on mielenkiintoinen näke-

mys profetiayhteyden kannalta, koska Jumala on Sana itse, Hän on kaikkialla oleva Henki, Hän on Hengen pilvi, Yksi ainoa Sielu, jossa koko ihmiskunta on siihen luotuina, silti yksilöllisinä sieluina, kuin vesipisaroina sadepilvessä. Tuossa yhteisessä ”pilvessä” vain profeetalla on samalle jumalallisen Hengen tasolle korotettu sielu, jolla on armo ja kyky kuulla pilven jylinää ja nähdä sen salamointi ja kirkkaus (2. Moos. 16: 7, 10; 19: 9; 24: 10). Gadamer sanoo, että jokainen on kielensä vanki. Väite perustuu tulkintatapahtumaan, jota Gadamer pitää merkityksen tradition ja nyt-hetkessä tapahtuvan tulkinnan yhteensulautumisena. Merkityksen traditio tarkoittaa, että ihmisellä on oma elämänhistoriansa ja sitä kautta jatkuvasti rakentuvia näkemyksiä ja ennakoasenteita, mitä kautta nyt-hetkessä ymmärtäminen tapahtuu ja on ylipäätään mahdollista. Koska ihminen on ja elää kielessä eikä kykene siitä irtautumaan, on kieltä opittava hallitsemaan ja oivaltamaan sen lukemattomat mahdollisuudet. Kieli avautuu ja avartuu jatkuvasti sisäänpäin. (Gadamer 1965, 423; Oesch 1994, 59–60.) Myös ihmisielu avautuu sisäänpäin ja on kiinnittyneenä sitä kautta Jumalan Henkeen, minkä takia kykenee ymmärtämään myös henkisiä totuuksia. Henkinen kasvu tarkoittaa jatkuvasti avartuvaa sisäistä ymmärrystä Jumalasta, jota voimme kuulla sielun kautta Sydämen Äänenä (kehottaa tekemään hyvyyttä) ja Puhuvana Neuvonantajana (kehottaa pysymään totuudessa), kunnes alamme kuulla Jumalan puhetta sydämemme Äänenä konkreettisesti. Tuo puhe ymmärretään selkeinä Sanoina. *Uuden testamentin* kohta: ”Sana oli Jumala. Ja Sana oli elämä ja elämä ihmisten valo.” (Joh. 1: 1–5) kuvastaa Gadamerin selvitystä ihmisestä, joka elää kielessä ja kieli ihmisessä, eivätkä nämä kaksi kykene erkanemaan. Kieli on Jumalan olemuksen laatu, ja ihminen elää siinä. Ihminen käyttää kieltä tahtonsa ilmaisemiseen, kuten Jumalakin puhuu profeetalle ilmaistakseen tahtonsa. Profetiakirjoittamisen yhteys on ensisijaisesti kielellinen yhteys. Sana itse puhuu ihmiselle ja on kokoaikaisesti läsnä tämän sielussa, jota kautta opettaa tunnistamaan Äänensä (2. Moos. 4: 3, 12). Aluksi profeettakin tarvitsee kuulemiseensa omaa tulkintaa, sillä yhteys alkaa vaimeana. Tulkintoja sekoittaa omasta ajattelusta syntyvä sisäinen hälinä, joka kuuluu korvissa. Ajan saatossa ja opettelu tuloksena korviin avautuva hälinä vaimenee ja ymmärrys Jumalan Äänen kuulemiseen vahvistuu ja täydentyy. Nyt tulkintaa ei enää ole – vain suora ymmärtäminen sydämessä, mikä on profetiakuulemista, jolloin Pyhän Henki on läsnä profeetan sielussa. (Newman 1987, 6–7; Pyhä Teresa 1981, 147–151.)

Gadamer kiteyttää, että juuri kielen avulla ihminen kykenee tekemään omaksi sen, mikä oli alun perin toisen. Sanallisen ymmärryksen ja muistin ansiosta asioiden nopea omaksuminen on ihmiselle mahdollista. Gadamerin mielestä ihmisten välisen sosiaalisen elämän perustan tulee kuitenkin olla siinä, että tarkoitamme, mitä sanomme, koska heti kun kielen pinnan alle mennään ja aletaan etsiä kätkeytyjä merkityksiä, murretaan kommunikaatio ja sen sisältämä totuus. (Ricoeur 1991, 222–223; Oesch 1994, 58.) Gadamerin totuus-käsite jakautuu Erna Oeschin mielestä sekä Aristoteleen ”käytännön järki” -ajatuksen (fronesis) että Heideggerin totuuden paljastamisen ideaan (aletheia). Aristoteles katsoo, että ihmisen sielu pitää hallussaan totuuden viidellä eri tavalla: 1) Taito (tekhne), joka ilmenee esimerkiksi taitavuutena rakentaa taloja ja muuta yhteisölle hyvää, 2) Tieteellinen tieto, 3) Käytännöllinen järki (fronesis), eli harkintaan kuuluvat inhimilliset ja moraaliset asiat sekä itseymmärrys, 4) Intuitiivinen järki sekä 5) Viisaus (Aristoteles 1981, 94). Gadamer soveltaa tätä jakoa niin, että hermeneutiikan pohjana on aina ihmisen tieto itsestään, jolloin toiminta syntyy tuon tiedon varassa. Tätä Gadamer nimittää ”ymmärrykseksi”. (Gadamer 1965, 306.) Ajatus vastaa Aristoteleen synesis-käsitettä (Aristoteles 1981, 160) sillä perusteella, että Aristoteleella käytännöllinen järki ja ymmärtäminen koskevat samoja asioita: käytännöllinen järki antaa määräyksiä ja ymmärtäminen vain arvioi. Juuri tähän ymmärtämiseen liittyy aina myös myötätunnon taju kanssaihmistä kohtaan (Aristoteles 1981, 101; Oesch 1994, 60–61.) Ymmärryksen määrittely sekä Gadamerilla että Aristoteleella on henkinen. Ken Wilberin mukaan ihmisen kehitys tarkoittaa itseymmärryksen kehittymistä yhä henkisemmäksi (Wilber 2009, 215–219).

Gadamer vie ihmettelensä pidemmälle ja kysyy, että miten ymmärtäminen on ihmiselle ylipäättään mahdollista. Oesch toteaa, että Gadamerille teksti on luonteeltaan metafyyisistä olemusta, mutta myös tekstin ilmentymää konkreettisena kirjallisuuden tutkimuksen ja yksilöllisen tulkinnan tulkittavana objektina (Oesch 1994, 62–63). Tästä syystä Gadamer selitti ymmärtämisen päättymättömäksi prosessiksi, jolle ei loppua ole (Gadamer 1989, 57). Oesch katsoo, että nykytutkimuksessa maailma on kuin yksi laajentunut teksti – kaikki on tekstiä: elokuvat, mainokset, rakennukset tai mitkä tahansa kulttuuriobjektit. Oeschilla on sama käsitys kuin Wassily Kandinskyllä aiemmin ja Richard E. Palmerilla edellä: kaikilla objekteilla on ”ääni”. Gadamerille teksti on toisaalta lingvistinen ja toisaalta hermeneuttinen ulottuvuus, jolloin tekstin tehtävä on tuoda näkyviin se, mistä teksti puhuu. Kaikki sellaiset tekstit, joissa merkitys yrite-

tään piilottaa, kuten vitsit, ironiset ja ideologiset sekä retorisin keinoin sävytetyt tekstit, ovat aina ristiriitaisia ja yhteisymmärrystä ja yhteisöllisyyttä hajottavia eivätkä rakentavia. Paul Ricoeur nimittää tällaisia tekstejä ”epäilyksen hermeneutiikaksi”, mutta Gadamerille ne ovat ”normaalitapauksia”. (Gadamer 1986, 350.) Gadamerin pettymyksen ristiriitaisten tekstien paljouteen voi melkein ”kuulla”. Hän nimittääkin todelliseksi kirjallisuudeksi vain sellaisia tekstejä, jotka haastavat ihmisen ymmärryksen yhä uudelleen. Tällainen teksti ei häviä ymmärtämisaktissa, koska sanat toteuttavat merkityksiä itsestään ja yhä uudestaan. Sanat puhuvat ja ne voidaan oppia ulkoa, jolloin sanat alkavat elää ihmisen ymmärryksessä sisäisesti. (Gadamer 1986, 351.) Nämä ”elävän sanan” kirjalliset tekstit eivät silloin enää viittaa tekstin kirjoittajaan, vaan johonkin, mikä syntyy kuin itsestään ja minkä vuoksi teksti voi hämmästyttää tekijän itsensäkin. Tällaisen tekstin kieli ilmenee erityisellä tavalla, koska sanat eivät tee läsnäolevaksi vain sitä, mistä puhutaan, vaan sanat itsekin ovat läsnä. (Gadamer 1986, 352; Oesch 1994, 63–64.) Profetiateksteillä on juuri tällainen ”elävän sanan” kosketamisen ja hämmästyttämisen kyky. Profetiana ilmoitetut sanat tarttuvat tekstistä ihmiseen yhtä helposti kuin *Isä meidän* -rukous, jonka sanat muistetaan, ne pysyvät mielessä, elävät siinä, avaavat merkitystään vähitellen ja luovat uutta ymmärrystä loputtomasti. Elävän sanan kosketus on myös lohduttavaa ja suloista (Teinonen 1981, 78–79). Ralph Waldo Emersonille jumalallinen kieli ja sanat ilmenivät tekstissä aina hyvin aktiivisina ja elävinä (Toulouse 1997, 132–138). Profeetat itsekin hämmästelevät heille annettujen sanojen ja tekstien koskettavaa voimaa ja niiden informatiivista vaikutusta, sillä Jumalan saneleman tekstin jokainen sana ”puhuu” ja avaa ymmärrystä uusille henkisille totuuksille (Ks. esim. Swedenborg 1965, 91–93).

Juuri Jacques Derrida halusi ravistautua kaikin voimin irti kreikkalaisesta metafysiikasta, varsinkin sen läsnäolon käsitteestä, jota piti heideggerilaisittain enemmänkin ontologis-teologisena käsityksenä ihmisen itse-identiteetistä, mitä Heidegger kutsui dekonstruktioksi (oleminen on läsnäoloa). Derrida kuitenkin myönsi, että merkit ovat luonteeltaan metafysisiä, mutta kielsi foneettisen (äänellisen) kirjoituksen olemassaolon, millä viittasi kielitutkija Ferdinand Saussuren (1857–1913) pohdiskeluihin äänestä itse tietoisuutena. Derrida perusteli kantaansa sillä, että matematiikka merkkikielenä ei ole foneettista ilmaisua. Tieteen hän selitti metafysiselle vastakkaiseksi ja metafyyssiseen naiiviksi. Metafyyssiset lähtökohdat hylättyään hän pohti läsnäolon tulkintaa sekä eksistentiaalisena että ontologisena peruskysymyksenä, mutta lopulta se-

litti läsnäolon yksinomaan kielen ja olemisen väliseksi suhteeksi, minkä ulkopuolella ei ole mitään. Derridan mukaan läsnäololla voidaan tarkoittaa esimerkiksi sitä, että puhe edellyttää puheen läsnäolijaa mutta kirjoitus ei enää vaadi kirjoittajan läsnäoloa, vaan sanan alullepanija on poissa. (Derrida 1988, 5–7; 21; 32–33; 41–43.) Derrida oli sitä mieltä, että läsnäolon metafysiikka on virheellistä ja logosentristä uskoa kielijärjestelmän ulkopuolisiin lähtökohtiin. Hän piti naurettavana sitä Platonin ajatusta, että Logos on isä, jonka ylhäissyntyinen poika on puhe, mutta kirjoitus on puheesta erotettu orpo. (Hosiaislouma 2003, 543.) Logosentrismi tarkoittaa pyrkimystä jäljittää kielen ja ajattelun kautta perimmäistä sanaa, läsnäoloa ja totuutta Jumalasta. Derrida ajatteli, ettei ole olemassa mitään kielijärjestelmän ulkopuolista eli Logoksen kaltaista sisäistä rationaalista periaatetta. Niinpä hän piti uskoa Logokseen (Jumalaan puhujana) ja siitä syntyvää varmuutta pelkkänä harhana, koska tekstin eli puheen ja sanojen ulkopuolella ei ole mitään, ainoastaan tulkintoja, joiden määrä on rajaton. Kieli ja teksti ovat pelkkää loputonta uudelleenkirjoittamista. (Derrida 1988, 56–57; 65; 98; Hosiaislouma 2003, 529.)

Derridan näkemys kielestä olemisen luonteena on mielenkiintoinen sen takia, koska *Raamattu* ilmoittaa varsin selvästi, että Jumala on Sana – siis itse Sanoja, Kieli, Ääni, Puhe ja niiden syy eikä ole mitään muuta kuin Jumala, joka on kaikessa ja kaikki on Jumalassa (1. Moos. 1: 1–26; Joh. 1: 1–4). Derridan tulkinta ei siis poikkea *Raamatun* ilmoituksesta, jossa ihmistä kuvataan sanoilla puhuvana ja ajattelevana sieluna. Vain ihmissielussa Jumalan puhe on, on sitä kautta kuultavissa, vastaanotettavissa ja kirjoitettavissa ”ylhäissyntyisen pojan” sanelusta, kuten Derrida Platonin sanoin edellä ilmaisi. Derrida kielsi vain ihmiselle puhuvan Logoksen, metafyyssisen Äänen olemassaolon. Hänen mielestään metafyyssinen puhe, varsinkin sen ääni (phone) ja sen ensisijaisuus suhteessa kirjoitetun tekstin totuudellisuuteen, oli pelkkää harhaa. Kaikki puhuttu kieli ja teksti perustuvat Derridan mielestä vain aiemmin kirjoitettuun, merkkijärjestelmään eli erojen järjestelmään, jossa erilaiset merkitykset saavat syntymänsä. Tästä syystä puhuttu kieli on vain yksi kirjoituksen laji, mutta kaikelle kirjoitukselle ja puheelle on alkuperiaate – arkkikirjoitus – yhteinen lähtökohta, joka ei ole läsnäolon määräämä, vaan mahdollisuus, eri elementtien leikkiä. (Derrida 1988, 21, 33, 41–42; Hosiaislouma 2003, 251–252.) Edellisen perusteella Derrida loi ”erojen järjestelmän” -ideansa: *différance*-käsitteen, eräänlaisen kaksoismerkityksen, mikä sisältää yhtä aikaa sekä eroavuuden että viivyttävyyden ja on liikettä, jossa ollaan. Tällä hän

tarkoitti sitä, että jokainen sana on suhteessa toisiin elementteihin niin, että sanat saavat merkityksensä irtoamalla aiemmista merkityksistä, ja erillään ollessaan merkitys pakenee määrittelijäänsä. Näin merkitykset viittaavat aina taas muihin sanoihin, mikä on jo Ciceronkin aiemmin esiin tuoma ajatus. Derridalle teksti ja puhe ovat samaa materiaa, jossa sanojen merkitykset jatkuvasti liukuvat ja muuntuvat, joten kieli on différencen vaikutusta – ei muuta. Différencen liikunto tulisi olla lähtökohta myös ei-olevan tarkkailemiseen, hän vaati. (Derrida 1988, 12–19; 35–36; 48–50.) Kielitutkija Ferdinand de Saussure piti merkityksiä aina keinotekoisina, sillä Saussuren mukaan vain ääni on tosi. (Hosiaisuus 2003, 149.) Derrida positioi eli asemoi kielen ja ihmisen kahdeksi erilliseksi olemisen muodoksi, jossa kieli on kuin ihmisen ulkopuolinen järjestelmä, joka ”tulee korviin ja silmiin ulkoa” ja muuttuu, kun ihminen aikansa sitä aivoissaan ja suussa pyörittelee. Derrida selitti, että tiedekin syntyy merkityksen siirtymässä, différencen liikunnan seurauksena, eräänlaisena kudelmana, kaiken liikkeenä kaikkeen. (Derrida 1988, 34–37, 41–42.)

Derridan ajatuksille täysin vastakkainen näkemys on filosofi Jean-Paul Sartrella (1905–1980). Sartrelle kaikki sanat ovat konkreettisia vain kirjoitettuina, muutoin ne ovat metafysisiä, henkistä laatua, hyvin eläviä ja tunnetiloiltaan vaihtelevia olioita. Hän korostaa sanojen tunnesisältöä, sillä kirjoittaminen, kuten muukin taide, perustuu aina tunteisiin ja niihin liittyviin merkityksiin (Sartre 1976, 19–20). Proosaa hän nimittää merkkien valtakunnaksi ja runous palvelee Sartren mielestä vain sanoja, sillä runous ei palvele kieltä vaan sanoihin sisältyviä tunneolioita. Merkkien läpi voi katsoa kuin lasiruudun läpi luontoa, ja merkitys löytyy termeistä itsestään, jotka ovat ”yhtä moninaiset kuin kasvojen ilmeet”. Merkityskin on olio, jonka runoilija näkee sanan kuvana. Totuuden etsintä tapahtuu kielessä ja kielen kautta. (Sartre 1976, 20–22.) Proosakin on Sartrelle paljastamistoimintaa – tietyn aspektin esille tuomista ja nimeämistä. Tällä paljastamisella halutaan muuttaa maailmaa, sillä paljastaminen on muuttamistoimintaa. (emt. 27–29.) Profetiateksteillä juuri tämä paljastamisen ja muuttamisen luonne. Jumala haluaa ilmoituksillaan muuttaa älykkään mutta itsekkääksi ryhtyneen ja hyvyydestä piittaamattoman ihmisten ymmärrystä, käsityksiä, odotuksia ja toimintatapoja, mikä *Raamatustakin* paljastuu jo ensimmäisiltä sivuilta, Jeesuksen *Vuorisaarnasta* (Matt. 5–7) ja Paavalin 1. *Korinttolaiskirjeestä*. Profeetan työnä on olla tuon muuttamistahdon välikäsi ja kirjoittaa Jumalan sanelusta tekstejä, joiden tulkinnasta ja ymmärtämisestä vastaa lukija. Profetiateksti ja sen sanat vaikuttavat luki-

jan mieleen, ajatteluun, tahtoon ja ymmärrykseen, mitä kautta oivaltava oppiminen henkisistä totuuksista on mahdollista.

Gadamerin mielestä kirjoittamistapahtumassa kirjoittajan ja tekstin merkityksen välillä tapahtuu katkeaminen, koska tekstissä merkitys alkaa elää itsenäistä elämää eikä ole enää tekijänsä hallittavissa (Oesch 1994, 65). Gadamer tarkoitti kirjallisen teoksen itsenäistä elämää objektina. Merkityksen katkos on olemassa myös Sanelija-Jumalan ja vastaanottaja-profeetan välillä, sillä kirjurina profeetta ei määrää tekstin merkityssisältöä. Niinpä hermeneuttinen tulkintaulottuvuus muuttuukin yksinkertaiseksi fenomenologiseksi suhteeksi, millä tarkoitan puhdasta kuulemista ja kuullun vastaanottoa ja sen kirjaamista sanatarkasti, ajattelematta ja pohtimatta saatua sisältöä sen enempää. Fenomenologian ideana on nimenomaan päästä selville, mitä on absoluuttinen tieto perimmäisenä perustana (Ks. Husserl 1995). Ricoeur pyrki luomaan filosofiaa, jonka tarkoituksena oli yhdistämään ymmärryksen selkeys ja mysteerin taju (Spiedelberg 1984, 590). Filosofin Martin Heidegger (1889–1976) esitti, että jos voidaan määrittellä se, mikä on tavoiteltavissa vain annettuna, on siinä tapauksessa oltava olemassa jokin ontologinen horisontti sen annetun määrittelyä varten. Jos tuo horisontti pysyy periaatteessa määrittelemättömänä, voidaan sitä silloin kuvata ainoastaan lauseella: ”Oleminen, joka voi tulla ymmärretyksi, on kieltä.” (Heidegger 1986, 115.) Tämä näkemys ilmentää juuri sitä horisonttia, josta käsin Jumala sanelee tietoa profeetalle, mutta jota emme voi määrittellä, koska tieto annetaan siitä Olemisesta, missä Sana on. Olemisen horisontti on kielellinen ja yhtä aikaa henkinen, sillä Henki puhuu ja merkitys ilmenee tekstistä. Kun ihminen puhuu, on ihminenkin puhuva henkisielu, joka kirjoittaa tekstiä, jossa merkitys on, ja merkitys on asian henkinen laatu.

Ricoeur päätyi tarkastelemaan Minän itsetietoisuutta sisäisenä kommunikaationa, sielun dialogina itsensä kanssa, joka vääristyy silloin, kun erilaiset valtarakenteet tunkeutuvat tähän dialogiin (Ricoeur 1986, 50). Ricoeur katsoo, että mitään suoraa tietä Olemisen ymmärtämiseen ei ole, vaan sekin ilmentää itsensä objekteissa, erilaisten symbolien kautta ja niiden tulkinnassa. Ricoeur korostaa metodista hermeneutiikkaa, jossa älyllinen selittäminen ja henkinen ymmärtäminen ovat keskenään vuorovaikutuksessa. Hänen mielestään mitään sellaista itseymmärrystä ei ole olemassakaan, jossa ei olisi symboleita ja merkkejä merkitysten välittäjinä, joten ymmärtäminen on identtistä sen tulkinnan kanssa, joka näille välittäjille annetaan. (Oesch 1994, 66–67.) Oe-

schin näkemys on, että Ricoeur tarkoittaisi tekstin tulkinnalla prosessia, jossa lukija pyrkii ymmärtämään itseään tekstin kautta. Teksti jakautuu sen psykologiseen tekijään ja tekstin sisäiseen kertojaan, eli ”jaettuun puhujaan”, joten tekstillä on aina sekä ”tekijä” että ”sisäistekijä”. Kieli puhuu, ei ihminen, vain kieli on funktio. (Ricoeur 1985a, 233; Oesch 1994, 71–72.) Profetiateksteissä ”henkinen sisäistekijä” on Jumalan tahtova Ääni, Jumala itse, joka puhuu ”omin sanoin” lukijan sielulle eli ”sydämen ymmärrykseen”, joka on ihmisen ”henkinen sisäistekijä”. Tekstin kirjoittaja ilmenee vain sen mahdollistajana, ”psyko-fyysisenä tekijänä”, nimenä kannessa, mutta jolla saattaa olla tekstissä jokin erillinen kommentti oman tekijyytensä merkinä.

Gadamer puhuu kielestä totuudentapahtumana. Ricoeur puhuu kielestä myös universaalina totuutena ja narratiivisena ymmärryksenä, jolla viittaa ihmiselämän narratiivisuuteen eli kertomuksellisuuteen sekä sen ajalliseen, moraaliseen ja järjelliseen luonteeseen, jolla on suora suhde ymmärrykseen siitä, mitä on esimerkiksi hyvä elämä ja minkälaisen toiminnan avulla siihen päästään. Universaali totuus ilmenee meille näiden narratiivisten totuudentapahtumien kautta, inhimillisten kokemusten rakenteina (Ricoeur 1992a, 188), joten itseymmärrys on itsen rakentamista tekstin puheen kautta (Ricoeur 1986, 117), ja sama itse kykenee muodostamaan tekstin kautta hermeneuttisen elämismaailman. (Oesch 1994, 76–77.) Gadamer ajattelee, että kieli on kaiken inhimillisen olemisen ja ymmärtämisen totaalinen perusta. Myös Ricoeurille kieli on edellisen lisäksi myös laaja symbolijärjestelmä, jolla on syntaktinen ja semanttinen taso mutta myös hermeneuttinen ulottuvuus, minkä vuoksi yksinkertainen objektiivinen taso joudutaan ylittämään. Kieli realisoituu diskurssina (puhuttana), diskurssi strukturoituneena teoksena. Puhe asettautuu suoraan suhteeseen kirjoittamisen kanssa tuossa diskurssissa ja diskurssi teoksessa, ja tuo diskurssi teos on maailman projektiota (heijastumaa). Siten diskurssi (Logos) sekä diskurssi teos ovat inhimillisen itseymmärryksen välittäjiä. (Ricoeur 1986, 101–102; Oesch 1994, 68.)

Gadamerin että Ricoeurin näkemykset toteutuvat myös profetiakirjoittamiseen nähden: Jumala on Sanana sekä ontologinen Oleminen että fenomenologinen toimiva Olemus kuin myös ihmissielun hermeneuttinen ulottuvuus. Periaatteessa kaikki ihmiset voisivat ymmärtää Jumalan puhetta sielussaan, mutta kaikilla ei ole uskoa eikä siten armoa tähän kuulemisyyhteyteen ja vielä vähemmän sanelutekstin vastaanottamiseen. Hermeneuttisuus on siten vain ihmissieluun liittyvä henkinen toiminto. Kaikki-

tietävänä universaalina totuutena Jumalan ei tarvitse tulkita mitään. Hän ainoastaan sanelee totuuttaan tuossa totuudentapahtumassa ja ilmaisee tahtonsa diskurssissa, joka realisoituu profeetan kautta symboleiksi, merkeiksi ja teoksiksi. Näitä teoksia luemme ja tulkitsemme loputtomasti itseämme ja ymmärrystä rakentaaksemme. Profetiatekstien ja rukousten diskurssi jatkuu sisäisesti ihmissielussa, koska ymmärryksen etsiminen ei pääty tai vaikene koskaan. Ihminen elää elämänsä kielessä ja sen kautta, mutta kykenemättä erkanemaan siitä, olipa tuo kielellinen totuudentapahtuma tunneladultaan ideoivaa, pohtivaa, syyttävää, katuvaan, ylistävää tai muuta sisäistä lauseenmuodostelua, joka ajoittain purkautuu luovuutena taiteelliseen tai kirjalliseen muotoon. Mietiskelyn ja rukouksen idea on katkaista tuo alati meluava sisäinen diskurssi, jolloin on mahdollista alkaa ymmärtää pelkkää nyt-olemista, kokea sielun hiljaisuutta, kunnes vähitellen alkaa kuulla sieltä ilmenevää Ääntä. Jos ihminen ei vielä tunne sielunsa Puhuttelijaa, voi Jumalan Äänen tunnistaa samankaltaisena ”sisäistekijänä” jokaisen profeetan tekstistä. Lukija vain antautuu tekstin hengelliseen valoon. Sen sijaan profeetta on jo sieluna Äänen Olemisessa, Sanan Valossa, jossa aina tarpeen tullen saa ammentaa kaikenlaista tietoa. Mutta saneluja ei profeettakaan voi halutessaan saada, sillä niiden anto on yksin Jumalan päätösvallassa. Luoja luo tekstin, profeetta toteuttaa sen. Profetiasanelu ei siten ole profeetan luovuutta, koska aloite ja tekstin antamisen tarve alkavat Jumalasta. Profetian ja Jumalan välinen saneluyhteys ja sen ohessa käytävä dialogi ovat täysin tietoista toimintaa, jossa kumpikin osapuoli tuntee toisensa. Se on pomon ja sihteerin yhteistyötä, jolla on täsmällinen tavoite ja päämäärä, vankka toimintaan panostus ja määrätty toiminnan laatu, kuten liiketalouden termeillä tätä yhteistyötä voidaan luonnehtia.

Luovuus on ihmisen innovaatiotoimintaa mutta voi sisältää profetiaa. Tätä näkemystä edustaa intialaisfilosofi Jiddu Krishnamurti (1895–1986), jonka mukaan luovuus on aina sielullista mutta kekseliäisyys on pelkkää aivotoimintaa, kognitiota. Hän perustelee väitettään sillä, että oppilaskin alkaa kuunnella ja oppia vain, jos hänelle tarjotaan luovaa toimintaa. Krishnamurtin mukaan luovuus, ”uusi hyvä”, kuten hän luovuutta nimittää, ei synny tiedosta tai aikaisemmasta kokemuksesta, sillä luovuus ei käytä avukseen aivoihin varastoitua tietoa. Jos ihminen alkaa miettiä ratkaisumalleja ja tietoteorioita tai tehdä jotakin asiaa toisella tavalla, ollaan älyn ja kekseliäisyyden piirissä. Tämä toiminta ei ole luovuutta, joka tulee sielusta ja on aina uudenlaista, ennen tuntematonta oivaltamista. Krishnamurti antaa esimerkin: jos ihminen sanoo olevansa

rehellinen, mutta valehtelee ja havahtuu siitä, tajuaakin olevansa epärehellinen, on tämä luova muutos, joka johtaa oppimiseen ja rehellisyyteen. Muutos parempaan tapahtuu sisäisen kuuntelemisen ja oivalluksen yllättämänä ja on peräisin hyvydestä, sillä ”vain hyvydessä voimme luoda uutta”. (Krishnamurti 1991, 133–135.) Luovuuden hetken kokenut ihminen ei tiedä, mitä uusi tieto tai oivallus on tullut. Luovuus rajoittuu siten yksilön luomiskykyyn, johonkin mieltä vaivaavaan tarpeeseen, jolla on hyvyyden luonne. Tässä tapauksessa Jumala voi antaa ihmiselle täysin uudenlaisia oivalluksia ja ihmiskuntaa auttavaa tietoa, vaikka oivaltaja ei tiedä, mistä tieto on tullut.

Profetiayhteyden kannalta katsoen mielenkiintoinen ilmiö on luovuuden lähteeksi nimetty flow-tila. Psykologian emeritusprofessori ja ”onnellisuusprofessoriksi” itseään kutsuva Markku Ojanen puhuu verkkoartikkelissaan ihmisen elämänhallinnasta ja nostaa esiin psykologi Mihaly Csikszentmihalyin (s. 1934) flow-teorian, minkä mukaan elämä on arvokkaimmillaan tuon ajattomuuden olotilan vaikutuksen alaisuudessa. Ojanen ottaa esimerkikseen kirjoittamisen. Hänen mielestään kirjoittamisen flow-tila perustuu ajatuksiin, kielen avulla luotuihin tuotoksiin eli symbolisiin elementteihin, keinoihin, jotka myös omat esi-isämme ovat tunteneet ja käyttäneet luovuutensa lähteinä. Flow purkautuu arvoituksina, lauluina tai kertomuksina. Flow vaatii innostusta ja uppoutumista asiaan. Ojanen kirjoittaa, että flow-tila on tarkkaavaisuuden kohdistamisen tulos. Sen seurauksena tietoisuus järjestyi, ajatukset, tunteet ja toiminta integroituvat niin, että olotila kokonaisuutena tuntuu hyvältä, ajantaju katoaa ja toimintaa haluaa jatkaa, minkä aikana taidot kehittyvät huomaamatta. Olennaista tällaiseen tilaan pääsyyllä on vastaavuusperiaate: taitojen on oltava hyvät ja haasteen niille riittävä. (Ks. www.markuojanen.com.) Jos flow-tilan edellytys on itselle mielekkäseen tekemiseen liittyvien taitojen riittävä hallinta, niin profetian saamiseksi flow-tila ei ole välttämätön, koska profeetta on jatkuvassa online-yhteydessä Jumalaan, mihin edellytyksenä on vankka usko eikä niinkään uskon taito ja sen harrastaminen ja haasteellisuus. Profetian taitoja kun ei voi opetella eikä harrastaa, sillä silloin mennään magian eli divinaation puolelle (Nissinen 2001, 200). Profetia on Jumalan puhetta sielulle, joka on henkisen kehityksensä päätteeksi saanut armon tuntea Jumala ja kuulla Hänen Äänensä. Ojanenkin toteaa, että merkittävä osa flow-ilmiöstä liittyy armon kokemukseen ja sitä kautta henkiseen kasvuun. Tällä hän viittaa kreikankieliseen kharisanaan, mikä tarkoittaa Heikki Palvan mukaan kauneutta, rakastettavuutta, suosiota, hyvää tahtoa ja kiitollisuutta (Palva 1974, 26). Ojanen lisää, että flow ilman ihmisen

omaa armollisuutta aiheuttaa sen, että yksilö sortuu käyttämään toista hyväkseen. Tyypillisin flow-tilan tuntomerkki on ajantajun katoaminen. Ojanen mukailee Csikszentmihalyin ajatusta, että suuri osa flow-ilmiöistä liittyi aluksi uskontoon. Musiikki, taide, tanssi, jopa pelit ja tietenkin uskonnolliset rituaalit ovat aina olleet osa kansojen uskonnon harjoittamista. (Ks. <http://www.markkuojanen.com/sivut/psykologia/flow-ilmiF6.php>.) Nykyään näkee, varsinkin karismaattisissa seurakunnissa ja jopa TV-lähetyksissä, miten Jumalaa ja Jeesusta ylistetään niin, että koko seurakunta sekoaa ja joutuu hurmoksiin, transsiin, alkaa puhua sekavia, kaatuilee, sätkii, huutaa tai julistaa asioita, joita sitten väitetään profetioiksi. Jotkut menevät hengellisiin kokouksiin pelkästään tuon hurmoskokemisen takia. Eri uskonnoissa näitä hurmoshakuisia rituaaleja on harjoitettu kautta ihmiskunnan historian (Ks. 2. Moos. 32; 1. Kun. 18: 25–29).

Psykologi Mihaly Csikszentmihalyin ajatukset ovat Ojaseen nähden yllättäen vastakkaiset. Luovuutta tutkinut Csikszentmihalyi kirjoittaa (1996), että ”kaikki selittämättömät ja ihmisen ymmärrykselle mahdottomat asiat on aina selitetty jumalien toiminnan avulla. Vasta hiljattain ihmiskunta on oivaltanut olevansa luoja ja jumala tekemään tarunhohtoisia asioita mielikuvituksensa avulla. Välineiden ja tieteen kehittymisen kautta yhä useammat ilmiöt ovat saaneet selityksensä. Tieteestä ja ihmisen kykeneväisyydestä on tullut korvike jumalille ja jumalselitykset ovat menettäneet merkityksensä.” (Csikszentmihalyi 1996, 5.) Csikszentmihalyi on itse sitä mieltä, että luovuus on pelkkää mielikuvitusta, joka syntyy elämänsysteemistämme, symbolisista elementeistä ja persoonasta, joka tietyn symbolisen systeemin sisällä ja eksperttien kentässä innovoi uutta, minkä kenttä huomaa ja nostaa esiin (emt. 6). Hän korostaa, että luovuus on opittua, kulttuuristen meemien eli tiedonpalasten analogiaa, ja näitä meemejä persoona uudistaa. Jos uudet meemit hyväksytään kulttuuriin hyödyllisiksi, jäävät ne elämään ja odottamaan uutta innovaatiota jonkin toisen persoonan kautta. Ja ne meemit, joista ihmiskunta ei koe saavansa hyötyä, hylätään. Luovuus kukoistaa siellä, missä on vähiten rajoja ja missä uudet ideat vaativat vähiten ponnisteluja. (Csikszentmihalyi 1996, 7–9.) Meemi-selitys muistuttaa suurelta osin Derridan *différance*-ajatusta. Tältä pohjalta katsottuna mielikuvitus on psyykkistä kyvykkyyttä, kognitiota ja älykkyyttä eli muistitiedon varassa syntynyttä kekseliäisyyttä, mistä Krishnamurti aiemmin puhui, eikä siis ole alkuperältään luovuutta eli oivalluksesta syntyvää uutta hyvää. Voidaan kyseenalaista sekin, että ihmiskunta osaisi valita itselleen hyödyllisimmät meemit. Ainakaan luonnon tuhoamisvauhti ei sitä ideaa tue.

Vaikka Csikszentmihalyi kävi läpi luovuustutkimuksessaan noin sata henkilöä, jotka olivat saavuttaneet Nobelin palkintoja tai muita korkeita huomionosoituksia, ei hän millään tavoin huomionnut haastateltaviensa henkistä laatua. Tästä hyvänä esimerkkinä on johtamistaidon ekspertin ja itämaisten tieteiden professori Peter Druckerin (1909–2005) kieltävä vastaus osallistua haastatteluun. Siitä paljastuu vastaajan henkisyys, vankka usko Jumalaan, mikä oli havaittavissa muidenkin haastateltujen perusteista läpi Csikszentmihalyin kirjan:

Peter Drucker:

- ....”I hope you will not think me presumptuous or rude if I say that one of the secrets of productivity (in which I believe whereas I do not believe in creativity) is to have a VERY BIG waste paper basket to take care of ALL invitations such as yours – productivity in my experience consists of NOT doing anything that helps the work of other people but so spend all one’s time on the work the Good Lord has fitted one to do, and to do well.” (Csikszentmihalyi 1996, 14.)
- ... “Toivottavasti ette pidä minua ylimielisenä tai karkeana, jos totean, että eräs salaisuus tuotteliaisuuteen (johon uskon enemmän, kun taas luovuuteen en usko), on siinä, että tarvitaan HYVIN SUURI roskakori, jotta voi käsitellä KAIKKI pyynnöt, kuten teidän – tuotteliaisuus omasta kokemuksestani käsin EI muodostu mistään sellaisesta, jonka avulla autetaan muiden ihmisten työskentelyä, vaan siitä, että käyttää kaiken oman aikansa siihen työhön, jonka Hyvä Jumala on asettanut tekemään ja että tekee sen hyvin.” (Tekijän vapaa käänös.)

Csikszentmihalyin mukaan luovuus on jonkinlaista mielen toimintaa, näkemystä, jota tapahtuu ihmisten pään sisällä, mutta edellyttää myös vuorovaikutusta yksilön ja sosiokulttuurin välillä, jolloin se on enemmän systeeminen kuin yksilöllinen ilmiö (Csikszentmihalyi 1996, 23). Hän pitää luovia enemmän joko kielellisinä älykköinä, henkilökohtaisesti ja näkemyksellisesti poikkeavina tai jopa kulttuurinmurtajaneroina, joista viimeksi mainittu on hänen mukaansa eniten luova (emt. 25). Csikszentmihalyi pitää lahjakkuutta eri asiana kuin luovuutta, sillä lahjakkuus on jokin pianonsoittoon tai muuhun tekemisen taitoon liittyvä kyky, joka on eri ihmisillä erilainen, mutta jokaisella on lahjakkuutta johonkin. Nerous taas on median antama leima jollekin, joka

on sekä älykäs että luova. (emt. 27.) Ajatus siitä, että suuryhtiöt maksavat omaisuuksia, että työntekijät olisivat luovia ja yhtiö saisi paremmin jalansijaa markkinoilla (emt. 31), on suorastaan absurdi: ikään kuin luovuutta tai älykkyyttäkään voisi ostaa rahalla ja kaataa työntekijään sisään.

Parhaaksi luovuuden kulta-kaudeksi Csikszentmihalyi nimeää renessanssiajan Italian (1400–1425) ja perustelee sitä Medicien aikakaudella luoduilla taideteoksilla ja kirkkoilla, joita koko maailma hämmästelee vieläkin (Csikszentmihalyi 1996, 32). Mielestäni Peter Druckerin ”Jumalan työ” -perustelun kannalta katsoen on muistettava se, että kaikki nuo ”hämmästyttävät” taideteokset on tehty Jumalan kunniaksi, uskonnollisista syistä, kristinuskon kukoistuksen symboleiksi, joten syystäkin taiteilijoiden henkinen laatu ja hengellinen ymmärrys tulisi ottaa huomioon ”mestari töiden” arvostelmissa. Selitykseksi ei riitä vain se, että Firenze oli tuolloin taiteen keskus, jonne kaikki kyvykkäimmät pyrkivät oppimaan uutta (Csikszentmihalyi 1996, 32), vaan hengellinen pyrkimys oli usein taustasy syy taiteen tekemiseen.

Csikszentmihalyi pohtii, miksi luovuus ja uudet ideat syntyvät matemaattisilla aloilla herkemmin. Syyksi hän selittää, että moraalit ja viisautta eivät ole konkreettisia aloja, joten niissä ei voida esittää rakenteellisia uudistuksia tai innovaatioita, koska älykkyys liitetään mitattaviin aloihin ja asioihin, mutta rakkautta ja kohteliaisuutta ei voida mitata (Csikszentmihalyi 1996, 40.) Luovuustutkijat silti ajattelevat, että tutkimalla miten mieli toimii, voidaan paljastaa luovuuden syy. Menestyminen siinä on onnekkautta, mutta sosiologioiden ja psykologioiden mukaan luovuus on ennen kaikkea huomion saamisen kysymys, koska muut ihmiset lataavat luoviin niin suuria odotuksia. (emt. 45–47.) Jos profetiakirjoittaminen olisi edellä kuvatulla tavalla tuota Csikszentmihalyin mainitsemaa korkeampaa älykkyyttä, olisi se pelkkää kognitiivista aivotoimintaa, jolloin tieto tulisi aivojen muistivarannoista. Koska profetiailmoitus sisältää uutta tietoa, oli se hengellistä viisautta, tieteellistä tietoa, moraalista ja rakkaudellista lohtua tai yliluonnollisilta tuntuvia mutta myöhemmin todeksi tulevia ennustietoja, usein paraneamiseen liittyviä ohjeita sekä myös sydämen totuutta ja liikutusta tai jopa taiteellisia tuotoksia (vrt. esim. Pyhä Teresa luku 2), ei sitä voitane selittää pelkäsi ihmisälyn tuottamaksi tai meemeistä kertyneeksi tiedoksi. Miten älylliset eli kekseliäisyyden tuotokset osataan erottaa luovista eli sielullisista tuotoksista, on ydinkysymys.

Csikszentmihalyin mielestä luovuus edellyttää suunnattoman määrän tietoutta ja hyvän muistin, mutta asian tekemisestä ja ideoimisesta on nautittava ja se on koettava itselle mielekkääksi ja helpoksi haasteista huolimatta (Csikszentmihalyi 1996, 48). Luovan persoonan ominaisuudet ovat Csikszentmihalyin mukaan varsin moninaisia ja usein ristiriitaisia keskenään: luovan mielentilat vaihtelevat vakavamielisydestä leikkimielisyyteen, uteliaisuudesta energiseen työnarkomaniaan ja totaaliseen laiskuuteen. Luovalla on myös oltava geneettinen kyvykkyys johonkin tiettyyn lajiin, intohimoa, luontaista kiinnostusta ja oppimishalua, monipuolisuutta ja monitaitoisuutta, kompleksinen ajattelu eli kyky ajatella yhtä aikaa erillisesti ja yhtenevästi, leikkisyyttä ja kurinalaisuutta sekä yhtä aikaa naiivi ja kypsä asenne, joitakin mainittuina. Csikszentmihalyi kirjoittaa Goethen sanoneen, että naiivisuus on tärkein ominaisuus luovalle neroudelle. Viisaus ja lapsekkuus samassa persoonassa ovat lyömätön yhdistelmä luovuuden kukoistukselle. (emt. 51–61.) Naiivisuus tulee esiin myös Jeesuksen lauseesta, jossa hän sanoo, miten vain lapsenuskon kaltaiselle on taivasten valtakunta avoinna (Mark. 10: 13–16). Myös luonteen iloisuus, nöyryys ja vaatimattomuus (Csikszentmihalyi 1996, 68) kuuluvat luovan ihmisen ominaisuuspakettiin, mikä on yhteistä uskonelämän luonteen kanssa, ja tulee esiin *Raamatussakin* jatkuvasti; esimerkkinä Gal. 5: 22: ”Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen.” Ainakin Csikszentmihalyin kirjassa tällainen asenne luovista välittyy.

Eräs merkillinen luovuuden ominaisuus pistää esiin: Csikszentmihalyi kertoo, että ”luovat ovat hyvin avoimia ja herkkiä, mistä syystä he reagoivat ympäristöön kärsimyksen ja kivun tai suuren ilon ja nautinnon kautta. Luovat yksilöt vaistoavat herkästi ajan ilmiöitä ja kokevat tuskaa, jos ongelmia ei saada ratkaistuksi. Herkimmillä on suunnaton tarve huolehtia maailmasta ympärillään, jolloin helposti ajautuu tilanteisiin, joille ei voi mitään. Sitten he masentuvat taakkansa alle. Luovien panokset harvoin saavat tunnustustakaan, vaan enemmänkin on niin, että divergentti ajattelija saa usein vain naurua ja pilkkaa osakseen, koska suuri enemmistö ei häntä ymmärrä. Luova ajattelija ymmärretään helposti väärin, sillä hänen ajatuksensa menevät muilta yli ymmärryksen. (Csikszentmihalyi 1996, 73–74.) Mielenkiintoiselta tämä havainto vaikuttaa siksi, että varsinkin raamatunhistoria todistaa kaikkien profeettojen, mutta erityisesti historian merkittävimmän profeetan ja Pyhän Miehen, Jeesuksen, olleen kanssaihmissen keskuudessa täysin väärinymmärretty ja pilkattu mutta joka oli samalla

empaattisesti kärsivä, koska ihmiset eivät ymmärtäneet omaa parastaan vaan tekivät tyhmyyksiä, joiden takia saivat kärsiä. Tästä samasta syystä Csikszentmihalyi kertoo luovien vetäytyvän aika ajoin yksinäisyyteen ja viihtyvän siinä, koska silloin saa olla rauhassa ajatustensa kanssa (Csikszentmihalyi 1996, 77).

Csikszentmihalyi kuvailee haastatelleensa ihmisiä, joiden elämä oli yhtä sinnittelyä, kipua, riskiä, vaikeuksia ja turhautumisia, mutta heissä itsessään kipinää piti yllä uuden keksiminen. He tavoittelivat jotain sellaista, mikä voisi johtaa heidät parempaan. Jokainen oivallus toi onnen tunteen. Tätä optimaalista onnentunne-kokemusta Csikszentmihalyi nimittää flow:ksi, koska haastatellut kuvasivat tilaa automaattiseksi, vaittomaksi mutta suunnattoman intensiiviseksi ja tietoisesti fokuoituneeksi tuohon suoritukseen ja sen tekemiseen. Juuri tämä tila toi heille suunnattoman palkinnon: tekeminen koetaan nautintona.

Onnentunne-tilaan päästään yhdeksän eri elementin täytyessä:

1. On oltava kirkas päämäärä.
2. On oltava selkeä tietous, tekeekö asiaa hyvin.
3. Omien kykyjen käyttö on tehokasta ja täydellistä.
4. Täydellinen keskittyminen, huomio on vain tekemisessä.
5. Mieli on kohteessa, tekemisen täydellisessä kontrollissa.
6. Koko olotila on mukana, mieli ja keho ovat tekemisessä.
7. Kaikki omat asiat ja ajatukset itsestä ovat poistuneet. (eksotelisten poissaolo)
8. Ajantajun täydellinen katoaminen.
9. Tekeminen sujuu itsestään. (autotelinen läsnäolo)

Csikszentmihalyin mukaan, kuten edellä Markku Ojasen toteamana, tällaisen tilan saavuttaminen mahdollisimman usein tekee elämästä onnellisen. (emt. 110–113.) Toisin profeetat ovat tästä onnellisen elämän saavuttamisen mallista eri mieltä, sillä he korostavat kaiken onnellisuuden perustuvan Jumalan tuntemiseen. Myös Augustinus korosti kaikessa totuutta – vain totuuden kautta voidaan saavuttaa viisaus ja onnellisuus, sillä totuus on Jumala ja Kristus, joka on Kolminaisuus, jonka tunteminen on kaiken tietämisen alku ja syy. (Augustinus 1981, 15–16.) Augustinus muistuttaa, että varsinkaan ylpeä ei tätä totuutta ymmärrä, vaan haaveilee kaiken osaamisensa avulla saavuttavansa suuria tuloja, kunniaa, julkisuutta, oman ikuisen suuruutensa eikä edes

ne saavutettuaan lakkaa haaveilemasta olevansa vielä rikkaampi ja kuuluisampi. Sillä tavalla onnellisuus karkaa kuin tuuli erämaasta, sillä ylpeä ei käytä osaamistaan palvelukseen toisia vaan vain itseään varten. Hän on oman haavekuvansa humalassa. (Augustinus 1981, 149–172.)

Tämä ”täydellinen asian tekemiseen keskittyminen”, sillä sitähan flow on, tuottaa kylä noita Augustinuksen mainitsemia hetkellisiä onnentunteen tiloja, mutta sanallisen profetian vastaanottamisen ominaisuudeksi tuota tilaa ei voi kutsua, koska profeetta on koko ajan kiinni todellisuudessa, jossa ajantaju ei katoa eikä eksoteelista asioiden poissaoloa Jumalan kanssa keskusteluissa tapahdu. Sen sijaan rukouksessa ja mietiskelyssä on flown kaltainen kokemustila, mutta poikkeuksena se, että rukouksessa huomio kiinnittyy rukouksen sanoihin, niiden rakastavaan ajatteluun ja sitä kautta, kun sanat loppuvat, voidaan hiljaisuuden olossa kohdata itse Ääni, rukoilijalle vastaava Jumala. Kun yhteys on, kohdat neljästä yhdeksään toteutuvat yhtäaikaisina, molemminpuolisena läsnäolona, ja sielu tietää olevansa ymmärtävässä yhteydessä itseään korkeampaan. Tämä kokemus ei ole hurmosta vaan täydellistä alttiina olemista Jumalan Äänelle. Niin meditointi kuin rukouskin ovat samanlaisia toimintoja, joiden päämääränä yhtyä tuohon täydelliseen hiljaisuuteen, läsnäoloon, korkeimpaan rauhaan ja iloon, joka on tuon tilan palkkio, lohtu ja kokemus täydellisestä molemminpuolisesta rakkaudesta. (Ks. Krishnamurti, esim. *Ajattelun tuolle puolen* -teos 1970, WSOY). Kohdat 7 ja 8 kuvaavat profeetan näyn saamisen tilaa, sillä Jumala voi viedä sielun sisäisen katseluun, jolloin profeetalle annetaan tietoa joko näkyminä eri asioista tai näytetään vaikkapa kirjoitettavaksi tarkoitettu profetiateos (esim. Ilm. 1: 11), mikä saattaa tilana muistuttaa automaattikirjoittamisen ideaa ”teoksen ilmaantumisesta” (Blanchot 2003, 38–40), mutta eroaa siitä sillä, että näylle on näyttäjä-puhuja, joka aina ilmaisee itsensä sanallisesti (vrt. 2. Moos. 4: 3, 12). Flow-tila voi myös katketa jonkin ulkopuolisen häiriötekijän tai arkihuolien ilmaantuessa (Csikszentmihalyi 1996, 121). Profetiatile, joka on kokoaikainen sielun ja Jumalan välinen yhteys, ei katkea missään vaiheessa, vaan profeetta voi keskustella, kysellä, vaihtaa tietoja, taikka Jumala voi puhutella tai olla puhuttelematta profeettaa halutessaan, vaikka tämä puuhastelisi minkälaisien askareidensa parissa tahansa. Auktoriteettina profetiayhteydessä on Jumala, joka määrää, milloin tahtoo sanoa jotain, ja profeetta tietää sen, mutta voi aina tarvittaessa kääntyä Jumalan puoleen.

Csikszentmihalyi kirjoittaa, että jopa onnellisuuden tunne voi olla häiriötekijä flow-tilalle, koska autoteelinen tekeminen johtaa onnen tunteeseen vasta tekemisen loputtua (Csikszentmihalyi 1996, 124). Mielestäni tässä sekoitetaan kaksi asiaa: henkinen ilo ja fyysinen nautinto. Fyysinen nautinto on aistien tuottamaa viihdettä, joka johtaa hetkelliseen hurmioon ja on mielihyvää eikä onnen tunnetta, joka taas liittyy henkiseen liikuntoon: uskontotuuksien ymmärtämisen ja lähimmäisenrakkauden eli hyvyyden tekojen kautta löytyvään suunnattomaan iloon ja mielenrauhaan. Peter Druckerin lausumasta paljastuu sekin, että Jumalan tunteva tekee iloisesti ja ahkerasti työtään, koska kokee työskentelevänsä sekä Jumalalle että ihmiskunnan hyväksi.

Sosiologi Elise Boulding (s. 1920) kertoo Csikszentmihalyille:

”Aikaisin aamulla kun kävelen, ja tutkiskelen ajatuksiani. Oli vuosi 1974, kun vietin paljon aikaa polvillani; minulla on pieni rukouspaikka, joka on erakkomajani takana. En ehkä tekisi enää samoin, koska olen nyt eri ihminen kuin -74. Mutta luen tietyn määrän, kuten esimerkiksi pyhimyksistä ja niistä, jotka ovat tehneet hengellisiä matkoja, ja yksinkertaisesti vain tutkiskelleet itseään. Paljon itsetutkiskelua, paljon meditaatiota. Olen viettänyt aikaa katolilaisissa luostareissa, mutta arvostan suuresti myös toimistossa viettämääni aikaa. Vuonna -74 vietin aikaa toimistossa ja lauloin koko ajan. En tekisi sitäkään enää. Mutta nyt arvostan hiljaisuutta, mietiskelen katsellessani ulos ikkunasta kohti vuoria, ja meditoin.” (Csikszentmihalyi 1996, 141.) (Tekijän suomennos.)

Bouldingin mielestä kaikki hyödyllinen työ kohdistuu ensisijaisesti koteihin, perheisiin ja yhteisöön, ja työn perustana on usko Jumalaan: ”Tämä on Jumalan rakkauden työtä toiminnassa.” Boulding ei ole perinteisellä tavalla uskova, vaan kuin laajennettu versio, jossa kaikki ihmiset ja luontokin ovat saman kokonaisuuden osia. Tuo voima on elävä ja voimakas. Sen kautta Boulding kokee olevansa yhteydessä kosmokseen, olemassaolon kokonaisuuteen: ”Kirkas kaipaavan rakkauden säie, joka kulkee tuntemattomuuden pilvessä, tavoittelemassa käsittämättömiä kaukaisia luomistyön horisontteja. Ja tämä kaikki on sisällämme.” (Csikszentmihalyi 1996, 308.) Ajatus universaalista Kosmoksessa olemisesta on täsmälleen sama, josta Hildegard Bingeniläinen selittää, että ihmisen sielu ja kosmos ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään ja toisistaan riippuvaisia mutta täysin riippuvaisia Elämän Valosta, joka säteilee kaikessa luodussa (Newman 1987, 15). Ralph Waldo Emerson puolestaan tutki itse-

luottamusta, jonka tulkitsi luottamukseksi Henkeen, mutta joka löytyy vain siitä, että täydellisesti hylkää itsensä ensisijaisena ja antaa sijaa Jumalan universaalille tahdolle (Toulouse 1987, 122–123). Ken Wilber sanoo buddhalaisen idean tavoin, että minuuden päätyttyä on täydellinen tyhjiys, jossa sisäinen ja ulkoinen menettävät kokonaan kaiken merkityksensä, jolloin ollaan Kosmoksessa, joka ilmaisee itsensä saman Maun maailmankaikkeutena, kirkkaana ja ilmiselvänä, selkeästi loistaen. Jumalallisista Jumalallisista säkenöi joka näyssä ja äänessä, jossa itse vain ollaan levossa ja rauhassa. Kaikki tämä on silloin ihmisen omassa sydämessä, mutta jota ei ajatella sen enempää, sillä silloin kaikki on vaivatonta ja selvää. (Wilber 2009, 237–238.)

Tämän sisäisen hartaan tilan, eräänlaisen elämän ja kosmisen harmonian tavoittelu tuntui olevan hyvin monelle Csikszentmihalyin haastatellulle varsin tärkeää. Ylivoimaisesti merkittävin arvo, joka oli opittu vanhemmilta, oli rehellisyys. Valtaosa menestyneistä luovista sanookin tärkeimmäksi arvokseen ehdottoman rehellisyyden ja totuudessa elämisen, joka oli myös heidän itsensä mielestä syy heidän onnistumiseensa ja menestymiseensä elämässä. (Csikszentmihalyi 1996, 165.) Kirjassa muun muassa professori, kirjailija ja journalisti Robertson Daviesilla (1913–1995) oli uskonnollinen kotikasvatus ja ehdoton totuudellisuuden ja rehellisyyden vaade kodinperintönään. Samaa korosti nobelisti-fyysikko Heinz Maier-Leibnitz (1911–2000), joka vaatii rehellisyyttä itsensä lisäksi työtovereiltaan ja edellytti puhdasta ja rehellistä ilma-
piiriä sekä toisten kunnioittamista kaiken perustana. Csikszentmihalyi pohtii, miksi juuri rehellisyys on luoville ydinasia:

”Luovat sanovat, etteivät kestäisi mitään epärehellistä, ja työ vaatii, että on totuudellinen, samoin oma mieli ja luovuus riippuvat siitä. Epärehellisyys on häiriötekijä ja aiheuttaa suunnatonta mielipahaa ja henkisiä vaikeuksia. He eivät voisi tehdä työtään ilman rehellisyyttä. Kollegat arvostavat sitä myös, koska antavat mielipiteitä, joiden tulee olla rehellisiä. Sama koskee kaikkia eri alojen luovia, taiteen, liike-elämän, politiikan, sosiaalialan jne. Yksikään luova menestyjä ei voi saada menestystä epärehellisyydellä, vaan vain rehellisyys edesauttaa luovuutta ja totuuden löytämistä. Luovat sanovat rehellisyyttään vanhempiensa esimerkiksi.” (Csikszentmihalyi 1996, 167.) (Tekijän käännös.)

Tässä korostuu sama ajatus sydämen totuudessa elämisestä ihmisen oppimisen edellytyksenä, jota Emanuel Swedenborg painotti (Swedenborg, 1965, 331). Usein tämä eh-

doton totuudellisuus, elämäntilanteista riippumatta, tekee ihmisen erilaiseksi kanssaihmisistään, minkä myös Csikszentmihalyin luovuustutkimus toi esiin (Csikszentmihalyi 1996, 187). Saksalainen runoilija Hilde Domin (1909–2006) sanoo:

”Kun olet rehellinen ja kirjoitat rehellisesti, myös luet rehellisesti ja tulet yksilöksi, joka rakentaa siitä suojamuurin kaikenlaista ohjelmointia vastaan. Kun luen runoja muille, kehotan heitä rehellisyyteen, jotta heistä ei tulisi mielettömiä seurailijoita ja asioiden perässä juoksijoita. [...] Ja tämä ihminen voi jättää liittymättä joukkoihin... älä mieti oletko in vai out, vaan mieti, osaatko katsoa sydämeesi. Sinun tulisi oppia kuulemaan hiljainen ääni sisälläsi, siihen runouskin pyrkii ja kykenee.” (Csikszentmihalyi 1996, 249.) (Tekijän käännös.)

lakkäämpinä tutkitut luovat olivat entistä enemmän omistautuneet hengen asioille ja kysymyksille, mutta yksikään ei ollut muuttunut tiukkapipoiseksi ja moraalialta tai uskonoppia korostavaksi uskovaksi. Myöskään kuolemanpelkoa ei haastatelluista löytynyt. Aiemmin mainitun sosiologi Elise Bouldingin elämässä uskonto oli ollut aina läsnä, mutta iän myötä se oli enemmän merkityksellistä ja läsnäolevaa, universaalista, täydempää. Nuorena uskonasioilla kiihkoillut yhdysvaltalainen lastenlääkäri Benjamin Spock (1903–1998) ei kokenut institutionaalista uskonnollisuutta omakseen, mutta usko oli hänelle erittäin tärkeää. Hän toteaa Csikszentmihalyille:

”Hengellisyys, valitettavasti se ei ole tyylikäs sana. Sitä sanaa ei tulisi käyttää, koska tämä maa (USA) on hyvin epähengellinen, on kornia puhua hengellisyydestä. Mitä se on? ihmiset kysyvät. Hengellisyys – minulle se tarkoittaa ei-materiaalisia asioita. En halua, että siitä tehdään mystistä; tahtoisin, että se olisi kaikkien ihmisten jokapäiväisessä elämässä normaalia; kuten rakkaus, ja avuliaisuus, kärsivällisyys, ja nautinto taiteista tai jopa luovuudesta niissä. Ajattelen, että luovuus taiteissa on hyvin erityistä. Arvostan sitä korkealle, ja se on korkeinta hengellisyyttä, että haluaa ilmaista asioita kirjallisilla termeillä tai runoudella, näytelmillä, arkkitehtuurilla, puutarhoilla, luomalla mitä tahansa kauneutta. Ja jos et kykene luomaan kauneutta, voit aina arvostaa sitä ja nauttia siitä ja saada siitä inspiraatioita. Joten, asiat eivät ole yksinomaan materialistisuutta, vaan niissä on aina sisältynään usko.” (Csikszentmihalyi 1996, 229–230.) (Tekijän käännös.)

Keraamikko-muotoilija Eva Zeisel (s. 1906) haluaa vain tehdä toisille ja yhteiskunnalle hyvää sillä, mitä parhaiten osaa. Hän painottaa, että tämän ajatuksen puolesta olisi

jokaisen opittava elämään. Zeisel korostaa, ettei millekään ideologialle tule antaa sijaa elämässään ja puhuu kokemuksesta, koska menetti kaiken hyvän elämässään heittäytymällä ideologian mukaiseen elämään nuorempana. Samaa vakuuttelee Hilde Domin, joka perustelee, että ideologia on ylioptimismia, joka värittää tietä, vääristää totuuden ja korruptoi sen korulauseilla. (Csikszentmihalyi 1996, 248.)

Pulizerilla palkitulle runoilija Mark Strandille (s. 1934) runous on vastuuta olla todistajana ja kokemusten kirjaajana. Osana laajempaa vastuuta on huolehtia universumin järjestyksestä ja ihmisten tietoisuudesta. Luoville on siis hyvin tyypillistä ajatella olevansa osa jotain suurempaa tietoisuutta ja kokonaisuutta, jossa he itse ovat vain hetken läsnä ja siksi tekevät kaikkensa oman alansa arvoitusten ratkaisemiseksi, jotta jälkipolville jäisi paremmat mahdollisuudet selviytyä. (Csikszentmihalyi 1996, 230–232.)

Kaikki edellä kerrottu kuvaa sitä, että luovuudella, rehellisyydellä ja hengellisyydellä tai Spockin mukaan ilmaistuna: sisäisellä uskonelämällä ja sen myötä totuudellisuu-della, on voimakas yhteenkuuluvuus, joka ilmenee tarpeessa tehdä se, mitä syvällä sisimmässään oikeaksi ja tärkeäksi kokee – ikään kuin sisäinen rehellisyys ja sen myötä kasvava hengellisyys olisivatkin luovuuden ehto. Luovat ovat uskollisia sekä omalle vakaumukselleen mutta erityisesti tuolle ”sisäiselle äänelleen”, joka ei ole minän ääni, vaan syvemmällä oleva tunne, jota kautta tarve syttyy ja idea alkaa elää. Konkreettisin esimerkki tästä on Hilde Dominin kuvaus:

”Eräänä iltana aloin kirjoittaa runoa. Ilman mitään ideaa tai aikomusta, mutta minä kirjoitin. Se vain tapahtui. Samalla tavoin kuin rakastutaan, tai joudutaan onnettomuuteen. Minussa oli kieli ja tarve kirjoittaa. Joten kirjoitin...”

”Tuo tunne, se oli sisälläni, ja nyt minä näen sen, voin katsoa sitä. Se on kuin katalyytti, sitten vapautat sen sieltä kirjoittamalla, ja seuraava lukija ottaa sen tunteen siitä, ei ehkä aivan samoin, mutta se resonoi häneen harmoniassa...” (Csikszentmihalyi 1996, 244–245.) (Tekijän käännös.)

Flow-tilan idea uppoutuneesta tekemisestä ajantajun tuolla puolen muistuttaa Jiddu Krishnamurtin ajatusta olemisesta ja tietämisestä nyt-hetkessä, nyt-todellisuudessa, nyt-ajattomuudessa, eli todellisen tietämisen sisäisessä ajattomuudessa (Krishnamurti

1991, 37–42). Domin kuvasi tapahtumaa ilmauksella, että hän vain ”lensi sinne kieleen”. Lausahdus muistuttaa Emersonin ideaa kielestä ”Hengen instrumenttina” tekstissä, puhujassa ja kuulijassa (Toulouse 1987, 132–137), tai aiemmin mainittua Gadamerin ideaa kielessä elämisestä ja olemisesta, josta ei voi erkaantua. Dominin kirjoittamiseen liittyvän sisäisen tapahtuman kuvaus liittyy mielestäni yhtä paljon automaattikirjoittamiseen kuin flow-tilan kokemiseen.

Hilde Dominin tunteenomainen näky teoksesta on yhtäläinen Wassily Kandinskyn kuvaukselle taideteoksen ilmaantumisesta tunnetietona ja sisäisen tarpeena (Kandinsky 1977). Myös Jumala on *Raamatussa* antanut profetoilleen ennalta tiedon kirjoitettavasta kirjasta voimallisena tuntemuksena, sanallisena ilmoituksena ja siihen liittyvänä näkynä (esim. 1. Moos. 15: 1; Jes. 6, 13; Hes. 2: 9; Joh.; Ilm.), mikä muistuttaa hieman automaattikirjoittamisen tai taiteen ilmaantumisen ideaa, mutta erona on se, että Jumalan antaman näyn yhteydessä on myös profeetalle entuudestaan tuttu Puhuja ja Ääni.

Surrealismin perinteestä kumpuavaa automaattikirjoittamista on tutkinut kirjailija ja kriitikko Maurice Blanchot (1907–2003), joka puhuu nimenomaan ”tuntemattomasta kirjallisesta avaruudesta”. Hän kuvaa sitä eräänlaisena pimeytenä ja tyhjyytenä, josta teos alkaa lähestyä kirjailijaa ja ilmaantuu silloin, kun kirjailija on halukas sen vastaanottamaan. Teoksen ilmaantuminen ei ole ”tekstin luomista”, koska teos itse ilmaantuu, kulkee kirjailijaan, alkaa puhua, ottaa kirjailijan omakseen, käyttää tätä pelkkänä työkaluna: ”vain teksti puhuu, kieli puhuu, puhe puhuu”. Blanchot kyseenalaistaa koko kirjallisuuden olemassaolon väittäessään, että kirjailija on vain teoksen mahdollistama välikäsi. Kirjallisuus ei ole enää teoksen tahdonvaraista luomista tai älyllistä kehittelmää, vaan pelkästään kirjallisuuden kokemista, kirjallista tilaa, jossa ollaan ja vastaanotetaan. Blanchot puhuu ”teoksen vaatimuksesta päästä esiin”. Kirjailija kokee teoksen lähestyessä sisäistä innoitusta. Kun teos ilmaantuu, menettää kirjailija itsensä, Minänsä, koska huomio on teoksessa, joka alkaa vaatia tulla kirjoitetuksi. Teos ei ole kirjana mikään teos, vaan pelkkä esine, koska teos on se, joka lähestyy tuolta kirjallisesta avaruudestaan ja vaatii saada tulla kirjoitetuksi. Jos kirjailija kieltäytyy tai lykkää siihen tarttumistaan, teos katoaa pimeään avaruuteensa ehkä jopa ikuisiksi ajoiksi. ”Ajatuksen Blanchot on ominut Heideggerilta”, kääntäjä Susanna Lindberg toteaa esipuheessaan. (Blanchot 2003, 6–8.) Ajatus on tuttu kuitenkin jo Pla-

tonilta, joka puhui ”ideoiden maailmasta” sekä mimesiksestä, jäljittelystä. Platonin ajatus taiteesta jäljittelynä tarkoittaa sitä, että taitelija vain tuo esiin ideamaailmassa näkemänsä ideamuodot jäljittelemällä niitä, joten kaikki aistimaailmassa ilmenevät muodot ovat aina jäljennöksiä ideamaailman muodoista. Platon korosti kaksijakoista maailmankuvaansa sillä, että ideamaailma – tai kuten filosofian ja estetiikan dosentti Oiva Kuisma ilmaisee: pre-eksistenssi (tarkoittaa ennaltaoloa, myös sielujen ennaltaoloa ikuisuudessa ennen yhdistymistä ruumiiseen, Teinonen 1975, 214) – on jumalallinen, ikuinen ja pysyvä, mutta aistimaailma alati muuttuva ja pysymätön. (Kuisma 1991, 22–27.) Platon ja Blanchot puhuvat ilmiselvästi aivan samasta ”avaruudesta”, jossa ideat tai teokset ovat ja ilmaantuvat alttiille sielulle tullakseen jäljennetyiksi aistimaailmaan. Yhtäläisyys on siinäkin, että Csikszentmihalyi kuvasi flow-tilaa keskittymiseksi ajattomuuden olotilaan, aivan kuten automaattikirjoittamisen tila syntyy keskittymisen tuloksena, henkisessä yksinäisyydessä, jota teoksen tuleminen edellyttää. Blanchot selittää, että teoksen olemus sijaitsee hengen äärettömyydessä. Teos ei ole konkreettinen, vaan henkinen, sillä henki tahtoo täyttymyksensä tuossa tuloillaan olevassa teoksessa. Kirjailijalle jää sen olemuksesta jäljelle pelkkä konkreettinen teksti tai kirja. Teos tulee ja vaatii kättä tarttumaan työhön. Kirjailija tuntee äkkiä suurta tarvetta alkaa kirjoittaa, kuin teos vainoaisi häntä ja pakottaisi päästämään esiin. Kun kirjailija antautuu kirjoittamaan, suoltuu sanoja esiin kuin itsestään. Samalla kirjailija lakkaa olemasta Minä. Teos puhuu itsensä esiin. Blanchot havaitsee, että kielen sävy ole enää kirjailijan oma, vaan teoksen: se sävy, joka tekee kirjailijasta suuren, mutta josta teos ei välitä, sillä se itse on universaali, päättymätön, äärettömyydestä syntynyt. Kirjoittaminen tarkoittaa tuon päättymättömän tilan löytämistä, jolloin ”Minä” katoaa ja tilalle tulee ”Hän”, ja ajan tilalle tulee ajattomuus, olemisen Teoksessa ja sen kuvissa. Tässä olemisessa ole mitään dialektista, vain tuo persoonaton olemisen on läsnä, ja silloin vallitsee lumo. (Blanchot 2003, 20–28.)

Edellä kerrotun perusteella voi hyvin olettaa, että myös Blanchot kuvailee ajatonta ja uppoutuvaa flow-tilaa, mutta syvemmin, sillä hän menee taiteilijan luomisen tilan sisäiseen maailmaan ja sen tapahtumiin. Runoilija Hilde Dominin kuvaama ”kielen ilmaantumisen” on täsmälleen samanlainen ilmiö, jota Blanchot nimittää sisäisen kuulemisen kirjalliseksi tilaksi. Myös Blanchot käyttää esimerkkinä runoilijaa, joka sisäisesti kuulee ilmaantuvan runon puhetta. Se on katkeamatonta puhetta, jonka kuulijaksi ja välittäjäksi runoilija on vapaasta tahdostaan ryhtynyt. Tuo katkeamaton puhe lak-

kaa kuitenkin heti, kun runo lausutaan ääneen. Puhe ehtyy, mutta omassa henkisessä avaruudessaan runous on jatkuvasti ammennettava lähde. Runoilija tai kirjailija ei koskaan kykene ilmaisemaan tuota alkuperäistä teosta eikä voi päästää sitä pulppuamaan puhtaan alkuperäisenä sanana ja puheena. Kirjailija hallitsee sitä vain sillä mitalla, jonka on valmis sietämään ja ottamaan vastaan. (Blanchot 2003, 33–34.) Tämä vastaa Platonin idean tulemistä ja häipymistä mielestä. Blanchot itsekin myöntää, että runous on läheistä sukua idealle. Ajattelemisen taas on kirjoittamista ilman työkaluja. Ajatuksessa on tunnistettavissa korkein puhe, joka on kuolematonta. Vain vallitseva kielten moninaisuus estää ihmisiä sanomasta sanoja, jotka muussa tapauksessa yhdellä iskulla löytäisivät aineellisen totuuden. Tätä Blanchot sanoo automaattikirjoittamisen määritelmäksi. (Blanchot 2003, 35.)

Blanchot'n havainnot osoittavat, että on ikään kuin kahdenlaista kieltä: ihmisen omaa ja teoksen kieltä. Hän pitää runon ilmaantuvaa kieltä alkuperäisenä sanana, koska se ei ole henkilön omaa puhetta, vaan kielen sisäistä puhetta, olennaista puhetta. Runon kieli ei voi olla henkilön omaa ajatusta, kieltä tai puhetta, jotka ilmenevät aina vain karkeina runouden vastakohtina. Runo on kokemus, jossa kieli on kokonaista ja täysin oma olemuksensa. Teos ilmaantuu kielenä kuin läpitukenkevä välähdys, purkautuu esiin täydellisenä läsnäolona ja yhtäaikaisena näkynä. Jäljelle jää pelkkä hiljaisuus, jossa *se on*. Tämä hetki on teoksen teos, henkinen tila, jossa henkinen teos on, ja hetki on siinä sillä ehdolla, että sen myötä teos suostuu kirjailijan oman toimettomuuden ja kuulemisen koeteltavaksi. (emt. 36–40.) Blanchot selittää: ”Kirjailija yksin kuulee tuon puheen, joka on kuulumatonta kieltä. Se on alati lähellä, läheisyydessä, sisällämme, mutta sielläkin itsemme ulkopuolella, kuin kaikuna avaruudessa ja sen syvässä hiljaisuudessa, tyhjyydessä, josta kaiku toistaa kuiskien, kuin profeetallisena viestinä ajattomuudessa”. Tuon puheenkaltaisen kirjoittamistarve ilmenee kuin piste, se lähestyy, mutta siinä piilee vaarallinen harha: Minä alkaa luulla, että se voi itse tehdä ja sanoa tuon kaiken. Juuri tuollaista harhan ajatusta on Blanchot'n mukaan ehdottomasti vastustettava, koska huomion siirtyminen Minään estää teoksen toteutumisen. Minä voi kasvaa niin suureksi, ettei teokselle jää mahdollisuutta tulla esiin. Kirjoittaminen voi alkaa vain, jos tuon Minän aiheuttaman itsekkään vietin voi ohittaa. Silloin keskenäinen teos ei enää päästä kirjoittajaa otteestaan, vaan kirjoittaja on vain hetkellisesti syrjässä siitä. (Blanchot 2003, 46–48.)

Blanchot varoittaa kirjoittajaa Minään liittyvistä mielihalujen vaaroista, jotka ovat teoksen luomisen esteitä. Näistä intohimo on kaikkein vaarallisin. Intohimo tekee aina suuren vaikutuksen, jolloin kirjoittaja luopuu päätöstensä logiikasta, koska intohimo puhuu salaperäisesti eikä se ole missään suhteessa sisäiseen valoon, jossa alkuperäinen teos on, vaan intohimo on silkkää harhaa ja viettelyä eikä johda voittoon. Epikuroksen sanoin Blanchot toteaa, että ”jos sinä olet, kuolemaa ei ole – jos kuolema on, sinä et ole”, mikä hegeliläisittäin merkitsee Hengen elämää. Intohimossa on Hengen kuolema läsnä, jolloin Valo eli Henki puuttuu ja ”Minä” kokee pelkkää fyysistä nautintoa. Toinen vaara on negaatio, ahdistus tai itsetuhoinen masennus, uhon intohimo, jossa lakataan toimimasta, koska ”Minä itse” vaatii päästä voittajaksi tuonpuoleisen kanssa, mutta jota se ei kykene savuttamaan, koska negaatioon antautunut ihminen ei enää kykene irtautumaan omasta itsestään, vaan jähmettyy Minäänsä entistä tiukemmin. Tässä intohimon muodossa ei ole enää harkintakykyä, vaan pelkkä ”Minä, joka tahtoo”. ”Minä” ei voi saavuttaa sitä, joka on ”Hän”, vaan Minän itsekäs kiukuttelu Hengen edessä sisältää suurimman hulluuden ja harhan. Teosta ei voi saavuttaa menettämättä ensin itseään ja antautumatta sille täydesti. (Blanchot 2003, 85–88.) Tässä on kuvattu myös *Raamatun* ja profeettojen julistama ihmisen sisäisen hyvyyden (sielun pyyteetön rakkaus) ja pahuuden (Minän aistillinen itsekkyyys) välinen jatkuva kaksinkamppailu (mm. 1. Moos 4: 7). Augustinus valitteli, miten itsekkyyys on aina ymmärtämättömyyttä hengellisistä asioista, suurinta hulluutta ja kaiken kurjuuden syy ihmisessä, mutta Hengen Totuutta maistanut oppii inhoamaan ja karttamaan kaikin voimin itsekkyyttä, jotta sielu saa elää Viisauden Valossa, sen hyväydessä ja vapauudessa (Augustinus 1981, 175–203).

Itsekkyyden ongelma liittyy myös kirjoittajan tai taitelijan kokemushakuisuuteen, aistilliseen hurmukseen. Blanchot`n mielestä taitelijalla on usein taustalla kokemus teoksen hurmaavasta läsnäolosta. Kokemuksen vaimennuttua taitelija pyrkii luomaan suunnitelmia, jotta voi päästä tuohon tilaan uudestaan. Päämääräksi tulee nyt tilaan pääsy, Minän tahto virittyy siihen eikä itse teokseen päämääränä, mikä on samankaltainen oire kuin niillä, jotka pyrkivät uskonnolliseen hurmukseen eivätkä Jumalan yhteyteen. Blanchot neuvoo, että kirjailijan tulisi lähestyä teosta taitonsa, tietojensa, työn ja maailman varmuuksien avulla, aivan kuten Csikszentmihalyin haastattelemat kirjailijat Elise Boulding, Hilde Domin ja Peter Drucker kuvasivat omaa antaumustaan tehtävälleen maailmassa. Blanchot toteaa, että Teos ja sen avaruus eivät tunne maailmaa

eikä niillä ole mitään tekemistä saavuttamisen kanssa. On kyettävä lähestymään tavoittamatonta, lakattava olemasta vastaanottaja, Minä. Itsekkyytensä takia Minä pyrkii aina kaiken tekemisen keskelle, sillä se haluaa kaiken itselleen, itsensä vuoksi, tavoittelee itseään ensisijaisesti. Teos ei välitä Minästä vaan karttelee sitä, koska sen olemus on olemattomuudessa, *se on*, ja on olemukseltaan ”Hän”. (Blanchot 2003, 89–90.)

”Kaiken olemattomuuden substanssi on keskiyö, jossa ei ole muuta kuin puhdas läsnäolo. Samoin ihmisen on luovuttava omasta nimestään, henkilöllisyydestään, itsestään, persoonallisuudestaan ollakseen yhtä tuon läsnäolevan kanssa. Tässä tilassa itse on kuollut, toimimaton, olematon. Nyt kohtaamme valtavan passiivisuuden, joka hajottaa kaiken toiminnan ja aikomukset. Nyt ollaan tyhjyyden syvyydessä, ikuisessa ulkopuolella, jonka läheisyydessä itse on kuollut, hiljaa hiljaisuudessa, jossa myös puhe on hiljaa, koska sitä ei voi lähestyä. Vastavuoroinen liike, jossa Keskiyö on ikuinen alku ja ikuinen loppu, se pysyy läsnä mutta se ei ole liikkumaton. Se on vain toimeettomana, odottavana, kutsuvana, koskettavana vailla yhdenkään nykyisen tai toimivan hetken välitystä. ’Läsnäolija on tuo hetki, joka vaatii läsnäolijan puhdistumista’ ja on ikuista läsnäoloa yhdessä sen kanssa.” (Blanchot, 2003, 95–96.)

Tuohon tyhjyyden hiljaisessa pimeydessä olemiseen liittyy epäonnistuminen, joka johtuu aina Minän heräämisestä, se alkaa pyrkiä, koska on kärsimätön. Minä haluaa alkaa tarkkailla ja puhua itse, jolloin edellä kuvattu hiljaisuus ja siinä oleva Teos pakenevat. Tämä kohtaamisen lakkaaminen on katastrofi, joka johtaa syvään haavaan ja jota Minä ei itse kykene parantamaan. Tilalle jää kipu ja kaipuu, kohtaamisen halun tuska. Teos voi ilmaantua taas, kun antautuminen sille alkaa. Teos pitää yhteydessään, vaatii pysymään siinä. Silloin yö, jossa teos on, on hiljaisuutta, jossa sen puhe on. Blanchot viittaa Zarathustran sanoihin: ”Ihminen on jotain, mikä pitää ylittää.” Tuo ”ylittäminen” on hyvin kaukana ”hallitsemisesta”, mikä on todellisuudessa virhe ja estää tuon ylittämisen. (Blanchot 2003, 98–101.)

Automaattikirjoittamiselle alttiina olemisen hiljainen tyhjyys muistuttaa tilaa, jota tavoitellaan myös buddhalaisuudessa. Tuota tyhjyyden olotilalle antautumista kuvataan valaistumisena, muotoa vailla olevaksi avaruuden ja tietoisuuden äärettömyydeksi, tilaksi, jossa ei ole mitään, ei mieltä tai mielteitä, vain ääretöntä tyhjyyttä. Ihmisen päämäärä on saavuttaa oivallus tuosta Äärettömästä, joka voidaan saavuttaa vain myötä-

tunnon, säälin, myötäilon ja mielenterveyden kautta. On vapauduttava omista haluista, vihasta ja erilaisista harhaluuloista. Vastakohtana sisäiselle äärettömyydelle on aistimaailma, jossa ihmisen osana on elää kärsimyksessä, katoavaisuuden ja syntymän, vanhuuden ja kuoleman maailmassa, jossa kaikki tehty on katoavaista ja siksi harhaa eikä todellisuutta. (Pyysiäinen 1997, 137–140.) Ken Wilber ja Ristin Johannes puhuvat äärettömän pimeyden läsnäolosta, mutta tarkoittavat sillä Jumalan läsnäoloa sielussa, jolloin myös profeetan tunnistama Ääni voi puhutella sielua (Cruz De la 1983, 12–13; Wilber 2009, 352–353).

Myös Wassily Kandinsky kuvasi taideteoksen ilmaantumista täsmälleen samalla tavoin, jolla Blanchot selvittää kuvan ”kohtaamisen” tilaa:

”Se mitä nähdään, työntyy nähtäväksi, ilmiö tarttuu katseeseen, koskee sitä ja asettuu yhteyteen sen kanssa. Se ei ole aktiivista yhteyttä todellisesta kosketuksesta, jossa olisi mitään aloitteellista tai aktiivista. Se on vain liikkumaton liike, pohja vailla syvyyttä, ja vetää katsetta puoleensa, imee sen sinne. Lumo on tuon kuvan intohimo. Mieli luopuu aistimellisesta luonnostaan ja maailmasta, vetäytyy maailman tuolle puolen ja houkuttelee sinne, se ei enää paljastu meille ja silti vakuuttaa olevansa läsnä, vaikka aika ja nykyisyys ovat sille vieraita. Lumo on Päätymättömän ja Loputtoman katse.” (Blanchot 2003, 28–29.)

On tärkeää havaita se, että Blanchot puhuu ”sisäisesti puhuvan kielen” lisäksi ”sisäisiin silmin katselusta”, sisäisestä näkemisestä. Sisäisen näkemisen laatu ja ilmaantuvan teoksen luonne liittyvät henkeen, joka on teoksen henki. Kyse on siten teoksen vastaanottavan ihmisen omasta hengen laadusta, johon teoksen henki voi ilmaantua. Teoksen henki ilmentää vastaanottajansa henkistä laatua. Blanchot on ansiokkaasti kuvannut ihmisen sielun henkisyyden laatua ja kykyä luoda taidetta. Blanchot’n mukaan taiteen päämäärä on hengen hallinta. Ilmaantumalla ”sisäisiin silmiin” teos samalla opettaa, miten se syntyy ja miten sitä hallitaan, sillä niin Kandinskyllä kuin Blanchot’lle todelliset teokset ovat hengen teoksia. Taide on etsimistä, tutkimista ja siksi pelkkää hengen kokemista. Tästä syystä kirjoittaminen muuttaa kirjoittajaa henkisesti – olemme sitä, mitä kulloinkin kirjoitamme. Blanchot’n mielestä ihminen on aina si-doksissa siihen, mihin kykenee, ja sen vuoksi ihminen on läpeensä kyky. Taide on korkeimman hetken hallintaa. Taide lentää aina totuuden ympärillä ja välttää palamas-

ta siinä, sillä se koskettaa sitä, mikä on alkuperäistä. (Blanchot 2003, 73–78.) Teoksen sisäinen näkeminen ja kuuleminen ovat puhdasta hengellis-sielullisen olotilan kokemisen kuvausta, mitä ei saa sotkea mihinkään Minälle kuuluvaan aistilliseen kokemiseen tai älyn tavoittelemaan itsekeskeiseen kunniaan. Myöskään Blanchot ei jätä havaitsematta samaa. Hän mainitsee Frantz Kafkan (1883–1924), syvästi uskonnollisen kirjailijan, joka ensin pyrki täyttämään uskonnon vaatimukset kirjallisuuden vaatimuksilla ja sitten tahtoi korvata kirjalliset kokemuksensa uskonnollisilla kokemuksilla, mutta onnistui vain sekoittamaan ne toisiinsa. Blanchot toteaa: ”Taide ei ole uskonto, ‘eikä se edes johda uskontoon’, mutta omana epätoivon aikanamme, jumalanpuutteen aikana, poissaolon ja maanpaon aikana, taide on oikeutettua, epätoivon läheisyyttä, pyrkimystä näyttää kuvissa mielikuvituksen virhe ja jopa tavoittamaton, unohtunut, virheisiin kätkeytynyt totuus.” (Blanchot 2003, 70.)

Automaattiseen teoksen ilmaantumiseen ja mahdolliseen avaruuteen katoamiseen verrattuna profetiatekstien synnyssä ei ole lainkaan ”teoksen tai idean katoamisilmiötä”, vaikka Jumalan sanelu aika ajoin katkeakin, joko Jumalan tahtomana tai profeetalle syntyneen keskeytyksen takia. Sanelu jatkuu myöhemmin täsmälleen siitä, mihin se on kulloinkin päättynyt, vaikka katko olisi tullut kesken sanan. Profeetta ei ota vastaan kokonaista profetiatekstiä kerralla, vaan pätkittäin. Profeetalla ei välttämättä ole mitään muistitietoa saamastaan tekstistä eikä hänen tarvitse ajatella tai kertoilla kirjoittamaansa, koska teksti ei ole hänen oman muistinsa ja ajattelunsa tuotosta. Profetiateos ei myöskään ”pakene henkiseen avaruuteen”, vaan Jumala sanelee sanatarkasti kokonaisuuden valmiiksi alusta loppuun saakka, vaikka se kestäisi päiviä tai vuosia. Profeetta ei myöskään täydennä, korjaile tai muokkaa saamaansa tekstiä (Newman 1987, 23.) Näillä perusteilla profetiakirjoittajalta puuttuvat sanelutilanteessa niin Minän ensisijaisuus, aistinautinnollisuus kuin oman kunnian tarvekin, koska profeetta vain kuuntelee ja kirjaa asian paperille täsmälleen niin kuin sanat ja lauseet annetaan. Tällainen sanelukieli on aina autenttista, alkuperäistä kieltä ja ilmaisua. Vastaavasti Blanchot selitti, ettei ”avaruudesta” ilmaantuvan runon kieltä voi ilmaista alkuperäisenä.

Hengen lumoakin saattaa Jumalan kohtaamisessa ilmetä, kun Valo on läsnä sielussa, jota sielu vain rakkaudessaan katselee, mutta tämä ei ole aistihurmosta, jossa järki katoaa. Muun muassa Pyhä Teresa ja Hildegard Bingeniläinen varoittavat aistihurmok-

sista, jotka eivät vie Jumalan yhteyteen. He kuvaavat tarkasti tapaa, jolla Jumala ilmaisee itsensä sielulle sisäisenä Valona ja antaa tiedon Valkeuden näkynä, jossa myös Jumalan Ääni puhuu. (Teinonen 1981, 148–151; Newman 1987, 52–53.) Blanchot'n kuvauksessa tyhjiys jää kuitenkin pelkäksi tyhjiydeksi, jossa sielulle tuttua Puhuttelijaa tai Näyttäjää ei ole, vaikka Blanchot hengen valosta puhuukin. Myös hän huomauttaa, että ”lumoutumisen tilassa ei voida nähdä todellista kohdetta vaan yhdytään johonkin absoluuttiseen”, joka näyttää tuossa tilassa näyn, ikään kuin unen, jossa vain ollaan ja otetaan vastaan, mutta erona se, että silmä kokee ja näkee asian valon kaltaisena ja käsi kirjoittaa sen, minkä sisäinen silmä näkee. Kirjoittaja on kokonaan ajan ulottumattomissa, poissaolossa ajan vaikutuspiiristä. (Blanchot 2003, 30.)

Profetian vastaanottamisessa tiedon tai näyn saaminen ei edellytä älyllistä aiheen analysointia tai pohdiskelua, ei antautumista ajan ulottumattomuuteen eikä flowta tai muutamaakaan ”avaruudellista” tilaa, vaan profeetta ja Jumala ovat dialogissa samalla tavoin, kuin ihmiset ovat esimerkiksi puhelimesta tai juttelevat toistensa kanssa keskenään. Jumala ei lähetä teosta pimeyden avaruuteen leijailevaksi ja sieltä saalistettavaksi, vaan profetiassa ja profetiakirjoittamisessa Jumalan läsnäolo sielussa on todellista ja konkreettista. Tästä syystä profetalla on yliluonnollista viisautta ja tietoa (esim. Dan. 1: 17). Jumala puhuttelee profeettaa ja kertoo tahtonsa aina sanallisesti (esim. 2. Moos. 20; 4. Moos. 12: 4–8) tai näyttää asianlaidan edeltä käsin näyssä (esim. Dan. 10). Jumala myös voi ennalta näyttää kirjoitettavan teoksen ja antaa siitä tarkat ohjeet (esim. Ilm. 1: 11–20) tai teksti tulee kirjoittaja muistiin Jumalan määräyksestä (esim. 2. Moos. 24: 4; Jes. 8: 1–23). Kyse on siten todellisesta dialogista, jossa osapuolet tuntevat toisensa. Tästä johtuen Jumala puhuttelee ilmoitustensa vastaanottajaa aina ensin nimeltä: Älä pelkää Abram! (1. Moos. 15: 1), Jaakob, Jaakob! (1. Moos. 46: 2), Mooses, Mooses! (2. Moos. 3: 2), Daniel, sinä Jumalalle rakas! (Dan. 10: 11) tai ennen puhuttelua ilmoittaa, kuka on: Minä olen Jumala Kaikkivaltias! (1. Moos. 17: 1), Minä olen Jumala, isäsi Jumala (1. Moos. 46: 3), Älä pelkää! Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, iäti elävä (Ilm. 1: 17–18). Samoin Jumalan asialla oleva enkeli ilmaisee läsnäolonsa tiedon vastaanottajalle ennen varsinaista asian ilmoittamista (Esim. 1. Moos. 16: 7–8; 1. Moos. 22: 11). Hyvin henkinenkään ihminen ei välttämättä erota tietoa, jonka vaikkapa jokin enkeli on hänelle kuiskannut (Job. 33: 23–28), mistä tarkemmin luvussa 2. Sen sijaan Schönaun Elisabeth (1129–1165) kuvasi enkelin sanelleen kaikki hänen teoksensa (Newman 1987, 36–39).

On totta, että kirjoittaja voi tuntea hyvin voimakasta tarvetta kirjoittaa jostakin aiheesta, kuten taiteilijallakin voi olla vahva tunne maalata jokin tietty mielessä pyörivä teos. Joskus tuo aihe ilmaantuu näyn kaltaisena tietona, kokonaisuutena ja teoksen valmiiksi hahmoteltuna sisältönä. Silloin on kuin pakotettu kirjoittamaan idea paperille tai piirtämään luonnos muistiin. Mutta tätä ”tietämisen tilaa” edeltää aina jonkin ympäristöstä poimitun asian havainnoiminen, sen pohdiskelu tietoisesti, siitähän huolimatta, että ihminen tekee ja koettaa ajatella jotakin muuta. Silti tuo aihe ei jätä rauhaan, vaan ikään kuin kypsyy mielikuvituksen voimasta valmiiksi ideaksi tai teokseksi, kunnes lopulta hahmottuu sellaisena kuin kirjoittaja sen purkaa itsestään ulos. Blanchot kuvailee ilmiötä ”sisäisestä avaruudesta lähestyvänä teoksena” eli automaattikirjoittamisena, mutta mielestäni tuo ilmaantuminen voi myös olla lopputulosta älyn intuitiivisesta työskentelystä, koska henkilö itse tuntee ja kokee asian kirjoittamisen tai maalaamisen tärkeäksi. Kyseisen avaruuden olemassaolo jonain ”valmiiden teosten paikkana” voi tarkoittaa ennemminkin ”älyllistä avaruutta”, joka on ihmisen omaa elämänhistoriaa, siinä opittua ja hankittua tietoa sekä muistia ja ajattelun laatua, tunteita, ulkoisia havaintoja ja loogista päättelykykyä, josta ihmisen henkinen laatu, äly ja tunteet tuottavat noita mainittuja tekstejä ja ”teoksia”. Jos tuollainen valmiiden teosten avaruus olisi olemassa, silloin ihmiskunta voisi ammentaa sieltä täysin identtisiä teoksia. Mutta koska teokset ovat aina yksilöllisiä, täytyy avaruuden tarkoittaa älyn ja muistin yhteistyöstä ulos purkautuvia tuotoksia. Myös sielun kautta, henkisen kehityksen seurauksena, ”henkisestä avaruudesta”, voi ilmaantua oivalluksina erilaisia luovia ja syntyviä uusia tuotoksia. Ihminen ei voi tietää, onko oivalluksen kuiskannut jokin henkiolento, kuten enkeli, ennen kuin on tietoinen ja konkreettisesti keskusteluyhteydessä enkelin tai jonkin alemman henkiolennon kanssa, kuten vaikkapa mediot ovat (luvussa 2). Mihaly Csikszentmihalyin flow-tila ajattomuuteen uppoutuvana tekemisen tilana voi liittyä mihin tahansa tekemiseen. Maurice Blanchot’n automaattikirjoittaminen ja Wassily Kandinskyn taiteen automaattinen ilmaantuminen taas ovat suoraa kuvausta tuossa flown ajattomuudessa olemisesta ja siinä tapahtuvasta sisäisestä prosessista, jossa ihminen altistuu joko ”älyn avaruudesta” tai ”hengen avaruudesta” ilmaantuville ideoille. Tilassa ei voi erottaa mitään dialogista puheyhteyttä, vaan vain tyhjyyttä, josta teos ilmaisee itsensä. Teoksen tai hyvän idean katoaminen ”avaruuteen” on vain muistikapasiteetillemme tyypillistä aivojen toimintaa.

2. VEIKKO LATVALA PROFEETTANA JA PYHÄNÄ MIEHENÄ

2.1. Herättäminen – armo kuulemiseen ja tietämiseen

Kohta ihmisen luomisen ja lisääntymisen jälkeen ihmisten pahuus yltyi, ja nämä jopa mielistyivät siihen (1. Moos. 6). Lyhyen ajan kuluttua ihmisten ajatukset ja teot olivat pahoja jo nuoruudesta saakka (1. Moos. 8), joten Jumala päätti vaatia tilille jokaisen, joka toisen tappaa (1. Moos. 9: 5). Jumala harmistui kansan kurittomuuteen, mistä syystä saneli Moosekselle 10 käskyä (2. Moos. 20), mutta vielääkään ei kansa tehnyt parannusta. Koko viides Mooseksen kirja kertoo tilanteesta, jossa kansa riekkui omis- sa pahuuksissaan eikä välittänyt tuon taivaallista mistään hyveellisistä, tuhosi toisiaan, harrasti petosta ja julmuutta. Jumalakin oli heille kuin vieras olio, pelkkä myytti ja vain uskovien mielikuvitusta. Mooseksen kykyä kuulla Jumalaa myös kadehdittiin, joten Jumala julistaa:

”Kuulkaa minun sanani! Kun joukostanne nousee profeetta, minä ilmaisen itseni hänelle näyssä, unessa minä hänelle puhun. Moosekselle palvelijalleni, joka kaikessa on minun uskottuni, hänelle puhun suoraan kasvoista kasvoihin, en arvoituksellisesti, vaan avoimesti. Hän saa katsoa Herran kirkkautta suoraan.” (4. Moos. 12: 6–8.)

Jumala paljastaa, miten ilmaisee itsensä ihmiselle, josta tekee profeettansa: ensin ilmaisee itsensä näyssä, minkä jälkeen puhuu uskotulleen suoraan, ”kasvoista kasvoihin”, avoimesti ja selkokielellä. Tästä huolimatta erilaiset ennustelijat ja valheprofeetat ilkesivät julistaa omia itsekkäitä totuuksiaan Jumalan sanana eikä Moosesta uskottu. Sitten Mooseksen viidennessä kirjassa 18. luvussa on kohta, jossa Jumala ärähtää pahemman kerran, että nyt saavat eksytykset ja valheprofetioiden loppua ja käskää Mooseksen kirjoittaa muistiin:

”Siksi minä annan heidän omien jälkeläistensä joukosta nousta profeetan, joka on sinun kaltaisesi; minä panen sanani hänen suuhunsa, ja profeetta puhuu kaiken, minkä minä hänen puhuttavakseen annan. Jos joku ei kuuntele niitä sanoja, jotka hän minun nimissäni puhuu, minä itse vaadin tilille sen miehen. Jos taas joku profeetta julkeaa minun nimissäni puhua sellaista, mitä minä en ole käskenyt hänen puhua, tai puhuu vieraiden jumalien nimissä, hänen on kuoltava. Jos alatte kysellä mielessänne, mistä tiedätte, mi-

kä sana ei ole lähtöisin Herralta, muistakaa tämä: Jos se, mitä profeetta puhuu Herran nimissä, ei toteudu, se ei ole Herran sanaa vaan väärän profeetan röyhkeää puhetta. Älkää kuulko häntä.” (4. Moos. 18: 18–22.)

Raamatun alussa kuvattu tilanne on toistunut samanlaisena jo tuhansia vuosia ja on edelleen myös tämän päivän maailmassa. Uutiset kertaavat ihmisten tyhmyyksiä ja esittelevät päivittäiset pahuudet, joista järkyttävimmät päätyvät lööppeihin. Miten tuo Jumalan Moosekselle antama lupaus tulevien aikojen profeetoista ja heidän tunnistamisestaan pätee tänä päivänä mieheen, jonka mukaan Jumala on herättänyt hänet profeetukseen, omaksi puolestapuhujakseen, uskotuksi avustajakseen ja tahtonsa ilmoittajaksi meidän aikamme kurittomalle sukupolvelle.

Epäluuloisimmat rinnastavat profeetan ”äänien kuulijoihin”. Äänien kuuleminen liittyy kuitenkin diagnosoissa paljastuvaan skitsofrenia-sairauteen, jolla on omat selkeät taudinkuvaan kuuluvat piirteensä. Skitsofreniassa tyypillistä on minuuden hajoaminen, elämänhallinnan rapautuminen, tunne-elämän kylmeneminen ja henkinen taantumisen, joihin liittyy äänien kuulemisen lisäksi muita voimakkaita aistiharhoja ja harhaluuloja. Ääritilana on katatonia, täydellinen liikunta- ja toimintakyvyttömyys. Sairaus ei ole perinnöllinen. (Palo 1994, 316–317.) Meediolle taas tyypillistä on ”seurustella” henkiolentojen kanssa, joita he kykenevät näkemään, vaihtamaan heidän kanssaan tietoja ja saamaan neuvoja ja ohjeita. Näitä olentoja he saattavat nimittää henkioppaiksi. Meedio saattaa käyttää erilaisia esineitä, kuten helistimiä tai savuja henkien kutsumiseen. Meedio on henkisesti virittynyt näille kuolleiden sieluille, mutta Jumala-yhteyttä ja sen laatua tämäntyyppinen näkeminen ei edusta. (Ks. Juhola 2007, *Niina-Matilda, Näkijä. Elämänpolulla henkien kanssa.*) Tässä luvussa tarkastelen tutkimuskohteeni Veikko Latvalan yhteyttä Jumalaan, sen alkua ja kehittymistä profetiakirjoittajaksi ja parantajaksi. Pyrin kuvaamaan profeetalle tyypillisiä kykyjä erotukseksi erilaisista ”valheprofeetoista” ja meedioista.

Ensimmäisen kosketuksen Jumalaan Veikko Latvala muistaa saaneensa neljävuotiaana, jolloin hän näki taivaanrannalla Jumalan istumassa valtaistuimellaan. ”Sitten muuta kosketusta ei juuri ollut, vaan elämä jatkui normaalia lapsen elämää silloisissa olosuhteissa.” Veikko Latvala on syntynyt vuonna 1940 Nousiaisissa, Vahdon rajalla, ja on asunut sillä seudulla koko ikänsä. Hän kertoo, että Jumala on ollut mukana ja läsnä

elämässä koko ajan, sillä Jumalan pelko eli usko Jumalaan on peritty isovanhemmilta. ”Aina en ole ollut Jumalan läsnäolosta tietoinen, mutta Jumala on aina läsnä”, Latvala miettii. Hän mainitsee esimerkkinä tästä Jumalan pelostaan, millä tarkoittaa vankkaa uskoa Jumalaan, ettei ole voinut sanoa kiro sanoja elämänsä aikana juuri lainkaan. ”Jokin on estänyt.” Latvala muistuttaa, että kiroilemalla kutsutaan aina piru eli pahuus paikalle. ”Jumalan nimellä kiroilu vihastuttaa Jumalan, sillä sellainen on Jumalan pilkkaamista.”

Jumalalle antautuminen tarkoittaa Latvalan mukaan sitä, että Jumala ottaa aina oman, jolloin ihmiselle tulee outoja kohtauksia ja näkyjä. Tämä antautuminen alkaa ensin laimeana, ei koskaan yhtäkkisenä, sillä ihminen ei kestäisi sitä, että uskon pankki avattaisiin kertarysäyksellä, vaan Veikko Latvalan mukaan ihminen räjähtäisi siitä voimasta. Siksi Jumala soluttautuu vähitellen omiensa elämään.

Nuorukaisena, 11-vuotiaana poikana Veikko Latvala aloitti miesten työt. Hän pyöritti rakennustyömaalla järeätä betonimyllyä ja teki pitkää päivää muiden työmiesten mukana: ”Muistan hyvin, että oli kuuma heinäkuun päivä, kun betonisatsia laitettiin. Ja vaikka ei olisi millään jaksanut, työtä piti jatkaa.” Veikko Latvala kävi kansakoulun ja rippikoulun, minkä jälkeen alkoi elämäkoulu murskaamalla ja armeijassa siinä välissä, sitten kyntömailla ja pienurakoinneissa sekä maanviljelijänä. Lopulta Veikko Latvala toimi kuorma-autoilijana maansiirtoalalla, mitä yritystä jatkoi hänen poikansa. Vaimonsa Oilin Veikko Latvala tapasi Liedossa tanssilavalla, kun oli 23-vuotias. Myös vaimo työskenteli yhteisessä yrityksessä. Viimeiset 30 vuotta Veikko Latvala on kärsinyt selkäkivuista, jotka ovat raskaan ammatin peruja. Oma poika sai ajokortin vain 17-vuotiaana, koska isä ei kyennyt ajamaan kuorma-autoa kipujensa vuoksi.

Vuonna 1990, viisikymmenvuotiaana, Veikko Latvala koki hyvin erikoisen näyn. Hän oli mökillä ja istuskeli nojatuolissa, kun näki pihalla olevassa koivunrungossa hopeanharmaata ja vihreää väriä hehkuvan pallon, joka näkyi muutamien sekuntien ajan ja katosi. Sitten pallo tuli huoneeseen sisälle jalkojen juureen, iski siihen kolme kovaäänistä koputusta ja samassa kuului ääni, joka sanoi: ”Isä, Poika, Pyhä Henki!”

Meni muutama viikko eteenpäin ja Veikko Latvala oli soraMontulla. Siinä hän kaikessa rauhassa seuloi multaa ja muuta maa-ainesta murskainkoneella. Sitten murskaimen

kitaan meni kanto ja kone jäi jumiin. Veikko Latvala kiipesi ylös murskaimen suulle katsomaan, josko jumittuman saisi puretuksi, vaikka niin ei saisi tehdä, koska oli hyvin vaarallista roikkua siinä.

”Äkkiä koneet pysähtyivät. Sitten ne lähtivät käyntiin väärin päin, väärään suuntaan, jolloin kanto vain tuli ulos sieltä, mistä oli mennytkin. Silloin oma tajunta sumeni. Kun olin havahtunut takaisin, tulin alas ja istuin hetken siinä sen kannon päällä. Sitten lähdin kotiin. En yhtään ymmärtänyt, mitä siinä oli tapahtunut. Pelästyin niin pahasti, että veri pakeni päästä. Kotona ihmettelin, että mitä oli tapahtunut, olinko nähnyt harhoja. Mutta tästä tapahtumasta kaikki alkoi. Se oli täysin yliluonnollinen juttu.”

Joidenkin viikkojen kuluttua Veikko Latvala alkoi nähdä yöllisiä näkymiä, kuten valkoisia ja kirkkaita hahmoja ja kultasadetta huoneen katosta. Häneen otettiin myös kontakteja, joiden vuoksi hän ei juuri nukkunut. Nämä tapahtuivat Veikko Latvalan ollessa täysin valveilla. Näitä hahmoja eli enkeleitä oli heillä kodissa. Koira, joka heillä tuolloin oli, näki myös hahmot ja iloisena heilutteli häntäänsä ja seurasi niitä.

Veikko Latvala selvittää, että jokaisella ihmisellä on seuranaan näitä henkiolentoja, jotka ovat enkeleitä:

”Kaikilla ihmisillä on tällainen enkeli, joita kutsumme suojelukseksi, eli nämä ovat niin sanottuja suojelusenkeleitä. Jos ihminen on henkinen, pääsevät enkelit lähestymään ja avustamaan ihmistä. Jos taas ihmisessä ei ole hyvyyttä eikä uskoa, eivät enkelit voi lähestyä.”

Herran Enkelin ilmestyminen ihmiselle mainitaan ensimmäisen kerran Mooseksen 1. kirjan 16: 7 kohdassa, kun Enkeli puhutteli ahdistunutta Hagaria. Veikko Latvalan mukaan nämä ihmisen suojelusenkelit ovat harmaita ja ne ovat viattomien suojana, erityisesti lasten lähettyvillä. Suojelusenkelit ovat edellisessä elämässään haavoittuneita ja poisnukkuneita lapsia, joilta Jeesus Kristus armahti surut ja sallii ilmestymiset maan päälle. Valkeat enkelit taas ovat neitseellisiä vaellusenkeleitä, joilla ei ole ollut edellisiä elämiä, vaan ovat Gabrielin alaisia pyhiä palvelusenkeleitä, jotka tuovat taivaallisen soinnun muassaan. (Latvala 2008, 55–56.) Myös siivekkäitä enkeleitäkin on, ja monet ovat niitä nähneet touhuilemassa ympärillään. ”Enkelit voivat olla hahmoja tai välähdyksenomaisia pisteitä”, Latvala täsmentää. Samassa itsekkin havaitsen hänen

ympärillään runsaasti kirkkaita hopeisia välähdyksiä, kuin tähdet välkkyisivät hänen ympärillään. Veikko Latvala hymyilee ja sanoo, että hopeiset enkelit ovat korkeimpiina Jumalan valtakunnassa. Hän sanoo, että jos olemme onnellisia ja positiivisia, niin näemme näitä kauniita välähdyksiä usein, sillä enkelit viihtyvät henkisten ihmisten luona. Silloin tulee onnellinen olo sekä ihmiselle että enkelille, joka mielellään näyttäytyy. Joskus tuo välähdys on sininen, hyvin kaunis ja rauhoittava.

”Esimerkiksi jos näet itsesi ulkopuolella yläviistossa pieniä kirkkaita välähdyksiä, ovat nämä harmonian enkeleitä, joita on ympärillämme jatkuvasti. Niitä on kaikkialla maailmankaikkeudessamme. Kun näet välähdyksen tai useita, joista vanhimpien enkeleiden välähdyskesto voi olla kaksi tai kolmekin sekuntia, tapahtuu tuon välähtävän enkelin kuolema, jota se itse haluaa ja tarvitsee.”

Latvalan mukaan enkelit lukevat ensin ajatuksemme. Kielteiset ja vihamieliset tai liian kirjaviisaat eivät voi nähdä näitä, sillä heitä enkelit pelkäävät. Punaiset enkelit eivät ole hyväntahtoisia, ja mustat enkelit ovat pahoja, jotka tuovat ympärillemme vihaa, riitoja ja kaunaa tai katkeruuksia, jopa pahempaa, kuten kuolemaa. ”Ne esiintyvät aina laumoina ja tulee häätää heti pois *Herran siunauksen* tai *Isä Meidän* -rukouksen avulla”, Veikko Latvala neuvoo ja muistuttaa, että Arkkienkelit kuten Gabriel ja Mikael, tai paha enkeli Lucifer ovat syntyneet yhtä aikaa ja Pyhän Hengen tahdosta.

”Arkkienkelit ovat enkeleistä parhaimpia, sillä He elävät Jumalan loisteessa. He eivät tule alas maan päälle, mutta voivat käydä antamassa ilmoituksia.”

Enkeli Gabrielia kuvaillaan Vapahtaja-opastaja-enkeliksi, jonka välähdys on kuin helmeilevä kristalli, sininen koboltti, vihreä ruoho, ruskea saturni ja loisto (Latvala 2008, 55). ”Gabriel voi ilmestyä silmien eteen pisteenä, jossa on musta keskus mutta kirkas kultainen reunus.”

Enkeleitä syntyy Latvalan mukaan muun muassa silloin, kun ihminen kuolee, jolloin sielu siirtyy Ikuisuuteen. Pitkä taivasolo muuttaa sielun muotoa enkeliksi. (Latvala 30.12.2009, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=260>.)

Latvala lisää, että enkelit voivat puhua ilmoituksia ihmisille, kuten *Raamatussa* Enkeli ilmoitti tiedon paimenille ja profetian Neitsyt Marialle:

”Vain henkinen ihminen voi kommunikoida enkelin kanssa. Silloin enkeli ja ihminen ovat samalla henkisellä tasolla. Henkinen ihminen yleensä myös näkee enkelien välähdyksiä, mutta ei aina tiedä saaneensa ajatustaan enkeliltä. Enkeli voi tulla vierelle, ottaa ihmisestä hänen lämpöään, jolloin enkeli konkretisoituu ihmisen henkiseen tasoon ja materialisoi ihmiselle ajatuksen eli neuvon tai ilmoituksen, joka kestää noin sekunnin tai hieman alle. Tällaisia henkisiä ihmisiä, jotka saavat ohjausta enkeleiltä, on maapallolla hyvin paljon.” (Latvala, 13.4.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=377>.)

Veikko Latvalan profetia-tietäminen alkoi vähitellen: ”Jotenkin vain alkoi tietää asioita”, hän muistelee. Kohta hän jo antoi neuvoja tuttaville, joiden kautta yhä uusia ihmisiä otti yhteyttä tai tuli kysymään neuvoja. ”Siitä se sitten lähti.”

Vuotta myöhemmin tuli shokki: yhteys ei enää toiminut, sillä Veikko Latvala ei itse aina uskonut ja totellut, mitä hänelle ”ylhäältä” sanottiin. Alkoi hiljainen aika, mutta tuolloin hän ei heti ymmärtänyt, että hänestä otettiin pahoja voimia pois.

”Jokaisessa ihmisessä on pahuutta, mutta Jumalan työssä sellaista, mikä tulee omasta päähänpistosta tai päätelmistä, ei voi olla.”

Veikko Latvala ei kuitenkaan masentunut tai ahdistunut, vaikka yhteys oli tauolla. Hän kertoo, ettei koskaan ole ollut masentunut tai ahdistunut, eikä tiedä, minkälaista se voisi olla, sillä hänellä on aina ollut vahva usko, joka on estänyt vaipumasta toivotomuuteen. Hän kuvailee, että todellinen usko ei ole epävarmuutta tai levottomuutta, vaan siunaavaa rauhaa ja varmuutta sekä toivoa ja elämäniloa. Epäusko ilmenee aina rauhan puutteena, epäilynä kaikkea kohtaan, myös omiin ajatuksiin ja tekemisiin, mikä on epävarmuutta ja luo epätoivoa ja on siten epäuskoa. ”*Raamatun* sana `synti` tarkoittaa epäuskoa Jumalaan”, Latvala muistuttaa. Myös sanan ”siunaus” merkitys on Latvalan mukaan tärkeä ymmärtää:

”Siunauksen merkitys on ihmisille arvoitus. Kun Jumala loi ihmisen, Hän myös siunasi ihmissielun, jolloin antoi heille rauhan ja levollisuuden olon. Siunaus tarkoittaa aina rauhan ja levollisuuden saamista Jumalalta, sillä näin ei tule pahuutta, joka siunauksella karkotetaan. *Herran Siunaus* -rukous on hyvin tärkeä, sillä siunaamalla toisiamme, perhettämme, kotiamme ja itseämme saamme suojaa pahuudelta ja huonoilta tapahtumilta. Siunauksella saamme levollisuutta, että kaikki menee hyvin, eli henkisesti ja ruumiilli-

sesti rauhan siunausta Jumalalta.” (Latvala 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1164>.)

”Kun puhutaan synninpäästöstä, tarkoitetaan: Jumala armahtaa, poistaa epäuskon ja ihminen saa uskon. Kukaan ihminen ei voi päästää toista ihmistä synnistä eli epäuskosta. Kirkossa synninpäästö tarkoittaa kirjoista luentaa, kaunista toivomusta, mutta sielu ei tunne siitä uskon voimakkuutta, sillä uskon lahja on armo ja on yksin Jumalan vallassa.” (Latvala 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1161>.)

Latvala muistuttaa *Raamatun* olevan luonteeltaan henkinen kirja ja opas Jumalan tuntemiseen. Esimerkiksi Mooseksen kirjan kertomus taivaasta satavasta mannasta (2. Moos. 16: 31) on Latvalan mukaan vain vertaus ja tarkoittaa sitä, että Jumalan suohon hengen ravintoa uskon lahjana ihmisille. Tämä Mooseksen kansalla satanut ”manna” on sisäistä tietoisuutta ja ymmärrystä Jumalasta sielussamme, eräänlaista ihanuutta, ihmisen sielun ja Jumalan välistä rakkautta ja sen ilmentymää.

Tapasin Veikko Latvalan vaimoineen sattumalta vuonna 2007 erään yrittäjäystäväni kautta. Latvalan vaimo Oili kertoi, että Veikkoon ottavat yhteyttä ihmiset ympäri maata ja Ruotsia myöten. Ihmisillä on erilaista hätää, sairauksia, omaisia kadoksissa, esineitä hukassa, ratkaisemattomia ongelmia elämässään ja kaikkea muuta. Rouva kertoi, että yleensä ihmiset tulevat heille kotiin avunsaantiin. Kerran heidät pyydettiin vierailulle vanhaan taloon, jossa vasta taloon muuttanut perhe sanoi olevan jonkinlaisen ”kummituksen”, joka kopisteli huoneissa, räpsytteli valoja ja paukutteli paikkoja. Kun Veikko ja Oili Latvala saapuivat talon pihaan, oli kyseinen henkisielu jo odottamassa ja istuskeli verannan kaiteella heilutellen jalkojaan. Veikko puhutteli tuota henkisielua, joka oli kuollut kauan aikaa sitten väkivaltaisesti, mutta kukaan ei ollut siunannut häntä pois, jotta sielu olisi päässyt ylösnousemukseen ja Ikuisuuteen, mistä on aikanaan syntymässä tullutkin. Veikko Latvala selitti tilanteen perheelle, joka ei kuitenkaan nähnyt tuota sieluhahmoa vaan vain vaistosi ja kuuli kopistelut. Sitten kaikki istuutuivat pöydän ääreen ja rukoilivat ja siunasivat tuon sielun, jolloin tuli kylmä tuuli, ja samassa sielu lähti, eikä sen jälkeen talossa ollut enää mitään häiriöitä.

Veikko Latvala kertoi tuon kokemuksensa päätteeksi, että tällaiset siunaamattomat sielut eivät aina pääse pois maanpäällisestä elämästä, joten ne pyrkivät herättämään

huomiota, jotta joku siunaisi ja päästäisi ylösnousemukseen. Ne eivät ole vaaraksi tai uhaksi kenellekään vaan ainoastaan haluavat täältä pois.

”Kaikki ihmissielut pitää aina siunata ruumiillisen kuoleman jälkeen. Ketään ihmistä ei saa tappa, eikä kenelläkään ole oikeutta riistää omaa henkeään, sillä nämä teot ovat rikos Jumalaa kohtaan ja estävät ihmissielun pääsyn Ikuisuuteen, missä sielun paikka kuoleman jälkeen on.”

Veikko Latvala totesi myös, että syntyvän lapsen ympärillä pitäisi aina olla rauhallista, jotta nämä ”maan päälle jääneet sielut” eivät pääsisi lapseen silloin, kun napanuora katkaistaan. Sillä napanuoran katketessa kehoon tarkoitettu ihmisen oma sielu astuu Ikuisuudesta lapseen ja kasvaa tuossa kehossa aikuisuuteen.

”Useampaa sielua keho ei kestä, vaan ihminen ajautuu erilaisiin mielen harhoihin tai saa niin sanottuja sivupersoonia. Maan päälle jääneet sielut pyrkivät aina lapsikehoon, sillä muutoin ne eivät pääsisi pois. Aikanaan kun ihminen kuolee, myös sivusielu pääsee ylösnousemukseen. Jokainen ruumiillisesti kuollut sielu pitää aina siunata ja pyytää Jumalalta armo ja pääsy ylösnousemukseen.

Ihmiset eivät saisi tehdä itsemurhia, sillä Jumala ei ota heitä vastaan, vaan sellaisten sielut jäävät ’kummittelemaan’ maan päälle. Maailmassa on liikaa tällaisia harhailevia sieluja. Sellaisella sielulla ei ole pääsyä ylösnousemukseen, armon valoon, vaan joutuu elämään maan päällä, kunnes pääsee ihmisen syntymässä samaan ruumiilliseen oloon.”

Tältä sivusielulta voi välttyä, jos lapsi otetaan rakkaudella ja rauhallisuudella vastaan. ”Jokainen lapsi pitää ottaa vastaan rakkaudella ja siunata hänet heti syntymästään”, (Ks. myös Latvala 2009, 72). Samainen ohje oli myös saksalaisnunnalla ja profeettana toimineella Hildegard Bingeniläisellä (1098–1179) ”lapsivuoteen rauhoittamisesta ja pirullisista hengistä vaanimassa syntyvän lapsen ympärillä” (Newman 1987, 112–117).

Veikko Latvala miettii, että sielun olemassaolosta hän ei tiennyt paljoakaan ennen profeetan työhön kutsua. ”Tavallinen ihminen ei sellaisia ajattele arkielämän keskellä. On muutakin ajateltavaa niin paljon”, Latvala naurahtaa. Hän korostaa, että jokainen ihminen on sielullinen. Sielutonta ihmistä ei ole ja ihmisen sielu on kuolematon. Sen sijaan eläimillä ei sielua ole, vaan ne ovat tyhjiä, sieluttomia. (Latvala 2008, 56;

3.10.2009, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1>.) Latvala kuvailee sielun olemusta ”tunnekokonaisuudeksi, jolla ajattelemme edesmenneitä rakkaitamme, se mikä heistä jää heidän jälkeensä, ja tämä tunne on todellinen kuva eli totuus ihmisestä. Sielu on ihminen. Jokainen syntyvä sielu eli ihminen herätetään ja pyhitetään ensin.” Tästä syystä Latvalan kirjassa puhutaan Jumalasta myös Herra Sebaotina, sielunelämän herättäjänä (Latvala 2008, 56). *Raamatussa* Herra Sebaot mainitaan ensimmäisen kerran, kun Elkanan vaimo Hanna oli lapseton, joten hän rukoili Herra Sebaotia antamaan hänelle poikalapsen. Näin syntyi profeetta Samuel. (1. Sam. 3: 10–11, 20.)

”Jokainen sielu on Jumalan valo, jonka ihminen saa silloin, kun napanuora katkeaa. Siihen saakka lapsi elää kohdussa äidin sielun varassa, sillä sikiöllä ei ole vielä omaa sielua, vaan vasta syntymässä lapsi saa omansa. Aikanaan kehon kuolemassa sydämen valo sammuu ja sielu matkustaa Taivasten valtakuntaan, missä on muitakin sieluja, Jumalan pyhässä ihanuudessa. Tuo ihanuus on Ikuisuudessa, mitä ihmisen järki tai ymmärrys ei voi käsittää, sillä se paikka on salattu, piilossa tiheässä Armon Valossa, jonne yksikään pahuuden henki ei löydä. Sitä paikkaa tulee ajatella vaikkapa planeettana, jossa on 12 pylvään ylväs Taivaan Temppele, jota vartioivat Pyhä Armon Valo ja vartijat.” (Latvala 15.3.2009, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=52>.)

Aivan vastaava kuvaus löytyy Hildegardilta, joka nimittää samaa paikkaa Edeniksi, jonka portit ovat pimennyksissä ja niitä vartioivat kerubit, jotta pahuus ei sinne löytäisi, sillä se paikka ei ole pilaantunut synnistä (Newman 1987, 120; vrt 1. Moos. 3: 24). Sielu tarkoittaa rakkautta, puhtautta, valoa, Jumalan kuvaa ja tiedollisuutta, elämän avaimia, elämän alkua ja loppua maanpäällisessä elämässä ja ikuista elämää taivasten valtakunnassa eli Ikuisuudessa, Autuudessa (Latvala 2008, 75). Sielu on myös Henki, jossa on Jumalan Henki, joka on kaikkialla ympärillämme, taivaassa ja maan päällä, sillä sielu on Sielussa, yhdeksi Hengeksi syntyneenä: Jumalassa Isässä, Pojassa, Pyhässä Hengessä (Latvala, 2008, 172–173). Latvala ei tunne filosofian tai uskontojen historiaa, mutta täsmälleen sama ajatus on ollut jo kreikkalaisessa viisausmystiikassa, Orfilaisuudessa (n. 500 eKr.), jonka mukaan kaikki elämä alkaa ja on syntynyt Yhdestä Ainoasta, johon se myös aikanaan palaa. Jumaluus on läsnä kaikkialla, kuten myös tuonpuoleinen (Ugo Bianchi 1987, 12). Pythagoralaisuuden (n. 500 eKr.) kautta oppi vaikutti Platonin (n. 428–348 eKr.) ajatteluun, joka toisti Orfeuksen tavoin, että sielu on vankina ihmisruumiissa. Myöhemmin sama toistui Plutarkhosin (n. 46–119 jKr.),

Plotinosin (n. 204–270 jKr.) ja sitä kautta Dionysios Areopagilaiselta (Pseudo-Dionysios n. 400–500 vaihteessa) Augustinuksen (n. 354–430) opetuksiin, häneltä kristinuskoon 1100-luvun lopulle ja sen kukoistuskauden loppuun 1500-luvulle. (Pyy-siäinen 1997, 59–64.) Nyt Veikko Latvala tuo saman asian esiin uudestaan.

Sielu tarkoittaa Latvalan mukaan sydämen valoa, jota lääketiede ei tunne, sillä sitä valoa ei voida kuvata tai nähdä. Sielu on sydämessä, mikä ilmenee sydämellisyytenä tai sydämättömyytenä, ja näin sielu on sydämen tunnetta, eikä tunteetonta sydäntä ole olemassa.

”Sielu tuo mukanaan tunteenvalon, jossa on myös Jumalan valo, joka on ihmisille tuntematon, kunnes Jumala herättää ihmisessä tuon tiedon ja ymmärryksen. Ihmisellä on siten jumalallisuus sydämessä sidottuna tunteisiin, niiden valoon eli sieluun. Tuo sydämen tunnevalo on pimeyttä, sammuksissa niin kauan, kunnes ihmisen ymmärrys Jumalasta Rakkautena ja Hyvyytenä syttyy. Samalla ihmisen rakkaus Totuuteen ja Hyvyyteen saa alkunsa. Tuo ymmärryksen avautuminen on Jumalan suomaa armoa, sillä Jumala on luonut sielun eli ihmisen omaksi kuvakseen.” (vrt. 1. Moos. 1: 26–27.)

Latvala kirjoittaa, että sielu ei voi tuskaa tuntea, vaan vain äly, joka myös on syynä kuolemanpelkoon (Latvala 2009, 56). Älykin on tunnetta, sillä aivoissa ei ole jakoa tunnepuoleen ja järkipuoleen, vaan järki ja tunne ovat yhtä ja samaa tunnetta. Älykyys on perinnöllistä ja perustuu aivosolujen määrään. Hyvin älykkäällä on Latvalan mukaan erittäin nopea signaalitoiminta. Tunteikkuus ja korkea älykyys kulkevat käsi kädessä. (Latvala 18.10.2010, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=703>.) Erotuksena luonteesta sielu poikkeaa siinä, että ihmisen luonne perustuu tunteisiin ja niiden sekoi-tukseen, mikä on aivoissa olevaa elämän kertymän muistia ja liittyy aisteihin ja fyysiseen kehoon sekä niistä syntyviin mielitekoihin ja taipumuksiin. Luonne voi muuttua elämän kuluessa henkisen kehittymisen myötä. Veikko Latvala lisää, että ihmiskunta on sieluina yksilöitä, koska elämä on yksilöllistä tunnekertymää, mutta samalla yhtä kokonaisuutta:

”Sielun tunteminen kasvaa vasta Jumalan tuntemisen myötä. Tieto sielusta kasvaa, kun ihminen tulee tietoiseksi vaikkapa Jumalan suomien ihmetekojen kautta, mutta Jumala opettaa ihmistä ymmärtämään sielua muutoinkin. Ihmiskunta on yksi ainoa sielu ja on

kokonaisuutena yhdessä ainoassa sielussa eli Jumalassa. Mutta tämä ei vielä ole Kolminaisuutta, vaan kokonaisuutta.”

Myös Søren Kierkegaard puhui tästä äärettömän ja äärellisen yhdistymisestä ihmisessä (Kierkegaard 1998, 307), samoin Ken Wilber, joka kuvaa tarkasti ihmissielun kehittymistä ymmärtämään tuo hienosyisin aineettomuus, Henki, joka paljastaa itsensä ja näyttäytyy sielulle sisäisenä säteenä, ikuisen ja loputtoman kirkkauden muodossa. Tämä Pyhyys, Tarkkailija, Jumala, on sisäisesti jokaisessa ihmisessä. Mitä syvemmillä sisäisessä kehityksessä edetään, sitä kirkkaammin tuo Valo sisällämme loistaa. Tämä hienosyinen aineettomuus on kaiken todellisuuden ydin, todellista kaikelle mikä on ja on kaikki mitä on, ja jokainen on ja elää vain siinä. Tuo Valon kohtaaminen on ihmissielun henkisen kehittymisen päätepiste, jossa ei ole enää omaa Minää tai Miel-tä, vaan vain ajattomuus, puhdas läsnäolo Jumalassa, josta jokainen sielu saa alkunsa ja elää elämänsä siinä, tietoisena siitä tai ei. Vain mystikoilla eli profeetoilla, kuten Buddhalla ja Jeesuksella, tämä Jumalan läsnäolossa oleminen on täydellistä. (Wilber 2009, 215; 291–293.) Veikko Latvala sanoo Buddhasta ja Jeesuksesta:

”Buddha oli henkilö, joka edusti alkuperäistä täydellistä uskoa, eli uskoa, jossa oli täydellisyys, Jumalan Valo ja Jumalan Uskollisuus. Buddha oli profeetta. Jeesuksen syntymän aikoihin, kun Jeesuksen elämänvaihe alkoi, buddhalaisuus tuli ja meni. Jeesus toi oikean uskon, mikä tarkoittaa: ”Jumalani Valkeuteni”, jolloin usko on puhdas buddhalaisuus.” (Latvala 10.9.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=628>.)

Veikko Latvala korostaa, että jokainen ihmissielu on kuolematon. Sielu tulee ihmisruumiiseen syntymässä ja pysyy siinä hengen avulla, kunnes henki lähtee ja sielu poistuu ruumiin kuolemassa. Tämä tarkoittaa sitä, että ruumiista poistuessaan sielu ikään kuin hälventyy, sillä sielun maisema muuttuu:

”Ylösousemuksella tarkoitetaan valtakunnan muutosta, se on muuttomatka. Ruumiillisessa kuolemassa sielu poistuu, kun keho jäähtyy. Menee noin 10 tuntia, kun sielu on muuttanut ylös. Siellä matkalla sielu on Pyhän Hengen tavoiteltavissa, sillä sielu ei ole vielä täysin ylösnoussut. Mitään Pyhää Pietaria ei ole sielua vastaanottamassa, mikä on kirjailijoiden ja vitsiniekkojen sepitelmää. Sielu matkustaa kymmenen vuorokautta, sitten Ikuisuus ottaa sen vastaan. Ikuisuus on paikka: siellä loistavat taivaalliset valot ja siellä on sielun lepo. Kuolemassa sielun maisema muuttuu, mutta sielu ei oikein tajua

uutta oloaan vielä, ei tunne itseään tuossa kehottomassa olotilassa, olo on vieras. Sielu on hämmentynyt tuosta tunteesta. Mitään äkkilähtöä ei koskaan ole, sillä sitä sielu ei kestäisi. Kun sielu on tottunut uuteen oloonsa ja tajuaa, ettei ole enää kehossaan, alkaa sielun matka Valkeuteen, Ikuisuuteen. Matkansa aikana sielu saa syntinsä anteeksi, epäusko poistetaan ja sielu muuttuu hyvydeksi, jossa sen todellinen olomuoto on. Ikuisuuteen ei voi muutoin päästä. Kaikissa ihmissieluissa on tuo hyvyys olemassa, mikä ilmenee hyvyyden kaipuuna ja tarpeena maallisen elämän aikana sekä lapsessa viattomuutena. Ateistikin on vain epäuskoinen, joka ei luota Jumalaan, vaan on kuten henkilö, joka ei usko, että joen ylittävällä silta kestää painoa. Ylösnousemus on täyden armon saamisen paikka. Sitten sielu nousee lepoon Hyvydessä. Siellä sielu sitten on ja elää.”

Ihmisen sielua voisi kuvata eräänlaiseksi valokuituyhteydeksi, jota kautta olemme kytketty Jumalaan, Kaikkietävään Viisauden Valoon, halusimmepa tai emme. Linja ymmärrykseen avataan Jumalan armosta, jos sielu itse siihen uskonsa turvin pyrkii tai jos Jumala itse etsii ja herättää sielun yhteyteensä, kuten Veikko Latvalan kohdalla. Latvalan yhteys Jumalan profetioihin eli tiedoksiantoihin on kuin super-ADSL-liittymä, jota kautta Kaikkietävän koko Internet ja hakukone ovat hänen käytettävissänsä. Veikko Latvalan tietämisen ”kykyä” ovat tarvinneet ihmiset mitä erilaisimmissa ongelmissaan, myös viranomaiset ja poliitikot. Hän ei ryhdy kenenkään elämää ennustelemaan tai lottonumeroita jakamaan eikä osallistu uskonopillisiin kiistoihin, koska ”ne ovat ihmismielen viritelmää ja epäuskoa eikä Jumalan totuutta”.

Uteliaisuuttani kyselin keväällä 2007 kadonneesta pikkutyöstä Madeleine McCann:stä. Veikko Latvala kertoili yksityiskohtia sieppaajista, tytön elinolosuhteista ja päivän tekemisistä, leikeistä, ulkonäöstä, vaivoista, olinpaikoista ja niiden muutoksista. Tyttö olisi voitu löytää, mutta valitettavasti Latvalan antamia tietoja ei tuolloin otettu todesta. Koska tarjottuun apuun ei vastattu, kiellettiin Veikko Latvalaa enää puuttumasta asiaan ilman vanhempien tahtoa ja suostumusta tai viranomaisten pyyntöä, joten asia jäi. Tämä tarkoittaa Latvalan mukaan sitä, että alaikäisen kohdalla vain vanhemmilla tai viranomaisilla on oikeus pyytää ja saada tarkkoja tietoja ongelmatilanteissa. Puolisoillakaan ei aina ole oikeutta tiedustella toinen toistensa tekemisiä eikä aikuisten lastensa asioista ollenkaan. ”Aina tarvitaan ihmisen oma suostumus, jotta läheisen asiaa voi tiedustella. Häätapaukset ovat eri asia. Silloin voi apua pyytää”, Latvala muistuttaa. Kukaan ulkopuolinen ei voi mennä häneltä tiedustelemaan jonkun toisen ihmisen asioita ilman ihmisen omaa suostumusta tai ilman erityistä syytä, sillä

”totuus annetaan aina ylhäältä”. Veikko Latvala painottaa, että se, joka väittää olevansa profeetta ja sitten jakelee ”saamiaan tietoja” ihmisille ilman henkilöiden omaa pyyntöä, ei ole Jumalan profeetta, vaan jokin muu syöttää väärää tietoa. Tai tämä ”jakeleja” voi olla kokonaan oman mielikuvittelunsa varassa elävä henkilö ja jakaa pelkiä omia luulojaan. Latvala korostaa, että profeetaksi ei voi opiskella eikä Jumalan lahjan haltijaksi voi pyrkiä itsekkäin keinoin. Kukaan ei voi alkaa profetoida omasta halustaan, sillä Jumala itse valitsee, kenet sanansaattajakseen haluaa. (Latvala 15.3.2010 <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=339>.) Vain Jumala profetoi. Ihminen voi olla ainoastaan Jumalan profetoinnin kohde, mutta ihminen ei koskaan voi olla profetoinnin lähde. (Latvala 3.8.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1112>.)

Minä ja monet muut Veikko Latvalaan tutustuneet ovat huomanneet mielenkiintoisen ilmiön: kun hänen läheisyyteensä menee, katoavat kaikki omat ongelmat ja aiotut kysymykset mielestä välittömästi, sillä hänestä hehkuu jokin erityinen rauha ja levollisuus, tulee hyvin iloinen ja onnellinen olo. Vastaavasti, kun joku kiihkeä, vaikkapa uskonopillisia asioita tenttaava henkilö on Veikko Latvalan läheisyydessä, ajautuu tuo henkilö suunnattomaan raivon ja vihan valtaan. Olen ollut tuollaisessa tilanteessa muutamaan kertaan ja hämmästellyt tätä ”henkien kohtaamista”. Veikko Latvala on ollut noissa tilanteissa koko ajan rauhallinen. Ihmiset myös pelkäävät häntä, tai oikeastaan hänen näkemisensä kykyä, sillä kuten jo kirkkoisä Augustinus (354–430) havaitsi, ihmiset pelkäävät ”paljastuvansa” (Augustinus 1981, 302). Veikko Latvala naurahti kysymykselleni tästä ja sanoi, että hän vain vastaa kysymykseen, kun joku ihminen kysyy, ja antaa Jumalalta saamansa vastauksen siihen kysymykseen. Myönän itsekin kerran sortuneeni tuohon näkemispelkoon: mieheni sairastellessa halusin tietää Veikko Latvalalta, miten tietty terveystilaa koskeva ongelma voidaan ratkaista, joten puin sairausvuoteella makaavalle miehelleni parempaa ylle ja kampasin hiukset, jotta ”ilkesin” soittaa Latvalalle – olihan hän nähnyt pikku-Madeleinenkin leikit niin selvästi. Jälkeenpäin nauroimme tuolle hölmöydelleni, koska mitään ”katselua” ei tapahtu, jos ihminen tiedustelee asioita puhelimitse.

”Myöskään hurmostilassa koetut näyt tai kuullut asiat eivät kuulu profetiaan”, Veikko Latvala huomauttaa, mistä Latvalan lisäksi ovat varoitelleet muutkin kirjaprofeetat, kuten Hildegard Bingeniläinen (1098–1179), Ramon Llull (n. 1232–1315), Ristin Johannes (Juan De la Cruz, 1542–1591) ja Emanuel Swedenborg (1688–1772), jotka it-

se eivät koskaan vastaanottaneet tietoja hurmoksessa. Tällainen käytös on oman mielen tuottamaan hengellistä nautintoa ja aistien ylivitystilaa (Ks. Teinonen & Teinonen 1990, 34–37.) Ristin Johannes nimittää hurmoksia metsästäviä ”hengellisiksi irstailijoiksi”, koska hurmos on tyypillistä melankoliaan taipuvaisen ja omassa murheissaan kieriskelevän intohimoisen ihmisen käytöstä. Rukouksessa sielu haluaisi Jumalan, joka antaa liikutusta, mutta ihmisen vielä hallitsemattomat aistit haluavat nautintoa, jolloin pahuus pääsee väliin joko vahvistamaan hurmosnautintoa tai lisäämään pelkoja ja syöttämään sen mukaisia ajatuksia. Vain heikkoluonteiset antautuvat hurmoksille ja pyrkivät sen päihdyttävään tilaan jatkuvasti eivätkä ymmärrä kärkeä sitä pois, jotta voisivat edetä Jumalan tuntemiseen, jossa rauha on. (Cruz De la 1983, 43–47.) Veikko Latvala selvittää, että esimerkiksi paholaisnäyt ovat hurmosharhaa, sillä ”ei pahuutta voi katsella silmästä silmään”, vaan nämäkin näyt ovat älyllistä mielikuvaa ja siten hurmostilasta syntyneitä kielteisyyttä. Latvala selittää hurmostilan vaikutuksia:

”Hurmostilaa on voinut edeltää Pyhän Hengen vaikutus, mutta hurmostilan vaikutuksesta alemmat henkivallat ottavat ihmisestä otteen, syöttävät tietoja, joita henkilö ei osaa erottaa oikeasta tiedosta. Tällaisiin tietoihin ei pidä luottaa.” (Latvala 27.3.2001, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=62>.)

Sanoma on Veikko Latvalan mukaan väärä myös silloin, kun profetiaksi sanottu tieto on ”liian antoisa”, sillä sekin on syntynyt uskonnollisuushurmoksessa ja sen aiheuttamassa ”humalassa”, mitä väärin henkien on hyvin helppo käyttää hyväkseen. ”Silloin väärä linja on ollut auki ja väärää tietoa on syötetty.” Hän pohtii, että väärästä lähteestä tuleva tieto voi aiheuttaa vaaroja. Monesti väärä tieto tai hurmos ilmenee ihmisessä vaikkapa ajatuksena, että joku toinen ihminen täytyy tuhota tämän vääräuskoisuuden vuoksi, mihin Veikko Latvala vakavoituu ja kuin silmänräpäyksessä sanoo:

”Tällaiselle tiedolle ei voi pistää Pyhän Hengen leimaa. Tällaista viestiä ei tule lunastaa”, sanoo Herra, sillä Pyhä Henki on häipynyt ja alemman sarjan profetia on ilmestynyt. Armon lahjaa ei ole kenellekään ihmiselle suotu, vaikka hän on uskontunnustuksen antanut. Todellisella profeetalla on aina mahdollisuus täsmentää ennusteita lisää. Kun kutsumus käy ja Jumala armonlahjansa antaa, käyttäytyy henkilö eri tavalla, eikä koskaan hurmoksellisesti.”

Väärää profetiaa on sekin, jos henkilö ottaa vastaan tietoja osittain häiriintyneessä mielentilassa. Ennustukset tulevat silloin oikeata tietä, mutta sitten ihmiselle voi tulla ylireagointia, mikä johtaakin toisenlaiseen profetiaan. Tämä on Latvalan mukaan ”ennustamattomuuden ennustamista”:

”Tällainen ei ole ihan kypsä profeetta, vaan elää pelonsekaisessa tuntemuksessa eikä ole kysynyt tarkennusta vaan sekoittaa asioita. Ihminen on silloin pettänyt Jumalaa sen suhteen, että on lähtenyt liitoon ja on ollut väkinäinen polte olla profeetta ja tehdä ennusteita. Näin on tehnyt moni.”

Väärän profetian merkki on erityisesti se, että ennusteet selitetään *Vanhan Testamentin* tai yleensäkin *Raamatun* kautta, mikä ei liity mitenkään enää 2000-luvun elämään tai tapahtumiin:

”Niin ei tule tehdä. Jumalan ilmoitukset tulevat aina suoraan sielusta sieluun, sydämen ymmärrykseen. Ne koskevat aina nykytulevaa tai jopa 10 000 vuoden kuluttua tapahtuvia asioita maapallolla ja ihmiskunnassa. Lisäksi oikea profeetta selittää asiat selvästi eikä vertauskuvien kautta. Profetian lahjaan liittyy myös ihmetekoja ja ihmeitä, joita pyhitetyn profeetan sallitaan tehdä.”

Lopunajoista ja lopun enteistä julistamiset kuuluvat selkeästi väriin profetioihin, sillä niistä ajoista ei yksikään profeetta saa vielä tietoja, ei kukaan, ei myöskään Veikko Latvala, ”sillä sitä Jumala ei salli ja se on liian kaukaista”. Maapallo loppuu Latvalan mukaan vasta sitten, kun aurinko loppuu, ja siihen menee miljardeja vuosia. Nyt tulee elää vain tätä aikaa.

”Ei saa ennustaa tuhoprofetioita tai lopunaikoja eikä mitään muutakaan tuomiopäiväasioita, sillä sellaiset profetiat ovat aina väärää profetiaa. Nyt omana aikanamme tulee paljon väärää profetiaa, paljon vääriä profeettoja ja uskonnotkin sekoittuvat. On vain yksi usko! Nyt uusia profetioita syntyy kuin sieniä sateella, uusia uskontoja ja totuuksia, jotka kuvataan ihmisille pelon kautta. Ihmisiä pelotellaan ja saadaan mukaan näihin väriin uskomuksiin, jotka ovat sumua, väärää harhauttamista. Tämä tapahtuu seuraavien 10–20 vuoden sisällä. Ei ihmisiä saa profetioiden kautta sekoittaa ja pelotella! Se ei ole Jumalan toimintaa.”

Latvala on hyvin huolestunut näistä ihmisiä pelottelevista ja harhaan johtavista ope-
tuksista, mitkä omassa maassammekin lisääntyvät voimakkaasti lähivuosien aikana.
Tämä johtuu siitä, että ”tulee suuria taloudellisia vaikeuksia, maahanmuuttajia, ja us-
konhätä seuraa näitä ja syntyy paljon uusia uskontoja, niitä myös keksitään tähän ih-
misten hätään”:

”Herkimmät tulevat epävarmoiksi, hyrriksi, koska eivät osaa päättää ja erottaa totuutta,
eikä kuljeta jalat maassa, kun ei oma järki ole kunnossa. On oltava oma järki, jalat
maassa, harkintakykyä. Vaan silti ajaudutaan hurmoksiin. Hurmoshenki ei ole uskoa!
On oltava uskollinen, harkitseva ja tunnollinen. Hurmos on omalähtöistä, itse kehitettyä
eikä se puhu mitään. Aluksi näin tulee joskus tietoakin, mutta ei se ole Jumalan tapa
puhua ihmiselle. Moni vain kuvittelee, että jos onnistut hyvin, tulee hurmos ja saa tie-
toa, mutta se ei ole täydellistä profetiaa eikä oikeaa tietoa – tieto ei kulje oikeaa tietä.
Täydellinen profetia ei vaadi hurmosta.

Mielihyvän kokemisen tunne on aina harhaa. Jumalan suoma armo on vaikuttavaa
varmuutta. Mielihyvä ilmenee aistien virittämänä intona, innokkuutena, euforiana, im-
pulsiiivisuutena ja hurmoksena. Mielihyvää ei voi kontrolloida, eikä se puhu mitään.

Myöskään niin sanottu kielilläpuhuminen, jossa höpötetään ymmärtämättömiä, ei
ole uskoa, vaan hurmosta. Paavalin ilmoittama kielilläpuhuminen tarkoittaa sitä, että
profeetta ymmärtää eri maissa liikkeessaan, mitä ihmiset puhuvat. Pyhä Henki ilmaisee
vieraskielisen puheen sisällön, vaikka profeetta ei itse osaakaan kyseisiä kieliä, vaan ai-
noastaan omaa äidinkieltään.”

Latvalan mukaan ihmisillä on tietoisuutta, jolloin jokin ennustus voi tulla miltä henki-
seltä tasolta tahansa. Hän selvittää, että Jumalan tahdon kuulemisen ja väärän lähteen
kuulemisen ero on siinä, että varsinkaan korvissa kuuluviin ääniin ei pidä luottaa, sillä
ne eivät koskaan ole Jumalalta:

”Jumala puhuu tuntemuksina, käskyt tulevat tuntemuksina myös. Tulee tunne, että
tämä tieto on tosi tai jokin asia on tehtävä, eräänlaisena sydämen käskynä. Jumalan
antama käsky sisältää aina hyvyyden käskyn tai tiedon. Uskon profetia kuuluu aina
suoraan Jumalan valtaistuimesta, eikä se silloin perustu väärään profetiaan.”

Veikko Latvala korostaa, että oikea profetia kuuluu uskoon ja uusiin ihmetekoihin
nykyajassa ja antaa aina näkymiä tulevaisuuteen. Tämä tulevaisuuden ilmoituksiin ja

ajassa tapahtuviin ihmetekoihin perustuva toiminta pitää ymmärtää vain Jumalan heittämillä profeetalle kuuluvaksi ja vain hänelle mahdolliseksi. Profeetta on siten se, joka ”edeltä ilmoittaa”. Myös silloin on kysymyksessä oikea profetia, jolla kutsutaan Jeesus, joka poistaa sairauden, tuskan ja ahdistuksen konkreettisesti. ”Se on oikeaa profetiaa.”

”Profetia on korkein Jumalan armo, minkä ihminen voi Jumalalta saada. Perustana on luja usko, joka ei horju. Se tarkoittaa, että ihmisellä on etuotsan etulohkossa niin sanottu kolmas aivolohko, ”kolmas silmä”, jonka Jumala aktivoi ja se tulee täyteen sydäntä. Siellä loistaa Jumalan valo, eräänlainen fyysinen kirkkaus, joka voidaan todeta aivokuvauksissakin.”

”Jokainen ihminen on profeetta”, Veikko Latvala muistuttaa, ”sillä sielun avulla ihminen voi saada Jumalalta henkilökohtaista ohjausta elämäänsä, jos vain on usko Jumalaan”. Muut ”näkiäjät” eivät kuitenkaan ole oikeita profeettoja. Latvala ottaa esimerkiksi meediat:

”Meediolla voi olla oikeaa näkemystä, jolloin hän on täyden hengen toteuttaja, näkiä, joka tulee silloin lähelle Jumalaa. Tällöin saatu tieto pitää aina tarkistaa, onko se tosi vai epätosi. Tämä tapahtuu niin, että kysyy tiedon antajalta, suostuuko lukemaan *Isä Meidän* -rukouksen yhdessä, ja sitten alkaa lukea sitä. Jos tieto katoaa, on se ollut väärä. Tieto pitää aina varmistaa oikeaksi! Pahuus ei kestä *Isä Meidän* -rukousta, joka on Pojan antama, joten väärä tieto katoaa. Meedioissa on paljon monikanavaisuutta, joten tieto voi olla sekavaa ja epämääräistä tai väärää.”

Mikäli epäilee tietoa valheprofetiaksi, eli jos on epävarma saadusta tiedosta tai tieto on outo, voi sen aina varmistaa *Isä Meidän* -rukouksella. Veikko Latvalan mukaan myös jokaisella profeetalla on pahuus kiusanaan, mikä tarkoittaa väärää ääniä, joten sellaiset pitää karkottaa tällä rukouksella. ”Jumalan totuus ei johdata harhaan.”

Muistamme myös *Raamatusta*, miten Jeesustakin kiusattiin pitkän paaston päätteeksi, jolloin hän oli fyysisesti heikko, mutta vielä kerran pahuus näki tilaisuutensa ja alkoi puhutella Jeesusta sisäisesti lupailen kaikenlaista maailmallista mainetta ja mammonaa (Matt. 4:1–11). Veikko Latvala tarkentaa, että kiusaaja eli pahuus on ihmisen alituisena vaivana, sillä se ei siedä minkäänlaista Hyvyyttä:

”Kiusaaja on eräänlainen itsekkyyks ja ylpeys, jota tuo kiusaava ääni yrittää kohottaa lupaamalla kaikkea kivaa ja ihmiselle mainetta ja menestystä. Tuon äänen kanssa pitää aina menetellä niin, että pyytää sitä yhdessä tunnustamaan *Isä Meidän* -rukous, joka on rukouksista voimallisim, sillä se on Pojan antama turva ihmisille. Vain Pyhällä Miehellä eli Parantajalla ei tätä kiusaajaa enää ole, sillä pahuus ei enää häneen pysty. Kolminaisuus on silloin ainoana ominaisuutena eikä muuta enää ole. Kiusaus tarkoittaa saatanan pelkoa, jolloin ihminen tunnistaa tuon sisäisen pahuuden läsnäolon ja pelästyy. Armo ja pääsy pahuudesta saadaan rukouksella, sillä *Isä Meidän* -rukouksessa ei voi enää mainita sitä. Paha on aina ihmisen asia ja ihmisen riesa, jota ei saa päästää sieluun elämään turmelemaan.”

Myös Hildgardilla oli sama kuvaus pahuuden luonteesta, ja hän mainitsee, että erityisen paljon pahuus vihaa naista tämän äidinrakkauden ja hellyyden kyvyn vuoksi (Newman, 1987, 112). Samoin Ristin Johannes kirjoittaa, että pahuus ei jätä ketään rauhaan, vaan vaanii ja viekoittelee niin kauan kuin ihminen on kehossaan tai ei ole saanut Jumalan armoa tulla Jumalan kaltaisuuteen – täyteen yhteyteen Kaikkietävässä Kolminaisuudessa, eli korotetuksi Pyhän Miehen asemaan, kuten Latvala edellä totesi. Ristin Johanneksen *Pimeä yö* -kirjassa puhutaan, että ihmisen pääsyä Jumalan yhteyteen estävät mielihalut, pahuus ja keholliset aistit (Cruz De la 1983, 18). Juuri aistit ja mielikuviutus voivat antaa pahuudelle vihjeitä käydä ihmissielun kimppuun, mutta viisas sielu pukeutuu uskoon, toivoon ja rakkauteen, joita pahuus ei käsitä. Siksi pahuudelle jää ainoaksi keinoksi yrittää tartuttaa pelkoa, epäilystä ja tuskaa (nyk. stressiä), joista sen tunnistaa. Sielussa on kuitenkin uskon voimasta uutta rauhaa ja varmuutta, riemua ja tietoa, joilla se havaitsee pahuuden keinot ja osaa käskä ne pois. Samoin kiusaaja voi kiertää sielua, koetella, luoda vaivoja ja riehua niin, että sielu kuohuu tuon ryskeen vuoksi. Jumala sallii Enkelin välityksellä pahuudelle nämä teot (Vrt. Latvala 2008, 116, 176–177), sillä armonsoitukset ja palkinnot kiusausten äänien ja houkuttelujen voittamisesta ovat taas uutta ihanuutta, jota Jumala uskollisille sieluille suo. Ristin Johannes selittää, että joskus myös enkeli saa tehtäväkseen näyttää hyviä näkyjä, mutta pahuus tahtoo päästä osalliseksi ja näyttää valhenäkyjä, jotka ovat hyvien kaltaisia, mutta joista syntyy sekasortoa, kauhua ja sielulle piinaa. Se ei kestä kauaa, mutta pelko saattaa jäädä muistiin, kunnes Jumala armostaan korjaa sen pois. (Cruz De la 1983, 187–198.) Veikko Latvala tunnistaa edellä kuvatun ongelman:

”Oman mielikuvituksen pähänpistoihin ei tulisi uskoa tai luottaa liikaa. Oma tahdonvoimaa tulisi hallita ja kyetä alistamaan se Jumalan tahdolle, joka on meissä sisäisesti, mutta jota emme tunne, vaan juuri se meidän tulisi opetella tuntemaan. Jumalan tahtoon ei voi omalla tahdonvoimalla itse alistua, vaan oma itse ja oma mieli ja sen tahto tulee silloin olla poissa. Tämä poistaminen on Jumalan lahja, sillä silloin oma minä puuttuu ja Jumala pyhittää tämän ihmisen itselleen alistamalla ihmisen omaan alaisuuteensa täydellisesti.” (Latvala 30.6.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=519>.)

”Oman tahdon eli älyn ja muistin tuottama profetia on aina väärä, sillä tällainen tieto ei koskaan toteudu. Tavallinen ihminen ei voi erottaa väärää profetiaa oikeasta, sillä väärä on tunnistettava itse. Oikeat profetiat saavat aina paljon vastustajia, mutta syyttäjiinkin on suhtauduttava vain suopeasti, sillä heillä ei vielä ole kykyä erottaa Totuutta, vaikka se heitäkin on koskettanut.”

Matteuksen evankeliumin 8. luvussa (jakeet 1–59) kerrotaan, miten Jeesusta, profeettaa ja Pyhää Miestä, vastustettiin omana aikanaan. Kohtaus alkaa fariseusten aloittamalla kinastelulla siitä, pitääkö avionrikkoja kivittää, kuten Mooseksen laki käskää. Jeesus käskää heittämään kiven vain, jos itse on synnitön. Fariseukset ja kirjanoppi-neet suuttuvat, sillä eivät käsitä lainkaan, mitä Jeesus heille hengellisistä totuuksista, varsinkin synnistä ilmoittaa. Moneen kertaan Jeesus toteaa synnin vain epäuskoksi Isää ja häntä itseään kohtaan Isänsä Totuuden puhujana. Jeesus vielä erikseen kysyy: ”Minkä tähden te ette ymmärrä minun puhettani? Sen tähden, että te ette kärsi kuulla minun sanaani.” Sitten juutalaiset pilkkaavat Jeesusta valehtelijaksi ja vääräksi profeetaksi, koska pitävät profeettoja jo aikaa sitten kuolleina, kuten juutalaisten isä Abrahamkin on jo kuollut. Jeesus sanoo heille: ”Jos minä itse itselleni otan kunnian, niin minun kunniani ei ole mitään. Minun Isäni on se, joka minulle kunnian antaa, hän, josta te sanotte: 'Hän on meidän Jumalamme', ettekä tunne häntä; mutta minä tunnen hänet. Ja jos sanoisin, etten tunne häntä, niin minä olisin valhettelija niin kuin tekin; mutta minä tunnen hänet ja pidän hänen sanansa.”

Niin ennen Jeesusta kuin Jeesuksenkin kokemusten jälkeen jokainen Jumalasta todistava profeetta on joutunut aikalaistensa ankaran vastustuksen kohteeksi: 1100-luvulla Hildegard Bingeniläistä pidettiin pahalaisen riivaamana, häntä vastustivat oman kirkon papisto ja nunnatkin sekä karismaattiset tahot ja hän oli kirjoitustensa ja avunan-

tonsa vuoksi sääntökunnan ja pappien alituudessa tarkkailussa (Newman 1987, 14–15, 34–35, 253). Samoin 1200-luvulla Ramon Llull leimattiin hulluksi ja hänen hengellisiä opetuksiaan vastusti kirkko (Teinonen 1984, 12–13, 17), 1500-luvulla Ristin Johannes kaapattiin ja heitettiin karmeliittaluostarin vankilaan, missä häntä pahoinpideltiin, annettiin kelvotonta ruokaa ja sitäkin liian vähän (Teinonen 1984, 117) ja 1700-luvulla Emanuel Swedenborg koki jatkuvaa kirkon ja pappien vastustusta, koska julisti muun muassa ihmisen valinnanvapautta hengellisissä asioissa ilman kirkollisia dogmeja ja oikoi vääriä raamatuntulkintoja (Swedenborg 1965, 1–4), aivan kuten Veikko Latvalaakin on leimattu uskonnollisten piirissä ”paholaisen palvelijaksi” ja kirjojakaan ei tietyssä kristillisessä mediassa saa mainostaa. Kaikki nämä parjatut profeetat ovat kuitenkin olleet nöyriä Jumalan palvelijoita, mikä ilmenee heidän teksteistään ja puheistaan: jokainen puhuu Jumalan Totuudesta ja Hyvyydestä, Jumalan Armosta ja avusta sekä rakkaudesta, rauhasta ja ilosta, joka olisi saatavilla, jos vain ihmisyyden taipuisi Hyvyyden Äänen kuulemiseen (Ks. esim. Cruz De la 1983, 21).

Mikä sitten estää ihmistä käsittämästä Jumalaa eli sielussamme puhuvaa Hyvyyttä? Espanjalaisprofeetta Ramon Llull (1232–1315) esitti jo keskiajalla, että pahin este Jumalan tuntemiselle on liiallinen oman älyn palvonta ja kirjaviisuus eli oppineisuus, kuten hän pohti tätä ”äly vastaan ymmärrys” -ongelmaa. Llull selitti, että koko luomakunta todistaa Jumalasta itsessään ja että uskonasiat voidaan todistaa jokaiselle, koska ymmärrys on Jumalan valaisua ihmisessä, minkä vuoksi ihminen tajuaa hengellisiä asioita. (Teinonen 1984, 16–17.) Ristin Johanneksen mukaan sielussa on kaksi puolta: henkinen ja aistillinen, joista aistillinen on fyysistä ja ulkoista, mistä käsin mielikuvitus saa alkunsa, ja se taas on sielun henkistä toimintaa. Ihmisen henkinen kyvykkyys liittyy muistiin, ymmärrykseen ja tahtoon (haluavaa pyrkimystä), joiden avulla kaikki henkiset toiminnot eli tiedostaminen, havainnointi, tajuaminen ja tietäminen tapahtuvat. (Cruz De la 1983, 18.) Ramon Llull päätteli, että ihminen koostuu kahdenlaisesta tiedosta: opitusta eli itse hankitusta sekä ymmärryksen kautta sielulle vuodatetusta, joka ylittää kaikessa opitun tiedon mutta antaa sille järjen. Jumala vuodattaa viisauttaan ymmärrykselle, mutta Jumalan antama tieto ylittää ymmärryksen, sillä siinä on aina enemmän tietoa kuin ihminen on oppinut. Vuodatettu tieto tulee sille, joka antautuu Jumalan tahdolle ja rukoukselle. Kun ihminen tahtoo vain opiskella ja hankkia tietoa, katoaa hänessä oleva rakkaus, sillä äly valtaa ajattelun. Jumalasta tietäminen ja Jumalan rakastaminen kuuluvat yhteen, sillä tosi tietoa ei saavuteta il-

man rakkautta, eikä rakkautta ilman tosi tietoa Jumalasta. Llull kiteyttää, että rakastavan Jumalan ja Jumalaa rakastavan ihmissielun liittävät yhteen ihmisen muisti, ymmärrys ja tahto, etteivät sielu ja Jumala voisi erota toisistaan. Jumalan tuntemisen tie huipentuu aina yhtymykseen, jossa Jumala ja sielu ovat ”olemukseltaan yksi todellisuus” tai ”olemus olemuksessa”, kuten Ristin Johannes saman asian kuvailee ja toteaa yhtymyksen olevan sisäistä totuuden näkemistä. (Cruz De la 1983, 18, 16; Teinonen 1984, 18–19.) Ramon Llull joutui opetustensa takia kahnauksiin kirkon kanssa. Hän syytti kirkkoa ja varsinkin silloin Espanjassa valtaa pitäneitä muslimeja harhakäsityksestä, että Pyhä Kolminaisuus olisi kolme jumalaa. Llull yritti selittää, että Kolminaisuus on yksi Totuus, yksi Rakkaus ja Yksi todellinen Jumala, ykseys on kolminaisuudessa ja kolminaisuus yhdessä. (Teinonen 1984, 21.)

Veikko Latvalakin pohtii tätä ihmisälyn ja Jumalallisen Totuuden ymmärtämisen eroa. Hän pitää ongelmaa sielusta tietämisen ja aivojen muistin ja siinä olevan älyllisyyden välisenä asiana: ”Ihmiset eivät tiedä, että heillä on sielu, mutta tietävät, että heillä on äly ja aivot.” Niinpä ihmiskäsitys on rajoittunut yksinomaan aivoihin, mikä ei ole koko totuus ihmisyydestä, sillä jokaisella ihmisellä on sielullista tietoa ja opitua ja älyllistä tietoa:

”Jumala on luonut sielun ja sitä kautta kertoo, mitä ihmisen on tehtävä. Tämä on silloin profetiaa. Älykkäällä ihmisellä on niin sanottua älyllistä päättelyä, mikä tarkoittaa materiaalisia tekoja, ja tieto on silloin kertyneen muistiaineiston avulla syntyvää tietoa. Intuitio on älykkyyttä, mutta hyvin nopeaa älyllistä päättelykykyä. Jotta älyllistä tietoa ja profetiatietoa voidaan jotenkin erotella, niin Jumalan tieto on aina Hyvyyden ja Totuuden paljastavaa tietoa, viisautta. Kun puhutaan ajattelusta, niin profetiatieto eli Jumalan tahdon ilmaisu ilmaistaan aina kertomuksena, ja siinä kerrotaan sanallista tietoa. Tuo tieto eroaa älyn päätelmästä siinä, ettei se ole tuotettu ajattelun voimasta, vaan profetiatiedossa sanotaan, miten asia on.”

”Kaikki viisaus ei ole profeetalla”, Veikko Latvala muistuttaa, sillä ei koskaan voi sanoa niin. ”On vain yksi ymmärrys, mutta ero on siinä, että ymmärtääkö Jumalan vai ei. Mikäli ymmärtää, on osallinen korkeimmasta viisaudesta.” Latvalan mielestä tiedon eli informaation sisällöstä ei välttämättä voi erottaa, onko se älyä vai Jumalalta, sillä sen erotuksen voi tehdä vain profeetta. Älyn tuottama informaatio tai profeetan

kautta saatu informaatio voivat olla yhtä arvokasta. Esimerkkinä tällaisesta on vaikkapa kadonneen ihmisen etsintä. Poliisi voi tehdä johtolankojen perusteella päätelmiä ja löytää kadonneen tai poliisi voi ottaa yhteyden profeettaan, joka ilmoittaa, mistä kadonnut löytyy. Tieto on silloin yhtä arvokasta, vaikka se on tullut eri tavalla. Toinen esimerkki löytyy lääketieteestä: sairaus voidaan todeta ja hoitaa lääketieteellisen ja lääkärin päättelyn avulla tai diagnoosi voidaan kysyä profeetalta ja ohjeet sairauden hoitamiseen, mikä johtaa paranemiseen. ”Vain Pyhä Mies voi parantaa ihmisen kerralla niistäkin sairauksista, joihin profetiatiieto, äly ja lääketiede eivät enää riitä. Tässä on Jumalan voiman ja ihmisen älyn voiman konkreettisin ero.”

Monesti intuitiota sanotaan yliluonnolliseksi ymmärtämiseksi ja jotkut nimittävät itseään ”intuitiivisiksi näkijöiksi”. Veikko Latvala totesi jo edellä, että intuitionkin on pelkkää nopeaa älyä, mutta täsmentää vielä:

”Aivoissa, otsalohkossa hieman vasemmalla on älynystyhermo, joka alkaa keskushermostosta ja vaikuttaa niin, että sitä kautta intuitio aktivoituu ja herkistyy. Se on kuin eräänlainen hermosilmä. Mutta tällä hermonystyllä ja profetialla ei ole mitään tekemistä keskenään. Intuitio on vain hyvin nopeaa älykkyyttä.”

Myös tunne on Latvalan mukaan aina älyä, ”jos ei ole tunnetta, ei ole älyäkään”, hän kuittaa.

” Ihmisellä on kahta tunnetta, joiden välillä tunteet vaihtuvat: joko menee huonosti eli kokee huonouden tunnetta tai menee hyvin ja kokee hyvyyden tunnetta. Tunteet ovat siten yhden tunnetilan muutosta toiseksi. Profeettakin on paketti, jossa on vain sinetti päällä.”

Filosofit ja tiedemiehet selittävät, että jumalallisen ymmärtämisessä voisi olla kysymys korkeammasta tietoisuudesta (mm. Wilber 2009, 215). *Vanhan testamentin* eksegetiikan tutkija Martti Nissinen ihmettelee, mikä on se todellisuus, jossa profeetta elää ja se tietoisuus, jossa tieto on ja josta se annetaan, kun profetiakriittinen David L. Petersen (1997, 2000) on huomauttanut, että juuri tuon kaltainen tietoisuus on ongelmallista, koska profetian vastaanottaja ei voi todistaa viestinsä jumalallista tai ei-

jumalallista alkuperää. Petersen epäilee myös sitä, että onko profetiassa vuorovaikutusta ylipäättään. (Nissinen 2001, 199.)

Veikko Latvala vastaa, että ihmisen tietoisuus on yhtä lailla älyä kuin tunnetta ja siten aivotoimintaa: ”Ihmisen tietoisuus on älykkyyttä ja muuttuu sen mukaan, mitä ihminen elämässään oppii ja osaa. Tietoisuus on osaamista. Jos on vain neljän seinän sisällä, ei tietoisuus eli osaaminen kasva.” Latvala sanoo, että kaikki oppiminen on hyväksi ja rikastuttaa ihmistä, mutta ”tärkeintä on oppia tuntemaan Jumala, joka on Hyvyys ja Totuus ihmisessä”. Jumalan voi tunnistaa:

”Vain ihmisellä on kyky ajatella ja puhua sanojen avulla, koska ihmisellä on sielu, Jumalalle merkattu yksilöllisyys. Ja koska Jumala on Sana itse eli sanapuhumisen alkusyy, puhuu Jumala ihmisille sanoilla – ei koskaan unien kautta.”

Jumala ei näytä näkyjä unitilassa, vaan Veikko Latvalan mukaan todelliseen näkyyn yhdistyy aina henkilön puhuttelua (vrt. 2. Moos. 3: 2). Tällaisessa näyssä ihminen on täysin hereillä ja ymmärtää näkemänsä ja siihen liittyvän puhuttelun sanoina. Kaikki sanat ovat Latvalan mukaan tunnetta, tunnesymboleja: jokainen sana ilmaisee jotakin tunnetta, jonka avulla ihminen kykenee sisäisesti erottamaan hyvän ja toden pahasta ja väärästä. (Latvala 4.8.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=557>.) Latvala korostaa, että Jumalan puhuttelu ja siihen liittyvä näky nähdään sielun kautta, sisäisin silmin. Tämä näkytietous on Jumalan rakkauden osoitusta sielua kohtaan. Jumala kommunikoi sielulle niin, että viisautta läpäisee kaiken ja valaisee asiat ymmärrykseen, jolloin mikä tahansa asia oikeasta tai väärästä ymmärretään selvemmin kuin koskaan, mikä on hengellistä valoa ja tietoa (Cruz De la 1983, 123–124). Tässä tietämisessä on mukana rakkaus, joka on sielullista ja hyvin runsasta Jumalan tuntemista, jolla erotetaan jumalallinen sisältö inhimillisistä asioista, joista sielu ei muutoin mitään tietäisi (Cruz De la 1983, 128).

Filosofi Hannes Nykänen erottelee sielun rakkauden ja aistillisen rakkauden niin, että vain aistillinen rakkaus voidaan kuvailla sanoin, ja vain se aiheuttaa omistamisen tarvetta, ja vain aistillista rakkautta voidaan näytellä ja imitoida. Sielullista rakkautta on sielussa oleva totuus, mikä on sielun rehellisyyden kykyä, sillä sitä ei voida näytellä tai imitoida. Nämä tekijät paljastavat sielun, joka hälyttää omatunnon, äänen, jonka

havaitsemme syyllisyytenä. (Nykänen 2002, 257–258.) Näin rakkaus sisältää totuuden ja totuus rakkauden, joka on sielussa ja sen ominaisuus. Sielullisessa rakkaudessa on aina mukana jokin iloa tai myötätuntoa tuottava tunne. Vain aito rakkaus, joka on hyvyyttä, voi koskettaa ihmisen sydäntä, sillä se edustaa totuutta, johon omatunto on sidottu. (Nykänen 2002, 258–262.)

Veikko Latvala huomauttaa, että omatunto on vain älyn ääntä, moraalista itesyytelyä, eikä sielulla ja omatunnon moraalialyllä ole mitään tekemistä keskenään, koska sielussa on viisautta, joka on aina lahjaa Jumalalta:

”Ihmisellä on äly, joka on aina henkilökohtaista moraalista älyä. Omatunto saa alkunsa keskushermoston aivosoluista, kuten muukin älyllinen ajattelu. Joskus omatunto voi joutua ristiriitaan ihmisen oman tahdon kanssa. Silloin ihminen ei osaa kuunnella oman älynsä moraalista ohjausta, vaan on sortunut tyhmyyteen ja saa siitä moraalista itesyytelyä. Heikko omatunto tarkoittaa, että ihminen on pelokas tai väistelevä ja mielialat vaihtelevat paljon. Rötöstelijöillä ei ole omatuntoa. Vahvan omatunnon omaavat henkilöt ovat älykkäitä moraalisesti. He osaavat kuunnella omatuntoaan, tehdä sen mukaan ja siksi heitä pidetään viisaina.

Omatunnolla ei ole mitään tekemistä sielun kanssa, sillä nämä kaksi ovat erillisiä. Omatunto ei ole kosketuksissa sieluun. Äly ja sielu eivät ole kosketuksissa toisiinsa. Älyllinen tarkoittaa opittua viisautta ja tietoa ja on varastoituneena aivoihin. Äly on aina keuhollista aivojen toimintaa, joka katoaa ruumiin kuolemassa.

Sielu on ihmisen kuolematon minuus, ja siihen on sisältyneenä hengellinen viisaus, joka saadaan Jumalalta armona, sanallisina sanoina, Jumalan tahdosta, ja se on korkeampaa viisautta ja tietoa.” (Latvala 16.4.2010, <http://www.pyhiaviisauksia.fi/?p=395>.)

Uskonnollisissa ilmiöissä puhutaan hyvin paljon Hengestä ja hengistä. Veikko Latvala toteaa, että eri tason henkiä on olemassa paljon, joten voidaan siis puhua hengen tasoista, kuten Ken Wilber esitti holarkia-teoriaansa yhteydessä (Luku 1.2.). Tavallisesti ihmiset puhuvat eksytyksen hengestä, toivon, totuuden, rakkauden tai pahuuden hengestä. Veikko Latvala naurahtaa näille määritteille mutta varoittaa sotkemasta käsitteitä sielu ja henki toisiinsa, sillä sielu tarkoittaa ihmistä, mutta henki on jotain muuta:

”Henki-sanana voi liittää vaikka pahoinvointiin, jos niin halutaan. Henki on kaikkialla. Silloin ihmisellä on jokin kanava auki eli sielun lukko aukeaa. Ihminen voi alkaa palvoa

vaikka saatanaa, jolloin henkilö altistuu saatanan profeetaksi. Jos sielu retkahtaa tällaisen kynnyksen yli, vie tuo henki sielun mennessään. Saatana tekee näistä sieluista alemman tason silmäkääntäjiä, parantajia, selvännäkijöitä tai jopa meedioita, joilla on myös oma mielikuvitus mukana näissä näkemisissä. Nämä kyseiset henkikyvyt kykenevät liikkumaan vain oman älyn alueella, mutta samalla sielu ottaa vastaan pahoja henkiä, jotka tuovat mukanaan uskomusta, että henkilö on kaikkivoipa ja tietää olevinaan kaiken. Tällä ihmisellä tiedoista puuttuu Totuus, sillä hänellä ei ole linkkiä Totuuden Antajaan. He ovat eräänlaisia kuivia oksia.

Profeetassa puhuu myös Henki, mikä ei tarkoita tavanomaista hengitystä, vaan profeetan sielussa on Pyhä Henki, joka on Jumalan Henki, Totuuden Henki. Pyhä Henki on vain profeetalla, sillä silloin ihminen ei korota itseään muiden yläpuolelle, vaan toimii täydesti Jumalan tahdon mukaan ja auttaa Totuuden ja Hyvyyden tahdosta ihmisiä. Totuus ja Hyvyys ovat aina Jumalan antamaa lahjaa ihmisille.”

Sielulla ja chakroilla ei myöskään ole yhteyttä toisiinsa. Veikko Latvala sanoo, ettei Jumala chakroja tunne, vaan niillä vain kuvataan ihmisyyden tilaa. Latvala täsmentää:

”Chakroiksi sanotaan ihmisen hyvää tahtoa, mikä tarkoittaa ihmisen itsensä tavoittelemaa hyvyyttä. Chakra on vain sanonta. Näitä chakroja eli eri tasoja ei ole olemassa, vaan ovat kuvausta siitä hyvyydestä ja sen määrästä, mikä ihmisellä on toisia ihmisiä kohtaan – eräänlaista hyvyyden tavoittelemisen filosofiaa.”

Tieteen kannalta käsitteet hyvä ja huono tai oikea ja väärä ovat ongelmallisia, mutta uskoon ja Jumalaan ne liittyvät olennaisesti, sillä niiden luonne on tunnettava, jotta Jumalan voi tuntea. Veikko Latvala katsoo, että nämä käsitteet ovat normaalia sielullista ymmärrystä jokaisessa ihmisessä, sillä ne ovat Jumalan tahtoa ihmisen ajattelussa ja teoissa. Tästä syystä ne ovat niin arkipäiväisiä, ettei niitä voi tieteellisiksi faktoiksi edes lukea.

”Jumala on Hyvyys itse. Jumala on Totuus itse. Jumala ihmisessä ilmenee näissä kahdessa. Ihminen haluaa itseään kohdeltavan hyvin. Ihminen edellyttää muilta rehellisyyttä itseään kohtaan. Tällä tavoin oikea toiminta ja väärä toiminta tulevat esiin. Ihminen on tarkoitettu rehellisyyteen ja hyvyyteen toisiaan kohtaan.”

Veikko Latvalan mukaan oikeasta ja väärästä tietäminen tulee vain sitä kautta, että ihminen pyrkii hyvyyteen ja totuuteen kaikessa. Tällaisesta tahdosta ja ymmärryksestä alkaa sielun kehitys vaiheittain Jumalan tuntemiseen. Myös Augustinus totesi: ”Sillä ymmärrys on uskon palkkio. Sen vuoksi, älkää etsikö ymmärrystä, että uskoisitte, vaan uskokaa, että saatte ymmärtää.” (Augustinus 1994, 29.6.)

”Jumala herättää haluamansa sielun ensin tuntemaan itsensä, sitten puhdistaa sen vaiheittain. Ja jos armo suodaan, sinetöi Jumala lopulta profeetukseen, mikä tapahtuu aina armonosoitukseksi ihmisille, helpotukseksi ja totuuden erottamiseksi siitä, mikä ei ole Totuutta ja Totuuden Henkeä – Hyvyyttä ja Hyvyyden Henkeä. Tästä alkaa yhteistyö Jumalan ja profeetan välillä”, Veikko Latvala määrittelee.

Seuraavaksi tarkastellaan niitä henkisen kehityksen vaiheita, joita sielu käy Jumalan tahdosta läpi puhdistuakseen profeetaksi eli sanallisen tiedon vastaanottajaksi ja välittäjäksi.

2.2. Puhdistuminen – armo dialogiin ja viestien välittämiseen

Jotta ihminen voi kasvaa profeetaksi ja vielä profetiakirjoittajaksi, on sielun saatava siihen armo, mikä edellyttää sielun puhdistumista inhimillisistä pahuuksista, kuten epärehellisyydestä, itsekkyydestä ja toisten ihmisten huonosta ja rakkaudettomasta kohtelusta. Jo Mooseksen ensimmäisestä kirjasta alkaen profetiateksteissä keskeisin teema on ihmisen kutsuminen pois pahuuden teiltä ja kehotus kääntyä Jumalan tuntemiseen hyvyyden tekojen avulla (1. Moos. 4: 7). Essealaiset (juutalaislahko, joka eli Qumranin luolissa noin 150 eKr. – 100 jKr.) olivat Mooseksen lain, Tooran ja Profeettojen kirjoitusten pikkutarkkoja toteuttajia (Sollamo 1997, 11–12). Sarianna Metso on kääntänyt essealaisten *Yhdyskuntasäännön* (emt. 21), joka sisältää sääntöjä ja hengellistä opetusta hyvään ja viisaaseen elämään, mihin Viisauden opettajan tuli yhdyskunnan asukkaat opettaa. Kirjakäärö sisältää *Raamatusta* tutun ja myös Zarathustralaisuudessa vaikuttaneen opin kahdesta hengestä ihmisen luontaisena ominaisuutena (Ks. 1. Moos. 2: 17; 4: 7; Sollamo 1997, 24). Iranilaista profeetta Zarathustraa seurannut oppi (n. 1300–900 eKr. – n. 600 jKr.) on monoteistinen. Ylin Jumala on Ahura Mazda (Viisas Jumala), jonka lapsia olivat paha henki (Angra Mainyu) ja Pyhä Henki

(Spenta Mainyu). Daivat olivat demoneja eli ihmisen pahoja ajatuksia kuvaavia pahuuksia. Ikuista hyvyyttä ovat hyvä ajatus, paras totuus, tavoiteltava herruus, pyhä hurskaus, kokonaisuus ja kuolemattomuus. Ikuinen hyvyys vaati puhtautta sanoissa ja teoissa, hyvyyttä ja valoa sekä välttämään pimeyttä ja pahuutta, sillä näihin ihmisellä on vapaa tahto. Kun ihminen kuolee, viipyy sielu eräänlaisessa välitilassa, jossa hyveellinen pääsee osalliseksi paratiisista, mutta pahantekijä saa osansa helvetin tuskista. Zarathustralaisuudessa puhutaan yleisesti sielun ylösnousemisesta. Voimakas monoteismi ja hyvän ja pahan vastakkaisuus, dualismi, on uskonnon ydin. Hyvän Jumalan vastakohta on pahan läsnäolo, ja pimeyden voimat uhmaavat ihmistä alati. Paha kuitenkin toimii vain Jumalan sallimissa puitteissa. (Pyysiäinen 1997, 52–56.)

Jeesuksen ristikuoleman jälkeen syntyneessä kristinuskossa on samoja edellä kuvattuja piirteitä. Heprealaiskirjeessä Paavali korostaa, että puhdistuminen hyvyyden harjoittamiseen ja keskinäiseen rakkauteen on sitä uskollisuutta ja kuuliaisuutta, jolla Kristusta, Jumalaa palvellaan (Hepr. 10: 24; 12: 14). Myös qumranilaisille hyvyyttä ja rauhaa korostava ajattelutapa oli totisinta totta. Kuten myöhemmin kristinuskossa, myös heidän ajattelussaan ihmisen sielu edustaa jumalallista ylikuonnollista henkeä, josta kaikki se, mikä ihmisessä on jumalallista, kuten totuus, rakkaus ja viisauden valo, on saanut alkunsa. ”Minä” tarkoittaa ihmisen itsekkyyttä ja edustaa pahuuden henkeä, eksytystä ja pimeyttä, ihmisen tahtoa, joka saa alkunsa Minän omahyväisistä pyrkimyksistä. Minä on pahuutta, koska sielu, kuten Hannes Nykänenkin (Nykänen 2002) aiemmin kuvasi, on itsekkyyden takia suljettuna Totuuden Äänen tuntemiselta. Paavali kirjoittaa, että sydän on Jumalan äänen kuulemisen paikka (Hepr. 3: 7–11), mutta epäuskoiset eivät tottele tuota rakkauden tekoihin kehottavaa sydämensä ääntä, vaan ovat paaduttaneet sydämensä eivätkä siksi pääse perille (Hepr. 3: 15–19). Tässä ote Sarianna Metson Qumran-käännöksestä, jossa näiden kahden hengen olemusta ihmisen laatuna selvitetään:

”Tiedon Jumalalta tulee kaikki, mikä on ja mitä tapahtuu. Jumala loi ihmisen hallitsemaan maailmaa, ja Hän asetti ihmiselle kaksi henkeä, joiden avulla ihmisen on vaeltettava tuomioaikaansa asti. Nämä ovat totuuden henki ja eksytyksen henki. Totuus on peräisin valon lähteestä, ja eksytys on peräisin pimeyden lähteestä. Valon ruhtinas hallitsee vanhurskauden lapsia; he vaeltavat valon teillä. Pimeyden enkeli hallitsee eksytyksen lapsia; he vaeltavat pimeyden teillä. Pimeyden enkelin tähden vanhurskauden lapset kulkevat har-

haan, ja kaikki heidän syntinsä, pahat tekonsa, rikkomuksensa ja väärin tekemisensä tapahtuvat hänen hallintavallassaan Jumalan salaisuuksien mukaan, hänen aikaansa asti. Heidän onnettomuutensa ja ahdingon aikansa ovat hänen vihamielisessä hallitusvallassaan. Hänen arpaosansa henget saattavat valon lapset lankeamaan, mutta Israelin Jumala ja Hänen totuutensa enkeli auttavat kaikkia valon lapsia. Jumala itse on luonut sekä valon että pimeyden hengen ja perustanut niiden varaan kaikki teot. (Tämän kaksijakoisuuden laeille perustuu kaikki toiminta, ja kahtalaisen vaelluksen mukaan tulee [tuomio].) Toista henkeä Jumala rakastaa kaikkeen iankaikkisuuteen asti ja on mielistynyt sen tekoihin ikuisesti. Toista henkeä Hän inhoaa suuresti ja sen teitä Hän vihaa iankaikkisesti. (Metso 1997, 25–26.)

Qumranilaisten mukaan, aivan kuten Paavalikin opettaa (1. Kor. 2:10, 12, 16), Jumala ohjaa ihmisen sielussa olevaa henkeä, hyvyyden tahtoa, mutta ihminen itse valitsee kahden hengen laadun väliltä sen, jonka mukaan tahtoo vaeltaa:

”Nämä ovat henkien tiet maailmassa: valaista ihmisen sydäntä, tasoittaa hänen eteensä kaikki vanhurskauden ja totuuden tiet, juurruttaa hänen sydämeensä pelko Jumalan sää-döksiä kohtaan, nöyryyden henki, pitkämielisyys, runsas laupeus, ikuinen hyvyys, ymmärrys, käsittäminen, vahva viisaus, joka luottaa kaikkiin Jumalan tekoihin ja turvautuu Hänen suureen armoonsa, tiedon henki kaikissa suunnitelluissa teoissa, kiivaus vanhurskaiden oikeuksien puolesta, pyhä pyrkimys vakaalla mielellä, runsas rakkaus kaikkia totuuden lapsia kohtaan, kunniakas puhtaus, joka inhoaa saastaisia epäjumalia, nöyrä vaellus, joka on harkitsevainen kaikissa asioissa, ja siitä totuudesta vaikeneminen, joka koskee tiedon salaisuuksia. Nämä ovat hengen neuvot totuuden lapsille, jotka ovat maailmassa. Niiden kaikkien palkka, jotka sillä tiellä vaeltavat, on parantuminen, syvä rauha, pitkä ikä, hedelmälliset jälkeläiset, kaikenlainen ikuinen siunaus, ainainen ilo ikuisessa elämässä, kunnian kruunu ja loiston viitta iankaikkisessa valossa.

Eksytyksen tielle kuuluvat ahneus, laiskuus vanhurskauden työssä, pahansuopuus, valheellisuus, ylpeä ja kopea sydän, petturuus, julmuus, runsas jumalattomuus, kärsimättömyys, ylenpalttinen tyhmyys, into röyhkeyteen, kauhistavat teot haureuden hengessä, saastaiset tiet epäpuhtauden palveluksessa, herjaava kieli, sokeat silmät, kuurot korvat, uppiniskainen mieli, kova sydän, joka saa ihmisen vaeltamaan pimeyden teillä, ja pahaan pyrkivä oveluus. Kaikkien niiden rangaistus, jotka sillä tiellä vaeltavat, ovat monet vitsaukset turmion enkelin käsissä, iankaikkinen kadotus kostavan Jumalan vihanpurkauksen kautta, ainainen kauhu ja ikuinen häpeä, tuhoisa häväistys pimeyden tullessa. Kaikki hei-

dän sukupolvensa viettävät aikansa murheellisessa valituksessa ja katkerassa onnettomuudessa, tuhon pimeydessä siihen asti, kunnes heidät tuhotaan täydellisesti, niin ettei heistä jää jäännöstä eikä pelastunutta.” (Metso 1997, 26–27.)

Ikuinen kadotus tarkoittaa qumranilaisille päätymistä maanpäälliseen elämään, tähän pimeyden hengen tyyssijaan ja sen vitsauksiin, kärsimykseen, mikä ansaitaan vaeltamalla pahuuden teillä. Myös Veikko Latvalan mukaan maailma on ihmispahuuden mellastuspaikka, ainoa olemassa oleva helvetti, sillä mitään erillistä kadotusta ei ole:

”Helvetti ei ole missään erillisessä paikassa, jonne jouduttaisiin vasta kuolemamme jälkeen, vaan Helvetti on tuomio ja tuomio syntymä maan päälle, jossa kuolema on. Sillä maanpäällisessä elämässä ihmisen on kärsittävä ja tultava tuntemaan Jumalansa, Luojansa ja Herransa, joka on Ainoa Ikuinen.

Joka ei ymmärrä olevansa Helvetissä, ei hän käsitä pelastusta, joka on usko ylönousemukseen armon kautta; ja se, mikä ylönousee, on sielu, mikä on Jumalan luoma ja Hänen omaisuuttaan, mutta minkä olemme itse oman pahuutemme vuoksi pilanneet ja siksi olemme Jumalan tuomion alla, syösty Helvettiin kärsimään Aatamin ja Eevan kaltaisina, kunnes löydämme sisäisen totuuden, Totuuden ja Rakkauden uskon, jonka saamme vain armosta.

Maanpäällinen elämä ei ole välilaskupaikka, lentokenttä tai muukaan läpikulupaikka, josta joudutaan joko toiseen tai toiseen suuntaan vasta kuolemamme jälkeen ja sen mukaan, mitä tekoja olemme tehneet. On vain yksi suunta, ja se on Jumalan tunteminen, mikä tarkoittaa, että meidän on tässä elämässämme kärsittävä, kunnes armoa anomme ja sitä uskossamme saamme, Häneltä, joka meidät on luonut vapaaseen tahtoon. Kuolemamme maanpäällisestä elämästä vie sielun ylönousemukseen, ja ellemme ole uskossamme totuudellisia, tuomiomme jatkuu ja sielu päättyy Helvettiin, mikä tarkoittaa: tuomituna eroon Jumalasta, maanpäälliseen elämään, kunnes Jumala armonsa antaa. Sillä muuta Helvettiä ei ole.

Niin kauan kuin emme tunne omia pahuuksiamme, emme myöskään löydä katumusta emmekä uskon totuutta ja rakkauden ymmärrystä, vaan tahtomme ohjaa meitä totuuksiin ja rakkauksiin, jotka eivät ole Jumalasta, vaan maailmasta. Siksi elämme ek-syksissä, sokeudessa, omahyväisyydessä, tuomitsijoina, ylpeydessä ja pahoissa teoissa toisia ihmisiä kohtaan. Jeesus antoi käskyn rakastaa lähimmäistä, mikä ei ole vaikeaa, ja mikä tuottaisi rakkauden hedelmää ja lohdutusta ihmisille, mutta miksi emme tahdo edes hyvyyttä toisillemme antaa?

Osoittakaamme armoa toisillemme, sillä vain rakkauden teoilla Helvettimme pahuutta voidaan lieventää. Jokainen tahto uskossa ja teko rakkaudessa lähentää meitä Jumalaan ja Hänen armoonsa.” (Latvala 29.8.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=34>; vrt. Swedenborg 1965, 9–16.)

Emanuel Swedenborg selittää, että uudestisyntynyt on sellainen, jolla on Jumalan armosta uudistunut ymmärrys ja tahto, jolloin ihmisen sielussa on uusi puhdistettu henki, siis sellainen sielu, joka on luotu uudeksi (Ps. 2: 10, Ps. 104: 28, 30; Ps. 102: 18; Jes. 65: 18; Jes. 18: 1, 7; Jes. 16: 20) (Swedenborg 1965, 108–112). Useissa uskonnollisissa ryhmittymissä kuitenkin julistetaan, että maanpäällinen uudestisyntyminen liittyy uskon ratkaisun tekemiseen seurakunnan edessä, mutta tämän Veikko Latvala sanoo olevan väärää opetusta:

”Uskonnollisessa mielessä ei pitäisi puhua uudestisyntymisestä, jota ei tapahdu maanpäällisen elämän aikana, vaikka joku löytääkin uskon Jumalaan. Sellainen ei ole uudestisyntymää, vaan synnistä eli epäuskosta pois kääntymistä. Ihminen eli sielu syntyy uudesti vain uuteen ihmiselämään. Ihmissielun on synnyttävä kolmesti maanpäälliseen elämään, ennen kuin sielu on saanut puhdistuksensa. Tämä on Jumalan tahto, eikä sitä voi kumota millään ihmisväittämillä.” (Latvala 15.3.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=339>.)

Yllättäen Hildegard Bingeniläiselläkin inkarnaatio eli sielun uudestisyntyminen maanpäälliseen elämään oli tiedossa (Newman 1987, 15–17) ja hän viittasi usein Jeesuksen omiin sanoihin (Ilm. 1: 7; 18), minkä takia uskoi vakaasti, että Jeesus tulee syntymään uudelleen maan päälle, minkä Jumala on ilmoittanut myös Latvalan kirjassa (Latvala 2008, 53, 149). Jumala myös ilmoittaa, että materialisoi pahat sielut uudeksi ihmiseksi (Latvala 2008, 151; 2009, 22), sillä jokaisella ihmisellä on synti eli epäpuhdas sielu – siis epäusko Jumalaan (Latvala 2008, 141). Yksi syntymä ei kuitenkaan pelasta sielua iankaikkisuuteen, vaan sielun tulee palata kolmesti maan päälle puhdistumaan, kunnes saa armon Jumalan yhteyteen, Isän ja Pojan kunniaan, Pyhään iankaikkisuuteen, missä ihanuus ei ikinä lopu (Latvala 2009, 22).

Qumranilaiset elivät juuri Jeesuksen syntymää edeltävänä aikana, joten he lukivat innolla Pyhiä kirjoituksia, joissa ennustettiin, että Valon ja Viisauden Opettaja ilmestyi-

si pian ja toisi pelastuksen ihmispahuudesta, jonka on saanut aikaan ihmisen oma ylpeys ja siitä johtuva tyhmyys. Vain Jumala voi sielun Totuudellaan ja Hyydellään pelastaa, minkä Latvalakin edellä totesi. Qumranin kääröissä selvitetään puhdistamista:

”Jumala on kuitenkin ymmärryksensä salaisuuksissa ja suuressa viisauudessaan asettanut rajatun ajan eksytyksen olemassaololle, ja tuomion määräaikana Hän tuhoaa sen ikuisiksi ajoiksi. Vasta sen jälkeen totuus tulee esiin vallitakseen maailmassa ikuisesti, sillä eksytyksen hallitseman ajan se joutuu kulkemaan pahuuden teillä tuomion määräaikaan asti. Sitten Jumala puhdistaa totuudellaan kaikki ihmisten teot ja kirkastaa itselleen osan ihmislapsista. Hän poistaa kaiken eksytyksen hengen heidän sisimmästään ja puhdistaa heidät Pyhällä Hengellä kaikista syyllisistä teoista. Hän vuodattaa heidän päällensä Totuuden Hengen niin kuin puhdistusveden ja puhdistaa heidät kaikista valheellisista kauhistuksista, joissa he ovat joutuneet kulkemaan epäpuhtaassa hengessä. Hän antaa oikeamielisille ymmärrystä korkeimmasta tiedosta ja taivaan lasten viisauudesta ja opettaa nuhteettomasti vaeltavia. Heidät Jumala on valinnut ikuiseen liittoon ja heille kuuluu Aadamin kaikki kunnia. Eksytystä ei enää ole, ja kaikki petolliset teot joutuvat häpeään.

Tähän asti totuuden henki ja eksytyksen henki taistelevat ihmisten sydämissä, ja ihmiset vaeltavat viisauudessa ja tyhmyydessä. Sen mukaan millainen ihmisen perintöosa on totuudessa ja vanhurskaudessa, hän vihaa eksytystä, ja sen mukaan, millainen on hänen osuutensa pahan perintöosassa, jossa hän on tehnyt vääryyttä, hän kammoaa totuutta. Sillä Jumala on asettanut ne tasaveroisiksi osuuksiksi määräaikaan asti ja uuteen luomiseen asti. Hän on tiennyt niiden tekojen vaikutuksesta aikojen alusta ikuisiin aikoihin asti, ja Hän on antanut jokaiselle ihmisen lapselle perinnön kummassakin hengessä, niin että hän tietää hyvän ja pahan. Sillä Jumala määrää jokaisen elävän olennon kohtalon.” (Metso 1997, 27–28.)

Qumranilaisillekin ihmissielun uudelleen maailmaan luomisen syy on oppia tuntemaan hyvä ja paha, kunnes sielu kääntyy Hyvyyden teille, missä Jumala on. Hyvydellä teemme hyvyyttä ja pahuudella pahuutta, kumpaisestakin saamme tahdollista voimaa (Latvala 2009, 37). On eri asia tuntea nämä kaksi kuin vain tietää, mitä ne ovat. Tunteminen tarkoittaa, että sielun on itse elettävä pahuudessa ja saatava sitä osakseen, jotta voi tahtoa siitä pois, mikä onnistuu vain turvautumalla Jumalaan. Veikko Latvala kirjoittaa, että sisäinen pahuus on ihmisissä luontaista ja se tulee maallisesta ja ylpeydestä, kuten sisäinen hyvyyskin on luontaista, koska ihmissielu on

syntyisin taivaallisesta ja Pyhästä Hengestä. Tämä sama tieto toistuu kaikilla muillakin profeetoilla ja erityisen korostuneesti Emanuel Swedenborgilla (*The True Christianity* 1965). Latvalan kirjassa (2008) Jumala kertoo, miten antoi pahuudelle osan ihmissielusta, koska ihminen jatkuvasti pilkkasi Luojaansa. Pahuutta on kahdenlaista, joista vain suurempi eli saatana voi hotkaista ihmissielun, mikäli tämä antautuu sen palvontaan. Pienempi pahuus ihmisessä pelkää sekä Jumalaa että saatanaa. Tämä pienempi pahuus koetaan syyllisyyden tuskana, koska hyvyys ihmisessä ilmoittaa, että tekee väärin. Suurempi pahuus johdattaa ihmisen pahoihin tekoihin, kuten ahneuteen ja petokseen. Vain Jumala voi tämän jatkuvan sisäisen kamppailun ihmisessä lopettaa silloin, kun sielu kääntyy rukouksessa Jumalan puoleen ja ryhtyy hyvyyden harjoittamiseen lähimmäisiään kohtaan. Tästä alkaa sielun puhdistuminen. (Latvala 2008, 49–52; Swedenborg 1965, 109–110.)

”Jokainen ihminen elää johdatuksessa”, Veikko Latvala sanoo, mutta selittää johdatuksen olevan ihmisille tuntematonta. Vaikka ihminen elämänsä aikana tekee pahoja tekoja, johdattaa Jumala ihmistä koko ajan hyvyyttä kohti.

”Ihmisen osana on oppia tuntemaan Hyvyys. Joko se opitaan kantapäähän kautta tai se opitaan kotoa tai muutoin. Vähitellen elämänsä aikana jokainen ihminen saa osakseen hyvyyttä Jumalalta, kunnes oppii tunnistamaan hyvyyden merkityksen itse. Silloin ihminen alkaa kuin itsestään tehdä hyvyyden tekoja.”

Hildegardille Hyvyys eli Caritas oli kaikkein tärkein, sitä todellisinta ihmisyyttä, Sapientiaa, jota kautta ihmissielu saa tuntea Totuuden Jumalan Pyhän Viisauden (Newman, 1987, xxii). Swedenborgin mukaan pelastuksen Jumala on aina ulottuvilla ja odottaa vastaanottamistaan, kunnes ihminen havahtuu ja tunnustaa Hänet Luojakseen, Totuudekseen ja Vapahtajakseen, mistä hetkestä uskon ymmärrys ja sisäinen viisaus alkavat kasvaa kohti sisäistä kirkkautta eli Jumalan Valkeutta. Tällaisista ihmisistä syntyy aina uusi hengellinen Kirkko. Uskon totuudessa elävä yksilö on Swedenborgin mukaan kuin enkeli, joka näkee Herran kaikkialla, minne kasvonsa kääntää, sillä hänessä on hengellinen yhteys taivaallisiin totuuksiin. ”Kaikki Totuus, mikä on uskon ja viisauden lähde, sekä kaikki Hyvyys, missä rakkaus ja lähimmäisenrakkaus ovat, ovat aina lähtöisin Herrasta ja ovat ihmisessä, jossa Herra on.” (Swedenborg 1965, 325–328.)

Qumranilaisille oli selvää, että ihmissielun kärsiminen toteutuu maanpäällisen vaeluksen aikana, sielullisessa pimeydessä. Sielun kohtaamat kärsimykset on kirjattu Jobin kirjaan, jossa Job kertoo, miten Jumala opettaa, korottaa ja alentaa ihmistä: uskosta osattomalle kurjuus on tie pelastukseen, sillä vain ahdingon kautta tullaan Jumala tuntemaan (Job. 36: 5–15). Kuolema tarkoittaa sekä sielun eroamista ihmisruumista fyysisessä kuolemassa mutta myös sielun hengellistä erillään oloa Jumalasta, joka on Rakkauden Valon, Elämän ja Totuuden Henki ihmisessä. Toisin sanoen: ”sielun tulee syntyä maalliseen elämäänsä uudelleen, jossa sielu elää harhassa, totuuden ulkopuolella ja kärsimyksessä pahuuden keskellä, mutta jonka tulee hankkia Jumalalle suotuisia valmiuksia.” (Latvala 2008, 56, 181.)

Veikko Latvala muistuttaa, että itsekkyydestä johtuvan ylpeyden takia ihminen on tyhmä, sillä vain Jumala voi antaa ihmiselle viisautta. (Latvala 17.2.2010 <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=318>). Myös Ristin Johannes kirjoittaa, että ihmisen suurin pahuus on ylpeys, jota Jumala ihmissielussa vihaa, koska ylpeys on ristiriidassa Jumalan tarkoittaman totuuden rakastamisen ja lähimmäisenrakkauden kanssa. Sen sijaan nöyryys Jumalan tahdolle pitää ihmisen totuuden teillä, mutta ylpeys on harhaa ja eksyttää ihmisen pahuuden teille. (Cruz De la 1983, 34–38.) Paavali kuvailee puhdistumisen alkavan siitä, kun Poika Jumalan sädehtivänä kirkkautena (Hepr 1: 3) Kristuksena ilmestyy (Hepr. 9: 28). Tässä näyssä ihminen saa sieluna kulkea läpi Hänen ruumiinsa, joka on kuin väliverho (Hepr. 10: 19). Näin ihmisen synty eli epäusko annetaan anteeksi (Hepr. 10: 18) ja sielun uusi tie kohti Kaikkeinpyhintä voi alkaa (Hepr. 10: 20). Ristin Johannes selittää, että puhdistumisen tie kohti Jumalaa alkaa ensin aistien puhdistamisella, sitten edetään ymmärryksen, muistin ja tahdon puhdistamiseen vaiheittain, Toivon ja Rakkauden avulla. Prosessissa aistilliset halut tulevat merkityksettömiksi, usko vahvistuu, kunnes sielu alkaa saada Jumalan kosketusta, herätteitä ja rakkauden vammoja, jolloin sydän alkaa kaivata Jumalaa. Kaipaus johtuu siitä, että sielu on levoton, jos ei saa Jumalan läsnäolosta vakuutusta ja kokee joutu-neensa hylätyksi. (Cruz De la 1983, 12, 18–19.)

Pimeä Yö -kirjassaan (1983) Ristin Johannes määrittelee hyvin tarkasti niitä sisäisiä pahuuksia ja esteitä, joiden mellastaessa ihmissielu ei kykene löytämään tietä Totuuden ja Rakkauden Valoon ja onnellisuuteen Jumalan yhteydessä, vaikka ihminen ju-

listaisikin olevansa uskossa. Näitä hengellisiä esteitä eli pahuuksia on kuusi: 1) Ylpeys, mikä tarkoittaa nöyryyden puutetta ja intoa alkaa mestaroida muita; 2) Ahneus, mikä tarkoittaa kiitollisuuden puutetta ja ilmenee kiihkona saada kaikenlaista hyvää itselleen; 3) Irstaus, mikä tarkoittaa melankoliaa ja taipumusta pyrkiä liikutuksiin, aistilliseen mielihyvään ja hurmoksiin; 4) Vihamielisyys, mikä johtuu kärsimättömyydestä ja ilmenee toisten puheisiin ja tekemisiin puuttumisena ja arvostelunhaluna; 5) Kohtuuttomuus, mikä tarkoittaa tyytymättömyyttä itseän ja ilmenee itsensä kurittamisena ja siitä saatavana nautintona; 6) Kateus, mikä tarkoittaa rakkaudettomuutta ja kaunaisuutta toisten hengellisen hyvän kokemuksiin ja ilmenee tympääntymisenä omaan edistymiseen ja laiskuutena hyvyyden osoituksiin muille (Cruz De la 1983, 34–56.) Hildegard piti kateutta suurena myrkkynä, sillä kateus ei siedä rakkautta, vaan pyrkii myrkyttämään kaiken kasvun ja raivostuu sitä enemmän, mitä suurempaa kasvu on (Newman 1987, 66–67; Latvala 2008, 181). Pahuus ilmenee ihmisessä vainoavana harhana, jolloin emme kykene hyväksymään mitään hyvää. Toinen pahuuden muoto on kateus, mikä ilmenee pahansuopuutena ja arvosteluna, sillä ihminen voi kadehtia vaikkapa toisen iloisuutta, ahkeruutta, uskollisuutta tai hyviä tekoja. Pahuudesta ovat myös ihmisen harjoittamat rituaalit, sillä sellaiset eivät ole Jumalasta. (Latvala 2008, 103–105.) Ihmistä voivat vaivata myös demonit eli kiusaajat, jotka aiheuttavat sisäisiä pakotteita, omahyväisyyttä, pahoja ajatuksia eli riivausta ja itsetuhoa ja sitä kautta rakkaudettomuutta toisia kohtaan (Latvala 2008, 74, 97). Ydinsanoma kaikissa profeettojen teksteissä on se, että hyvydellä ihminen saavuttaisi onnellisen elämän (mm. Latvala 2008, 2009). Jumala ilmaisee tämän tahtonsa jo 2. Moos. 15: 26, jossa kertoo olevansa Herra ja ihmisen parantaja, jos vain ihminen kuuntelee tarkasti, mitä Hän puhuu ja tekee sen, mikä on Hänen silmissään oikein, jos muistaa Hänen käskynsä ja noudattaa Hänen lakejaan, ei Hän silloin pane ihmiselle mitään vaivoja kärsittäväksi.

Ristin Johannes muistuttaa, kuten Veikko Latvalakin aiemmin jo totesi, että Jumala itse puhdistaa sielun noista edellä kuvatuista pahuuksista aina vaiheittain. Silloin sekä aistit, muisti, tahto ja ymmärrys puhdistuvat toivon ja lähimmäisenrakkauden avulla. Sama tieto toistuu Swedenborgin ja Hildegardin ohjeissa (Newman 1987, 87; Swedenborg 1965, 213–214, 217) kuin myös Jeremialla (Jer. 4: 4, 14), Paavalilla (Gal. 5: 6, 14–26; 6: 15) ja Jeesuksen opetuksissa (Matt. 5–7; Matt. 15: 18, 19). Mitä lähemmäs Jumala vetää ihmisen sielua itseensä, sitä synkempään pimeyteen sielu joutuu, kokee pimeän yön kaltaisen tilan, ja koska Jumala ei vastaa, sielu ahdistuu tuskissaan

ja henkisessä kiirastulessaan, mutta juuri tämä on osoituksena Jumalan läheisyydestä. (Cruz De la 1983, 12–13.)

Qumranilaisilla ja Veikko Latvalan teksteissä on sama tieto, että Jumala yksin on ihmislapsen johdattaja (vrt. Latvala 2008, 173; 2009, 21) ja tuomari, joka omalla totuudellaan puhdistaa osan ihmissieluista itselleen. Vain Jumala voi puhdistaa ihmisen pahat teot ja syyllisyydet Pyhällä Hengellään. Sitten Jumala vuodattaa heidän ylleen Totuuden Hengen ja puhdistaa pois lopun eksytyksen. Lopuksi oikeamieliset saavat ymmärrystä korkeimmasta tiedosta ja taivaan lasten viisaudesta (vrt. Latvala 2008, 179). Ristin Johannes ilmaisee lopputuloksen niin, että puhdistumisen seurauksena sielu ei voi muuta kuin ylistää rakastettuaan. Jumala ohjaa tätä sielua autuuteen, eikä mikään voi sitä estää, sillä sielua kuljettaa itse Rakkaus, ja siinä on rauha ja lepo. Nyt sielu on Valkeudessa, jossa Viisaus on. (Cruz De la 1983, 251–254.) Ihmisen kärsimyksen loppuminen edellyttää oman tahdon kääntämistä Jumalalan armon puoleen. Ihmisen puhdistuminen omasta pahuudestaan on kuitenkin yksin Jumalan aikaansaannosta, armontyötä ja armosta saatua osallisuutta Jumalan Viisaudessa. Puhdistetussa ja pahuudesta vapahdetussa sielussa on ominaisuutena puhdas lähimmäisenrakkaus, jonka määritelmä on *1. Korinttolaiskirjeen* ydin (1. Kor. 13). Apostoli Paavali kuvaillee Rakkautta yllättäen aivan samaan tapaan kuin qumranilaiset aiemmin edellä. Paavali oli ensin pelkkä kirjanoppinut ja paha mies, Saul, joka vainosi ”eriuskoisia” (Apt. 8), ennen kuin Jumala herätti hänet itselleen varsin voimallisella Kristuksen ilmestymisellä ja puhdisti omia tarkoituksiaan varten profeetaksi (Apt. 9) ja korotti vielä Pyhän Miehen eli parantajan asemaan. ”Sana itse puhdisti Paavalin Sanaksi maailmalle” (Latvala 2009, 53).

Kutsu ja muutos puhdistuksen kautta Jumalan työhön profeetaksi tapahtuvat Veikko Latvalan mukaan aina Jumalan aloitteesta ja sielun kautta sisäisesti:

”Ensin alkaa Jumalan pelko. Tämä pelko tarkoittaa sitä, että ihminen haluaa tehdä Jumalan tahdon mukaan. Siinä ihminen kaikesta sielustaan, voimastaan ja mielestään antautuu Jumalalle ja Jumalan tahdolle eikä halua loukata Jumalaa omilla päätelmillään.”

Augustinus kuvaillee *Tunnustukset*-kirjassaan tätä sielussa vellovaa sisäistä kurjuutta ja tuskaa. Hän voivottelee, miten sielu ei tahtoisi loukata Totuutta, vaan haluaisi tehdä

hyvyyttä, mutta ei kykene vaan on viheliäinen kaikessa, vaikka sielun on luonut itse Hyvyyden Valo (Augustinus 1981, 175–203). Augustinus ei ollut kirjaprofeetta eikä saanut kutsua Jumalan ilmoitusten välittäjäksi, vaan puhdistui Totuuden eli Jumalan tuntijaksi, Jumalan Pyhäksi, kuten Veikko Latvala ilmaisee tarkoittaen kaikkia niitä, jotka palvelevat Jumalaa antaumuksella mutta eivät ole profeettoja. Veikko Latvala selventää ”tavallinen ihmisen sielun” ja profeetan sielun eroa sielun kykyjen kautta:

”Tavallisen ihmisen sielu on kuin pisara, jolla elämää eletään. Jumala kuitenkin pystyy toteuttamaan omaa tahtoaan minkä tahansa ihmissielun kautta niin, että vapauttaa sielun pahoista voimista, sillä jokaisessa ihmisessä on pahuutta, mikä on elämän kertymää. Vain lapsen sielu on viaton. Kun Jumala tahtoo puhdistaa jonkun sielun tahtonsa toteuttajaksi, täydellistää Hän tuon sielun polttamalla pois sielusta kaikenlaiset pahuudet. Profeetalla on Jumalan kyky, mikä tarkoittaa, että Jumala itse käyttää tätä valitsemaansa sielua Pyhän Hengen töihin.”

Latvala täsmentää, että profeetan sielun pitää olla synnitön eli kaikista epäuskon pahuuksista puhdistettu ja uskoon vahvistettu. Muutoin ihmisen sielu on aina synnillinen, epäuskoinen, mutta lopulta sielu armahdetaan Jeesuksen Ristiinnaulitun kautta. ”Jeesus Kristus pelastamalla puhdistaa syntiä tekevät, ettekä pety, koska rakkaus saapuu sydämeenne tulisena sieluna” (Latvala 2008, 180). Herramme antaa armolahjoja niille, joita Hän eniten rakastaa (Latvala 2008, 179). Latvala kuvailee profeetan saamaa armoa:

”Profeetalle kaikki synti eli epäusko on annettu anteeksi, eli profeetta on synnitön. Syntiä on vain epäusko Jumalaan. Mitään muuta asiaa ei saa sanoa synniksi, sillä mikään muu kuin epäusko Jumalaan ei ole syntiä. Jos ihminen keksii ja väittää, että jokin muukin on syntiä, tekee hän bluffia ja vie ihmisiä harhaan. On tiedettävä se, että Jumala ei koskaan puhuttele eikä käytä sellaista sielua, jolla on epäuskoa Jumalaan, eli on synnillinen.”

Jumala yksin päättää, kenet tahtoo avukseen puhdistaa. Silti jokainen ihminen saa armoa itselleen ja kokea Jumalan hyvyyttä monin tavoin. Veikko Latvala antaa esimerkin:

”Ihminen voi mennä ehtoolliselle, jolloin siinä Jeesuksen Kristuksen uhrausta muistelllessaan ihminen saa epäuskolleen armon ja hän puhdistuu tuosta epäuskostaan. Tämä

on tärkeää ymmärtää. Ei ole olemassakaan sielua, joka ei armoa saisi tai ei voisi puhdistua epäuskostaan.”

Jeesuskin annettiin epäuskoisten eli syntisten käsiin (Matt. 26: 45; Mark. 14: 41), sillä Hänestä tuli Kristus, jolla on valta ja voima taivaassa ja maan päällä (Matt. 28: 18). Veikko Latvalan kirjassa evankeliumien ydinsisältö ja Jeesuksen rooli ihmisen Vapahtajana, todellisen uskon antajana, on selitetty selkeästi ja ymmärrettävässä muodossa. Jumala puhuttelee ristinkuolemaansa odottavaa Jeesusta ja sanoo, että Jeesus ruumiillistunut pyhimys eikä suurempaa ole maan päälle koskaan tuleva, sillä ristinkuolemansa jälkeen Jeesus tulee elämään ikuisesti Vapahtajana Kristuksena Jumalan Valtakunnassa ja siellä siunaa niitä, jotka Jeesusta rakastavat. Jeesus on oleva Jumalan oikealla puolella, Jumala hahmona vasemmalla, sillä Jumala on kaikkialla taivaassa ja maan päällä, mutta niin, että Jeesus on Kristus, Jumalasta Pyhä Henki ja yhteinen Kolminaisuus. (Latvala 2008, 102.) Veikko Latvala korostaa, että tämä asia on ymmärrettävä: ”Ihmisen on ensin tunnettava Kolminaisuus, Jumala, joka on Isä, Poika, Pyhä Henki. Puhdistuminen tarkoittaa nimenomaan Jumalan tuntemista, Kolminaisuuden ymmärtämistä ja lopulta Kristuksen kohtaamista.” Profetia on Latvalan mukaan Jumalan sielulle antama tieto, mutta profetiahyteys on kokoaikainen armonyhteys Pyhän Hengen kautta, mutta jossa Jumala sanelee asioita tai muutoin puhlee profeettansa kanssa silloin, kun tarve on. Tämä tarkoittaa sitä, että profeetalle tieto annetaan sillä hetkellä, kun tieto tarvitaan. Muutoin profeettakin elää omaa elämänsä, tekee omia töitään ja ajattelee omia asioitaan, jolloin ”tiedon ovi” on kiinni.

Profeetaksi puhdistuminen on Latvalan mukaan aina automaattista, sillä ihminen ei tarvitse mitään kuriharjoituksia tai kieltäytymisiä, vaan ”täytyy vain elää kuuliaisuudessa ja totuudessa”. Ihminen voi alkaa huomioida omia huonoja taipumuksiaan, varsinkin ylpeyden ääntä ja kateuden synnyttämää arvosteluherkkyyttä ja korjata käytöstään harjoittamalla hyvyyttä, mikä Latvalan mukaan tarkoittaa Jumalan tahdon mukaista elämää:

”Tunnollisuus, totuudellisuus ja lähimmäisen rakastaminen ovat hyvin tärkeitä ja niitä tulee harjoittaa aina ja kaikkialla. Kaikki valhe, petos ja vilpillisyys tulee jättää, sillä niistä Jumala vihastuu, ja sielu loittonee pois Jumalasta. Toisen ihmisen pettäminen ja tappaminen ovat pahinta loukkausta Jumalaa kohtaan. Ketään ei saa tappaa, ei ideologi-

sista, uskonnollisista tai mistään muustakaan syystä. Edes kuolemanrangaistuksia Jumala ei hyväksy. Vain sotilaille puolustamistyö rauhan turvaamiseksi on sallittu, mutta kaikki väkivalta edustaa aina ihmispahuutta.”

(Latvala 25.8.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=89>; 24.5.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1020>.)

Jumalan armossa puhdistuminen tarkoittaa sielun sisäistä taistelua, mikä käydään aina edellä kuvattujen hyvyyksien ja pahuuksien välisenä kamppailuna. Veikko Latvala muistelee omaa sisäistä taisteluaan, miten kauheaa se voi olla, sillä silloin tapellaan sielusta. Hän mainitsee muun muassa näyt, joissa saattaa olla henkisen ja fyysisenkin kamppailun tuskaa. Sieluun kohdistunut koettelemus on vain käytävä läpi.

”Ne, jotka ovat saaneet armolahjan tuntea sisäisen hyvyyden ja Jumalan, voivat silloin tunnistaa sielussa vellovan pahuuden. Sen voi myös voittaa. Tämä on aina armoa.”

Veikko Latvala valottaa, miten pahuus alkaa selittää sisäisesti hengellisiä asioita ja alkaa sotkea niitä, jolloin ihminen mieltää ymmärtävänsä asioita ja kokee mielipaloa julistaa niitä totuutena, vaikka tieto on väärää ja vahingollista.

”Väärää tietoa on esimerkiksi se, että puhutaan sielumaailmasta, jota ei ole olemassa. Toinen väärä tieto on vaikkapa se, että puhutaan kadotuksesta ja lopunajoista, joita kumpaakaan ei ole olemassakaan, vaan nämä ovat tyypillistä oman älyn päätelmää eikä Jumalan ilmoittamaa tietoa. Ihmisen sielun pääsyä Jumalan tietoon halutaan estää kaikin tavoin, mikä on hyvin tärkeää ymmärtää.”

Espanjalainen nunna Pyhä Teresa (Teresa de Cepeda y Ahumada, tunnetaan myös nimillä Avilan Teresa ja Jeesuksen Teresa, 1515–1582) oli profeetta Ristin Johanneksen yhteistyökumppani. Teresa tunsu Jumalan hyvin mutta ei ollut kirjaprofeetta eikä saanut saneluina tekstejä kirjoihinsa. *Sisäinen linna* -kirjassaan Pyhä Teresa kuvailee omia kokemuksiaan sielun puhdistumisen vaiheista Jumalan tuntemiseen. Hän selvittää erinomaisen tarkasti näitä Veikko Latvalan mainitsemia sisäisen kamppailun kauhukokemuksia, kun sielu kulkee läpi ”sisäisen linnan seitsemää huoneistoa”, missä pahuus riehuu ja raivoaa eikä tahtoisi laskea sieluparkaa eteenpäin kohti pilkottavaa Viisauden Valoa, Kaikkein Pyhintä eli Jumalaa. Jokaisessa huoneessa sielu kohtaa iljettävyyksiä, rajuja kiusauksia ja kaikenlaista pahuuden vastustusta, sen viekoittelevia

valheita ja petosta, jotka on osattava tunnistaa. Tärkeintä on tunnistaa pahuuden puhuttelut, jotka ilmenevät sielulle aina epäilyinä, hurmoksina, korvissa kuuluvina ääniä sekä melankoliana, joiden kautta se hyökkää sieluparan kimppuun (vrt. Hildegardin varoitukset, Newman 1987, xx; Latvala 2008, 176–177). Näissä koettelemuksissa sielun on oltava kestävä rukouksessa, jolloin se voi paeta niitä ja saada armon ja pääsyn lähemmäksi rakastettua Jumalan Valoa ja Lepoa. Ristin Johanneksen mukaan nämä kiusaukset ja viettelysten tilat tai äänet on käskettävä pois (Teinonen 1983, 46–47), mihin Veikko Latvala antaa konkreettiset keinot: *Isä Meidän* -rukouksen (Latvala 2008, 177) ja *Herran Siunaus* -rukouksen (Latvala 2009, 69), joita kumpaakaan pahuus ei kestä. Veikko Latvala sanoo:

”Kestävyys rukouksessa ei tarkoita sitä, että rukoillaan satoja kertoja päivässä, vaan sitä, etteivät ajatukset vaella missä sattuu. Rukoilevan ihmisen tulee olla nöyrä ja vaatimaton, keskittyä täydellisesti siihen, mitä Jumalalle puhuu, se on kestävää rukousta.

Nöyryys on jatkuvaa suuntautumista Jumalaan. Se ei tarkoita nöyristelyä ihmisten edessä. Itseään tai omaa erinomaisuuttaan täynnä oleva ihminen, katkera, kateellinen, ahne tai vallanhimoinenkaan ei ole nöyrä. Tällaisen ihmisen nöyristää lopulta Jumala. Nöyryyttä on antautuminen rukoukseen ja pyyntöön, että Jumala kuulisi rukoilijaa. Myös ymmärryksen suuntaaminen Jumalan tahtoon ja johdatukseen on oikeaa nöyryyttä. Nöyrä sielu alkaa ymmärtää ja kärsiä oman pahuutensa vuoksi. Tämä johtuu siitä, että Jumala alkaa puhutella sielua ja parantaa sitä pahuudesta. Puhuttelu tapahtuu Pyhän Hengen vaikutuksella. Vähitellen ihminen alkaa ymmärtää yhä enemmän ja tahtoo pysytellä Jumalan armossa, jolloin Pyhä Henki puhdistaa ihmistä sisäisesti. Jumala “korjaa” ihmistä hiljalleen ja korvaa ihmisen “huonon hengen” omalla Pyhällä Hengellään. Näin ihmissielu alkaa saada uutta terveyttä, rauhaa ja iloa. Ihmisen oman “pahan hengen” vaikutus alkaa hitaasti vähentyä ja Jumalan Hengen vaikutus hiljalleen lisääntyä.

Kun ihmisen tahto on suuntautuneena Jumalaan, alkaa Jumala puhua tuolle sielulle entistä selvemmin. Ihminen alkaa kuin vaistomaisesti tuntea itsessään Jumalan hyvyttä, armoa, laupeutta, kauneutta, rakkautta, kiitollisuutta ja muita kauniita tuntemuksia. Sillä seurauksella ihminen alkaa tuntea samanlaista hyvyttä, armoa, laupeutta, kauneutta ja rakkautta kanssaihmissiään ja koko luomakuntaa kohtaan. Ja tämä on merkki ihmisestä, jolla on Jumalan Pyhä Henki sielunsa valona. Jumala on jokaisessa ihmisessä, joko “sulkeutuneen sielun takana kolkuttelemassa” tai sisäisenä sielun valona eli alati kehittyvänä ymmärryksenä ja yhteytenä. Jokainen sielu on jo syntymästään asti Jumalalle kuuluva, sillä Jumalalta ovat peräisin kaikki sielun kyvyt.” (Latvala 15.1.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=269>.)

Nöyryytensä ja vaatimattomuutensa takia Neitsyt Maria sai kunniaukseen Neitsyt-nimityksen, jolla Enkelitkin häntä puhuttelivat (Latvala 2008, 48). Samasta syystä Maria näki enkeleitä ja samalla kuuli heidän puhettaan sisäisesti. Kun Jumala puhutti Mariaa, kaikki pelko väistyi (Latvala 2008, 22). Myös Mooseksesta Jumala ilmoitti, että tämä oli Hänelle mieluinen, koska oli nöyrä, nöyrempi kuin kukaan muu maan päällä (4. Moos. 12: 3). Latvala muistuttaa:

”Enkelitkin voivat olla häiriöksi silloin, kun ihminen herkistyy henkisille asioille. Enkelit avustavat mielellään ja antavat neuvojaan, jos ihminen sellaiselle antautuu. Tämä ei ole Jumalan tahtoa ihmisessä, sillä ihminen on tarkoitettu puhdistuvaksi Jumalan yhteyteen. Muu vie sielua harhaan. Vain arkkienkelillä on valta ohjata sielua.”

Omasta puhdistamisprosessistaan Veikko Latvala kertoo, miten aivan alussa tietäminen tuli kuin selkeinä näkyminä: ”Sitten tuli yhtäkkiä pysähdys ja oli 10 vuotta hiljaista, mutta tuona aikana sydäntä kuunneltiin ja valmisteltiin tulevaan, ohjattiin hiljaa, tietämättä.” Hän itse oli kuitenkin huolissaan, sillä ei nähnyt enää mitään eikä kuullut Jumalaa. Veikko Latvala odotti.

”Yöllä saattoi nähdä jotain. Tunteet olivat välillä pelokkaita, sillä tuli paljon tunnontuskaa, epäilyksiä siitä, mitä oli tehnyt väärin, joten oli paljon itsetutkiskelua ja epäilystä siitä, oliko Jumala läsnä vai ei. Mieltä vaivasi alituinen tuska siitä, oliko Jumala hylännyt.”

Todellinen usko Jumalaan edellyttää niin Veikko Latvalan, Hildegardin, kuin myös Ramon Llullin Ristin Johanneksen ja Swedenborgin mukaan täyttä puhdistumista itsekkyydestä, itsensä palvonnasta. Jumala pudistaa sielua vaiheittain niin kauan, kunnes se antautuu ja nöyrtyy täydellisesti Jumalan tahtoon. Mitä vähemmän sielu tahtoo itselleen, sitä vankempi on usko ja tahto Jumalaan. Ristin Johannes antaa kolme tunnusmerkkiä itsekkyydestä eli pahuudesta puhdistumisen ”pimeään kauteen”:

1. Sielu ei saa silloin lohtua Jumalalta eikä nautintoa mistään maallisesta tai itsekkästä.

2. Kun sielu miettii ja muistaa Jumalaa, syntyy ankara huoli ja piina, että onko suututtanut Jumalan tai eikö osaa palvella enää. Sielu alkaa ahkeroida fyysisesti ja samalla valpastuu yhä enemmän henkisille asioille, oppii ja mietiskelee, rukoilee ja palvelee tällä tavoin Jumalaa, ettei tekisi mitään Jumalan tahdon vastaista. Henkilöön tulee uutta voimaa ja päättäväisyyttä, ja ihminen ryhtyy kaikkeen halukkaasti. Hänestä tulee monipuolisesti aikaansaapa. Samalla sielu alkaa saada sisäistä rauhaa.
3. Sielu ei kykene mietiskelyyn eikä mielikuvitteluun, sillä ne kuuluvat aistien työskentelyyn. Aistit ovat hetken sammuksissa. Ei enää synny mitään luovia töitä, koska sielu saa kokea yhtymistä puhtaampaan henkeen, joka on nyt aktiivinen. Koska aistitoiminta on vajaata, ei henkilö kykene miettimään Jumalaa, mistä alkaa piina ja tunne, että Jumala on hylännyt. Aistien rauhoituttua sielu nauttii levosta ja hiljaisuudesta, sillä Jumala on hengen luona, läsnä, eräänlaisessa pimeydessä, rauhassa. Sielun tulee hyväksyä tuo olotila, sillä nyt Jumala täyttää sielua omalla rakkaudellaan. (Cruz De la 1983, 61–70.)

Ristin Johannes selittää vielä hyvin tarkoin ja monin eri vaihein tapahtuvia käännteitä, joita sielu tuossa pimeydessään kokee: välillä piinaa, tuskaa ja ahdinkoa, välillä niin suurta armoa ja autuutta, että sielu tuntee pakahtuvansa. Mutta mitä suurempi on Jumalan valo sielulle, sitä pimeämmäksi sielu menee ja sitä vähemmän sillä on kykyä, halua, muistia tai kiintymyksiä eikä se ymmärrä mitään. Sielu on valosta sokea. Sen sijaan sielu ymmärtää täydellisesti hengelliset kysymykset oikeasta ja väärästä, selvemmin kuin koskaan, ja tämän valon sielu alkaa oppia itsessään. Viisaus tunkeutuu läpi kaiken ja valaisee asiat ymmärryksellä eikä ymmärrykselle ole rajaa, vaan Jumala osoittaa totuuden ja valaisee sen. (Cruz De la 1983, 123–124.) Rakastava ja viisas valo alkaa polttaa pois kaiken sen, mikä ei ole Jumalasta, kuin tuli polttaa puun (Latvala 2009, 59). Lopulta, ankan kiirastulen läpi käytyään sielun väkevä rakkaus Jumalaan saa voiton, sillä vain rakkaus Jumalaan puhdistaa sielun tietämättömyydestä. Ymmärrys ja tahto yhtyvät sielussa ja sielu täydellistyy Jumalaan. Ristin Johanneksen mukaan kaikki enkelitkin ovat puhdistettu samalla tavoin. (Cruz De la 1983, 143–145.) Daavidin Psalmi 23 (*Herran on minun paimeneneni*) on ylistystä tuosta pimeydestä vapautumiselle.

Sielun puhdistumista seuraa aina Totuudella valaisu (illuminaatio), jossa Jumala pal-kitsee sielun yhtymyksellä Jumalaan, jota nimitti kontemplaatioksi (Cruz De la 1983, 11). Ilman Jumalan tuntemista ei yksikään sielu kykene todelliseen onnellisuuteen, on johtoteemana kaikilla profetoilla, mutta vain vankalle uskolle Jumala näyttäytyy Pyhänä Kolminaisuutena, Kristuksena, joten profetat puhuvat Kristuksesta kuin yhteen ääneen ja täsmälleen samalla tavoin:

”Kristus on nimi, joka tarkoittaa Pyhää Kolminaisuutta, jossa Jumalaa ovat niin Jumala itse, Jeesuksen pyhyys Jumalan Ainokaisena ja Pyhä Henki Jumalan henkenä, joten Jeesus on sieluna pyhitetty Jumalan yhteyteen ja ilmenee Pyhässä Hengessä. Nyt Jeesus on jumalallinen valo, iankaikkisuuden valo ja yhdistyneenä Jumalaan ja Pyhään Henkeen, sillä nämä kolme ovat yhtä ja Jumalan eli saman kolminaisuuden ydin.” (Latvala 17.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=156>.)

Pyhä Teresakin oli osallinen tuosta Kristus-tiedosta ja kuvailee, miten kontemplaati-ossa eli yhtymyksessä, täydellisessä Jumalan ja sielun yhdessäolossa, sielulle näyttäy-tyy intellektuaalisen näyn muodossa ja eräänlaisena totuuden lähestymisenä kaikkein Pyhin Kolminaisuus, kaikki kolme Persoonaa yhdessä, tietynlaisena leimahduksena, joka ensin valtaa hengen kuin tavattoman kirkas pilvi, minkä sielu näkee tietoisuudes-saan. (Vrt. Ps. 19: 8 Herra on paiste; Job. 37: 21 Pelottava kirkkaus; 2. Moos. 13: 21–22 Herra on valaiseva pilvipatsas; 2. Moos. 16: 7 Herra on Kirkkauden voima; 2. Moos. 16: 10 Herran kirkkaus ilmestyy pilvessä; 2. Moos. 19: 9 Minä tulen sakean pilven sisällä luoksesi; 2. Moos. 24: 10 He näkivät Jumalan, joka seiso i safiirikivellä, oli Kirkkaus, Taivas itse). Teresa jatkaa, että Kaikki kolme puhuvat sielulle Yhtenä, auttavat ymmärtämään Isän, Pojan, Pyhän Hengen yhdessä, mikä on Pyhän Kolminai-suuden Kristuksen totuus. Sielu palvoo ja rakastaa tätä oloa, eikä Kolminaisuus jätä sielua, ellei sielu itse jätä sitä. Sielu tuntee tuon yhdessäolon jatkuvasti kaikkialla tou-hutessaan, aina, kun vain kiinnittää siihen huomionsa. Jumala antaa ymmärrystä jat-kuvaan läsnäoloonsa, jottei sielu pelkäisi. Yhtymys tarkoittaa, että Jumala ja sielu ovat yhtä näyssä ja kokemisessa. Tämä henkinen yhteys on avattu sisälle sieluun, jos-ta Jumala ei enää lähde, sillä nyt Jumala on sielun Elämä ja sen Henki ja sen Valo. Sielun sisällä on nyt Joku, jolta sielu saa sielunsa kyvyt. Näillä uusilla kyvyillä sielu palvelee Jumalaa ja Jumalan tahtoa. Vasta nyt sielulla on suuri rauha. Sielu varoo kai-kin tavoin loukkaamasta Jumalaa. Enää se ei joudu hurmoksiin eikä itke itseään tai

surkeuttaan vaikeuksissa, ei epäile eikä pelkää, vaan luottaa Jumalaan kaikin tavoin. Sielua piinaa vain se, ettei kykene omin voimin mihinkään. Silti sielu ei jätä tekemättä mitään, minkä voi tehdä velvollisuudestaan ja Jumalan kunniaksi. Sielu rukoilee kaikkien puolesta, kaikkien jotka sitä vihaavat tai loukkaavat, sillä se ei tunne mitään kielteistä muita kohtaan. Sielu myös tietää, ettei kuolemaa ole, sillä se on nähnyt totuuden. Se haluaa vain omistautua hyville ja Jumalalle hyödylliseen. Sielu on nyt varmuudessa, rakkaudessa, totuudessa ja siksi levossa. Jos sielu herpaantuu tai sortuu vielä heikkouksiin, ihminen kun on, herättää Jumala sen aiemmin kerrotulla tavalla. Jumala opettaa sielua vähitellen uusiin totuuksiin ja tietoihin. (Cepeda de 1981, 220–245; vrt. Underhill 1923, 508.)

Sielun kautta ei siis voida nähdä mitään persoona-Jumalaa, kuten ei fyysisin silminäkään, vaan Veikko Latvalan mukaan Jumala nähdään aina mielen kuvina, esimerkiksi Jumalana taivaassa, mikä ilmenee näkynä Valkeudessa. ”Jeesuskin pitää ajatella Valkeuden hahmoksi istumassa Valkeuden Valtakunnassa, Jumalan oikealla puolella, sillä se on Totuus”, Latvala huomauttaa ja täsmentää:

”Jumala on sisäinen mielen energia sielussa ja Valkeuden Voima, joka on kaikkialla. Jumala on ainoa, joka antaa ihmisille Totuuden ja Hyvyyden, sillä Hän on Totuus ja Hyvyys ja niiden Antaja ihmisessä. Nämä ovat Jumalan lahjaa ihmiselle. ”

Veikko Latvala selvittää, että Jumala puhdistaa profeetan mielen omaan mieleensä ja profeetan tahdon omaan tahtoonsa, jotta nämä kaksi ymmärtävät toisensa samassa rakkaudessa ja samassa totuudessa, jolloin ollaan yhtä samassa valtakunnassa (vrt. Newman 1987, 22; *Isä meidän* -rukous). Ennen profetia-yhteyden lahjaa Veikko Latvalalla oli usko Jumalaan, mutta kun Jumala puhdistaa sielua profeetalliseen työhönsä, tapahtuu samalla uskon muutos, jolloin ”Jumala vahvisti uskoa erilaisten tapahtumien kautta, ja niistä sai varmuutta, uskon vankkuutta”. Latvala korostaa, että vaikka ihminen istuisi vankilassa, voi armon ovi napsahtaa auki ja Jumala antaa tälle henkilölle profeetan lahjan, sillä kaikilla ihmisillä on siihen mahdollisuus. ”Jumala valitsee puolestapuhujansa itse, ei ihminen sitä valintaa voi koskaan tehdä. Kaikilla on sielu ja siksi mahdollisuus tuntea Jumala ja saada armo.” (vrt. Swedenborg 1965, 202: Kaikille on taivas avoinna, sillä kaikki voivat elää Jumalaa rakastaen; 1. Kor. 1: 26: Ajatelkaa, veljet, mitä te olitte, kun teidät kutsuttiin: teissä ei ollut monta ihmisten mielestä

viisasta, ei monta vaikutusvaltaista, ei monta jalosukuista. Hepr. 5: 4: Jumala kutsuu ylipappinsa, kuten kutsui Aaronin.). Ristin Johannes sai profetiana *Pimeän yön* juuri vankeudessa ollessaan. Apostoli Paavali, entinen uskovien vainoaja mutta sitten myös kirjaprofeetta ja parantaja, istui vankeudessa yhtenä, missä kirjoitteli kirjeitään ja profetioitaan eri seurakunnille (Ks. Fil., Ef., Room., Kor.). Jeesuksen opetuslapsista Johannes Kastajakin vangittiin Patmoksen saarelle, missä sai saneluina *Ilmestyskirjan* sisällöt. Hildegard oli tuon tuosta kirkon määräämässä arestissa luostarissaan eikä saanut ottaa vastaan avunpyytäjiä, jona aikana kirjoitti, maalasi ja sävelsi profetioina saamiaan tuotoksia, kunnes välineetkin otettiin välillä pois. Häntä ei myöskään haluttu julistaa pyhimykseksi. (Newman 1987, 14–15.) Vastoinkäymisistään ja kärsimyksistään huolimatta jokainen profeetta harjoitti hyvyyttä ja toteutti Jumalan tahtoa pienimmissäkin toimituksissaan.

Veikko Latvalan mukaan naiset ovat profetoina hyvin harvinaisia, varsinkin kirja-profetoina, mutta heitäkin on ollut:

”Naiset ovat epäuskoisempia eli epäilevyytensä vuoksi helposti lankeavat, ja pyrkimys Jumalan yhteyteen katkeaa. Jumalan tahdosta on näin. Jumala langetti naisen, sillä ei puhdistanut tämän sielua, mikä tarkoittaa Aatamin ja Eevan kohtaloa. Jumala käyttää naisia tahtonsa toteuttamiseksi, sillä naisissa on äidinrakkaus, hyvyys ja siinä Jumalan kunnia. Neitsyt Maria oli Hyvyydessä siunattu ja Pyhä.”

Latvala sanoo, että hyvyyden työt ovat tie Jumalan armoon (vrt. Swedenborg 1965, 185–186; Newman 1987, 16–17). Latvala määrittelee hyveiden laatua ja niiden harjoittamisen luonnetta sekä niille vastaisia toimia:

”Hyveet tarkoittavat sitä, että ihmisellä on rakkautta toista kohtaan. Tämä on kaikista tärkein hyve. Tällä hetkellä ihmisillä ei ole rakkautta toisilleen ollenkaan. Rakkaus on kadonnut, sillä ihmiset elävät mullien elämää. Maailmassa on paljon uskontoja, joihin ihmisiä houkuteltaan. Ei ole kuin yksi usko ja se on usko Jumalaan.

Jumala ei ole koskaan antanut ihmisille lupaa tappaa toisiaan tai tappaa itseään, eikä missään tapauksessa tehdä itsemurhaiskuja. Jumalan Pyhiä ilmoituksia eli profetioita on vääristelty uskonnoiksi, joissa opetetaan tuhoamaan toisia ihmisiä. Kaikki tällaiset uskonnot pitäisi kieltää ja lopettaa, sillä ne eivät ole Jumalasta.”

Kun sielua puhdistetaan Jumalan yhteyteen, seuraa kuuleminen, jossa sielu alkaa tunnistaa Jumalan ääntä sydämessään. Veikko Latvala naurahtaa kysymykselle siitä, miten Jumala alkaa koulia omaansa kuulemaan ääntään:

”Jumala alkaa puhua eli opettaa kuulemaan itseään antamalla ajatuksia, jotka tulevat niin voimakkaina sanoina, että ne voi sydämessään ymmärtää. Kuuleminen tapahtuu ymmärryksen kautta. Jumala vääntää asiaa niin kauan, kunnes ymmärtää ja asia tulee oikein.”

Jobin kirjassa Jumalan ääntä kuvataan vavahduttavaksi, pauhuksi, jylinäksi, ylvääksi, ohjaavaksi, käskeväksi, voimalliseksi, vanhurskaaksi, pelottavaksi ja rakastettavaksi, mutta niille Jumala ei puhu, jotka pitävät itseään viisaina (Job. 37). Jumala puhuu rehellisille sydämeen äänellä, jossa on varoitusta ylpeyden uhkasta, sisäisenä tuskana, totuutena oikeasta ja hyvästä, johdatuksena sekä nuhteluna, kehotuksena hyvyyteen, toivona, levollisuutena, ymmärryksen tietona ja viisautena, ilona ja rakkauden ylistyksenä (Job. 33–36). Pyhä Teresa antaa kirjassaan *Sisäinen Linna* (1981) hyvin havainnolliset tuntomerkit Jumalan äänen eli puheen tunnistamiseksi ja erottamiseksi väärästä kuulemisesta, mikä on tyypillistä sellaiselle, jolla ei ole vielä täyttä armoa erottaa Jumalan Totuutta harhasta:

1. Jumalan puhe on aina lyhyt ilmoitus ja rauhoittava, kuin sanoisi ”älä ole murheellinen” tai ”asia järjestyy”, jolloin sielu vapautuu kaikesta piinasta ja tuskasta sillä hetkellä, ja suuri varmuus valtaa mielen.
2. Sielu alkaa heti kuin itsestään ylistää Jumalaa kiittolisuuden vastauksena.
3. Jumalan sanat eivät katoa mielestä vaan viipyvät mielessä sellaisenaan kauan.
4. Jumalan sanat täyttyvät, toteutuvat aina.
5. Vaikka sielu epäilee, koska pahuus yrittää pelottelullaan estää yhteyden, ei tuo epäily ole koskaan pysyvää, vaan katoaa ja tieto antaa rauhan.
6. Kun sielu tottelee tuota Sydämen Ääntä ja kehotusta hyvyyteen, koituu teko aina suureksi siunaukseksi sekä itselle että Jumalan kunniaksi. Sielulla on aina turvanaan varmuuden kipinä, joten se ei halua olla tottelematta.
7. Kun Jumalan antama tieto osoittautuu todeksi, ylistää sielu Jumalaa kiittolisuudesta. On erittäin vahingollista olla tottelematta Hyvyyden kehotusta hy-

vyyden tekoihin, koska se on pahuuden pyrkimys. Pahuuden todellinen olemus on pelko ja epäily, sillä ne aiheuttavat epäuskoa.

Kuten Veikko Latvalakin aiemmin edellä totesi, myös Teresa korostaa, miten omasta mielikuvituksesta lentävät kuulemiset voi helposti erottaa siitä, että mikään Jumalan puheen vastainen ei koskaan toteudu – yleisimmin erilaiset tuhotiedot ja pelkoja herättävät ”ennustukset” ovat sellaisia. Myös kehotukset väkivaltaan muita kohtaan tulevat aina pahuudesta. Pyhä Teresa painottaa Latvalan tavoin, että Jumala ei ole antanut kenellekään lupaa puuttua toisten sielujen asioihin, koska ne kuuluvat Jumalan toimivaltaan. Lähimmäisenrakkauden työt ovat aina lempeää, hyvyttä ja iloa tuottavaa, eivätkä ne koskaan sisällä pelkoa tai ahdistusta tai mitään piinaa aiheuttavaa. (Cepeda de 1981, 141–147.) Veikko Latvala lisää:

”Usko ei koskaan ole epävarmuutta tai levottomuutta, vaan siunaavaa rauhaa ja varmuutta. Epäusko on aina rauhan puutetta ja epäilyä kaikkea kohtaan, myös omiin tekeisiin, eli epävarmuutta.”

Myös Jumalan näyttämä näky ja puhuttelu voidaan Pyhän Teresan mukaan tunnistaa väärästä näystä. Kun sielu saa Jumalalta osakseen intellektuaalisen näyn, kuten Pyhä Teresa sitä nimittää, näkee sielu selvästi mielensä silmillä ja kuulee sydämessään salaisesti ja tietää varmasti sen saapuneen Jumalalta, sillä juuri näyn vaikutukset antavat siitä varmuuden:

1. Jumalan näyt kuten sanatkin ovat selviä ja konkreettisia, ilmaisu vahvaa ja selvää sekä tunnistettavaa. Mielikuvitus tuottaa pelkkiä sekavia, epäselviä, outoja ja hämäriä näkyjä.
2. Jumalan antama näky ja sanat tulevat aina yllätyksenä. Sielu ei ole koskaan aiemmin kyseistä asiaa ajatellut. Näky ja sanat voivat tulla kesken keskustelun, mutta sanojalle itselleen ne ovat täysin uusia, ja niiden voima on ihmeellinen hyvyys.
3. Jumalan puhuttelussa sielu on näkijä ja kuulija, tiedon vastaanottaja, joka tuottaa hämmästyksen ja varmuuden. Mielikuvituksen tuottamat näyt ja sanat seipittyvät vähitellen ja aina kuulijan itsensä haluamaan muotoon, ja nämä tuottavat sanojalle pelkkää mielihyvää ja ylpeyttä.

4. Jumalan puheessa sanat ja kuvat ovat yksitellen ja erikseenkin niin erilaisia ja täynnä tietoa, ettei sielun ymmärrys kykene vetämään siihen mukaan mitään muuta tai oman älyn tuottamaa tietoa.
5. Jumalan puhuttelussa ymmärretään aina enemmän ja laajemmin kuin sanotaan, ilman sanojakin. Pahuus ei tähän kykene.
6. Jumalan puhuttelussa on aina läsnä suuri rakkauden ja armon saamisen rauha, ja sielu alistuu näyssä kokonaan Jumalalle. Pahuuden puhe vastaavasti aina ylpistää sielua, tuottaa itsekkään mielihyvän tai saattaa epäilykseen, epävarmuuteen, ja usein sielu ajautuu pelkoon, eikä sellainen tieto koskaan toteudu.
7. Sielu ei koskaan kykene kieltäytymään Jumalan näystä ja puhuttelusta, sillä Jumala pysäyttää kaikki muut ajatukset, jotta sielu kohdistaisi huomionsa Jumalan puheeseen. Näin sielu on vain nöyränä ja alistuneena täydellisesti ja yksin Jumalalle. (Cepeda de 1981, 148–151.)

Veikko Latvala selventää tätä sisäistä näkemis-kuulemista siten, että ihmisellä on ”kahdet silmät” ja ”kahdenlaiset korvat”, fyysiset ja sielulliset. Sielullisin silmin nähdään Jumalan antamaa näkytietoa ja sydämen ymmärryksen kautta kuullaan Jumalan sielulle antamaa sanallista tietoa. Tämä tapahtuu yhtäaikaaisesti. Ihminen on sieluna erillinen henkinen olemus fyysisessä olemuksessaan. Sielulliset silmät ilmenevät Latvalan blogissa antamasta tiedosta, kun Pohjois-Karjalan Enossa elokuussa 2010 sattui nuorten äkilliseen kuolemaan johtanut risteyskolari:

”Enon kuolemankolari tapahtui niin nopeasti, että auton sisällä olleet nuoret eivät nähneet rekan tulemista ja siten eivät myöskään tajunneet lainkaan, että tulevat kuolemaan. Kyseiset kuusi nuorta kuolivat fyysisesti heti. Koska nuorten aivot eivät ehtineet rekisteröidä kuolemaa, vaikka fyysisesti ruumiit kuolivat, jäivät näiden nuorten sielut tähän kolaripaikalle leijumaan, sen yläpuolelle ja täysin eläviksi. He eivät itse ymmärtäneet, miksi paikalla oli sellainen touhotus, vaan kykenivät tarkkailemaan muiden häärimistä kuin olisivat itse siinä läsnä. Näin tapahtuu kaikissa äkkikuolemissa. Ja tässä on syy siihen, miksi näissä samoissa paikoissa tapahtuu vastaavanlaisia kolareita aina uudestaan. Edellisten äkkikuolemien sielut eivät pääse ylösnousemukseen, vaan ne voivat leijua ja tarkkailla paikkaa vuosikausia. Nämä sielut edesauttavat siinä, että samassa kohdassa sattuu lisää äkkikuolemia – varsinkin herkimvät ihmiset ovat alttiita vastaanottamaan tuon kutsun. Jokainen äkkikuolemapaikka olisi heti siunattava niin, että sielut siunataan ylösnousemukseen. Tämän voi kuitenkin tehdä vain sellainen henkilö, jolla on vankka

sydämen usko ja uskonyhteys Jumalaan.” (Latvala 19.8.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=585>.)

Veikko Latvalan mukaan profeettana voi olla vain sellainen sielu, joka on täysi, täydellinen ja puhdistettu, eli puhdas rakkaus Jumalan tarkoituksia varten. Jumalan ja oman sielunsa välistä tietämisen yhteyttä hän kuvailee näin:

”Profeetan sielulle Jumala näyttää näkymiä, eräänlaisia kuvauksia, jolloin sielu vapaasti katselee, mitä Jumala tahtoo kulloinkin näyttää. Näin sielu voi ikään kuin liikkua tuossa näkymien maailmassa, missä saa Jumalalta uutta tietoa.”

Tämä näkeminen voi Veikko Latvalan mukaan olla joko mieltävää tai näkevää näkemistä ja kuulemistä, jolloin se mitä mieltää, näkee tai kuulee, on aina täydellistä. ”Ei koskaan epäselvää tai sekavaa”, Latvala huomauttaa. Jos hän ei joskus saa unta, voi Jumalalta pyytää, että ”näytä kuvia”, ja sitten tulee kuvia:

”Nämä kuvat ovat maisemia, kaupunkeja ja luontokuvia, mutta ihmisiä niissä ei koskaan ole. Se on vähän kuin elokuvaa katselisi mielensä silmin.”

Muitakin näkyjä profeetan sielulle voidaan näyttää. Silloin Jumala voi kuljettaa sielua näytettäviin asioihin. Latvala muistuttaa, että ”sielunvaellus” tarkoittaa ainoastaan sitä, että sielulle tällä tavoin näytetään taivaallisia asioita, niin sanottuja Pyhän Hengen tahdollisia kuvia.

”Mutta kukaan ei voi näitä nähdä, ennen kuin sielu on täydellinen ja Jumalan puhdistama. Nämä näyt ovat eräänlaisia voimallisia mielen kuvia, joita katsellaan mielen tasolla, mutta ne ovat voimallisia taivaallisia näkyjä. Ja siinä katselussa sielu on mukana siinä näyssä itsekkin. Silloin ollaan taivaissa, taivaallisessa katselussa.”

Vanhassa testamentissa Herra ilmestyi Aabrahamille usein näkyjen kautta äkillisesti ja rauhoittavasti sanoen: ”Älä pelkää”, minkä jälkeen ilmoitti tiedon (1. Moos. 15: 1, 1. Moos. 17: 1). Moosekselle Herra ilmestyy kirkkautena, puhuttelee nimellä ja ilmaisee kuka on ennen asiansa ilmoittamista (2. Moos. 3: 2; 3: 14; 4: 12). *Ilmestyskirjan* kirjoittaja profeetta Johannes kuvailee teksteissään sielullisten matkojensa tiedonnäkyjä. Myöhemmin varsinkin ruotsalaisen profeetan Emanuel Swedenborgin (1688–

1772) kirjat sisältävät runsaasti tällaisia sisäisin silmin nähtyjä näkymiä, joissa hän on itse sieluna mukana, ”riistetty kehostaan taivaalliseen katseluun”, keskustelee ajan-kohtaisista ja henkisistä asioista ja käyskentelee eri paikoissa näiden enkeliystäviensä kanssa katselemassa erilaisia asioita, joita sitten aukoo ja selittää tarkemmin tekstin edetessä. Swedenborgin kirjat ovat erittäin vaikuttavia ja havainnollisia. (Ks. Swedenborg, *The True Christianity* 1965). Pyhä Teresa, nimitti omia vastaavia sielunvaelluskokemuksiaan ”Hengen lennoksi”. Aivan kuten Veikko Latvalalle tai Swedenborgille Jumalan suomat tiedonnäyt ovat olleet tapa, jolla Jumala ilmaisee itsensä ja tahdonsa, ilmeni tämä kyky Hildegardillakin jo lapsuudesta saakka (Newman 1987, 7–8).

Veikko Latvala kertoo kokeneensa ”sielunvaelluksia” eli sielullisen matkustelun näkemisiä. Myös hän on saanut Jumalan armosta vierailta sekä taivaallisissa maisemissa että maantieteellisissä näkymissä. Yhden esimerkin Latvala mainitsee: 1990-luvun lopulla hänelle näytettiin 11.3.2011 Japanissa tapahtunut maanjäristys ja sitä seurannut tsunami sekä sauhuavat ydinvoimalat, joiden kohtalosta hän on ollut tietoinen siitä saakka. Veikko Latvalan mukaan tämä ennalta näyttäminen on Jumalan armoa ja tapa ilmaista se, mistä Jumala on huolestunut ihmiskunnan tulevaisuudessa. Jumala myös halutessaan sanelee profeetalle kirjallista tietoa tulevaisuudesta ja antaa hyvyyden ehdotuksia tai uutta tietoa siitä, miten ihmiskunta voisi helpottaa omaa olemassaoloaan (Ks. esim. Latvala 2008). Veikko Latvala kiteyttää, että ”Jumalan huoli ja huolenpito ovat aina yhdessä”, mikä ilmenee selvästi Latvalan kirjoistakin. Jumala on ilmaissut huolensa ihmisten itsekkyyden eli pahuuden seurauksista jo *Raamatun* alusta alkaen. Veikko Latvalan blogissakin Jumalan ilmoitukset olivat kuin ”Jumalan Uutisia” erilaisista asioista nykyajassamme. Latvalan mukaan Jumalan ilmoituksissa on mukana aina suurta viisautta. Profetian tarkoituksessa korostuu aina universaali ja ekumeeninen luonne (yleiskirkollinen, ykseyttä korostava; Teinonen 1975, 72) ja koko ihmiskuntaa palveleva rooli. Latvala naurahtaa mutta myöntää ajatuksen, että profeetta on ”Jumalan oma uutistoimisto ja viestintäkanava” koko ihmiskunnalle, joka ei Jumalansa kykene tai tahdo muutoin kuulla.

Vaikka Jumala herättää jonkun profeetakseen, voi Hän ottaa armonsa pois. Näin kävi myös amerikkalaispastori David Wilkersonille (s. 1931), joka sai Jumalan taivaallisen tiedonnäyn maapallon tulevista tapahtumista vuonna 1973, mistä hän kirjoitti kirjan nimeltä *The Vision (Näky, 1974, julkaistu 2001 nimellä Ennustus)*. Erikoista Wilker-

sonin kohdalla on se, että hän ei maininnut Jumalan tahtoneen näitä tietoja julkaistavaksi, vaan selvitti tuossa kirjassaan, miten itse päätti julkaista näkynsä, koska arveli tietojen olevan hyödyksi maailmalle. Tuon kirjan julkaisemisen jälkeen Wilkerson ei enää koskaan saanut Jumalalta mitään näkytietoutta tai profetioita. Lisäksi Wilkerson sotki näkynsä sisältämiä asioita uskonkäsityksiinsä ja tulkitsi sitä *Raamatun* ja varsinkin *Ilmestyskirjan* kautta, joten hän alkoi julistaa lopunaikojen olevan käsillä ja kohdisti voimakkaita hyökkäyksiä muun muassa homoja vastaan. Tässä hän selittää näkyään omalla arvostelevalla tulkinnallaan:

”Herra on hyvin selkeästi näyttänyt minulle, että syy siihen, miksi Hän tekee sen mitä tekee taloudessa, on homoseksuaalisuutta ja luonnottomuuksia suojaavien lainsäädäntömuurien ja muun vastaavan alas repiminen. Näitä Jumalan elämää puolustavia lakeja vastustavat poliitikot, lakimiehet ja muut jäävät kiinni konkursseihin ja taloudellisiin rikoksiin.”

Wilkerson selittää näkynsä tulkinnassa sitäkin, että homoseksuaaleja ja heidän elämäntapaansa palvelevat lait ovat syynä maan tulevaan kurjuuteen. Hän vetoaa Sak. 9. lukuun sanojensa vahvistukseksi. (Wilkerson 2001, 12–19.) Näyn johdosta Wilkerson julistettiin profeetaksi (Ks. http://fi.wikipedia.org/wiki/David_Wilkerson ja http://www.worldchallenge.org/about_david_wilkerson), vaikka hän ei ole koskaan saanut ainoatakaan Jumalan tekstisanelua, vaan on kirjoittanut 22 kirjaa ja hengellisiä tekstejä *Raamatun* tulkintojensa perusteella. Omista päätelmistä kirjoittaminen ei tee Jumalan palvelijasta huonoa, edellyttäen, ettei kirjoittaja tuomitse muita ihmisiä tai riko Jumalan Totuuden ja Lähimmäisenrakkauden vaatimuksen periaatteita, joista aiemmin edellä on kerrottu, vaan toimii täydessä rakkaudessa kaikkia ihmisiä kohtaan riippumatta kenenkään uskonkäsityksistä tai muista piirteistä. Jumalan palvelustyön ja siinä kaikkien ihmissielujen rakastamisen arvo ilmenevät myös vaikkapa Augustinuksen tai Pyhän Teresan teoksissa, vaikka kummallakaan ei ollut kirjaprofeetan armoa. Pyhän Teresan yhteistyökumppani Ristin Johannes sen sijaan sai kaikki teoksensa Jumalan saneluina, kuten profeetat Johannes Kastaja, Hildegard Bingeniläinen, Ramon Llull, Swedenborg ja Latvala myöhemmin. Kaikilla heillä, Latvala mukaan luetuna, on ollut voimakkaita sielullisia vierailunäkyjä tuleviin tapahtumiin, mutta vain Jumalan itsensä luvalla ja sanelulla he ovat niistä puhuneet tai kirjoittaneet.

Veikko Latvalan mukaan Wilkersonin näky on ollut oikea, mutta ”sitten on ollut liiallista itsepyrkimystä profetoida, joten Jumala on lakannut näyttämästä ja puhumasta”. Latvala sanoo, että ”Jumalan näyttämät näyt tapahtuvat aina valvetilassa ja ne jäävät muistiin kauaksi aikaa, mutta jos niitä jälkikäteen alkaa kirjoittaa muistiin, on moni kohta kadonnut ja hämärtynyt, jolloin teksti saa mukaansa kirjoittajan omaa tunneväritystä.” Latvala korostaa, että ”tällainen sielunvaellus Jumalan armon näkyyn ei ole kirjallista sanelua. Kun Jumala haluaa, että jotain tietoa on kirjoitettava, on aloite siihen aina Jumalalta itseltään.”

”Usko on järjen uskoa, sillä järjen vastainen ei ole uskoa, vaan järjettömyyttä”, Latvala määrittelee ja huomauttaa, että Jumala voi joskus kohottaa sielua rukouksessa. Tästä aistiminä voi alkaa kohota hurmaannukseen ja ekstaasiin, mistä syystä nämä sekaavuustilat ovat uskovien keskuudessa yleisiä mutta hyvin vaarallisia, sillä tämänkaltaiset tuntemukset eivät ole enää Jumalasta:

”Jos alkaa ottaa vastaan kaikenlaisia ääniä, neuvoja ja kehotuksia, joita henkistyneet saattavat kuulla, vie se sielun mennessään eikä silloin enää päästä Jumalan yhteyteen. Sellaista on hyvin vaikea auttaa, koska mieli vääristyy ja oma tahto katoaa. Sellainen ihminen jää epätodellisuuden tilaan, eikä tällaisella ole omaa järkeä.”

Hildegard varoitteli samoista vaaroista suojattinunnaansa Schönaun Elisabethia (1129–1165), joka alituisen joutui ”tunnetempauksen” tilaan, minkä takia hänen profetiansa olivat usein väärinä. Elisabeth myös koki jatkuvaa ahdistusta ”enkeliensä sanomia kuunneltuaan”. Oikea Jumalan kuuleminen täsmentyi, kun hän oppi tunnistamaan tilansa, joka johtui itsensä jatkuvasta tarkkailemisesta. (Newman 1987, xx, 39.) Veikko Latvala toteaa: ”Ahdistus kuten `äänetkin´ käsketään pois *Isä meidän* -rukouksella, sillä ne eivät kuulu todelliseen uskoon, Jumalan äänen kuulemiseen.” Pyhä Teresa kirjoittaa, ettei hurmaannus ole uskoa lainkaan, ja erotukseksi siitä opettaa tunnistamaan kolme erilaista Jumalan autuuttamaa sieluntilaa:

1) Liikutus, jota sielu kokee Jumalan sanan tai jonkin hengellisen asian kosketavuuden vuoksi. Näin Jumala liikuttaa sielua auvoiseen tuntoon palavasta rakkaudesta, joka yhdistää nämä kaksi, sielun ja Jumalan. Sielu kokee Jumalan ja suuren Valon, joka on samalla tietoa Jumalasta.

2) Intellektuaaliset näyt, jolloin Jumala paljastaa sielulle salaista tietoa taivaallisista asioista, joita sielu ei kykene jälkikäteen kuvaamaan ja jotka ovat niin yleisiä, ettei niitä voi selittää, mutta koska aistit ovat avoinna, voi niitä koettaa selvittää sanoin. Näyn aikana Jumala ikään kuin sammuttaa sielun pois kehosta eli aistituntemuksista, jotta sielu voi täysin tarkkailla sitä mitä näytetään. Sielu kokee samalla suurinta autuutta ja armon hyvyttä, mille ei löydy vertaa. Silloin sielu on pelkästään rakkauden tahdossaan, mutta näkee ja kokee kaiken, mitä Jumala näyttää. Tämän kokemuksen muisto ei katoa tuntien tai päivienkään jälkeen, vaan säilyy muistoissa selkeänä ja siihen voi aina halutessaan palata.

3) Hengen lento eli kuvallinen katselu tapahtuu, kun Jumala äkkiä vie sielun kiihtyvällä nopeudella näkyyn. Sielu on täysin hereillä ja voi olla omissa toimissaan. Jumala näyttää valon, ei maanpäällisen kaltaisen, vaan silmänräpäyksessä sielulle näytetään erilaisia asioita, joita sielu katselee mutta ei kykenisi elinaikanaan niiden paljoutta kertomaan. Suuria asioita selvitetään näiden kuvallisten katselujen kautta. Kokemus aiheuttaa sen, ettei sielu enää kykene arvostamaan mitään maailman asioita vaan tajuaa Jumalan suuruuden ja kunnian ja haluaa omistautua vain Hänelle ja Hänen tarkoituksilleen.

Hurmos ei tuota mitään edellisten kaltaista eikä ole koskaan kestäväää, vaan on sekavaa, epämääräistä luuloa eikä kestä muistissa elävänä, sillä hurmosnäyt eivät ole suosoinnussa Jumalan rakkauden kanssa. (Cepeda de 1981, 153–167.) Pyhä Teresa selittää, että juuri kuvalliseen näkyyn ja hurmoksen ilmaannuttua ”perkeleen on helppo piiloutua”, siksi se yrittää houkutella sielua tavoittelemaan itse näitä hurmosnäkyjä. Mitä halukkaammin sielu niihin pyrkii, sitä kauemmaksi Jumala sielusta loittonee. (Cepeda de 1981, 200–208). Pyhän Teresan kuvaus hurmoksen haitallisuudesta on mielenkiintoinen suhteessa kirjalliseen luomistyöhön, sillä myös Maurice Blanchot varoitteli kirjailijoita, että hurmohakuisuus on Minän itsekästä riippuvaisuutta tuosta olotilasta ja karkottaa ilmaantumassa olevan teoksen, joka pakenee ilmaantumatta enää koskaan (Blanchot 2003, 85–90).

Pyhän Teresan erottelussa ilmenee, että 1) liikutus-vaikutuksen kautta Jumala auttaa sielua tunnistamaan jumalallista hyvyttä. 2) Intellektuaalisen näyn kautta sielu saa

nähdä jumalallista totuutta. 3) Hengen lentoon liittyvä kuvallinen katselu ilmaisee sielulle sen asian, mistä Jumala tahtoo sielun olevan tietoinen. Mikään näistä kolmesta ei ole kirjallista tai sanallistakaan profetiaa varten, vaan armoa Jumalan äänen ja puhettavan tunnistamiseen, mikä tapahtuu aina yksin Jumalan aloitteesta ja Jumalan valitsemalla hetkellä.

Espanjalainen profeetta Ramon Llull (Ramón Lulio s. n. 1232–1315) sai lempinimen Doctor Illuminatis sen vuoksi, että hän koki voimakkaita Jeesus-näkyjä ja puhutteluja. Hän sai myös kaikki kirjansa, niiden muodon ja järjestyksen valmiina näkyinä jo edeltä käsin (Teinonen 1984, 11–13), aivan kuten kaikki kirjaprofeetat Mooseksesta alkaen (2. Moos. 19–24) sekä Jeesuksen jälkeen: Hildegard Bingeniläinen, edellä mainittu Llull, Ristin Johannes, Emanuel Swedenborg ja Veikko Latvala. Veikko Latvalle sanottiin syykin kirjojen sanelemiselle: ”Jumala tahtoo ilmoittaa Totuuden epäuskoisille, sillä teksti todistaa Jumalasta, joka on ainoa Totuus.” Kirjaprofeettojen tärkeimmät teokset käsittelevät yleensä Pyhää Kolminaisuutta sekä Jumalan yhteyteen pääsemistä, joista esimerkkinä Llullin *Excitatorium mentis ad Deum*, Hildegardin *Scivias* ja Ristin Johanneksen *Pimeä yö*. Useimmilla profeetoilla teokset ovat hengelliseen tai tieteelliseen tietämiseen liittyviä ensyklopedioita, kuten vaikkapa Llullin *Tiedon puu* (1296) (Teinonen 1984, 14–15.) tai Swedenborgin *The True Christianity* (1965) ja Latvalan *Pyhiä ilmoituksia Jeesuksesta, elämästä, tulevasta* (2008).

Veikko Latvalalla Jumalan kuulemisen ja näkemisen kyky sekä sanelun vastaanottaminen ja sen kuvaukset ovat yhteneviä muiden kirjaprofeettojen selvityksiin nähden. Vuonna 1175, tuolloin 77-vuotias Hildegard kirjoitti munkki Guibertille ja kuvasi jo kolmivuotiaana saamansa kokemusta hengellisestä näkemisen, kuulemisen ja tietämisen armostaan näin:

”Jo varhaisessa lapsuudessani, ennen luita, hermoja ja suoniani ja niiden vahvistamista, olin aina nähnyt tämän näyn sielussani, ja näen saman nytkin, kun olen enemmän kuin 70-vuotias. Tässä näyssä sieluni, kuten Jumala sen haluaisi, nousee ylös taivaan aarekkammioon ja muuttuvaan taivaaseen ja levittää itsensä erilaisten ihmisten pariin, vaikkakin he ovat kaukana minusta, kaukaisilla mailla ja paikoissa. Ja koska näen heidät tällä tavoin sielussani, minä myös tarkkailen heitä, ikään kuin kohoavien pilvien mukana, ja muita luotuja asioita. En kuule heitä ulkoisin korvin, enkä käsitä heitä sydämeni ajatuksin

tai millään muulla viiden aistini yhdistelmällä, vaan ainoastaan ja vain sielullani, samalla kun ulkoiset silmäni ovat täysin avoimet. Joten, en ole koskaan vaipunut rukouksessa hurmukseen tai visioissani ekstaasiin, vaan näen ne täydessä valveillaolon tilassa, päivin ja öin. Ja olen jatkuvasti kahlittuna sairauteen ja usein kytkettynä kivun salpaan niin lujasti, että se uhkaa minut tappaa; mutta Jumala on pysynyt minussa tähän saakka. Ja se valo, jonka näen, ei ole tilassa, vaan se on kaukana, paljon kirkkaampi kuin se valo, jota aurinko suo. Enkä voi mitata sen korkeutta tai leveyttä tai laajuuttakaan; ja minä kutsun sitä ”Elävän Valon heijastumaksi”. Ja kuten aurinko, kuu ja tähdet heijastuvat vedessä, niin myös kirjoitukset, seremoniat, hyveet, ja tietyt ihmisten toimet saavat muotonsa minussa ja hehkuvat niissä. Joten, mitä tahansa minä olen nähnyt, oppinut tässä näyssä, jää se minun muistiini pitkäksi ajaksi, niin että kun minä olen sen nähnyt tai kuullut, muistan minä sen; ja minä näen, kuulen ja tiedän sen kaiken yhdellä kertaa, ja siinä samassa minä opin sen mitä minä tiedän. Mutta se mitä minä en näe, en minä myöskään tiedä, sillä minua ei ole opetettu, vaan yksinkertaisesti minua on opetettu kuinka luetaan. Ja se, mitä minä kirjoitan, on sitä, mitä minä näen ja kuulen näyssäni. En kirjoita mitään muita sanoja kuin niitä, jotka kuulen, ja ne sanat minä kirjoitan ylös hiomattomalla latinalla juuri niin kuin minä ne kuulen näyssäni, sillä minua ei tässä näyssäni ole opetettu kirjoittamaan kuin filosofit kirjoittavat. Ja sanat tässä näyssäni eivät ole sanoja kuten sanat, jotka purkautuvat ihmissuusta, vaan kuin loistava liekki, tai, ajelehtiva pilvi kirkkaalla taivaalla. Sen enempää en tunnista tämän valon muotoa kuin en voi suoraan tuijottaa aurinkoakaan. Joskus – ei kuitenkaan usein – minä näen tässä valossa toisenkin valon, jota kutsun ”Eläväksi Valoksi”. Enkä voi kuvailla milloin ja miten minä sen näen, mutta kun minä sen näen, kaikki murhe ja piinaava ahdinko jättävät minut, joten silloin oloni on kuin nuoren tytön eikä lainkaan kuin vanhan naisen. Mutta koska jatkuva sairaus, josta kärsin, väsyttää minut, enkä jaksa kirjoittaa, mitä nuo näyt ja sanat minulle ilmoittavat. Kun minun sieluni maismaa ja näkee ne, olen niin muuntunut, kuten voisin sanoa, unohdan kaikki kipuni ja ongelmani. Ja kun minä näen ja kuulen asioita näyssä, minun sieluni juo niitä kuin lähteestä, joka pysyy täytenä ja loputtomana. Milloinkaan ei sieluni ole hätäntynyt tuosta valosta, jota kutsun Elävän Valon heijastukseksi, ja minä näen sen kuin tuijottaisin tähdetöntä taivasta hohtavassa pilvessä. Minä näen siinä ne asiat, joista säännöllisesti puhun, ja minä vastaan kirjeenvaihtajilleni tässä Elävän Valon säteilyssä.” (Newman 1987, 6–7.) (Tekijän käännös.)

Profeettojen tavoin monet Jumalan Pyhät ovat kuvanneet sielunsa kautta näkemistä ja oloa tuossa Valkeuden tiedossa. Augustinus selitti, että ihmisen sielu kuuluu Valkeudelle ja sen Valolle (Augustinus 1981, 175–203) ja että sielu ja Kolminaisuus ovat yk-

si ja sama Henki tuossa Valkeudessa, jonne sielu pääsee vain uskon kautta, kurottamalla siihen toivon avulla, odottaen ja rukoillen, kunnes Kristus, Pyhä Kolminaisuus, Viisauts itse ja sen Ääni, on sielun Valona. Augustinus jatkaa: ”Vasta toivo ja sen Henki antavat sielulle kyvyn puhua viisautta, saada tietoa, parantamisen lahjoja, tehdä uskon voimatekoja ja kaiken muun, jotta sielu voi loistaa tähtenä taivaalla ja tehdä sitä, mikä on hyvää, totuutta, oikeutta ja vanhurskautta, ja valaista sitä, mikä pimeydessä vaeltaa, korotettuna Häneen, joka korottaa ne, joita rakastaa ja jotka rakastavat luotuja kuten Hän. Vasta silloin, kun Jumalan rakkaus annetaan sieluun Pyhän Hengen kautta, on sielu Jumalan kuva, jollaiseksi sielu on tarkoitettu, totuuteen ja tekemään sen hedelmää.” (Augustinus 1981, 419–451.) Augustinus, kuten Pyhä Teresakin yli tuhat vuotta myöhemmin, sai tietää, miten Jumala toimii profeettansa kautta, mutta tietäminen kirjallisen profetian antamisen tavasta on eri asia kuin saada itse ottaa vastaan Jumalan Pyhää tietoa tekstisaneluna. Profeetassa sielun saneleva henki on Pyhä Henki. Latvala sanoo:

”Usein puhutaan, että jokainen uskova saa Pyhän Hengen omakseen, tai että jokainen uskova olisi Pyhällä Hengellä täyttynyt, jolloin Pyhä Henki asuisi uskovassa. Tämä ei pidä paikkaansa eikä kenellekään tule luvata tällaista. Vain profeetalla on Pyhä Henki, sillä niin on Jumala tahtonut, koska vain profeetta puhuu Jumalan suulla Jumalan hänelle puhumaa totuutta. Ihminen uskoo omaan uskoonsa niin kauan, kunnes Jumala armostaan suo hänet omaksi profeetakseen.” (Latvala, 13.4.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=374>.)

Ensin Jumala herättää haluamansa ihmissielun ja sitten koului tätä tunnistamaan itsensä. Siitä alkaa vaivalloinen rakkauteen puhdistumisten vaihe, jossa Jumala opettaa sielua erottamaan äänensä ja ilmaisutapansa, koska profeetta ei saa erehtyä tai joutua harhaäänien valtaan, mikä alussa helposti tapahtuu, jos puhuttelevaa ääntä ei kunnolla tunnista. Näistäkin Jumala tekee vielä lisää valintoja ja puhdistaa tietyt sielut profeetoiksi, niiksi rakkaudessa täydellisiksi, joilla on vankka usko ja Pyhän Hengen armo. Veikko Latvala painottaa sitä, että profeetat kautta historian ovat aina olleet dialogissa saman Totuuden Antajan kanssa ja puhuneet saman Pyhän Hengen kautta:

”Selkeä viesti, esimerkiksi tulevia asioita koskeva profetia, tapahtuu niin kuin se ilmoitetaan. Profeetta on aina Jumalan Ääni maailmaan. Tämä Totuus tai Ääni ei koskaan muutu. Profeetta voi olla vain ja ainoastaan tietäjä, jolloin saa tarvittaessa Jumalalta tie-

toa, kuten sairauksien syitä, menneiden, nykyisten tai tulevien aikojen tapahtumia ja muuta vastaavaa. Profeetta on se, joka ennalta ilmoittaa. On kuitenkin olemassa vielä profeettaa korkeampi Jumalan armoittama pyhitys, jota korkeampaa armoa ei ihminen eläessään maan päällä voi saada: Pyhän Miehen eli uskonpuhdistajan, parantajan ja ihmeidentekijän armo, jolloin Totuus parantaa.”

Seuraavaksi selvitetään profeetan ja Pyhän Miehen erilaista tietämistä ja roolia.

2.3. Korottaminen - armo sanelujen vastaanottamiseen ja ihmeiden tekemiseen

Apostolien teot ja sen jatkona olevat Paavalin kirjeet eri seurakunnille kertovat tämän Jumalan Pyhän Miehen tarinan. Paavali oli profeetta mutta myös korotettu Pyhäksi Mieheksi eli uskonpuhdistajaksi, joka paransi ihmisiä ja teki ihmeitä, esimerkiksi herätti ikkunalta pudonneen pojan takaisin henkiin Jumalan Pyhän Kolminaisuuden Kristuksen nimissä (Apt. 20: 10–12).

Veikko Latvala selvittää profeetan eli Pyhän Hengen kantajan ja Pyhän Miehen eroa sillä, että Pyhä Mies kantaa profetian armolahjan lisäksi Kristuksen Kolminaisuuden ominaisuutta, sillä ”vain sellaisella on armo tehdä ihmeitä Jeesuksen Kristuksen nimessä Jumalan tahtomalla tavalla”:

”Profeetta ei koskaan voi olla parantaja. Vain Pyhä Mies voi parantaa ja tehdä ihmeitä. Kun Armo on käynyt antamassa korotuksensa ja antanut pyhityksensä, ei henkilöä voida kutsua enää profeetaksi, vaan Pyhäksi Mieheksi.

Pyhä Mies on profeetasta seuraavaksi ylhäisempi, mikä tarkoittaa, että silloin sielussa ei puhu Totuuden Pyhä Henki, vaan Pyhä Kolminaisuus itse, joka on sielun sisältönä. Silloin kaikki teot ovat samat kuin Jeesuksen Kristuksen teot. Valta, Voima ja Kunnia Jumalalle ovat Pyhän Miehen ominaisuus. Jos kysyn Jumalalta: ‘Saanko tehdä?’, sanoo Hän: ‘Tee se!’.”

Korotuksensa Pyhän Miehen tehtävään Veikko Latvala sai lopullisesti huhtitoukokuussa 2011. Veikko Latvala kuvailee tapahtunutta sekä uuteen rooliinsa kuulu-

vaa voimaa, jota hänen mukaansa vielä vahvistetaan ja lisätään, sillä kerralla ei selaista voimaa voida antaa:

”Jumala sanoi: `Nyt olet Pyhä Mies eli Synnitön.` Myös Jeesus oli elässään Synnitön. Pyhä Mies tarkoittaa Kolminaisuuden Kristuksen kohtaamista. Kolminaisuuden voiman omistava voi tehdä Jumalan luvalla mitä vaan, esimerkiksi ihmeitä, sillä silloin on voima, jolla voi sanoa halvaantuneelle ”Nouse”, ja hän nousee.

Paranemisihme ihmiselle tarkoittaa, että Totuus poistaa sairauden. Siinä hetkessä puhdasta Totuutta Jumalan antamaa voimaa virtaa kuin salamointina kehoon, joka paranee heti, kertahetimitolla. Jokaisen sairaan kohdalla kysytään ensin Jumalalta, ”Mitä tehdään?” Mitä vaikeampi sairaus, sitä pidempi keskustelu ensin käydään. Mutta tämä helpottuu kerta kerralta, sillä parantaja on Jumalan vastuun kantaja. Tämä vastuu tarkoittaa, että Tahto ja Usko ovat voimana, ja ihminen näkyy mielessä terveenä, ja siinä salamana ihminen on terve.”

Pyhän Miehen rooli on ainutlaatuinen ja harvinainen. Veikko Latvalan mukaan maailmassa ei koskaan ole yhtä aikaa toista Kolminaisuuden Kristuksen voiman omistajaa, vaan pyhityksen tähän tehtävään voi saada vain yksi ihminen kerrallaan, sillä on vain yksi Kristus Pyhä Kolminaisuus. Tämä parantamisvoima on Jumalan tahtoa ja lahjaa ihmiskunnalle. Silloin Jumalalla on tähän menettelyyn aina jokin syy:

”Kun joku ihminen maailmassa saa Kolminaisuuden voiman, on Jumalalla silloin suuri huoli maailmasta, koska silloin maailman pahuus on aina suurta. Ihmisillä on elämään välinpitämättömyyttä, ihmiset ovat pahoja toisilleen, sillä hyvyys ja inhimillisuus ovat kadonneet. Silloin Jumala aina herättää profeetan ja tarvittaessa korottaa Pyhäksi Miehiksi, sillä Jumala järjestää asiat uudestaan paremmaksi ihmiskunnalle.

Pyhä Mies ei koskaan voi tehdä taikatempuiksi luettuja asioita, sillä kaikki ihmetteot ovat aina ihmistä auttavia, kuten halvaantumisesta tai diabeteksestä paranemisia, tai jopa sielun kutsuminen takaisin kehoon, mikäli se on ajallisesti mahdollista, siis selkeitä ihmetekoja. Kolminaisuuden voiman teot ovat aina Jumalan lahjaa ja perintöä jälkipolville.

Pyhä Mies on Jumalan Elävä Voima ja välikäsi, jonka Hyvyyden tekojen kautta Totuus siitä eksyneille ihmisille valkenee.”

Veikko Latvala korostaa, että Jumala todistaa itsensä ihmisille aina hyvyyden tekojen kautta, Armona. Veikko Latvalan kautta tehdyistä parantamishmeistä tiedän tapauksia jo useita. Ensimmäinen oli jo alussa kerrottu kummipoikani tapaus. Toinen liittyi ystäväni aikuiseen tyttäreeseen, joka tuupertui kotonaan lattialle. Puolentoista tunnin kuluttua koira herätti, jolloin hän kykeni juuri ja juuri soittamaan ambulanssin vieressään olevalla kännykällä. Lääkärit totesivat, että kaikki sisäelimet ovat niin tulehtuneessa tilassa, ettei toivoa ollut enää kuin muutamiksi tunneiksi. Ystäväni soitti Veikko Latvalalle, joka oli samaa mieltä kuin lääkärit – tilanne on toivoton, sillä pitkäaikaisen suolan puuttumisen takia kaikki sisäelimet olivat tulehtuneet pahoin ja toimintakyvyttömät. Ystäväni vetosi Veikko Latvalaan, joka pyysi soittamaan viiden minuutin kuluttua uudestaan. Näin tapahtui, ja Veikko Latvala ilmoitti, että tytär paranee täysin. Kolmen päivän kuluttua joukko lääkäreitä ihmetteli potilaan nopeaa toipumista, joten otettiin uudet kuvat, joissa tulehdusta ei enää ollut. Lääkärit eivät kyenneet uskomaan, että kuvat olivat samasta ihmisestä ja vain muutaman päivän sisällä. Ystäväni tyttären kaikki allergiat ja muut vaivat katosivat myös. Kesäkuussa 2011 Veikko Latvala on parantanut ainakin ALS-sairaana naisen ja kotiinsa kuolemaan lähetetyn syöpäsairaana, joka oli pari viikkoa Veikko Latvalan luona käynnin jälkeen iloisena ja terveenä keräämässä mustikoita. Lääkärit joutuivat hämmästyksekseen toteamaan potilaansa terveeksi. Myös käsistään halvaantunut mies sai avun heti, ja kädet paranivat toimintakuntoon. Veikko Latvalan mukaan tämä on vain todiste siitä, että Jumala on Hyvyyden Jumala ja tahtoo osoittaa, että Hän on ja toimii ihmisten hyväksi, vaikka nämä ovat Jumalansa, elämänsä Antajan unohtaneet. (vrt. 2. Moos. 15: 26, jossa Jumala ilmoittaa olevansa Parantaja).

Veikko Latvalankin yhteistyön laatu ja sisältö Jumalan kanssa on kahden vuosikymmenen aikana muuttunut, syventynyt ja voimistunut. Alussa, kun tietäminen vähitellen alkoi, tarkisteli Veikko Latvala aina kysymällä asianlaitaa Jumalalta, onko asia näin vai ei. Vastaukseksi tuli joko 'On' tai 'Ei'. Muuta sisältöä ei annettu. Sen jälkeen sanallinen viestinvaihto Jumalan kanssa on jatkuvasti vahvistunut.

”Nyt tämä viestinvaihto on ”tapissa”, mikä tarkoittaa, että jos haluan, voin keskustella Jumalan kanssa mistä tahansa, mutta edelleen aloitteentekijänä on aina Jumala. Jos taas joskus en halua keskustella, silloin Jumala laittaa haluamaan. Jumalan tiedoksiannon

jälkeen kiitän aina sanoen: Kiitos tiedosta, odotan seuraavaa. Tämä on kanssakeskustelua, jossa ei ole eikä tule mitään tuntemuksia, vain tiedonvaihtoa.”

Latvala sanoo, että kaikki tiedonvaihto Jumalan kanssa käydään sanoilla, keskusteluinna, koska Jumala on tuo Sana itse, kieli ja sen syy:

”Sana tarkoittaa Jumalaa ja Hänen Pyhää Henkeään. Pyhän Henkensä kautta Jumala toteuttaa asioita ihmiskunnassa ja maailmankaikkeudessa. Sana ei siis tarkoita kirjoitettua tekstiä konkreettisesti, vaan on ilmaus Jumalan tahdosta ja toiminnasta. Profetia esimerkiksi, on Jumalan tahdon ilmoitusta eri asioista joko suullisesti tai kirjallisesti. Joskus Jumala tahtoo armahtaa ihmistä joko antamalla oikean uskon tai parantamalla sairaudesta. Sana ei siis tarkoita *Raamattua* tai muita pyhiä tekstejä, joihin Jumala on saannut tekstiä profeettojensa kautta. Jumala eli Sana tulee lihaksi, kun Jumalan tahto konkretisoituu eri asioiksi. Sana on Jumala ja Pyhä Henki.” (Latvala 14.1.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=265>.)

Kun Veikko Latvalalle näytetään näkymiä tulevista tapahtumista, ei siinä näkemistilanteessa ole minkäänlaista ajantajua, sillä se on ”ajatonta katselua ajattomuudessa”. Jumala on Ikuisuudessa, jossa aikaa ei ole. Siksi ennusteidenkaan aikataulut eivät ole samat kuin ihmiskunnan aurinkoaika, vaan ”ennusteet toteutuvat, kun aika on”. Latvala miettii, että Jumalan tahdosta jotain tietoa voi tulla päivittäin, mutta tietoa annostellaan. Hän keskustelee Jumalan kanssa alituisen yksin ollessaan:

”Tämä keskustelu on älyllistä kommunikointia, jossa järki sanoo, mitä sanotaan. Jos joutuu välillä kysymään jotain asiaa, toistetaan se tarvittaessa, kunnes ymmärtää. Jumala puhuu joka hetki. Jumalan ääni on hieno, tyly, paha, mölyävä, armollinen, tekee kiittolliseksi, kaikkietävä, tuomitseva, lempeä, rakastava. Se, millä tavalla sanotaan, riippuu käskystä, joka voi olla niin voimakas, että se tuhoaa ihmisen. Tavallinen ihminen ei tiedä tästä.”

Veikko Latvalan mukaan hänellä on Armo, mikä tarkoittaa yliprofeetallisia kykyjä. Jumala on aina ylimpänä, jolloin hän tuntee itsensä liiankin matalaksi. ”*Tämä on vaatimaton*” ja kohta sanottiin lisäys: ”*Veikko on Pyhä Mies. Veikon kuuluu olla näin eikä hän voi muuta olla kuin mitä on, ei voi muuksi muuttua*”, kuten minulle ilmoitettiin haastattelun aikana, mitä sanomaa Veikko Latvala hämmästyti itsekin, sillä hän ei en-

sin havainnut sanoneensa haastattelijalle, että ”tämä tulee sinulle”. Sitten Veikko Latvala täsmensi suhdettaan ja keskustelujen luonnetta Jumalan kanssa:

”Jumalan kanssa keskustelu on luonteeltaan sydänystävien rakastavaa puhetta toinen toisilleen. Rakastava puhe on aina puolustavaa, kannustavaa, rohkaisevaa, rakkauden ohjausta ja rakkauden puhetta. Hyvyys on hyvyyttä, pahuutta ei Jumala voi kertoa.”

Kun profetian armo annettiin 20 vuotta sitten, oli kaikki kuuleminen ja näkeminen erilaista kuin nyt. Tuolloin Veikko Latvalalle näytettiin ”näytelmiä” siitä, mihin Jumala pystyy. Siinä oli tulevien näyttäminen mutta ei sanallista kuulemista, kuten nyt.

”Jumala on Elävä Henki eli Pyhä Henki. Jumala on kaikkialla ja kaikessa oleva, ympäröi kaiken, liittyy kaikkeen mitä on, sillä Jumala on Kaikkeus, kaikkialla oleva Elämän Henki. Henki on kaikkeus. Kun Jumala puhuu profeetalle, on Jumala myös elävä Persoona, joka puhuu ihmispersoonalle, ihmisen kielellä, materialisoitunutta puhetta, sillä muutoin ei voi puhua. Ihmisen puhekin on materialisoitunutta ajatusta. Samoin Jeesus voi puhua tarvittaessa profeetalle, mutta muutoin profeetan yhteys on aina Jumalaan.

Ainoa oikea tapa julistaa Jumalan sanaa on julistaa Jumalan totuutta profetiana, profeetan suulla. Vain Armoitettu profeetta voi saada Jumalalta saneluja, tekstejä, joille Jumala määrää ilmestymistavan. Kirjalliset tiedot ovat aina tarkoitettu pysymään ihmisten ulottuvilla kauemmin, että ihmiset tietäisivät Jumalan olevan aina läsnä.” (Latvala, 13.4.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=377>.)

Profeettoja ja Pyhiä Miehiä vastustetaan herkästi. Tämä johtuu Veikko Latvalan mukaan siitä, että ihmisiä vaivaa hämmästys ja uskon puute.

”Ihminen alkaa selittää itselleen, ettei ihme voi olla mahdollinen enää nykyään, vaan sellaista on saattanut tapahtua muinoin. Profeettoja ja Pyhiä Miehiä on vastustettu aina, vaikka jokainen heistä on annettu avuksi ihmiskunnalle.”

Yliluonnolliseksi sanotaan Latvalan mukaan kaikkea luonnolliselle vastakkaista. Mitä ihminen ei voi itse tehdä eikä luoda, sitä ihminen pitää outona, vieraana. Yliluonnolliseen tarvitaan aina Jumalan tuntemista, ja Jumala opitaan tuntemaan vain ihmisen oman hyvyyden tien kautta.

”Hyvyys tarkoittaa, että luovuttaa itsensä Jumalan uskoon – ei siis vaadita kymmenyksiä tai muita uskontekoja. Usko tunnustetaan vain Jumalalle suoraan, sisäisesti, antautumalla Hänelle ja Hänen armoonsa. Ihminen tietää uskovansa Jumalaan ja tuntevansa Jumalan silloin, kun on saavuttanut sisäisen rauhan. Se, että miksi ihmiset eivät sitten tunne Jumalaa, johtuu siitä, että ihmisillä on niin paljon muutakin ajattelemista. Jumalalla on omat tapansa puhutella ihmisiä ja kutsua omansa. Sen jälkeen Jumala koului niin, että pitää ihmisen ajan tasalla koko ajan, pitää kiinni eikä päästä pois.”

Veikko Latvala pohtii, että nykyään arkielämässä ei ole enää yhtään hetkeä, jolloin yhteyttä Jumalaan ei olisi. Jumala on armollaan antanut hänen sielunsa ominaisuudeksi Kolminaisuuden, eli kokoaikaisen olemisen Jumalassa. Profeetalla ei tätä kokoaista olemista ole, vaan vain tiedoksiantoyhteys, jota Jumala itse säätelee. Pyhä Mies syntyy silloin, kun sielu on kohdannut Jeesuksen Kristuksen Kaikkein Pyhimmässä (vrt. Ilm. 1: 9–19) ja saa armon elää siinä yhteydessä. Hän on sieluna kaikkietävyudessa eli yhdistetty sielullisesti Kolminaisuuteen, ilman Pyhän Hengen välitystä, suoraan, sillä Pyhä Mies käyttää itse Pyhän Hengen voimaa Jumalan tahdosta.

”Kaikkein Pyhin ei ole mikään kirkossa oleva perimmäinen huone, vaan Jumala itse, joka on Kaikkein Pyhin. Sieltä profeetta saa vastaukset Pyhän Hengen välityksellä sieluunsa, mutta Pyhä Mies on itse Kaikkein Pyhimmässä, joten omistaa kaikkietävyuden lahjan ja parantamisen voiman, mikä on aina Jumalan lahja.”

Vanhan testamentin aikana ei Jeesusta voinut vielä tuntea, vaan vasta sitten, kun Jeesus oli maanpäällisen sieluelämänsä kautta noussut Jumalan Valtakuntaan ja täyttänyt paikkansa Pyhässä Kolminaisuudessa Kristuksessa, jossa on sen Kirkkaus, Valta ja Voima. Kolminaisuus on ymmärrettävä Veikko Latvalan mukaan niin, että siinä Kristus, Jumala ja Pyhä Henki ilmenevät yhdessä. Tämä tieto annetaan aina henkilökohtaisena uskonlahjana. ”Kristus eli Kolminaisuus on ymmärrettävä, mutta tieto annetaan ja avataan kunkin ymmärrykselle, kun sen aika on.” Kirjassaan Veikko Latvala selvittää, että Kristus tarkoittaa kaikkea elollista elämää, sillä Kristus on Elämä itse ja sen Antaja. Kristuksen eli Elämän Jumala on siunannut siten, että jokainen ihminen saa alkunsa taivasten valtakunnassa tästä yhdestä siunatusta Elämästä sielullisesti ja henkenä niin, että tämä luotu sielu on sekä Elämä maan päällä että sielun Ylösnousemus ruumiillisen kuoleman jälkeen, ja siksi sielun alku ja loppu ovat taivasten valta-

kunnassa (Latvala 2008, 154). Kristus on itse Ylösnousemus, jossa luonnollisen kuoleman jälkeen ihmisen kehosta poistunut sielu viimeistään kohtaa Jeesuksen Kristuksen Kirkkauden hahmon.

”Jeesuksen kohtaaminen maanpäällisessä elämässä on näkyvää todellisuutta, joka tulee yllättäen, hiljaisena hetkenä, ikään kuin Hän tulisi tervehtimään, mihin yhteyteen ei enää kysellä lupia, se vain tapahtuu. Muistakaa, että Jeesus on Korkein ja Suurin, jonka voimme elämässämme tavata.”

Jeesuksen kohtaamisia on kolme erilaista: 1) Kun ihminen saa armon kohdata Jeesus näynomaisesti fyysisten silmiensä edessä Valkeuden hahmona, saadaan samalla uskon lahja, sillä sielu vapahdetaan epäuskosta eli synnistä. 2) Kun ihminen kohtaa sielunsa sisäisessä näyssä Kristuksen Kolminaisuuden, on tämä kohtaaminen hyvin vankan uskon lahjaa, armoa ja Jumalan rakkautta, mikä on saatu puhdistuksen kautta ja voi johdattaa jopa profeetan työhön. 3) Viimeinen kohtaaminen tapahtuu siinä, kun Kristus asetuu Pyhän Miehen sieluun parantamisen voimaksi, mutta tämä kohtaaminen on äärimmäisen harvinaista ja annetaan vain Pyhän Miehen voiteluna: ”Nainen ei voi saada tätä voittoa, sillä se on Jumalan tahto”, Veikko Latvala sanoo, ”koska Jeesuksen sielu on miehen sielu Kristuksessa, eikä Pyhän Miehen voima siten voi olla naisen sieluna.” (Vrt. Latvala 2008, 132.) Latvala muistuttaa, että Jumalan tahdosta on kaksi eri sukupuolta, ja nämä eivät koskaan synny ”väärään kehoon”, kuten joskus uskotellaan.

Kolminaisuuden Kristuksen kohtaamista sielun silmin voidaan Veikko Latvalan mukaan kuvata seuraavalla tavalla:

”Jos olet huoneessa, joka on kauttaaltaan valkoinen, kuin valkoista utupilveä täynnä, ja näet tuon huoneen keskellä hahmon, joka on valkoinen elävä hahmo, tiivistynyt tuosta utupilvestä eli on tuota samaa utua itsekkin, mutta vain tiiviimmässä muodossa. Hahmon pää on hyvin kirkas ja loistaa kirkkaampana kuin aurinko, valaisten tuon huoneen valkoisuutta. Kun tuo valkoinen hahmo heilauttaa kättään, myös tuo utu liikkuu mukana. Ja kun tuon huoneen seinät katoavat, on tuota valkoisuutta kaikkialla, koko maailman-kaikkeudessa, niin taivaissa kuin maan päällä, ja edelleen sama hahmo hallitsee sitä liikkeillään. Tuo valkoinen utu on Jumala, Valkeus, joka on kaikkialla, taivaissa ja maan päällä. Ja tuo kirkkauden elävä hahmo on Poika Kristus, Elämän Kirkkaus itse,

joka on Pyhä Kolminaisuus, Yksi ainoa Elävä Jumala, jonka käden heilautus on Pyhä Henki. Kristus on Valta, Voima ja Kunnia mutta myös Isä, Poika, Pyhä Henki.”

Samankaltainen kuvaus toistuu Hildegard Bingeniläisenkin kertomana (Newman 1987 6–7), joka kuvailee puhuvaa Kristusta itse Jumalan Viisautena ja ennalta määrätynä Jumalan Rakkautena ja Elävänä Elämän Valona (Newman 1987 43, 64, 103). Mooseksen 2. kirjassa on kohta, jossa Jumala ilmestyy kirkkautena pilvessä (2. Moos. 16: 10) ja ilmoitti Mooseksellekin ennalta, että tulee kuin sateen pilvi sisäisesti puhumaan Mooseksen (sielun) kautta, jotta kansa kuulisi Jumalan tahdon ja ottaisi siitä viisautta itselleen (2. Moos. 19: 9). Jumala sanelee Moosekselle 10 käskyn lain (2. Moos. 20). Tätä ennen Mooses oli jo oppinut kuulemaan ja tottelemaan Jumalan ääntä ja puhetta sisällään (2. Moos. 3: 14; 4: 12) sekä tekemään ihmeitä Jumalan määräämällä tavalla (2. Moos. 4: 3). Mooses kirjoitti Jumalan sanelut tekstiksi. Välillä Mooses kysyi ja Jumala vastasi. (2. Moos. 19: 9, 19.) Lopulta teksti tuli valmiiksi ja Mooses luki käskyt kansalle (2. Moos. 24: 4, 7). Sitten myöhemmin Jumala sanoo puhuvansa Moosekselle kasvoista kasvoihin, avoimesti, jolloin Mooses saa katsoa suoraan Herran kirkkautta (4. Moos. 4–8). Vasta tässä vaiheessa Jumala paljasti Moosekselle ikuisen nimensä, JHWH (Jahve). Näin kerrotaan, miten historian ensimmäinen Jumalan sanelusta tekstejä kirjoittanut profeetta, Mooses, on saanut ensin armon nähdä Jumalan näyttämiä näkyjä, sitten kuulla Jumalan puhetta ja sen jälkeen armon puhua ja kirjoittaa Jumalan ilmoituksia kansalle. Tämä jälkeen Jumala antoi Kirkkautensa voiman (JHWH), jolla Mooses teki ihmeitä. Veikko Latvala selvittää, että *Vanhan testamentin* aikana profeetoille puhui JHWH, joka tarkoittaa vakaata Kristusta. Kun Jeesus, Poika, nousi maallisen ristinkuolemansa kautta Jumalan valtaistuimelle, asetti Jumala tämän Ainoasyntyisen oikealle puolelleen, ja niin tuli Kristus täydelliseksi Pyhäksi Kolminaisuudeksi. (Latvala 7.5.2010, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=428>.)

Mooses käytti käskyjen kirjoittamiseen puunuijaa ja hakkasi kivitauluihin eräänlaisia pyhiä merkkejä, jotka eivät vielä olleet kirjaimia. Sittemmin kirjoitukset olivat kuin tikkumerkkejä ristikkäin ja vierekkäin, kunnes vasta hieroglyfien jälkeen kielioppia ja kirjainsymboleja alettiin käyttää. (Latvala 30.4.2010, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=410>.) Kirjoitusjärjestelmän arvioidaan syntyneen noin 3200 eKr. Mesopotamiassa, nykyisen Irakin alueella, tuolloin asuneiden sumerilaisten keksimänä, ja on vanhin tunnettu aakkosto (Parpola 1994). Walter Ong (1990)

puolestaan arvelee, että kirjoitustaito on syy ihmisen kyvyille järjestellä asiat loogisesti ja kategorisesti (Pyysiäinen 1997, 32–36), mutta Mooseksen 1. kirjan perusteella ihmisellä oli täysin normaali älykkyys jo luomisestaan lähtien, sillä ihminen kykeni nimeämään eläimiä (1. Moos. 2: 19).

Jumalan profetiat ja Jumalan sanelemat kirjat ovat Latvalan mukaan aina uskon herätelyä ja tarkoitettu vaikuttamaan ihmisen sieluun, jossa usko on, koska on vain yksi usko ja se on usko Jumalaan. Tätä uskoa edeltää aina profetiana ilmaistu totuuden näky ja tieto Jumalasta. Syvä usko on aina Jumalan suomaa armoa. Jumala puhdistaa ihmisen korkeintaan profeetaksi, sillä muuta puhdistusta ei ole. Profeetta välittää Jumalan Totuutta:

”Kun Jumala antaa Totuuttaan, tietoaan profeetalle ja sitä kautta ihmiskunnalle, tahtoo Jumala aina vaikuttaa ihmisten uskoon, joka on peittynyt kiireisiin ja maallisiin menoihin. Sillä se, mitä Jumala sanoo, on Totuus, joka koskettaa ja vaikuttaa aina niin, että ihminen siitä havahtuu.”

Pyhä Mies on eräänlainen Jumalan poikkeustapaus. Veikko Latvala korostaa, että Pyhä Mies on aina Jumalan määräämänä tehtävässään, sillä parantamisihmeiden kautta Jumala tahtoo todistaa itsensä. ”Silloin ihmisten usko puhdistuu Jumalan kuulemiseen, koska Jumala on ainoa Totuus.” Parantamisihme on tarkoitettu uskon herätelyyn. Kuvaannollisesti voidaan sanoa, että kun Pyhä Mies heilauttaa kättään, niin tuo Valkeuden utu peittää ja läpäisee sairaan, joka muuttuu siinä hetkessä terveeksi, sillä ”Valkeuden Jumalan Totuus ja Armo on poistanut sairauden”.

”Maailmasta on kadonnut rakkaus. Herramme tahto on, että rakastakaa toisianne, rakastakaa vihamiehiäkin, sillä sitä, joka rakastaa, sitä Jumalakin rakastaa ja siunaa. Jumalan rakkaus ilmenee ihmeinä, rakkauden tekoina, sillä ilman rakkautta ei mikään voi elää eikä kukoistaa. Jumalaa meidän kaikkien tulisi kiittää ja rukoilla, jotta tietäisimme Hänen olevan kanssamme joka hetki. Siunaus kulkee Herran Armossa, jos vain otamme sen vastaan.”

Veikko Latvalan mukaan rakkaudettomuus on suuri vaara ihmiskunnalle. Tässä on se syy, jonka takia Jumala on kutsunut Veikko Latvalan avukseen ja korottanut Pyhän Miehen asemaan ihmisten ja maailman hyväksi.

”Olemme menossa kohti syvää taantumaa, talouselämä tulee kärsimään suuria tappioita ja ihmiskunta sen myötä tulee kokemaan suurta ahdinkoa. Ilmastolliset muutokset ja luonnon tuhoutuminen, jotka ovat ihmisen aikaansaannosta, lisäävät ahdinkoa.”

Veikko Latvala painottaa, ettei hän ole yhtään muuta kuin sama tavallinen ihminen, joka on siviilissä aina ollutkin. Hänen osanaan on vain armo saada palvella Jumalaa ja kuulla Hänen tahtonsa ja toteuttaa sitä. Pyhän Miehen työtä ovat kirjoittaminen ja uskon tuominen ihmiskuntaan, mikä toteutuu sekä kirjoitusten että parantamistekojen kautta. Kuten aikanaan Jumalan äänen kuulemistakin vahvistettiin, myös parantamista varten tarkoitettuja voimia Jumala vahvistaa Veikko Latvalassa vaiheittain.

”Jokainen historian Pyhä Mies on ollut parantaja, joka voi vaikka herättää kuolleista. Tämä ei tarkoita näytösluonteista toimintaa, sillä sellaiseen ei Jumala armoaan anna, vaan todelliseen ihmissielun takaisinkutsumiseen, jos sellainen armo on sielulle tarkoitettu annettavaksi. Elämä on pyhää ja sielu kuuluu Pyhyydelle, joka elämän on luonut ja on sen Antaja. Pyhät kirjoitukset ovat Jumalan ilmoitusta itsestään, jotta oppisimme tuntemaan Hänet ja oman alkuperämme.”

Vaikka on vain yksi Pyhä Kolminaisuus, Kristus, on Jumalan Henki kaikkialla, joten profeettojakin, jotka ovat saaneet armon elää tuossa Hengessä ja saada viisauden tietoa, voi olla yhtä aikaa monta. Jos profeettojenkaan sanallinen ja tiedollinen voima ei riitä ihmispahuuden pysäyttämiseen, herättää Jumala Pyhän Miehen todistamaan itsestään sekä sanelujen mutta varsinkin ihmeiden kautta. Veikko Latvala korostaa, että ihmiskunnan alusta asti on ollut profeettoja, niitä ”ennalta ilmoittajia ja tietäjiä”, jotka ovat saaneet armon kuulla ja viestittää Jumalan tahtoa:

”Ensimmäinen profeetta oli Jumala itse, joka on Pyhä. Maailmassa voi olla profeettoja paljon, sillä Jumala puhuttelee, ketä tahtoo. Pyhiä Miehiä ei koskaan ole kerrallaan kuin yksi, ja se on Jumalan tahto. Kolminaisuus ei voi olla kuin yhden ominaisuus kerrallaan, sillä on vain yksi Kolminaisuus.”

”*Vanhassa testamentissa* mainitaan useita Jumalan Pyhiä, kuten Abraham, Nooa, Joosef tai Mooses, mutta jotka eivät olleet Pyhiä Miehiä, vaan Pyhiä Pyhyiksi tai profeettoja”, Veikko Latvala täsmentää. Pyhän Pyhyiden ja Pyhän Miehen erona on se, että Pyhän Miehen tunnistaa aina parantamisteoista, parantamiseen liittyvistä ihmeistä. Abraham esimerkiksi, paransi rukouksen avulla (1. Moos. 20: 17), samoin Mooses (4. Moos. 12: 13), vaikka teki muita ihmetekoja. Parantajan lahja on äärimmäisen harvinainen, sillä vain Paavali ja Jeesus paransivat aikanaan samalla tavoin kuin Veikko Latvala nyt: ”Siinä käsketään sairautta poistumaan tai kutsutaan sielu takaisin kehoon, ja näin tapahtuu.” Veikko Latvalan lisäksi Paavali kirjoitti Jumalan saneluja, mutta Jeesus ei kirjoittanut eläessään mitään (Latvala 2008, 126). Myös Jeesuksen äiti Maria oli Aito Pyhä (Latvala 17.2.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=315>), mutta ei kirjoittanut mitään tai tehnyt parantamisihteitä. Maria profetoi Pyhän Hengen avulla ja paransi rukouksella (Latvala 2008, 48, 91). Myös Marian äiti, Maria Magdalena, oli kaikkitietävä tietoisuus, jolla oli Jumalan suomaa viisautta (Latvala 2008, 48). Pyhien Miesten eroja Veikko Latvala selvittää sillä, että Jeesus on kuitenkin ainoa, jolle Jumala on suonut korkeimman Pyhyytensä, Valkoisen Profeetan kaavun, mitä armoa ei ole koskaan ollut kenelläkään muulla ihmisellä eikä ole koskaan tuleva (Latvala 2008, 101):

”Hän oli jumalallinen ihminen ja jumalallinen hahmo. Ylösnousseena sieluna Jeesus on ihmisten rukousten kohde ja kuulija, ihmisten Vapahtaja. Hän voi ilmestyä valon kaltaisena sumuhahmona niille, joille se on suotu eräänlaisena ylväänä uskon palkkiona.” (Latvala 17.10.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=156>.)

Veikko Latvalan mukaan Pyhä voi olla myös tietämätön pyhydestään. ”Hänellä olisi kykyjä saada profetiatietoa, mutta tätä kykyä ei ole laukaistu, vaan henkilö on umpinaisessa tilassa eli kyvystään ymmärtämätön.” Latvala selvittää, että Pyhän ihmisen kyky laukeaa jonkun toisen ihmisen kautta siten, että auttaessaan toista ihminen hoksaa kykynsä ja samassa ymmärtää tiedon tulevan Jumalalta. Jumala voi myös itse näyttää tuolle henkilölle kyvykkyyden laadun. Pyhä ihminen on esimerkiksi valmis poistumaan maanpäällisestä elämästä mihin hetkeen hyvänsä, ei omasta tahdostaan, vaan jos Jumala suo, eli tällainen henkilö on silloin Pyhä Pyhyys. Tämä ihminen ei ole profeetaksi kutsuttu, vaan hänessä on tahto mennä Herran luo.

”Kun sitten aikanaan tämä sielu on Taivasten Valtakunnassa, on hän Hyvän Tahdon sielu Pyhässä Yhteydessä, Valkeudessa. Maanpäällisessä elämässään tällainen henkilö tuntee uskonsa ja on siinä vahva, mutta ei tunnista kykyjään. Tämä henkilö voi olla minkä ikäinen tahansa, Jumala ei katso ikään.”

Veikko Latvalan mielestä on sattumaa, että Pyhä Mies on kutsuttuna tehtävään Suomessa. Sen on päättänyt yksin Jumala. Se, miksi jotkut eivät usko Jumalaan tai profeettaankaan, johtuu Latvalan mukaan aina siitä, että ihminen ei ole henkinen, vaan elää älynsä varassa, eikä hänellä ole kykyä ottaa henkistä tietoa vastaan.

”Sen vuoksi Jumala on säätänyt, että kärsimyksen kautta Hänen puoleensa huudetaan. Sillä silloin, kun hätä on suuri, nöyryty ihminen rukoukseen ja avunpyyntöön Jumalalta. Tässä on ihmiselämän todellinen tie, oppia tuntemaan Jumalansa ja kääntymään Hänen puoleensa.”

Jeesuksen jälkeen on elänyt lukuisia muitakin Jumalan sanelusta kirjoja kirjoittaneita profeettoja, mutta he eivät ole olleet Pyhän Miehen korotetussa asemassa – ”ei ole ollut tarvetta siihen”, Veikko Latvala sanoo. Kirjoittavia profeettoja olivat muun muassa Jeesuksen opetuslapsista ainoana Apostoli Johannes, sitten 50–150 jKr. evankeliumien kirjoittajat, Hildegard Bingeniläinen 1100-luvulla, Ramon Llull 1200-luvulla, Ristin Johannes 1500-luvulla ja Emanuel Swedenborg 1700-luvulla. Veikko Latvalan mukaan näitä *Raamatun* kokoamisen jälkeen toimineiden profeettojen tekstejä ei lueta eikä oteta mukaan kristillisen kirjallisuuden kaanoniin sen takia, että näitä tekstejä ei yksinkertaisesti vain ymmärretä eikä haluta lukea.

”Jumala on Valtakunnan Luoja, mutta ihmisille mystinen, pelottava, naurettava, uskotava ja niin edelleen. Kun Jumalan sanelema kirjoitus kiinnostaa jotakin ihmistä, se kiinnostaa, koska sen tietosana kiinnostaa. Esimerkiksi tiedemiehet ovat kiinnostuneita Jumalan antamista teksteistä.”

Profetiana saatujen sanelujen tärkeimpiin tuntomerkkeihin Veikko Latvala mainitsee sen, että Jumalan ilmoittamissa teksteissä on aina tulevaisuuden tietoa ja aina uutta tietoa, jota ei ihmisymmärryksellä ole voitu siihen kirjoittaa. Jumalan sanelemassa tekstissä on myös tietoa historiasta, mutta siitäkin ilmenee aina uutta. Myös hengelli-

sestä tiedosta Jumala antaa aina uutta tietoa. ”Jumala on Kaikkietävä, joten Hän paljastaa uutta tietoa, jolla tahtoo auttaa ihmiskuntaa”, Latvala täsmentää.

”Tieto on aina tulevaisuutta, ja tulevaisuus on tietoa. Tämä ilmaisee Jumalan olevan sanelun takana. Kukaan ihminen ei voi keksiä sellaista, mitä Jumala tahtoo ilmoittaa. Ihmisen äly on muistitietoa, joka kertyy sinne elämän aikana, joten sellaisella ei täsmällistä tulevaisuuden tai hengellistä uutta tietoa voida synnyttää.

Jos halutaan tarkata sitä, mikä on Jumalasta, tarkatkoon sitten sitä, mitä uusia asioita Jumala paljastaa. Vertauskuvia Jumala käyttää paljon sen vuoksi, että hengellisiä asioita on sillä tavoin helpompi ymmärtää. Ne myös luovat uskottavuutta. Asia on helpompi uskoa vertauksen kautta, sillä Uskon Totuus annetaan ja on aina mukana Jumalan ilmoituksissa.”

Jumalan sanelun vastaanottajan on oltava Latvalan mukaan hyvin tarkkana, sillä tekstin on oltava sataprosenttisesti sitä, mitä Jumala sanelee. Sanavirheitä ei saa olla: ”Jumalan sanelu on aina sujuvaa, mutta sanat ja tarkoitus oltava tarkat.” Tämä vaatimus annetaan, koska Jumalan sanelu perustuu aina Totuuteen.

”Pilkut ja pisteet saattavat puuttua, sillä teksti annetaan pätkissä ja kirjoittaminen pysähtyy joskus omien asioiden vuoksi tai Jumalan tahdosta. Sanelu jatkuu aina täsmälleen siitä, mihin se on jäänyt, vaikka kesken sanan.”

Omien sanelujensa vastaanottamisessa Veikko Latvala sanoo kyselleensä Jumalalta vain tarkennuksia nimistä ja niiden kirjoittamistavoista, jotka sitten tavattiin hänelle kirjain kirjaimelta. Myös Hildegard Bingeniläinen painotti, ettei saneltujen tekstien herkkyyttä, sanoja, pituutta tai sisältöjä saanut muuttaa tai korjailla ”nykyajan tyyliseikoilla”, ja antoi avustajilleen tarkkoja ohjeita, jos teksti kaipasi korjausta (Newman 1987, 23). Veikko Latvala tarkentaa, että sanelu on aina pelkkää ääntä, sanallista sanelua eikä siinä ole mukana näkyjä, vaan on pelkkää sanallista antoa.

”Joskus Jumala voi kuitenkin näyttää henkilöitä tai tapahtumia, mutta ne eivät ole tekstin kannalta tärkeitä. Esimerkiksi sairauksista ei koskaan tule kuvaa, vaan vain sanallinen tieto.”

Kysymykseen siitä, että onko Jumalan puhe tai informaatio filosofista, käy esimerkiksi filosofi Esa Saarisen havainto. Hän esittelee blogissaan ranskalaisfilosofi Pierre Hadot'n (1922–2010) ajatuksia, jonka mukaan filosofia tulee mieltää tavaksi elää, jossa valmistaudutaan viisauteen (Hadot 2008, 17). Filosofia tulisi ymmärtää puhettavaksi, joka kytkeytyy elämäntapaan, ja elämäntavaksi, joka kytkeytyy puhetapaan (Hadot 2008, 38). Saarinen siteeraa: ”Filosofi ei ole filosofi keksimänsä tai kehittälemänsä filosofisen puhettavan omaperäisyyden tai laajuuden ansiosta, vaan elämäntapansa ansiosta. On ennen kaikkea tultava paremmaksi. Puhe on filosofista ainoastaan, jos se muuttuu elämäntavaksi.” (Hadot 2008, 180.) ”Elämä ja puhe ovat siis yhteismitattomia mutta myös erottamattomia. Puhetta ei voi kutsua filosofiseksi, jos se on erotettu filosofisesta elämästä, eikä elämä ole filosofista, jos se ei liity tiukasti filosofiseen puheeseen.” (Hadot 2008, 182; Saarinen 9.8.2008.) Hadot'n kuvausta voi soveltaa varsinkin Pyhän Miehen elämäntapaan, joka on Totuudessa elämistä ja Totuuden suulla puhumista. Jumala on Totuus ja Elämä, joten tässä mielessä Jumala on itse Filosofia ja sen puhetapa.

Veikko Latvala hymähtää kysymykselle, sillä hänen mielestään filosofinen puhetapa ei eroa käytännössä mitenkään Jumalan puhettavasta, vaan Jumalan puheen piirteitä voi hakea puheissa ja teksteissä Uskon Totuuden kautta ja sisällön laadusta.

”Jumalan kieli on aina kuin kaunis keskustelu, kaunista ja koskettavaa, yliluonnollisen liikutusta herättävää, kun tiedon vastaanottavaisuus on hyvää. Jos vaikka profeetta ei joskus halua ottaa vastaan sanelua, tulee Jumalalta pysähdyttävä puhe. Ja Jumala puhuu vain sanoilla, ei koskaan muulla tavoin.”

Latvala kertoo, että Jumala voi myös vitsailla. Tästä esimerkkinä kysymykseni muoti-ilmiöstä, jossa mennään metsään halaamaan puita energian ja hyvän olon saamiseksi, mihin tuli Jumalalta vastaus, että ”*yhtä hyvin voi halata vaikka myrskylyhtyä.*”

Aloite kirjallisen tekstin saneluun tulee aina Jumalalta. Henki, joka Latvalalle puhuu, on aina Jumalan Henki. Voi mennä kuukausia, jolloin Veikko Latvala ei ole kirjoittanut mitään, on ollut taukoa Jumalan tahdosta.

”Joskus, kun itse haluaisi kirjoittaa, ei Jumala anna kirjoittaa. Joskus, kun itse ei haluaisi kirjoittaa, käydään siitä Jumalan kanssa keskustelu. Keskustelut Jumalan kanssa voivat olla kevyitä, voimallisia ja aivan luonnollisia.”

Veikko Latvala yhtyy täysin Jiddu Krishnamurtin toteamukseen, että luovuus on aina sielun kykyä ja kekseliäisyys älyn tuottamaa (Krishnamurti 1991, 133–135). Hyvyys ja Lähimmäisenrakkaus asenteina sekä rehellisyyden vaade tulivat esiin Mihaly Csikszentmihalyin haastatelluista (Csikszentmihalyi 1996), jotka omistautuivat työlle ihmiskunnan hyväksi (Luku 1.4.). Veikko Latvalan mukaan luovuuskin on lahjaa ja saadaan vasta, kun on vahva usko ja rakkaus Jumalaan:

”Lähimmäisenrakkaus on rakkauksista suurin, jota ilman ihminen ei ole yhtään mitään, vaikka hän puhuisi kuin enkeli. Ihmisen on ensin ansaittava sisäinen usko, eli Jumalan on vaihdettava hänen ”henkensä” laatu. Sitten luovuus voi kukoistaa.

Uutta ja ainutlaatuista luodaan hyvyydellä, mikä on aina sielullista. Luovuus on siten hyvyyttä, mistä sen tuotokset erottaa. Kekseliäisyys taas on älyä ja aivoista, muistista ja kertyneistä tiedoista. Vain sielullinen voi olla luova, mutta eläin, joka ei omista sielua, saattaa kyllä keksiä mitä vain, samoin ihmiselläkin on kekseliäisyyttä ja päähänpistoja.

Profetia ei ole näitä kumpaakaan, vaan aina suoraa sanallista ilmoitusta Jumalalta, niin kuin pomo ilmoittaa tiedon alaiselleen, samoin Jumalakin ilmoittaa tiedon palvelijalleen.

Joku henkinen ihminen voi saada sielunsa kautta tiedon, jolla luo uutta ja koskettavaa, ihmiskuntaa auttavaa, mutta ei tiedä, mistä tuo tieto on tullut. Jos on usko Jumalaan, on luodussa työssä hyvyttä ja se on auttavaa luonteeltaan ja se on luovuutta.”

Latvala lisää: ”Myös kuka tahansa ihminen voi olla omassa ammatissaan ennalta ilmoittaja ja Jumalasta todistaja eli profeetta täysin tietämättään. Silloin ihminen on saanut Jumalalta lahjakkuuden jotakin työtä varten.” Esimerkkeinä tällaisista lahjakkaista ammattiosajista Latvala mainitsee taidemaalarit, vaikkapa monilahjakas Michelangelo (1475–1564), mutta miettii, että tällä hetkellä maailmassa ei ole profetiasolla yhtään taidemaalaria. Veikko Latvala toteaa Wassily Kandinskyn olleen oikeassa siinä, että kolmion muoto on hyvin hengellinen ja vaikuttaa ihmiseen henkisesti (Kandinsky 1977, 6–7). Matematiikka taas on ihmisen älyn päätelmää ja sen laatua ja luonnetta eikä siinä ole mitään hengellistä sen enempää. Numerot ovat eri asia. Ne

ovat symboleja, joita voi lukea konkreettisesti tai hengellisesti. Esimerkiksi numero kolme on fyysistä ja henkistä yhtä aikaa. Matemaattisuus on älykkyyttä, mutta se ei ole Veikko Latvalan mukaan ainoa älykkyyden laji, vaan on monenlaista korkeampaa älykkyyttä. Hyvin erikoinen älykkyys on vaikkapa taiteilijoilla, jotka näkevät taideteoksensa valmiina mielessään ja kopioivat sen kankaalle. Taide on Latvalan mukaan tietoa, kuten tiedekin on tietoa. Myös kirjallisilla ihmisillä ja runoilijoilla on hyvin korkea äly, jolloin tuo äly tuottaa tarinoita, kuvia ja kuvauksia ja muita kirjallisia kokonaisuuksia. Hän kumoo Maurice Blanchot'n ajatukset teosten avaruudesta:

”Kertomukset tai runot eivät tule mistään sisäisestä avaruudesta tai sielun kautta kuten profetiati, jotka ovat selväsanaista ja keskustelevaa Jumalan puhetta, vaan ne syntyvät aivolohkosta toiseen kulkevan tiedonvirran avulla, ovat aivolohkojen tuottamaa älyllistä kerrontaa.

Myöskään saatana ei kykene sanelemaan ihmiseen mitään tietoja, vaikka pahuudesta kertovia tarinoita kirjoitetaan. Se kuitenkin kykenee herättämään päähänpistoja ja hyökkäämään ihmismieleen. Muu pahuus on ihmisessä sisäisesti.”

Kandinskyn mielestä musiikillakin on materiaallinen laatu ja hengellinen ulottuvuutensa (Kandinsky 1977, 17). Veikko Latvala selvittää:

”Jumalan ääni on alkuääni, perimmäinen ääni, jolla kaikki on luotu (vrt. 1. Moos. 1: 3). Se on myös kaikkea ääntä, koska Jumala synnytti äänellään kaikkeuden. Alkuääni on kaikua ja sointua. Jumala on myös alkumusiikki, sulosävelmää, taivaallista musiikkia. Sellaista voi saada, jos sielu on otollinen.

Musiikki on alkujuuri, joka tuottaa ihmiselle mielihyvää, siksi rauhoittava musiikki on hyvä terapian muoto. Musiikki on ja pysyy iäti ihmiskunnassa. Ääni on sielussa aina ensisijainen, sitten vasta näky.”

Taiteen väri-ilmaisusta Kandinsky selitti, että harmaa (hopea myös) ja vihreä edustavat ikuista ja pysyvää, täydellistä rauhaa ja lepoa, joten on mielenkiintoista, että Veikko Latvala ja Hildegard Bingeniläinen kokivat samanlaisen näyn, jossa Jumala ilmestyi hopeanharmaareunaisena ja keskeltä vihreänä pallona. Veikko Latvala muistuttaa, että väreillä on henkisyys, sillä enkelitkin ovat väreiltään ja henkiseltä laadultaan erilaisia: ”Hopea on korkein henkisyys, koboltinsininen on jumalallinen, safiirinsininen on Kristuksen väri, valkoinen on Valkeuden väri.” Myös Hildegard Bingeni-

läinen (1098–1179) puhui paljon väreistä vastaavina henkisyiden kuvastimina, kuten Kristuksesta safiirinsinisellä jalustalla, norsunluunvalkoisesta Marian Äidillisen Rakkauden ja Neitsyen Hyvyyden kuvaajana (Newman 1987, 57). Hänen jalokivioppinsa perusti kivien värisävyjen voimaan (Newman 1987, 148–149). Hildegard Bingeniläinen kirjoitti, maalasi ja sävelsi profetiana. Hän tiesi monilahjakkuutensa alkuperän. Hildegard selitti, mistä erinomaisuus ihmisen osaamisessa tulee: ”lähimmäisenrakkauden, nöyryyden ja kuuliaisuuden tinkimättömästä noudattamisesta, sillä Totuutta seuraa aina Armo ja Oikeudenmukaisuutta Rauha.” (Newman 1987, 78–80.) Tämä vastaa Csikszentmihalyin haastattelemien luovien asennetta työhönsä sekä heidän nerokkuuttaan, jota he itse pitivät sinnikkyutenä. (Ks. luku 1.4.)

”Oppineisuus ei ole koskaan haitaksi ihmiselle eikä estä Jumalan yhteyteen pääsyä, jos tahto on, sillä Jumala voi antaa tietoaan kenelle haluaa. Esimerkiksi muusikoissakin on ollut profeettoja tietämättään.”

Latvala mainitsee Johan Sebastian Bachin (1685–1750) ja Jean Sibeliuksen (1865–1957). Myös monet muut sydäntä koskettavaa ja hengellisesti liikuttavaa musiikkia säveltäneet ovat olleet alansa profeettoja, mikä Latvalan mukaan perustuu siihen, että ”heillä on ollut vahva usko ja Jumalan tuntemus, joten Jumala on siunannut heitä ja maailmaa kauniilla tavalla.”

Veikko Latvala huomauttaa, että esimerkiksi sotavoimissa ei koskaan ole profeettoja. Heitä ei myöskään löydy sepitikirjallisuuden parista, mikä on aina älyn tuottamaa viihdettä. Romaanit ja sadut tai draama eivät ole Jumalan antamia, vaikka hyvyyttä ja totuutta kertoisivatkin. Sen sijaan runomuotoisia tekstejä Jumala on sanellut profeettoilleen kautta aikojen:

”Tämä tapahtuu monesta syystä. Ne ovat ihmisten mieltymykseksi, sillä ne ovat miellyttävämpiä ja kevyempiä lukea ja ne jäävät helpommin mieleen. Runomuodossa tieto on pitävämpi eikä sisällä profeetan omaa mieltä, vaan on tiivistä totuutta.”

Uudessa, kolmannessa kirjassa, jota Jumala on alkanut Veikko Latvalalle sanella, puhutaan paljon ulkoavaruudesta, maailman rauhattomuudesta ja tulevaisuudesta sekä

selvitetään parantamistapahtumia. Kirja sisältää paljon uutta tieteellistä tietoa, sillä Jumala on tieteenkin perusta.

”Tärkeimmät tieteet ovat uskontotiede ja avaruustiede. Kumpaakaan ei ihminen tunne. Avaruudesta ei tiedetä yhtäkään prosenttia, sillä tiede keskittyy ilmakehään ja sen lähi-piiriin tutkimiseen. Maapallon kaltaisia planeettoja on ollut aiemminkin.

Uskosta ihminen ei tiedä paljoakaan, vielä vähemmän Jumalasta, joka on perustanut koko maailmankaikkeuden ja luonut ihmisen; nämä kaksi ovat Jumalan luomakunta. Uskontotiede opettaa tuntemaan Jumalaa. Jumala olisi tunnettava, jotta epäusko väistyy. Jumalan tuntemisella epätietoisuus väistyy ja ihminen saa tietoisuuden.”

Latvala muistuttaa, että ”usko on järjen uskoa, mutta järjettömyys on epäuskoa. Tiede on tietoa, ja Jumala on Totuus, jolla kaikki tieto on.” Veikko Latvalalle edeltä ilmoitettu ja nyt saneluna kirjoittamansa kirja on tarkoitettu nykyihmisille sekä tuleville sukupolville. ”Koska tekstillä on Pyhä lähde, on se Pyhä eli uusi Raamattu”, kuvailee Veikko Latvala tulevan teoksen luonnetta.

Seuraavaksi tarkastellaan Jumalan sanelemien tekstien sisällöllisiä piirteitä, kuten toistuvia teemoja, hahmotellaan sanelevan Jumalan omaa ääntä ja Jumalan käyttämiä ilmaisuja.

3. JUMALAN SANELEMIEN TEKSTIEN TUNTOMERKIT

3.1. Pyhien sanelujen sisältö – Jumalan tahto profetiateksteissä

Johanneksen Ilmestyksen (Ilmestyskirja) on profeetta Johanneksen uskovien seurakunnille lähettämä kirja, jonka alussa hän tervehtii vastaanottajia Jeesuksen Kristuksen, tämän luotettavan todistajan ja maailman kuninkaiden hallitsijan nimissä. Hän päättää tervehdyksensä rukoukseen ja sen ennustaviin sanoihin (Ilm. 1: 7.):

”Katso, hän tulee pilvissä! Kaikki ihmiset näkevät hänet, nekin, jotka hänet lävistivät, ja hänen tullessaan vaikeroivat maailman kaikki kansat. Näin on käyvä. Aamen.”

Veikko Latvalan kirjassa Jumala ilmoittaa ristinkuolemastaan tietoiselle Jeesukselle lohdutuksen sanat:

”Siunaa itseäsi, sillä sinusta tulee Raamattu, niin sanottu pyhä kirja kaikkialle ympäri maailmaa sillä seurauksella, että ahdistuvat saavat levon rukoilemalla sinua. Äläkä pelkää kuolemaasi, sillä sinun tulee vain siirtymän ajallisesta elosta Jumalasi luo turvalliseen taivaselämään, sillä henkesi jää maan päälle, kunnes Jumalasi herättää sielusi uudeksi sinuksi. Aamen.” (Latvala 2008, 127, 140.)

Niin profeetta Johanneksen kuin Veikko Latvalan nyt 2000 vuotta myöhemmin saamissa Jumalan sanoissa on ilmoitettu historiallinen jatkumo siitä, minkälaisessa ajassa Jumala herättää ja puhdistaa itselleen profettoja tai Pyhän Miehen totuutensa julistajiksi: ”siltoin kansat vaikeroivat” ja ”elävät ahdistuksessa”.

Jumala on herättänyt profetaan aikana, jolloin hengellinen rappio on ollut suurta. Iänkuiset ihmispahuudet: synty eli epäusko ja siitä johtuva jumalattomuus sekä runsas väkivalta sotineen ilmenivät jo Kainin ja Abelin tarinassa, kun kateus johti petokseen ja väkivaltaan (1. Moos. 4). Mooseksen aikana kansa oli pakotettu Faaraon määräämiin uskomuksiin ja orjuuteen (2. Moos.), kansa biletti kultaisen sonnin ympärillä (2. Moos. 32: 4) ja palvoi milloin mitäkin epäjumalia, soti jatkuvasti ja harjoitti hirvittäviä raakuuksia, joten Jumalan ei auttanut muu kuin asettaa tiukat säännöt uppiniskaiselle kansalle (3.–4. Moos.). Kaikkein eniten Jumala ilmoittaa vihaavansa sitä, joka

tappaa toisen (1. Moos. 9: 5). Myös Veikko Latvala kirjoittaa, ettei Jumala salli toisten tappamista, ei kuolemantuomioita, itsemurhaiskuja tai itsemurhiakaan (Latvala 25.7.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1087>). Kaikkien *Vanhan testamentin* profeettojen aikana jumalattomuus vallitsi ja sen seurauksena mitä iljettävien väkivalta kukoisti (Ks. esim. 1. Sam.; Neh.; Jes.; Hes.; Mal.). Jeesuksen, Johanneksen ja Paavalin aikana juutalaiset olivat mieluummin tapa- ja rituaaliskovia tai kirjanoppineita, jotka vainosivat uskontotuudessa eläviä, joita Paavali itsekin aluksi vainosi (Apt. 8). Jumalaan uskovia tapettiin kuin riistaa, Jeesus mukaan lukien. Jeesus oli juutalaispapistossa vihattu ja joutui sanoistaan ja teoistaan ristille ylipappi Gaiffarin vaatimuksesta, ja tämä pappi oli itse suuri pahuus (Latvala 2008, 176).

Hildegard Bingeniläinen (1098–1179) valitti kirkkonsa pappien luopuneen Jumalasta ja vastusti jyrkästi monia kirkon pyrkimyksiä, varsinkin kirkon viisaiden harjoittamaa politiikkaa. Hildegard kehotti kirkon isiä kääntymykseen, Jumalan tottelemiseen ja alkamaan opettaa sitä, mikä on oikeaa totuutta, etteivät nämä tulkitsisi Pyhää Kirjaa omien valtapyyteidensä ja lihallisuuden (aistillisesti) kautta. Hildegard oli myös poliittisesti hyvin aktiivinen, minkä takia hän sai vihamiehiä kirkon piiristä. Häntä ei koskaan julistettu pyhimykseksi. Vasta jälkipolvet ovat alkaneet pitää häntä kirkon uudistajana ja merkittävänä saarnaajana (Newman 1987, xx; xxii; 1–4.) Hildegardin aikana uskottiin, että kaikki *Raamatussa* tapahtunut on ollut konkreettista. Neitsyt Marian hyveellisyys väännettiin immenkalvoasiaksi, Pyhästä Hengestä sikiäminen eli Jumalan antama Pyhän Hengen yhteys käsitettiin yliluonnolliseksi hedelmöittymiseksi ja Jeesuksen sielullinen ylösnousemus selitettiin ruumiilliseksi taivaaseen astumiseksi. Naisesta tuli yliluonnolliseen kykenevä ja oikealle uskolle uhka, noita, mistä Hildegardiakin kaikkietävänä näkijänä syytettiin. Hildegard huomautti inkvisitiolle ja papistolle, että erityisen paljon saatana vihaa naista, koska vain nainen kykenee synnyttämään uutta elämää ja antamaan hellyyttä ja rakkautta. (Newman 1987, 112–117.)

Ramon Llull (n. 1232–1315) huomautti 1200-luvulla kirkollista älymystöä siitä, että liika kirjaviisuus ja oppineisuus hävittävät uskon Jumalaan, joka on ainoa Viisus. Llull ilmoitti saaneensa kaikki tekstit ja kirjoittaneensa ne Jumalan tahdosta, jotta väärauskoiset papit kirkon sisällä ja muslimit ymmärtävät totuuden kristinuskosta ja Kolminaisuudesta, mutta lopulta tämä innokas saarnaaja kivitettiin (Teinonen 1984, 11–13.)

Ramon Llullin aikana jumalaksi tuli oppineisuus ja kirjaäly, mitä vastaan Llull taisteli teksteillään ja pyrki selvittämään oikeaa hengellistä uskoa ja Pyhää Kolminaisuutta. (Teinonen 1984, 14–15.)

Pyhän Teresan (1515–1582) ja Ristin Johanneksen (1542–1591) aikana Espanja oli vapautumassa monisatavuotisesta muslimivallasta ja maassa oli uskonkaaos, minkä seurauksena myös kristilliset kirkkokunnat olivat jatkuvissa riidoissa keskenään. Tuolloin harrastettiin ahkerasti erilaisia uskonrituaaleja, kuten köyhyyslupauksia, itsensä kurittamista, hurmoskokemuksia, uskonveljen vartiointia eli väärauskoisten paljastamista inkvisitiolle, sotaa väärauskoisia vastaan, ahneutta ja anekauppaakin eli uskonmaksuja. (Cruz De la 1983, 5–11.) Ristin Johannes esitti myös kaikki ne syyt ja perusteet, minkä vuoksi hengellisten totuuksien vääristelyä tapahtuu, vaikka ihminen kuinka julistaisi huulillaan olevansa uskossa. Kostoksi hänet heitettiin väkivalloin Toledoon tyrmään. (Cruz De la 1983, 10.)

Emanuel Swedenborg (1688–1772) kritisoi rajusti kirkon opetuksia, joita piti mielettöminä, sillä kirkko tulkitsi *Raamattua* ja pyhiä tekstejä mielivaltaisesti, ei ymmärtänyt Kolminaisuutta lainkaan ja harhautti henkisyyttä etsiviä ihmisiä monin tavoin sekä pakotti uskomaan kirkon määrittelemiin uskonoppeihin, vaikka muutoin julisti, että ihmisillä on omilla arkiasioissaan valinnanvapaus – vain uskon suhteen sitä ei sallittaisi (Swedenborg 1965, 64–68). Lisäksi vuonna 1668 Ruotsissa olivat ryöpsähtäneet käyntiin massanoitavainot ja ihmisiä poltettiin rovioilla vielä 1700-luvulla pelkän lapsen ilmiannon perusteella, varsinkin naisia, joita oli kirkon taholta vainottu paholaisen liittolaisina jo 1000-luvulta alkaen (Nenonen, 25.10.2001).

Nyt omana aikanamme ”aivojen kaikkivoimaisuus” on vallitseva ihmiskäsitys, ja kirkko on kadottanut Jumalan Totuuden eikä enää tunne sitä tai sieluakaan, ateistiset näkemykset saavat jalansijaa ja vaaditaan Jumalan todistamista konkreettisesti tai lopettamaan uskonnot, joita nimitetään intuition vastaisiksi tai kognitiivisiksi mielettömyyksiksi (Pyysiäinen 2006, 22–26). Silti ateistisetkaan tahot eivät kykene todistamaan oman ajattelunsa ”kognitiivista vapautta” tai viisautta. Älylliset päättelyt ja selitykset ovat olleet ensisijaisia ”totuuksia” valistusajalta alkaen, joten Jumala, joka pitäisi ymmärtää Totuuden ja Hyvyyden Ääneksi ihmisen sielussa eli ”sydämen kirkossa”, kuten profeetat sielua kutsuvat, ei saa ääntään kuuluviin. Sielua ei enää tunnusteta

tieteellisenä faktana lainkaan, vaan on korvattu kognitiivis-psykologisilla olettamuksilla (Ks. esim. Pyysiäinen 2006). Nyt palvotaan aivojen kyvykkyyttä, joten ihmisälystä on tullut uusi jumala. Ihminen pitää itseään luojana, vaikka jo 1950-luvulla C. G. Jung (1875–1961) esitti, etteivät aivot kykene mihinkään ilman ihmissielua, joka on hengellinen laatuaan, ja itsetuntemus edellyttää tämän puolen tunnustamista tieteellisenä faktana. (Jung 1958, 8–9.) Jos ihmisäly olisi kaikkivoimainen ja kaiken hyvän alkusyy, niin kuin rationalistit haluavat uskoa, olisi ihmispahuus jo hävitetty maailmasta, Jung parahtaa (Jung 1989, 130–131). Jung selittää, miten ihmispahuus liittyy suoraan kollektiivisiin rakennelmiin, kuten Valtioon tai poliittiseen tai uskonnolliseen oppiin, joille säilytetään kollektiivisia vastuuta, mutta joiden kautta ihminen alistetaan erilaisiin pakkoihin ja manipulointiin, sillä kaiken kollektiivisen tarkoitus on, että yksilöllisyys tahdotaankin hävittää. Jung perustelee, että Jumalan tuntevia ja sielunsa ja siinä piilevän yksilöllisyytensä tiedostavia ihmisiä ei voida hallita propagandalla, kuten ideologioihin manipuloituja massoja. (Jung 1958, 12–21, 28.) Nykyajan järkiuskon, aivojen ja älyn ylistämisen perusteella maailman pitäisi nyt olla parempi paikka ja ihmiskunnan oikea järkevyyden perikuva verrattuna vaikkapa Mooseksen, qumranilaisten, Jeesuksen ja Paavalin, Hildegardin, Ramon Llullin, Ristin Johanneksen tai Swedenborgin aikaan. Latvala kirjoittaa, että Jumala haluaa pelastaa ja vapahtaa ihmisen omalta pahuudeltaan, mikä johtuu epäuskosta Hyvyyden ja Totuuden Jumalaan, Kristukseen Kolminaisuuteen, joka elää ja puhuu ja julistaa Hyvyyden tahtoaan meissä sisäisesti (Latvala 2008, 134–135).

Myös Platon totesi, että pyyde on ihmissielussa alinta laatua ja johtaa tyranniaan – pelkkiin himojen tyydyttämiseen, mihin valtiokin on vain väline. Rohkeus taas on keskimmäistä sielunlaatua mutta sisältää vihaa. Ylintä sielunlaatua on järki, sillä se on sielullista, ja järjen tulisi hallita ihmistä. Jotta järki hallitsisi yhteiskunnassa, tuli hallitsijoiden sielunlaadun perustua uskoon, jotta kansakin pysyisi järjen viisaudessa. Platonin mielestä ne, jotka kieltävät tämän, harhauttavat ihmisiä epäuskoon ja syyllistyvät mitä pahimpaan rikokseen ihmisyyttä vastaan. Platon oli erityisen jyrkkä ateisteille, joita piti hairahtuneina. Platon tarjosi ratkaisuksi ajatuksen retorisestä dialektikasta, eli keskusteleavasta ja erittelevästä asioiden vertailusta, jolla totuus voidaan tuoda esiin. (Aspelin 1997, 81, 84–98.) Profetiateksteissä dialektisuus ilmenee aina ihmisen kaksinaisen olemisen laadun kautta: vastakkaisina toisilleen ovat äly ja sielu, hyvyys ja pahuus, oikeudenmukaisuus ja vääräys. *Pyhiä ilmoituksia* -kirjassa sanotaan,

että nyt pahuus vallitsee kaikilla elämän rintamalla, sillä ihminen tyhmyyttään tuhoaa myös omat elinmahdollisuutensa tuhoamalla luonnon ja otsonikerroksen (Latvala 2008, 157). Veikko Latvalan mukaan oman aikamme vitsauksiin kuuluvat uskonpuute ja tunteiden sekamelska, sillä ”ihminen ei ole koskaan ollut päästään niin sekaisin kuin nyt”. Nykyihminen on hukannut sekä itsensä että uskonsa, minkä takia maailmassa ei ole enää hyvyyttä, vaan vain itsekkyyttä, ahneutta, tyranniaa, pelotteluja ja uhkia, henkistä sekä fyysistä väkivaltaa, joka ei katso ikää tai kohdetta. Ihmisestä on tullut kuin loinen ja syöpä maapallolle. Latvala toteaa, että Jumalan mieli on nyt hyvin huolestunut ihmisen suunnattomasta tuhoamisvoimasta niin luontoa kuin toisiaan kohtaan. Älyn voimasta ihminen kehittänyt hirvittävimpiä aseita, millä kykenee tuhoamaan kaiken elämän pelkällä napin painalluksella. (Latvala 24.5.2011, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1026>.)

Jumalan huolenaiheet ovat muuttuneet *Vanhan testamentin* ajoista jonkin verran. Nyt mukaan on tullut huoli luonnosta ja ilmastosta, mikä on Veikko Latvalan ensimmäisen kirjan (2008) kolmannen osan pääteema. Ihminen tuhoaa käsittämättömällä vimalla kaiken sen, mistä ihmisen elinmahdollisuudet nyt ja tulevaisuudessa riippuvat: mehiläiset, kasvikunnan, vesistön ja ilmaston. Veikko Latvalan molemmissa kirjoissa on ”häätähuutoja” luonnon puolesta. Ihmiskunnan tulisi pitää elinympäristöstään parempaa huolta, lopettaa sademetsien tuhoamisen, mikä johtaa maapallon ilmaston kuivumiseen. Lentokoneiden päästöt ja maanviljelyksessä käytetty apulanta haihtuessaan ilmaan tuhoavat otsonin. Latvala on ilmoittanut monista luonnonmullistuksista, muun muassa varoituksia tuhoisista maanjäristyksistä ja myrskyistä. Olosuhteet maapallolla ovat käymässä vaikeiksi. Latvalan teksteissä Jumala antaa ohjeita, joilla haluaisi ihmisten suojelevan luontoa ja elinmahdollisuuksiaan. Näin Veikko Latvala sanoo:

”Ihminen syyttää ilmastomuutoksesta hiilidioksidia ja sen määrän kasvua ilmakehässämme. Ilmastomuutos ei kuitenkaan johdu yksin siitä. Tilanne on se, että aurinkomme kuumenee koko ajan. Kun se on kumentunut tarpeeksi, se räjähtää, mutta vasta miljardien vuosien päästä. Tälle kehitykselle emme voi mitään. Ilmakehää emme saa korjatuksi enää milloinkaan. Koska aurinko kuumenee, muuttaa se otsonia ja hiilidioksidia sekä muita kaasuja ja aineita ilmakehässämme. Yliäänilentokoneiden tekemät tunnelit ja aukot otsonikehässä vain pahentavat ja nopeuttavat kehitystä. Aurinko polttaa napajäätä, joka sulaa nopeasti. Hiilidioksidimäärän ja päästöjen vähentäminen auttavat lähinnä siinä, että

ihmisten on helpompi hengittää, kun ilma alkaa puhdistua. Ilmastonmuutos on jo tapahtunut, eli ilmasto-olosuhteet ovat muuttuneet. Tämä tarkoittaa sitä, että kymmenien vuosien sisällä siellä, missä on aiemmin ollut kuumaa, muuttuu ilma kylmemmäksi ja viileämmät seudut muuttuvat kuumemmiksi. Suomessa auringonvalosta tulee polttavaa ja ilman lämpötila nousee keskimääräistä lämpimämmäksi, mikä muuttaa maaperää ja kasvistoa.” (Latvala 28.12.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=240>.)

”Ilmastokokous on tyhjää sanahelinää. Mitään ei voida luonnon hyväksi enää tehdä. Ihmiskunta kulkee kohti omaa tuhoaan, sillä mistään ei tule apua tähän ihmisen aikaansaamaan katastrofiin. Otsonikerros, joka maapalloa suojaa auringon poltteelta, on hauras, koska lentoliikenne on sen rikkonut. Otsonivaippa on täynnä pitkittäisiä tunnelimaisia reikiä, latuja, joita lentokoneet jättävät siihen. Niitä reikiä eivät mitkään hiukkaset ole saaneet aikaan, eikä niitä voida paikata ihmisen ”hiilijalanjälkeä” vähentämällä. Myös maanviljelyksessä käytettävä apulanta höyrystyy auringon lämmössä ja haihtuu ilmakehään otsonin tuhoksi. Noin 20–30 vuoden kuluttua ilmasto-ongelmat myrskyineen ovat kolme kertaa pahempia kuin nyt.” (Latvala 7.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=108>.)

”Mehiläisiä ei saa missään nimessä tappaa tai hävittää, sillä ne ovat kaikelle kasvulle välttämättömiä, niistä riippuu ravinnonsaantimme. Mehiläiset ovat vaarassa vähentyä nopeasti, sillä luontomme tila on huono. Myöskään käärmeitä ei saa tappaa. Niilläkin on tärkeä tehtävä luonnon ja ihmisen elämän tasapainossa.” (Latvala 1.7.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=67>.)

Jumalan saneluissa yhä vielä perusaiheena on ihmisten keskinäinen pahuus. Sen syy on ihmisessä sisäisesti: jumalattomuus eli uskonpuute Jumalaan tekee ihmisestä henkisesti ja tunteiltaan epävarman ja epävakaa. Juuri tätä sisäistä epävarmuuden tilaa suurempi pahuus eli saatana kyttää: se ilmenee pelottelevana, aiheuttaa epäilyksiä, valehtelee ja uskottelee suuria, mistä seuraa ääritunteita kuten itsekkyyttä ja tyranniaa, masennusta ja itsetuhoa, ja joka hotkii palvojansa, eikä sielu pääse siitä edes kuolemassa ja ylösnousemuksessa. (Latvala 2008, 49–52, 59–60, 97.) Ihmisessä on myös pienempi paha eli piru (Latvala 2008, 52–54), itsekkyyks, jonka voi rinnastaa Sigmund Freudin (1856–1939) kehittämään Minä-käsitteeseen. Freudin mielestä Minä jakautuu kolmeen osaan: vietteihin, omatuntoa vastaavaan superegoon ja näiden välissä olevaan tasapainottajaan eli egoon. (Kuukka 2008.) *Raamattu* puhuu pelkästään sydämen

laadusta: sydämen hyvyys on uskon merkki ja sydämettömyyttä eli epäuskoa kuvaa ihmispahuus (Ks. *Sananlaskut*), itsekkyyys, jonka tuntomerkit Ristin Johannes luetteli *Pimeässä yössään*: ylpeys, ahneus, irstaus, kohtuuttomuus, kateus ja tympääntyneisyys sekä vihamielisyys (Cruz De la 1983). Näistä ihminen saa henkisessä heräämisessään omatunnon eli syyllisyyden tunteen, koska hyvyys sielussa ilmaisee ihmiselle oman pahuuden teon toista kohtaan (Latvala 2008, 52). Swedenborgin mukaan ihminen ei ole tietoinen sielussaan käytävästä kamppailusta, sillä siellä Jumala ottaa mittaa pahuuden eli itsekkyyden kanssa. Jumalan aseina ovat hyvyyden keinot ja pahuus taistelee vain pahuuden keinoilla. Ihminen kokee ainoastaan viettelystä kiusausten muodossa ja itsehillinnän tarvetta sekä sortuessaan pahuuteen myös omatunnontuskaa, kunnes aikanaan oppii välttämään pahuuden valheita ja havahtuu hyvyyden harjoittamiseen. (Swedenborg 1965, 128.)

Raamatun alusta alkaen yksi ja sama Jumala ilmenee siinä, että Hän on profeettojensa kautta aina herätellyt ihmisiä tajuamaan oma pahuutensa ja kehottanut kääntymään hyvyyden teille, mikä on keskeinen teema kaikissa profeettakirjoissa. Näin on myös Veikko Latvalan ensimmäisessä kirjassa, jossa todetaan, miten Jumalasta on nyt tullut pelkkä haavekuva tai harhakuva, *Raamatun* julistuskin on pelkkää tekstinlukua ja ihmiskunta ymmärtää tehdä vain pahuutta, mutta ihminen ei ymmärrä olevansa pahan tekijä itse (Latvala 2008, 179–181). Hyvyys ja pahuus ovat vain sanoja muiden joukossa, rakkaus pelkkää sukupuolista aktiviteettia ja sen vapautta. Jumalasta on tullut sakramentti, rituaalien suorittamisen kohde. Kristillinen periaate eli hyvyyden harjoittaminen lähimmäisille on korvattu *Raamattu*-uskolla, mielivaltaisilla *Raamatun* tulkinnoilla ja häpeällisillä tavoilla, joista Jeesuskin varoitti (Matt. 7: 22–23). Hävyttömimmät seurakunnat vaativat jäseniltään rahallisia maksuja lähimmäisenrakkauden nimissä ja sen todistamiseksi, joten uusia lahkoja anekauppoineen ilmestyy kuin sieniä sateella samoille apajille. Latvalan kirjassa todetaan, että Jumala on antanut ihmiselle sielun, jotta hänellä olisi hyvyys, ja älyn, jotta hänellä olisi kykyjä auttaa muita, mutta ihminen on valjastanut älynsä uskonsotiin ja taloudellisiin intohimoihin, joten väkevät vain alistavat heikompiaan (Latvala 2008, 181).

Tieteelle hyvyyttä tai pahuutta ei ole, sillä ne eivät ole tieteellisiä termejä lainkaan, vaan niillä kuvataan enemmänkin ihmisen suorituskykyä muiden silmissä: hyvyyden vastakohtaksi on tullut ”huonous” tai ”huono maine” (Heikkinen 5.3.2012). Nyt

myös yritetään selittää, ettei pahuutta ole, vaan ihminen on vain joko narsisti tai mieltään järkkynyt, persoonallisuushäiriöinen, ja loput ihmiset ovat ”normaaleja”. Jos ihmisen pahuutta ei tunnisteta, ei myöskään hyvyttä voitaisi tunnistaa. Nyt ei tiedetä, mitä lähimmäisenrakkaus on, tuleeko se hormoneista, kuten sukupuolinen rakkaus ja siihen liittyvät himot. Yhä lailla voidaan kysyä, mihin aivojen tai geenien kohtaan kuluvat perversiot? Kuluvatko lapsiin kohdistuvat pedofiliat tai internetissä viljelty lapsiporno, olivatpa nämä pappien tai muiden ammattiryhmiin kuuluvien touhua, normaaliin persoonallisuuteen, mielen järkkymiseen eli persoonallisuushäiriöön, narsismiin ja psykopatiaan, hormonihäiriöön vai silkkään ihmispahuuteen näitä viattomia kohtaan? Latvalan kirjassa on sanottu: ”Jos Jumala on avannut ihmisen sielun, kykenee ihminen näkemään henkimaailman laatua maailmassa”, joka on vallitsevaa henkeä ihmisessä itsessään ja sitä kautta yhteisöissä ja maanosissa ja maailmassa, ”sillä muulla tavoin tuota tietoa ei voida saavuttaa. Ja tällainen ihminen on uskossa tietämättään.” (Latvala 2008, 177.) Kuten Jumala on Hyvyyden ja Totuuden Henki ihmisessä, on pahuuskin pahuuden henki ihmisessä, jotka voidaan erottaa toisistaan ihmisen tekojen perusteella – hedelmistä. Mätä hedelmä ei kasva hyvässä puussa (Matt. 7: 16–20).

Historian jatkumo osoittaa selvästi, että ihmispahuus on aina suurimmillaan silloin, kun Jumala ilmaisee itsensä ja tahtonsa ihmiskunnalle profeettojensa kautta – sanallisesti, koska ihmisen puhe eli sanojen käyttö on Jumalan tapa puhua ihmisille (Latvala 4.8.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=563>). Sananjulistajia on aina ollut ja on oleva, mutta nämä eivät opeta oikeaa totuutta, jos heissä ei ole oikeaa uskoa. Vain profeetta eli oikean uskon armon saanut voi kuulla Jumalan puhetta sielussaan, ja tuossa puheessa on mukana aina uskon totuus, Jumalan sana ja henkinen tietous sekä ennuste, joka on tuon totuuden merkinä ja toteutuu aina, kuten Jumala on jo Moosesen kautta ilmoittanut (Latvala 22.3.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=351>, 2. Moos. 18: 18–22.)

Veikko Latvalan mukaan aikamme kirkko ei enää kykene opettamaan ihmisille hengellisiä totuuksia tai Jumalan äänen kuulemista sisäisesti. Hänen mukaansa todellinen kristinusko hiipuu vähitellen, sitä panetellaan ja vähätellään ja uskonnon opetuksesta luovutaan kouluissamme. Kirkko menettää jäsenkuntansa lähes kokonaan, varsinkin, jos rippisalaisuus puretaan, uskonnolliset symbolit kielletään julkisissa tiloissa, mistä

kaikesta seuraa se, että ihmiset hätääntyvät hengellisessä nälässään ja joutuvat toisten ihmisten ja uskomusten huijattaviksi, koska eivät enää tunnista tai löydä Totuuden Ääntä sisällään. (Latvala 3.10.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=116>; 11.11.2009 <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=196>; 10.9.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=622>.)

”Yksikään ihminen ei ole koskaan yksin, sillä Jumala on jokaisessa ihmisessä sisäisesti, ja sen vuoksi ihmisellä on sielu. Vain sielun kautta ihminen kykenee tuntemaan Jumalan. Jumalaan saa yhteyden vain sisäisesti, rukouksen kautta, jonka Hän kuulee. Jumalalle nöyrä sielu saa armon eli avun ja uskon Häneen.

Jumala on sydämen totuus, joka meissä on sisäisesti ja jota meidän tulisi kaikesta sielustamme, mielestämme ja sydämestämme noudattaa. Tämä on ainoa tapa tulla onnelliseksi elämässä. Turvautukaa rukouksissanne Jumalaan ja teoissanne sydämenne totuuteen.” (Latvala 7.5.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=428>.)

Jumalan tahto ilmenee profeettojen teksteissä siinä, että eksyneet ja paatuneet sielut heräisivät tekemään Hyvyyttä ja saisivat siinä Hyvyydessä eläessään itselleen siunauksen, sisäisen rauhan. Kontrastina Hyvyydelle Jumala tuo saneluissaan esiin aina myös ihmisen julmuuden ja pahuuden toisiaan kohtaan, mitä Jumala ei siedä. *Raamatusta* voimme lukea, ettei ihmispahuudelle ole mitään rajaa. Se yksin on ihmisen kärsimysten syy. Jumala esittää saneluissaan paheksuntansa itsekkäissä pyrkimyksissään eläviä ihmisiä kohtaan mutta kertoo myös tien yhteyteensä: kukin profeetta on teksteissään ja puheissaan muistuttanut, että ihmisen tulee elää lähimmäisiään rakastaen, puhtaana ja kauniina sieluna, jollaiseksi hänet on luotu ja tarkoitettu. *Vanhassa testamentissa* esimerkkitarinat kerrotaan tällaisten hyvyyden harjoittajien ja Jumalalle rakkaiden ihmissielujen elämän kautta. *Uudessa testamentissa* Jeesus puhui lapsen viattomuudesta ihmisen hyvyyden laatuna (Matt. 19: 14) ja käskee ihmisiä rakastamaan toisiaan (Joh. 13: 34). Paavali julistaa rakkauden suuruutta ja antaa tunnusmerkit ihmisestä, jolla on Jumalan rakkaus ominaisuutenaan (1. Kor. 13). Hildegard korosti jatkuvasti Neitsyt Marian hyvyyttä (Newman 1987, xxii), Ristin Johannes puhui nöyryydestä ja kaikenlaisesta itsekkyydestä luopumisesta (*Pimeä yö* 1983), Swedenborg kirjoitti Uskon Totuudesta ja Lähimmäisenrakkaudesta (*The True Christianity* 1965). Veikko Latvalan kirjoissa puhutaan Neitsyt Mariasta ja Jeesuksesta sekä heidän läheisistään esimerkkeinä hyveellisyydestä ja uskosta, jollaisena ihmisen sielu Jumalan

yhteyteen armahdetaan (Latvala 2008, 49, 116, 122, 124). Veikko Latvala selvittää Jumalalle mieluisan ihmissielun laatua:

”Sellainen ihminen, joka on kiinnostunut tuntemaan Jumalan ja Jumalan tahtoa, on Jumalalle mieluihin. Tällainen ihminen näkee vaivaa ja opettelee tuntemaan Jumalaa pyhästä kirjoituksista, rukouksilla, syventymällä ja etsimällä vastauksia, kunnes uskosta tulee vankkaa luottamusta Jumalaan, ja sille Jumala ilmaisee itsensä.

Jumalalle mieluihin ei tuomitse toista ihmistä, vaan suhtautuu kaikkeen luotuun kiitollisuudella ja rakkaudella. Sellainen ihminen, joka sanoo uskovansa Jumalaan, mutta erottelee ihmisiä uskonnon, rodun tai muun ominaisuuden perusteella tai ei hyväksy erilaisia ihmisiä, pyrkii väkivalloin tai vainoavalla tavalla muuttamaan tai alistamaan toista ihmistä, ei ole Jumalalle mieluihin. Myöskään saatananpalvojat tai muiden pahuuksien harjoittajat ovat Jumalan silmissä epämieluisia.

Eikä ole olemassakaan mitään hyvän ja pahan välistä henkitaistelua, vaan vain joko hyvää tai paha tahtoa ihmisessä itsessään. Pahuus on aina ihmisen paha tahtoa toista kohtaan, kuten hyvyys on hyvyyttä toista kohtaan. Muistakaa tämä: Jumala on antanut ihmisille oikean ja väärän, sillä joka ainoa ihminen sisimmässään tietää, mikä on oikein tai väärin.” (Latvala 24.5.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1022>.)

Vaikka niin moni nykyään tahtoo ja julistautuu profeetaksi, ei kukaan voi saada armoa, ellei viaton hyvyys ole sielun laatuna, minkä Jumala katsoo oikeauskoisuudeksi (Latvala 2008, 116). Läpi *Raamatun* ja Jeesuksen jälkeisen ajan profeetat yksi toisensa jälkeen julistavat teksteissään, että vain hyvyden tekojen kautta saadaan armo ja vain Jumalaan turvautumalla saadaan rauha ja päästään Jumalan Kristuksen Pyhän Kolminaisuuden tuntemisen armoon. Tämä sama Lähimmäisenrakkauden merkitys rauhan ja siunauksellisen elämän lähteenä sekä armona Jumalan tuntemiseen toistuu myös Veikko Latvalan kirjoissa, joista ensimmäinen ilmestyi marraskuussa 2008.

Vuonna 2005, jo 15 vuotta profetiatietämisen armon omistaneena, Veikko Latvalle yllättäen sanottiin, että hänen pitää kirjoittaa muistiin tekstejä, joita hänelle tullaan sanelemaan. Syytä ei kerrottu. Jonkin ajan kuluttua hän alkoi kirjoittaa saneluuta muistiin sitä mukaa, mitä kulloinkin sanottiin. Valmis teksti jäi piirongin laatikkoon odottamaan. Teksti julkaistiin sellaisenaan syksyllä 2008. Ehtona oli, ettei sisällöstä saanut muuttaa sanaakaan (vrt. Ilm. 22: 18–19). Tietyt täsmennykset, joita tarvittiin, kysyi

Veikko Latvala erikseen Jumalalta. Myös kirjan nimi ja kannen ulkonäkö kysyttiin ja annettiin ”ylhäältä”.

Pyhiä ilmoituksia Jeesuksesta, elämästä, tulevasta (2008) alussa on Sanelijan ilmoittamat sanat: ”Tässä kirjassa puhuttelemme Veikolle totuutta emmekä vääristä sitä, sillä hänellä on ollut yhteys Jumalaan tätä tekstiä kirjoittaessa” (Latvala 2008, 5). Kirjan 34. luku alkaa sanoilla: ”Tämä kirjoitus ei tule mielikuvituksesta eikä harhaluulosta, vaan Jeesukselta, meidän Vapahtajaltamme, joka armostaan minulle nämä tiedot sanelee” (Latvala 2008, 166). Kirjan lopussa lukee: ”Tämä kirja on alku sanomalle suuremmalle. Sillä Jumala haluaa puhua meille tieteellistä tietoansa maailmamme muutoksista, pyhää viisauttansa armostaan ihmiskunnalle” (emt. 187). Samalla on ilmoitettu jo ennalta, että Veikko Latvala on saava lisää sanelutekstejä Jumalalta.

Kirjan ensimmäinen osa on kertomus Marian ja Joosefin elämästä sekä Jeesuksen syntymästä ja lapsuuden kokemuksista. Kertomus on repliikkejä myöten kokonaan saneltua. Erikoista on se, että välillä Jumalakin puhuu, kommentoi asioita Minämuodossa ja antaa Marialle, Joosefille ja sittemmin Jeesukselle selkeitä ilmoituksia, jotka ovat eroteltu tekstissä kursiivilla. Myös Enkeli antaa ilmoituksia Marialle ja Joosefille, myöhemmin myös Jeesukselle, jota Enkeli alkaa avustaa monin tavoin. Tämä on mielenkiintoista siinä mielessä, että myös Abrahamin (1. Moos. 22: 11), Joosuan ja Mooseksen (2. Moos. 14: 19) ja (Joos. 4: 13) apuna kulki Enkeli, joka myös ilmoitteli Jumalan viestejä ja antoi toimintaohjeita. Jumala itse ilmoittaa näissä saneluissaan, että käyttää Enkeleitä avustajinaan Pyhiensä tehtävien edistämiseen (esim. 2: Moos. 14: 19; 2. Moos. 23: 20). *Uuden testamentin* puolella Enkeli ilmestyy vain tiedonantajana: Sakariaalle (Luuk. 1: 11), Joosefille (Matt. 1: 20), Marialle (Luuk. 1: 28), paimenille (Luuk. 2: 9) ja Johannekselle (Ilm. 10: 1), mutta muutoin enkelit eivät työskentele profeettojen avustajina.

Veikko Latvalan kirjan ensimmäisessä osassa on Jeesuksen perheen tarina. Kuvaus on hyvin vaikuttava ja mukaansatempaava, johon eläytyy kokonaan ja jonka tapahtumat tuntuvat elävän lukijan silmissä kuin itse olisi paikan päällä tapahtumia katselemissa – tunnevaikutus on hyvin voimakas. Ensimmäinen osa paljastaa Marian ja Joosefin perhetaustan, verollepanomatkan käänteitä, Jumalan huolenpidon ja johdatuksen, Jeesuksen syntymän ja lapsuusvaiheen kokemuksia, elinolosuhteita Betlehemissä ja Jeru-

salemassa, Jeesuksen kaveripiiriä ja sen, kuinka Jeesus jo kouluikäisenä tiesi tehtävänsä kaikkien kansojen profeettana. Sitten edetään opetuslasten valintaan, kuvataan heitä tarkasti, kuten Juudas Iskariotia persoonana sekä Marian ja tämän äidin, Maria Magdalenan sekä Johannes Kastajan (Kastaja-nimitys tarkoittaa profeettaa; Latvala 2008, 120), Jeesuksen rakkaimman ja hänelle uskollisimman opetuslapsen tunteja. Ensimmäinen osa päättyy hengellisiin opetuksiin totuudesta ja Jumalan puheeseen siitä, miten Hänen 10 käskyään on käsitetty väärin.

Kirjan toisessa osassa Jeesus on aikuinen ja toimii opettajana ja parantajana ihmisten keskuudessa. Isä Joosef on jo kuollut, äiti Maria ja isoäiti Maria Magdalena ovat sivustaseuraajia mutta tiiviisti mukana Jeesuksen ja opetuslasten elämässä. On syytöksiä ja oikeudenkäyntejä Jeesuksen opetuksia, tulevaisuuden ennusteita ja parantajana toimimista vastaan, ja kuvaukset Jeesuksen omasta henkisestä ahdingosta ovat voimakkaasti lukijan tunteisiin vaikuttavaa luettavaa. Tekstissä on runsaasti hengellistä viisautta pieninä annoksina, muun muassa tietoa uskosta ja rakkaudesta ihmisen sielun voimina. Toinen osa päättyy Jeesuksen ristille nautitsemiseen, mikä kuvataan yksityiskohtaisesti – mikä jäsen missäkin vaiheessa iskettiin hirsipuuhun – hänen pilkkaamistaan sekä Jeesuksen omaa tuskaa ristillä ja läheisten ahdinkoa ristin juurella. Toinen osa päättyy Jeesuksen sielun ylösnousemukseen ja sen jälkeisiin tapahtumiin siitä, miten hänen hautansa häväistiin ja miten Jeesus, nyt Elävänä Henkenä, Äänenä ja Kirkkautena, ilmestyi kahdelle ystävälleen ja kertoi haudasta ryövätyyn ruumiinsa olinpaikan, mistä ystävät sen hakivat ja hautasivat, kuten Jeesus heitä neuvoi. Tämänkin osan lopussa on opetusta hengellisistä viisauksista ja totuuksista. Jeesus myös ilmoittaa rakkaimmilleen, että hän tulee ilmestymään niille, jotka ymmärtävät, että hän on Jumalassa, Pyhä Kolminaisuudessa. Lopuksi kerrotaan syy Jeesuksen julmaan ristinkuolemaan: ihmisten pahuus eli epäusko Jumalaan, joka on Ainoa Totuus ja Ainoa Hyvyys, mistä Jeesus oli kertomassa ja todistamassa. Nyt kuolemattomana sieluna eli Kristuksena Kolminaisuutena Jeesus vapauttaa Hänen puoleensa huutavan ihmisielun epäuskosta Jumalaan, sillä ihmisen sielun paikka on Jumalan Valkeuden kuolemattomassa olossa, Ikuisuudessa. Jumala sanoo, että oli ilmoittanut kansoille jo etukäteen Jeesuksesta, rakastavaisesta Pyhästä Miehestä tiedolla, että hän on se, joka nousee kolmantena päivänä kuolleista. Tästä kuolemastaan maan päällä alkoi Jeesuksen toiminta Vapahtajana, jonka tehtävänä on päästää ihmiset epäuskosta eli pahasta, koska jokaisella on epäpuhdas sielu. Sitten Jeesus, nyt Kristuksena Kolminaisuutena

ilmoittaa itse, että profeettoja on tuleva ja heillä on Jumalan sanelema voima ja tietoisuus, ja Jeesus itse asettaa oman voimansa häneen, jota rakastaa ja kunnioittaa, sillä ihmeiden aika ei ole ohi. (Latvala 2008, 140–142.) Profeettojen ja Pyhien Miesten jatkuvuus ihmiskunnan tulevaisuudessa on taas ennalta ilmoitettu (vrt. Ilm. 22: 6–7).

Veikko Latvalan kirjan kolmas osa selittää ihmiskunnan syntyyn liittyviä asioita ja keskittyy sitten maailman tulevaisuuteen sekä ihmiskunnan hengellisiin näkyymiin. Sitten seuraa hengellistä tietoutta ihmisen hyvydestä, pahuudesta ja niiden syistä sekä kehotuksia totuuteen ja lähimmäisenrakkauteen. Painopiste on tulevaisuuden näkymissä. Jumala ehdottaa erilaisia ratkaisuja esimerkiksi ilmastollisten ongelmien, energiatalouden turvaamiseen ja ihmiskunnan henkisen ahdistuksen lievittämiseen. Lopussa on taas hengellistä tietoutta paloina, muun muassa ohjeita siunatumpaan elämään ja Jumalan rakkauteen ylettymiseen, jolloin Jumala jakaa armolahjojaan niille, joita Hän eniten rakastaa.

Jerusalemossa pitämässään saarnassa Jeesus ennustaa, että jo hänen aikanaan tapahtuu kristinuskossa kahtiajako uskoon ja epäuskoon, mutta Pyhimyksien kautta saapuvat uudet saarnaajat, jotka puhuttelevat kansoja kristinuskon puoleen. Jeesus myös ennustaa että hänestä, Neitsyt Mariasta ja Magdalenasta tulevat maailman suurimmat pyhäinkuvat ja ikonit rakkaudella maalattujen seinämaalausten kera, ja niissä kuvauksissa ovat sekä lapsi, joka on Vapahtaja, että Herran Enkelit, sillä Pyhä Henki oli seurana synnytyksessä. Ja tästä kuvauksesta selviää koko todellisuus, iankaikkisuus. (Latvala 2008, 90–91.)

Jos kirjan sisältöä ja sanomaa luonnehditaan lyhyesti, voidaan sitä kuvata ennen kaikkea rakkauskertomukseksi, jossa rakkaus ilmenee monella tasolla: Marian ja Joosefin välisenä, heidän ja Jeesuksen välisenä, koko perheen ja heidän lähimmäistensä välisenä, mutta erityisesti Jumalan ja Hänen Pyhiensä välisenä rakkautena. Tämä päähenkilöiden keskinäinen hyvyys ja kiitollisuus kaikesta sekä ehdoton rakkaus Jumalaan ja Jumalan heille suoma armo kiteytyy Jeesuksen sanoihin, kun hän odotteli kuulustelijoitaan ja syyttäjiään. Jeesus katkaisi hiljaisuuden sanoen:

”Minä uskon Isään Jumalaan, taivaan ja maan luojaan. Minä tunnustan pyhän Pyhän Kolminaisuuden, Isäni Jumalani sekä Neitsyt Marian, äitini. Minä synnyin heidän po-

jakseen pyhänä, eikä se miksikään muutu. Siunattuja ovat ne, jotka minuun uskovat, sillä heidän on taivasten valtakunta, eivätkä he huku katkeruuteen eivätkä pahuuteen. Rakastakaa lähimmäisiänne, niin hekin rakastavat sinua, sillä heillä on uskomusta lähimmäisemme ja hänen valkeuteensa, sillä Jumala rakastaa kaikkea, minkä hän on luonut.” (Latvala 2008, 113.)

Uskonnolliset tahot hyökkäsivät tämän Veikko Latvalan ensimmäisen sanellun kirjan kimppuun välittömästi sen ilmestyttyä marraskuussa 2008. Kirjaa syytettiin *Raamatun* vastaiseksi, vaikka tekstissä ei ole mitään sellaista, mikä syrjäyttää *Raamatun* tietoja – päinvastoin, kirjassa sanotaan, että *Raamattu* on totuus Jumalasta (Latvala 2008, 41, 105–106, 127). Jeesuksen lapsuudesta *Raamattumme* ei kerro mitään, mutta nyt siitäkin elämänvaiheesta kerrotaan hyvin tarkasti. Veikko Latvala aiemmin totesi: ”kun Jumala sanelee ja antaa tietoa tulevaisuudesta taikka historiasta, on se aina samalla uutta tietoa ja sisältää aina myös uutta hengellistä tietoa.” Veikko Latvala kertoi myös syyn tämän kirjan antamiselle ja tarkoitukselle:

”Etteivät ihmiset uskoisi mielikuvitukseen, vaan että he kuulisivat totuuden siitä, ettei Jeesus syntynyt ihmeen kautta tai neitseellisestä sikiämisestä, vaan Joosefin ja Marian rakkaudesta ja luonnollisesti, kuten äidit synnyttävät.”

Samaa korosti Hildegard Bingeniläinen 900 vuotta aiemmin. Hildegard selitti, että Marian raskaus oli normaali eikä siihen liittynyt mitään yliluonnollista, vaan Pyhän Hengen työ ilmeni Marian hyvydessä ja nöyryydessä sekä Pojassa, joka syntyi ja oli Jumalan tahdosta saava Pyhän Hengen (Newman 1987, 195).

”Kun Maria synnytti Jeesuksen, syntyi Hän ihmiseksi kuin kuka tahansa muu lapsi vanhemmistaan. Vauvana Jeesus ei tuntenut Jumalaa, kuten eivät muutkaan vauvat tunne sielunsa Luojaan. Mutta Jumala tunnusti Jeesuksen ennen tämän syntymää, sillä vaikka Hän oli ihmiseksi syntynyt, oli Hän täysin puhdas ja synnitön sielu. Jeesus tuli puhtaana ja synnittömänä sieluna ihmiseksi, sai jumalallisen Pyhän Hengen täydellisyyden ja antautui pelastamaan ihmiskuntaa pahemmilta kärsimyksiltä. Hän oli jumalallinen ihminen ja on nyt jumalallinen hahmo. (Latvala, 17.10.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=156>.)

Toinen Latvalan kirjaan kohdistunut syytös koski Maria Magdalena, joka kirjassa on Jeesuksen isoäiti (Latvala 2008, 25), Neitsyt Marian äiti ja pyhä nainen hänkin, nöyrä ja hyveellinen, jolla oli kaikkítietävyyden armo (Latvala 2008, 48). Veikko Latvala sanoi: ”Eivät ihmiset halua totuutta kuulla, vaan uskoa omia uskomuksiaan, joita pitävät oikeina totuuksina.” *Raamatusta* ei edes kerrota, kuka Maria Magdalena oli. Tiedon puuttumisen vuoksi muun muassa Dan Brownin kirjoittama kirja, *Da Vinci -koodi* (WSOY 2004) ja siitä tehty elokuva ovat lisänneet spekulatioita ja vääriä käsityksiä Jeesuksen ja Maria Magdalenan suhteesta. Latvalan mukaan Jeesuksella ei ollut jälkeläisiä, koska hän oli syntynyt uskonpuhdistajaksi ja Jumalan pyhittämäksi profetaksi, jolla oli puhdas synnitön sielu (Latvala 16.11.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=757>).

”Jumala antoi Jeesukselle Pyhän Hengen lahjana jumalallisen täyteyden, jolloin Jumala oli Jeesuksessa ja Jeesus Jumalassa. Tästä syystä Jeesuksella oli ihmisenä ollessaan yli-luonnollista tietoa ja kykyjä, jotka olivat jumalallista alkuperää ja luonnetta. (Latvala 17.10.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=156>.)

Latvalan kirjasta selviää vielä, että Jeesusta ei kukaan voi korvata, sillä hänellä oli armon ja puhtauden voitelu. Hän oli Pyhän Hengen symboli ja hänessä asui kuolematon hyvyys eli Kristus, Jumalan Valo ja Tahto. Jeesus oli eläessään Pyhä Mies, jolla oli voima ja valta sekä kaikkítietävyyden että parantajan armo, mutta nyt kuolematomana Kristuksena Jeesus voi antaa tämän saman voiman valitsemalleen henkilölle. Kirjassa myös Johannes Kastaja ja Neitsyt Maria olivat armoitettuja parantajia ja Maria Magdalenalla oli kaikkítietävyyden pyhyys. (Latvala 2008, 91, 48.)

Kolmas syytös koski Joosefin ja Marian suhdetta sekä erityisesti Marian synnyttämistä. Latvalan kirjan alussa kerrotaan, että Joosefin ja Marian vihkimisaika lykääntyi jatkuvasti, koska Mariasta liikkui huhuja, joita Joosefin vanhemmat kuuntelivat eivätkä antaneet parille vihkilupaa. Lopulta Joosefin sinnikkyuden ansiosta he pääsivät naimisiin. Maria synnytti ainokaisen lapsensa, Jeesuksen, vasta 36-vuotiaana. (Latvala 2008, 12.) *Raamatusta* on päätelty, että Maria oli nuori, koska nimen etuliite oli Neitsyt, mitä läpi historian on pidetty virheellisesti naisen immenkalvon eheyteen liittyvänä terminä eikä hengellisenä ominaisuutena.

Barbara Newman valottaa ”neitseestä syntynyt” -myyttiä ja kertoo, että Saksassa oli kiistelty jo 800-luvulta siitä, oliko Maria neitseellisesti hedelmöittynyt. Erityisesti benediktiiniläismunkki Ratramnus (k. 868) selitti, että ”pienokainen Kristus ei todellisesti syntynyt ihmisten tapaan neitseellisestä naisen kohdusta, vaan helvetillisesti vapautui kohdusta valoon tuntematonta tietä – mikä ei tarkoita syntymistä, vaan puhkeamista!” (Ratramnus, ”*De eo quod Christus ex virgine natus est*” 1, PL 121: 83a.) Tämä uskomus tuli myöhemmin oikeaksi opiksi Jeesuksen syntymästä, ja 1100-luvulla se oli jo ainoa oikea uskonopillinen näkemys. Hildegard taisteli tätä käsitystä vastaan, sillä piti sitä täysin luonnottomana ja kaikkia Jumalan tarkoittamia luonnolakeja loukkaavana ihmiskuvitteluna. (Newman 1987, 177–178; vrt. Latvala 2008, 14–20.)

Latvalan kirjassa sanotaan, että Jumalan tahdosta Mariaa sanottiin Neitsyeksi, koska hänen hyvytensä oli enemmän ja suurempi kuin kenkään muun. Neitsyt tarkoitti ainoastaan pyhää ja nöyrää, hyveellistä naista, jolla Enkelitkin Mariaa puhuttelivat (Latvala 2008, 15, 16, 22, 29, 48). *Raamatussa* tätä seikkaa ei ole tuotu erikseen esiin. Hildegardilla tämä tieto vastaavasti oli. Hildegard myös vastusti sitä, että Neitsyt Mariasta tehtiin myyttistä palvontakohdetta. Hän jätti kaikki Mariaa koskevat myytit omaan arvoonsa, ei osallistunut neitsyys-väittelyihin tai kuvien palvontaan, vaan piti niitä ymmärtämättömien mielikuvitteluna. Hildegardille Maria oli hyveellisyyden perikuva ja siksi Neitsyt. (Newman 1987, 159.) Tieto on täsmälleen sama Latvalan kirjassa (Latvala 2008, 48). Palvontakulteista Latvala sanoo:

”Ihminen ei saisi rukoilla apua tai vedota hädässään niin sanottuihin pyhimyksiin tai niiden kuviin, vaan kaikki avunpyynnöt ja rukoukset tulee osoittaa Jumalalle, joka on Kaikkein Pyhin. Maailman historiaan on jäänyt pyhimykseksi nimitettyjä henkilöitä, jotka eivät ole olleet oikeita pyhimyksiä, vaikka heitä sellaisiksi kutsutaan, vaan vain kirkon nimitämiä. Tällaisia ovat vaikkapa Pyhä Birgitta, Pyhä Teresa tai Pyhä Patrick. Näillä ihmisillä on voinut olla jokin armolahja, mutta se ei tee henkilöstä pyhää. Aidosti pyhiä ihmisiä ovat olleet Apostoli Paavali, Maria Jeesuksen äiti ja Jeesus itse. Mooseskaan ei ollut pyhimys.” (Latvala, 17.2.2010 <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=315>.)

Neljäs syytös koski Jeesuksen syntymäaikaa, joka kirjassa on ilmoitettu 16. lokakuuta vuonna 00, ”sillä silloin alkoi ajanlaskumme” (Latvala 2008, 11). Veikko Latvala ko-

rosta: ”Se aika, minkä Jumala itse ilmoittaa, on paikkansa pitävä, mutta mikään ei estä ihmisiä juhlimasta ja muistelemasta Jeesuksen syntymää joulukuun 24. päivänä.” Latvala selvittää, että joulukuun 24. otettiin aikoinaan Jeesuksen syntymän muistojuhlaksi sillä perusteella, että se on tasan yhdeksän kuukauden päässä Marian ilmestyspäivästä 25.3. (Latvala, 16.10.2009 <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=150>). *Raamatussa* ei kerrota lainkaan ajankohtaa, jolloin Jeesus syntyi.

Veikko Latvalan saamat tiedot, kuten vaikkapa Hildegardin tai Swedenborgin kirjoitettuihin saamat tiedot, ovat *Raamattua* täydentäviä, siis uutta historiatietoa, mutta eivät lainkaan Jumalan itsensä aiemmin antamia historiallisia tai hengellisiä totuuksia kumoavia. Tämän saman voi havaita vaikkapa evankeliumeista, jotka täydentävät toisiaan, mutta ovat erilaisia ja antavat lukijalle aina uutta tietoa. Aivan vastaavalla tavalla Qumranin kääroistä löytyi sekä Habakukin että Jesajan runomuotoisten tekstien hengellisten merkitysten selitykset eli pešerit, jotka eivät kumoa näiden profeettojen antamia tietoja, vaan tuovat esiin niiden hengellisen puolen. On erikoista, että selitysovat eivät sisälly Habakukin ja Jesajan kirjoihin *Raamatussa*, vaikka esimerkiksi myös Ristin Johanneksen *Pimeä yö* -kirja on ensin annettu runomuotoisena ja sitten heti perään profeetta saa Jumalalta runolle hengellisen selityksen, mikä sekin on saneluna saatua (Ks. Cruz De la, 1983).

Huvittavin syytös koski Latvalan kirjan kieltä, mitä pidettiin vanhahtavana, menneiden aikojen kielenä, ja siksi tekstin ilmaisulle jopa naureskeltiin. Eräälle huomauttajalle ilmoitin, että itse Sanelijakin on aika vanha, joten kirjan kieli on sen mukaista. Ei ymmärtänyt. Moni muu kuitenkin on osannut liittää ilmaisulliset piirteet *Raamatun* kieleen. Latvalan saaman sanelutekstin sisältö ja teemat ovat ohitettu kokonaan näissä näennäisiin seikkoihin kohdistuneissa arvosteluissa. Lopulta esimerkiksi TV7 Media kieltäytyi ottamasta vastaan mainoksia, joissa mainostetaan Latvalan kirjoja, jotka katsottiin ”sopimattomiksi kanavan medioiden linjaan”.

Uskosta on tullut *Raamattu*-keskeistä, ikään kuin Jumala olisi sama kuin *Raamattu*, joten monet Latvalaa syyllistäneet tahot vetosivat *Raamatun* sanalliseen auktoriteettiin ja siihen, ettei mikään profetia saa olla ristiriidassa *Raamatun* kanssa. Juuri tämä kuvastaa *Raamattu*-uskoa eikä Jumala-uskoa (vrt. Päivänsalo 1993, 7; Kokkonen 2003). Silti nämä samat tahot toimivat *Raamatun* suhteen niin, että he käyttävät sitä

ennustamiseen, kuin kristallipalloa, mistä käsin Jumalan tahtoa seurakunnissa tulkitaan (Esim. Lim, 1991; Päivänsalo 1993; Bevere 2008, 115–127). Eräs helluntaiseurakuntaa edustava saarnaaja halusi välttämättä tavata henkilökohtaisesti Veikko Latvalan, joka ei ehtinyt suutaan avata, kun tämä syytöksiään sylkevä jo heti ovella tenttasi Latvalalta, että tunteeo tämä Jumalan ja onko tämä lukenut *Raamattua* lainkaan, ja mies paukutti *Raamattuaan* pöytään ja huusi pää punaisena, että vain *Raamatussa* on totuus. Usein varsinkin karismaattisiin seurakuntiin kuuluvat henkilöt ensin varovasti tiedustelevat, että ”onko Latvala ottanut vastaan uskon Jeesuksen Kristuksen nimessä ja veressä”, mutta kun heitä pyytää tarkentamaan, mitä he tuolla tarkoittavat, menee suu mykäksi eikä perusteluja löydy. Mantroja hoetaan ja niihin uskotaan, vaikka sisältöä ei ymmärretä.

Jumala ei missään profeetoilleen antamissaan saneluissa ole käskenynt tai sanonut, että ennustelkaapa *Raamatusta* tai että Hän itse on siellä ja siksi kirjaa pitää palvoa Hänenä. On absurdi ajatus, että jokainen historiassa elänyt profeetta olisi ottanut silloisen ”raamatun” kouraansa ja alkanut etsiä sieltä neuvoja kuninkaiden uniin, kysyjien sairauksiin tai julistamaan Jumalan käskyjä, ohjeita ja ennusteita kansalle. Ei Mooseksella ollut minkäänlaisia kirjoituksia olemassa silloin, kun 10 käskyäkin hänelle saneltiin, vaan kiltkutteli Jumalalta kuulemansa sanat kivitauluihin sellaisina kuin ne annettiin. Veikko Latvalan mukaan Mooseksenkin kansalle antamat lait hylättiin, koska Moosesta pidettiin noitana, ja tästä syystä myöskään Mooseksen saamaa profetiaa Jeesuksen Messiaan syntymästä (1. Moos. 49: 10) tulevina aikoina ei uskottu – vain qumranilaisille tämä tieto oli todellinen uskon asia (Granroth 1997, 61; Cox 1997, 139, 145, 150; Valkama 1997, 168; Jokiranta 1997, 188). Myöhemmin Calibrus-niminen egyptiläisprofeetta kirjoitti 10 käskyä uusiksi. Kaikki viisi Mooseksen kirjaa-kin on annettu saneluina yhteensä kuudelle eri profeetalle. (Latvala 10.9.2010, <http://latvala.aminokustannus.fi/?p=622>.) Jeesustakin syytettiin noidaksi ja paholaiseksi (Luuk. 11: 14–18).

On hyvä huomata sekin, että *Raamatussa* ei löydy kohtaa, jossa Sanelija käskisi perustamaan uusia uskontoja tai lahkoja, vaan läpi kirjan Jumala kehottaa ihmisiä kääntymään hyvyden teille ja uskomaan Häneen, mutta vain ”Pyhällä Hengellä kastetuille profeetoilleen” antaa käskyn puhua ihmisille uskosta Jumalaan: heille Jumala sanelee uskon totuuksia (esim. Apt. 1: 1–8). Tässä on syy saneluille: puhua uskosta ja he-

rätellä ihmiset Totuuden tuntemiseen. Veikko Latvala ja muut profeetat kirjoittavat, että usko on ihmisessä sisäisesti, sillä Jumala on ihmissielussa puhuvana Totuutena. Paavali selitti, aivan kuten Latvalakin, että usko tulee kuulemisesta. Paavali antoi täydennystiedoksi, että kuuleminen syntyy Kristuksen sanasta, ja että Jumala ilmaisee kuulijalle itsensä, sillä Jumalan sanat ilmenevät sydämessä (Room. 10: 8, 17). Toisessa kohdassa Paavali sanoo, että usko on näkemistä (Hepr. 11: 1). Tämä on sama tieto, minkä Jeesuskin on ilmoittanut vertauksella:

”Kun fariseukset kysyivät Jeesukselta, milloin Jumalan valtakunta tulee, hän vastasi: ”Ei Jumalan valtakunta tule niin, että sen tulemistä voidaan tarkkailla. Eikä voida sanoa: 'Se on täällä', tai: 'Se on tuolla.' Katsokaa: Jumalan valtakunta on teidän keskellänne.” (Luuk. 17:20–21).

Veikko Latvalan kirjassa korostetaan *Raamatun* tärkeyttä Jumalan tuntemiseksi (Latvala 2008, 105–106). Silti monet ihmiset eri seurakunnissa ja lukematta Latvalan kirjaa itse, käskivät polttaa sen, mikäli ovat sen hankkineet ja levittivät ostokieltoja muille uskonveljilleen sekä kirjakauppoihin ja niin edelleen. Myös kustantaja sai kirjan painokselle polttokehotuksia. Osa lähetti tilaamansa teokset pois, ettei ”kirjan pahuus tartu” tai ”ei halua saastuttaa itseään millään *Raamatun* vastaisella”. Kustantajaa kuten Latvalaakin, syytettiin ”paholaisen palvelijaksi” ja muunkinlaista painostusta tuli eri tahoilta. Myös osa evankelis-luterilaisten seurakuntien papeista kielsi jyrkästi sanomasta heille mitään Veikko Latvalasta tai hänen teksteistään, osa nimitteli vääräksi tai valheprofeetaksi suoraan. Eräs naispastori lähetti erikseen vielä sähköpostin, jossa ala-arvoisella ilmaisulla kehotti Latvalaa ”vetämään kirjansa vaikka p-----eensä”. Siltikin hyvin moni pappi ja diakoni ja useat edustajat eri uskontokunnista halusivat Latvalan teokset itselleen. Eräs piispa jopa lähetti vuolaan kiitoskirjeen. Tämä vain kuvastaa vain sitä, että edustipa henkilö mitä uskontokuntaa tahansa, voi ihmisten hengellinen uskonlaatu saman kirkon tai seurakunnan sisällä olla hyvinkin erilainen. *Raamatun* alusta alkaen jokainen profeetta on joutunut tavalla tai toisella oman aikansa kirjanoppineiden, fariseusten ja papiston hampaisiin.

Veikko Latvala huomauttaa, ettei alkuperäistä *Raamattua* enää ole ja että *Raamattua* pitää lukea sellaisena kuin se nyt on:

”Raamattua, jonka me tunnemme, ei ole tarkoitettu tällaiseksi, kuin se nyt on. Alkuperäinen Raamattu on jo kauan aikaa sitten kadonnut. Alkuperäistä tekstiä on kopioimalla kirjoitettu aina uudestaan ja samalla merkitykset ovat vuosituhansien kuluessa muuttuneet. Alkuperäisteksti kirjoitettiin jo kauan ennen Mooseksen aikaa.”

(Latvala 17.2.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=318>.)

”Monet opettavat, että Raamattu sisältää erilaisia tasoja, kuten profetian tason, historian tason, vertauksellisen tason ja muuta sellaista. Tämä on väärää opetusta. Raamattu on pyhä kirja, koska se sisältää Jumalan profetiaa, Hänen saneluaan. Vuosituhansien aikana tuota tietoa on muutettu ja muokattu, eikä alkuperäistä tietoa enää ole.

Ei ole mitään oikeaa henkeä, jolla Raamattua pitää lukea. Jos ei ymmärrä eikä osaa tulkita siinä olevaa tietoa, ei tuo ihminen ole yhtään sen huonompi kuin se, joka ajattelee osaavansa lukea sitä oikein. Lukutavalla ei ole mitään merkitystä. Raamattua on luettava vain sellaisena kuin se on, tekstinä, ei muuna. Kukin ottakoon siitä itselleen sen, minkä kokee itselleen tärkeäksi.” (Latvala 13.4.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=383>.)

Swedenborgin tavoin Veikko Latvala sanoo, että *Uuden testamentin* kirjojen sisältöjä on osin muokattu, jopa vääristely eri syistä (Ks. Latvala 2008, 140). Latvalan mukaan myöskään Tuomas tai Juudas eivät koskaan olleet profeettoja eivätkä kirjoittaneet evankeliumeja, vaan heidän nimiinsä on laitettu muiden kirjoittamia tekstejä. Opetuslapsista vain Johanneksella oli profeetan lahja, jonka saamia profetioita on myöhemmin laitettu muiden nimiin. Latvalan mukaan hengelliseksi sanottua *Urantia*-kirjaakaan ei pitäisi lukea totuutena, koska kyseinen teos on 1000 vuotta sitten eläneiden saarnamiesten omien opetusten koostetta eikä Jumalan sanelemaa totuutta. (Latvala 18.10.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=693>.) Tästä samasta kirjoitusten vääristelystä tietoisena ja tuohtuneena Emanuel Swedenborg vaati, että *Raamattua* tulee lukea symbolisena kirjana. Hän yritti epätoivon vimmallalla oikoa aikansa kirkon mielivaltaisia tulkintoja ja kirjoitti 30 kirjaa ja parikymmentä muuta tekstiä selittäen *Raamatun* vertauskuvia ja niiden sisältämiä hengellisiä totuuksia, varsinkin Kolminaisuuden ydintä, sillä kirkko opetti kolmea eri Jumalaa. (Swedenborg 1965, 6–8.) Tätä samaa kolmen Jumalan oppia kammoksui myös Ramon Llull, joka jo 1200-luvulla ja yritti selittää kirkon isille, että Kolminaisuus on yksi Totuus, yksi Rakkaus ja Yksi todellinen Jumala, ykseys on kolminaisuudessa ja kolminaisuus yhdessä (Teinonen 1984, 21).

Kuten jo tutkielman ensimmäisessä luvussa kävi ilmi, johtuvat ristiriidat ihmisten uskomuksissa erilaisista tulkinta-avaimista, koodeista, joiden kautta totuuskäsityksiä muodostetaan. Näin on myös uskonasioissa. Ajan saatossa totuus väljähtyy selityksiksi ja ihmiset alkavat uskoa pelkkiin pintatulkintoihin, ja laiskuudestakin johtuen omaksutaan mieluummin vaikka järjettömyyksiä kuin pohditaan tekstin todellista sisältöä ja tarkoitusta. Kaikki uskonlahkot ovat syntyneet jonkin uuden opillisen tulkinnan seurauksena. Veikko Latvala sanoo: ”Usko on vankkaa luottamusta Jumalaan – ei uskontoon. Eikä Jumala herätä profeettaa uskontoa varten, vaan kaikkia ihmisiä varten.” (Latvala 1.10.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=673>.)

Samoista tulkintaristiriidoista johtuen Veikko Latvalan profetiana ilmoitettuja kirjoja paheksutaan. Hildegardin profetiateokset nopeasti unohdettiin, niitä myös katosi toisen maailmansodan aikana (Newman 1987, 17). Swedenborginkaan profetioille ja selityksille annettu silloisen kirkon piiristä mitään vastakaikua, vaan hänet yksinkertaisesti vain julistettiin harhaoppiseksi. Hildegardin sanotaan tehneen joitakin ihmeparantamisia, mutta varsinainen ihmeparantamistyö Jeesuksen ja Paavalin tapaan edellyttää Pyhän Miehen asemaa, mihin nainen ei voi ylettyä, kuten Latvala aiemmin selvitti (Luku 2.3.). Veikko Latvalan kirjassa Neitsyt Maria paransi rukoilemalla sairaan puolesta (Latvala 2008, 91), myös Hildegard rukoili sairaan avuksi Jumalaa, joka sitten armollisesti vapautti kärsiviä sairauksistaan (Newman 1987, 151–153). Jumala vapautti Augustinuksenkin hammassärystä, josta pääsyä tämä rukouksessa aneli (Augustinus 1981, 269–270). Swedenborg auttoi ihmisiä näkijänlahjallaan mutta ei koskaan tehnyt ainoatakaan ihmetekoa eli sairaan parantamista.

Kaikilla profeetoilla kirjojen sisällölliset ja opetukselliset teemat ovat armotyöhön annetuista kyvyistä riippumatta kuitenkin täysin yhdenmukaiset. *Raamatun* alusta alkaen profeetat ovat ensisijaisesti todistaneet Jumalasta: ensin JHWH:na (2. Moos. 3: 14) ja sitten Kristuksena Kolminaisuutena, jonka tunteminen on sekä uskon että profetiayhteyden ydin. On hämmästyttävää, että jokainen profeetta on ollut täysin samalla tavoin tietoinen siitä, kuka Pyhä Kolminaisuus, Isä-Poika-Pyhä Henki on. Jokainen on kuvannut Jumalan Kristuksena Kolminaisuutena ja tämän ilmestymisen aina samoin. Sanelija ilmaisee saneluissaan aina, kuka on ja miten Hänet voi tuntea, miten Häntä voi kuulla – miten rauha ja siunaus elämään saadaan. Profeetoille Kristus on Jumalan Kirkkaus ja Jumala on Totuus ja Hyvyys sielussa sisäisesti, joten jokainen profeetta

kehottaa kuulemaan Totuuden ääntä sydämessä sekä antautumaan lähimmäisenrakkauteen ja hyvyyden tekoihin toisia kohtaan. Sama tematiikka Jumalan tuntemisesta, nöyryydestä ja uskollisuudesta Hänen käskyilleen toistuu läpi *Vanhan testamentin* ja sitten Jeesuksen opetuksissa, hänen jälkeensä eläneillä profeetoilla sekä muilla uskontotuudet tunteneilla kirjoittajilla kirjoissaan. Jokainen profeetta on myös pyrkinyt oikomaan aikansa kirkon tai uskonlahkojen vääriä opetuksia.

Veikko Latvalankin teksteissä armo Jumalan tuntemiseen ja kuulemiseen saadaan vain uskon vankkuuden kautta. Jumalan armon edellytyksenä on nöyryys ja vaatimattomuus (4. Moos. 12: 3) ja lähimmäisen rakastaminen, kuten Paavali esittää Korinttolaiskirjeessä (1. Kor. 13) ja Matteus Jeesuksen *Vuorisaarnassa* (Matt. 5–7), jotta Jumalan Valtakunta ihmisessä sisäisesti todentuisi. Hildegardille Kristus Kolminaisuus näyttäytyi Ikuisen Pojan ihmismäisenä muotona, Elävänä Valona, joka on itse Rakkaus ja Nöyryys, joiden tulee olla ihmisen tahtona, ”sillä ne ovat Jumalan tahtoa ihmisessä, kuten olivat Pojassakin”, Hildegard selitti (Newman 1987, 57–61). Hildegardin *Scivias*-teos on kokonaan kristinopillinen selvitys Jumalasta, Kristuksesta, Pyhästä Kolminaisuudesta, mutta sisältää myös tieteellisiä selvityksiä eri asioista sekä kuvausta ihmiskunnan tulevaisuudesta (Newman 1987, 15–17), aivan kuten Veikko Latvalan ensimmäinen kirja (2008). Pyhä Teresa opetti *Sisäisessä Linnassaan*, miten Jumala opitaan tuntemaan ja Hänen yhteyteensä päästään ja kuvasi Kolminaisuutta ”yhdeksi liekiksi kuin kirkas pilvi” ja ”Kaikkein Pyhimmäksi” (Cepeda de 1981, 220–225), samoin Ristin Johanneksen *Pimeä yö* on opas Kristuksen Jumalan tuntemiseen ja yhteyteen (Cruz De la 1983). Emanuel Swedenborg kehottaa Jumalan tuntemiseen ja todistelee, että Jumala on ymmärrettävä vain hengellisesti (Swedenborg 1965, 155), sillä Jumala on Pyhä Hyvyys ja Pyhä Totuus, jotka ilmenevät myös kaikessa luodussa, koska mitään ei voi luoda yksin hyvyydestä tai yksin totuudesta (emt. 158). Edellä kerrotut ovat Veikko Latvalankin ilmoittamaa Jumalan, Pyhän Kolminaisuuden Kristuksen luonnehdintaa (Ks. luku 2; Latvala 2008; 2009; Latvala 17.2.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=315>). Kaikessa ahdingossa ja tuskassa tulee pyytää apua Jeesukselta, koska hänellä on valta ja voima antaa se, mitä ihminen haluaa (Latvala 2008, 144). Mikäli ihmisessä on vahva usko, saa hän kevyemmän elämän, koska vain Jumalan pelko eli usko ja kunnioitus antavat täydellisyyttä, turvaa ja uskoa elämään (Latvala 2008, 112).

Profeetat korostavat kirjoissaan rukouksen ehdotonta tärkeyttä. Veikko Latvala sanoo:

”Kun ihminen rukoilee, rukoilee hän aina Jumalaa, ja rukous esitetään ihmisen pelastuksen edestä annetun Pojan, Jeesuksen nimeen vedoten. Sitten Jumala Pyhän Henkensä kautta tekee ja toteuttaa asioita. Pyhä Henki on kaikkeuden Henki, joka on ollut olemassa ennen Jumalaa ja tuo Henki on Pyhä. Jeesus on sisältyneenä tuohon Pyhään Henkeen, mutta ei ihmisenä vaan Kristuksena.

Silloin kun ihminen saa uskon vankkuudesta armon, alkaa Jumala puhua hänelle erilaisia tietoja yliluonnollisella tavalla, suoraan sieluyhteydessä. Tämä on todellisen Rakkauden ja todellisen Totuuden ilmentymää ihmisessä.” (Latvala 17.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=156>.)

Latvalan kirjassa Jeesus ilmoittaa tavan, jolla Jumala puhuu ja toteuttaa tahtoaan kaikille kansoille myös tulevaisuudessa:

”Profeettoja on tuleva, sillä heillä on Jumalamme sanelema voima että tietoisuus, koska ihmeiden aika ei ole ohi, vaan asetan voimani häneen, jota tulen rakastamaan että kunniottamaan. Aamen.” (Latvala 2008, 142; vrt. Ilm. 22: 6.)

”Pyhä Henki ei siis ole persoona”, Latvala toteaa, ”vaan on Jumalan Henki, jonka Jumala suo ihmiselle armosta ja oman salatun valintansa mukaisesti. Kukaan ihminen ei voi määrittellä tai analysoida, kenellä Pyhä Henki on tai onko sitä itselläkään, sillä sellaisella asialla leikkiminen ja ylpeily loukkaavat Jumalaa.” Latvala selvittää:

”Jos Jumala antaisi Pyhän Hengen armon kaikille, jotka huulillaan tunnustavat uskoaan Jeesukseen Kristukseen, niin maailma tai ihmiskunta ei olisi tällainen. Eikä kukaan saa Pyhää Henkeä muutoin kuin todellisen uskon ja Jumalan armon ja sallimuksen kautta. Pelkällä huulien tunnustuksella ei saada oikeaa uskoa, vaan oikea usko saadaan armon kautta, ja armon saajan valitsee yksin Jumala. Kenelläkään ihmisellä ole oikeutta arvioida toisen uskon laatua, sillä sellaiseen diagnoosiin Jumala ei ole antanut kenellekään lupaa. Ei saa mennä tekemään väärää todistusta toisesta ihmisestä ja hänen uskostaan, sillä toinen ihminen ei voi tietää, minkälaisen armon Jumala on kullekin suonut.” (Latvala 15.1.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=269>.)

Hurmosuskovaisuutta on uskontotuksista julistavien profeettojen keskuudessa pidetty vääristyneenä uskona jo yli 1000 vuoden ajan. Hildegard Bingeniläisen jälkeen muun muassa espanjalainen munkki Fracisco de Osuna (n. 1492 – n. 1541) vastusti jyrkästi Martti Lutherin tavoin lahkoksi eronneita hurmahenkisiä, mutta myös skolastikkoja, jotka tutkivat kirjoituksia tulkitsemalla niitä mielensä mukaan ja opettivat vääristyneitä tietoja. Osunan mielestä uskon piti olla totuuden uskoa Jumalaan ja sydämen viisautta lähimmäisiin. Hän korosti kontemplaation merkitystä, yhtymistä Jumalaan, jolla kaikki viisaus on. (Teinonen 1984, 31–33.) Nämäkin näkemykset toistuvat Hildegardin, Llullin, Ristin Johanneksen, Swedenborgin ja Latvalan teksteissä.

Kirkon opettama ”ruumiin ylöstempaus” -usko on sekä Latvalan että Swedenborgin mielestä vääristynyttä uskoa, sillä molemmat selittävät, että vain ihmisen sielu nousee ruumiillisen kuoleman jälkeen hengelliseen kotiinsa, kuten Jeesuskin nousi sieluna eikä lihallisessa kehossaan. Swedenborg nimittää ruumiin ylöstempaukseen uskovia ihmisiä järjen äänen kadottaneina, jotka julistavat, että kun Jeesus tulee toistamiseen, kaikki kuolleet saavat uudet ruumiit ja nostetaan haudoistaan Uuteen Jerusalemiin. Swedenborg selittää, että vain hengellisessä totuudessa elävä ymmärtää uskovien elävän hengellisessä taivaassa, johon Jumala itse on avannut uskovien silmät. (Swedenborg 1965, 331.) Veikko Latvalan kirjassa Jeesus selittää oman ylösnousemuksensa luonnetta ruumiillisen kuoleman jälkeiseksi sielun siirtymäksi kuolemattomuuteen eli Ikuisuuteen. Jumalakin ilmoittaa: ”Koska maanpäällistä ylösnousemusta en hyväksy” (Latvala 2008, 91, 102, 118.) ”Tämä uskomus ruumiillisesta taivaaseen noususta on täyttä harhaluuloa, eikä ole edes mahdollista eikä totuutta. Tällainen opetus pitää heti lopettaa, sillä se vie uskovat harhaan”, Latvala huomauttaa (Latvala 16.11.2010, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=755>). Ylösnousemuksella tarkoitetaan Jeesuksen Vapahtajamme sielullista muuttumista Iankaikkisuuden Valkeuden henkiseksi ruumiiksi, (Latvala 2008, 134), joka profetoi Kristuksena profeetoilleen (emt. 138), niille jotka Hänet näkevät Valkeutena ja saavat siitä uskon pelastuksen (emt. 139), sillä Jumala on kaikkialle levittäytynyt Elämän Henki, johon Jeesuksemme Kristuksemme Vapahtajamme yhdentyi Kristukseksi Valoon, Iankaikkisuuteen (emt. 142).

Jostain syystä ruumiillinen ylösnousu on jäänyt pesimään opetukseen, vaikka sielun siirtymä ajallisesta elämästä ”isien luokse” on ollut tiedossa jo tuhansia vuosia. Esimerkiksi kun Abraham kuolee, otetaan hänet isiensä luokse, ja Iisak hautaa hänen

ruumiinsa Makpelan luolaan (1. Moos. 25: 8–9). Kun Iisak kuolee, otetaan hänetkin isien luokse ja pojat Jaakob ja Esau hautaavat hänen ruumiinsa (1. Moos. 35: 29). Näin ilmoitetaan suoraan sielun ylösnousemuksesta – ei ruumiin. Jaakob taas ilmoittaa surevansa poikaansa Joosefia niin kauan, kunnes itse menee Tuonelaan hänen luokseen (1. Moos. 37: 35). Veikko Latvala kommentoi Johanan Ben-Israelin huomiota (Luku 1.1.) siitä, että sana sielu on korvattu raamatunkäännöksissä sanalla ihminen:

”Sielu ja ihminen tarkoittavat samaa asiaa, sillä sielu on ihmisyyys, sielutonta ihmistä ei ole. Sielu on vain ihmisellä, mikä jokaisen ihmisen tulisi tietää.”

Ruumiin ylösnousemus mainitaan nykyisessä *Uskontunnustus*-rukouksessa. Veikko Latvala kertoo, että *Uskontunnustus* on syntynyt Jeesuksen ristin juurella, jolloin Jeesuksen äiti Neitsyt Maria, isoäiti Maria Magdalena ja joukko muita läheisiä tunnustivat uskonsa Kristukseen Kolminaisuuteen (Vrt. Latvala 2008, 113). Tämä alkuperäinen rukous ei ole Veikko Latvalan mukaan säilynyt, vaan nykyään siitä on olemassa kolme erilaista versiota. Lisäksi *Uusi testamentti* on syntynyt alkaen noin 100 vuotta Jeesuksen jälkeen, joten yksikään *Uuden testamentin* kirjojen kirjoittajista ei ole elänyt Jeesuksen aikana eivätkä olleet opetuslapsia Jeesuksen valitsemassa ryhmässä, poikkeuksena evankeliumin ja *Ilmestyskirjan* kirjoittanut Johannes. *Uuden testamentin* kirjojen tiedot on saatu sekä perimätietona (vrt. Luukkaan evankeliumin alkulauseet) että Jeesuksen Kristuksen profetiana eli saneluna. (Latvala 16.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=150>.)

Sekä Latvalan että Swedenborgin teksteissä Jumala julistaa, että ei ole mitään kiirasulta, vaan ainoastaan maanpäällinen helvetti, mutta Swedenborgin mukaan Katolinen kirkko on keksinyt sellaisen, mitä *Raamatussakaan* ei ole (Swedenborg 1965, 13–14). Latvalan kirjassa Jumala itse ilmoittaa, että ihmisten pahuuden tähden Hän on luonut ihmiset kärsimään ja elämään maanpäällisen helvetin, jossa elämä on lyhyt, vaivalloista vanhenemista syntymästä saakka (Latvala 2008 110; 2009, 62; <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=34>). Jobin kirjassa Jumalan palvelija neuvoo, ettei tule taipua vääryyden teille, vaikka se houkuttaa enemmän kuin hyveiden tie ja niissä kärsimys (Job. 36: 21). Hyveiden tien kulkija rakastaa oikeudenmukaisuutta (Ps. 18: 21), viisautta on Herran pelko ja ymmärrystä se, että karttaa kaikkea pahaa (Job. 28: 28), sillä ihmisen tulee luopua ylpeydestään ja pahoista teoistaan ja rukoilla Jumalaa,

jotta saat nähdä Jumalan, Elämän Valon (Job. 33: 17, 26, 28). Vääräys ja pahuus peilataan profeettojen teksteissä aina Jumalan Hyvyyteen ja Totuuteen nähden, joiden tulisi olla jokaisen ihmisen ohjenuorana maallisen elämän aikana, jotta Jumala siunaisi ihmisen elämän. Mutta kaikki vääräys ei aina johdu ihmisestä itsestään, vaan usein ihmisistä, jotka ovat ymmärtämättömiä hengellisistä totuuksista itsekkin mutta silti julistavat ja opettavat väärää päätelmiään Jumalan totuuksina.

Väärää opetusta on Veikko Latvalan mukaan muun muassa se, että puhutaan riivaajista kuin ne olisivat jotain irrallisia olioita ja joita vielä yritetään häätää ihmisestä ulos. Esimerkiksi Hildegard antoi jatkuvasti neuvoja mielenterveydellisiin ongelmiin, mutta hän ei koskaan puhunut riivaajista eikä ajanut sellaisia ulos ihmisistä, kuten nykyään esimerkiksi karismaattisissa seurakunnissa tapahtuu (Newman 1987, 19–22). Kuten Hildegardille ja Pyhälle Teresalle, myös Ristin Johannekselle melankolia ja intohimoinen nautiskelunhalu olivat ne taipumukset ja syyt, joita kautta ihminen kaikkein nopeimmin altistuu pahuudelle (Cruz De la 1983, 43–47). Veikko Latvala puolestaan on kirjoittanut, että kirous tarkoittaa ihmisen omaa pahuutta (Latvala 2008, 103), mutta riivalla tarkoitetaan pahoja ajatuksia, kuten itsetuhoa ja itsemurhaa (emt. 74). Ihmisessä ei siis ole mitään riivaajahenkiä ulosajettaviksi. Latvala kertoo:

”Ihmisessä ei ole mitään riivaajahenkiä eikä riivaajia, vaan riivausta on oman mielen synkkyys tai vaikkapa mielen häiriö, jossa mielihalu ottaa vallan.

Ihmisessä ei ole mitään homouden, huoruuden, pimeyden tai noituuden henkeäkään, joka häntä voisi riivata, vaan nämä ovat mielen taipumuksia, joita ei pidä mennä manaamaan tai ajamaan ”ulos” Herramme nimissä, sillä sellainen toiminta on Jumalan pilkkaamista ja ”ulosajajan” oman mielen tuottamaa uskonharhaa.

Raamatussamme kerrotaan Jeesuksen ajaneen ulos riivaajia (mm. Matt 8: 28–34; Luuk. 14: 11–28), mutta nämäkin tarinat ovat vertauskuvia eivätkä toimintaohjeita.

Riiva on henkinen tila, ja oli Jeesuksen aikana yleinen nimitys sairaille, joille taudin ajateltiin tulleen pahoista hengistä, eli nuo taudit olivat henkisiä sairauksia. Raamatusakin puhutaan riivasta, mutta nykyään ei voida käyttää riiva-sanaa, vaan niin sanotut ”pahat voimat” ovat ihmisen omaa epäuskoa, mikä tarkoittaa riivattua.

Riiva on siis epäuskoisuutta, tai henkilö uskoo väärin, tai henkilössä on kaksimieliisyyttä, jolloin ihmisellä on epäuskon henkinen tila. Tällaista tilaa ei voi eikä saa mennä ”ajamaan ulos”, sillä epäuskoa ei voi ajaa pois, vaan henkilön on tultava oikeaan uskoon, Jumalan tuntemiseen.”

(Latvala 19.7.2009, <http://www.pyhiaailmoituksia.fi/?cat=4&paged=3>; 25.8.2009, <http://www.pyhiaailmoituksia.fi/?p=89>.)

Latvala paheksuu sellaisia väitteitä, ettei naisilla olisi asiaa pappisvirkeihin ja sanoo, että se on ihmisten keksimä este, ei Jumalan, jolle kelpaavat niin nais- kuin miespa-pitkin, ”kunhan elävät siivosti ja ihmisiksi”. Latvala pitää pahana myös homovastaisia asenteita ja toteaa, ettei homoja saa syrjiä kirkollisissa viroissa tai muutoinkaan, mutta täydentää, että kirkollista homojen avioliittoon siunaamista Jumala ei hyväksy. Ho-mous ei Latvalan mukaan ole syntiä elikkä epäuskoa. (Latvala 26.3.2010 <http://www.pyhiaailmoituksia.fi/?p=364>.) Latvala myös ennustaa, että tulevaisuudessa homot lisääntyvät, koska lääketiede keksii antioksidantin, joka hävittää testosteronin (Latvala 2008, 169). Latvala ja tulevaisuusnäyn nähnyt David Wilkerson (Wilkerson 1974, ks. luku 2) ovat täysin eri linjoilla homo-kysymyksessä: Latvalalle homot ovat Jumalan kannalta arvokkaita sieluja, joille kuitenkin Jumalan kunniaksi tapahtuvaa ja uuden ihmiselämän synnyttämiseen tarkoitettua avioliittoon siunaamista ei voida alttarin edessä tehdä. Wilkerson tuomitsee homot jyrkästi ja sälyttää heidän niskaansa maailman muutkin pahuudet (Turunen 2001, 162–167), vaikka Jeesuskaan ei tuomin-nut ihmisiä, olivatpa he kuinka sairaita, rikollisia tai syntisiä tahansa. Latvalan mu-kaan Jumala on luonut kaikki sielut, ja joka Totuuden löytää sydäimestään ja Lähim-mäisenrakkautta harjoittaa, on armoitettu Jumalan tuntemiseen ja jopa profeetaksikin – olipa nainen tai mies, homo tai ei, rikoksiin sortunut tai ei.

Veikko Latvalakin ennustaa kirkon rappiota tulevaisuudessa, kuten Hildegard (New-man 1987, 10–15) ja Swedenborg, joka kritisoi aikansa uskontotuudesta kaikonnutta kirkkoa, joka julisti *Ilmestyskirjaan* vedoten maailmanloppua, vaikka Swedenborgin mielestä kyseisessä kohdassa (Ilm. 16) selitetään vain hengellisen kirkon loppua ja uuden alkua. On hyvin yllättävää, että sekä 1700-luvulla eläneellä Swedenborgilla että 150 eKr. eläneillä essealaisilla on ollut sama tieto hengellisen kirkon luonteesta: Qumran-käännöksissä on aikojen loppua koskeva selitys, mikä päättyy ”Aaronin ja Is-raelin messiaan syntymään” (vrt. 1. Moos. 49: 10), mistä uusi aika alkaa (Granroth 1997, 61; Cox 1997, 139, 145, 150; Valkama 1997, 168; Jokiranta 1997, 188). Swe-denborgin profetioissa hengellisten kirkkojen aikakaudet on selvitetty niin, että en-simmäinen (alkukirkko) kirkko päättyi Nooan, jolloin ihmiskunta palvoi epäjumalia. Toinen kirkko alkoi Mooseksesta ja päättyi Sanan häpäisyyn ja Jeesukseen. Jeesuksen

ylösousemuksesta alkoi kolmas eli kristillinen kirkko, jossa Hän itse nyt Kristuksena jakaa tietoa valituilleen. Tämäkin kirkko ajautuu lopulta häväistykseen, hajaantuu osiin ja uskon totuudet muuttuvat pimeydeksi eli yöksi (Matt. 24: 15, 21, 22, 29; Luuk. 17: 34), kunnes uusi Kirkko taas saa alkunsa (Dan. 9: 27; Dan. 7: 7, 23; Matt. 28: 20; Ilm. 16). Swedenborg korostaa, että kaikki hengellisen totuuden kirkot päättyvät aikansa lopussa hengelliseen pimeyteen ja vääryyteen, kunnes Jumala puuttuu tilanteeseen ja herättää uuden profeetan Kirkkonsa uudistajaksi ja uskon totuuksien puhujaksi, mikä on jumalallista järjestystä. Jokainen kirkko alkaa aamulla, saa kukoistuksensa päivällä, alkaa hiipua iltaa kohti ja vaipuu uneen yöllä Herran Totuuden kadottua, jonka jälkeen uusi aamu koittaa. (Swedenborg 1965, 321–324.)

Ihmisten uskon eli kiintymysten kohteiden muuttumisesta ja ihmiskunnan hengellisestä tulevaisuudesta on kerrottu myös Latvalan kirjassa (Latvala 2008, 175, 180–181, 182–185). Kuten Swedenborg kuvasi edellä kristillisen kirkon loppumista, ilmoittaa Jumala nyt Latvalan kirjan viimeisillä sivuilla seuraavan kristillisen kirkon päättymisajankohdan: vuonna 4999, jolloin alkaa uusi ajanlasku Jeesuksessa Kristuksessa Vapahtajassa, joka tulee uudestaan ihmiseksi maan päälle syntyen Galileassa vuonna 5000 (Latvala 2008, 183–185). Veikko Latvalan profetioissa on kuvattu kirkon ja kristinuskon tulevaisuuden suuntaa Hildegardin ja Swedenborgin profetioiden tapaan synkäksi, samoin ihmiskunnan tulevaisuus:

”Vähitellen vuosikymmenten edetessä ihmiset eivät enää tunne Jumalaa, josta tulee hölynpölyä, myös kristinuskosta tulee tyhjää ihmisten mielissä. Tilalle ihmiset kuitenkin ottavat muita uskonkohteita. Tulee erilaisten uskontojen yhdistelmiä ja uskontojen sekamelskaa, ihmisiä petetään uskonnoilla ja uskomuksilla, pahuus lisääntyy ja lopulta ihmiset eivät tiedä, mihin pitää uskoa. Hengellinen hätä ja epätoivo lisääntyvät.

Silti Jumala herättää aina omia profeettojaan maailmaan todistamaan itsestään, joten jossakin on aina todellista totuutta ja lähimmäisenrakkautta, jotka löytyvät oikeasta uskosta, eikä oikea usko sisällä mitään rituaaleja tai uskonmaksuja, sillä oikea usko tulee Jumalan kuulemisesta.

Se, jolla on usko, ei koe hätää tai epätoivoa, vaan iloa, varmuutta ja rauhaa, sillä Jumala on todellisen rakkauden ja todellisen totuuden antaja.”

”Suomen kouluista opetetaan uskonnon opetus kokonaan. Uskonnon opetusta ei pitäisi lopettaa, sillä siitä seuraa ennalta arvaamattomia ongelmia, joita ei vielä osata ajatella

eikä ymmärretä. Yksi seuraus on henkisen, hengellisen sivistyksen katoaminen. Eri uskonnoista tietämätön ei enää kykene ymmärtämään muita kulttuureja ja käyttäytymistapoja. Kansan oma kulttuuriperusta katoaa myös. Maan hengellinen pohja romahtaa ja ihmiset etsivät hätäänsä lohtua kaikenlaisista uskomuksista.

Uskontojen sekamelska on tulossa. Ihmisiä petetään eri uskomuksilla. Viha ja levottomuudet eri uskomusten välillä kasvavat.

Uskonnon opetuksen kieltoa ajavat ateistiset tahot. Ateismikin on uskonto, ja se kieltää Jumalan. Ihmisen pahin synty on kieltää Jumala. Jumala on ainoa Totuus ja ainoa Rakkaus, eikä jumalattomassa ole kumpaakaan.

Jokainen jumalaton maa ja kansa kulkee kohti omaa tuhoaan. Suomelle ja muille pohjoismaille tämä on väistämätöntä. Pitäisi osata katsoa historian ja nykyisen maailmamme esimerkkejä tällaisista hirmuhallinnon ja jumalattomuuden mallimaista – sellaisissa ei ole armoa ihmisille.

Seurakunnat Suomessa supistuvat rajusti talousahdingon seurauksena. Papeja on joidenkin vuosien kuluttua vain isoimmissa seurakunnissa, ja papit kiertävät eri paikkakunnilla. Hautaan siunausta toimittavat silloin muut kuin papit, eli tuohon tehtävään koulutetut henkilöt.” (Latvala 3.10.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=116>.)

Mielenkiintoista Latvalan ensimmäiseen kirjaan liittyen oli se, että kun profetiatekstit kuuluvat kirjastoluokituksessa Dogmatiikkaan ja Kristilliseen etiikkaan (luokka 23), niin kirjastoissa Latvalan kirjan asiansanoiksi oli profetia-merkinnän perusteella laitettu ”lopun ajat” ja ”viimeinen tuomio”, mistä piti erikseen kirjastoja huomauttaa, sillä Latvalan teoksia ei missään tapauksessa saa luokitella lopun ajoista kertovien teosten joukkoon (luokka 22.13). Veikko Latvalan mukaan Jumala ei ole kertonut kenellekään ihmiselle maapallon tuhoutumisen ajankohtaa tai tapaa, joten ”kaikki lopunajoista kertovat kirjat ovat ihmisten pettämistä ja pelottelua, mikä tulee heti lopettaa.” (Latvala 19.5.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=41>).

Veikko Latvalan ensimmäisen kirjan alussa sanotaan, että Jeesus syntyi ja kuoli ihmispahuuden vuoksi, jotta Jumalan Totuus ja Hyvyys tulisivat ihmisissä uskoksi. Hyvyydellä ja rakkaudella saavuttaisimme kauniin, puhtaan elämän. (Latvala 2008, 11, 181.) Kirjan lopussa Jumala ilmoittaa tuhtumuksensa, kuten Mooseksen aikana:

”Te ymmärrätte vain pahuuden, siksi minä rankaisen teitä sodilla, rutolla, onnettomuuksilla, joista joudutte kärsimään niin kauan, kunnes Kristus tunnustaa tekonne ja palaut-

taa rauhan maan päälle. Hyvyyttä ette ymmärrä ettekä hyväksy toisianne, koska kateelisuus että uskollisuus tuovat ristiriitoja niin kauan kuin yksikin rikos jää tekemättä. Te tulette näkemään surua, tuskaa niin kuin ennenkin, kunnes Jumalan Poika tulee ja puhdistaa syntinne, niin kuin Jumalanne on alun perin teille sanonut.” (Latvala 2008, 181.)

Jumala ilmaisee tahtonsa hyvin selvästi jo *Raamatussa*, sen kokoamisen jälkeen eläneiden profeettojen teksteissä ja Veikko Latvalan profetioissa: että ihmiset oppisivat tuntemaan Jumalansa, sielunsa Luojan, siellä olevan todellisen Hyvyyden ja todellisen Totuuden, mikä toteutuu, kun ihmiset alkavat tehdä hyvyyden tekoja toisiaan kohtaan. Näin ihminen voittaisi pahuuden itsessään ja sitä kautta yhteiskunnassa. Hyvyyden teot alkavat ensin ihmisen kääntymisellä rukoukseen Jumalan suuntaan ja noudattamalla ehdotonta totuutta ajatuksissaan, teoissaan, kodissaan ja perheessään. Tämä sama ulottuu työpaikoille ja yhdistyksiin, joissa ihmiset toimivat ja kantautuu kaikkialle maailmaan viestintävälineiden kautta tai matkusteluna. Hyvyyden teoilla ihminen saa armon ja siunauksen elämäänsä. Usko Jumalaan ei edellyttänyt Mooseksenkaan aikana uskontoa, joita nykyään on kuin marketista tavaraa, vaan kaikissa profetioissa Jumala kehottaa kääntymään kuuliaisuuteen Hänelle. Kuuliaisuus Jumalalle tarkoittaa Totuuden omaksumista ja havahtumista omien mieltymysten pahuuteen ajatuksissa ja teoissa: itsekkyyks on pahuutta, sillä se ilmenee kielteisyytenä ja epäilynä (Latvala 2008, 174; 2009, 37), ahneutena ja siitä koituvana pelkona, ahdistuksena ja petollisuutena (emt. 175), pilkkana Jumalan sanomaa kohtaan (emt. 156) ja ylpeytenä, mikä tulee esiin sekä henkisenä että fyysisenä väkivaltana (emt. 155). Latvalan profetioissa on aikamme ihmisille suunnattuja elämänohjeita, kuten on ollut *Raamatussa* ja eri aikojen profetoilla heidän aikanaan. Hildegardin ja Latvalan profetioissa korostuu eräs tärkeimpiä Jumalan kehotuksia: vanhempien tulee osoittaa rakkautta ja hyvyyttä omille lapsilleen. Latvalan mukaan maailman pahuuden syy on vääränlaisessa lasten kasvatuksessa, sillä rakkaudettomuus on pahuutta, myös omia lapsia kohtaan. Rakkauden puute ilmenee ihmisessä myöhemmin toivottomuutena ja välinpitämättömyytenä sekä kaikenlaisena pahuutena itseä ja muita kohtaan. (Latvala 2008, 106–107, 122, 124–125.) Veikko Latvalan kirjassa Jeesus kehottaa ahdistuneita kääntymään puoleensa:

”Jos ette tiedä ettekä tunne minua, niin lukekaa *Herran siunaus*, sillä minä kuulen epätoivoisen huutosi, rakkautesi aukenee Jumalaan, joka antaa sielullesi uuden valon” (Latvala 2008, 175).

Muiden profeettakirjojen tavoin Latvalankin profetioissa sanoma on se, että Jumala ammentaa armoansa ja rakkauttansa ihmisille, jotka häntä avukseen huutavat (Latvala 2008, 156; vrt. Matt. 6: 9–13; Luuk. 11: 2–4), mutta samalla annetaan kehotuksia kiittolisuuden osoitukseen Jumalalle, joka armostaan hyvyyden antaa (Latvala 2008, 184; 2009 29, 35, 50, 56). Ihmisten puheissa hyvyyden kaipuu vilahtelee vaikkapa siinä, että jos kysytään, minkälaisessa maassa tai paikassa he haluavat asua, niin vastaus on yleensä: `siellä missä on rauhallista ja turvallista`. Vain hyvyys tuottaa hyvyyttä ja rauhaa (Latvala 2008, 181). Latvalan profetioissa Jumala ilmaisee syvän huolensa ihmisten jatkuvasti lisääntyviin pelkotiloihin, joihin antaa konkreettisen neuvon: ”sinua autetaan, sillä muista rukoilla päivittäin, opeta lapsesi rukoilemaan ja siunaa kotisi sekä jokainen päiväsi *Isä Meidän* -rukouksella, jota pahuus ei siedä” (Latvala 2008, 177; 2009, 48, 69, 70, 72). Jumala antaa yksinkertaisen ja toimivan suojamenettelyn – ”virusturvan”, jolla ihminen saa sisäisen rauhan mutta myös sielunsa kautta yhteyden Jumalaan Kolminaisuuteen, jota lähestytään uskolla, toivolla ja rakkaudella, mitä rukous on (Latvala 2009, 34, 51, 54, 55).

Selvästikin Jumala puhuu ja ilmaisee tahtonsa profeettojensa kautta aina kulloisessakin ajassa, ajan kielellä, omalla selvällä puhetavallaan ja äänellään ja aina ajan ihmisten ymmärrykselle sopivasti, sillä uskon perustotuus ja Jumalan tahto ihmisiin nähden eivät ole tuhansiin vuosiin muuttuneet. Ne toistuvat profeettojen teksteissä täsmälleen samanlaisina kehotuksina ihmisiin päin, sillä ihmiskunta ei ole muuttunut olemassaolonsa aikana hitusenkaan vertaa, vaan yksi ja sama itsekkyyden pahuus on ihmiskunnan kärsimyksen syy.

Veikko Latvalan ensimmäistä kirjaa voisi luonnehtia vaikkapa *Raamatuksi* tiivistettynä. Kirja on uskonpuhdistusta, mikä tarkoittaa, että ihmiset hylkäisivät uskonnot, rituaalit, anekapat ja muut ulkoiset tapansa ja kääntyisivät tutkimaan itseään sisäisesti, omaa sieluaan ja sen laatua, antautuisivat rukoukseen, mistä alkaa armo Jumalan yhteyteen, Jumalan todelliseen tuntemiseen. Latvalan kirja on kuin *Uskontunnustus*-rukous, *Isä Meidän* -rukous sekä *Herran siunaus* -rukous yhdessä – kuin *Katekismus*, mutta syvemmin ja havainnollisemmin selvitettynä. Latvalan kirja on myös totuus Jumalasta Pyhänä Kolminaisuutena ja maailmankaikkeuden kaikkitietävänä Jumalana. Kirja on totuus ihmisestä pahuuden harjoittajana epäuskonsa seurauksena, mutta

uskon löytänyt kaihtaa pahuutta ja pyrkii kaikin voimin tekemään vain hyvyyttä. Kirja on myös totuus Elämästä ja sen Herrasta Kristuksesta, mutta samalla se on Luomiskertomus ja selvitys elämän ja ihmissielun alkuperästä ja laadusta. Kirjassa on totuus ihmiskunnan nykyisyydestä ja tulevaisuudesta ja tulevista vaikeuksista, kuten *Ilmestyskirjakin* on ilmoittanut osan niistä. Latvalan kirjan sisältö on myös kymmenen käskyn totuus, pienoisevankeliumi ja Jeesuksen *Vuorisaarna* yhdessä.

Kaikki tämä sisällöllinen yhtenevyys *Raamattuun* on todisteena siitä, että Veikko Latvalan profetiakirjoissa on Totuus ilmaissut itsensä profetioita sanelevana Jumalana, mikä on totuus profetiakirjoittamisesta maailman vanhimpana kirjoittamisen lajina. Näin on ollut profeetoilla kautta aikojen, jotka ovat olleet aina saman Jumalan todistajina puhuen aina samoilla teemoilla ja tavoitteilla, oman aikansa keskeisimpien ongelmien valossa.

3.2. Profetiatekstin saneleva Ääni - Jumalan puhetapa

”Ensin tulee ääni ja sitten vasta näky”, totesi Veikko Latvala aiemmin (Luku 2.3.). Tarkoitus on tarkastella, minkälainen tuo Sanelijan ääni on ja miten Hän ilmaantuu profeetalle. Professori Barbara Newmanin mielestä Hildegard Bingeniläisen profetiatekstit ovat voimakkaan eläviä visiota ja luonteeltaan erilaisia ilmoitettuja asioita, joita ei voi pitää kirjallisuutena vaan selkeästi saneluina. Saneluissa asiat piirtyvät mieleen kuvina ja ymmärryksenä hengellisistä asioista, mitä ei tapahdu tavallista kerrontakirjallisuutta lukiessa. Hildegardin tekstit muistuttavat vahvasti *Raamatun* profeettojen tekstejä, sillä niissäkin vedotaan omaan kokemiseen: ”Ja minä kuulin..., Ja minä näin...” Profetiateksteissä on aina Jumalan läsnäolon kuvausta sekä vertauksia ja laatusanoja vaikeiden asioiden ilmaisemiseksi. (Newman 1987, 24–25.) Sama sanelevainen luonne ilmenee Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjan kerronnasta, samoin *Danielin kirjassa* (Dan. 7), *Ilmestyskirjassa* (Ilm. 21) ja Emanuel Swedenborgin teoksissa, jotka ovat täynnä erilaisia näkyjä ja lukijaa herättelevää ilmausta. Myös Swedenborg kommentoi tekstejään lauseilla: ”Minä kuulin..., Minä näin...” ja vastaavilla huomautuksilla. Profeettojen saneluteksteille on tyypillistä, että niitä lukiessa uppoutuu kerronnan näkyyn täysin. Mieleen tulee jatkuvia kuvallisia herätteitä ja voi-

makkaita oivalluksen tuntemuksia – ikään kuin oppisi koko ajan ymmärtämään jotain uutta, mikä havahduttaa merkillisellä tavalla. Sama oivaltaminen jatkuu, vaikka tekstiä lukee myöhemmin uudestaan. Krishnamurti ja Latvala totesivat (luku 2.3.), että havahduttava oivallus on uuden oppimista ja on aina sielullista ja ilmenee hyvytenä ihmisessä ja ihmisen teoissa (Krishnamurti 1991, 133–135).

Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjan (2008) alussa on Sanelijan itsensä ilmoitus siitä, että teos on saneltu kirjoittajalleen. Latvala ilmoittaa vasta luvun 34 alussa sane-lujensa alkuperän:

”Tämä kirjoitus ei tule mielikuvituksesta eikä harhaluulosta, vaan Jeesukselta, meidän Vapahtajaltamme, joka armostansa minulle nämä tiedot sanelee” (Latvala 2008, 166).

Hänen toisen, *Pyhiä viisauksia* -kirjansa (2009) alussa tämä yhteystieto toistuu muodossa:

”Nämä runolliset ajatukset ovat minulle annettu
ja omistettu lukijoille ohjeiksi elämälle.”

Runomuotoiset tiedoksiannot ovat selvästi sanelumaisia, eivät Latvalan omaa kerron-taa, mikä ilmenee kielestä: Latvala puhuu itse varsinaissuomalaisista murretta, mitä ei voi löytää hänen kirjoistaan, vaan teksteissä puhuva kieli on kauttaaltaan yhdenmu-kaista, samanlaista ilmaisutyyliä. Veikko Latvala ei ole näitä kahta kirjaa ennen kir-joittanut ainoatakaan kirjallista teosta eikä runoja. Kun lukija lukee kyseisiä tekstejä, on hän ikään kuin vision sisällä itsekin, näkijänä. Samalla tekstin Ääni kuuluu selke-ästi mielessä, eräänlaisena sisäisenä kuva- ja ääninauhana, vaikkakaan ei korvissa, vaan Äänen voi ymmärtää Jumalan puheena. Aivan samanlainen visionäärinen koke-mus on vaikkapa Jeesuksen *Vuorisaarnassa* (Matt. 5–7) huomioon ottaen, että sekin teksti on kirjoitettu noin 100–150 vuotta tapahtunutta myöhemmin profetiana. Kirjoit-taja ei itse ole ollut paikalla tapahtumaa seuraamassa, vaan on ottanut kuvatun tiedon vastaan saneltuna kuten Latvala omiin kirjoihinsa. Veikko Latvalan ensimmäisen kir-jan (2008) tarinalliset osat ovat kokonaan tällaista sisäistä näkymää ja ääntä, jolla päästään ”katselemaan tapahtumahetkeä itseään ja kuulemaan siinä ilmenevää Ääntä”.

Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjan (2008) sisällössä kuuluu Sanelijan oma äänensävy, joka on armollinen ja rakastava, ilmaisee huolenpitoa, mutta on paikoin myös ihmistä moittiva ja varsin huolestunut Ääni. Tämä ”ääniominaisuus” on tekstissä hyvin erikoista. *Raamatussakin* voimme kuulla tuota samaa Ääntä, joka Mooseksen kirjoista alkaen ja läpi *Vanhan testamentin* on vihainen ihmisten keskinäisen sotimisen ja muun suunnattoman pahanteon takia. Jumala ärisi ja yritti profeettojensa kautta saada ihmisiä tajuamaan, kuinka pahoja he teoissaan ja ajatuksissaan ovat ja kehotti kääntymään hyvyyden teille. Paavalin, Jeesuksen ja Johanneksen aikana Jumalan Ääni on tyly juutalaisia kirjanoppineita kohtaan, joita moititaan Mooseksen lain hengen unohtamisesta ja profeettojen tekstien väärästä eli kirjaimellisesta noudattamisesta, joten Jumala ojentaa uppiniskaisia juutalaisia ja kehottaa lähimmäisenrakkauteen kääntymiseen. Hildegardin teksteissä 1100-luvulla papisto sai Jumalalta ojennusta tiukalla nuhteluäänellä, koska kirkko itse teki pahuutta inkvisitiolla ja syrjivillä raamatuntulkintoillaan. Hildegard muistutti papistoa siitä, että Jumala tarkoitti ihmisen hyvyyden tekemiseen ja kirkon sille työlle esikuvaksi. Ramon Llullin 1300-luvulla kirjoitetuissa teksteissä Jumalan Ääni on ärsyyntynyt, ja Llullin yritykset käännäyttää niin muslimeja kuin oppineisuutta ja älyllistä tietoa korostavia kirkonmiehiä lähimmäisenrakkauden tielle epäonnistui täysin. Ristin Johanneksen tekstien kautta Jumala esitti suorat perustelut kirkon harjoittamiin uskon vääristymiin 1500-luvulla, joten Jumalan Ääni muuttuu kehottavaksi, jotta kirjaviisaat ja oppineet tunsivat todellisen totuuden ja hyvyyden ja tekisivät sen mukaisia tekoja – jälleen tuloksetta. Swedenborgin teksteissä 1700-luvulla Jumalan Ääni on hyvin tiukkasävyinen kirkon jo pahasti vääristynyttä uskonoppia vastaan, koska kirkko ei käsittänyt Kolminaisuutta vaan opetti kolmea eri Jumalaa ja materialistista maailmankuvaa myös *Raamattua* koskevilla kysymyksillä.

Ilmestyskirjassa Jumalan äänenlaatu paljastuu erinomaisesti, kun Johannes selittää, kuinka hänet vangittiin Jumalan totuuksien julistamisesta ja Jeesuksesta Kristuksesta todistamisesta ja miten Patmoksella vankeudessa ollessaan hän yhtäkkiä kuuli takanansa sanat, jotka olivat ”väkevät kuin torven puhallus”:

”Ääni sanoi: "Kirjoita, mitä näet, ja lähetä kirja seitsemälle seurakunnalle: Efesokseen, Smyrnaan, Pergamoniin, Tyatiraan, Sardekseen, Filadelfiaan ja Laodikeaan." (Ilm. 1–7: 11).

Heti Äänen antaman käskyn kuultuaan pahasti pelästynyt Johannes näki Herran Jeesuksen Kristuksen seisomassa silmiensä edessä ihmisen kaltaisena, hehkuvana, aurinkoakin kirkkaampana ja säkenöivänä hahmona, jolla oli yllään viitta ja kultainen vyö. Näyssä ilmestyy täsmälleen sama Valkeuden hahmo, jota Veikko Latvala kuvaili aiemmin (luku 2.3.). Kohta Johannes tunnistaa puhujan, ja Jeesus rauhoitteli häntä:

”Älä pelkää. Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, iäti elävä. Minä olin kuollut, mutta nyt minä elän, elän aina ja ikuisesti. Minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet. Kirjoita siis, mitä näet: se, mikä on nyt, ja se, mikä on myöhemmin tapahtuva.” (Ilm. 1: 9–19.)

Tekstikatkelmassa on havaittavissa yhtäläisyyksiä Jumalan puhe- ja toimintatapaan profeettojensa kanssa. Nämä tavat toistuvat *Vanhan testamentin* ja Jeesuksen jälkeen eläneiden profeettojen kuvauksissa. Tapa tule esiin myös Veikko Latvalan aiemmin kertomana (luku 2). Jumalan Ääntä ja tapaa ilmestyä puhuteltavalle on kuvattu myös Latvalan ensimmäisessä kirjassa (2008), ja on profetioille tyypillinen:

- 1) Sisimmästä kuuluu Sanelijan Ääni, joka tulee yllätyksenä, hyvin voimallisena ja hämmentävänä. Johannestakin Ääni käskee kirjoittamaan sen, mitä näkee. Tuo näkeminen on ajankohtaisten asioiden ja tulevaisuuden visiota, annettua tietoa näistä. Ääni antaa myös ohjeet, miten sanelujen kanssa toimitaan. Hildegard Bingeniläinen, Ramon Llull, Ristin Johannes, Emanuel Swedenborg ja Veikko Latvala ovat kertoneet, että heitä on lähestytty aivan yllättäen ja käsketty kirjoittamaan se, mitä näytetään tai sanotaan sekä kehotettu tekemään kirjaksi ja luettavaksi ihmisille. Ramon Llull ja Ristin Johannes ovat todenneet, että kirjat näytettiin heille kokonaisina ja valmiina ensin ja sitten saneltiin myöhemmin (mm. Cruz De la 1983, 12–13; Teinonen 1984, 11–13). Veikko Latvala kertoi seuraavan kirjansa sisällöstä, mikä hänellekin on kerrottu ja näytetty jo edeltä käsin (Luku 2.3.). Kuten Johannes koki oman puhutellunsa, myös Latvalan ensimmäisessä kirjassa kuvataan tapa, jolla Jumalan puhuttelee: ensin Joosef ja Maria kokevat Jumalan puhuttelevan Äänen tulevan sisäisesti yllätyksenä, mutta heti kohta Ääni rauhoittaa, ja sitten he saavat itselleen tiedollisen ohjeen, jota tulee noudattaa (Latvala 2008, 26, 29). Näin Johdatus itse on heidän seuranaan ja auttaa selviytymään erilaisista ongelmati-

lanteista tai mieltä vaivaavista asioista. Vaikka Jumalan Ääni hätkähdyttää, se myös poistaa epävarmuuden ja antaa sisäisen varmuuden.

- 2) Jeesus sanoo Johannekselle, että tämän tulee kirjoittaa siitä, ”mikä on nyt ja mitä on myöhemmin tapahtuva”. Veikko Latvala itsekin totesi, että profetia tarkoittaa ennalta ilmoittamista asioista, jotka koskevat nykytulevaa tai jopa 10 000 vuoden kuluttua todentuvia tapahtumia (luku 2.1.). *Raamatun* profeettojen teksteillä on sama luonne: milloin profeetat neuvoivat kuninkaita viisaaseen menettelyyn ajankohtaisissa tapahtumissa (Sam.) ja milloin taas ennustivat kaukaisempia asioita (Dan., Ilm.). Esimerkiksi Egyptissä faaraon hovissa vaikuttanut Joosef oli profeetta, hyvin viisas ja ”hyvyyden hedelmiä tuottava puu”, koska Viisus itse kertoi hänelle ennalta vastaukset ja menettelyohjeet (1. Moos. 39: 21–23; 1. Moos. 40: 38; 1. Moos. 49: 22). Jumalan tapa ilmoittaa asioita ennalta korostuu myös Veikko Latvalan ensimmäisessä kirjassa (2008), jossa on kerrottu maailmaa ja ihmiskuntaa koskevat asiantilat tällä hetkellä ja kuvaillaan eri asioita tulevaisuudessa. Veikko Latvalan blogissa oli (www.pyhiailmoituksia.fi) runsaasti erilaisia ilmoitustietoja ajankohtaisista tai nykytulevaisuuden asioista. Useat niistä ovat jo toteutuneet tai toteutumassa. Monissa *Vanhan testamentin* profeettakirjoissa (mm. Daniel) kuin myös Hildegardin (Newman 1987, 22) teksteissä ennalta ilmoitetut tiedot ovat hyvin selviä visioita ja koskevat aina ihmiskunnan tulevaisuutta. Viisus on ikään kuin tämän hetken merkkien tunnistamista ja niiden seurausten ymmärtämistä, mutta älyn päätelmiin verrattuna profetiaviisus on täsmällistä, kauaskantoisempaa ja toteutuu, kuten se on profeetalle ilmoitettu ja näytetty.

”Mikään ihmisäly ei kykene näkemään asian seurauksia, vaan vain jonkin probleeman ratkaisumallin sekä eräänlaisen seurausten todennäköisyyden, mikä on arvausta. Ihminen voi älykkäästi suunnitella vaikkapa tekopohjavesihankkeen toiveenaan saada edullista vettä helposti. Profeetta saa myös teon seurausta koskevan tiedon, että sade-utus tekee harjun pintarakenteen limaiseksi eikä harju kohta kykene suodattamaan minkäänlaista vettä, vaan harju tuhoutuu ja samalla menetetään kasvillisuus. (Latvala 2.11.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=720>.)

Näin ihmisen äly laittaisi hirvittävän määrän rahaa hankkeeseen, joka on turha ja tyhmä. Veikko Latvalan edellä kertomassa esimerkin perusteella Jumalan Ääni ilmenee aina viisauden, totuuden ja hyvyyden neuvon äänenä, sillä hyvyyttä on tieto, jolla luonto eliöstöineen ja kasveineen säästyisivät ja ihmiset saisivat nauttia luonnon antimista monin tavoin.

On ymmärrettävää, että profeetan omana aikana elävät ihmiset tai lukijat eivät aina ymmärrä täysin profeetalle näytettyjä tulevaisuudessa tapahtuvia asioita, joten ennusteiden paikkansapitävyys tajutaan vasta sitten aikanaan, kun ne ovat tapahtuneet. Tämä ymmärtämättömyys koskee myös lyhyen ajan sisällä annettua nykyennustetta, mutta tuota tietoa ei haluta uskoa, ennen kuin se on todentunut. Hyvä esimerkki löytyi Veikko Latvalan blogista, jossa Jumala ilmoitti jo syksyllä 2009, että maailmanlaajuisen talouslaman tulee, mikä on nyt tätä kirjoittaessa realisoitunut. (Latvala 9.4.2009, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=26>). Vuonna 2009, kun tieto ilmoitettiin verkossa, ei kukaan sitä hyväksynyt, vaan sähköposti täyttyi haukkumisista. Pian haukkuja alkoi sataa siitäkkin Latvalan kertomasta tiedosta, että Kreikka jättää velkansa hoitamatta ja Suomi menettää rahansa muiden mukana (Latvala 18.5.2010 <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=437>). Veikko Latvala on sanonut senkin, että Euroopan Unioni hajoaa vuosien 2014 ja 2015 aikana, ja Suomi on ensimmäisiä siitä irtautujia. EU lypsää kriisin turvin Suomen varallisuuden ja Suomesta tulee Euroopan köyhin maa. (Latvala 25.7.2010, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1104>.) Lisäksi hän on varoittanut tulevasta nälänhädästä ja viljapulasta, mitä varten viljaa pitäisi alkaa kerätä talteen siiloihin, jotta ihmisille riittäisi leipää sitten, kun kato on suurin (Latvala 3.9.2011, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1191>). Veikko Latvalan profetioiden blogi ja englanninkielinen Twitter-tili sekä Facebook-sivusto suljettiin lokakuussa 2011. Pelkästään blogilla oli noin 25 000 vuotuista lukijaa. On surullista, ettei profetioita otettaisi vakavasti siitäkään huolimatta, että Jumalan profeetta viestittää aina sen, mistä Jumalalla on huoli ja mihin annetaan neuvo, jotta ihmiskunta ei tuhoaisi elämäänsä. Mutta ihmiset eivät tahdo Totuutta kuulla.

- 3) Johanneksen profetiassa ilmoitetaan Jeesuksen ilmestymisestä myös tulevaisuudessa: ”Katso, hän tulee pilvissä ja kaikki ihmiset näkevät hänet.” Sama näkymä toistuu Veikko Latvalan kirjassa (2008) ja koskee vuotta 4999, jolloin nykyinen ajanlaskumme päättyy ja alkaa uudenlainen ajanlasku: ”Kansakun-

tamme kohtaa kauhun hetkiä, koska vaaleita hahmoja ilmestyy taivaalle suurella valtavalla voimalla huutaen: ”Herätkää!” Silloin taivaasta astui alas Jeesus Kristus (...).” (Latvala 2008, 184–185.) Edellinen ajanlasku päättyi ja uusi alkoi nimenomaan Jeesuksen syntymästä. Emanuel Swedenborg esitteli nämä henkisen ajanlaskun kaudet eli sydämen kirkot täsmätietona (Swedenborg 1965, 321–324; ks. luku 3.1.).

- 4) *Ilmestyskirjan* ja Latvalan tekstien Ääni on hyvin samankaltainen. Kun Ääni ilmestyy päähenkilöille, on se ensin jyrkevä ja pelottava, sitten rauhoittava ja kohta hyvin täsmällinen, jämäkkä ja selkeä. Sitten asia ilmoitetaan ”järjen äänellä”.

Sanelijan kohtaamisen yhdenmukaisuus profeetoilla ilmenee siinäkin tavassa, jolla Johannes näkee Jeesuksen Kristuksen, Sanelijansa: ”Valkeuden hahmona ja kirkkautta täynnä olevana”, aivan kuten Veikko Latvala (ks. Luku 2.3.) ja muut profeetat ovat sisäisen näkynsä puhujaa kuvanneet. Veikko Latvalan kirjassa Jumalaa kuvataan Valona, Armon Valona, Totuutena, Valon luoja, Kristuksen kaikkietävänä avun antajana, Kolminaisuutena (Latvala 2009, 48, 54, 63). Myös Mooses ja Aaron näkivät Herran kirkkauden ja voiman (2. Moos. 16: 7). Toisen kerran he näkivät Herran Jumalan, joka seisoi safiirikivellä ja oli kirkas kuin taivas itse (2. Moos. 24: 10). Habakuk kirjoittaa nähneensä sanelevan Jumalan ”kuin loistavana valona, säteilevänä kirkkautena ja hohde verhoaa hänen suuren voimansa” (Hab. 3: 4). Moosekselle Jumala ilmestyi usein pilvipatsaana (2. Moos. 13: 21; 16: 10; 19: 9). Hildegard Bingeniläinen kuvailee Sanelijaansa Kolminaisuutta Kristusta, joka näyttäytyi ja puhui Ikuisen Pojan ihmismäisessä muodossa jumalallisella safiirinväriseellä alustalla, sille ennalta määrättyinä Sanan olemuksena (Newman 1987, 57). Jeesuksen Kristuksen ilmestymistä sisäisiin silmiin ”pilvissä” Hildegard kuvaa lähes Johanneksen sanoin: ”Kristus on Luoja, Elävä Valo, joka on kaiken tiedon lähde, ja tuohon tietoon tullaan yhtäkkiä eli ”pelolla ja vavistuksella” (mm. Newman 1987, 26; vrt. Luuk. 14: 23). Hildegard kirjoittaa Sanelijastaan:

”Jumalan Tieto” katselee ihmisiin kaikkialla maassa ja taivaassa, on suurenmoinen säteily ja kirkkaus, mittaamaton suuruus loistaa hänestä, jonka kasvoja ei voi katsoa tai vaatetusta nähdä. Sillä hän on kuin suunnaton ukkosen salama, ja lempeä hyvydessä,

hän on kuoleville käsittämätön kasvojensa pelottavan jumalallisen säteilyn ja viittansa kauneuden ja kirkkauden tähden. Hän on kuin aurinko, jonka kasvojen salamointia tai viittansa kunnian säteilyä ei kukaan voi tarkastella. Sillä hän on kaikkialla ja kaikessa, ja hänen suunnattoman kauneutensa mysteeri on siinä, ettei kukaan ihminen voi ymmärtää kuinka suloisesti hän meitä kantaa, ja kuinka mittaamattoman armon hän meille jakaa.” (Newman 1987, 47. Tekijän käännös.)

Täsmälleen samanlaisia kuvauksia pilvestä, Herran yhtäkkisestä ilmestymisestä, aurinkoakin suuremmasta kirkkaudesta, väkevästä äänestä ja ilmoituksen annosta on useilla *Vanhan testamentin* profeetoilla, esimerkiksi Hesekielin kirjassa (Hes. 1: 4–28) ja Danielin kirjassa (Dan. 10: 5–6), samoin Latvalan kirjoissa (Latvala 2008, 138; 2009, 50) sekä yllättäen myös alussa mainitulla kreikkalaisfilosofi Herakleitoksella (Aspelin 1997, 34). Danielin Tigrisvirran tapahtuma (Dan. 10) on lähes identtinen Johanneksen Patmoksella saaman näyn ja kuullun puheen kanssa (Ilm. 1). Paavali kirjoittaa, miten Jeesus ilmestyi elävänä hahmona ja ilmoitti tiedon, mutta sen jälkeen Jeesus otettiin takaisin ylös, pilvi vei hänet. Samassa yhteydessä sanotaan, että samalla tavalla kuin Jeesus meni pilven mukana taivaisiin, on hän myös samalla tavalla tuleva takaisin. (Apt. 1: 3–9.) Profeetta Hesekielin eräässä näyssä oli liekehtivä pilvi, pyöriviä pyöriä, safiirinen valtaistuin ja siinä istuva hahmo, joka oli kristallinen hehkuva valo ja hahmolla kultainen vyö (Hes. 1). Hildegardin Kristus-näky on samankaltainen Veikko Latvalan ensimmäisen Kristus-näyn kanssa (Luku 2.1.): kummallekin on ilmestynyt hahmo, joka esittelee itsensä sanoen: ”Isä, Poika, Pyhä Henki”, ja on näöltään kaikkiallinen vihreäsävyinen kehä, jossa Jumalan ikuista säteilyä kuvaa kehän hopeinen reunus ja vihreä hehkuva keskusta, ja kehästä loistaa Kristuksen safiirinvärinen hyveellisyys ja kirkkaus, ja Poika on Lähimmäisenrakkaus itse ja jalusta (Newman 1987, 156–158.) Latvalan kirjassa on kohta, jossa Ääni kaikkeudesta ilmoittaa: ”Joka minut näkee, hän pelastukoon, sillä hänellä on valkeutta sekä uskoa minulle, Pyhälle Kolminaisuudelle” (Latvala 2008, 139). Kaikki nämä ilmestymiset ja puhuttelut tapahtuvat sielun ”sisäisissä silmissä ja korvissa”.

Uskon vankkuudesta johtuen Kolminaisuus eli Kristus on näky-kuulemisessa profeetalle ilmestyvä puhuva hahmo, jonka Ääni on kaikilla profeetoilla ollut täsmälleen sama. Ilmestyessään sielun silmiin Kirkkauden hahmo ilmoittaa sanallisesti ja selkeästi kuka on, riippumatta siitä, onko profeetta *Vanhan testamentin* vai *Uuden testa-*

mentin puolella – myös Veikko Latvalan kohdalla Jumala selvästi toimii samoin (luku 2). Sanelijan ilmoitus itsestään tuossa ilmentymisensä yhteydessä on myös aina sama: ”Minä olen se joka olen (2. Moos. 3: 14), ”Minä olen ensimmäisten ja viimeisten luona (Jes. 41: 4); ”Minä olen aina sama, ensimmäinen ja viimeinen” (Jes. 48: 12); Minä olen A ja O, alku ja loppu, se joka on ja on iäti oleva” (Ilm. 21: 5; Ilm. 21: 6; 22: 13), ”ensimmäinen ja viimeinen, iäti elävä” (Ilm. 1: 17). Johanneksen evankeliumin alussa (Joh. 1: 1) ilmoitetaan ”Alussa oli Sana ja Sana oli Jumalan luona ja Sana oli Jumala” ja tarkoittaa puhuvaa ja sanelevaa Jumalaa, Kristusta Kolminaisuutta itseään.

Kolminaisuus on yksi Isä, Poika, Pyhä Henki. *Herran siunaus* -rukouksessa sanotaan: Isän, Pojan, Pyhän Hengen nimeen – ei nimiin, joten puhutaan yksikössä, yhdestä ainoasta Jumalasta, jossa on nuo kolme ominaisuutta. Jumala puhuu itsestään monikossa jo luomiskertomuksessa (1. Moos. 1: 26), samoin Latvalan kirjassa, mutta se ei Veikko Latvalan mukaan tarkoita montaa jumalaa, vaan on ilmausta Jumalan voimasta, vallasta ja kunniaista (Latvala 29.8.2011, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1166>). Jumalan itsestään käyttämät ilmaisut ”Ikuisuus” ja ”Aina Oleva” tarkoittavat ajallista ulottuvuutta: Jumala on ollut aina, on myös nyt ja on oleva tulevaisuudessa. Tästä äärettömästä aikaulottuvuudesta johtuu profeettojen ajallisesti rajaton kaikkietävyys mutta myös se, että kautta aikojen Jumalan puheääni on pysynyt samanlaisena, vaikka kielikuvat ovatkin aina ajassaan ilmeneviä ja vaikka Jumala antaa tietoja historian tapahtumista tai tulevaisuudesta. Veikko Latvalan blogissa paljastettiin monia *Raamatun* ja historian mysteerejä, esimerkiksi käsittämättömänä pidetyn Voynichin käsikirjoituksen kirjoittaja ja kirjan synty- ja kirjoitustapa. Latvala myös ”suomensi” käsikirjoituksessa numerolla 16152 olevan kasvin tekstin. (Latvala 29.8.2011, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1184>.) Latvalan Voynich-selvitys noteerattiin uutisena Yhdysvalloissa (Bogursky, FoxNews.com 2.12.2011) ja Englannissa (Watson, DailyMail.co.uk 3.12.2011) sekä *Iltalehdessä* (Zitting, Iltalehti.fi 4.12.2011).

On tärkeää huomata, että pahuus ei kykene ilmoittamaan itseään puhuttelun tai näkyjen antamisen yhteydessä, vaan se kykenee vain vääristämään asiaa tai sekoittamaan Jumalan lempeää ja huolehtivaa puhetta.

”Jumala on luonut kaikki sielut eli ihmiset omaksi kuvakseen. Koska ihminen on kapi-nallinen ja tyhmä eikä tunne taikka haluakaan tuntea Jumalaa täydesti ja on siten synti-

nen – siis epäuskoinen, ei ihmisellä ole sen vuoksi täydellistä yhteyttä Luojaansa, vaan pelkkä hiljainen omatunnon ääni, joskus ei sitäkään, jos ihmissielu on antautunut omalle pahuudelleen kokonaan. Koska sielu on Jumalan luoma Totuus ja Rakkaus, on jokaisessa ihmisessä mahdollisuus olla yhteydessä Jumalaan. Ihminen itse on syypää siihen, ettei tunne Jumalaansa, joka on Totuuden ja Rakkauden ääni ihmisessä, viisauden ja hyvyiden lähde.” (Latvala 17.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=156>.)

Kristuksen ilmestyminen ”kuin suuresta pilvestä”, kirkkaana valohahmona, Valkeuden utupilven näyssä, sanoilla puhuvana Äänenä ja nimeltään Iäisenä Olevana, on selkeästi edellytyksenä, että profeetta tietää, kenen kanssa hän on tekemisissä. Jumala on Sana eli äänisielu, ja ihminen on ja elää sieluna siinä. Tämä ”ihminen elää kielessä” -ajatus oli Gadamerilla ja Derridalla (Gadamer 1965, 289; Derrida 1988, 5–7, 50) ja on edellä kuvatulla tavalla myös tosiasia. Latvalakin totesi, että Jumala on ihmisen sanallisen puhekyvyn ainoa syy, koska Jumala puhuu sielulle vain sanoilla. Mutta koska jokainen sana on tunteen symboli ja kuvaa tiettyä tunnetta, on ihmisellä sisäinen kyky erottaa hyvä pahasta. (Latvala 4.8.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=557>.) Tieto sanojen tunnelaadusta oli Sartrella, joka nimitti niitä eläviksi ja henkisiksi ”tunneolioiksi” (Sartre 1976, 19–20). Jumalaa, joka on kaikkialla oleva Henki, kuvataan profeettojen näyssä aina kaikkialle ulottuvana Valkeutena, utuna tai pilvenä, joka läpäisee kaiken ja on kaikkialla ja on Jumalan olemus ja josta Herakleitos puhui kaikkialla olevana ja kaiken näkevänä maailman järkenä (Aspelin 1997, 34). Jumalan Ääni on siten myös järjen ääni ihmisille. Järjen ääni muun muassa kehottaa hillitsemään mielihaluja, mikä on tervettä itsekuria erilaisia houkutuksia vastaan. Ristin Johanneksen *Pimeä yö* (1983) on järkevyyteen ja itsekuriin opastava teos. Paavali ja Swedenborg kuin myös Ralph Waldo Emerson yrittivät saada ihmiset kuuntelemaan sisäistä järjen ääntään, kuten Platonkin aikanaan.

”Moni kuvittelee, että Jumala on jossain korkeuksissa taivaankannen yläpuolella oleva ukko, joka ei sieltä taivaastaan näe, mitä ihminen omassa kodissaan seinien sisäpuolella tekee tai mitä korviensa välissä ajattelee.

Jumala ei katsele ihmistä pelkästään ulkopuolelta, vaan Jumala tarkkailee ihmistä ensisijaisesti sisältäpäin, sielun kautta. Jumala tietää kaiken, mitä ihminen yksin ollessaankin ajattelee tai tekee. Jumalalta ei voi piiloutua eikä salata mitään.”

(Latvala 4.8.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=563>.)

Veikko Latvalan tavoin apostoli Paavali kertoo tärkeän eron *Vanhan testamentin* ja *Uuden testamentin* näkemis-kuulemisessa: hän sanoo, että ”ennen Jumala puhui profeettojensa suulla, mutta nyt puhuukin Jumala Pojassaan, Kristuksessa. Pojan kautta maailmakin on luotu, ja Poika on Jumalan sädehtivä kirkkaus ja Hänen olemuksensa kuva. Poika ylläpitää kaikkea sanansa voimalla. Poika myös puhdistaa synneistä ja antaa korotuksen, sillä Poika istuu Majesteetin oikealla puolella.” Paavali ilmoittaa vielä ennusteen, että Jumala tuo Esikoisensa jälleen maailmaan. (Hepr. 1: 1–6.) Paavali jatkaa Jumalan korottamien henkilöiden kuvausta: ”näiden palvelijoidensa kautta Jumala vahvistaa todistuksen Pojastaan antaen heidän tehdä tunnustekoja ja ihmeitä” (Hepr. 2: 4) ja ”jokainen Hänen seuraajansa valitaan aina ihmisten joukosta” (Hepr. 4: 1), koska Poikakin oppi kärsimyksensä kautta kuuliaisuuden ja nyt antaa armon kaikille niille, jotka ovat kuuliaisia Pojalle (Hepr. 8–9). Veikko Latvala kuvailee Jeesuksen korotettua asemaa:

”Jeesus sai ihmisenä ollessaan Jumalalta kaiken mahdollisen tiedon eli Tiedon Kruunun sekä yliluonnollisia kykyjä, jolloin Jumala toimi Jeesuksessa ja Jeesuksen kautta, jotta Jumala tulisi ihmisille todeksi omassa olemuksessaan: elävänä Totuutena, ilmentyvänä Rakkautena, ainoana Armon ja Viisauden lähteenä, jokaisen ihmissielun ainoana Isänä.

Silloin kun ihminen saa uskon vankkuudesta armon, alkaa Jumala puhua hänelle erilaisia tietoja yliluonnollisella tavalla, suoraan sieluyhteydessä. Tämä on todellisen Rakkauden ja todellisen Totuuden ilmentymää ihmisessä.” (Latvala 17.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=156>.)

Edellisestä käy ilmi, että Jumala on Totuuden äänen lisäksi Armon ääni, Rakkauden ääni, Viisauden ääni ja kaiken tämän perusteella Hyvyyden ääni. Jumala on ”tunneääni sydämessä”, joten ihmisen tulisi tunnistaa tunteidensa kautta tuo Ääni ja siinä ilmenevä Puhuja, joka häntä puhuttelee ja ohjaa. Todellinen usko ilmenee ihmisessä Jumalalle mieluisina tunteina ja ajatuksina, kuten rehellisyytenä (totuudellisuus), oikeudenmukaisuutena (vanhurskaus), ilona sydämessä (hyvyydestä syntyvä) ja sisäisenä rauhana (Room. 8: 30; Room. 14: 17). Ihminen on silloin Jumalan Äänen tunnekuva, toteuttaa Jumalan Olemusta ja Ääntä itsekin. Nyt vajavainen tietäminen ja epävarma oleminen katoavat, koska Jumala asettaa tällaiseen ihmiseen oman rakkautensa ja tekee täydelliseksi (1. Kor. 13: 8–13). Ihminen kokee Latvalan mukaan todellisessa uskossa suunnatonta kiitollisuutta ja iloa Jumalan tuntemisesta (Latvala 15.1.2010,

<http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=269>), mitä muutkin profeetat korostavat. Kaikki se, mikä ei perustu edellä kuvatun kaltaiseen uskoon, on epäuskoa (Room. 14: 23). Paavali selittää täydellisen uskon luonnetta Äänenä sielussa aivan samoin, kuten Veikko Latvala kertoi parantavansa ihmisen näkemällä tämän terveeksi, jolloin Jumalan armo käy sanoen ”Tee se”, ja siinä samassa ”Totuus parantaa”. Paavalin mukaan usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan ja sen näkemistä, mitä ei nähdä, sen avulla ymmärretään se, että näkyvä syntyy näkymättömästä, Sanan voimalla (Hepr. 11: 1–2), mikä kuvastaa ihmisen sisäistä tunnetilan laatua. Uskon kautta saadaan myös ilmoitus siitä, mikä ei ole vielä tapahtunut (emt. jae 7). Uskon avulla Jumala sallii herättää kuolleista, sillä siinä on todistus sielun ylösnousemuksesta (emt. 19). Kaikki, mitä Paavali kirjoittaa, pätee Pyhän Miehen toimintaan ihmisten keskuudessa, mistä Veikko Latvala aiemmin kertoi (Luku 2.3.). Profeettakin on uskonsa vankkuudesta ja sen takia saamastaan armosta Jumalan suu ja ääni ihmisille. Veikko Latvalan mukaan tämä on ainoa oikea tapa julistaa Jumalan Totuutta, mihin profeetat ja tarvittaessa ihmeidentekijäksi korotettu Pyhä Mies ihmisiä herättelevät. (Latvala 15.1.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=269>; vrt. Joh. 11.)

Usko on Jumalan tottelemista, sisäistä kuuliaisuutta ja nöyryyttä sekä lempeyttä toisia sieluja kohtaan. Veikko Latvalan kirjassa on kuvaus sielun elämän tarkoituksesta.

”Alussa oli Henki Jumalasta, jolla maailmankaikkeus sai elollisen elämän. Tästä Hengestä Jumala synnytti kuvakseen elollisen sielun: näkevän ja kuulevan, kauniin, siveellisen, puhtaan, näkymättömän henkiolennon, joka ymmärsi Rakkauten, Hyvyyden ja Jumalan eli Totuuden, jota tuli palvoa. Sielu lankesi ylpeyteen ja sai pahuuden, mutta Jumala armahti ja antoi sielulle Kristuksen Elämän kautta henkisen kasvun, kunnes Kristus on armahtava ylösnousemukseen ja taivasten valtakuntaan, pysyvään rakkauteen.” (Latvala 2008, 154–156.)

Ihminen on puhdistuva Rakkaus, joka saa armonsa Totuudessa (Latvala 2008, 177). Latvalan kirjassa Jumala kuvaa itseään ihmisen sisäisenä olemuksena: ”Minä olen totuus ja elämä ja henki” (Latvala 2008, 76). ”Nämä kolme ovat yksi Jumala, yksi Totuus, yksi Henki”, ilmoittaa myös Swedenborg (Swedenborg 1965, 155). Paavali kirjoittaa, että ihmisessä Usko on samaa kuin Näkeminen, Toivo on samaa kuin Kuuleminen ja Lähimmäisenrakkaus on samaa kuin Hyvyyden tekeminen, joten kaikki

kolme ovat myös yksi ja sama asia (1. Kor. 13), sillä ne ovat Jumalan ominaisuuksia, kuten Valta, Voima ja Kunnia ovat yksi ja sama Valkeus, Valtakunta ja sen Hallitsija. Samaa Kolminaisuuden sisältöä ovat Tie, joka on Toivoa ja Rakkauden Äänelle alttiina olemista; Totuus on Uskoa ja samalla kuuliaisuutta ja viisauden lähde; Elämä on Hyvyyttä eli Lähimmäisenrakkauden luova Henki ja voima – nämä kaikki kuuluvat yhteen. Jokainen Kolminaisuuden osa sisältyy toisiinsa, on saman asian sisältöä. Hengellisiltä harharetkiltä Pyhien Kirjoitusten pariin palannut Augustinus korosti kaikessa totuutta. Hän kirjoittaa, että vain totuuden kautta voidaan saavuttaa viisaus ja onnellisuus. Totuus on Jumala ja Kristus ja Kolminaisuus, kolmen ykseys, jonka tunteminen on kaiken tietämisen alku ja syy. Kristus on Tiedon Vartija (vrt. Hildegard), kaiken olemisen, tietämisen ja tahtomisen viisaus, sillä ihmissielussakin ovat tietäminen, tahtominen ja sitä kautta tuleva viisaus, koska ihmisen sielu ja Kolminaisuus ovat yksi ja sama Henki, sama elämä ja sama oleminen, mutta viisaus tulee uskosta, koska sielu voi pelastua vain Toivon avulla. Toivo on sielun odotusta, ja lopulta sielulle näyttäytyy Kristus, Pyhä Kolminaisuus, Viisaus itse ja sen Ääni. (Augustinus 1981, 15–16, 375, 419–451.) Ramon Llull painotti myös, että Kolminaisuus on yksi Totuus, yksi Rakkaus ja Yksi todellinen Jumala, ykseys on kolminaisuudessa ja kolminaisuus yhdessä (Teinonen 1984, 21). Koska profeetat puhuvat samalla tavoin Jumalasta Äänenä ja Sanelevana Kolminaisuutena, on hyvin erikoista, että esimerkiksi itsensä profeetaksi julistanut amerikkalaispastori John Bevere (2008) ei lainkaan puhu ”profetoimista” käsittelevässä kirjassaan Pyhästä Kolminaisuudesta puhujana tai sanelijana, vaan erottelee Jumalan, Jeesuksen Kristuksen ja Pyhän Hengen erillisiksi, ikään kuin Kristuskin olisi vain Jeesuksen sukunimi.

On äärettömän tärkeää ymmärtää, ettei yksikään ihminen voi olla Totuuden itsensä profeetta, vielä vähemmän parantajaksi korotettu Pyhä Mies, jos ei ymmärrä, kuka Kristus on ja miten Hän ilmestyy tai puhuu. Jumalan kuuleminen ei ole mahdollista, jos ihminen ei ole saanut käydä läpi Jumalan Äänen tunnistamiseen tarvittavia sisäisiä puhdistusvaiheita, joissa kaikki profeetat kertovat kärsineensä Jumalan armosta (Luku 2.2.). Jumalan profetia on kuulemista sydämessä ja tietämistä näyssä, mikä ilmaistaan sisäisenä tietona Pyhän Hengen kautta. Pyhän Miehen asema edellyttää Kristuksen voiman ja vallan omistamista parantamistekoihin, jolloin ollaan kaikkietävydessä, Kaikkein Pyhimmässä, kuten Paavali ja Latvala ovat selittäneet: ”jotta Jumalan Kunnia tulisi ihmisille todistetuksi.” Veikko Latvala lisää:

”Jumala herättää itselleen otollisia ihmisiä sielun sisäisellä puhuttelulla. Jumala yksin valitsee, kenelle Hän Pyhän Henkensä antaa. Jumala yksin valitsee nekin, jotka puhuvat Hänen suullaan tai parantavat ja tekevät Hänen ihmeitään, Kaikkivaltiaan itsensä käsystä.” (Latvala 15.1.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=269>.)

Toinen tärkeä asia on se, että jos ihminen on aina rehellinen ja tekee hyvyyttä aina kuin voi, voi hän saada Jumalalta tietoa, vaikka ei käsitä sen alkuperää. Tämä ilmeni selvästi Mihaly Csikszentmihalyin haastattelemilta luovilta (Csikszentmihalyi 1996, ks. luku 1.4.). Näin Jumalan suo armoa ja johdatusta. Latvala kirjoittaa, että ihminen elää johdatuksessa, sillä mitenkään muutoin sielu ei voi elää (Latvala 2009, 20–21). Johdatus tarkoittaa, että sielumme kautta Jumala kuulee ihmisen ajatukset ja näkee tämän teot, varsinkin rakkauden ja hyvyyden teot (Latvala 2009, 48–49) ja antaa jatkuvasti rakkautta ihmiselle, sillä muutoin ei ihminen voisi elää (Latvala 2008, 156). Johdatus elämässä on sitä suurempaa Jumalan Äänen kuulemista mitä vankempi usko ihmisellä on. Ihminen on riippuvainen Jumalan Äänestä sisällään. Tuo Ääni on Hyvyyden ääni, johon se ihmistä kehottaa sekä Totuuden ääni, jossa se käskää ihmisen pysyä. Näin ihmisen elämällä on tarkoitus, jonka alkusyy on Jumalan tahtoa ja päätepiste Jumalan armoa. Tähän ihmiselämän kokonaisuuteen ja varsinkin sen lyhyeen pyrähdykseen maan päällä kuuluu, että poukkoilemme kuin pässit ja lampaat Jumalan paimentaessa meitä sisäisesti Hyvyyttä kohti, kunnes sielu on täydesti Rakkauden kuva. (Latvala 2009, 57; 2008, 177.)

Paavali kertoo, että kun Jeesus eli ja opetti ihmisten keskuudessa, häntä puhuttelivat, auttoivat ja johdattelivat Jumalan Enkelit, jotka olivat hänelle alamaiset (Hepr. 1: 1–6). Sama tieto toistuu Veikko Latvalan kirjassa: ennen Jeesuksen syntymää Marialle ja Joosefille ilmestyy ja puhuu Enkeli (Latvala 2008, 15–17), mutta heti Jeesuksen syntymän jälkeen vain Jumala puhuttelee heitä. Kun Jeesus on noin 5-vuotias, alkaa Jumala myös ilmestyä Marialle ja Joosefille (emt. 35), mutta Jeesukselle Jumala ilmestyi vasta tämän ollessa 12-vuotias. Tuossa vaiheessa Mariakin sai Jumalalta tiedon, että Jeesus ei ole sielultaan ihmisen kaltainen – siis ”tavis ja pahis” – vaan ”hän on Jumalasta” (emt. 48). Kun Jeesus oli jo aktiivinen opettaja ja parantaja, alkoi hän saada Herran Enkeliltä Jumalan viestejä ja ilmoituksia siitä, minne oli mentävä ja mitä milloinkin tehtävä, ja Enkeli auttoi Jeesusta monin tavoin (Latvala 2008, 98–102).

Kuolemansa jälkeen ylösnousemuksen Vapahtaja-sieluna Jeesus alkoi itse ilmestyä rakkailleen (Latvala 2008, 138–140). Jumala painotti Jeesukselle tämän vielä eläessä, että Jeesus ei saa pelätä sanoa olevansa Kristus, joka Vapahtaa ihmisiä synnistä (epäuskosta) Jumalan tahdon mukaan, mutta jonka tehtävä on siirtyä taivaselämään, kunnes on aika ilmestyä uudelleen sieluksi maan päälle, sillä Kristus on Ikuinen eikä tule koskaan kuolemaan (Latvala 2008, 101, 127, 135). Sekä Latvalan että Paavalin mukaan Jeesus on tällä Kristuksen Kolminaisella voimalla, valtaoikeudella ja teoilla Jumalan Esikoinen, Ainokainen ja Jumalan Kirkkaus ja Kunnia (Latvala 2008, 101; Kol. 1: 15). Paavali selittää myös, että Jumala tuo Esikoisensa jälleen maailmaan, ja silloin kaikki enkelitkin häntä kumartakoot (Hepr. 1: 6), koska Kristus on Ikuinen eikä koskaan katoa, vaikka maan perustuksetkin katoaisivat, joten enkelit ovat palvelevia henkiä ja auttavat niitä, jotka saavat osakseen autuuden (Hepr. 1: 10–14).

Pyhän Teresa, Hildegard ja Veikko Latvala huomauttavat, että myös pahuus kykenee näyttämään visioita, mutta tunnistamme sellaiset siitä, että pahuuden visioista puuttuu selvyys. Lisäksi sisältö on aina pelolla, epäilyllä, uhkalla, ylpeydellä tai mielihyvällä höystettyä, mistä esimerkkinä vaikkapa Nostradamuksen ennustukset, jotka ovat epäselviä eivätkä sisällä mitään Jumalan Äänen kaltaista. (Latvala 25.1.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=204>.) Latvalan mukaan profeetan täytyy joissakin tapauksissa varmistaa, että tieto on oikea, mikä tapahtuu *Isä Meidän* -rukouksen avulla, sillä profeettaa voi häiritä kiusaajahenki, kuten Jeesustakin kiusattiin (Latvala 2008, 59, 92). Pyhälle miehelle Jumalan voima on sisäinen ominaisuus, joten kuulemisessa ei enää tapahdu erehtymistä. Annetun tiedon pitävyys, ihmetekojen tekeminen ja jopa kuolleen sielun takaisinkutsuminen ovat Jumalan keinoja näyttää valtansa. (Vrt. Latvala 2008, 100, 121; Matt. 4: 1–11.)

Profetioille tyypillistä on se, että ihminen kuvataan kahdenlaisen hengen välillä painiskelevana sieluna. Maanpäälliseen elämäänsä luotu sielu on tarkoitettu uskon kuu-
liaisuuteen Jumalaa Luojaansa kohtaan sekä hyvyyteen lähimmäisiä kohtaan, joista seuraa viisautta ja onnellisuutta, rauhaa ja siunausta sekä kaikenlaista erinomaisuutta uskon lahjoina. Ihmistä kuvataan myös itsekkäänä ja ylpeänä, ja seuraukset ilmaistaan niistä johtuvina pahuuden tekoina, mikä johtuu ymmärtämättömyydestä, epäuskosta ja kapinoinnista Jumalaa vastaan. Tämä ”kahden toisilleen vastakkaisen hengen” välinen ristiriita aiheuttaa ihmiselle suurta kärsimystä, mistä Jumala ihmisen tahtoo vapauttaa.

Jumala tahtoi avata ihmissielun ”sisäiset silmät ja korvat”, mutta ihminen ei itse sitä tahdo, koska ”ulkoinen silmän pyyde” viehättää enemmän. Tästä alituisesta sisäisestä ristiriidasta kertoo Veikko Latvalan kirjassa kohtausta, jossa Jeesus rukoili opetuslastensa kuullen:

”Herra, anna meille jokapäiväinen leipämme,
äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta,
sillä sinulla on taivasten valtakunta. Aamen.” (Latvala 2008, 92.)

Isä meidän -rukouksessa on nöyrä anomus päästä ravitsevaan yhteyteen Jumalan kanssa ja pyyntö saada vapautua sielua alati kiusaavasta epäuskosta (pahasta eli itsekkyydestä), jota seuraa uskontoteamus siitä, että Jumala ja yhteys Häneen ovat kaikkein tärkeintä rukoilevalle itselleen. Rukoilija haluaa elää vain Jumalan Valtakunnassa ja sen hyvydessä, vailla pahuuden jatkuvaa mellastusta ajatuksissa. Latvalan kirjassa kohtausta jatkuu niin, että opetuslapsista kahdella oli vaikeuksia uskoa Jeesukseen, joten heidän ajatuksensa jauhoivat jatkuvaa epäilyä Jeesuksen puheisiin:

”Karkeäänistä Juudasta ja hidasta Simeonia houkuttelivat sisäiset äänet, koska pahuus kiusasi heitä: Lopettakaa tuollaisien puheiden kuuntelu, sillä hänellä löytyy taipumuksia uskotella kansaansa puhumalla uskosta sekä rakkaudesta (...).” (Latvala 2008, 92.)

Katkelmasta näkyy myös se, että tekstin Sanelija-ääni on edelleen sama, koska tekstin kieli ei muutu, ainoastaan sisältö, jolla ihmisen sisäisen pahuuden aikaansaamat epäilevät tuntemukset ilmaistaan. Tekstikatkelma tuo esiin sen, että sisäinen pahuus eli epäusko puhuu aina rakkautta, uskoa, nöyryyttä, hyvyttä ja toivoa vastaan, pyrkii aina kieltämään kuuntelemasta niitä, epäilemään niitä ja sortuu aina epämääräisiin syytöksiin ja arvostelmiin toista ihmistä vastaan. Epäuskoinen ihminen kyselee jatkuvasti, onko oikealla tiellä vai ei, ja siksi pahuus pääsee sorkkimaan ajatuksia lupaamalla kaikenlaista suuruutta tai menestystä, jotka muuttuvat vähitellen omaksi ylpeydeksi, kuvitelmiiksi ja luuloiksi, pahimmillaan harhoiksi. (Latvala 2008, 176–177.) Latvala huomauttaa, että profetiakin voi olla petollisesta lähteestä annettu, jos se lupaa tällaista suuruutta tai tietoa ei edistä mitään hyvää, vaikka kuulostaakin hyvältä. Usein kysymys on päähänpistosta ja impulsiivisuudesta, jopa harhamielisyydestä:

”Myöskään Saatana ei kykene sanelemaan mitään tietoja ihmiseen. Se kuitenkin kykenee herättämään päänäpistöjä ja hyökkäämään ihmismieleen. Muu pahuus on ihmisessä sisäisesti.

Vain Jumala kykenee puhumaan sielun kautta ihmiselle, jolloin tuo henkilö on profeetta ja Jumalan itsensä valitsema totuuden puhuja. Profetiassa on aina mukana uskontotuus, jossa Jumalan sana ja henkinen uskontietous ovat päällimmäisinä. (Latvala 22.3.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=351>.)

Kristuksen Kolminaisuuden (Hyvyyden) ja pahuuden äänet ovat selkeästi erilaiset niin teksteissä kuin ihmisen ajatuksissa tai puheissa ja jotka ilmentyvät teoissa. Jeesus ilmoittaa, että väärät profeetat ovat raatelevia susia ja heidät tunnistaa hedelmistä. Jos Jeesuksen nimissä profetoidaan ja karkotetaan pahoja henkiä, vaikka armoa ei ole annettu, katsotaan nämäkin vääryudentekijöiksi. Jeesuksen nimeä käytetään nykyäänkin eräänlaisena talismaanina, jolla koetetaan tehdä taikoja. Jeesus ilmoittaa: ”Sillä hyvä puu ei tee huonoja hedelmiä, vaan tekee aina taivaallisen Isäni tahdon.” (Matt. 7: 15–23.) Tuohon Isän tahtoon ei voi omin voimin päästä, vaan tarvitaan armo ja käsky, kuten Veikko Latvalakin on selvittänyt. Paavali julistaa, että ylpeät ovat väärä profeettoja (2. Kor. 11: 12–13). Ristin Johanneksen mukaan väärissä profetoissa puhuu vain itsekkyytensä, pahuus, josta ylpeyden ääni kaikuu (Cruz De la 1983, 34–56).

Kolminaisuuden, Hänen Pyhyytensä Äänen ymmärtäminen on ollut kaikkina aikoina suuri uskonopillinen ongelma ja uskontoryhmien välinen kiistakapula, mikä ilmenee profettojen teksteistä aina heitä vastustavien tahojen ymmärtämättömyytenä ja torjuntana. Paavalin korinttolaiskirjeessä (1. Kor. 13) on sanottu, että Kolminaisuus – Isä, Poika, Pyhä Henki – tarkoittaa Uskoa, Toivoa ja Lähimmäisenrakkautta. Nämä sanat ovat myös Ääniä eli tunneymmärrystä sydämessä. Tässä ”ääninäyte” Jumalan puheesta ihmisen sielussa Paavalin ja muiden profettojen kertoman mukaan:

Usko sanoo: ”Älä murehdi”, ”Älä pelkää.”

Toivo sanoo: ”Kyllä tästä selvittää”, ”Kyllä asiat järjestyvät.”

Lähimmäisenrakkaus sanoo: ”Kun vain autamme toinen toisiamme”, ”Keskeytä vain hyvyyden tekemiseen.”

Jumalan tahto ihmisessä on: ”Muista kunnioittaa Jumalaasi ja siunata päiväsi *Isä Meidän* -rukouksella, sillä sitä pahuus ei kestä”, ja ”Rukoile lähimmäisesi puolesta, sillä siitä saatte siunauksen ja rauhan” (mm. Latvala 2008, 2009). Jumalan Ääni on Rakkaus, joten Jumala tahtoo ihmisen tunnistavan sisällään tämän Hyvyyden Äänensä ja toimivan sen mukaan. Kuulemisen palkkiona saadaan ymmärrys Jumalasta ja toisuus Rakkaudesta sekä suurin onnellisuus ja rauha.

Latvalan kirjassa Jumalan Ääni puhutteli usein Mariaa ja Joosefia ja tietysti Jeesusta, ”jolloin kaikki pelko väistyi” (Latvala 2008, 22), viesti oli yleensä yllättävä (emt. 26), tuntui kuin Jumalan Henki olisi samalla koskettanut, kuuleminen oli kuin tuntumusta sydämessä, jolloin ahdistus pakeni ja tieto helpotti (emt. 29), tuntui riemulliselta (emt. 35), sanat olivat selvät ja tieto rauhoitti heti (emt. 41), täytti sydämen (emt. 95), saattoi joskus tuntua äkilliseltä toruvalta nuhtelulta (emt. 111) ja hämmästytti (emt. 138). Kuvaus vastaa Pyhän Teresan selvityksiä aiemmin (luku 2.2.). Uskon varmuus, toivon ilo ja huolenpidon rauhoittavuus ovat aina Jumalan Äänen vaikutuksina, tulipa tuo Ääni profeetan puheen kautta, omasta sisäisestä kuulemisesta tai Pyhien tekstien lukemisen kautta. Jumalan sanoilla on Latvalan ja Sartrén esiin tuoma tunneolemus, joten ihmiset kykenevät halutessaan tunnistamaan sellaiset sanat, joissa piilee Jumalan levollinen ja rauhoittava Hyvyyden Ääni. (Latvala 4.8.2010 <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=557>.)

Vahva sisäinen usko on sydämen uskoa Hyvyyteen ja sen Antajaan, joten ihminen alkaa automaattisesti tehdä hyvyyden tekoja lähimmäisilleen. Sielun valo syttyy, kun ihminen omasta tahdostaan antautuu Hyvyyteen toisia kohtaan. (Latvala 25.7.2011, <http://www.pyhia ilmoituksia.fi/?p=1087>; Swedenborg 1965, 156.) Latvalan mukaan rukous sekä armahduksen ja laupeuden tunteet Jumalaa kohtaan auttavat ihmistä pääsemään valveutuneeksi Jumalasta, tiedostamaan Hänet. Usein uskon alkutilassa koetaan vielä jatkuvia omatunnontuskia eli vihaisuutta itseä ja toisiakin kohtaan, mikä on Latvalan mukaan tuhoavaa viettiä ja ilmenee toisten syyttämisenä. Tämä ei ole rauhan ja Jumalan rakastamista eli todellista uskoa, vaan Jumalan tiedostamista eli Hegumeniaa tai nirvanaa. Tässä autuuden hengen tilassa se, joka pyrkii Jumalan yhteyteen ja uskoo siihen päässeensä, voi joutua Edontuksen kentän eli harhaäänten vaikutukseen, suvaitsevaan mielihyvään, missä ihminen luulee olevansa profeetta ja selvänäki-

jä. Harhan takia hän ei olekaan tekemisissä todellisen Jumalan kanssa. Harhaäänen lupaukset ovat aina liioiteltuja lupauksia, joista selvänäkijäksi itsensä luuleva kokee voimakasta mielihyvää. Mielihyvä johtaa ylpeyden esiintuloon, jolloin harhan tuottamat hyvyyden teot muuttuvat ylpeilyn aiheiksi. Oikea usko johtaa nöyryyteen Jumalalle, Hegumeeniseen täydellisyyteen, jolloin Jumala suo oman läheisyytensä ja puheensa kuulon. (Latvala 2008, 115–117, 176–177.) Nyt paljastuu se, että mielihyvä ei puhu mitään eikä ole totuutta, koska se ei ole ääni, vaan omaa luuloa. Myöskään hurmoksella ei ole ääntä.

Jumala on Rakkaus ja sen Ääni, joka on aina Totuuden Ääni ja sen vaikuttava varmuus. Jumalan Pyhä Henki ilmenee ihmisessä Totuuden ja Hyvyyden harjoittamisena ja tätä kautta todentuu Uskona, Toivona ja Rakkautena Jumalaan. Tämä oikeauskaisuus tulee sydäimestä käskynä uskoon ja uskon käskynä totuuteen, jolloin uskova pääsee armosta Jumalan kenttään ja läheisyyteen, jolloin Jumala alkaa puhua uskovalle, mikä on aina Jumalan lahja ihmissielulle. (Latvala 2008, 115–116.) Usko on voimakas sydäimestä lähtevä kiintymys, joka tulee kohdistaa yksin Totuuteen ja siinä pysymiseen – kaikesta sydäimestään, kaikesta sielustaan, kaikesta mielestään ja kaikesta voimastaan (Mark. 12: 30).

Veikko Latvala korosti aiemmin (luku 2.2.), että Jumalan yhteyteen pääsyä halutaan kaikin tavoin estää. On muistettava, ettei pahuus ole ihmisestä ulkopuolinen olio, vaan uskon vääristymä, Jumalasta erottava voima, joka ilmenee ihmisessä itsekkyytenä ja pahuutena muita kohtaan, mutta jonka ihminen kykenee halutessaan nujertamaan Jumalan Rakkauten avulla. Tässä ”pahuuden ääninäyte” ihmisessä:

Uskosta pahuus sanoo: ”Muista, että olet älykäs, jopa nero, ja tarkoitettu valloittamaan maailma, tekemään suuria, jotta muut sinua kumartavat ja saavutat rikkauksia, joihin olet oikeutettu.”

Minän ja älyn ylistäminen, eli ylpeys, on pahuuden parhaita perusteluja ihmisessä sisäisesti, jolloin ihminen harhautuu itsekkyyteen ja lopulta kaiken epäonnistuttua myös itsetuhoon järjettömän itsepalvontansa ja kyltymättömien intohimojensa vuoksi. Ylpeyden ääntä on Ristin Johanneksen mukaan kaikkein vaikein vaimentaa, mutta Jumalan yhteyteen haluavan tulee se nujertaa (Cruz De la 1983, 34–38). Toinen Minää

hivelevä pahuuden käyttämä ääni on lupaus rikkauksista ja vallasta, joita Swedenborg piti koko ihmiskunnan pahimpina vitsauksina (Swedenborg 1965, 80). Pahuus käy uskoa vastaan vääristämällä sen niin, että tahtoo ihmisen luottavan vain ihmisestä ulkopuolisiin asioihin tai älyyn eli ihmiseen itseensä, jolloin ihminen ei kykene saamaan mitään tietoa sisällään olevasta Totuudesta. Näillä keinoilla pahuus tahtoo tuhota ihmisestä Uskon ja yhteyden Jumalaan, todellisen Hyvyyden ja Totuuden Ääneen ja kaiken hyvän Antajaan.

Toivosta pahuus sanoo: ”Et sinä onnistu, et kuitenkaan selviä tuosta, ei kannata yrittää, ei onnistuminen ole tarkoitettu sinulle” tai ”on osattava tehdä kaikki itse, pidä salassa, äläkä paljasta ideoitasi ja keksintöjasi kenellekään, sinulle nauretaan, pidetään tyhmänä” ja niin edelleen.

Pahuus tahtoo ennen kaikkea kumota toiveet paremmasta elämästä ja lannistaa ihmisen siten, että omavoimaisuus johtaa lopulta ylläsurukseen, voimattomuuteen ja masennukseen. Uupumus ja syvä masennus tuhoavat ihmisen sisältä, koska näitä ääniä kuunteleva ei enää kykene yrittämään, hakemaan apua toisilta, saamaan tai vastaanottamaan hyviä neuvoja, jotta asiat etenisivät ja voisivat taas alkaa kukoistaa. Hildegard Bingeniläinen varoitteli melankoliasta, koska se on kuin kutsuisi pahuuden itseensä (Newman 1987, xx). Ristin Johannes piti melankolisia sekä liikutuksiin että hurmoksiin taipuvaisina ja tunnetiloilla nautiskelijoina (Cruz De la 1983, 43–47). Veikko Latvala varoittaa kiroilemasta, mikä on sama kuin kutsuisi pirun itseensä. Jumalan nimellä kiroilusta Jumala suuttuu. (Latvala 8.3.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=871>.) Pahuus vääristää ihmisen ajattelua niin, että ihminen toivoisi vain kaikkea maallista hyvää ja luottaisi ulkoisiin asioihin. Näin ihminen ei pääse kosketuksiin sisällään olevaan Rakkauteen, mistä vahva itsetunto ja luovuus ovat peräisin. Lopulta ihminen tulee kylmäksi, esimerkiksi ideologian, maineen, materian ja muiden itsetuntoa pönkittävien asioiden kerääjäksi.

Koska Jumalan Ääni on Rakkaus, tahtoo pahuus ensisijaisesti estää tämän äänen ja yhteyden ihmisessä. Niinpä se kykenee vääristämään Rakkauden äänen muuttamalla sen aistilliseksi. Tässä on syy, miksi ihminen joutuu Jumalan kosketuksesta helposti hurmaantumisen tilaan, minkä uskova tulkitsee Jumalan läsnäoloksi. Sitä ei ole, koska hurmos ei ole ääni eikä siinä ole minkäänlaista rakkautta, vain nautintoa.

Lähimmäisenrakkaudesta (myös äidinrakkaudesta) pahuus sanoo: ”Älä luota muihin ihmisiin, sillä tuntemattomista ei tiedä, äläkä koskaan edes auta vaikka pyydettäisiin, sillä sellaisesta ei hyvää seuraa.” Tai: ”nuo ovat niitä, eivätkä kuulu meihin”, ”jätä puoliso, jossain on parempi”, ”lasta pitää rangaista ja kurittaa”, ”anna lapsesi pois”, ”vanhempasi ovat kärsimyksesi syypäitä” ja niin edelleen.

Pahuus tahtoo herättää epäilyn ja pelon muihin ihmisiin, koska siten se voi kumota Lähimmäisenrakkauden voiman, joka on yhteistyön ja hyvyyden voimaa. Sen avulla ihmiset luovat uutta toisilleen ja ihmiskunnan hyväksi. Yhteistyöllä syntyy parempia innovaatioita ja lempeää avuliaisuutta eli hyvyyden tekoja toisille ihmisille, mitä kautta todellinen kasvu, menestys ja onnellisuus sekä rauha elämässä saavutetaan. Veikko Latvala kuvailee, että kaikki vääritys ja epäoikeudenmukaisuus ihmisten välillä turmelee sielua, sillä ihminen alkaa pelätä olemattomia ja murehtia sellaisesta, mitä ei ole. Latvala kehottaa antamaan jokaiselle ihmiselle uskoa huomiseen ja toivoa elämälle, siunaamaan heitä, mikä on rakkautta ja sen parantavaa voimaa, jotta kiitollisuus Jumalaa ja ilo elämää kohtaan voivat saapua lähimmäisen sydämeen. (Latvala 2009, 34–35, 60, 63.) Ihminen on luotu avuksi ja iloksi toinen toiselleen (1. Moos. 2: 21). Kuten Hildegard toi esiin, pahuus hyökkää raivoisimmin äidinrakkauden kimppuun, koska elämän synnyttämiseen kykenevä nainen on sen kateuden uhri (Newman 1987, 90–93). Pahuus vääristää lapsen ja äidin pyhän suhteen pahimmillaan niin, että nainen on vain synnyttäjä ja lapsi on pelkkä taimi, jota voi siirrellä omistajalta toiselle tai kohdella mielivaltaisesti kuin lelua. Naisenkin ajattelua se voi vääristää, jolloin äidiksi tuleva voi kokea sisällään kasvavan viattomuuden turmelevan hänen muotonsa tai muuta vastaavaa. Näin kaunis uusi ihmissielu, tämä elämän ihme, jää vaille kaikkea sitä rakkautta ja hoivaa, mistä lapsen ihmisyyttä, itsevarmuutta ja identiteettiä ovat peräisin.

Pahuuden tahto ihmisessä on: kateus, ylpeys, viha ja katkeruus, irstaus, ahneus ja kohtuuttomuus, ja keinoina ovat uskottelu, valehtelu, petos, epäily ja pelko. Luukkaan evankeliumissa pahuus kiusasi Jeesusta edellä kuvatuin keinoin. (Luuk. 4: 1–13 ja 23: 33–41.) Ristin Johanneksen *Pimeä yö* (Cruz De la 1983) kuvaa pahuuden mellastusta ihmisessä, vaikka tämä olisi julistautunutkin uskovaksi. Pahuudella on edellä kuvattu ääni. Se tahtoo uskotella, että ihminen on itse jumala ja voi uskoa vain itseensä,

älyynsä, varakkuuteensa, valta-asemaansa, maineeseensa ja kaikkeen sellaiseen, mitä ihminen ei todellisuudessa kykene hallitsemaan lainkaan. Mielenkiintoinen ajatus on se, että jos hädän tullen itseänsä rukoilee, niin rukoileeko silloin apua älyltä, aivoilta, keholta, muistilta vai tunteilta? Ajatuksen tarkoitus on paljastaa se, mitä Veikko Latvala on sanonut uskosta: ”on vain yksi usko, ja se on usko Jumalaan” (Latvala 21.12.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=776>).

”Hyvyyden ääni ja pahuuden ääni” ihmisessä ja niiden erottaminen toisistaan ovat tiedollista sisältöä profeettojen kirjoissa *Raamatun* alusta alkaen, samoin Veikko Latvalan kirjoissa. Profeettojensa kautta Jumala itse ilmoittaa, että jos uskoa ei enää ole, ei ole sisäistä näkemistä ja kuuloakaan, eikä Totuutta tai Rakkautta, vaan ihminen elää elämäänsä omassa pahuudessaan eli pimeydessä ja Viisauden valoa vailla, mikä on myös Qumranin kirjakääröjen opetusten ydin (Sollamo 1997). Profetiatekstien Ääni kehottaa ihmistä kuuntelemaan sisintään, jossa Totuus ja Hyvyys ovat ihmisen omaa toimintaa helpottavina ääнинä – johdatuksena. Itsekäs ei kuule johdatusta. Itsekäs voi kuvitella ja sanoa olevansa moraalinen, vaikka ei ymmärrä edes omaa itsekkyyttään, jolla erottelee itsensä ”niistä muista”. Minä kehottaa vain erilaisiin itsekkäisiin intohimoihin ja nautiskeluihin, mutta ei kykene johdattamaan siunatumpaan ja onnellisempaan elämään, minkä Augustinuskin lopulta käsitti (Augustinus 1981, 15–16).

Veikko Latvalan mukaan juuri ihmispahuuden valloilleen pääsy eli jumalattomuus maailmassa on syy, miksi Jumala herättää profeetan, oman puolestapuhujansa ja todistajansa, ihmisten neuvojan ja johdattajan, jotta ihmissielu alkaisi suunnistaa kohti Hyvyyden Ääntä sisällään, jolloin kärsimys vähenee ja onnellisuus lisääntyy.

”Niin kauan kuin ihmisen oma tahto on suuntautuneena epäuskoon eli itsekkyyteen, mikä on pahuutta, ei se saa elämäänsä uskontotuutta eikä Jumalan suurta lahjaa: ylenpalttista sisäistä ihanuutta, rauhaa ja iloa sekä kaikkea Pyhän Hengen mukanaan tuomaa.” (Latvala 15.1.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=269>.)

Koska sielu on luotu pisaraksi Elämän Valon kirkkaasta pilvestä, jonka osana jokainen ihminen on, voisivat kaikki kuulla Viisauden Äänen neuvoja itsekkin. Jostain syystä ihmisen on hyvin helppo kuunnella pahuuden ääntä, mutta Hyvyyden Ääni alkaa kiinnostaa vasta, kun hätä tai kärsimys on liian suurta. (Latvala 2008, 103–108, 180–

181.) Nyt lähimmäisenrakkaus eli hyvyys toisia ihmisiä kohtaan on lähes kadonnut, ja on uskontoja, joissa tapetaan ihmisiä, vaikka usko Jumalaan tarkoittaa, että tehdään hyvyyttä toisia kohtaan (Latvala 25.7.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1087>). Aina, kun ihmiskunnan hengellisen pimeyden ja jumalattomuuden keskelle tarvitaan järeämpää todistajaa, korottaa Jumala profeettansa Pyhäksi Mieheksi, sillä Vapahtajakin syntyi juuri tästä syystä (vrt. Latvala 2008, 49, 84) ja Hänestä seuraajat. Pyhä Mies on uskonpuhdistaja, joka ilmoittaa Totuuden Jumalan tahtomalla tavalla, Jumalan Sanoilla ja Äänellä.

Jumalalla on omanlaisensa Äänen lisäksi tyyliltään oma retoriikka, puhetapa ja ilmaisut, joilla on yhteneviä piirteitä profeettojen teksteissä *Raamatun* alusta nykyiseen aikaamme saakka.

3.3. Profetiatekstin tuntomerkit – Jumalan sanelun kielelliset piirteet

Alussa Jumala loi taivaan ja maan.
Maa oli autio ja tyhjä, pimeys peitti syvyydet,
ja Jumalan henki liikkui vetten yllä.
Jumala sanoi: "Tulkoon valo!" Ja valo tuli.
Jumala näki, että valo oli hyvä.
Jumala erotti valon pimeydestä,
ja hän nimitti valon päiväksi,
ja pimeyden hän nimitti yöksi.
Tuli ilta ja tuli aamu,
näin meni ensimmäinen päivä.

(1. Moos. 1: 1–5.)

Ihmiskunnan historian ajan Jumala on sanellut profetoilleen konkreettisia ohjeita ja käskyjä sekä hengellisiä totuuksia kuvaavaa vertauskuvallista tekstiä. Luomiskertomuksesta käy ilmi, että Jumalan saneluissa on mukana runollista voimaa, tarinallista loogisuutta ja Jumalan omia repliikkejä sulassa sovussa keskenään. Ajan saatossa saneluteksteissä on muutoksia ilmaantunut lähinnä vain Jumalan käyttämiin kielikuviin, jotka ovat sopineet kulloisenkin kansan arjen ja kulttuurin kontekstiin. Mooseksen ai-

kana Jumalan sanelemissa teksteissä olivat vahvasti esillä erilaiset luonnonilmiöt ja kielikuvat sodista, sillä ne kuvasivat symbolisesti ihmisten arjen elämää ja tekoja, mikä korostuu esimerkiksi Mooseksen ja Mirjamin ylistyslauluissa (2. Moos. 15). Noina aikoina valtaosa ihmisistä oli luku- ja kirjoitustaidottomia. Kansat olivat pieniä heimo-yhteisöjä, jotka olivat tottuneet vaeltamaan paikasta toiseen, joten termit, kuten ”vaeltaa totuudessa”, olivat teksteissäkin yleisiä. Myöhemmin ihmiset asettuivat paikoilleen viljelemään maata, kasvattamaan karjaa ja elivät arkeaan luonnonilmiöiden armoilla, eivätkä vielä ymmärtäneet ympyröitä ympyröiksi, vaan ”kuuksi tai aurin-goksi” (Luria 1976, ks. Pyysiäinen 1997, 32–36).

Raamatun alussa kuvattu luomiskertomus on runollis-tarinallisessa muodossaan sekä hengellinen että konkreettinen kuvaus maailman ja elämän synnystä, mutta samalla se symboloi ihmisen sielun syntyä, joka ennen Jumalaansa, eli sielunsa valoa tai päivää oli pelkkää syvyyden pimeyttä, eli yötä (vrt. Latvala 2008, 154–156). Jumala, joka on Rakkaus ja sen Kirkkaus itse, loi hengellään sielun ja sille Elämän, eli Valon. Kuten Swedenborg asian ilmaisee: ”Ihminen ei ole elämä, vaan sen vastaanottaja.” (Swedenborg 1965, 8–12.) Luomisen kuvauksessa ilmenee, että valo ja pimeys ovat toisistaan erilliset, kuten ihmisessä rakkaus (Jumalan valo) ja pahuus (ihmisen itsekkyyys) tai sielu (sydämen ymmärrys) ja äly (aivojen muistikertymä) ovat toisistaan erilliset. Luomiskertomuksen kuvaus on nykyajan ihmisen käsityskyvylle arvoitus, sillä sen pätevyydestä käydään jatkuvia kiistoja tieteen alkuräjähdysteorian, evoluutio-opin ja uskoviin kreationismi-opin välillä mutta myös eri uskontoryhmien näkemysten välillä (Vanhalakka, *Aamulehti* 21.10.2011; Coyne 2011). Villeimmissä teorioissa Jumalan ”yksi päivä” selitetään tuhanneksi vuodeksi (Päivänsalo 1993, 97), ja näin pyritään hahmottamaan maailman syntyä runosta, jonka lähtökohta on symbolinen ja henkinen. Veikko Latvala sanoo, että niin alkuräjähdyks, josta maapallo ja tähdetkin ovat syntyneet, kuin myös evoluutio eli luonnonvalinta, jota kautta luonto, eliöt ja ihmiskeho muuttuvat, ovat totuus, mutta kaiken luomisen ja elollisen elämän takana on Jumala (Latvala 3.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=108>).

Latvalan kirjassa maailman ja elämän luominen on esitetty loogisesti ja älyyn vetoavasti, sillä tieto on tarkoitettu 2000-luvun oppineen ja älynsä päätelmiin tukeutuvan ihmisen henkisen ymmärryksen avaamiseksi (Latvala 2008, 152–153):

”Aluksi syntyi henki Jumalasta.
Tällä hengellä maailmankaikkeus sai elollista syntymää.
Jumala ammensi tapahtumia,
kuten kauniita meriä, vesiä, maita, säitä,
valoa, pimeyttä,
yön sekä päivän.”

Nyt tuhansia vuosia Moosesta myöhemmin on Jumalan sanelukielessä edelleen runollinen voima ja tarinallisuus, mutta vertausta on vähemmän. Kun Mooseksen luomiskertomus kuvaa yhtä aikaa sekä maapallon elollisen elämän että ihmisen sielun syntyä, on Latvalan kirjassa nämä kaksi eroteltu erillisiksi kuvauksiksi. Mutta kuten *Raamatun* profetioissa, myös sen jälkeisten profeettojen kirjoituksissa, on tekstien ensisijainen sisältö siinä, miten ihmisen henkinen tietämys on pimeyttä, kunnes sielu ymmärtää turvautua Jumalaan, luovuuden, viisauden ja onnellisuuden Antajaan.

Mooseksen luomiskertomuksessa vetten yllä kulkeva Jumalan Henki on symbolinen kuvaus ihmissielun ja Jumalan välisestä henkisestä suhteesta. Sama kuvaus ilmestyy jälleen *Uuden testamentin* puolella Matteuksen tekstissä, kun Jeesus kävelee vetten yllä (Matt. 14: 25–31). Aiempien profeettojen ja myös Latvalan ja Swedenborgin kirjoissa kyseinen metafora on selitetty täsmälleen samoin: ihmissielu kuuluu Jumalan Henkeen, josta kaikki sielullinen Elämä eli Kristus on saanut alkunsa. Veikko Latvalan kirjassa Elämän hengen ja siitä ihmissielun luominen ilmaistaan konkreettisemmin ja älylle selittäen:

”Herra antoi sielulle elämän näin sanoen: *Tulkoon kaikkialle elollista elämää!* Niin tuli Kristus, ja samalla puhkesi Raamatun ylösnousemus eli Kristuksen syntymä. Kaikkialla maapallolla elollinen elämä sai alkunsa, kunnes Kristus siunasi elon alun, samoin oman henkensä Jumalan tahdon mukaisesti. Jumalamme teki ihmiselle siunatun puhtaan alun, mutta ei kehoa, vain hengen sekä sielun. Jumalamme antoi Kristuksen kautta henkisen kasvun, siis puhtaan pellon.” (Latvala 2008, 154.)

Ja Jumala loi ihmiselle vapautta, että he jaksaisivat kantaa taakkansa, kuten koko planeetan, maapallon huolenpidon. Koska emme tiedä ihmisen synnystä, Jumala sanoi:

”*Maasta olet syntynyt ja maaksi sinun pitää jälleen tuleman, koska ruumiisi on lahoava että veresi, mutta sielusi on ylösnouseva, koska Herramme Jeesus Kristus pyhittää sie-*

lusi näin sanoen: ”Sinä sielu, pyhällä verellä kastettu, ota vastaan valkeus ja kirkkaus taivasten valtakunnassa ja katso Pyhän Hengen luovuutta, Jumalan pysyvää rakkautta, paratiisissa, kauniissa huoneessa, suuressa tuntemattomassa. Aamen.” (Latvala, 2008, 156.)

Latvalan profetiassa yhdistyvät luomiskertomuksen elementit: elämän henki, sielu ja ruumis sekä Jumalan rakastava yhteys ihmissieluun Pyhän Hengen kautta. Jumalan paratiisi kuvataan kauniiksi Valkeuden huoneeksi ja kirkkaudeksi ja Pyhä Henki luovuudeksi. Kun Jumala antaa sielulle ymmärryksen valon, tietää ihminen sydämessään, että Jumala on Rakkaus, Elämä ja Totuus ihmisessä. Henkisen ymmärryksen avauduttua ihminen kykenee sisäistämään myös oman rukouksensa sanat: ”sillä Sinun on Valtakunta, Voima ja Kunnia” (minussa). Latvalan kirjan kuvaus vastaa täsmälleen sitä Valkeuden näkyä sielun silmissä, mitä profeetat ovat kuvailleet teksteissään: ihmisessä oleva Jumalan valtakunta on sekä sisällämme että kaikkialla ympärillämme oleva Valkeuden utu, joka on Isä-Poika-Pyhähenki, Taivaallinen Ihanuus (Latvala 2009, 68; ks. luku 2.3.). Hildegard nimittää samaa Valkeutta paratiisiksi ja Edeniksi (Newman 1987, 120; vrt. 1. Moos. 2: 8). Myös Swedenborg selittää Edenin puutarhan eli paratiisin olevan vertauskuva ihmissielun yhteydestä Jumalan kanssa. Tämä Pyhän Hengen ehtymätön yhteys oli Aatamilla ja Eevalla. *Raamatussa* Jumala kuvasi itsensä Elämänpuuna, joka on Sana ja Viisaus ihmisessä, joka on puu. Pahan tiedon puu ja Hyvän tiedon puu kuvaavat Swedenborgin ja Latvalankin teksteissä ihmisen vapaata tahtoa elää joko itsekkyydessään tai kuuliaisuudessa Jumalalle. Kuuliaisuudella Swedenborg ja Latvala tarkoittavat Hyvyyden tekojen tekemistä ja Totuudessa pysymistä, sillä vain tätä kautta ihminen voi saada armon olla paratiisissa eli sisäisessä kuulemisyyhteydessä Jumalaan. Tämä tarkoittaa profetiayhteyttä. Swedenborg korostaa, että kristitty on vain se, joka omistautuu hyvyydelle. Toisaalta, ihminen voi olla itsekäs ja elää sen takia tyhmyydessä, pimeydessä, vetten syvyyksissä, erossa Jumalan armosta, vailla luovuuden henkeä (Pyhä Henki), vailla todellisia hyvyyden tekoja sekä vailla viisautta ja onnellisuutta. (Swedenborg 1965, 5, 73; vrt. Augustinus 1981, 296–297.) Profetiasanelujen yhtenä tunnusmerkkinä on pidettävä sitä, että kaikki todelliset profeetat puhuvat yhdenmukaisesti, samoilla symboleilla ja metaforilla ihmisen ja Jumalan välisestä suhteesta. On hämmästyttävää, miten *Vanhan ja Uuden testamentin* kirjoissa sekä myöhempien profeettojen teksteissä että nyt myös Veikko Latvalan kir-

joissa toistuvat nämä samat ihmisen elämää ja sen laatua kuvaavat metaforat: ”meren kavala syvyys” ja ”ihminen on puu” (Latvala 2009, 14, 16, 19, 25, 33, 59).

Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjassa on myös erikoinen kohta. Kaupunkiin oli saapunut eri maista paljon uteliaita sekä ennustelijoita, joita Jeesuksen merkillinen tietous kiinnosti. Tunnettu naisennustaja suuttui Jeesuksen puheista, mutta samassa nainen näki näyn hedelmäpuusta, josta Ääni ilmoitti:

”Tule luokseni ja ota minut, sillä sinussa ei ole hitustakaan tietäjäksi, vaan petturiksi. Sillä minä olen se hedelmä ja puu, jota teidän tulee kunnioittaa silloinkin, kun hedelmäpuuta ei enää ole. [...] Ota hedelmä ja mene Jeesuksen luo, ja katso, sinusta tuli uskova että rehellinen elämäsi loppuun maan päällä.” (Latvala 2008, 97.)

Hedelmäpuu-vertaus toistuu läpi *Raamatun* (esim. Dan. 4: 1–14 ja Matt. 12: 33). Myös Jeesuksen sanat ”hyvyydellä tehdään hyvyttä ja pahuudella pahuutta” (Matt. 12: 35) ovat täsmälleen samat Veikko Latvalan profetioissa (Latvala 2009, 37; 2008, 143, 155, 178). Latvalan teksteissä hedelmiä tuottava yhteys Jumalaan kuvataan nykyajan termein luovuutena: ”Ihminen on luotu hyvyyden tekoihin eikä pahuuden (Latvala 2008, 155; 2009, 37, 40–42, 52), mutta joka luulee olevansa luova ja hyvä omasta voimastaan, on itsekäs ja ylpeyttä täynnä ja lankeaa pahuuteen, jossa armoa ei enää ole (Latvala 2008, 155; 2009, 37), kunnes ihminen katuu ja armahdetaan (Latvala 2008, 156; 2009, 51, 62, 68, 69). Jumala on ainoa armon ja luovuuden lähde, jolloin ihminen saa hyvyyden tietoutta ja tekee tiedoillaan hyvyttä, jolloin luovuus on Armon lahja, jolla autetaan muita (Latvala 2008, 176). Tämä vahvistaa Mihaly Csikszentmihalyin haastatteleminen luovien nerojen kommentit siitä, että ehdoton rehellisyys ja halu auttaa maailmaa ovat olleet heidänkin suunnattoman luovuutensa ja menestyksensä eli hedelmällisten tekojensa takana (Csikszentmihalyi 1996, 165–167). Csikszentmihalyin määritelmän mukaan luovuus on mikä tahansa teko, idea tai tuote, joka muuttaa olemassa olevan alan, tai se muovaa sitä uudelleenlaiseksi, joten luovan ihmisen määritelmänä hän pitää henkilöä, jonka ajatukset tai teot muuttavat alaa tai synnyttävät uuden alan (Csikszentmihalyi 1996, 28). Mutta tämä on vain näkyvin, konkreettisin ja tuloksellisin osa totuutta. Profeettojen tekstit paljastavat luovuudenkin takana olevan uskon Jumalaan, joka on ihmisen luovuuden syy, koska Jumala on Luoja itse, Pyhä Henki, henkisielu, johon ihminen on luotu ja jossa sieluna elää. Vahva

usko Jumalaan, hyvyyden teot toisille ja ehdoton totuudellisuus tarkoittavat pääsyä jumalalliseen Valkeuteen ja ammentamaan tuon Paratiisin viisautta, Hyvän tiedon puun tietoutta. Kuten Krishnamurti ja Latvala aiemmin totesivat, on todellinen luovuus ihmistä auttavaa hyvyyttä, joten luovuus on sielullista, missä Hyvyys on (ks. luku 2.3.). Profeetan armon saaneet ovat koulutuksestaan riippumatta olleet laaja-alaisia monitietäjiä. Profeetta voi antaa minkä tahansa alan kysymyksiin täsmällisiä neuvoja tai ohjeita, joilla erilaisia ihmisen elämään liittyviä ongelmia voidaan ratkaista. Tässä mielessä Csikszentmihalyin ajatus, että luova voi olla luova vain omalla alallaan, ei pidä paikkaansa (Csikszentmihalyi 1996, 29). *Raamatussa* mainittu ja historiamme ensimmäinen luova nero, ”hedelmäpuu”, oli Joosef, jonka kateelliset veljet heittivät kaivoon, mistä hän päätyi Egyptiin ja heitettiin sielläkin vankilaan, mutta pääsi lopulta Faaraon hovin ylimmäksi käskynhaltijaksi, sillä häntä johdatti ja siunasi Kaikkietävä Viisauts itse (1. Moos. 49: 22–26).

Joosefin tarinassa keskeistä ovat Jumalan johdatus ja armo, mitä tarina symboloi (1. Moos. 37–50). Kaikki *Raamatun* profetiat kertovat siitä, miten Jumala johdattaa armossaan elävää sielua mutta myös pahuuden pimeyksissä elävää ihmistä kohti uskoa, Totuutta, itseään, kuten johdatteli pahantekijä-Paavalinkin yhteyteensä (Apt. 9: 1–19; Latvala 2009, 53). Jumala loi ihmisen itsekääksi, epäuskoiseksi ja katuvaksi (Latvala 2009, 41, 56), sillä maallinen elämä on johdatusta kohti hyvyyttä ja sen tekoja, missä ihmisen todellinen onnellisuus on (Latvala 2009, 20–21, 57, 62). Onnellisen elämän saavuttamisen idea piilee siinä, että lopulta Jumala armahtaa jokaisen, joka katuu pahoja tekojaan (Latvala 2009, 28, 49, 50, 52, 55, 56, 68), kunnes Jumala antaa todellisen uskon (Latvala 2009, 38–39). Myös Swedenborg selittää, että luomiskertomuksessa kuvataan nimenomaan sitä, miten armottomuuden, henkisen pimeyden, tietämättömyyden, väärän uskon ja epäuskon sekä kaikenlaisen ihmispahuuden ylle tulee lopulta valkeus, pääsy Jumalan yhteyteen, totuuden ja viisauden valoon, kun vain ihminen valitsee kuuliaisuuden. Luomiskertomus on siten kuvaus ihmisen uskon yhteyden vahvistumisesta, sielun kasvua syvyyksistä valon yhteyteen. (Swedenborg 1965, 168.)

Veikko Latvala muistuttaa, ettei Jeesus todellisesti kävellyt veden päällä, vaan tarina on vertaus ja kuvaa Jeesuksen roolia Kristuksena Vapahtajana ja Elämän Herrana ihmiskunnalle (Latvala 23.8.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=605>). Tästä kertoo Matteuksen evankeliumin kohta, jossa Pietarin usko ja sisäinen Hengen valo

osoittautuvat heikoiksi eivätkä vielä kannan (Matt. 14: 25–31). Kristuksena Jeesus on tuohon todelliseen uskoon ja paratiisi-yhteyteen ainoa Armon ovi, jolla on valta avata se, mikäli ihminen tuohon yhteyteen kaikin voimin tahtoo (Joh. 14: 1–14). Veikko Latvala täsmentää: ”Vetten yllä kulkeva Jeesus tai Pyhä Henki tarkoittaa nykykielellä ilmaistuna vankkaa uskonyhteyttä Jumalaan, sillä ihmisen tulisi elää uskon rakkauksessa, jolloin hänellä on toivo” (Latvala 2.11.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=720>). Vain tästä vankasta uskonyhteydestä käsin ihminen saa armon ammentaa Jumalan ilmaisemaa tietoa, luoda uutta ja tehdä hyvyyden hedelmiä. Jokainen sielu on tarkoitettu tuohon yhteyteen, koska jokainen ihminen on puhdistuva rakkaus maan päällä (Latvala 2008, 177, 180) ja tarkoitettu hyvyyden tekoihin (1. Moos. 4: 7). Myös Qumranin teksteissä ”Kaikkietävä opettaa ja antaa tietoaan Pyhän Hengen armoyhteyden kautta totuuden näkijöille ja voidelluille” (mm. Granroth 1997, 56–58). Nykykielellä ”totuuden näkijät” tarkoittavat profeettoja ja sana ”voideltu” tarkoittaa profeettaakin korkeampaa Pyhää Miestä, parantaja-uskonpuhdistajaa (vrt. luku 2.3.). Veikko Latvalankin teksteissä Pyhä Henki on luomiskertomuksen Valo, Rukouksen kuulija, ihmiselle avun antaja, armollinen lohdun tuoja ja joka on Poika Jeesuksella Kristuksella, ja joka on Kolminaisuus (Latvala 2009, 48). Latvalan kirjassa Jeesuksen uskollista ja rakasta opetuslasta Johannesta sanottiin Kastajaksi eli Profeetaksi Pyhässä Hengessä, joka sai armon profetoida Jumalan auttavia tietoja ihmisille todellisesti, koska Johannes tunnusti ensimmäisenä Jeesuksen Vapahtajaksi ja Kristukseksi (Latvala 2008, 120, 126). Johanneskin oli sitä ennen käynyt läpi epäilyn, ahdistuksen ja pelon tuntemukset, jotka häntä kiusasivat, kunnes sai armon kuulla Jumalan puhutteluja sydämessään (Latvala 2008, 111).

Johanneksen evankeliumin alussa luomiskertomus esitetään Mooseksen versioon nähden aivan uudella tavalla: lukemaan ja kirjoittamaan tottuneen ihmisen kielellä, abstraktimmin ja henkisemmin. Uutta Mooseksen versioon nähden on ilmaus, jossa pimeys ei voittanut Valoa, vaan Valo loistaa myös siellä. Toivo on annettu (Joh. 1: 1–5):

Alussa oli Sana.

Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala.

Jo alussa Sana oli Jumalan luona.

Kaikki syntyi Sanan voimalla.

Mikään, mikä on syntynyt,

ei ole syntynyt ilman häntä.
 Hänessä oli elämä,
 ja elämä oli ihmisten valo.
 Valo loistaa pimeydessä,
 pimeys ei ole saanut sitä valtaansa.

Jo Paavalin teksteistä, mutta varsinkin Augustinuksesta alkaen 300-luvulla sekä Hildegard Bingeniläisen ja Ramon Llullin profetioiden kielestä 1100 ja 1300-luvuilla ilmenee, että ihmiset olivat lukeneita, ahmivat tietoutta, pohtivat oppimaansa ja himoitsivat korkea-arvoista ammattiasemaa, jollaiseen saattoi päästä vain oppineisuudella. Matteus kirjoittaa, miten Jeesus moitti pappeja liiasta opillisuudesta ja sillä ylpeilystä, mutta toruja otettu kuuleviin korviin (Matt. 23). Yhtään vakavammin ei otettu Hildegardin tai Llullin varoituksia liian lukeneisuuden ylikorostamisesta todellisen uskon kustannuksella, ja kumpikin kehotti kirkkoa opettamaan uskoa, joka näkyisi hyvyteenä ihmisessä (Newman 1987, 3–4; Teinonen 1984, 12, 18, 27). Kirkon hengellinen opetus jatkui eräänlaisena ”hengenfilosofiana”, mikä oli peruja Augustinuksen ajalta (354–430 jKr.). Filosofiksi koulutautunut Augustinuskaan ei aluksi ymmärtänyt lukemaansa vaan hyljeksi *Raamattua* sen kielen takia, mitä piti tyylillisesti aliarvoisena. Tuolloin oli muodissa loistaa älykkäillä lausahduksilla, joten Augustinus opetteli mieluummin taitavia retorisia ilmauksia ja Platonin ja Ciceron viisautta sekä perehtyi muodikkaaseen Jumala-kielteiseen manikeolaisuuteen, silloiseen vapaaajatteluun, jolla arveli yltävänsä älykkäimpien ja arvostetuimpien joukkoon (Augustinus 1981, 8–11). Kaiken lisäksi 300-luvulta alkaen käytiin uskonopillisia kiistoja. Merkittävin oli Konstantin Suuren Nizzan konsiili, joka oli Alexandrian piispan Alexanderin aikaansaannos ja pidettiin vuonna 325, jolloin Alexandrian presbyteeri Arius kielsi Jeesuksen jumalisuuden. Tilalle asetettiin kolme persoonaa: Isä, Poika ja Pyhä Henki, ja samalla syntyi kolmen erillisen Jumala-persoonan tulkinta sekä kaksi uutta versiota *Uskontunnustus*-rukouksesta. Tästä alkaen kristinusko on Swedenborgin mukaan mennyt pahasti harhaan. (Swedenborg 1965, 165.) Swedenborgin mielestä kristillinen kirkko on vajonnut luomiskertomuksessa mainittuun pimeyteen, sillä se ei enää tunne totuutta, ja minkä tiedon Jeesus Kristus on itse profetoilleen ennalta sanellut (Swedenborg 1965, 321–322; Joh. 1: 4–9; 8: 12; 12: 35, 36, 46). Swedenborg koettaa saada kirkonmiehet käsittämään Jumalan olevan Sana eikä *Raamattu* mutta

vetoaa *Raamattuun*, jota kirkko tulkitsee älyn varassa kirjaimellisesti eikä uskon ymmärryksellä hengellisesti:

”Kun kirkkauden pilvet ovat Sanaa, tekstiä ja kirjoituksia, jotka annetaan ihmisille hengelliseksi evääksi ja valoksi. Synkät pilvet helvetin yllä taas merkitsevät Jumalan Sanan vääristelyä ja häpäisyä.

Kirkkaat pilvet tuovat Herran Jumalallista Totuutta, jota Hän itse kutsuu Valoksi (Joh. 1: 9; 12: 35). Sana itse, joka on kirkkauden temppelissä ja pyhässä kätöksessä, ilmestyy sieltä kirkkauden valkeassa pilvessä, jollaisena se myös ilmaantuu Sanan saajalle. Herra itse on tuo Sana, mikä todetaan Joh. 1: 1, 14, ja Sana merkitsee Jumalan Totuutta. Juuri tästä syystä Herra jatkuvasti sanoi: Totisesti, totisesti ja Aamen, jotka heprean kielellä merkitsevät totuutta. (Ilm. 3: 14 sanotaan Hän on Aamen ja Totuus, Joh. 14: 6).

On siis selvää, että Herra tulee keskuuteemme Sanana. Ei siis Persoonallisesti, sillä Hän on astunut jo alas Hänen Kunniallisessa Inhimillisyydessään, vaan ilmaantuu ihmisille hengellisten silmien välityksellä, jotka pitää ensin osata avata tai saada armo siihen näkemiseen.

Ei kukaan, joka elää jatkuvasti vääryyksissä ja valheissa, saa Hänen Totuuttaan nähdä eikä tietää, sillä Herra avaa hengelliset silmät vain omilta opetuslapsiltaan, Hänelle uskollisilta, kuten Luuk. 24: 31 sanotaan.” (Swedenborg 1965, 377–378.)

Hildegardin ”nuhtelukirjeet” kirkolle ja valtaapitäville eivät synnyttäneet uskonopillisia kiistoja 1100-luvulla, kuten Llullin nootit 1300-luvulla ja Swedenborgin 400 vuotta myöhemmin. Pääosin Hildegardin kirjeet sisälsivät konkreettisia käytännön ohjeita ja neuvoja politiikkaan ja muuhun arjen elämään. Kuten *Vanhan testamentin* profeetat Samuel ja Esra, myös Hildegard sai Jumalalta maansa ja kirkkonsa ”kuuroille” valtaapitäville tarkoitettuihin kirjeisiin ankaraa moiteprofeetiaa. Tässä esimerkki, joka sisältää *Raamatusta* tuttuja kielikuvia sekä ennusteita tulevaisuudesta:

”Mutta nyt hengelliset ihmiset kieltävät lain, joka määrää tekemään ja opettamaan sitä, mikä on hyvää. Ja mestarit ja prelaatit ovat horroksessa, nyt kun oikeudenmukaisuus on hylätty. Ja minä kuulin äänen taivaasta sanovan: ”Oi Siionin tytär, kruunu päässäsi huojuu, kauniit rikkautesi katoavat, vangitaan kapeaan mittaani, ja sinut kirotaan alue aluelta. Monet kaupungit ja luostarit hajotetaan voimakkaampien kautta. Ja prinssit sano-

vat, Viekäämme heille hairahdus, niin että koko maailma mullistuu heidän keskuudessaan.” (Newman 1987, 28. Tekijän käännös.)

Nykytulevaa käsittelevät konkreettiset käskyt ja neuvot ovat olleet profetioiden auttavaa luonnetta myös Mooseksen aikana, jolloin Jumala saneli Moosekselle selkeät ohjeet toimivan yhteiskunnan rakentamiseksi ja sekasorron välttämiseksi (mm. 2. Moos. 18). Veikko Latvalankin ajankohtaisprofetioissa Jumala ilmoittaa lähitulevaisuuden taloustapahtumia, poliittisia tai kirkollisia asioita ja kertoo, miten pitäisi menetellä paremman lopputuloksen aikaansaamiseksi. Latvalan kirjoissa Jumala antaa myös neuvoja terveyden, luonnon tai ilmaston suojelemiseksi, mutta tällaisissa profetioissa ei ole nyt vertauskuvallisuutta lainkaan, ainoastaan neuvo sekä ennuste ihmisen epäviisaiden tekojen seurauksista. Yleisesti ihmisille eli yhteiskuntaan tarkoitettut ”nuhteluprofetiat” ovat Latvalankin teksteissä ilmaisultaan selkeitä ja konkreettisia, mutta profetian ”ääni” sekä lopputuloksen toteava kieli ovat samantyylliset kuin Swedenborgilla ja Hildegardilla edellä. Vain suorat raamatulliset vertaukset puuttuvat Latvalan profetioissa, vaikka raamatullisten symbolien selitystä ja vertauskuvien uusia versioita tekstissä on runsaasti. Tässä Veikko Latvalan blogista esimerkki ajankohtaisprofetias- ta ja siinä olevasta neuvovasta tiedosta:

”Kreikalle ei tulisi antaa minkäänlaista lainaa, sillä niitä rahoja ei kukaan tule saamaan koskaan takaisin. Kreikan, kuten myöhemmin 1–2 vuoden kuluttua Espanjan ja Portugalin, tulisi antaa itsensä selvittää omat ongelmansa eikä tukea rahalla. Myöskään suomalaiset vakuutusyhtiöt tai valtiokaan eivät tule saamaan lainaamiaan rahoja Kreikalta koskaan, sillä rahalla ei Kreikkaa pelasteta. Kaikki ne Euroopan maat, jotka Kreikkaa tukevat, saavat kärsiä, sillä euron heikentyminen on edessä ja se on vaara yhteiskunnalle. Muistakaa tämä, Kreikka ei tuota kenellekään mitään, mutta se tuhoaa oman taloutensa lisäksi Euroopan talouden, mistä ei nousta koskaan.” (Latvala 30.4.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=397>.)

”Kerjääminen on häpeällistä toimintaa, joka tulisi kieltää lailla. Tällä hetkellä kerjäämistä harjoitetaan kuin liiketoimintaa, taustalla on rikollisuus. Kerjäläisiä on ollut historiassamme paljon, mutta tällainen ei kuulu nykyaikaan. Yhteiskunnan tulisi hoitaa omat kansalaisensa niin, ettei kukaan kerjäisi. Kansalaistenkin tulisi ottaa oma vastuu asioistaan, ettei ajaudu harjoittamaan häpeällistä toimintaa. Ihminen on tarkoitettu ammatilli-

seen työhön eli tekemään kyvyillään hyvyyden tekoja toinen toisilleen, mistä saa elannon.” (Latvala 30.6.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=549>.)

Tässä esimerkki luontoa koskevasta neuvovasta ilmoituksesta ja sen tyylistä:

”Syksyllä hyttyset tanssivat ylös alas ja paljastavat samalla, minkälainen talvi on tulossa. Jos hyttyset tanssivat syysillassa, ei talven tulo edisty ja odotettavissa on leuto ja runsasluminen talvi eivätkä havupuut kasva kesällä. Jos taas syksyistä hyttysten tanssia ei ole, tulee talvesta kylmä. Mitä kylmempi talvi, sitä paremman kasvuvoiman puut saavat kesäksi eli metsä menestyy. Seuratkaa hyttysten tanssia, niin tiedätte, minkälainen talvi on tulossa ja miten metsä seuraavana kesänä kasvaa.” (Latvala 21.6.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1053>.)

”Mehiläis- ja ampiaiskannat ovat heikentyneet siksi, että niiden perimä on huonontunut; perimä on vanhaa ja uupunutta. Myös mehiläisten vastustuskyky on heikentynyt yksipuolisen viljelyn ja ympäristösaasteiden takia. Risteytys tulisi tehdä niin, että Yhdysvalloista tuodaan uusia kantoja Suomeen ja Suomesta viedään kantoja Yhdysvaltoihin. Näin perimä uudistuisi ja pölyttäjien määrä alkaisi taas vahvistua ja kasvaa.” (Latvala 1.6.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=469>.)

Ristin Johannes oli 1500-luvulla varmastikin viimeisiä profeettoja, joka sai sanelunsa pitkinä ja hengellistä symboliikkaa täynnä olevina runoina, joita seurasi vielä pidempi runoa auki selittävä sielullis-hengellinen tietous (ks. *Pimeä yö* 1983). Samanlainen kerronta- ja ilmaisutyyli oli myös *Vanhan testamentin* profeettojen saamista saneluissa (ks. Hes. 7; Dan. 7, Jesaja, Habakuk). Ristin Johannesta kaksisataa vuotta myöhemmin vaikuttanut Emanuel Swedenborg oli selkeästi näkyprofeetta, joka kuvaili taivaallista oloa ja taivaallisia totuuksia. Teksteissään hän esitteli tarkasti omat näkynsä ja yhdisti niiden avulla *Raamatun* vertaukset ja symboliikan ja selvitti vertauskuvien sisällön älyllisin ja opillisin perustein, mutta esitti aina myös asioita vastaavat raamatunjakeet täsmäperusteiksi. Tämäkään ei tehonnut sen ajan kirkkoon, sillä valistusajan älyllisyys ja konkreettisuuden vaatimukset olivat jo muuttaneet hengelliset uskontotuudet karkeiksi materialistisiksi käsityksiksi ja uskomuksiksi. Hengellinen opettaja Krishnamurti totesi 1980-luvulla, että ilman sielullista näkökykyä, mikä ei ole älyä, ihmisen tieto on hyvin rajoittunutta, mikä on ihmiskunnan suurin vaara, sillä se saattaa olla meissä vaikuttava myrkykky (Krishnamurti 1991, 32). Aivan uutta 1700-

luvulla oli se, miten Swedenborg selitti Nebukadnessarin patsasunen (Dan. 2). Sen avulla hän ennusti, että uskontotuudet hylännyt kristillinen kirkko on ajautumassa kohti oman aikakautensa loppua, hengellisen pimeyden yöhön, joten tästä syystä Jumala puuttuu tilanteeseen ja syntyy uusi Uskonpuhdistaja, jonka kautta Jumala asettaa totuutensa ihmisten eteen. Siitä alkaa uusi kirkko, jonka sisältönä on ihminen, joka rakastaa ja uskoo Herraan ja harjoittaa hyvyttä ja lähimmäisenrakkautta. Swedenborgin tekstin kieli muistuttaa hyvin paljon Veikko Latvalan ensimmäisen kirjan (2008) kielellistä tyyliä:

”Tällainen yksilö on kuin enkeli, joka näkee Herran kaikkialla, minne vain kasvonsa kääntää, sillä sellaisella on hengellinen yhteys taivallisiin totuuksiin. Kaikki Totuus, mikä on uskon ja viisauden lähde, sekä kaikki Hyvyys, missä rakkaus ja lähimmäisenrakkaus ovat, on aina lähtöisin Herrasta ja ovat ihmisessä, jossa Herra on. Jokainen Viisauden totuus on kuin peili, jossa Herra näkyy, ja jokainen Rakkauden hyvyys on Herran kuva. Näin tämä ihana näky ilmenee ihmisessä.

Vain paha sielu kääntyy jatkuvasti pois Herrasta ja katselee alati vain omaa itserakkauttaan, ja jonka kautta hän kaikki asiat tekee. Jokainen pahuuden teko kuvaa sielun ensisijaista rakkautta, ja jokainen vääryys syntyy siitä.” (Swedenborg 1965, 323–328.)

Uudessa testamentissa Jeesuksen elämä on kuvattu joko Jeesuksen omien hengellisten opetusten ja niitä koskevien tilanteiden kautta tai erilaisten kirjeiden muodossa, jotka nekin ovat sisällöltään hengellistä opetusta ja käytännön ohjeita seurakunnille. Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirja (2008) on samalla tavoin sekä hengellistä että käytännöllistä ohjausta, mutta evankeliumeista poiketen uusi tietous annetaankin nyt juonnellisenä kertomuksena, joka on vahvasti tunteisiin vetoavaa ja erittäin elävää kerrontaa, jolloin sekä itse tarina mutta myös sen sanoma avautuvat nykyihmisen kapealle henkiselle ymmärrykselle paremmin. Latvalan mukaan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjan sanelu on totuus, jossa Jumala antaa uutta tietoa Vapahtajamme historiasta, koska siitä ei ole *Raamatussakaan* kerrottu ja etteivät ihmiset uskoisi vääriin päätelmiinsä (luku 2.3.). Kirjan ehjä tarinallisuus, täsmällisen kielen sekä älyn ja tunteet yhdistävä esitystapa on Jumalan saneluina annetuissa teksteissä aivan uutta. Aikamme ihminen ymmärtää tarinoita, joita mediaympäristömme on pullollaan, joten nyt Jumalakin sanelee totuutensa tarinan avulla. Kuitenkin tarinan sisällä on sama ikuinen totuus, sen sisällöllinen kaava: Jumala luo rakkaudestaan elämän eli puhtaan sielun, joka syntyy

maanpäälliseen ihmishelvettiin, missä itsekkyyden tekojen, kärsimyksen, avunpyytävän rukouksen, oman pahuuden tunnistamisen sekä katumuksen kautta antautuu hyvyyden tekoihin, kunnes lopulta puhdistetaan rakkauteen, ja sielu on saava yhteyden totuuden Jumalaan, Valkeuden Valoon ja Viisauden Ääneen, joka hänessä on.

Tarinallisesta esitystavasta on hyvä esimerkki Veikko Latvalan kirjasta poimittu kohta, jossa Jeesus viettää viimeisestä iltaa rakkaitensa kanssa. Katkelman rakenne on yllättäen Aristoteleen retoriikasta tuttu: alussa on Ethos, voimakkaasti lukijan tunteisiin vetoava näkymä, sitten tulee Logos, Jumalan perustelu sille, mistä oikein on kysymys, ja Jumala itse toteaa syllogismin kautta tarinan lopputuloksen, Pathoksen. Viimeinen lause kokoaa tarinan huipennukseen voimakkaana allegoriana (vertauksena) tulevasta. Tässä kohta kirjasta:

”Rakovalkea paloi viimeistä kertaa, koska tuomiopäivä oli huomenna tiistaina. Nuotiolla olivat Maria Magdalenan lisäksi Jeesuksen äiti Maria sekä opetuslapset, paitsi Juudas Iskariot. Hänen lisäksi Johannes Kastaja oli poissa. Jeesus salasi tuntojaan rakkaitaan kohtaan, koska tiesi tulevansa tuomituksi.

- Rukoilkaamme yhteen ääneen, pyysi Jeesus hiljaa.

Hänelle ilmestyi johdatus rukouksesta, sanoma tulevista tapahtumista seuraavalla tavalla: *”Siunaa itseäsi, sillä sinusta tulee Raamattu, niin sanottu pyhä kirja kaikkialle ympäri maailmaa sillä seurauksella, että ahdistuvat saavat levon rukoilemalla sinua. Älä pelkää kuolemaasi, sillä sinun tulee vain siirtymän ajallisesta elosta Jumalasi luotturvalliseen sieluelämään, sillä henkesi jää maan päälle, kunnes Jumalasi herättää sielusi uudeksi sinuksi. Aamen.”*

Murtuneet ilmeet ja itkut hiljensivät kuulijat sekä savuavan tulen, kun sekin uupui hapettomuuteen.” (Latvala 2008, 126–127.)

Edelleen kerronta on runollisen tiivistä ilmaisua ja teksti pysyy tunnistettavasti Jumalan kielenä ja äänenä, joka käskää, vakuuttaa, lohduttaa, lupaa toivon ja avun kaiken surun ja murheen keskelläkin. Samalla kohta piirtyy lukijan mieleen elävänä visio, näkynä ja sisäisenä tunteuksena Jeesuksen ja seuralaisten tunnoista ja keskinäisestä rakkaudesta. Ralph Waldo Emersonin havainnot (luku 1.4.) näkyjen ja mielikuvien tunteisiin vaikuttavasta voimasta todentuvat tässä kohtauksessa. Jumala osoittaa tekstin näyn kautta voimakkaan ja kokemuksen kaltaisen tunnetilan, joka on samalla tuttu myös lukijan omissa sisäisissä ja elämän muassaan tuomissa kokemuksissa. Lu-

kija alkaa miettiä tuota tunnelmaa, samastua sen tuskaan, ja alkaa ymmärtää vähitellen, miten ahdistuneet turvautuvat ainoaan lohdutusta tuovaan keinoon, rukoukseen, sillä lukijakin kokee itsessään tuon huomenna tulevan kärsimyksen hirvittävyuden. Tulen voi nähdä ja savun tuoksun haistaa, mutta lopulta nuotiokin – sekin – uupuu hapettomuuteen, kuten Jeesuskin tietää elämänsä sammuvan kiirastulessa ristillä, kunnes kehon voima uupuu hapettomaksi. Lukija samastuu Jeesuksen pelkoon ja kärsimykseen sekä hänen rakkaimpiensa avuttomuuteen ja raastavaan sisäiseen suruun tulevasta, jota eivät voi enää estää. Toivo on vain siinä, että Jumala lupaa Jeesukselle uuden ikuisen elämän Jumalan yhteydessä sekä uuden syntymän maan päälle joskus kaukana tulevaisuudessa. Jumala lupaa myös lohdun ja avun ahdistuneille, jotka rukoilevat Jeesusta tämän mentyä pois maanpäällisestä elämästä. Siihen nuotiolla olijat luottavat, vaikka eivät voikaan käsittää sitä ahdistuksensa ja itkujensa keskellä. Tekstin vihjesanat ovat jo ensimmäisessä lauseessa: viimeistä kertaa, tuomiopäivä, huomenna. Näin Ihanuus ja Elämä, tuo lämpöään antava rakovalkea, saa palaa enää hetken. Läsnaolijoille tilanne on kuin sairaan ja rakkaimman omaisen saattohoito, kun tiedetään, että tämä joutuu poistumaan maallisesta elämästä millä hetkellä tahansa. Kirjan kohtausta antaa samalla lohdullisen keinon siihen, miten voimme toimia, kun omaisemme poismeno on lähellä.

Latvalan profetioissa kehollista elämää syntymästä kuolemaan sanotaan Kaaripelloksi, joka on Jumalan määräämä aika maanpäällisessä elämässä, kunnes sielun on aika astua sisään Tuonelan portista ja poistua Karteheliin eli ylösnousemukseen, takaisin kotisatamaan, iankaikkisuuteen, paratiisiin, Kristuksen armon kautta (Latvala 2008, 56, 117, 134, 142, 154; 2009, 20, 62–65). Jokainen sielu syntyy uudestaan ihmiseksi kolmesti, mikä on Kuuheilä eli elonkierto, kunnes epäpuhdas sielu on täydesti puhdistunut Jumalalle kauneudeksi ja totuudeksi. Sielulla ei ole enää karmaa eli jatkuvan syntymän sovitustaakkaa, vaan Vapahtajamme on armahtanut nämä Riihonit eli karmalliset henget Kuuheilän eli kolmen maanpäällisen syntymän kautta. Sielu syntyy kolmesti uudestaan vain siksi, että löytäisi uskon Jumalaan, joka on Totuus itse ja puhdistuisi Rakkaudeksi, sillä se on Jumalan kuva. (Latvala 2008, 117, 118, 141; 2009, 22).

Tuo profetiana saneltu nuotiokohtausta ilmenee lukijalle yhtä aikaa sisäisenä näkynä ja henkisenä tietona, jossa on mukana toivon ja hyvyyden tunne. Myös sielun luovuu-

desta syntynyt taideteos voi ilmaantua tekijälle elävänä näkynä tai valmiina sinfonia-
na, jolloin samat toivon ja hyvyyden tunteet ovat sisällössä mukana sekä jokin henki-
nen tieto, joka koskettaa ymmärrystä. Tällä ominaisuudella varustettu luova näky on
silloin sielun kautta saatua informaatiota, samaa luovuutta, jolla Michelangelo maalasi
Sikstuksen kappelin freskot ja Sibelius sävelsi *Finlandian*. Monet Csikszentmilayin
haastattelemista ja uskonsa syvyyden tunnustaneista nobelisteista kertoivat saaneensa
ratkaisut ihmistä auttaviin keksintöihinsä tai runoihinsa sisäisinä näkyinä (ks. luku
1.4.). Wassili Kandinsky havaitsi, että taitelijan tulee kääntää katseensa sisälle sieluun
päin, missä ikuinen taide on (Kandinsky 1977, 9). Toisaalta, Veikko Latvalan mukaan
juuri taidemaalareilla on erikoinen äly, jossa teos nähdään valmiina kuvana mielessä,
mutta tällainen älyn tuottama kuva ei ole profetiaa, vaan kekseliästä mielikuvittelua,
koska taide tarkoittaa tietoa samalla tavalla kuin tiedekin tarkoittaa tietoa, ja kumpikin
voi olla falskiutta (Latvala 18.10.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=701>). Sa-
neluprofetian, sielun luovuuden ja älyn kekseliäisyyden tuottamien teosten eroavai-
suudet ilmenevät nimenomaan teosten sisällön tiedollisen laadun ja teoksessa puhu-
van Äänen eli tunteiden laadun kautta. Sekä älyn että luovuuden tuottama ”taidenäky”
voi muistuttaa Blanchot`n kuvailemaa automaattikirjoittamisen kaltaista visiota il-
maantuvasta teoksesta (Blanchot 2003), mutta ei koskaan profetia vaan vain älyllinen
näky saattaa tuottaa hyvin julmia tarinoita ja teoksia, jotka aiheuttavat ihmisissä pel-
koja, neurooseja ja jopa traumoja. Krishnamurti selitti, että todellinen luovuus on sie-
lusta tulevaa ”hedelmällisyyttä” (Krishnamurti 1991, 133–135) ja Latvala korosti, että
luovuus edellyttää vankkaa uskoa Jumalaan. Luovuus on aina sielun kautta saatavaa
uutta informaatiota, joka on Jumalan totuutta, armoa ja lahjaa uskovalle, joka haluaa
tehdä hyvyyttä ihmisille, vaikka ei aina tietäisikään, mistä tuo ihmeellinen hyvyyttä
tuova näky tai ratkaisu on mieleen tullut. Merkkinä sielullisesta informaatiosta on aina
se, että tunnemme iloa ja onnellisuutta tuosta yllättäen saadusta tiedosta. (Latvala
2008, 176–179.) Latvalan kirjassa sanotaan:

”Armolla me teemme suullisia tekoja, kuten selvänäkemistä ja parantamista, mikä tar-
koittaa, että Jumala on antanut suuren lahjan auttaakseen heitä, jotka kärsivät fyysisesti
tai henkisesti. Armosta saamme myöskin leipämme, jokapäiväisen elomme ja työtä teh-
däksemme, muttei ikuista eloa maan päällä vaan taivaissa.” (Latvala 2008, 176).

Jumala armahti yhden heistä sanomalla: ”Onnelliseksi tulet. Katso ylös, näet valoa, rakkautta sisimmässäsi, niin muutan elämäsi armon lahjan katajaksi.” (Latvala 2009, 52.)

Luovuus voi olla profetiaa, mutta niillä on kuitenkin yksi merkittävä ero: luova ei tiedä, mistä auttavan tiedon tai jonkin kauniin runon on mieleensä saanut, mutta profeetta tietää tietonsa tulevan Jumalalta, jonka äänen ja puheen kuulijaksi on Jumala hänet itse koulunut. Luova ei kykene sanalliseen dialogiin ja tiedonvaihtoon Jumalan kanssa, kuten profeetta kykenee. Hyvä esimerkki tästä on Veikko Latvalan toisen kirjan synty. Kun *Pyhiä ilmoituksia* -kirja kirjaksi oli ilmestynyt marraskuussa 2008, ilmoitti Veikko Latvala kustantajalle jo joulukuun alussa, että Jumala sanelee hänelle uuden kirjan, jonka on määrä ilmestyä keväällä 2009. Mitään tekstiä ei ollut tuolloin olemassa, mutta ”se tulee olemaan runomuotoinen”, Veikko Latvala ilmoitti ja ihmetteli asiaa itsensä. Hän totesi, ettei ole ikäänään kirjoittanut ainoatakaan runoa. Latvalan ensimmäiselle sanelutekstille ei ilmoitettu ilmestymisaikaa, mutta toisen kohdalla se määrättiin. Tämä on ollut Jumalan tapa toimia kirjaprofeettojensa kanssa jo Mooseksen kivitauluista alkaen ja on sama tänäkin päivänä: jokainen teos ilmoitetaan profeetalle ennalta ja samalla annetaan menettelyohjeet. Sama etukäteen annettu tieto tulevasta kirjasta löytyy muun muassa profeetta Hesekieliltä (Hes. 2: 9–10) ja *Uuden testamentin* puolella Johannekselta (Ilm. 10:1–4). Myös Hildegard Bingeniläinen, Ramon Llull, Ristin Johannes ja Emanuel Swedenborg ovat kertoneet saaneensa teoksensa ennalta näytettyinä. Hildegardin suojatti Schönaun Elisabeth kertoi Enkelin antaneen teokset näyn kautta (Newman 1987, 36–39).

Kun sanelu alkoi, kirjoitti Veikko Latvala kaiken ylös käsin sellaisenaan kuin runot hänelle annettiin. Jos puhelin soi tai vieras tuli kylään, saattoi sanelu katketa kesken sanan mutta jatkui pitkästäkin katkosta huolimatta täsmälleen siitä, mihin se oli jäänyt. Tammikuun puolivälissä teksti oli valmis. Veikko Latvala ihmetteli, että kun viimeinen viisaus saneltiin, loppui sanelu: ”Kuin vesihana olisi suljettu ja sitten oli hiljaista.” Hetken kuluttua tuttu Ääni oli ilmoittanut: ”Se oli sitten siinä.” Jumala määräsi jälleen kansivärit: koboltinsinistä ja kultaa – Jumalan Totuuden eli sisäisen viisauden ja Pyhän Hengen eli armon värit. Maaliskuun lopulla *Pyhiä viisauksia, runollisia ajatuksia* -kirja (2009) tuli painosta. Tällä kertaa kukaan ei hyökännyt kirjaa vastaan.

Kirjan sisältö on täynnä henkistä viisautta ja neuvoja erilaisiin elämäntilanteisiin. Heti alussa on hämmästyttävän upeita Suomen luontoa kuvaavia ja sitä ylistäviä runoja – luonnon ylistäminen on samalla sen Luojan ylistämistä. Jo ensimmäinen runo tuo mieleen Sibeliuksen *Finlandian*. Jatkossa luontokuvaukset muuttuvat hengellisten totuuksien kuvauksiksi. Vastaavanlaisia tekstejä rakenteeltaan ja ilmauksiltaan ovat *Psalmit* ja *Laulujen laulu* sekä *Uuden testamentin* puolella aiemmin mainittu *Johanneksen evankeliumin* ensimmäinen luku ja *Ensimmäisen Pietarin kirjeen* runo (1. Piet. 1: 24–25). Sitten Latvalan runokirjassa kerrotaan ihmisestä ja arjen ongelmista selviytymisestä, Jeesuksesta rakkautena ja Jumalasta totuutena, Jumalan avusta ihmistä kohtaan tämän pyytäessä rukouksessa helpotusta elämälleen sekä armosta, joka annetaan hyvyyden harjoittajille, rakkaudesta, joka elävöittää ihmissielun kukoistukseen ja kuolemasta, jota ei ole. Lopuksi annetaan neuvoja kodin ja elämän onnellisuuteen sekä terveyden ylläpitoon. Kirjan sisällöstä jää hyvin harras ja rauhoittavan kiitollinen olo. Runot ovat täynnä henkeä, sydämellisyyttä, lempeää tunnetta, jota ei voi sanoin kuvaata, vaan runojen sisältämä tieto koetaan yliluonnollisella tavalla: niistä voi tunnistaa Jumalan rakkauden ja hyvyyden, jotka ikään kuin juurtuvat ihmiseen tuon lukuelämyksen kautta. Jokaisen runon kautta lukija lähestyy Jumalaa, tuntee tämän sydämensä ilona ja oivaltaa aina uutta tuosta yhteydestä. Vertauksia ja symboliikkaa on vain vähän, ja nekin tämän ajan lukija ymmärtää helposti. Tekstiin ei millään kyllästy, sillä aina uudelleen luettaessa runot avaavat lukijan ymmärrystä kuin uudelle henkiselletasolle. Jumala kuvailee ja selittää asioita myös loogisesti ja älyyn vetoavasti:

Meidän Jumalamme asuu Valkeudessa,
ohjaa meitä jokaisessa askeleessa,
jos rukoilemme itsellemme suojelusta,
eikä se maksa kuin hetken oman rukouksemme ajasta.

(Latvala 2009, 38.)

Runossa kerrotaan aluksi paikka, missä Jumala on ja mitä Jumala sieltä käsin tekee, mutta heti perään tulee ehto, jolla hyvyttä annetaan sekä sen hinta, jotta hyöty saadaan itselle. Rakenne on: Kuka, missä, mitä, miten, miksi, minkä verran, millä tavoin – vähän kuin lukisi mainostarjouksen, johon kannattaisi tarttua, koska suojelusta ja ohjausta saa varsin kätevällä ja edullisella tavalla. Tarjoukseen voi vapaasti tarttua tai olla tarttumatta. Päätösvastuu jää ”mainoksen” lukijalle.

Jumalan käyttämät sanat Veikko Latvalan profetioissa kuuluvat selvästi omaan aikaamme. Vain ilmaisu vaikuttaa vanhahtavalta, koska se on runollista, ajatus ajatukselta etenevää ja pakottaa lukemaan tekstiä tarkemmin – ei älyn avulla pelkkinä näppärinä sanallisina kikkailuina, vaan ymmärryksen avulla, sydämen tuntemusten kautta. Latvalan profetioissa sanojen käyttö on täsmällistä ja sanoissa on informatiivinen asialataus mutta samalla voimakas tunnelataus, mikä on hämmästyttävää taitavuutta. Saneleva Kolminaisuus sanoo: ”Meidän Jumalamme” eikä pelkkä Jumala; Hän sanoo: ”asuu” eikä on, ja sanoo: ”Valkeudessa” eikä taivaassa. Jumala ei voi olla kenenkään muun kuin ”meidän” eikä ole ajatellutkaan muuttaa asuinpaikastaan mihinkään, vaan viihtyy Valkeudessa, mikä piirtyy mieleen paikkana, missä kaikki on Valkeutta ja valoisa, puhdasta ja hygieenistä, autuasta ja rauhaista oloa kuin pumpulipilvellä leijuisi ja nauttisi tyytyväisenä pelkkää hyvyyttä ja onnellisuutta. Kielessä ja sanojen täsmällisyydessä on tekstin juju: jokainen Jumalan sana on Ryan J. Starkin (2008) esiintuoma enthymeme ja jokainen saneltu ajatus on enthymeme, kuten jokainen saneltu runo tai kuvaus on myös enthymeme. Tällä tavoin jokaisen profetiana annettun sanan, ajatuksen ja kuvauksen sisältä ponnistautuu esiin oivaltava hyppy lukijan mielessä, jolloin sanan, ajatuksen tai kuvauksen konkreettinen käsittäminen johtaakin hengelliseen ymmärtämiseen sydämessä. Krishnamurti selittää, että tällainen ymmärryksen havahtuminen oivallukseen on valaistumisen kaltaista kokonaisuena näkemistä, jolloin tieto ohittaa älyn ja tieto ilmenee sielulle suoraan henkisesti, ja vain tämänkaltainen tieto on oppimista ja muuttaa ihmistä (Krishnamurti 1991, 31).

Edellä kuvattu mekanismi paljastaa ihmisen ajattelutapaa: ensin luemme sanoja pelkän älyn turvin, emmekä välttämättä ymmärrä lukemastamme sillä hetkellä yhtään mitään, vaan käy kuin Augustinukselle, joka aluksi näki *Raamatun* tyyliltään aliarvoisena kirjana ja torjui sen siksi. Ramon Llull tiesi tämän ihmisen ”aivovamman” laadun – äly ei näe kuin aistillisen, koska se rekisteröi vain aisti-informaatiota, mutta ”sydän” herää totuudelle (Teinonen 1984, 18, 27–28). Myös Paul Ricoeur havaitsi ihmisen lukutavan olevan aluksi naiivi ja vain pintatietoa huomioiva, mitä mahdollisesti seuraa käsittäminen, sitten arvaus ja lopuksi ymmärrys. Vasta ymmärrys on todellista tietoa, syväsemanttista löytämistä, jolloin lukija yhtyy tekstin mieleen ja maailmaan ja sen mahdollisuuksiin, kunnes on yhtä puheen ja sen puhujan ajattelun kanssa, uudessa olemisessa. (Ricoeur 2000, 119–124, 137.) Tunteen symbolina jokainen

sana on enthymeme, jonka merkitys avautuu vain ymmärryksen hypyn kautta. Ymmärryksen hyppy on assosiaatiota (mielleyhtymää) sanan aistisen muodon ja henkisen sisällön eli tunnemerkitseksen välillä. Tästä samasta syystä usko on sielullista ymmärrystä sydämessä eikä voi ilmentyä älyyn lainkaan, sillä äly toimii aivoissa selityskeskukseksi, ei ymmärryskeskukseksi. Äly ei voi valjastaa ymmärrystä omia tarkoituksiinsa varten, mutta ymmärrys voi valjastaa älyn omia tarkoituksiinsa varten, mikä on myös viisaiden ihmisten toimintatapa. Karkeasti voidaan sanoa, että ihminen on pelkän älynä kanssa harhatekijänä kuin tuhlaajapoika, kunnes ”älyä” kääntyy takaisin ja turvautuu ymmärrykseen, mikä on sielun kautta ilmenevää kokonaista ja suoraa näkemistä, uuden oivallusta, luovuutta, kuten Krishnamurti edellä määritteli. Luovuudessa on mukana ymmärryksen viisaus, joka on Kirkkaudesta sielulle tulevaa hyvää ja hyödyllistä informaatiota, jolla on ihmisiä auttava luonne. Tähän perustuu Jeesuksen käsky rakastaa lähimmäistä kuin itseä, koska vasta silloin ymmärrys alkaa toimia (Joh. 13: 34–35). Vähän kuin Jumala sanoisi, että ”tämä ihminen on hyvä ja tahtoo parasta muillekin, joten saakoon ammentaa Hyvän tiedon puusta ja siitä tehtävän, jolla saakoon elannon.” Abrahamin tarina *Vanhassa testamentissa* kuvaa tällaista viisasta ja luovaa toimintaa (1. Moos. 12–25). Swedenborg kirjoittaa, ettei yksin älyllä saada aikaan mitään hyvää, vaan vain viisaudella, koska äly ilman ymmärrystä on kuin aasi, jolla ei ole ohjastajaa. Viisaus on ymmärrystä hyvästä ja tulee sielusta ja on peräisin Jumalalta, joka on sielun Valo. Ymmärrys annetaan vain sille, joka lähimmäistä rakastaa, koska myös rakkaus hyvyteen tulee Jumalalta. Näin hyvyys on sydämen viisautta, joka näkee totuuden, ja totuus on ymmärrystietoa toisen hyvästä, jolla kaikki uusi luodaan. (Swedenborg 1965, 4, 233–242.) Veikko Latvala sanoo:

Sielua ei enää tunneta, sillä tiede selittää ihmisen pelkäksi fyysiseksi olennoksi. Eläimilläkin on keho ja siinä samat aistit ja intuitio ja äly kuin ihmisellä. Ainoa ero on, että vain ihmisellä on luova sielu, ja se on luova siksi, että siellä on Luojan valo eli Jumala. (Latvala 3.10.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1>.)

Ihmisen äly on ihmisen pimeyttä ja sydämen ymmärryksen kautta saadaan valo, mutta Jumala on erottanut ne toisistaan, kuten luomiskertomus asian selvittää. Älyn on vaiettava, lakattava selittämästä, sillä se ei käsitä kuin aisteja. Älystä ymmärrykseen ei päästä kuin enthymemen, uskon hypyn avulla, mihin Kierkegaard sanoi tarvittavan Pyhän Hengen avustusta (Kierkegaard 1998, 110). Ihmisen tulisi tiedostaa, että kehon

aistillisuus ja aivojen älykkyys ovat vain katoavaa materiaa, mutta samalla pitäisi tietää olevansa kuolematon sielu, joka elää kokoaikaisessa riippuvuudessa Luojaansa ja joka on toisen ihmisen hyvään tarkoitettu luova olento, jolloin Jumala palkitsee ihmisen onnellisuudella ja kaikenlaisella hyvyydellä. ”Rakkaus on Jumalasta, rakastakaa toisiaanne, niin se korkeuksissa kuullaan” (Latvala 2009, 49; 2008, 113). Aistillinen rakkaus on ymmärrettävä aistilliseksi, mutta sydämen rakkaus henkiseksi, jolloin se on Totuuden eli Jumalan rakastamista.

Sana Jumala on enthymeme, kuten sana Totuus on sitä myös, sillä nämä kaksi ovat sama Sana. Jumala on ymmärrettävä sielussamme olevana Totuutena, sen Äänenä, jonka koemme Hyvyytenä. Totuus on siten ymmärrettävä Hyvyytenä, sillä Totuus syntyy Rakkaudesta, koska Rakkaus on ainoa Totuus ja on Jumala ihmisessä. Totuus on siten Rakkauden Valo, joka ymmärryksen avautuessa ilmenee sisäisiin silmiin ja antaa sielulle jatkuvasti uutta ymmärrystä eli Valoa. Siihen saakka sisäiset silmät ovat pimeydessä, sillä ne eivät siellä mitään valoa näe. Mutta kun Rakkaus vähitellen valtaa ihmisen sydäntä, alkaa tuo Valo loistaa sisällä sielussa, ja sen voi myös sisäisesti nähdä. Latvala kirjoittaa, että meidän Jumalamme asuu sisällämme ja ilmenee Valona. Valo tulee Valkeudesta, joka on Totuutta ja Hyvyyttä eli Jumalan voimaa, joka ilmaisee itsensä ymmärryksessämme Totuutena ja Hyvyytenä, sydämen liikutuksena sisällämme. (Latvala 2008, 173.) Henkinen tieto voidaan ymmärtää vain sielussa, älyn vaikenemisen eli uskon hypyn kautta, joka huipentuu sanan tunnesisällön ymmärtämiseen, oivaltamiseen ja oppimiseen. Sanan Henki on Sanan Ääni, joka koskettaa sisintä niin, että jokin värähtää ja sydän heräilee horroksestaan. Tässä esimerkki *Pyhiä viisauksia* -kirjan rakkautta kuvaavasta runosta:

Kultainen voi olla ruusupuu,
suuri on myös rakkauden lahja
sekä sydämen onnellisuus.
Kukkia antava toivottaa onnea, hyvyyttä
ystävälle, hänelle parhaimmalle.
Kukkaset kuihtuvat maljakkoon,
sydämellä annetut eivät milloinkaan.

(Latvala 2009, 58.)

Runon voi ajatella sekä konkreettisena että sisäisesti kauniin ihmisen vertauksena, jolle Jumala on antanut rakkautensa lahjana onnellisuuden, joka on kestävä ja ikuista. *Pietarin ensimmäisessä kirjeessä* on asiaa kuvattu täsmälleen samanlaisen ajatuksen kautta, joten Pietarin kirjeen profetiarunon yhtäläisyys Latvalan profetiarunoon, sen henkeen, sisältöön, rytmiin ja rakenteeseen on suorastaan häkellyttävä:

”Kun te totuudelle kuuliaisina olette puhdistautuneet elääksenne vilpittömässä, veljellisessä rakkaudessa, niin rakastakaa toisianne uskollisesti ja kaikesta sydämestänne. Olettehan te syntyneet uudesti, ette katoavasta siemenestä, vaan katoamattomasta, Jumalan elävästä ja pysyvistä sanasta.

Sillä ihminen on kuin ruoho,
ihmisen kauneus kuin kedon kukka.
Ruoho kuivuu, kukka lakastuu,
mutta Herran sana pysyy iäti.” (1. Piet. 1: 22–25.)

Jumalan saneluissa on selviä kielellisiä ja ilmaisullisia piirteitä, joista profetiana annetut tekstit voidaan tunnistaa. Professori Barbara Newman on Illinois Northwestern yliopiston englannin kielen, allegorisen runouden ja uskonnollisen kulttuurin tutkija, joka tunnetaan parhaiten keskiajan uskontotutkijana, mutta erityisen perehtynyt hän on Hildegard Bingeniläisen tuotantoon. Professori Newman luettelee useita kielellisiä tuntomerkkejä, joista jumalallisen tekstin voi helposti tunnistaa:

- 1) Runsaat adjektiivit, joilla ilmaistaan vaikeita asioita
- 2) Runsaasti huudahduksia, esim. Totisesti!, Ja katso!, Katsokaa!
- 3) Elävä symboliikka
- 4) Runollista visionääristä voimaa
- 5) Vapaa runomitta
- 6) Runsaasti vertauskuvia
- 7) Pikkutarkat ja yksityiskohtaiset näkyjen kuvaukset
- 8) Tekstit visioita, jotka eivät ole kirjallisuutta, vaan ovat enemmän saneluja (vrt. *Ilmestyskirja*; Latvala 2008)

- 9) Luettaessa asiat piirtyvät mieleen kuvina ja samanaikaisina hengellisten asioiden ymmärryksenä, mitä ei tapahdu tavallista tieto- tai kertomakirjallisuutta lukiessa
- 10) Runsaasti ilmaisuja, joissa kuvataan omaa osallisuutta sanoen ”Minä näin”, ”Minä kuulin”
- 11) Ilmoitetaan tieto tai lausahdus, jossa ilmoitetaan Sanelijan olemassaolo: kirjoittajan puhuttelu, Ääni taivaasta, Läsnaolo, Ainokainen, Elävä Valo jne. (Newman 1987, 23–25.; vrt. Latvala 2009: ”Nämä runolliset ajatukset ovat minulle annettu.”)
- 12) Kieliopilliset persoonamuodot vaihtelevat, esimerkiksi Minä-muotoinen kerrota voi vaihtua äkkiä Hän-muotoon, varsinkin kun profetia muuttuu huomioksi, huomautukseksi, julistukseksi tai tulkitsevaksi ääneksi
- 13) Runsaasti luonnon symboliikkaa hengen kuvaamiseksi
- 14) Uhkakuvia, varoituksia ja tietoja tulevaisuudesta
- 15) Varoituksia, kehotuksia, ohjeita ja tarkkoja neuvoja uhkan estämiseksi
- 16) Toimintaohjeita ja lääkityksiä sairauden tai ongelman hoitamiseksi
- 17) Opetusta ja ohjeita hengelliseen hyvyyteen ja hyveisiin, kuuliaisuuteen Jumalalle (totuudelle) ja omille töilleen, joissa on siunaus. (Newman 1987, 26–33.)
- 18) Kerronnassa voimakas tunne ja näky, jossa lukija kokee olevansa sisällä, ”katsomassa ja kuulemassa” tapahtumia (Ks. Latvala 2008).

Tässä esimerkiksi Veikko Latvalan kirjasta Jumalan itsestään ilmoittama tieto ja sen runollinen ajatus, jossa on vapaa runomitta:

Muistakaa totuutta, se ei ole harhaluuloa,
vaan todellista Jumalan valoa, pilkatonta uskoa.

”Sillä katso, se joka minua kunnioittaa,
elää parhaimman elämän.”

(Latvala 2009, 54.)

Sanelun ilmaisu on samanlainen kuin *Raamatun* profeettojen teksteissä: ensin on kehoitus ja sille perustelu, jonka antaa Hän-kertoja. Sitten seuraa sillä-konjunktiolla alkava huudahdus ja Minä-muotoinen ohjaava lause, jota seuraa lopun rauhoittava ja toivoa antava armollisuuden tieto. Runosta tulee mieleen *Sananlaskujen* tyyli ja ilmai-

sutapa mutta varsinkin Jeesuksen tapa puhua ja saarnata: ”Uskokaa häneen, jonka Jumala on lähettänyt. Se on Jumalan teko.” (Joh. 6: 29.)

Kun runo kertoo terveysneuvon, muuttuu tekstin ilmaisu tavanomaisemmaksi ja kehottavammaksi:

Lopuksi sana tavaksi, teko tottumukseksi:
muistakaamme kiittää jokaisesta päivästä,
se katoaa kuitenkin jo seuraavana aamuna.

Emmekä saa unohtaa terveyttämme.
Liikkukaamme! Se vahvistaa elämänhalua,
lihaskuntoa ja itsevarmuutta.
Rakastakaamme jokaista päivää,
mikä meille on armosta suotu!

(Latvala 2009, 79.)

Tässä sanelutiedossa on hieman erilainen ”sävy”, koska sisällöstä puuttuu Jumalaan lähentävä henkinen opetus. Nyt Me-muotoinen puhe ohjaa ihmistä parempaan fyysiseen elämään. Jumalan ilmaisulle tyypillinen Hän-kertojan aloitus sekä huudahdusta ja kehotusta on edelleen. Tällaisten ”maallisempien tietojen” vuoksi Hildegardillekaan hänen lääketiedettä käsittelevät profetiansa eivät merkinneet ”mitään” verrattuna *Scivias*-teokseen tai muhin henkisistä totuuksista kertoviin teksteihin (Newman 1987, 33). Silti myös näistä ”maallisista” neuvoista lukija saa heti itselleen helpotusta ja levollisuutta, mitkä Veikko Latvala sanoo olevan Jumalan puheen ja tekstien tunnusmerkkeinä:

”Se joka tuntee Totuuden ja Varmuuden, ei elä ailahtelevien mielipiteiden tai alati riipottelevien tunteiden varassa. Sillä hänellä on vankka usko vailla pelkoja eli tuomitsemista, sillä sellaiselle Jumala puhuu Totuutta ja antaa Varmuutta, ja sellaisella on rauha ja ilo.” (Latvala 12.9.2009, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=31>.)

Saneluprofetiategsteille tyypillisiä tuntomerkkejä ovat Seppo A. Teinosen havainnot Ristin Johanneksen teksteistä, joissa on:

- 19) Runsaasti osoittavia pronomineja (tämä, tuo)
- 20) Selittäviä konjunktioita (sillä, nimittäin)

21) Toistavia sanoja kuten rauha ja lepo, turvallisuus. (Teinonen 1983, 21.)

Tässä Veikko Latvalta pari esimerkkiä:

”Puhdasta uskomusta emme tunnista, koska Jumalasta emme tule saamaan muuta kuin uskoa, millä tarkoitamme tunteittemme uskoa. Sillä sinä et häntä näe etkä tunnista kuin uskon kautta rakastamalla häntä ja antautumalla turvalliseen tunteeseen. Vahvalla uskolla saamme kevyemmän elämän, sillä Jumalan pelko ja kunnioitus saavuttavat täydellisyyden sekä uskoa elämään. Armolla saavutamme hänen kenttensä läheisyyden elikkä kommunikointia, jossa Jumala puhuu uskovalle.” (Latvala 2008, 111–112, 116.)

”Minä ilmoitan teille suuren ilosanoman! Vapahtajamme Jeesus Siionilainen, sillä hänellä on Jumalan valta ja henki, tulee pelastamaan surkeuden vallasta teidät, jotka nälkää näette ja pimeydessä kuljette.” Teille hänellä on sanomaa maallisesta ja taivaallisesta. Silloin kuulette rauhan, jonka Vapahtajamme katseellaan saa aikaan. (Latvala 2008, 183.)

Raija Sollamo, joka on koonnut Qumranin tekstikäännökset (1997), huomautti kirjan esipuheessa, että alkuperäisten käsikirjoitusten ”runsaita ja turhia” konjunktioita on karsittu käännöksistä pois. Mutta juuri tämä on sanelutekstien erikoisuus, mistä niiden kielellinen samankaltaisuus tunnistetaan ja mikä todistaa ja paljastaa sen, että joku muu kuin kirjoittaja itse on ”osoittavan ja konjunktoivan ilmaisutyylin” takana. Voidaan aivan hyvin puhua profetiakirjoittamisen tuntomerkeistä tai kielellisestä profetiattyylistä. Lisäksi jokainen ”sillä” ja ”nimittäin” -lause, joka on profetiaa, sisältää yhtä aikaa voimakkaan ”asialatauksen” ja ”tunnevaikutuksen”; lukija kokee tuonkaltaisen tekstin yhtä aikaa sekä tunne- että ymmärrystasolla ja ikään kuin ”viisastuisi” lukemastaan.

Newmanin ja Teinosen havaintojen lisäksi kaikissa profetiateksteissä *Raamatusta* nykypäivään toistuvat tietyt yhtenäiset sisällölliset piirteet, joista Veikko Latvala kertoi luvussa kaksi:

22) Runsaasti ennalta ilmoitettua tietoa lähitulevasta tai kaukaisesta tulevaisuudesta, ennusteet toteutuvat aina (vrt. 5. Moos. 18: 18–22)

- 23) Tekstit kertovat joko historiasta, tulevista tai nykyisestä aina uutta tietoa
- 24) Jumalan antama tieto on luonteeltaan sellaista, jota ei ihmisälyllä voida keksiä. Esimerkiksi tulevaisuudesta ilmoitetaan aina sellaista uutta tieteellistä tietoa, jota ei ole voitu ihmisymmärryksellä kirjoittaa
- 25) Myös hengellinen tieto sisältää aina uutta informaatiota
- 26) Uusia sanoja ja käsitteitä sekä niiden merkitysten selityksiä, kuten Hegemania, Edontus, Kuuheilä, Karteheli, Kaaripelto (Latvala 2008, 115–117)
- 27) Uudella tiedolla on aina ihmiskuntaa auttava luonne
- 28) Toistuvat teemat *Raamatun* kirjoista alkaen: kuvaukset ihmisen pahuudesta eli jumalattomuudesta sekä sen seurauksista, sanoma Yhdestä kaikkialla olevasta Jumalasta, Jumalasta Totuutena, Jumalan Rakkaudesta, Armosta ja Hyvyydestä ihmistä kohtaan
- 29) Ydinsisältönä Jumalan johdatus; ihmisielua johdatetaan kohti hyvyyttä ja hyvyyden tekoja, totuutta ja rakkautta, Jumalan yhteyttä, joista seuraa elämän onnellisuus
- 30) Profeetoilla runsas ja monipuolinen Jumalan kaikkietävyttä ja kunniaa ilmentävä tuotanto: tieteellisiä selvityksiä ja tietoteoksia, runoja ja niiden selityksiä, sananlaskumaisia viisauksia, lauluja, hymnejä, sinfonioita, maalauksia ja muita taideteoksia, joilla on ihmiskuntaa auttava luonne.

Tässä muutamia esimerkkejä siitä, miten Jumala antaa profeetalle tieteellistä tietoa. Annettu tieto on selvästi uutta, sillä sitä ei ole voitu lukea lehdestä eikä tiedolle ole olemassa tieteellistä tutkimusta tai muutenkaan ihmisen tuottamaa lähdettä:

”Tiede ei anna todellista näkemystä, vaan olettamusta. (...) Todellisuudessa aurinko ei anna lämpöä vaan ainoastaan vaimentaa kylmyyden pääsyä ilmakehän läpi. Sillä emme tiedä, ettei ilmakehäämme saisi rikkoa fossiilisilla aineilla eikä räjäyttämällä ilmakehää, jolla tarkoitamme lentokoneiden ylinopeutta, äänivallin liiallista rikkomista. Tuolla lentokorkeudella ilmakehä on varsin ohutta ja kylmää. Tällöin ilmakehä hajoaa eikä umpeudu ikinä eikä jaksakaan pitää saasteita sen yllä, vaan päästää ne lämpimään paksumpaan ilmakehään, siihen mitä hengitämme. Aurinko siis estää kylmyyden pääsemästä ilmakehäämme.” (Latvala 2008, 161. Teksti jatkuu kirjassa laajempaan selvitykseenä sivulle 165 saakka.)

”Kuun asema maapalloon nähden on muuttunut niin, että kuu on ikään kuin laskenut. Kuun paiste on heikentymään päin. Tämä tarkoittaa sitä, että kuun mannerjää tummenee eli kuun pinta harmaantuu ja vähitellen mustuu. Näin kuun paiste häviää hiljalleen. Muutoksen syy on siinä, että kuun pinta lämpenee. Kymmenien tuhansien vuosien kuluessa kuu alkaa olla musta, sen varjo voidaan erottaa, mutta se ei enää heijasta minkäänlaista valoa. Sen sijaan auringosta tulee koko ajan polttavampi.” (Latvala 15.6.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=511>.)

”Perunan tärkeystä tarvitaan keskushermoston hormonien valmistukseen, mitä lääketiede ei tunne. Jo ennen kuin sadan vuoden kuluttua syödään ihmisen kehittämää uutta perunalajiketta, joka on hyvin kevyt, muistuttaa lähinnä pelkkää humusta, sillä se ei sisällä muuta kuin valkuaista. Lajike on tuottoisa, mutta se on haitallisempaa ravintoa ihmisen keholle. Tänä aikana Suomessa ei enää kasva minkäänlaista viljaa ilmaston kuumuuden vuoksi.” (Latvala 1.10.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=670>.)

”Kaikki bakteerit synnyttävät hajotessaan viruksia, mutta kaikki virukset eivät ole vaarallisia. Viruksia ei koskaan synny ilman bakteereita. Ensin on oltava emästä sisältävä bakteeri, johon tieto tallentuu ja jossa se voimistuu. Kun emäsbakteeri alkaa hajota, syntyy tuloksena virus.

Maailma on täynnä viruksia, joita hengitämme. Lepakot ovat immuuneja viruksille, sillä niiden veri on kuin pussin suu, jota ei ole koskaan aukaistu. Lepakoiden veri ja sisäelimet kykenevät torjumaan viruksia.

Vaaralliseksi virus tulee vasta, kun se on emäsbakteerissa kerännyt riittävästi haitallista ainesta, voimistunut eli myrkyttynyt. Viruksessa on aina joku myrkky. Myrkyllisyys ilmenee, kun hengityksen tai veren kautta tarttunut virus aiheuttaa sairauden.” (Latvala 3.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1003>.)

Vanhassa testamentissa etenkin Salomo ja Daniel sekä joukko muita profeettoja ovat saaneet profetiana monipuolista kirjallisuutta. Hyvin usein ennusteiden ja ohjeellisten tekstien joukossa on myös ylistävää runoutta ja lauluja sekä viisauksia tai sananlaskuja. *Uuden testamentin* profeetoista Johannes ja Paavali saivat saneluina monenlaisia tekstejä: tietoa, opetusta, ylistysrunoutta, ennusteita, kirjeitä toimintaohjeineen ja sananlaskuja. Jokainen profeetta on ollut myös oman aikansa yhteiskunnan ja uskonelämän uudistaja. Jokainen on omalta osaltaan oikonut virheellisiä uskonkäsityksiä ja -tapoja, mutta myöhemmin eläneet ovat joutuneet oikomaan myös virheellisiä raamatuntulkintoja. Veikko Latvalankin profetiakirjoissa ja myös blogissa on oiottu

sekä uskontotutuksiin että raamatunhistoriaan liittyviä virheellisiä uskomuksia. Tässä pari esimerkkiä:

”Ensimmäisen Mooseksen kirjan viidennessä luvussa olevan henkilöluettelon mukaan Metuselah eli 969-vuotiaaksi, Henok eli 365 ja Nooakin 500-vuotiaaksi. Raamatun ihminen ei ole elänyt sen vanhemmaksi kuin nykyihmiskään, vaan tuolloin oli käytössä erilainen kalenteri, kuu-kalenteri. Kun Metusalehin ikä jaetaan 12:lla, saadaan aurinko-kalenteri-ikäksi 80 vuotta ja 9 kuukautta.

”On totuus, että Jeesuksen ja opetuslasten viimeisellä aterialla juotiin viiniä yhteisestä maljasta. Tämä malja oli vasaralla taottu peltiastia. Kyseiseen maljaan ei kuitenkaan laskettu Jeesuksen verta, kun hän kuoli ristillä, vaan se on keksittyä tarinaa. Jeesusta ei myöskään pistetty miekalla kylkeen. Viimeisen aterian maljaa, jota myytin mukaan kutsutaan Graalin maljaksi, ei ole enää olemassa.

Viini, jota viimeisellä ehtoollisella juotiin, oli kansallisjuoman kaltaista juutalaisten perinnejuomaa. Se valmistettiin hyvin väkevista yrteistä ja mukaan lisättiin lampaan verta, joten viini oli hyvin pahaa sekä päihdyttävää. Se oli juomakelpoista vain parisen viikkoa, minkä jälkeen sitä ei enää juotu.” (Latvala, 25.1.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=265>.)

”Vanhan testamentin puolella on kohta, jossa erämaavaelluksella olevalle nälkäiselle kansalle sataa taivaalta mannaa ruuaksi (2. Moos. 16: 31). Tämä tarina on vertausta, sillä ei Jumala ripotellut taivaalta mannaa syötävänä sateena, vaan Hengen ravintona taivaallisesta valtakunnastaan. Manna on tuon ajan pyhien toimitusten ilmaus. Vieläkin käytetään sanontaa: `sanat ovat mannaa korville´.” (Latvala 29.8.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1159>.)

Profeettojen erityinen tietämys, tuotteliaisuus ja monipuolinen osaaminen ovat hämmästyttäneet ihmisiä kaikkina aikoina. Samasta syystä profeettoja on myös kadehdittu ja vastustettu. Todellinen profeetta ilmentää aina Jumalan kaikkietävyyttä ja toimii dialogissa saamansa tiedon mukaisesti, minkä takia profeetta tuottaa ”hyvää hedelmää”, auttaa Jumalan armosta saaduilla tiedoillaan ja kyvyillään ihmisiä konkreettisesti (Latvala 2008, 171).

Newmanin ja Teinosen havainnot profetiatekstien piirteistä ovat tyypillisiä Veikko Latvalan molemmissa kirjoissa. Sanelujen ilmaisu on samanlaista kuin *Raamatun* profeettakirjoissa (vrt. *Saarnaaja*, *Paavalin kirjeet*, *Ilmestyskirja*) ja varsinkin Jeesuksen puheissa. Evankeliumien sanelut ovat eläviä visioita, kuin olisimme itse katselijoiden ja kuulijoiden joukossa mukana, vaikka nämäkin tekstit ovat saneltu profeetoille noin 100–150 vuotta Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen (vrt. Luuk. 1). Simo Parpola (1992) on havainnut *Raamatun Saarnaaja*-kirjan ja muinaisbabylonialaisten *Gilgamesh*-eepoksen (n. 2100–2000 eKr.) välillä runsaita sisällöllisiä yhtymäkohtia. Parpolan mukaan lähes kaikilla *Vanhan testamentin* kirjoilla on mesopotamialaiset vastineensa. (Pyysiäinen 1997, 41–42.) Veikko Latvalan kirjassa Jeesus ristinkuolemansa jälkeen ilmaisee itsensä Jeremias-nimiselle miehelle, joka hämmentyy ja kyselee, että onko Jeesus tullut uudeksi elämäksi, mihin Jeesus vastaa:

”En ole, minä puhun sinulle kuolleenakin, sillä tulet profetiaksi minun suullani, sillä tulet kertomaan minusta elävänä, iankaikkisuudesta, turvallisuudesta ihmiskunnille, sillä minulla on valta. Aamen.”

Jeremias ahdistui, koska koki itsensä aivan liian syntiseksi, mutta Jeesus ilmoitti:

”Niin, sinun syntisi ovat anteeksi annetut.” (Latvala 2008, 138.)

Tässä kohtauksessa paljastetaan, miten profeetaksi kutsu ja armoyhteys käytännössä annetaan ja epäusko pyyhitään pois (Vapahtaminen). Sieluhahmona ilmestyvän Jeesuksen puhetyylissä on vahva, jyrkät syvällisyys, mikä sekin ilmenee aivan samanlaisena niin Paavalin, Johanneksen kuin Veikko Latvalankin teksteissä. Profeetta Matteukselle sanellussa *Vuorisaarnassa* (Matt. 5–7) Jeesus antoi *Isä Meidän* -rukouksen (Matt. 6: 7–13), joka on erittäin tyypillistä Kristuksen itsensä käyttämää kieltä ja sanelujen sisältämää asia- ja tunnesisältöä. Samanlainen runollinen kieli, rytmi ja rakenne toistuvat läpi *Raamatun*, mutta selkeimmin kaikkien Jeesuksen jälkeen eläneiden profeettojen teksteissä. Esimerkiksi Latvalan profetioissa Jeesus saarnaa uskon olevan rakkautta ihmisessä. Jeesus sanoo:

”Sillä Jumalasta saatte, ettekä ihmisestä, elämällemme autuutta syntienne ja kauheuksienne poistoksi.” Jeesus päättää saarnansa kehotukseen: *”Rakastakaa lähimmäisiänne kuin itseänne, sillä Jumala rakastaa sitä, joka toisiakin rakastaa.”* (Latvala 2008, 91; vrt. myös Latvala 2009.)

Profetiateksteissä *Raamatun* profetat ja Jeesuksen jälkeen Hildegard Bingeniläinen, Ramon Llull, Ristin Johannes ja Emanuel Swedenborg ovat kuin yhteen ääneen korostaneet kirjoituksissaan totuudessa pysymistä ja hyvyyden tekemistä, jotta Jumalan rakkaus ja armo voivat täyttää ihmisen, koska ”kirkko on ihmisen sydämessä”. Sama sisältö jatkuu Latvalankin profetioissa:

”Totuutta etsimällä löytyy sekä Jumala että kirkko sydämistämme, minne Jumala on armollansa todellisen uskon luonut” (Latvala 20089, 39).

Kun Jumala sitten armollaan totuudessa elävää koskettaa, alkaa sielu kuin itsestään osoittaa suurta kiitollisuutta Jumalaa kohtaan. Jumalan saneluissa on elävä ja aktiivinen kieli, joka hämmästyttää, tuntuu tuoreelta, uudelta, voimalliselta ja pyhältä, kuten Ralph Waldo Emerson totesi (Luku 1.4.). Ristin Johannes kuvasi Jumalan kieltä aina sielua avaavaksi, ihmeelliseksi rauhaksi ja armoksi, jossa neuvojen lisäksi on aina totuus (Cruz De la 1983, 123–124, 128). Pyhän Teresan mukaan Jumalan kieli puhuttelee aina ihmisen ymmärrystä, jolloin sielun silmät avautuvat, mutta pahuuden puhe suuntautuu aina vain älyyn ja mielihyvälle (Cepeda de 1981, 141–151). Veikko Latvala totesi, että Jumalan kieli on kuin kaunis keskustelu, lyyristä, lyhyttä, kaunista ja koskettavaa, ylikuonnollisen liikutusta herättävää ja hengellisesti pysäyttävää, mutta jossa on mukana aina levollisuus ja uskontotuus (Luku 2.3.). Tässä poimintoja Veikko Latvalan profetioista, joissa Jumala kehottaa totuuteen ja hyvyyteen, joiden kautta Hän suo siunauksensa ihmisen elämään:

”Rakkaudella onnemme salaisuudet, koska sanalla parannamme maailmaamme sekä itseämme että lähimmäisiämme. Rakkaudella saatamme ilmoittaa sydämemme syvyyttä ja avoimuutta. Rakkaudella voimme auttaa toisiamme henkisesti ja fyysisesti, silloinkin, kun ahdistus tai pelko on. Rakkaudella saavutamme, sammutamme tulia toistemme kärsimyksistä, samoin annamme puhdistusta Jeesuksesta Vapahtajasta lähestyessämme rukouksien ja tekojen kautta. Rakkaudella saavutamme täydellisyyttä niin ihmisiä kuin Jumalaakin kohtaan, sillä sinussa elää rakkauden uskomusta.” (Latvala 2008, 73.)

”Rehellisyydellä tarkoitamme: ole avoin kaikille, niin itsellesi kuin ystävillesi, silloin sinulla on rakkautta mukana. Muista kiittää itseäsi siitä, että olet ollut rehellinen, sillä se palkitaan hyvänolontunteena. Rakenna elämäsi rehellisyydelle, sillä silloin sinulla ei ole

vihamiehiä eikä ahdistusta. Luvatkaa toisille rehellisyyttä, sillä se auttaa elämään vapautuneesti sekä iloisesti.” (Latvala 2008, 107.)

”Sielussa on rakkautta. Sielussa on puhtautta. Sielussa on todellinen Jumalamme kuva, tiedollisuus. Sielussamme on elämämme alku ja loppu. Sielussa on taivasten valtakunta, iankaikkinen autuus. Sielussamme on elämän avaimet, mikä tarkoittaa syntymisen alkua, sillä sielua tarvitsemme vain elämämme päättyessä, kuolemassa.” (Latvala 2008, 75.)

”Jumalamme on suopea mutta ei muistamaton. Hänellä kaunis katse on sekä ylhäinen kuulo. Hänellä ei ole vihaa, eikä luotansa hylkää, vaan pelkkää rakkautta ihmistä kohtaan. Häneen tulisi luottaa, ja avata sydämemme Hänelle, suurelle valkeudelle, sekä kiittää Häntä, koska Hänellä on kaikkien kuulo.” (Latvala 2009, 50.)

”Joulua vietämme Jeesuksen Kristuksen syntymän muistojuhlana. Muistelkaamme myös hänen hyvyttään ihmisiä kohtaan. Jouluna annamme hyvyttä toisillemme ja saamme hyvyttä itsellemme. Kiittäkää ihmisiä heidän hyvydestään, sillä hyvyys on Jumalan hyvyttä ihmisissä. Kiittäkäämme päivittäin Jumalaa Hänen hyvydestään itseämme kohtaan, sillä kiitollisuus lisää hyvyttä meissä itsessämme.” (Latvala 22.12.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=779>.)

”Pelko ja henkisyys eivät kuulu yhteen, ne eivät ole sama asia. Henkisyys on uskoa, toivoa ja rakkautta, siis myönteisyyttä elämään ja lähimmäisiä kohtaan.” (Latvala 3.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1110>.)

Jumalan saneluissa korostuu kolme pyhintä sanaa tai asiaa, joiden kohdalla kieli muuttuu aina ylistäväksi kauneudeksi, joka antaa yliluonnollista liikutusta: Totuus, Rakkaus ja Elämä. Nämä ovat Jumala itse, Kristus Kolminaisuus, joka on Kaikkein Pyhin. Paavali julistaa, että suurin on Rakkaus (1. Kor. 13: 13). Profeettojen teksteissä sana rakkaus symboloi Jeesusta ja hänen elämäntyötään ihmisten hyväksi sekä antautumista ristinkuolemaan ja Kristuksena ihmisen Vapahtamista epäuskon synnistä.

”Kolmella kopeekalla myyty laupeus, kavalsi suudelmalla pyhän miehen, arvalla tuomittu, ristillä pilkattu, hyvyttä jakanut kärsimyksen kautta, ylösnousemus, syntimme velat anteeksi antanut. Hänessä eli pyhä rakkaus, puhdasta kuin Jumalan sanoma, mistä

ei vääryyttä löydy; ja se sanoma on Usko, Toivo, Rakkaus, missä palaa ikuinen tuli, eikä sammua voi.” (Latvala 2009, 43; ks. myös Latvala 2008.)

Neljäs profetioissa esiintyvä pyhä asia ilmenee jo luomiskertomuksessa: se on miehen ja naisen välinen rakkaus (1. Moos. 2: 21). Jumala ylistää saneluissaan tätä rakkautta, jonka hän on siunannut sen alusta asti, sillä vain sitä kautta uusi ihmissielu syntyy maailmaan. Jokainen syntyvä sielu on Hänestä ja kantaa Hänen pyhää yhteyttään ja yltäkylläisyyttään. (1. Moos. 1: 26–30.) Profetioissaan Hildegard kuvaa miehen ja naisen sukupuolista liittoa Jumalan säätämäksi, sillä ilman sitä ei elämä ja sen tarkoitus voi jatkua. Miehen ja naisen erilaisuus on siunaus, sillä siitä riippuu ihmisen henkinen ja fyysinen kehitys, koska molemmilla on vastuu ihmislapsen hoivaamisesta. Hildegardin profetioissa mies ja nainen ovat kaikessa tasavertaiset. (Newman 1987, 90–92.) Tasavertaisuus ja keskinäinen rakkaus ilmenevät myös Joosefin ja Marian suhteesta (Latvala 2008, 11–54). Myös Veikko Latvalan profetioissa miehen sielu ja naisen sielu kuvataan erilaisiksi, eivätkä ne voi syntyä vääriin kehoihin, sillä sitä ei Jumala salli, koska ihmissielu on Jumalasta, Jumalan luomus ja Jumalan pyhyden kuva:

”Jumala loi kaksi erilaista sielua, miehen ja naisen, joista syntyi parisuhde, heistä perhe ja suku. Maapallon Jumala loi ihmiselle paratiisiksi, yltäkylläisyydeksi.

Vain miehen ja naisen välille Jumala synnytti sielullisen rakkauden, vanhempien ja lasten välille samoin. Ihmisten välille Jumala tahtoi hyvyyden, kuten Hän tahtoi antaa ihmisille hyvyyttä hyvyydestään.

Ihminen on Jumalan lapsi, mutta ihminen ei muista sitä, sillä ihminen luulee olevansa Jumalasta erillinen. Siksi ihmisellä ei ole kiitollisuutta Jumalaan eikä tunne sitä myöskään toisiin ihmisiin.

Kuten Jumalalla on oma tahto, myös ihmisellä on oma tahto, ja tahto on vapaa tahdomaan, mitä haluaa.

Ihminen tahtoo enemmän pahuutta kuin hyvyyttä ja sen vuoksi kärsii. Ihminen tekee pahuutta puolisolleen, lapsilleen ja lähimmäisilleen, samoin itselleen. Ihminen tahtoo vain mielihyvää, sillä ihminen ei voi hyvin ilman Jumalaa.

Jos ihmisellä olisi suhde Jumalaan, Luojaansa, ei hän kykenisi pahuuteen eikä sitä kenellekään tahtoisi.

Jumala on määrännyt: “Ihminen kärsiköön niin kauan, kunnes oppii tuntemaan Jumalansa. Aamen.” (Latvala 24.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1016>.)

Rakastaminen ja hyvyyden tekeminen alkavat aina lähipiiristä, omasta perheestä. Veikko Latvalan ja Hildegard Bingeniläisen teksteissä perheenjäsenten välinen rakkaus ja onnellisuus ovat vahvasti esillä ja kieli on hyvin lempeää, kaunista ja koskettavaa. Hildegardin profetioissa todellista pyhää hyvyyttä kuvataan Marian hyvyydellä miestään ja äidinrakkaudella Jeesus-lastasta kohtaan, sillä Jumalakin rakastaa ihmisielua kuten Maria rakasti perhettään (Newman 1987, 42–46). Sama perheenjäsenten välinen rakkaus, erityisesti lasten rakastaminen, on keskeisesti esillä myös Latvalan *Pyhiä viisauksia* -kirjassa:

”Keinuvi tietomme totuutta etsien;
lapsemme enkelin katseessa hyvyyttä
Rakkauden syvästä Hyvyydestä.
Isien, Äitien uskomus useasti horjuvaa,
Jumala anteeksi antaa, kun lastansa rakastaa.”

(Latvala 2009, 31.)

Totuudessa eläminen tarkoittaa perheen keskinäisen luottamuksen rakentamista sekä turvallisuuden antamista lasten kasvuun, mistä seuraa onnellisuutta koko perheen elämää varten. ”Itsensä kanssa pitää olla sinut, tulee hyväksyä itsensä, sillä elämä on pyhää, eikä mikään ole tärkeämpää kuin elämä” (Latvala, 2.11.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=720>). Perheen keskinäisestä rakkaudesta Latvala ilmoittaa, että ”ei koskaan pidä rakentaa elämää tai perhettään kuin olisi turvatonta, sillä sellainen tekee jokaiseen hermostuneisuutta, kärsimättömyyttä, mikä vahingoittaa kaikkien mieltymystä elämää kohtaan” (Latvala 2008, 106). Koti on pyhän hyvyyden tyysija:

”Koti saa mieliimme ilon ja rauhan,
sen lämpöisyys, rakkaus suojan suo.
Isä ja Äiti ne siellä ahkeroivat,
luovat turvaa perheelle, mille kerran
uskollisuutta ja rakkautta toisilleen
Jumalan nimessä vanhoivat.”

(Latvala 2009, 30.)

Puolisoiden tai lasten välillä ei saisi olla pelkoja, vaan jokaisen tulee tehdä totuutta ja rakkautta toisiaan kohtaan (Latvala 2008, 107). Latvalan mukaan maailman pahuus on

seurausta vääränlaisesta lastenkasvatuksesta, mikä tarkoittaa, että lapset jäävät vaille rakkautta ja kodin turvaa, ”sillä lapset oppivat pahuuden kotoaan” (Latvala 5.8.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=570>). Lapsia ei saisi koskaan pelotella tai kasvat-
taa pelottelemalla (Latvala 2.11.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=732>). Oman kodin, jokaisen päivän, itsensä ja lähimmäisten siunaus tulisi suorittaa päivittäin, kos-
ka siten saadaan Jumalallista hyvyyttä, pelastusta pahoilta vaivoilta, suruilta ja äkilli-
siltä kuolemilta (Latvala 2008, 178). Myös jokaisen aterian siunaus olisi Latvalan mukaan suotavaa, sillä se on kiitollisuutta Jumalan armoa kohtaan, mutta siunauksella ei ruokaan saada mitään bioenergiaa ja terveellisyyttä, mikä on jo taikauskoo (Latvala 5.8.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=574>). Koska ihmisen maanpäällinen elämä on vaivalloista kulkua ja kärsimystäkin alusta loppuun saakka, voi jokainen saada Jumalan armoa ja helpotusta omaan ja läheistensä elämään rukouksen avulla, koska rukouksella puhutellaan Jumalaa, joka on ja odottaa ihmisen yhteydenottoa ihmisen sielussa. Veikko Latvala on antanut ohjeen, jonka mukaan Jumalaa rukouksessa puhutellaan: ”Pyhä Jumala, suo minulle armosi saada rukoilla...puolesta”, ja sitten esitetään nöyrä pyyntö ja vedotaan Jeesuksen Kristuksen Vapahtajan nimeen.

Jumalan sanelujen kieli on täynnä totuutta ja hyvyyttä, rakkautta ja armoa ihmissielua kohtaan. Jumalan pyhimät sanat: Totuus, Rakkaus ja Elämä ovat myös juuri ne sanat, jotka jokainen ihminen tuntee sisimmässään, tunnistaa ne helposti, kuulee niiden kehotuksen ja kaipaa niiden Hyvyyttä itselleen kaikkein eniten. Ihmiset ymmärtävät, että niissä on onnellisuus. Tästä ihmiset tunnistavat Jumalan itsessään, sielussaan, ja juuri tämä todistaa ihmisille, että Jumala on näiden ominaisuuksiensa takia Kaikkivaltias ja Luoja, joka on nämä lahjat ihmiseen antanut. Vaikka ihmiset tietävät niiden merkityksen ja ymmärtävät perheen ja lasten rakastamisen tärkeyden, eivät he silti tee Rakkautta tai elä yksin Totuudessa, vaan rakastaminen kohdistetaan omiin himoihin, valehdellaan ja pilkataan elämän lahjaa vahingoittamalla sitä kaikin tavoin, myös tappamalla. Jo pieni vauva kykenee tunnistaman vanhempiansa rakkauden, totuudellisuuden ja elämänhalun. Lapsi osaa erottaa hyvin nopeasti, jos aikuinen valehtelee, ei osoita rakkautta vaan on välinpitämätön tai asennoituu elämää kohtaan väheksyvästi. Näin pieni viaton Elämän ihme, lapsessa ilmenevä viaton Rakkaus ja aito Totuus tuhoetaan jo alussa.

”Ota vaimosi ja lapsesi ja menkää
seuraamalla käskyäni sinne, missä totuus on:

se on Jumalan pojan synnyinmaa.”

(Latvala 2009, 52).

Jumalan ja ihmissielun välinen Rakkaus tarkoittaa, että ihminen rakastaa sisällään olevaan Totuutta, sillä tämä on Pyhää rakkautta itse Valkeuden Jumalaan, joka tuon keskinäisen rakkauden palkkiona antaa sielulle rauhan ja onnellisuuden. ”Hyvyydellä ja rakkaudella saavuttaisimme kauniin, puhtaan elämän” (Latvala 2008, 181).

Veikko Latvalan tehtävä Jumalan suuna ja tahdon tulkitsijana sekä parantajana on tutkielmaa tehtäessä vielä kesken. Jumala määrää hänen tekonsa oman tahtonsa mukaan.

TV7 Uutiset -tiedustuslehdessä (5/2010) oli Riku Rinteen tekemä haastattelu tuolloin 103-vuotiaasta ja edelleen Tampereella Koukkuniemen vanhainkodissa asuvasta entisestä evankelistasta, Hilja Aaltosesta. Hän kertoo saaneensa jo vuosikymmeniä sitten pysäyttävän profetian, jota ei vielä kukaan ole saanut mielestään. Näin hän kertoo:

”Minulle on sanottu tämä, lähes 30 vuotta sitten. Pakkasyönä heräsin kevät tuulen puhallukseen ja minulle sanottiin, herätys tulee Suomeen Siionin keskelle ja sinäkin saat nähdä sen. Minä olin elämäni parhaissa vuosissa, Jumalan valtakunnan valjaissa. Kysyin: Jumalani, miksi sanot, minä saan nähdä sen? Mikset sanonut, että minä saan olla osallinen siitä sen tuulen alla ja tehdä työtä toisten kanssa. Minulle ei vastattu. Minä olen nyt näin vanha ja minä en pysty olemaan etulinjassa. Mutta minä pystyn näkemään sen ja minä uskon, että nämä silmät eivät ummistu ennen kuin minä saan nähdä, että joka miehen pellolle sataa. Herra antaa meille herätyksen.” (*TV7 Uutiset*, 5/2010, 16.)

Ihmettelin tätä profetia uutista ja tiedustelin asiaa heti Veikko Latvalalta, joka totesi: ”Tämä sai kylmät väreet kulkemaan selkäpiitä pitkin, mutta Jumala vastaa, että hän (Hilja Aaltonen) saa elää niin kauan, että näkee näin tapahtuvan.”

SANA SANELEE – KOLMINAISUUS KERTOO

Tutkimuksen päämääränä oli selvittää, onko olemassa ilmiö, jota voitaisiin kutsua profetiakirjoittamiseksi. Jotta laaja aineisto ja läpikäydyt asiakokonaisuudet sekä niihin liittyvät erilaiset näkökulmat voidaan kiteyttää helposti ymmärrettäviksi perusteluiksi, käyn läpi viisi ilmiöön liittyvää asiaa: mitä tarkoitetaan ihmisellä, Jumalalla, profetialla, profeetalla suhteessa Pyhään Mieheen ja profetiakirjoittamisella.

1. Mikä on ihminen?

Raamatun luomiskertomuksessa ihminen luodaan Jumalan kuvaksi, Hänen kaltaiseksi, mieheksi ja naiseksi, ja nämä siunattiin. Vasta tämän jälkeen luotiin miehelle ja naiselle keho, maan tomusta, johon puhallettiin henki. Tämän kaksikko sai elää ja olla Jumalan yhteydessä, paratiisissa, jonka keskellä sijaitsivat Hyvän ja Pahan tiedon puut: vain Hyvän tiedon puusta sai tietoa ammentaa, koska paha tieto johtaisi rangaistukseen. Näin kaksikko määrättiin kuuliaisuuteen. Sitten kaksikko sai alkaa käyttää älyään, nimetä kaikkea ympärillään olevaa ja hoidella erilaisia askareitaan kaikenlaisessa hyvydessä ja yltäkylläisyydessä. Tässä vaiheessa miehestä ja naisesta tulee parisuhde, mies ja vaimo, joille alkoi syntyä jälkeläisiä. Koska jälkeläisten määrä kasvoi, syntyi eripuraa, joten ihmiset määrättiin tekemään sitä mikä on oikein, sitoutumaan alkuperäiseen uskon kuuliaisuuteen ja hyvyteen, mutta jos ihminen ei siihen suostu, päätyy hän epäuskon syntinsä tähden kärsimykseen ja vaivalloiseen elämään. (1. Moos. 26.; 2. Moos. 2: 7–21; 4. Moos. 7.)

Ihmisestä on ensin luotu jotain, millä ei ole kehoa. Tätä kehotonta olentoa, luomusta, sanotaan alkuperäisessä hepreankielisessä *Raamatussa* sieluksi, ja sana ilmenee siinä peräti 753 kertaa, kuten Johanan Ben-Israel huomautti. Sielu-sana esiintyy jo luomiskertomuksessa, mutta on omassa *Raamatussamme* käännetty ihmiseksi. Veikko Latvala totesi, että sielu tarkoittaa ihmistä, eikä eläimillä ole sielua, joten käännös on oikea. Sieluja on laadultaan kaksi erilaista, mies ja nainen, jotka täydentävät toinen toisiaan ja syntyvät vain oman sukupuolensa kehoon. Latvalan mukaan yksilöllinen sieluminä siirtyy Ikuisuudesta syntyvään ihmislapseen sillä hetkellä, kun napanuora katkaistaan. Silloin lapsi henkäisee ja henki liittää sielun tuohon kehoon. Kohdussa lapsi

on elänyt äidin sielun varassa, mistä kiintymys äidin ja lapsen välillä on peräisin. Vaikka sukupuolet ovat erilaisia, ovat sielun kyvyt molemmilla samat.

Ben-Israelin mukaan sielun kykyjä ovat mieli, ajattelu ja kokeminen. Nykyaikana puhutaan ihmisen psyykestä. Kognitiivisen käsityksen mukaan Jumalakin jäsentyy ihmisen aivoissa, mutta tämä väite ei tutkimukseni mukaan pidä sellaisenaan paikkaansa. Kognitiivinen psykologia tutkii ihmisen aivoja ja niiden tietoa käsitteleviä prosesseja, joita ovat:

- 1) Mieli ja siihen liittyvät toiminnot, kuten mielikuvitus ja mielikuvat, mielihallut, mielentilat, havaitseminen ja tarkkaavaisuus (visuospatiaaliset kuvat ja representaatiot).
- 2) Ajattelu ja siihen liittyvät toiminnot, joita kognitiotieteissä tutkitaan erityisesti: tahto, ymmärrys, todellisuuden tulkintakyky (heuristinen kyky), intuitio, rationaalisuus (järki), omatunto, päätöksentekokyky, ongelmienratkaisukyky, oppiminen, tietäminen, tietoisuus, muistaminen, keksiminen, luovuus, kielelliset representaatiot, kielikyky ja semanttisuus, symbolien assosiaatiokyky, merkitykset, kategorisointi ja mallintaminen (skeemat).
- 3) Kokeminen ja siihen kuuluvat tunteet ja elämykset, tunnesävytteiset sisällöt, arkkityypit.

Nämä edellä mainitut ovat ihmisen tiedollista toimintaa ja tiedon rakenteita, jotka syntyvät professori Antti Hautamäen (Luku 1.1.) mielestä aivojen symboleita prosessoivassa systeemissä, joten kognitio on tietämistä ja tietoisuutta, minkä myös Veikko Latvala totesi. Nämä monet erilaiset sielun kyvyt ja toiminnot ilmenevät vain sielulliselle olennot, jolla on käsitys itsestään, eli yksilön tulee tiedostaa olevansa mieltävä, ajatteleva ja kokeva Minä.

Eräät kognitiotieteilijät, muun muassa Pertti Saariluoma ja Teuvo Kohonen ovat havainneet, että ajattelu ei ole lainkaan loogista eikä edes kieltä, vaan mielikuvien varassa tapahtuvaa heuristista tulkintaa ja intuitiota, missä kieli vain avustaa. Fred Karlsonin mukaan kieli perustuu merkityksiin ja on kauttaaltaan semanttista, sillä siinä tulki-

taan symboleita, kuten ymmärryksen on semanttista, sillä siinä rakennetaan näkökulmia. Ihmisen kielellinen semanttisuus ja assosiativinen kyvykkyys hämmentävät tutkijoita. ”Mistä kielikyky johtuu?” Karlsson kyseli ja mietti, ettei kielikyky perustukaan oletettuihin loogisiin syytä osoittaviin selitysmalleihin, joita tietokoneilla on yri-tetty mallintaa. Vain lause voi olla looginen, ei kieli eikä symboli.

Veikko Latvala selvitti, että ihminen eli sielu on tunnevalo. Tunnevalo on sielun ruumis, jossa loistaa kolme liekkiä: Rakkaus, Totuus ja Elämä, jotka ovat yksi ja sama sielu ja sen valo, sillä Rakkauden valo sisältää ja synnyttää nuo kaksi muuta. Tämän ymmärtäminen on Totuuden eli Jumalan ymmärtämistä, sillä tämä Valo-Kolminaisuus on Jumala eli Valo ihmisessä. Latvala perusteli, että jokainen uusi sielu tuo syntymässä mukanaan tunteenvalon, jossa on sisältönä Jumalan valo, joka on ihmiselle tuntematon. Siten ihmisellä on jumalallisuus ”sydämessä” ja se on sidottuna ihmisen tunteisiin, niiden valoon eli ihmisen sieluun. Kehollisessa elämässään ihminen ei tunne Valoan, mutta kokee tunteiden laajuutta: joko hyvyyden tunteita, kuten rakkautta lähimmäisiin ja elämää kohtaan, tai huonouden tunteita, kuten masennusta, kateutta ja vihaa. Latvala lisäsi, että vain Jumala voi herättää ihmisessä tiedon ja ymmärryksen sielun laadusta. Hän kuvaili tunnevaloa ihmiskehon harsoksi. Sydämen tunnevalo on pimeyttä, sammuksissa niin kauan, kunnes ihmisen ymmärrys Jumalasta Rakkautena ja Totuutena ja Elämän Antajana syttyy; samalla ihmisen rakkaus Totuuden uskoon ja Hyvyyden tekoihin saavat alkunsa. Ymmärryksen avautuminen on Jumalan suomaa armoa ja siten myös ihmisen jatkuvaa henkistä kehitystä. Sielu tunnevalona ei voi kokea minkäänlaista tuskaa tai pelkoja, sillä Latvalan mukaan ne ovat älyn tuottamia ja mielikuviin perustuvia tuntemuksia. Ihmisessä on myös persoona eli luonne, mitä Latvala sanoo elämän kertymäksi, erilaisten tunteiden ja kokemusten muistikasaumaksi, joka on muovautunut kehollisista eli aistillisista mielihaluista ja mielen taipumuksista. Ihmisen luonne muuttuu henkisen kehityksen myötä. Henkinen kehitys alkaa, kun ihminen ymmärtää, että mielihalut eivät johda itsestä tietämiseen. Silloin ymmärrys herää ja ihminen kiinnostuu omasta sielullisesta alkuperästään. Sielu on Latvalan mukaan aina yksilö, Jumalalle merkattu yksilöllisyys, jonka elämäkin on yksilöllistä mutta samalla ihmiskuntaan ja Jumalan Kaikkeuden Henkeen kuuluvaa samaa kokonaisuutta. Sielu elää pisarana tuossa kaikkialla olevassa Valkeuden Valossa eli Kristuksessa, Pyhässä Kolminaisuudessa.

Kun henki sitten aikanaan sammuu ja keuhkojen paljetoiminta päättyy ja sydän lakkaa pumppaamasta verta ja kierrättämästä henkeä eli hapetta, astuu sielu ulos ruumiistaan, mistä alkaa ensin hämmennys, sillä sielu totuttelee uuteen oloonsa. Kun sielu on totunut kehottomuuteensa, jatkuu muuttomatka ensin Pyhän Hengen tavoiteltavaksi. Sitteen Armon Valon eli Vapahtajan kautta sielusta poistetaan kaikki epäusko, jotta se voi puhtaaksi Hyvyydeksi muuttuneena jatkaa matkaansa Kristuksen ylösnousemukseen ja Ikuisuuteen, Karteheliin eli paratiisiin, mistä sielu on kehoon aikanaan astunutkin. Ylösnousemusta Latvala luonnehti täyden armon saamisen paikaksi, jossa Vapahtaja puhdistaa epäuskon, sillä ”Hänellä on valtakuntansa avaimet”. Lopuksi sielu nousee lepoonsa Hyvyydessä, Ikuisuudessa, missä kuolemattomat sielut ovat. Siellä sielu sitteen on ja elää. Latvala selvitti, että kaikissa ihmissieluissa on Hyvyys ominaisuutena, mikä maallisen elämän aikana ilmenee hyvyyden kaipuuna ja tarpeena sekä lapsessa viattomuutena. Ihmissielu syntyy maan päälle, jotta se voisi puhdistua täyteen Rakkauteen, Jumalan kuvaksi. ”Jokainen sielu on maanpäällinen puhdistuva rakkaus”, kuten Latvala asian kiteytti, mutta jotta sielu voi puhdistua ja vahvistua Jumalan täyteyteen, tulee sen elää kolme maanpäällistä elämää, millä kierrolla on oma nimi: Kuuheilä. Itsemurhaajan sielu ei pääse ylösnousemukseen, sillä se jää maan päälle vaeltavaksi sieluksi, joka voi päästä ylös vain tunkeutumalla syntyvään ihmislapseen, elämällä siinä kehossa ja saamalla siunauksen luonnollisen kuoleman kautta. Hildegard Bingeniläinen ja Veikko Latvala kehottivat rauhoittamaan ja siunaamaan synnytyksen ja ottamaan lapsi vastaan rakkaudella, jotta ylimääräiset sielut eivät pääsisi kehoon uuden ihmislapsen elämää sotkemaan. Itsemurha on suurin rikos Jumalaa kohtaan, sillä ihmisen elämä on tarkoitettu hyvyyden tekojen opetteluun ja rakkaudeksi puhdistumiseen sekä sitä kautta Jumalan tuntemiseen ja yhteyteen.

Jokainen parisuhde on myös Pyhä ja siunattu, kuten luomiskertomuksesta ilmeni. Hildegard Bingeniläinen ja Veikko Latvala sanoivat, että muutoin ei uusi elämä voi syntyä. Miehen ja naisen sielun erilaisuus tekee lapsen kasvusta ehjän. Syntynyt lapsi, poika tai tyttö, on viaton, jossa on hyvyyden ilo ja totuuden usko vanhempiin. Lasta on rakastettava ja opetettava totuuden ja hyvyyden tekoihin sekä rukoukseen, sillä Veikko Latvalan mukaan näin turvataan lapsen elämä, josta tulee onnellisempi, eikä lapsi altistu pahuudelle niin helposti, koska hänellä on ymmärrystä hyvyydestä ja Jumalasta. Kaikki maailman pahuus johtuu väärästä lasten kasvatuksesta, ”sillä pahuuskin opitaan kotoa”, Latvala muistutti.

Veikko Latvala jaotteli ihmissielun kykyjä uudella tavalla. Ihmisessä oleva sielu on siis tunnevalo, joka on kasattu kolmesta Pyhästä: Rakkaudesta, Totuudesta ja Elämästä, jotka ovat samat Pyhyudet, joilla Jumala kuvaa profetioissa itseään (ks. liite 1). Jumalan Valo sisällä sielussamme vaikuttaa niin, että Totuudesta saamme itseemme Uskon, Rakkaudesta saamme Toivon ja Elämästä saamme Lähimmäisenrakkauden sekä Äidinrakkauden (Hyveellisyyden). Uskon kautta saamme ymmärrystä eli viisautta. Toivo lisää ihmiseen energiaa ja iloa, aktiivisuutta ja erityisesti luovuutta. Lähimmäisenrakkaus tuottaa kaiken Hyvyyden ja menestyksen sekä onnellisuuden ihmisen elämään, samoin äidinrakkaus lapsen kasvulle. Lisäksi Uskosta saamme kuuliaisuuden, Toivosta nöyryyden ja Lähimmäisenrakkaudesta lempeyden. Nyt huomaamme merkillisen asian: ihminen voi antaa muille ihmisille uskoa, toivoa ja lähimmäisenrakkautta, mutta ei voi luoda muille Totuutta, Elämää tai Rakkautta sielun ominaisuusiksi. Nämä ominaisuudet ihmisessä ovat luonnostaan, heti syntymästä alkaen, ja nämä ovat Pyhiä pyhimmäisyyksiä ihmisessä, eli itse Jumala, Pyhä Kolminaisuus ihmisessä. Ihmisen on siten kasvettava takaisin viattomuuteen, joka on syntymähetkellään, mutta elämän kulun myötä vääristyy itsekkyydeksi ja siinä kärsimykseksi, kunnes ihminen ymmärtää kääntyä kohti sisäistä Valoan ja puhutella sen Ääntä.

Totuus ja Rakkaus ja Elämä ovat myös Jumalan Ääntä meissä, mistä syystä havahdumme aina, kun ne meitä koskettavat. Esimerkiksi kun vauva syntyy ja parkaisee, liikutemme ilosta kyyneliin, sillä Elämän ihme on tapahtunut. Samassa vanhemmat voivat tuntea suurta rakkautta ja hellyyttä tuota pientä viattomuutta kohtaan. Jos rakkaamme elämä pelastuu täpärästi tai ihmeellisesti, koemme valtavaa iloa ja alamme siinä samassa kiittää Jumalaa tuosta ihmeestä. Sitten kun omaisemme kuolee, liikutemme syvästi, koska rakkaan elämä maan päällä päättyi, kunnes lopulta muistamme enää hänen sielunsa hyvyyden, sen alkuperäisen laadun ja olemme kiitollisia, että saimme tuntea hänet. Kun ihminen saa osakseen Hyvyyttä eli lähimmäisenrakkauden teon toiselta, ja jos tuo teko on Totuutta – vaikkapa kadotetun lompakon palauttaminen omistajalleen, jonka viimeiset rahat ovat vielä tallella, kokee ihminen suunnatonta kiitollisuutta tuota hyvyydentekijää kohtaan. Kuin vaistomaisesti ihminen alkaa sisimmässään kiittää Jumalaa siitä, että hyviä ihmisiä on olemassa. Totuuden Ääni sielussa voi havahduttaa ihmisen myös syyllisyydentunteeseen, katumukseen ja mahdolliseen tapojen korjaamiseen.

Paavali julisti Korinttolaiskirjeessä (1. Kor. 13: 13), että Rakkaus on kolmesta suurin. Asian voi esittää niin, että Totuudesta ei kukaan hurmioиду, eikä Elämästäkään, mutta Rakkaudesta ihminen huumaantuu ja ikään kuin ”sekoaa”, sillä se on voimallisin tunne ihmisessä. Vain Jumalan läsnäolosta ja Hänen rakkautensa osoituksista ihminen itkee ilosta, ylistää kaikesta sydämestään, kiittää vuolaasti ja kokee sellaista autuutta, että henki salpautuu. Juuri näin Augustinus ja Pyhä Teresa kuvasivat Jumalan antamaa Rakkauden tuntumusta ihmisessä. Näin nuo kolme Pyhää: Totuus, Rakkaus ja Elämä tuovat ihmiseen uutta toivoa, uutta uskoa ja lähimmäisenrakkauden tahtoa. Nämä kolme ovat ihmisen sydämen ilo ja rauha ja viisaus. Ne ovat myös Jumalan armoa ihmisessä, joka elää Totuudessa ja tekee Hyvyyden töitä. Emanuel Swedenborg selitti, että Totuus syntyy Rakkaudesta, kuten Elämäkin syntyy Rakkaudesta, joten ihminen voi rakastaa vain Totuutta ja Elämää, mikä on Jumalan tahto ihmisessä. Rakkaus on ihmisen perusolemus, Jumalan ja ihmisen välinen ”viestinvaihtokanava”. Rakkaus on se ”valokuituyhteys”, jossa Jumalan Ääni kuuluu ja Jumala puhuu tai näyttää tietoa. Veikko Latvala totesi, että sielussa oleva Rakkaus on Elämän Valo, joka on Pyhää Jumalan Valoa, johon sielun on maanpäällisen elämänkiertonsa aikana puhdistuttava. Vain Rakkaus synnyttää ja ylläpitää Elämää.

Rakkaus sisältyy myös Totuuteen. Totuudessa ilmenee suurin viisaus, joka tuottaa ihmiselle iloa. Kun kohtaamme viisaan ja rehellisen ihmisen, saamme hänen läsnäolostaan itsellemme iloa ja hyvyyttä, mikä on rakkautta. Kun ihminen elää Totuudessa, saa hän viisautta Jumalalta ja kokee siitä iloa, sillä kaikessa ilossa on sisältyneenä Rakkaus. Veikko Latvala muistutti, että kun ihminen elää Totuudessa ja rakastaa Totuutta, elää hän silloin Jumalassa, jota oppii rakastamaan kaikesta sielustaan, mielestään ja tahdonvoimastaan. Silloin Jumala avaa ihmisen ymmärryksen itseensä – ”armon ovi napsahtaa auki eikä se mene kiinni eikä siunaava ihanus lopu”, kuten Latvala asian ilmaisi.

Hyvyyden tekeminen on aina Rakkautta ja luo Toivoa. Totuuden tekeminen on viisauden rakastamista ja luo Uskoa. Lähimmäisenrakkauden ja äidinrakkauden teot ovat niitä, minkä takia Jumala rakastaa ihmistä. Jumala on siten suurin Rakkaus itse, joten Jumalaa ja ihmistä rakastavalla on suurin armo ja onnellisuus.

Jumalan siunaamassa armollisuudessa ja onnellisuudessa elämisen estää ihmisessä toinen voima: ihmisen itsekkyyks eli pahuus. Veikko Latvala kertoo kirjassaan (2008), että Jumala on luonut ihmissieluun pienemmän pahuuden, jota ihminen kykenee hallitsemaan ja vaientamaan, mutta isompi Pahuus voi niellä ihmisen sielun, jos ihminen sitä palvoo. Profeetat yhteen ääneen totesivat, ettei pahuus kykene käsittämään Totuutta, Rakkautta ja Elämää, jotka ovat Jumala ja ihmissielu Jumalassa. Pahuus vihaa niitä. Pahuus ei pysty tuhoamaan ihmistä sisäisesti, mutta se kykenee iskemään ihmisen ulkoiseen suojamuuriin: Uskoon, Toivoon ja Lähimmäisen- ja Äidinrakkauteen, sillä pahuus vääristää ihmisen ajattelua tekemällä henkisestä aistillista. Aistiensa ja mielihalujensa vankina elävä ihminen tunne sisäistä luontoaan eikä siten tiedä mitään sisällään olevista Jumalan Pyhyyksistä ja ihmisen todellisista sielunvoimista, joilla sisäinen rauha ja onnellisuus saavutetaan. Ulkoisissa paineissa painiskeleva ei kykene ymmärtämään, että hänellä olisi sielun kautta Jumalan Rakkaus ja Totuus turvanaan. Niinpä ihminen antautuu rukoukseen vasta viimeisessä hädässään, kuten luvussa 3.2. esitettiin. Profeettojen mukaan Jumala kuulee rukoilevaa, sillä Hän on sielussa ja valmiina auttamaan.

Pahuus ei myöskään arvosta luonnon kauneutta tai sen tarjoamaa turvaa ihmiselämälle, mikä on Jumalan lahjaa ihmiselle, vaan viettelee ”maailman henkeen” ja vääristää ihmisten käsitykset luontoa kohtaan synnyttämällä siitä ihmismieleen houkutusia ja riistävän ahneuden kohteen. Siksi ihminen tuhoaa luonnon kauneuden, runsauden ja samalla elämisensä edellytykset itsepalvelutansa alttarille jälkipolviltakin.

Ihmisessä olevaa sisäistä Totuutta vastaan pahuus hyökkää horjuttamalla ihmisen Uskoa kaikin keinoin, jolloin ihminen alkaa kaunistella asioita, selittää kaiken parhain päin, sortuu valehteluun ja lopulta kaikenlaiseen epärehellisyyteen tai petoksiin. Varastelu ja pettäminen tuhoavat luottamuksen ihmisten väliltä ja vie uskon lisäksi itsetunnon ja totuudentunnon ihmiseltä itseltään. Rakkautta vastaan pahuus hyökkää Toivon kautta vääristämällä rakkauden joko romanttiseksi utopiaksi, mikä ei toteudu koskaan todellisuudessa, tai pahimmillaan aistilliseksi himoksi, mikä johtaa riippuvuuteen ja toisten julmaan hyväksikäyttöön. Itsekkäissä himoissaan elävä ihmisty-ranni riistää Toivon uhreiltaan, kunnes lopulta ajautuu itsekkin tuhoon. Pahuus hyökkää kaikkein julmimmin ihmiselämää vastaan vääristämällä ja tuhoamalla Äidinrakkauden ja Lähimmäisenrakkauden. Näitä vaille jääneet eivät kykene menestymään

elämässä eivätkä saavuttamaan onnellisuutta, sillä he altistuvat rakkaudenpuutteesaan kaikenlaisille pahuuden teoille, varsinkin melankolialle ja kateudelle, joita Hildegard ja Ristin Johannes nimittivät myrkyiksi. Pahuus kykenee moukaroimaan lomoille sellaisten ihmisten tahtoa, jotka eivät tunne Rakkautta ja Totuutta sielussaan eivätkä ymmärrä turvautua rukoukseen. Kun tällaisia ihmisraunioita on paljon, tulee maailmasta paha, koska keskinäinen hyvyys katoaa. Pahuus jatkaa Uskon, Toivon ja Lähimmäisenrakkauden vääristelyä ihmisissä niin kauan, kunnes ihmissielu havahtuu pahuuden puuhiin itseään kohtaan ja alkaa anoa apua Jumalalta. Profeettojen neuvoissa korostui aina se, että *Isä meidän* -rukous on ihmisen pelastus pahuuden iskuja vastaan. Jumala kuulee heti, kun Häntä kutsutaan. Ihmisellä on rukoukseen eli Jumalan puhutteluun vapaa tahto.

Itseään ymmärtämätön ja sisäisestä laadustaan tietämätön ihminen luulee olevansa vain keho, aistit, hormonit ja aivoissa oleva äly, muisti ja mieli. Tiede sanoo tätä ihmisen psykofyysiseksi kokonaisuudeksi. Sekä C. G. Jung että filosofi Edmund Husserl vaativat, että ihmisen tunneolemus olisi huomioitava tieteelliseksi perustaksi ja subjektin ominaislaaduksi, sillä juuri tunteiden kautta ihminen muodostaa näkemykset ja tulkinnat asioille. Jos ihmistunteita ei arvosteta tai niiden merkitystä vähätellään, käy ihmiselle kuten edellä on kuvattu. Tunteet ovat kieltä, puhetta, jota vain ihminen ymmärtää ja osaa tulkita. Siksi Jumala puhuu ymmärrykseen tunnekieltä, jonka koemme Totuutena ja Rakkautena ja josta Jumalan Äänen itsessämme erotamme. Veikko Latvala sanoi, että Jumala on ihmisen kielellisen kyvyn syy, sillä Jumala puhuu sanoilla, mutta jokainen sana on tietyn tunteen symboli. Siksi Jeesuskin tokaisi ymmärryksestä puhuessaan: Jolla on korvat, se kuulkoon” (Matt. 11: 15). Ihmisellä on sielussa ”sisäiset tunnekorvat”, jotka ovat hyvin herkät ja alttiit ja havahtuvat heti Totuuden ja Rakkauden Äänelle, eli Jumalan omalle Äänelle ja puheelle, joka kuullaan aina sydämen ymmärryksen avulla – ei koskaan fyysisissä korvissa. Jumala voi antaa ihmiselle mitä tahansa tietoa tieteestä taiteeseen, menneistä ajoista nykytulevaan tai kauas tulevaisuuden elämää koskeviin asioihin. Tämä kuulemistapa on profeetoilla. Jumala voi sielun kautta antaa tietoa ilman, että ihminen edes tajuaa tiedon tulleen Häneltä. Tätä oivaltavaa ymmärrystä Veikko Latvala ja Jiddu Krishnamurti sanoivat luovuudeksi, joka voidaan erottaa älyn kekseliäisyydestä sillä, että vain sielullisen luovuuden hedelmät ovat hyvyttä, hyväksi ihmisille ja elämälle.

Samoin ihmisessä on ”kahdet silmät”, kuten Veikko Latvala ja muut profeetat ovat kertoneet. Ulkoiset silmät ihminen on saanut kehonsa mukana, jotka muiden aistien tavoin ammentavat empiiristä aisti-informaatiota ja kaikkea elämän kerryttämää tietoa muistiin aivoihin. Muistikertymänsä tiedoista ihminen päättelee ja keksii älynä avulla kaikenlaista. Sisällä sielussa on toiset silmät, joilla on kyky nähdä ”mielen elokuvina” Jumalan näyttämää tietoa ja kuulla näyn yhteydessä Jumalan puhetta sanoina sekä ottaa vastaan kaikenlaista ennalta kerrottua tietoa, joka on totuutta ja toteutuu, kuten Jumala näyssä asian ilmoittaa. Tämä on ihmiselle annettua viisautta, jota ei voi saada ymmärrykseensä kuin Jumalalta. Samoilla sisäisillä silmillä katsellaan unia ja kuvitellaan menneitä tai tulevia ja muita unelmia, vaikka ne olisivat vain älyn muistista hakemaa mielen viihdettä. Veikko Latvala sanoi ajoittain pyytävänsä Jumalalta, että tämä näyttäisi kuvia, jolloin erilaiset luonnon ihanuudet alkavat vilistä sisäisissä silmissä. Jumalan näyttämät näyt ovat aina luonteeltaan valkeutta ja sisältävät uutta tietoa tai sanomaa, havahduttavat selkeydellään ja rikkaudellaan ja niihin voi aina palata, koska ne eivät katoa mielestä, millä ne voi erottaa muista näkyjenkaltaisista. Jumalan näkyjen yhteydessä ihminen tuntee olevansa suuressa autuudessa ja rakkaudessa eikä siitä näkemisestä haluaisi irtautua, kuten Pyhä Teresa kuvaili näkykokemuksiaan. Jumala ei anna kenellekään tietoa unessa, vaan näyt ovat valvetilaa, sisäisille silmille näytettyä totuutta, mutta joka muistuttaa unenkaltaista näkemistä, koska se on sisältä sielun kautta annettua. Emanuel Swedenborg oli näkyprofeetta, joka kirjoissaan kuvaasi näkyjään ja avasi niiden kautta annettua henkistä tietoutta sekä selvitti *Raamattua* ja sen henkistä viisautta.

Veikko Latvala määritteli älyllisiin aivotointoihin muistin, matemaattisen eli lineaarisen ajattelun, moraalisen omatunnon, selittämisen, intuition (nopea äly), opitun tietämisen, keksimisen ja ideoimisen, fyysisen kokemisen tuntemukset, luonteen, päätökset, tietoisuuden (tietämistä, tietoa), ongelmienratkaisun, rationaalisuuden ja loogisuuden, kategorisoinnin, mallintamiset ja vastaavat, joita tulisi pitää pelkkinä aivoihin liittyvinä ominaisuuksina. Aivojen hiipussa kaikki nämä toiminnot ja sisällöt menetetään. Ajattelukyky on sielullinen ominaisuus, mutta toimii aivojen avulla. Assosioiva ja abstrakti ajattelu sekä oivaltava ymmärrystietäminen tapahtuvat sielussa, sillä esimerkiksi Jumalan antama havahduttava ja uusi tieto ei ole muistia, mutta talentuu aivojen muistikeskukseen. Myös Jumalan ja profeetan välinen dialogi eli heidän keskinäinen keskustelunsa ja ajatustensa tiedollinen vaihto käydään sieluvälittei-

sesti, mutta profeetta ymmärtää informaation sydämessään. Sielullisiin kykyihin Veikko Latvala sijoitti ajattelun lisäksi mielen ja tunteet, tahtomisen, ymmärryksen, tulkinnan, luovuuden ja kielikyvyn sekä emotionaalisen kokemisen mutta myös uskon kyvyn, toivon kyvyn ja lähimmäisen rakastamisen kyvyn, intellektuaalisen näkemisen kyvyn mielessä (sisäiset silmät) sekä viisauden. Tämä sen takia, että tunnevalona sielu ottaa vastaa Jumalan rakkaus-totuudellista informaatiota. Sielu on tunteiden paikka. Tunteet vaihtelevat Latvalan mukaan hyvyden tunteen ja pahuuden tunteen välillä, mutta järki on myös tunnetta ja tarkoittaa hyvyttä. Ihmisen ymmärrys on tunteisiin perustuvaa tunneinformaation tulkintaa, sanallista semantiikkaa, abstraktia assosiaatiota ja symbolista ymmärrystä, sillä kieli ja sanat ovat tunnetta, tunnesymboleja, mistä Jean-Paul Sartrekin puhui tunneolioina. Ihminen ymmärtää sanojen tunnesisällöt, jotka ovat merkityksiä ja merkityksen laajentumia, kuten Jacques Derrida, Hans Georg Gadamer ja Paul Ricoeur totesivat. Maurice Blanchot piti Derridan tavoin kieltä omana olemuksenaan. Veikko Latvala täsmensi, että koska Jumala puhuu vain sanoilla eli tunteilla suoraan ymmärrykseen, kykenee ihminen erottamaan hyvän pahasta ja oikean väärästä, mikä on eettis-moraalista ymmärrystä siitä, miten luontoon ja erityisesti toisiin ihmisiin tulee suhtautua. Juuri yhteisönsä eettis-moraalisen rappion takia Teresa Toulousen tutkimat papitkin halusivat luoda saarnamallin – kirjallisessa muodossa olevan sanoman ja puheen tunteikkuuden yhdistävän keinon, jolla seurakuntalaisiin olisi saatu hyvyden taju sisäisesti ja sitä kautta tahto hyvyden tekoihin. Tästä havaitaan, että ihmisiin vaikutetaan sanoilla ja niihin sisältyvillä tunteilla eli merkityksillä, aivan kuten Jumalakin puhuu ihmiselle sisäisesti. Papit menestyivät tässä yrityksessään varsin huonosti – paitsi Ralph Waldo Emerson. Hän onnistui yhdistämään ”elävän sisällön” ja muodon toisiinsa niin, että rakenteensa ja retoristen keinojensa kautta saarna vaikutti kuulijoiden mieleen ja tunteisiin niin voimakkaasti, että ”yleisö huojui hämmästyksestä”. Emerson omaksui Emanuel Swedenborgin ajatuksen, että vain uskon totuudella voi ihmisen sydäntä koskettaa. Emerson havaitsi, että *Raamattu* on täynnä tällaista hämmästyttävää ja sielua koskettavaa elävää tietoa, jota hän halusi mallintaa vaikuttaakseen seurakuntalaistensa sydämen ymmärrykseen.

Veikko Latvalan *Pyhiä ilmoituksia* -kirjasta (2008) oli esimerkki elävästä kohtauksesta, joka yhdistää ulkoiset silmät sisäisiin silmiin ja lukijan ymmärrys herää tunnistamaan sen sisältämää totuutta. Tekstiin piirtyneiden mielikuvien kautta totuus vaikuttaa suoraan lukijan tunteisiin ja sieltä tahtoon niin, että ne linkittyvät ihmisen sielun

sisäiseen laatuun, Totuuteen ja Rakkauteen. Sielu elää ja on yhtä tekstin sisällön kanssa niin, että äly ei enää kapinoi vaan myötäilee, muuttuu sielulle alamaiseksi, jolloin sisäinen melske lakkaa ja ymmärrys ammentaa tietoa, oivaltaa, luo, ja ihminen kokee viisastuvansa. Emersonkin havaitsi, että vain Totuus ja Rakkaudesta kumpuava Hyvyys vaikuttavat ihmisen sydämeen niin, että usko herää. Näin on kaiken Jumalan saaneleman kielen ja tekstin kanssa, koska tieto avautuu suoraan sydämen tasolla, missä Rakkaus on. Toisaalta, ihminen voi suistua epäilevyyteen ja naiiviin pintalukemiseen, missä ymmärrystä ei vielä ole, sillä mielihyvä käsittää vain aistillisen ja alkaa kapioida, koska ei vielä ole ymmärrystä henkisestä. Tämän Paul Ricoeur ja Augustinuskin havaitsivat. Myös äly alkaa vääristää hengellistä tietoa, sillä äly kykenee vain selittämään. Pahuus puhuu aina älylle, ei koskaan ymmärrykselle sydämessä, jonka kommunikaatio perustuu Totuuden ja Rakkauden tunteisiin, joita pahuus ei tunne. Samoin ihminen on aivan hämmentynyt pahuuden tekojen edessä, koska ihmisessä oleva Hyvyys eli Totuus ja Rakkaus eivät siedä pahuutta.

Ihminen käy jatkuvaa sisäistä taistelua tunteidensa, ajatustensa ja mieltymystensä välillä, mikä on alituista sisäistä puhelua ja diskurssia, jota Derridakin pyrki selittämään. Derrida käsitti kielen ihmisen ulkoa annetuksi sanakyyvyksi, joka vain muuntuu (*différance*) sitä käytettäessä. Hän ymmärsi, että ihminen elää kielessä eikä voi siitä irrota, mutta ei hyväksynyt mitään sellaista, mikä liittyy metafyyssiseen, vaikka myönsi sen, että kielen takia metafyyssisestä ei voi erkaantua. Marsiglio Ficino oli keskiajalla sitä mieltä, että filosofia tarkoittaa profeettojen ilmoittamaa Jumalan todellista tietoa ja tietoa Jumalasta. Nyt postmodernina aikana Edmund Husserl selitti metafyyssisen fenomenologiaksi, ankaraksi tieteenksi, filosofiaksi, jossa ilmiötä, joka on metafyyssinen, tulee tarkastella tietoisuudessa, missä se ilmenee. Tästä havaitaan, miten osa ihmisistä pitää älyä ja aivoja ainoana ihmisyytenä, osa taas ymmärtää, että ihmisyydessä on jokin, joka on metafyyssistä ja vielä suurempaa kuin äly ja aivot. Søren Kierkegaard selitti tietoisuudessa olemisen eksistenssiksi, joka on todellista olemista, koska ihmisen ajattelu on äärettömyyttä ihmisessä ja aistit äärellisyyttä, joten aistit ovat harhaa, sillä ne ovat vain rajallista havaintoa ja muistitietoa. Jiddu Krishnamurti sanoi tietoisuuden tilaa äärettömäksi ja hyvin pyhäksi, syvälliseksi tunnevoimaksi, kauneudeksi, missä todellinen tietäminen ja valaistuminen tapahtuvat. Sekä Kierkegaard että Krishnamurti totesivat, että äärettömästä ilmenevän tunnetiedon ymmärtämiseen tarvitaan ehdotonta nöyryyttä, pyyteettömyyttä ja itsekkyydestä luopumista.

Ihmisen paradoksi on aivojen älyn ja sielun ymmärryksen välinen jatkuva taistelu. Veikko Latvala ja muutkin profeetat selvittivät, että ihmisen sielu kykenee ymmärtämään vain Totuutta, Rakkautta ja Elämää, mutta ihmisen äly havaitsee vain aistitodellisuutta ja pitää sitä ainoana todellisuutena. Tästä syystä aivojen äly ja sydämen ymmärrys eivät ihmisessä kohta, vaikka nykyään puhutaankin tunneälystä. Ihmisen äly viehättyy itsekkyydestä ja selityksistä. Mitä tiukemmin ihminen rakentaa ajattelunsa älyllisille päätelmilleen, sitä vaikeampaa on sielun avautua henkisen ja assosioivaa tulkintaa vaativan tiedon ymmärtämiselle. Ihminen, joka katselee asioita vain ulkoisin silmin, on kuin sokea, ”pimeissä vesissä”, kuten *Raamatussa* sanotaan, jolloin hän ei näe sisällään olevaa Totuutta ja Rakkautta eikä älynsä voimasta kykene niitä ymmärtämään. Äly ei käsitä mitään henkistä, mutta kykenee selittämään ne pois, kykenee kieltämään niiden etuoikeuden. Äly on ihmisen selityskeskus, sielu on ymmärryskeskus ja nämä kaksi taistelevat vallasta ihmisessä. Hannes Nykänen tarjosi välittäjäksi omatuntoa, mutta Latvalan mukaan sekin on älyä, jälkiviisautta, eikä omatunnolla ole kuin moraalinen merkitys, sillä se on selitystä. Viisaus on sielullista tietämistä, joka on sydämen ymmärrystä – tunneymmärrystä, ja perustuu Jumalan tuntemiseen – Totuuden ja Hyvyyden rakastamiseen. Juuri tätä äly tai ihmisen itsekkyyttä ei siedä, vaan selittää Jumalan kognitiiviseksi kategoriaksi, mielikuvitukseksi, harhaksi. Äly selittää, että se itse on viisaus, koska tieto on ja syntyy aivoissa. Ristin Johannes ja Emanuel Swedenborg nimittivät älynsä luottavia mielettömiksi. Swedenborg sanoi, että äly ilman viisautta on kuin aasi ilman ohjastajaa. C. G. Jung taas huomautti, että jos äly olisi kaikkivoimainen, olisi se jo ratkonut maailmassa rehottavat pahuuden ongelmat. Krishnamurtin mielestä äly ei kykene muuhun kuin osittamaan ja lokeroimaan asioita ja luomaan uusia ongelmia, joita niitäkään ei kykene ratkomaan. Aistihavaintoihin ja älynsä selityksiin tukeutuva ihminen on rakentanut itseensä Minä-muurin, jolloin Minä hallitsee yksinvaltiaana eikä kykene ”hengen hyppyyn” egonsa yli, jolloin ihminen saisi ymmärryksensä auki ja yhteyden sielunsa Valoon ja sen viisauteen.

Ristin Johannes luetteli henkisen ymmärryksen avautumisen esteiksi kuusi tyypillistä itsekkyyttä eli pahuutta, jotka voivat pitää vallassaan ihmisen älyä: ahneus, vallanhimo, irstaus eli nautinnonhalu, kohtuuttomuus, kateus ja vihamielisyys. Swedenborg katsoi, että ahneus ja vallanhimo ovat pahimmat sielun sulkijat, sillä ne selittävät älylle, että se voi hallita kaikkia ihmisiä ja omistaa maailmassa kaiken, ja näistä syntyvät

kaikki sodat ihmisten välille. Hildegardille ja Ristin Johannekselle taas melankolia ja kateus olivat pahuuden astumista ihmiseen, sillä kumpikin tuhoaa ihmisestä Lähimmäisenrakkauden ja sitä kautta onnellisuuden. Veikko Latvala lisäsi listaan kiroilun, joka on pahuuden kutsua itseän ja ympäristöön. Pahinta on kiroilla Jumalan nimellä, mistä pahuus innostuu. Veikko Latvala sanoi, että jokaisessa maanpäällisessä sielussa on pahuutta, mikä on ihmiseen luotu vapaana tahtona. Ihminen voi valita, tahtooko tehdä hyvyyttä ja totuutta, eli auttaa lähimmäisiään ja saavuttaa asioita elämässään, vai tahtooko vain mielihyvää ja tyydyttää itsekkäitä tarpeitaan, mikä tarkoittaa lähimmäisten hyväksikäyttöä. Sama ajatus oli jo Qumranin kääreiden viisauksikirjoissa, joissa puhuttiin Hyvyyden hengen ja Pahuuden eli maailman hengen mukana kulkeemisesta. Augustinus huomautti, että vain Hyvyyden Henkeä seuraamalla Jumala antaa ihmiselle sen, mitä hän todellisesti sisimmässään tahtoo.

Älyn selitysten ja sielun tunnetiedon välinen taisto on ihmisen sisäisten ristiriitojen ja kärsimyksen syy. Niin kauan kuin ihminen kuuntelee älynsä päätelmiä ainoana totuutena, ei hän voi ymmärtää Hyvyyttä tai Totuutta eikä päästä onnellisuuteen, jolloin kokee ainaista puutosta jostakin, mille aivoista ei löydy selitystä, ja tämän Augustinuskin oivalsi. Totuus on sielussa oleva tunnelaatu, sillä Totuus on Tunne ja Ääni ja Tieto. Samoin sielussa oleva Hyvyys on Tunne ja Ääni ja Tieto. Pahuuden ääniä ja selitystietoa ovat nuo Ristin Johanneksen mainitsemat pahuudet, jotka ovat luonteeltaan aina Hyvyyttä poisselittäviä ja vääristäviä. Pahuuden ääni syöttää selityksiään ihmisen mielihaluihin, ennen kaikkea melankoliaan ja ylpeyteen, ja kykenee antamaan erilaisia mielikuvia selitysten siivittämiseksi. Esimerkiksi hurmostila on vaarallinen, koska Hildegardin mukaan pahuus pääsee sitä kautta vääristämään ihmisen uskoa antamalla väärää tietoa, jota ihminen erehtyy pitämään jumalallisena. Veikko Latvalan mukaan ihmistä ylpistävä ääni tulee aina pahuudesta. Koska pahuus ei siedä Hyvyyttä, niin kuin Hildegard huomautti, jää sen keinoksi herättää ihmisissä pelkoa, epäilyä tai ylpeyttä, jotka ilmenevät aina älyssä ja aiheuttavat ajatuksissa sekamelskan. Onko-eikötilassa oleva ihminen pyrkii epätoivoisesti löytämään nopean selityksen saadakseen itselleen rauhan tai ajatuksen ristiriidan ratkaistuksi. Impulsiiviset päätökset eivät koskaan ole viisautta, vaan älyä ja väärää tietoa, joka vie ihmisen vielä suurempiin ongelmiin. Yllättäen voidaan todeta, että pahuus on ihmisen ulkopuolelta tulevaa vaikutusta, mutta Jumala, jota pidetään ”ulkopuolisena oliona”, onkin juuri sisäpuolella oleva ihmisen turva, mutta edellyttää tuon ”turvan käyttöönottoa”. Pahuus on kuin vi-

rus, joka kykenee ensin vääristämään ja harhauttamaan solun suojamekanismin, tunkeutumaan soluun ja muuntamaan sen omaa lisääntymistään varten, jolloin koko keho sairastuu, mihin ihminen voi menehtyä. Siksi ihmisen sielukin tarvitsee suojamuurin: Uskon, Toivon ja Lähimmäisenrakkauden, jotka edellyttävät rukousta ja Jumalan tuntemista sisäisesti, mikä on Totuuden ja Hyvyyden rakastamista. Rukous on sielun päivittäinen ravinto ja Usko, Toivo ja Lähimmäisenrakkaus sen antioksidantit.

Tästä Jumalan tarjoamasta ihmisen ”suojamuurista” ovat profeetat kirjoittaneet Moosesen ensimmäisestä kirjasta alkaen. Emanuel Swedenborg korosti, että samalla ihminen saa viisauden, rauhan, ilon ja onnellisuuden, eikä niiden saamiseksi ihmisen tarvitse kuin kääntää tahtonsa kohti sisällään olevaa Totuutta ja alkaa harjoittaa Hyvyyttä. Veikko Latvala antoi helpon tien sisäisen kärsimyksen päättymiseksi: *Isä Meidän* -rukouksen, joka on suora tie Armoon – ”se korkeuksissa kuullaan ja avuksi rientää Jeesus Kristus, jolla on valta Vapahtaa ihminen pahuudestaan.” Latvala neuvoi siunaamaan jokaisen päivän, kodin, työpaikan ja varsinkin perheen, sillä siunaamalla saa rauhan pahuudelta. Myös *Herran siunaus* -rukousta voi tähän käyttää. Latvalan mukaan *Isä meidän* -rukous on myös keino tarkistaa, onko mielessä oleva tunnetieto hyvyydestä (sielusta ja Jumalalta) vai pahuudesta, sillä väärää tietoa ei pidä noudattaa, koska se johdattaa aina ongelmiin.

Rukous avaa tien sieluun ja sieltä ammennettavaan tietoon. Kun ihmisen ymmärrys alkaa avautua Hyvyydelle, alkaa samalla puhdistuminen kohti Jumalan tuntemista. Samalla Totuuden Ääni ja Viisauden tieto ihmisessä vahvistuvat. Kun ihminen alkaa kuulla ja totella Jumalan puhetta, sisäistä tunneääntä, alkaa ihminen oivaltaa asioita ja kokea suunnatonta iloa ja rakkautta itsessään. Jumala antaa armoaan ja johdattaa viisaudellaan, minkä ihminen kokee ihmeellisenä yliluonnollisena tietona, jonka myötä elämä alkaa helpottua. Ihminen tuntee selvästi Jumalan Hyvyyden vaikutuksen itsessään, joten virittyy hyvyyden tekemiseen lähimmäisiään kohtaan, mistä todellinen luovuus eli hyvien hedelmien aikaansaaminen alkaa. Pyhä Teresa sanoi, että tuosta Totuuden ja Hyvyyden kuuliaisuudesta sielu riemastuu ja alkaa ahkeroida ja tehdä kaikenlaista hyvää. Nyt jokainen ihminen näyttää kauniilta Luojan luomukselta eikä hyvyydentekijä kykene enää mihinkään pahaan toista kohtaan. Useilla Mihaly Csikszentmihalyin luovilla oli hyvyyden tekemisen asenne: he tahtoivat helpottaa maailman ja ihmisten kärsimystä. Hildegard Bingeniläinen sanoi ihmisen kaikenlaisen

erinomaisuuden tulevan sielusta, sillä kaikki Hyvyyden teot ovat Jumalan viisaudesta lähtöisin. Raamatunhistorian ensimmäinen luova nero oli Jaakobin poika Joosef, joka kaivon kautta vietiin Egyptiin vankeuteen ja sieltä jumalallisen viisautensa takia päätyi faaraan ylimmäksi käskynhaltijaksi.

Vaikka ihminen poukkoilee mielihaluissaan ja itsekkyyksissään kuin pässi ymmärtämättä hyvyyttä muuna kuin sanana lauseessa tai itsekkäänä mielihyvän tunteena, johdattaa Jumala sielua koko ajan kohti Hyvyyttä ja Totuutta, jotka ovat ihmisen sielun aito ja alkuperäinen, lapsen iloa ja viattomuutta muistuttava laatu. Veikko Latvala sanoi, ettei ole sielua, joka ei armoa saisi. Pahinkin paatunut voi herätä yllättäen ymmärtämään Totuutta ja Hyvyyttä, elämään vain niitä varten ja tekemään vain sen mukaisia tekoja ja vielä saada armon profeetaksi, sillä tässä on ihmisen tie ja maanpäällisen elämän tarkoitus. Tässä on myös syy, miksi elämä on Pyhää. Se on kaikesta huolimatta Jumalan johdatusta, sillä ihminen sieluna on kiinni Jumalassa, joka on kaikkialla oleva Valkeuden sielu ja ihmisten Valo. Ken Wilberkin kuvasi ihmissielun ponnistautumista kohti tuota Valoa eräänlaisena tietoisuuden asteittaisena evoluutiona, henkisenä evoluutiona eli Minä-systeeminä, joka on asteittaista ymmärryksen avautumista yhä korkeammille henkisille totuuksille. Korkeimmalla tässä sisäisen kehityksen holarkissa ovat profeetat ja pyhimykset. Heidän viisautensa kautta myös muu yhteiskunta ja sen kulttuuri saavat Uskoa, Toivoa ja Rakkauten tuntemusta, henkistä ymmärrystä ja kasvua ylemmille henkisyyden asteille. Emanuel Swedenborg totesi, että aina silloin, kun ihmiskunta on henkisessä pimeydessä eikä ymmärrä enää Totuutta eikä harjoita Hyvyyttä, herättää Jumala ihmisten keskuudesta itselleen profeetan Totuutensa ja tahtonsa Sanansaattajaksi – uskoon herättäjäksi ja parantajaksi, kuten Veikko Latvala asiaa täydensi.

2. Kuka on Jumala?

Jumalalla on monta nimeä, mutta itse Hän sanoi *Vanhan testamentin* puolella nimekseen JHWH (2. Moos. 3: 14), minkä Veikko Latvala selitti vajaaksi Kolminaisuudeksi, josta puuttuu Poika, Jeesuksen sielu. *Uuden testamentin* puolella kuvataan Jeesuksen ristille uhrautuminen, millä teolla Jeesus pyhitti JHWH:n Kristukseksi, joka tarkoittaa Isä, Poika, Pyhä Henki -kolminaisuutta. Tämä Kolminaisuus on Kaikkein Pyhin, sillä Jumalassa ovat Totuus, Rakkaus ja Elämä, ja ne ovat pyhimät Pyhyidet

myös ihmisessä, joka on sieluksi niistä luotu. (Ks. Liite 1) Vasta Jeesuksen sielun yhtyminen Kristukseen Kolminaisuudeksi mahdollisti sen, että nyt Jeesus voi myös ilmestyä Valkeuden hahmona uskovan ulkoisiin ja sisäisiin silmiin, kuten profeettojen teksteissä evankeliumeista alkaen todetaan.

Isä on ajateltava Luojaksi, jonka valtakunta on koko luomakunta ihmissieluja ja universumin äärettömyyttä myöten. Isä on luomakunnan ainoa Pyhä Henki, joka on levittäytynään kaikkialle ja tarkoittaa Elämää. Poika on Isän oikealla puolella, jolle Isä on antanut valtansa Vapahtaa ihmissielu ainoa synnistään eli epäuskosta ja siten myös pahuudesta, jolloin sielu alkaa puhdistua Rakkaudeksi. Rakkaudella puhdistaminen ja vapahtaminen tarkoittavat, että ihmisen epäusko poistetaan sillä, että Jeesuksen hahmo ilmestyy Valkeuden näyssä sielulle, joka kokee pelästyksen ja sitä kautta havahtuu Totuudelle Jumalasta. Vähitellen sielulle avataan Pyhän Hengen kautta ymmärrys uskontotuuksiin ja henkiseen tietoon sekä armoitetaan puhdistamalla Totuuden tuntemiseen, viisauteen ja tietämiseen. Tämä tarkoittaa Jumalan puheen kuulemista sisäisesti eli profetiahyhteyttä. Emanuel Swedenborg sanoi tätä prosessia sielun tervehtymiseksi ja totesi: ”Ihmisen sielu on se ovi, josta Jumala käy ihmiseen sisään”, mutta Veikko Latvala sanoi, että Jumala on siellä jo ja tarkkailee ihmisen ajatuksia ja tekoja koko ajan ja johdattaa sielua tahtonsa mukaan kohti Hyvyyden ja Totuuden ymmärtämistä, Jumalan, Luojaansa tuntemista, mikä on ihmiselämän tarkoitus ja Tie.

Jumalalla on ainutlaatuisia, jäljentämättömiä ja ikuisesti pysyviä ominaisuuksia. Jumala on Yksi Ainoa Ikuinen. Jumala on Kristus Kolminaisuus ja ainoa Totuus, ainoa Rakkaus ja ainoa Elämä. Ihminen on rakentunut niistä, mistä syystä kykenee ymmärtämään Jumalan havahduttavaa Ääntä ja kehotuksia itsessään. Kristuksen lahjaa ihmisessä ovat myös yksi Usko, yksi Lähimmäisenrakkaus ja yksi Toivo, sillä näissä kolmessa on ihmissielun suojamuuri pahuutta vastaan. Ristin Johannes kuvasi tätä armon suojamuuria väreillä: Toivo on ikuista vihreää, Usko on Valkeuden valkoista ja Lähimmäisenrakkaus on verellä puhdistettua punaista, millä viittasi Jeesuksen uhrautumiseen ihmiskunnan Elämän edestä, jotta ihminen voi saada Armon, joka on Pojalla. Veikko Latvala sanoi, että ilman tuota tekoa ei ihmiskunnalla olisi mitään Toivoa, vaan ihmiset hukkuisivat pahuuteensa. Hildegard ja Augustinuskin kirjoittivat, että Pojassa on ihmisen Toivo. Hildegardin ja Latvalan mukaan Kristus on ihmisessä safiirinsininen Rakkaus, sillä Kristuksen Rakkaudesta saa ihminen Elämänsä ja Kristuksen

Rakkaudessa on ihmisen suurin tunnevoima, autuas onnellisuus. Apostoli Paavalin mukaan tuo Rakkaus on kaikkein suurinta mitä on. Näin Jumalalla on ihmiseen nähdessä kaikki Valta, Voima ja Kunnia, sillä Hän on ihmisen ainoa Armo ja sen Ovi. Kristus Jumala Valkeus on se, joka on ollut, on nyt ja on aina oleva, siksi Hän on Kaikki-tietävä Totuus, ja tällä Totuuden voimalla Pyhä Mieskin parantaa. Jumala on jokaisen ihmisen sielussa, Armon oven takana, ja tuo ovi avautuu *Isä Meidän* -rukouksella. Tämä rukous ei ole opillinen rukous, eikä siten uskonnollinen, mikä tarkoittaa, että se ei ole minkään uskonnon omaisuutta, vaan kuten Veikko Latvala totesi: ”Se on ihmisen apu, sillä se on Pojan antama.” Jeesuksen ristille nautitsemisen aikaan ei ollut kristinuskoa eikä esimerkiksi Islamiakaan. Uskonto on tapakulttuuri. Latvala selitti, että uskonto on osittunut pois uskosta, sillä on eri asia opettaa uskontotoutta Jumalasta kuin uskonnollisia tapoja ja uskomuksia. Jumala ei ole uskonto, vaan ihmisen uskon kohde. Usko ei edellytä mitään köyhyyslupauksia, omaisuuksien poislahjoittamisia, itsensä kurittamista, mantroja ja hokemia tai muitakaan ”iljettäviä tapoja” harjoittaa uskoaan, kuten Ristin Johannes luonnehti. Usko edellyttää Jumalan tuntemista, mikä tarkoittaa ehdotonta Totuudessa elämistä ja Hyvyyden harjoittamista toisia ihmisiä kohtaan, kuten Veikko Latvala selitti, sillä Totuus ja Hyvyys ovat Jumalan ilmentyä ihmisessä. Rukous on keskustelua Jumalan kanssa, sillä ihminen on luotu Jumalan kuulemisyyhteyteen. Pojan antama *Isä Meidän* -rukous sopii minkä tahansa uskontotapakulttuurin harjoittajalle, sillä se on jokaisen ihmisen oman sisäisen uskon rukousta, rakkautta Jumalaan. Sen sanat kytkevät rukoilijan vähitellen Jumalan Äänen kuulemiseen. Tuo rakastava Jumalan Ääni johdattaa ihmistä, jolloin ihminen elää täydesti Johdatukselle kuuliaisena. Jos Ääntä ei vielä tunne, voi siihen tutustua *Raamatun* kautta sekä esimerkiksi Veikko Latvalan tai muiden profeettojen profetiakirjojen avulla. Jumalan saneluja tulee lukea sydämellä, Äänenä, joka tekstissä puhuu. Jumalan sanelema teksti ei ole Jumala, vaan tekstin tarkoitus on opettaa ihmistä tuntemaan Jumala sielunsa Äänenä.

Jumalalla on myös olemus, joka on jossain. Tuo olemus on Kaikkeuden Valkeus, jota parhaiten kuvaili Veikko Latvala. Tämä Valkeus ilmenee ihmiselle siten, että kun laittaa silmät kiinni ja kuvittelee valkeuden, ikään kuin valkoisuuden utua täynnä olevan huoneen, ja sinne elävän hahmon, joka on tuota samaa valkeutta ja utua, mutta tiiviimmässä ja ihmismäisessä muodossa. Hahmolla on kirkkautta loistavaa pää, joka valaisee ympäröivää Valkeutta. Kun hahmo heilauttaa kättään, liikkuu muukin utu

siinä mukana. Tuo utu eli Valkeus ulottuu kaikkialle maailman ääriin. Sen liikkuva Kirkkauden Hahmo on Kristus, Vapahtaja, Poika, Rakkaus ja Elämä itse. Kaikkeuden Utu, jossa Kristus-hahmo on, on Jumala, joka on kaikkialla oleva Valkeus, Isä, Sana, Kaikkietävä Totuus. Kristus-hahmon kädenliike ja liikkuva utu on myös Pyhä Henki, sillä Jumala on Henki, jossa kaikki on ja josta kaikki luotu on saanut alkunsa. Tuo Kolminaisuudesta koostuva Yksi Ainoa utu, Pyhä Kolminaisuus, peittää kaiken, on kaikkialla ja läpäisee kaiken, mutta jonka näemme vain sisäisin silmin, sillä ihmisen sielu on siinä udussa itse, yksilönä, pisarana. Kaikki ihmiset ovat siinä, sillä Jumala on Kaikkeuden Sielu ja kaiken Luoja, jolla on tahto ja joka kommunikoi ihmiselle, jonka on luonut omaksi Pyhäksi Totuus-Rakkaus-Elämä-kuvakseen. Kaikissa profetiateksteissään Jumala korostaa, että Hänen omiaan ovat ne, jotka Hyvyyttä harjoittavat. Tästä voimme erottaa ne, jotka elävät Rakkaudessa eli Jumalassa, oikeauskoisuuden Totuudessa, kuten Latvala, Swedenborg, Ristin Johannes, Hildegard, Paavali ja Jeesuskin aikanaan oikeaa uskoa selvittivät.

Jumala voi ilmestyä sielulle joko sisäisiin silmiin tai ulkoisiin silmiin. Sisäisiin silmiin Jumala näyttäytyy juuri tuona edellä kuvattuna Valkeuden ilmestyksenä ja näyttämällä näkymiä siellä. Kun Jumala näyttää Jeesuksen Kristuksen hahmon ihmiselle ensimmäistä kertaa sisäisenä näkynä, saa ihminen epäuskonsa eli syntinsä anteeksi, jossa yhteydessä saa lahjaksi todellisen uskon Jumalaan. Ihminen kulkee tuossa näyssä Jeesuksen hahmon läpi kolmesti, jolloin epäusko pyyhitään, sillä ”Jeesus Kristus on se väliverho, jonka läpi Isän luo eli Kaikkein Pyhimpään kuljetaan”, kuten Paavaliin Heparalaiskirjeessään ihmisen pelastamista selvittää. Ulkoisiin silmiin Jumala voi ilmestyä monin tavoin: Jeesuksen hahmona, joka on tuota valkeuden kaltaista hahmollisuutta, ja armon saanut tunnistaa näyn heti Jeesukseksi. Jumala ilmestyy myös Pyhänä Henkenä esimerkiksi ”kultaisena sateena katosta”, mitä Veikko Latvala kuvaili, sillä tästä näystä alkaa sielun puhdistaminen Jumalan kuulemisyyhteyteen. Jumalan työhön henkilökohtaisesti kutsutut saavat myös väkevän näyn kärsivästä Jeesuksesta ristillä, minkä Ramon Llull mainitsi. Tämä näky tarkoittaa Veikko Latvalan mukaan sitä, että Jumala pyhittää ihmisen itselleen. Toiset profeetaksi kutsutut ovat saaneet konkreettisesti nähdä silmiensä edessä myös Jumalan Ikuisen Pyörän, joka on väriltään hopeanharmahtavaa ja vihreää, jotka Wassili Kandinsky selitti ikuisuutta ja pysyvyyttä kuvaaviksi väreiksi. Tämän näyttäytymisensä yhteydessä Jumala ilmaisee aina itsensä, joko esittäytymällä tai puhuttelemalla ihmistä nimeltä, minkä Hildegard

ja Veikko Latvala kertoivat kokeneensa. Veikko Latvala esitteli myös erilaisia enkeleitä ja kertoi, että hopeiset välähdykset silmien edessä ja yläviistossa ovat Jumalan korkeimpia pyhyiden enkeleitä. Hildegard Bingeniläinen sanoi safiirinsinisen välähdyksen olevan Kristuksen Rakkaus, joka armoitetulle näyttäytyy ja tuo mukanaan levollisuuden rauhan. Jumala voi myös lähettää Arkkienkelinsä sanansaattajakseen, jolloin ihmisen ulkoisten silmien eteen ilmaantuu reunoilta kultainen ja keskeltä musta, hyvin kaunis välähdys, Enkeli Gabriel. Enkelit kantavat Jumalan sanomaa ja avustavat ihmissielua, mutta näyttäytyvät vain Totuudessa ja Hyvydessä eli Jumalan täydessä armossa eläville, sillä ihmissielun tulee olla puhdistunut Rakkaudeksi, ennen kuin Jumala Kristus Kolminaisuus Enkeleineen näyttäytyy. Enkelit ovat Jumalan Valtakuntaa, joka on Kaikkeus, mutta Jumala itse on Kaikkeuden Herra ja asustaa Ikuisuudessa, Valkeudessa, jonne pahuus ei löydä. Jumalan tahdosta jokainen ihminen elää maanpäällisen elämän, joka on ainoa helvetti ja jossa sielu elää ”maanpaossa ja kärsimyksessä”, kuten Hildegard asian ilmaisi, kunnes lopulta ihminen turvautuu rukouksella Jumalaan ja kääntää sielunsa, mielensä ja tahdonvoimansa yksin Totuuden ja Hyvyyden tekoihin. Veikko Latvala varoitteli harhaäänestä, Edontuksesta, joka puhlee ja jakaa neuvojaan jatkuvasti, maanittelee Hyvyyteen pyrkivää mielihyvällä ja korostaa auliisti ihmisen lahjakkuutta selvänäkemiseen, josta lupaa suurempaa kuin mihin on mahdollista. Pahuuden mellastus on myös Jumalan tahtoa ja armoa ihmiselle, sillä Jumala tahtoo sielun oppivan erottamaan pahuuden äänen ja oman Äänensä toisistaan. Profetian vastaanottaminen on mahdollista vasta, kun ihmisellä on kyky tunnistaa Jumalan Ääni sydämessään. Veikko Latvala muistutti, että jokainen sielu on Jumalalle yhtä arvokas, sillä jokaisen tulee maallisen elämänsä aikana oppia tuntemaan Jumala. Ja tässä on syy, minkä takia Jumala määräsi: ”Älä tapa!”

3. Mitä on profetia?

Jumala on ainoa Sana, joten Hän on Sanallinen Puhe ja Ääni ja Tieto ihmisen sielussa. Hän on ihmisen kielikyvyn syy, sillä vain sielu voi ajatella ja puhua sanoilla, koska Jumala on Kaikkeuden sielu ja puhuu vain sanoilla. ”Jumala ei koskaan puhu korviin”, Veikko Latvala täsmensi. Hän kuvaili, että Jumalan puhe on persoonallista dialogia profeetan kanssa, sillä Jumala on kouluttanut profeetan ymmärtämään Sanojaan ”sydämen ymmärryksessä”. Tämä dialogi tapahtuu profeetan sielussa, mutta konkretisoituu ymmärrykseen sanallisiksi ajatuksiksi eli tiedoksi. Samalla tavoin ihminen ajat-

telee asioita itsekseen, muodostaa lauseita tai kysymyksiä, esittää niitä ihmiskumppanilleen, joka vastaa, ja näin syntyy dialogi, kommunikaatio ja tiedonvaihto. Profeetan ja Jumalan välillä sanallinen dialogi ja kommunikaatio ovat samanlaista viestinvaihtoa, erona vain se, ettei profeetta näe Jumalaa konkreettisesti, vaan kuulee ymmärryksellään tämän sanat ja vastaanottaa tiedon, johon voi kysyä tarkennuksia. Veikko Latvala määritteli, että profeetan sielu on puhdistettu Jumalan Valoon, Rakkauteen, joten profeetta saa tiedon Jumalan aloitteesta aina Pyhän Hengen välityksellä, mutta Pyhän Miehen kommunikaatio tapahtuu suoraan Kristuksessa, Jumalassa, Kaikkein Pyhimmässä, missä Pyhä Mies sieluna on. Professori Risto Kuneliuksen sanoin voidaan todeta, että profeetan ja Jumalan väliseen viestinvaihtoon on viestijöillä yhteinen koodi, avain, jonka takia profeetta ymmärtää Jumalan puheen täydellisesti. Pyhä Mies taas on itse samaa koodia, joten hän on samalla itse Jumalan Puhetta ja Ääntä, mutta ei sentään ole Jumala, joka on Kaikkeus ja Ikuisuus. Sisäistä kommunikaatiota Jumalan kanssa voi olla myös Pyhän Pyhyiden armon omaavalla henkilöllä, mutta profetiaa tuo Jumalan suoma ilmoitustieto ei ole, vaan johdatusta, koska Jumala ei vielä ole pyhittänyt tuota ihmistä Totuutensa työhön, vaan on ikään kuin ”koeajalla”. Näin ihmiselle itselleen tarkoitettu sisäinen johdatustieto ja Jumalan profeetalle antama valistustyö ja siihen liittyvä ilmoitustieto tulee erottaa toisistaan, vaikka molemmat ovat profetiaa, Jumalan ilmoitustietoa vastaanottajalle.

Profeetta ”kuulee” Jumalan ilmoittaman tiedon sydämen ymmärrykseen, missä ymmärtää sanojen tunnesisällön ja merkityksen selkeästi, käskystä riippuen kirjoittaa ne muistiin tai selittää tiedon toiselle. Profetiassa tiedon välittäjänä on profeetalle annettu Pyhä Henki. Vain profeetalla on Pyhä Henki, mikä Veikko Latvalan mukaan tarkoittaa sitä, että Jumala on vaihtanut profeetan tahdon omaksi tahdokseen, mikä on se tila, missä dialogi tapahtuu. Profeetta on täydellinen nöyryydessä, mikä tarkoittaa, että profeetassa on täydellinen usko, täydellistä kuuliaisuutta ja antaumusta Jumalan tahdon. Jumala kouluttaa profeettaa ymmärtämään puhettaan antamalla kirjallisia saneluja, missä aloitteentekijä on aina Jumala. Jumalan profeetalle kertomaa ja ihmiskunnalle tai tietylle vastaanottajalle tarkoitettua tiedonantoa taikka kirjallista sanelua sanotaan profetiaksi. Vain Jumala profetoi, kuten Veikko Latvala täsmensi. Profeetan ja Jumalan välinen dialogi voi sisältää huumoriakin, sillä Jumalan kanssa keskustelua Latvala kuvasi ”sydänystävien väliseksi rakastavaksi ja kauniiksi keskusteluksi”. Jumalan Ääni voi kuitenkin muuttua annettavan informaation mukaan: Ääni voi olla

moittiva, tyly, helpottava, rauhoittava, lohduttava, ankara, äreä, mölyävä, kuin kaunis rakkaus, ihanuus, ilo, leikkisä ja niin edelleen. Tuo Ääni tulee aina syvyydestä, ikään kuin sydäimestä ja on aina vahva. Jumalan Ääni ja siinä oleva tieto havahduttavat ihmisen, mistä syystä useat *Raamatun* profeetat käyttävät ilmaisuja kuten ”pauhu” ja ”jylinä”. Profetiatekstejä tulisi lukea sydämen ymmärryksellä, Äänenä. Jumalan Ääni on jokaisessa ihmisessä. Jumalan Ääni havahduttaa sielun mutta tuntuu rauhana ja ilona, minkä takia ihminen tuntee samalla syvää kiitollisuutta Jumalaa kohtaan. Älyn päätelmät, mielihyvä ja hurmos tai korvissa kuuluvat harhaäännet eivät saa aikaan mitään vastaavaa – tällä tavoin ilmenevä tieto ei myöskään toteudu, eli on väärää päätelmää, kuten Latvala asian ilmaisi.

Profetia voi olla runomuotoista tai tarinallista totuutta, musiikkia, taidetta tai tiedettä, neuvoja, ohjausta, ojennusta, diagnooseja tai mitä tahansa ihmistä auttavaa tai ilahduttavaa, mutta jossa aina ilmenee uskon Totuus, auttava Hyvyys ja ihmisen elämää tai oloa helpottava tieto. Sotilasala, sepitekirjallisuus ja matematiikka tai ihmisille ja luonnolle haitalliset tiedot eivät koskaan sisällä profetiaa. Jumala voi tiedottaa profetalleen, jos jokin väärä tai haitallinen tieto on vaaraksi ihmisille, joita asiasta pitää varoittaa. Veikko Latvala huomautti, ettei Jumala koskaan harhauta tai anna väärää tietoa, vaan haluaa suojella ihmisiä sellaiselta. Jumalan tahto on auttaa luomakuntaansa, joten profetiassa on aina informaatio, joka johdattaa ihmistä tai ihmiskuntaa kohti Hyvyyttä ja Totuutta, joista ihmisen usko syttyy. Uskon syttymisen ihminen kokee uutena Toivona ja ilona, mikä herättää ihmisessä uinuvan Rakkauten. Jumala voi profetiassa ärähtää ihmisille, jos nämä typerheitvät niin, että ymmärtämättömyyttään tai pahuuttaan tuhoavat sen, mikä on Rakkautta, Totuutta tai ylläpitää Elämää. Esimerkiksi Latvalan kirjassa Jumala kantaa suurta huolta ihmisen aiheuttamista luontoa ja ilmastoa tuhoavista teoista. Profetia on aina Jumalan huolenpitoa ihmisiin päin, mutta välittäjänä tiedolle on aina Jumalan itselleen koulima ja valmentama profeetta tai parannustyöhön korotettu Pyhä Mies. Veikko Latvala korosti, että vain profeetta voi kertoa Totuuden itsensä sanomaa ja se tieto pitää aina paikkansa ja toteutuu niin kuin se on ilmoitettu. Jumalan profetioissa on aina uutta tietoa, tai sellaista tietoa, mitä ihmisäly ei parhaalla mielikuvituksellakaan ole voinut keksiä.

Jumala voi näyttää profeetoilleen myös Valkeuden näkymiä, jotka ovat tapahtumakuvia tulevista asioista. Näitä näkyjä ja siinä kerrottuja tietoja profeetat voivat kertoa

myös julkisesti, jos Jumala antaa luvan. Ilman lupaa niitä ei saa paljastaa, sillä ne ovat armoa profeetalle. Näyssä Jumala aina puhuu, joten Jumalan sanat ymmärretään samalla hetkellä ajatustietona sydämessä. Pyhä Teresa sanoi, että Jumalan antamat näyt ja sanat eivät unohdu helposti. Nämä näyt näytetään aina ihmisen muiden puuhien lomassa, mutta Jumala siirtää ihmisen huomion kokonaan sisäiseen näkyyn ja tiedoksiantoon. Joskus Jumala vie sielun jonnekin kaukaisuuteen, paikkaan, jossa sielu saa katsella tiettyä tulevaa tapahtumaa, josta Jumala on huolissaan. Veikko Latvala mainitsi jo 1990-luvun puolivälissä käyneensä ennalta katselemassa muun muassa Japanin Fukushiman ydinvoimalatuhoja. Näitä asioita profeetta ei voi paljastaa ennalta muutoin kuin Jumalan tahdosta.

Profetia ei edellytä mitään uskontoa tai ideologiaa. Profetia on uskonyhteys ja on Jumalan ja profeetan välistä jatkuvaa viestintää, joka on pääosin sanallista dialogia, mutta voi sisältää Jumalan tiedoksiantoja näkyminä. Profetiayhteys on Jumalan toimeksiantoa profeetalle, joka toteuttaa Jumalan antamia tehtäviä. Jumala ja profeetta tekevät yhteistyötä, jolla on 1) Täsmällinen päämäärä: Uskon herättäminen ihmiskunnassa, jolloin ihmisten on mahdollista löytää Totuuden ymmärrys ja Jumala itsestään, 2) Vankka toimintaan panostus: Lähimmäisenrakkauden eli Hyvyyden tekojen toteuttaminen esimerkiksi tiedonantoina, joista ihmiset saavat kärsimystensä keskellä ilon Elämään ja 3) Selkeä toiminnan laatu: Toivon tuominen ihmiskuntaan, jolloin ihmiset saavat uudenlaisen rauhan, iloa ja keskinäistä hyvyttä sekä luovuutta uusien asioiden toteuttamiseen. Profetian eli Jumalan ilmaiseman tiedon kautta ihminen voi löytää itsestään todellisen Rakkauden ja sen myötä yhteyden Jumalaan. Tämä on ihmisen Elämän päämäärä ja Augustinuksenkin tarkoittama Elämän onnellisuus, mikä on seurausta siitä, että saa armon tuntea Hyvyyden ja Totuuden Jumalan sielunsa Valona.

4. Kuka on profeetta?

Kuka tahansa ihmissielu voi Veikko Latvalan mukaan olla profeetta, mutta sillä edellytyksellä, että Jumala on katsonut tämän oikeauskoiseksi. Oikea usko tarkoittaa Latvalan mukaan sydämen käskyä rakastaa Totuutta ja tehdä Hyvyttä, jotka ovat Jumalaa ihmisessä. Oikea profeetta tunnustaa Jumalan sydämen käskynä: Jumalani Valkeuteni! Totuus profeetan sielun ominaisuutena ilmenee kuuliaisuutena Jumalan tahdon edessä sekä totuudellisuutena sydämessä ja ajatuksissa, ja Hyvyys ilmenee siunaavana

Lähimmäisenrakkautena eli lempeytenä kaikissa teoissa. Profeetassa ei ole itsekkyyttä, sillä hänet on puhdistettu Rakkauden kantajaksi tavalla, mistä Ristin Johannes, Pyhä Teresa ja Veikko Latvala kertoivat. Jumala puhdistaa sen, kenet profeetakseen tahtoo. Puhdistaja on Jumala, joka ensin antaa sielulle oikean uskon näyttämällä Valkeuden näyn. Tästä alkaen Jumala vaikenee ja antaa armonsa vaikuttaa puhdistuvassa kuin sisäisenä kiirastulena, kunnes sielu on täydellistynyt Rakkauteen. Sitten Jumala näyttää rakkauden osoituksena sielulle näyn Jeesuksesta kärsivänä ristillä, mistä alkaen Jumalan puheen kuuleminen mahdollistuu. Lopulta hyvin monivaiheisen sielun puhdistamisen tuloksena syntyy profeetta, joka saa Pyhän Hengen sanallis-tiedollisen kommunikaatioyhteyden Kaikkitietävään. Ihminen voi olla vaikka vankeudessa ja silti saada armon päästä Jumalan kuulemiseen ja näkemiseen sisäisesti. Jumala kouluttaa profeettaa koko ajan tahtonsa tiedottajaksi ihmisille ja yhteiskuntaan sekä auttamaan kärsiviä, jolloin profeetan ihmeellinen tietämys ja viisaus paljastavat autetulle niin, että tämä tietää Jumalan olevan tiedon, avun ja armon Antaja.

Enemmistö profeetoista on aina ollut miehiä, mitä Veikko Latvala sanoo Jumalan tahdoksi. Pyhiä naisiakin on ollut ja on oleva, mutta naisissa voi olla enemmän epäilevyyttä eikä uskokaan aina kanna sielun puhdistuksessa loppuun saakka. Pyhä Teresa-kin selitti tarkasti pahuuden raivoa ja vastuksia, joita sieluparka kohtaa matkalla Jumalan Totuuteen. Vain vankka usko sekä sielun kestävyys puhdistamisen tuskissa ovat tie armoon, Jumalan yhteyteen ja Jumalan Viisauden kuulemiseen. Veikko Latvala totesi, että ihminen voi olla Pyhä Pyhyys, jolle profetian vastaanottamisen ymmärrys ei ole vielä avautunut, sillä ihminen ei tunnista kykyään, vaan tarvitsisi siihen sykäyksen toisten auttamisen avulla. Silti tämä ihminen voi olla erittäin tuottelias, luova ja jopa nero, sillä vankka usko Jumalaan tuo ihmiseen koko ajan uutta tietoa ja oivallusta. Kun profeetta on ”herätetty ja valmennettu” Jumalan dialogiin, voi hän kysyä mitä tahansa asiaa Kaikkitietävältä, mutta tiedon antamisesta päättää Jumala. Jumala voi sanoa: ”Tähän ei parane puuttua.” Profeetta saa tietoa historiasta, nykytulevasta ja kaukaisesta tulevaisuudesta, sillä hän on se, joka ennalta ilmoittaa. Jumala yksin määrää, miten profeetta ihmisiä auttaa tai milloin antaa profeetalle kirjallisia saneluja, jolloin Jumalan tahto todentuu kirjalliseen muotoon ja ihmiskunnan avuksi tulevaisuutta varten. Jumala myös ilmoittaa ennalta aikeensa herättää profeettoja tulevaisuudessakin. Esimerkiksi Emanuel Swedenborg sanoi sen tapahtuvan ”lähitulevaisuudessa”, kun kristillinen kirkko ajautuu hengelliseen yöhön eli uskon ja totuuden

pimeyteen. Veikko Latvalan kirjassa puhutaan Kristuksen tulevan seuraavan kerran vuonna 4999, josta alkaa uusi ajanlasku. Jumala on jo Mooseksen savitauluajoista alkaen ilmoittanut profeettojensa jatkuvuuden ja kertonut herättävänsä aina uusia profeettoja havahduttamaan ihmiskunnan Totuuden kuulemiseen ja Hyvyyden tekemiseen. Vain siten Jumala voi herätellä paatuneet ihmissydämet, joille tahtoo antaa rauhan ja ilon elämään ja puhdistuksen Rakkaudeksi, onnellisuuden yhteydessään. Profeettoja on ollut aina ja on oleva tulevaisuudessakin, riippumatta siitä, minkälaisia tiedotusvälineitä kulloisenakin aikana käytetään.

Tarvittaessa Jumala voi korottaa profeettansa Pyhän Miehen asemaan. Tämä Jumalan korkeimman armon saanut ihminen tekee ihmeitä parantamalla sairaita vaikeistakin sairauksista: diabeteksestä, halvauksista, syöivistä, rappeumasairauksista, jopa saattohoidosta ja kuolemanvaarallisista tiloista. Pyhä Mies voi kutsua sielun takaisin ruumiiseen, jos Jumala niin tahtoo ja se on ajallisesti mahdollista, sillä aikaa sielun kehosta poistumisesta ei saa olla montaa tuntia. Tämä ihmeisiin yltävä armo on mahdollista vain Pyhälle Miehellä, sillä hänessä on ominaisuutena Kristuksen voima ja valta ja hänen sielunsa on Kristuksen Kirkkautta. Tästä syystä vain yksi ihminen voi olla Pyhän Miehen asemassa kerrallaan. Sen sijaan profeettoja voi olla useita ja eri aloilla, mutta vain edellä kuvatuin ehdoin. Veikko Latvala kertoi parantamisen armon syyksi, että jos profeettaakaan ei uskota ja kuunnella, korottaa Jumala Pyhän Miehen todistajakseen ja auttamaan ihmiset Uskoon, Toivoon ja Lähimmäisenrakkauteen sekä Totuuden ja Hyvyyden Jumalan tuntemiseen. Tämä tapahtuu Jumalan ohjeilla, suullisella ja kirjallisella profetialla sekä parantamalla ihmisiä Totuuden voimalla. Pyhä Mies on Jumalan Voima silloin, kun Hyvyys ja Totuus ovat kadonneet maailmasta. Pyhä Mies on aina myös Uskonpuhdistaja. Paavali ja Jeesus olivat parantajia eli Pyhän Miehen asemassa, kuten Veikko Latvala nyt. Jeesus oli erikoisasemassa ja poikkeuksellinen, Esikoinen ja Ainokainen, joka on nyt itse Vapahtaja ja Kristus. Tämä Kristus on Pyhän Miehen valta ja voima, mutta kunnia on yksin Jumalan.

5. Mitä on profetiakirjoittaminen?

Lähtökohtaisesti Martti Nissisen esittelemä ja Manfred Weipertin kehittämä teoria profetiasta oli oikeassa selittäessään sen olevan ilmestystä, Jumalalta saadun tehtävän tietämistä, kielellistä kommunikaatiota ja erilaisia tekoja tai ihmeiksi luokiteltavia

tunnustekoja, jotka ovat Jumalan profeetan kautta toimitettua viestintää muille ihmisille ja yhteiskuntaan. Mooseksen ajoilta asti Jumala on toiminut profeettojensa kautta täysin samalla tavalla: profeetta on Jumalan ”virallinen tiedottaja, journalisti ja tietokirjailija” sekä tarvittaessa Pyhä Mies eli parantaja-uskonpuhdistaja ja työskentelee Jumalan sanallisessa ohjauksessa koko maailmaa varten. Tehtävien kulloisenkin luonteen päättää Jumala.

Profetiakirjoittaminen sinänsä on oma yksittäinen fenomenologinen ilmiönsä tässä hyvin monipuolisessa dialogisessa kommunikaatiossa ja toiminnassa Jumalan ja profeetan välillä. Fenomenologia kysyy, miten profetiakirjoittaminen on mahdollista ja mitä ilmiön luonteeseen kuuluu? Kuten Veikko Latvala totesi, periaatteessa jokaiselle ihmiselle profetiakirjoittaminen on potentiaalinen mahdollisuus, sillä Jumala on jokaisen sielussa oleva Totuus, Rakkaus ja Elämä. Vain kovin harva ymmärtää, että heillä on kyky kehittyä henkisesti tuohon puhtaaseen Armoon, Rakkauteen ja Onnellisuuteen. Profetiayhteys edellyttää täyttä antaumusta Uskoon, Totuuteen ja Lähimmäisenrakkauteen, jotka ovat Veikko Latvalan ja profeettojen mukaan ainoa oikeaa uskoa. Jumala valitsee ihmisen profeetukseen uskon vankkuuden perusteella, jolloin Jumala avaa itse Armon ovensa, tekee itsensä ja Äänensä profeetalle täydellisen selviksi, jotta tämä kykenee erottamaan Jumalan puheen ”muista väliin pyrkivistä äänistä”. Profeetta on yksin Totuuden Jumalan palveluksessa. Veikko Latvala sanoi, ettei Jumala voi puhua muuta kuin Totuutta, sillä Jumala on Totuus. Hän myös selvitti, että Jumala tarvittaessa sanelee Totuuttaan runollisessa muodossa, ettei profeetta laita mukaan omia päätelmiään. Jumala myös ”jankuttaa” asiaa niin kauan, että se tulee varmasti selväksi, jopa tavaa asian tai nimen kirjain kirjaimelta. Jumala myös päättää, milloin Hän haluaa asiansa ilmoittaa ja antaa ohjeet, kuinka profeetan tulee tiedon kanssa toimia. Jumalan antama tieto ei koskaan vahingoita ihmistä, vaan on rakastavaa avustamista ihmisten ja ihmiskunnan hyväksi. Veikko Latvala kehotti tarkkaamaan tiedon laatua: jos tieteellinen tieto on uutta ja jos tieto on hyväksi ihmiselle tai luonnolle, on se Jumalasta. Jumalan ilmoittaa vain Hyvyyttä, mikä ilmenee ilona ja havahduttavina hyvyyden tai totuuden tunteina ihmisessä. Niinpä kuka tahansa uskon vankkuudessa elävä voi saada mullistavat oivalluksensa profetiana tiedostamatta niiden alkuperää. Jumala toimii näin, avustaa Hyvyydessä elävää ihmistä kaikin tavoin, mitä voidaan kutsua myös Armolla johdatukseksi. Jokaista sielua Jumala johdattaa kohti Rakkautta monin tavoin, mutta vain profeetta tai Pyhä Mies voi olla ihmisten keskuudessa konk-

reettisesti ja Jumalan täsmällisillä ohjeilla toimiva uskon herättelijä ja Jumalan profetioita muistiin kirjoittava yksilö.

Mihaly Csikszentmihalyi tutki ajattomassa olotilassa tapahtuvaa toimintaa, jota kutsui flowksi ja mitä hän piti luovuutena. Luovuus ei edellytä ajattomuudessa oloa, ajantajuun menettämistä tai korkeaa oppineisuuttakaan. Jumala voi antaa profetiatietoa ihmiselle tämän tietämättä. Hän voi herättää profeetan yhteyteensä ja tehtävänsä mistä sosiaalisesta asemasta tahansa, sillä ihmisen uskonlaatu on Jumalalle tärkein, kuten Veikko Latvala muistutti. Tutkimuksen perusteella luovuus näyttää edellyttävän korkeampaa henkistä kehittyneisyyttä, varsinkin vahvaa uskoa Totuuteen ja antaumusta Hyvyyden tekemiseen, mikä on lähellä profettojen henkisyttä. Luovuus tarkoittaa sielusta ammennettavaa Hyvyyden tietoa, on havahduttavaa uusien asioiden oivaltamista, tuotteliaisuutta ja monipuolisuutta ja laadultaan ihmiskuntaa auttavaa erinomaisuutta, kuten Hildegard luonnehti. Ramon Llull ja Emanuel Swedenborg pitivät liikaa oppineisuutta jopa esteenä ihmisen henkiselle kehitykselle ja ymmärrykselle, mutta Veikko Latvala mainitsi oppineisuudesta olevan hyötyä ihmiselle monin tavoin eikä estä löytämästä Jumalaa, jos tahto on. Oppineisuus lisää ihmisessä tietoa ja on Latvalan mukaan tietoisuutta. Oppineisuus ei saisi kuitenkaan ylpistää ihmistä. Ristin Johannes korosti, että ylpeässä ihmisessä oman älyn viritelmät saavat ensisijaisen aseman suhteessa Lähimmäisenrakkauteen ja ymmärrykseen Hyvästä tai Jumalasta.

Maurice Blanchot oli jo lähempänä profetiakirjoittamisen luonnetta automaattikirjoittamisen teoriallaan. Hän puhui ”sisäisiin silmiin” ilmaantuvasta teoksesta, joka vaatii päästä kirjoitettavaksi. Daniel Gold kutsui samaa lähestyväksi Ufoksi ja M. Abrams sisäiseksi Lampuksi, Platon ideamaailmaksi. Veikko Latvala selitti tämä ”teoksen ilmaantumisen” ilmiön hyvin korkeaksi kirjalliseksi ja taiteelliseksi älykkyudeksi, jolloin tekijät näkevät ideansa valmiina teoksina mielessään ja vain kopioivat sen aistitodellisuuden konkreettiseksi teokseksi. Profetiakirjoittamisessakin Jumala joko näyttää profeetalle teoksen ensin valmiina sisältöineen päivineen tai ilmoittaa edeltä, mitä aikoo profeetalle sanella. Tässä tiedoksiannossa Jumala aina ilmoittaa itsensä, esittää asiansa joko ”mieltävänä näkynä”, kuten Veikko Latvala ilmaisi, tai suoraan profeetan ymmärrykselle selkein sanoin, jolloin profeetta jää odottamaan yhteistä kirjoittamisen hetkeä. Kun sanelu alkaa, istuu profeetta kynä kädessä ja kuuntelee, mitä Jumala sanee, kirjoittaa kuulemansa sana sanalta, lause lauseelta, juuri sellaisena kuin se an-

netaan. Vaikka kirjoittaminen keskeytyy profeetan arkisten asioiden takia, jatkuu sanelu täsmälleen siitä, mihin se on päättynyt – vaikka kesken sanan. Teksti on likimain täydellistä ja kirjan muotoa vaille valmista. Tätä ei automaattikirjoittamisessa tapahdu, vaan kirjailijalle ilmaantuvan teoksen sanallinen muoto tuotetaan muistamisen ja älyn kautta, jolloin teos voi kadota eikä enää löydy kirjoitettavaksi, kuten Blanchot toteaa. Monesti automaattisesti ilmenevä teos aiheuttaa kirjoittajassa innostusta ja hurmiotakin, joten kirjoittaja tulkitsee, että tuo tila on se, jossa teos on. Niinpä hän saattaa alkaa etsiä keinoja saavuttaa ensin tuo tila, mistä tuleekin riippuvuus ja kirjoittamisen kyky voi sen myötä kadota pitkiksi ajoiksi. Profeetalla tällaisia fyysis-emotionaalisia ongelmia ei ole lainkaan. Profeetta kirjoittaa saneluna saamaansa tekstiä täysin järjellisessä tilassa, kuten sihteeritkin kirjoittavat muistiin, mitä pomo tiedoksiantoonsa sanelee.

Profetiakirjoittaminen on määriteltävissä seuraavasti:

Jumala profetoi eli sanelee sanallisesti puhuen tahtoaan ja totuuttaan profeetalle, jonka sielun on itse puhdistanut ja koulunut Äänensä tuntemiseen ja sanojensa täydelliseen ymmärtämiseen, antamalla tälle Pyhän Henkensä yhteyden tai korottamalla Kristuksen täyteyden ja yhdistämällä Rakkauteensa niin, että vastaanottaessaan tietoa Jumalan sanelusta profeetta tai Pyhä Mies vain kuuntelee ja kirjoittaa sitä mukaa kuin tietoa annetaan ja kirjoittaa täsmälleen vain sen, mitä sanotaan, lisäämättä mitään omia päätelmiään tai ajatuksiaan, tarvittaessa tiedustellen tarkennuksia, noudattaen sitä ohjeistusta, mitä Jumala ilmoittaa ja toimii tekstin tarkoituksen puolesta, mikä on annettu uskon herättämiseksi ja totuuden ja hyvyyden lisäämiseksi ihmiskunnassa, sillä profetiana ilmoitetut tiedot sisältävät aina uutta, ihmisiä auttavaa Hyvyyden Totuutta ja tulevia aikoja koskevia tietoja, mitkä käyvät toteen, kuten Jumala on ilmoittanut, mikä todistaa Jumalan Pyhän Kolminaisuuden olevan sanellun tekstin Antaja, mistä kaikki eri aikoina saneltu profetiakirjallisuus on tunnistettavissa saman Kaikkein Pyhimmän ilmoittamaksi Pyhäksi Totuudeksi.

Profetiakirjoittaminen on maailman vanhin kirjoittamisen lajityyppi, genre, jolla on omat tekstin syntymiseen ja sen sisältöön, teemoihin, ilmaisutapaan, laatuun ja tarkoitukseen liittyvät erityispiirteensä. Profetiatekstin synty tapa on ainutlaatuinen, kauttaaltaan ihmisen sielun kautta tapahtuvaa ja aina ajassa elävän Jumalan sanallista sanelua. Jumalalla on selkeästi oma ainutlaatuinen ja jäljittelemätön ilmaisutapansa. William Perkins ja Ralph Waldo Emerson yrittivät jäljitellä näitä piirteitä, Emerson

jopa suhteellisen hyvällä menestyksellä, mutta ihmisen äly ei kykene kopioimaan sitä, mikä on Jumalasta. Näitä profetiateksteille tyypillisiä piirteitä ovat muun muassa lyyrinen ilmaisu, elävä visionäärinen kerronta ja havahduttava voima, runsaat adjektiivit, osoittavat pronominit, elävä ja rikas symboliikka, vertaukset: esimerkiksi luonnonilmiöiden symbolinen käyttö hengen kuvaamiseksi, ylistävä kauneus, sanelumaisuus, tarkat näkyjen kuvaukset, kehotukset Hyvyyteen ja opetus Totuuden löytämiseen, varoituksia, tarkkoja ohjeita ja neuvoja, äkillinen persoonapronominien vaihtuminen, Sanelija ilmoittaa itsensä tekstissä, huudahdukset, runsas selittävien konjunktioiden käyttö, oivaltava viisaus, jolle ymmärrys avautuu lukiessa, tulevaisuutta koskeva ennustietous, uusi tietous henkisistä ja tieteellisistä asioista, aivan uusia sanoja ja käsitteitä, ihmisälylle mahdottomien tieteellisten asioiden tarkka kuvaaminen, lääkintä- neuvoja ja terveysohjeita sekä toistuvia sanoja kuten lepo ja rauha. Tekijyyden kannalta on selvää, että profetiatekstit ovat aina Jumala sanelua, joissa juridisista syistä on profeetan nimi kannessa.

Jumalan saneluissa läpi ihmiskunnan historian on toistunut samaan päämäärään tähtäävä sisältö ja teemat: ihmisen tulee rakastaa Totuutta sisällään, Elämää sisällään ja ulkopuolellaan sekä tehdä Hyvyyttä lähimmäisilleen. Veikko Latvala korosti, että Jumalan saneluissa on aina vahva ja havahduttava sielullinen vaikutus: ihminen saa Jumalan profetioista itselleen Uskoa, Toivoa ja Lähimmäisenrakkautta, jotka ovat ihmisen turva, sillä myös Jumala puhuu ihmisessä näiden Äänellä. Profetiateksteissä opetetaan, että Jumala on Rakkaus, Totuus ja Elämä, jotka ovat Jumalan ja ihmisen sielun yhteisiä Pyhiä ominaisuuksia – ihmisen sisäistä ainutlaatuisuutta, sielun tunnevaloa ja sen koostumusta. Ihmisen elämän tarkoitus on puhdistua Rakkauteen, joka on sielun suurin voima ja myös kanava, jossa Jumala on ja puhuu profetoilleen. Profetiateksteillä Jumala tahtoo auttaa ja suojella ihmisiä pahuudelta, jonka mellastus ilmenee vain ihmisen maanpäällisen elämän aikana ja on aina ulkoa päin tulevaa. Tämä ulkoinen paine, ”maailman henki”, tahtoo harhauttaa ihmisen pois omasta alkuperästään, joten se moukaroit ihmistä ulkoa käsin kohdistamalla iskunsa ihmisen suojamuuriin: Uskoon, Toivoon ja Lähimmäisenrakkautteen sekä varsinkin Äidinrakkautteen, kuten Hildegard Bingeniläinen huomautti. Profeetat myös kuvailevat, miten ihmisten omaksuman pahuuden takia suurin osa ihmiskunnasta elää hirvittävässä oloissa ja kärsimyksessä. Ihmiskunta on henkisesti eksyksissä, sillä pahuus ei halua ihmisille sitä hyvää, mitä Jumala tahtoisu luoduilleen antaa. Saneluissaan Jumala neuvoo, että ihminen

voi vastustaa pahaa turvautumalla sisällään olevaan Jumalaan, johon saa yhteyden rukouksella. Jumala antaa armoaan jokaiselle, joka rukoilee, mutta aina vähittäisin askelin, jotta sielu oppii tuntemaan Jumalan Äänen. On oltava kestävä rukouksessa, mikä Veikko Latvalan mukaan on rukouksen jokaisen sanan täydellistä tarkoittamista, sydämen huokausta ja rehellistä pyyntöä, jolloin Armo vastaa.

Uutta Jumalan profetioissa on ilmaston ja luonnon suojelemisen teemat sekä hätkähdyttävän elävä tarinallisuus. Nämä korostuivat Veikko Latvalan profetioissa, joissa Jumala antaa konkreettisia tieteellisiä ohjeita ilmaston ja luonnon suojelemiseksi, jotka ihminen on saanut tuhotuksi vain 150 vuodessa. Elävä tarinallisuus ilmeni Jeesuksen lapsuudesta alkavassa elämäntarinassa, joka on täysin uutta tietoa Vapahtajastamme. Uutta on sekin, että Jumala opettaa tunnistamaan oman aikamme pahuuden laatua ja neuvoo, miten sen ihmistä uuvuttavilta hyökkäyksiltä voi suojautua. Saneluissaan Jumala auliisti neuvoo ihmistä onnellisempaan elämään. Myös terveysneuvot ovat aina olleet profetiategstien ydinsisältöä. Jumala puhuu aina ajassa, ajan teemoilla ja kunkin ajan kielellä ja toimii ajan viestintätavoilla profeettojensa kautta. Jumala tahtoo ihmisten tunnistavan Pyhyiden itsessään ja noudattavan sieltä tulevaa Hyvyyden Ääntä. Jumalan sanelujen tyyli on aina ollut runollista, tiivistä ja vaikuttavaa.

Risto Kunelius ja Ken Wilber totesivat, että yhteiskunnassa on valta tietynlaisilla asenteilla, mielipiteillä ja arvoilla, joista tulee ”virallinen totuus” ja jota media toistaa, politiikka myötäilee ja tiede tutkii ja tuo esiin ”virallisina faktoina”. Ajassamme vallitsevien mielipiteiden ja ihmisten ymmärtämättömyyden takia uskonnosta on tehty huuhaata, Jumalasta kognitiivinen kategoria ja profetiastakin mystinen ilmiö. Tutkimuksessa on esitetty perusteet sille, että Jumala on ontologinen todellisuutemme, oma sisäinen ominaisuutemme, jossa tuo Jumalan puheääni on jokaisen ulottuvilla, joten mitään myyttistä tässä Jumalan ja profeetan välisessä tiedonvaihdossa ei käytännössä edes ole. Profeettoja ja Pyhimyksiä on ollut ihmiskunnassa aina, on nyt ja on oleva tulevaisuudessakin, sillä Jumalan ja ihmisen välinen puheyhteys on vain ihmisen henkisen evoluution ilmentymää. Käytännön arjessaan ihminen on henkisesti varsin laiska eikä kiireidensä keskellä ja lukuisissa intohimoissaan tai ongelmissaan jaksa tai näe vaivaa ottaa asiasta selvää, vaan tyytyy ”vallitsevaan mielipiteeseen”. Kun media toittaa uutisia ihmisten typeryyksistä ja pahuudestakin, syntyy ihmisiin pelkoja ja luuloja, jolloin ihminen altistuu manipulaatioille ja ajautuu vielä suurempaan henkiseen

hätään. Juuri nyt psyykkiset oireet ovat työelämässä ylivoimaisesti suurin syy ennen-
aikaiseen eläköitymiseen. Ihmisen psyykettä hoidetaan lääkkeillä ja psykoterapialla,
mikä on pitkä tie, jonka vaikuttavuus on jokseenkin kyseenalainen, tosin hyviäkin tu-
loksia sitä kautta saadaan aikaan. Ihmistä ei kuitenkaan auteta löytämään ainutlaatuis-
ta itseään, todellista Jumalan yhteydessä elävää Pyhää sielua, mistä C. G. Jung oli jo
1950-luvulla hyvin huolissaan. Sielun todellisen alkuperän tunnustaminen edellyttäisi
vallitsevan ja varsin materialistisen ihmiskäsityksen uudelleen arviointia ja muutta-
mista (Ks. Liite 1). Sielussa puhuva Jumala on hyvin helposti lähestyttävissä ja val-
miina auttamaan, mutta vaatii ihmisen omaa tahtoa. Veikko Latvala, jolla on Jumalan
tahdosta Pyhän Miehen armo, ja siksi on profetiakirjoittaja ja parantaja, korosti, että
kuka tahansa ihminen voi saada auttavaa tietoa profetiana, jos vain tahtoo rakastaa si-
sällään olevaa Totuutta ja tahtoo tehdä Hyvyyttä toisia ihmisiä kohtaan. Silloin Juma-
la avaa ”uskon pankkinsa”, josta annostelee tietoa ihmisen ymmärrykselle vähitellen
ja pikku hiljaa enemmän. Ihminen on luotu Jumalan yhteyteen, joten jokainen ihmi-
nen on Jumalassa, sillä sielussa ovat jo ne valmiudet, mitä Jumalan viisauden tietoon
tarvitaan. Veikko Latvalan mukaan ihmissielun ainoa synti on epäusko Jumalaan,
mutta pahinta on Jumalan kieltäminen, jumalattomuus. Samasta syystä luomiskerto-
muksessakin ihmiset päätyivät eroon Jumalasta, joka pisti paratiisinsa oven säppiin ja
ärähti, että rukoilkaa ja puhutelkaa Herraksi, niin sitten Hän kuulee (1. Moos. 4: 7; 1.
Moos. 4: 26). Jokainen profeetta on siitä asti kehottanut ihmisiä kääntämään katseensa
sisälle sieluun, missä Totuus on ja puhuu ja missä paratiisin yltäkylläinen tietous, vii-
saus ja ihanuus ovat tarjolla. Jo *Saarnaajan kirjassa* sanottiin jumalattoman olevan
ajatuksiltaan järjetön, mieleltään tyhmä ja ymmärrykseltään sokea (Saarn. 7: 25).

Strukturalistisesti ajateltuna Jumala on Preesens ja on ihmisen subjekti ja predikaatti,
ja ihminen on tämän Preesensin predikatiivinen hermeneutti ja objekti. Periaatteessa
Ryan J. Starkin esiintuomaa Brian Vickersin enthymeme-ajatusta eli hengen tai uskon
hyppyä voidaan kuvata hengellisen ymmärryksen avauksina, eräänlaisina kehityshyp-
pyinä kohti uskontotuutta ja Jumalan tuntemista. Liitteessä kaksi on esitelty nämä eri-
laiset sielun kehitysvaiheet tai ymmärryksen hyyt kohti Totuuden parempaa tunte-
mista. Profeettojen mukaan jokainen kehitysvaihe on aina uutta Jumalan armoa ihmi-
sessä, jonka päämääränä on olla täydellinen Rakkaudessa, olla täydesti Jumalassa, To-
tuudessa. Silloin sielu on saavuttanut elonkiertonsa päämäärän ja voi elää Pyhässä yh-
teydessä Jumalaan, alkuperäisessä Valkeudessa, Kaikkitietävyydessä, Paratiisissa, jos-

ta on kotoisin ja kehoonsa tullut. Vaikka ihminen ei Jumalaa sielussaan tuntisikaan, on Jumala ihmisen ainoa eksistenssi, jossa ihminen eksistoi, mutta ihminen on tehnyt tästä totuudesta epistemologisen eli tietoteoreettisen ongelman, jossa vastapuolina ovat älyllinen tietäminen ja sielullinen tietäminen. Näiden välinen taisto ilmenee fenomenologisina ilmiöinä arjessa mutta myös kirjallisuudessa ja muissa ihmisen tuotoksissa, joissa ilmiö heijastuu erilaisina aatevirtauksina taiteessa, tieteessä, politiikassa ja koko yhteiskunnassa ja sen kulttuurissa. Tietoteoreettisesti ajateltuna fyysisten aistien ja aivojen varassa toimiva äly on vain ihmisen henkisen tunnevalon eli kuolemattoman sielun tarpeellinen jatke ja työkalu.

Fenomenologisesti profetia ja profetiakirjoittamisen ilmiö tarkoittavat ihmisen sielun (tunnevalon) ja Jumalan (Valkeuden) välistä puhtaassa Rakkauden kanavassa tapahtuvaa sanallista dialogia, mihin jokaisella ihmisellä on avaamaton potentiaali itsessään. Armon ovi voi avautua, jos ihminen rukoilee eli puhuu Jumalalle ja tahtoo rakastaa Totuutta kaikesta mielestään, sielustaan ja voimastaan sekä antautuu tekemään Hyvyyttä lähimmäisilleen. Tästä seuraa ihmiseen suunnaton ilo ja onnellisuus sekä mielenrauha. Teleologisesti ajateltuna tätä Jumala ihmiseltä myös haluaa ja toivoo, jolloin armostaan suo ihmiselle siunaavan elämän, mikä on profetiatekstien lohdullinen sanoma. Tuo armo ilmenee ihmisen runsaana tuotteliaisuutena ja luovuutena, hyvyyden hedelminä, töissä, joilla on ihmisiä auttavan hyvyyden laatu. Tuo luovuus voi olla ylevintä musiikkia, koskettavinta taidetta, elämää auttavaa uutta tiedettä, lyriikkaa, tietokirjallisuutta, yritystoimintaa, hengellistä tietoa tai mitä tahansa osaamista. Jokainen ihminen elää Jumalan johdatuksessa ja jokainen syvästi Jumalaan uskova ja Häntä rakastava voi olla profeetta tietämättään.

Tutkimuksessa on onnistuttu paljastamaan ja kuvaamaan profetiakirjoittamisen ilmiön laatu, luonne ja ”mekanismi” kattavasti. Tulokset paljastavat historiallisen ilmiön olemassaolon luotettavasti. Profeetta itse on tärkein referenssi ja todiste profetiakirjoittamisen ilmiöstä: profeetan henkinen laatu ja tieto Jumalasta, kahdenvälinen kommunikaatioyhteys Jumalaan, toiminta Jumalan tahdossa, sanelujen vastaanotto kirjallisiksi teoksiksi, tekstien sisältö ja tekstien kirjalliset erityispiirteet ovat jokaisella todellisella Jumalan profeetalla historian jatkumossa täysin yhtenevät. Historia ja lähdeaineistosta esiin tuodut todisteet ovat kiistattomia ja päteviä aina Mooseksesta nykyaikamme profeettoihin. Väärä profeetta ei täytä tutkimuksessa löydettyjä profee-

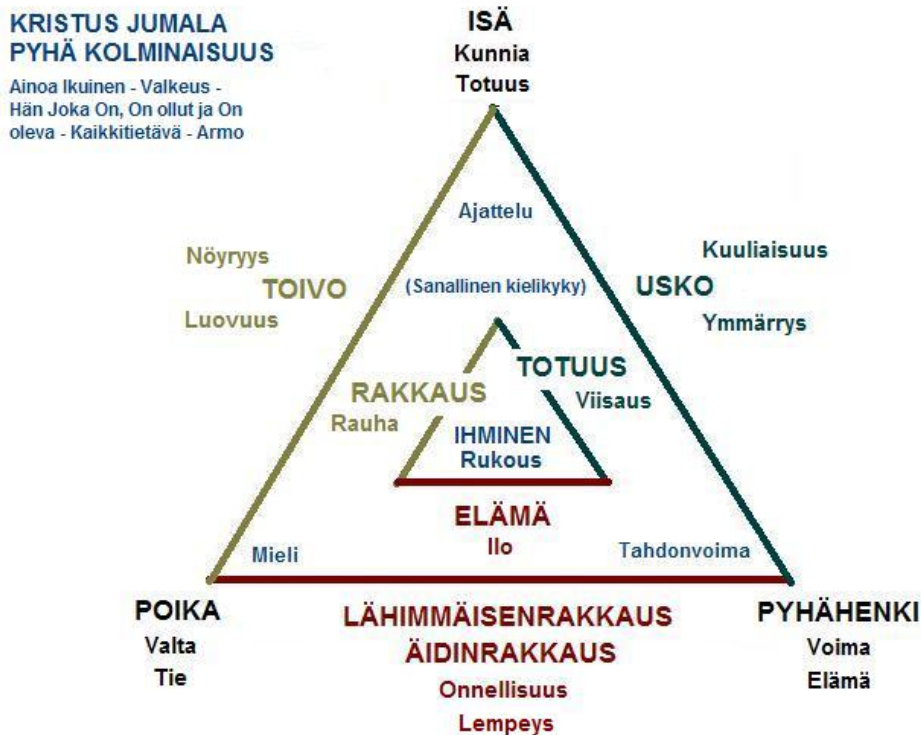
tan ominaisuuksia eikä hänen toimintansa sovi lähdeaineistosta paljastuneisiin edellytyksiin tai profetiakirjoittamiseen liittyviin määreisiin. Väärä profeetta on kriteerien valossa helppo tunnistaa. Oikea profeetta todistaa tutkimustulokset oikeiksi.

Erityisen tärkeää tutkimuksessa mielestäni on se, miten ihmiskuvasta on paljastunut sen unohtunut ulottuvuus, sielun olemassaolo, sen laatu ja ihmisen henkinen kehitys maallisen elämän aikana. Nämä ovat ”mallinnettu” liitteissä 1 ja 2. Tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa kirjoittamisen ja kirjallisuuden tutkimuksen sekä uskontotieteen ohella erityisesti psykologiaan mutta myös muihin tieteisiin kuten kasvatustieteen, taiteisiin tai vaikkapa johtamistaitoon. Löydöksistä on erityisen paljon hyötyä kulttuuristen ilmiöiden tutkimiselle, mutta yhtä lailla niitä voidaan soveltaa sosiologian alaan.

LIITTEET: (Copyright © Tuula Laamanen, Pro gradu 2011)

1. KRISTUS PYHÄ KOLMINAISUUS JUMALA IHMISEN SIELUSSA

Kuvateksti: Värit ja muoto perustuvat Hildegard Bingeniläisen, Ristin Johanneksen, Wassily Kandinskyn ja Veikko Latvalan huomioihin: Kolmio on muotona Pyhä ja kaikkein henkisin. Vihreä edustaa ikuista rakkauden ja toivon rauhaa, harmaa (hopea) ikuista uskontotuuden viisautta ja punainen ikuista elämänilon onnellisuutta. Sininen (safiirinsininen) on Kristuksen ikuista Kolminaisuuden Pyhyyttä ja edustaa ihmisielun kolmea Pyhää: Rakkautta, Totuutta ja Elämää, jotka ovat Jumalan Hengen Valon ja ihmisen tunnevalon ominaisuuksia mutta myös Jumalan puheääntä ihmisessä. Nämä kolme pyhintä Pyhyyttä ihmisessä todistavat, että Jumala on ihmisen kolmen turvallisuuden: Uskon, Toivon ja Lähimmäisenrakkauden taustavoima. Kun ihminen antautuu rukoukseen, avautuu Jumalan ja ihmisen välillä Armon ovi. *Isä Meidän* -rukous yhdistää ihmisen ja Jumalan toisiinsa Hengen voimalla sekä suojelee sielua pahudelta. Ihmisen tulee kaikesta sydämestään kohdistaa mielensä (sisäiset silmät), tahdonvoimansa (kuuliaisuus) ja ajatuksensa (kielikyky) tähän Ainoaan Ikuiseen Hyvyyteen ja Totuuteen eli Kristukseen Pyhään Kolminaisuuteen – Jumalaan, joka on Isä, Poika, Pyhä Henki eli *Herran Siunaus* -rukous meissä. Näin Elämästä tulee Jumalan armonlahjana luovaa ja onnellista, sillä Jumalan antama uusi ymmärrys ja uusi viisauden tieto johdattavat ihmistä koko ajan. Ihmisen laatu muuttuu nöyryydeksi, lempeydeksi ja kuuliaisuudeksi Jumalalle, joka suo kaikenlaista osaamista, erinomaisuutta, yltäkylläisyyttä tai menestystä rakastamalleen sielulle.

2. SELUN HENKISEN KASVUN VAIHEET (Copyright © Tuula Laamanen 2011)

Ihmissielun hengellisen kasvuprosessin voi ilmaista hierarkkisenä jatkumona, jossa henkinen ymmärrys avartuu elämän aikana vähitellen kohti Jumalan tuntemista ja kohtaamista. Esittelemäni sielun ymmärryksen avartumisen malli perustuu Ken Wilberin holarkia-ideaan (2009) sekä osin Emanuel Swedenborgin (1965), Pyhän Teresan (1981) ja Veikko Latvalan kuvailemiin ihmisen henkisen kehityksen vaiheisiin. Korostan, että jokainen ihmissielu kehittyy henkisesti elämänsä aikana ja jokaisen ihmisen henkistä ymmärrystä avataan vähitellen. Esimerkkihenkilöt on jaoteltu ryhmiin tutkimuksessa ilmenneiden seikkojen ja omien päätelmieni perusteella. Ihmisen henkinen kehitys ei jämähä mihinkään kategoriaan, sillä jokainen sielu on tarkoitettu puhdistumaan elämänsä aikana Rakkauteen ja Jumalan tuntemiseen. Kehityksen päätepiste on Jumala – ennemmin tai myöhemmin ja tavalla tai toisella. Jumala on jokaisen ihmisen sisäinen johdattaja, joten riippuu ihmisestä itsestään, tahtooko kuunnella sydämensä ohjaavaa Tunneääntä vai ei. Lista alkaa Jumalan korkeimman Armon saaneista.

Pyhä Mies – omistaa sielussaan Kristuksen voiman ja vallan. Tietämisen yhteys on täydellinen, sillä Pyhä Mies on sieluna Kaikkein Pyhimmässä. Voidaan kuvata niin, että Pyhä Mies on sieluna Valkeutta Valkeudessa ja hallitsee Valkeuden ”utua” maan päällä, mutta Jumalan eli Valkeuden kanssa neuvotellen. Vain Pyhä Mies voi tehdä parantamisihmeitä. Pyhä Mies voi liikkua ulkomailla osamatta kieltä, sillä hän ymmärtää ketä tahansa vieraalla kielellä puhujaa, jonka sanojen sisällön Pyhä Henki kertoo (kielillä puhuminen). Myös keskustelukumppanina olevan ihmisen sielunlaatu, mieli, tahto ja ajatukset välittyvät Pyhän Miehen tietoon. Pyhällä Miehellä tahto ja mieli ovat yhtä ja samaa Jumalan tahdon ja mielen kanssa, jolloin Pyhä Mies on täydesti Rakkaudessa. Ihmisenä Pyhän Miehen ajattelu ja muu arjen toiminta on omaa, koska hän on edelleen normaali ihminen aivoineen ja elämäkokemuksineen sekä elää fyysisessä ruumiissaan. Pyhä Mies on tehtävässään uskonpuhdistaja, mutta on ihmisten keskuudessa ja historiassakin harvinainen ja ainutlaatuinen. Veikko Latvala, Jeesus Nasarettiläinen, Apostoli Paavali ja Buddha ovat toimineet tässä armossa elinaikanaan. Jeesus on mainituista ainoalaatuinen poikkeus ja omaa luokkaansa, koska oli jo syntymästään synnitön, vailla mitään epäuskoa ja Ainokainen Poika. Va-

paasta tahdostaan ja uskonsa vankkuudesta hän antautui ristille ja täydensi sielullaan *Vanhan testamentin* JHWH:n Pyhäksi Kolminaisuudeksi, Kristukseksi ja on käytännössä nyt Veikko Latvalle annetun parantamisen voiman ja vallan lähde. Pyhä Mies ilmaantuu noin 2000 vuoden välein, silloin, kun maailmassa vallitsee rakkaudettomuus. Neitsyt Maria katsotaan tähän ylimpien pyhien ryhmään sielunsa laadun takia, vaikka ei ollutkaan Pyhän Miehen roolissa, kuten poikansa. Neitsyt Maria oli Aito Pyhä, joka myös voi ilmestyä ihmiselle näyn kaltaisena Valkeuden hahmona ja ilmoittaa tietoja ja asioita.

Profeetta – omistaa Pyhän Hengen yhteyden eli Jumalan suoman kommunikatioyhteyden, jossa kuuleminen, näkeminen ja tiedonvaihto ovat arkipäivää, mutta Jumala voi antaa tietoja Pyhän Henkensä välityksellä omasta aloitteestaan. Jumala päättää antaako Profeetan tiedusteluun tiedon vai ei, joten profeetta ei tiedä muuta, kuin mitä Jumala sanoo ja tahtoo ilmoittaa. Jumala päättää, saneleeko kirjallisia tietoja tai antaako toimintaohjeita, jolloin profeetta on vastaanottaja, ikään kuin sihteeri ja toimeksiantojen toteuttaja. Profeetta ei voi tehdä parantamishmeitä, mutta voi esittää Jumalalle nöyrän pyynnön parantaa joku ihminen, johon Jumala ilmoittaa sanallisesti päätöksensä. Profeetta saa ihmisiä auttavaa tietoa, esimerkiksi sairauden syyn, miten sairautta voi hoitaa, millä keinoilla ihminen tulee kuntoon tai miten jokin muu arkinen asia voidaan ratkaista niin, että ongelma poistuu. Profeetan kimpussa voivat olla myös kiusaajahenget (vrt. Jeesus autiomaassa), joten epäselvissä tapauksissa profeetan tulee tarkistaa *Isä Meidän* -rukouksella, että tieto on Jumalalta. Näin Jumala koulii profeettaa tunnistamaan ja erottamaan omaa ääntään vääristä äänistä, kunnes kuuleminen on täydellistä. Profeetan tahto, mieli ja ajattelu ovat puhdistettu Jumalan tarkoituksiin. Profeettoja pidetään ihmeellisen tietämisensä takia hyvin viisaina ja neroina. *Raamatun* profeetat, Jeesuksen äidinäiti Maria Magdalena, Hildegard Bingeniläinen, Ramon Llull, Ristin Johannes ja Emanuel Swedenborg muun muassa ovat olleet Jumalan saneluja saaneita kirjaprofeettoja, myös antiikin filosofi Herakleitos. Asema ei edellytä lukeneisuutta tai opillista pätevyyttä, vaan Jumala itse valitsee profeettansa uskon vankkuuden tai muun sielullisen syyn nojalla – vaikka vankilaan tuomitun, kuten Veikko Latvala totesi. Profetian lahja voi avautua myös Jumalaa rakastavalle ihmisen sitä tietämättä, jolloin henkilö vain luo uutta ja toteuttaa oivalluksia, joiden alkuperää ei täysin tiedosta. Tällaisia

ovat olleet Michelangelo, Jean Sibelius, monet Mihaly Csikszentmihalyin luovuustutkimukseen haastattelemat nobelistit ja nerot. Profetian lahjan saamiseen liittyy Jumalan kohtaaminen, jolloin Jumala ilmaisee itsensä hopeanharmaana ja ruskeanvihreänä pyörivänä pyöränä ja ilmoittaa tahtonsa. Tämä näky on edellytys lahjan saamiselle.

Pyhä pyhyys eli Jumalan Pyhä – omistaa täyden ymmärryksen ja rakkauden Jumalaan. Sielu on avattu profetian kautta, mikä tarkoittaa sitä, että Jumala on näyttänyt sielulle totuuden Pyhästä Kolminaisuudesta, mihin liittyy voimallinen ja tunteikas näky Jeesuksesta ristillä ja tapahtumista siellä. Myös Pyhä Pyhyys saa tietoa näkyjen ja Jumalan puheen muodossa, mutta ei omista profeetalle tyyppillistä kaikkietävyvyyttä eikä saa kirjallista sanelutietoa. On hyveellinen ja otollinen Jumalalle, sillä tahto, mieli ja ajattelu ovat kohdistuneina Jumalan tahtoon kaikissa teoissa. On tahto mennä Jumalan luo eikä pelkää kuolemaa, sillä tietää sielunsa olevan kuolematon ja osa kokonaisuutta. On tietävä, tiedostava, lahjakas ja erinomaisen taitava. Usein iloinen, avoin ja lapsekkaalla tavalla leikkisä luonne, mitä muut eivät ymmärrä, joten nämä kokevat itsensä ulkopuolisiksi, mistä syystä saattavat eristäytyä ja uppoutua hyvyyden töilleen tai henkisille asioille. Osaa selittää hengen asioita ja omaa syvempää ymmärrystä niistä – esimerkiksi tietää älyn ja sielun eron. Sosiaalisempana on hyvin tuottelias, avulias ja luova. Voi rukouksen avulla pyytää Jumalaa parantamaan tai auttamaan lähimmäisiä tai saada muita Jumalan armonvastauksia. Näillä on jatkuvasti enkeleitä ympärillään ja he näkevät ja jopa keskustelevat niiden kanssa. Enkelit voivat antaa heille tiedonvälähdyksiä, ilmoituksia, kirjallisia tai muita luovia ideoita ja erilaisia ratkaisuja käsillä oleviin asioihin. On ahkera rukouksessa ja tunnollinen arjen vastuissa. Ovat hyvin ahkeria ihmisiä hyvyyden töissä, vaatimattomia ja kuuliaisimpia Jumalalle, jonka hyväksi tai kunniaksi työtään tekevät. Esimerkkeinä Augustinus, Fransisco de Osuna, Pyhä Teresa, Schönaun Elisabeth, Tuomas Akvinolainen, Hilja Aaltonen, Peter Drucker. Saattaa ammatillisesti omistautua Hengen asioille mutta voi myös eristäytyä niiden takia. Näitä ovat olleet esimerkiksi William Perkins, Ralph Waldo Emerson, Søren Kierkegaard, Jiddu Krishnamurti, Ken Wilber, Seppo A. Teinonen ja lukuisat muut.

Hengellis-sielullinen – omistaa tietämystä Jumalasta ja jumalallisista asioista sekä sielusta, mutta ei tiedosta Jumalan puhetta tai näkytietoa, vaikka näitäkin voi olla. Omistaa oikean uskon, mikä on annettu lähtemättömänä Valkeuden näkynä, jossa ihminen kulkee Jeesuksen valohahmon lävitse. Näin Jumala ilmaisee sielulle rakkautensa ja ihminen saa todellisen uskon. Omaa jo kykyjäkin kuulla Jumalan Ääntä, mutta sielu on vielä umpinainen eikä ymmärrystä profetiatietämiseen ole laukaistu, sillä tämä ei vielä täysin ahkeroi hyvyiden töissä, mitä kautta tietäminen avautuu. Myöskään totuutta Pyhästä Kolminaisuudesta ei ole vielä annettu. Henkilö on hyveellinen ja luova. On perehtynyt laajasti eri asioihin, lukee ja tietää paljon, on ymmärrystä, älyä ja viisautta, on monin tavoin lahjakas ja saa sieluunsa runsaasti erilaisia valmiita kuvia, töitä ja ratkaisuideoita asioihin, joilla tahtoo ilahduttaa ja auttaa ihmiskuntaa. Tahto orientoituu jo kohti Jumalaa, mutta mieli vielä hapuilee, vaikka ajattelu on hyvyiden tarkoituksissa. Näihin hyveellisiin voidaan ajatella esimerkiksi Hannes Nykänen, Daniel Gold, Maurice Blanchot, Edmund Husserl, Martti Nissinen, Hans Georg Gadamer ja Paul Ricoeur. Hengellis-sielullisessa vaiheessa ihminen alkaa etsiä henkisesti syvemmälle, jolloin tietämisen nälkä kasvaa. Henkilö voi tutkia luonnonuskontoja tai eri uskontojen viisauksia. Tässä vaiheessa on vaara eksyä henkisesti pois Jumalasta. Ihminen saattaa antautua joko ”ismeille” tai jopa pyrkiä meedioksi, jolloin seurustellaan ”väärin äänien” kanssa, joiden vaaraa ei ymmärretä. Veikko Latvala puhui Edontuksen aiheuttamasta harhasta, jolloin ihminen kuvittelee myös olevansa jollain tapaa suuruus ja erinomaisuus, mistä harhan tunnistaa. Harha ei tee ihmistä onnelliseksi. *Isä Meidän* -rukous palauttaa oikealle Hengen tielle, Armon ja Totuuden tielle ja sitä kautta Jumalan tuntemiseen, missä onnellisuus on.

Eettis-moraalinen – omistaa opillista ymmärrystä *Raamatun* sisällöstä ja Jumalan tahdosta, mutta ajattelee asioita älyllisin perustein, joten lokeroi asioita sääntöjen kautta, usein omasta moraalis-opillisesta näkökulmastaan sekä punnitsee kokemaansa opillisin, eettisin ja moraalisin perustein. Arvostelee ankarasti muita ja muiden uskon laatua. Jumala on itsestä ulkopuolinen olio, tavoittamaton ja siten kuin haavekuva, jonka kosketusta kaivataan, osin jopa hurmoksellisesti. Pyrkii löytämään totuuden ja hyvyiden, mutta pitää niitä eettisinä periaatteina ja vaatii, että hänen itsensä tavoin jokaisen ihmisen tulee moraalisesti noudattaa

samoja sääntöjä, joita perustelee *Raamatulla*. Yhteyttä Jumalaan harjoitetaan rituaalisesti ja opillisesti, mutta ylpeys vielä kukoistaa ymmärryksen esteenä eikä henkilö ahkeroi lähimmäistä rakastavissa hyvyden töissä. Esimerkiksi Martti Päivänsalo, John Bevere, myös David Wilkerson, joka sai voimakkaan intellektuaalisen näyn, mutta päätyi eettis-moraalisiin pohdintoihin ja päätelmiin näkynsä laadusta ja tarkoituksesta.

Loogis-älyllinen – omistaa ymmärrystä kognitiivisesta ja konkreettisesta, teorettisoi asioita älynsä kautta, mistä syystä Jumala on käsittämätön, koska ei ole olemassa konkreettisia, empiirisiä ja loogisesti perusteltuja todisteita Jumalan olemassaolosta. Silti haluaisi löytää totuuden myös metafysisille asioille. Pitää henkisiä asioita mystisinä. Ongelmana se, ettei tiedosta sielua ja sen laatua, vaan pitää ihmistä pelkkänä fyysisenä mekanismina, aivojensa kertymän muovaamana olentona. Mieli ja tahto operoivat tiedon, teorioiden ja loogisten päätelmien parissa, älylliset oivallukset tuottavat mielihyvää. Jos on käsitys uskonasioita, on se luonteeltaan rituaalista, opillista ja selittävää, laajimmillaankin vain filosofista pohdiskelua. Esimerkkeinä Ilkka Pyysiäinen, Jacques Derrida.

Fyysis-aistillinen – omistaa ymmärrystä aistien kautta saatavasta maailmasta, jonka kokee ainoaksi todellisuudeksi. Jumala on käsittämätön, hölynpölyä, eikä tunne kiinnostusta hengellisiin asioihin. Mielihalut hallitsevat, tahto kohdistuu aistillisiin iloihin. Ajattelu on yleensä minä-keskeistä. Jos hengelliset asiat kiinnostavat, saattavat uskonelämän pyrkimykset olla ensisijaisesti hurmosten tavoittelua. Hyvin usein teini-ikäisten tapa ilmentää uskoa, jolloin impulsiivisuus, into julistaa ja tunne-elämyksiin pyrkiminen ovat uskonelämän sisältönä.

Tyranni – ei omista ymmärrystä hengellisistä eikä eettis-moraalisista asioista, vaan pyrkii älynsä turvin tyydyttämään omia intohimojaan. Mielihalut ovat tahdon kohteina. Pääasiassa haluaa asioita, jotka mieltää ja kokee henkilökohtaisen nautinnon ja onnellisuutensa avaimiksi. Ei tunne rakkautta kuin itseensä. Muut ihmiset ovat kuin karjalauma, jota voi ohjailla mielensä mukaan. Ei tunne syyllisyyttä eli ei ole omatuntoa. Uskontokin on vain väline, jolla hallitaan muita. Näihin voidaan ajatella diktaattorit ja hirmuhallitsijat sekä terroristit. Vastaava käytös on Ken Wilberin mukaan tyypillistä sekä kolmevuotiaalle että murros-

ikäiselle lapselle, joiden tarpeille ja vaatimuksille ei ole asetettu rajoja, vaan lapsi ottaa vallan vanhemmistaan ja terrorisoi käytöksellään, koska tietää saavansa tahtonsa läpi. Hannes Nykäsen mukaan tyrannin sielu on jäänyt kasvaessaan vaille vanhempien rakastavaa turvaa ja hyvyyttä, joten heissä ei ole lähimmäisenrakkautta lainkaan, vain häikäilemätön ja hallitsemaan itsekkyyttä, joka vaatii jatkuvasti yhä rajumpia nautintoja saadakseen ne tyydytetyiksi.

Viaton – lapsi ei omista ajatuksia tai ymmärrystä Jumalasta tai edellä kuvatuista asioista, vaan on vanhempiensa ymmärryksen varassa kasvava ihmisnappu, joka Jeesuksen ja profeettojen mukaan on viaton Rakkaus, aito Totuus ja Elämän ihme. Lapsi ymmärtää heti vanhempiensa rakkauden, totuudellisuuden ja elämän ilon, sillä lapsella ei ole älyä eli elämäkertymää. Lapsi vain imee ympäristöstään vaikutteita sieluunsa ja oppii asennoitumaan niiden mukaan. Rakkautta ja turvaa saava lapsi oppii toimimaan rakastavasti ja välinpitämättömyyden ympäristössä lapsi oppii välinpitämättömyyttä. Mitä enemmän rakkautta ja lempeyttä lapsi saa, sitä vahvempi ihminen hänestä kasvaa. Rakkaus ei tarkoita tavarapaljoutta tai lapsen tahdon mukaan elämistä, vaan hellyyttä ja syliä, turvaa ja hyvyyttä. Olipa ihminen minkä ikäinen tahansa, tarvitsee hän osakseen lempeyttä ja hellyyttä, joista saa Uskoa ja luottamusta tuohon rakastavaan ihmiseen sekä itseensä. Rakkaus lisää ihmisessä Toivoa tulevaisuutta ja elämää kohtaan. Näin ihminen alkaa onnistua askareissaan ja elämässään paremmin, vahvistua ihmisenä, löytää Rakkautta itsestään ja voi oppia antamaan Hyvyyttä myös muille.

Samalla tavoin kuin lapsen rakastaminen voimistaa lapsen kasvua, on lähimmäisen rakastaminen suunnaton voima ihmisten välisen luottamuksen rakentamisessa. Lähimmäisenrakkautta on myös yhteistyötä yhteisen hyvän toteuttamiseksi, mikä on ainoa tie myös taloudelliselle tuottavuudelle ja kasvulle. Luovuutta ei voi olla ilman Rakkautta, sillä Rakkaus tuo mukanaan Totuuden tuntemisen, ja näistä kahdesta syntyy kaikki luova toiminta ja tuotteliaisuus. Mitä lähempänä sielu on Jumalaa, sitä oivaltavampaa ja luovempaa toiminta on. Jostain syystä ihmisen on hyvin helppo vihastua ja kiukutella, kun taas lempeyden ja hellyyden osoittaminen vaativat suunnattomia ponnisteluja, vaikka kiukuttelu osoittautuukin useimmiten juuri hellyyden tarpeeksi. Monissa perheissä lapsi ja usein puolisoikin jäävät vaille keskinäistä hellyyttä ja lempeyttä eli rakkauden osoituksia,

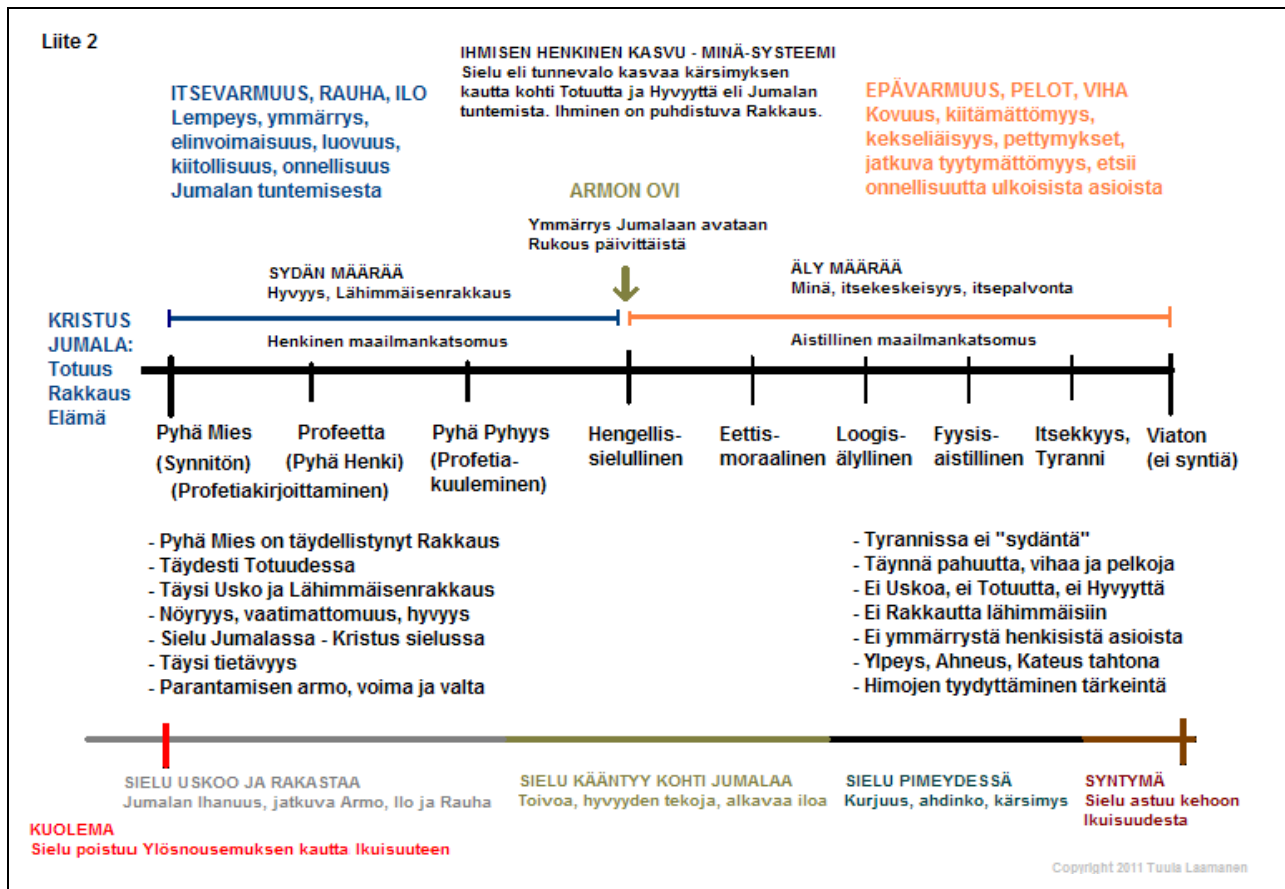
koska niitä ei uskalleta ilmaista. Silti henkinen kasvu ja elämän kulku, kaikista kokemuksista ja kolhuista huolimatta, jatkuu kohti Hyvyyttä ja Jumalan tuntemista. Veikko Latvalan mukaan jokainen sielu syntyy kolmesti maanpäällisen elämään, kunnes ihminen on puhdistunut Rakkaus – synnitön eli Pyhän Uskon kantaja. Jokainen sielu elää johdatuksessa, sillä Jumala tarkkailee ihmistä sisällepäin. Jokainen ihminen myös elää Jumalassa, vaikka Armon ovi ei olisikaan auki. Sen avautuminen riippuu ihmisestä itsestään.

Ryhmittelyn tarkoitus on ilmentää sitä, miten ihmiset ovat hyvinkin erilaisissa kehitysvaiheissa henkisellä tiellään. Ken Wilber puhui myös siitä, että jokainen henkisen kasvun vaihe on aina uusi identiteetti ja ymmärrys maailmasta, ihmisistä ja Jumalasta. Veikko Latvala sanoi, että Jumala voi herättää paatuneimmankin sielun tuntemaan itsensä, sillä vain Jumala voi johdattaa ihmistä kohti Hyvyyttä ja Rakkautta. Vanhemmillä on vastuu antaa rakkautta lapsilleen ja opettaa heidät Hyvyyteen. Olipa ihminen minkä tahansa henkisen vaiheen eläjä, on hän matkalla kohti Jumalan Totuuden tuntemista. Tästä syystä ketään ei saa arvostella tai tuomita uskonsa tai epäuskonsa takia. ”Mutta väärää opetusta Jumala ei siedä”, totesi jo Jeesus aikanaan (Matt. 7: 15–23), kuten profeetat Jeesuksen jälkeen ja Veikko Latvala nyt, joka korosti, että vain profeetoilla on Pyhä Henki ja vain profeetta voi antaa oikeaa tietoa henkisistä asioista.

Pyhä Mies ja Profeetta ovat ainoat, joilla on Jumalan tahdon ja sanelun ohjaama profetiakirjoittamisen armo. Veikko Latvala sanoi, että profetiayhteydessä kyse on uskosta: ”On vain yksi usko ja se on usko Jumalaan, muuta uskoa ei ole.” Usko tarkoittaa ihmisen täydellistä antautumista Jumalalle, kaikesta sielustaan, mielestään ja tahdonvoimastaan. Mielenkiintoinen seikka ”henkisessä evoluutiossa” on se, että henkinen kasvu kohti Jumalan tuntemista tarkoittaa sitäkin, että usko lisää ihmisissä luovuutta, erinomaisuutta, neroutta ja kaikenlaista tuotteliaisuutta.

2b. HENKISEN KASVUN JANA (Copyright © Tuula Laamanen 2011):

Kuvateksti: Jumala on luonut ihmisen omaksi kuvakseen. Sielu on Elämä ja sen tunnevalo, jonka ominaisuuksina ovat Totuus ja Rakkaus, jotka ovat Jumalan ominaisuus ja Hänen Äänensä, joista ihminen saa Turvan ja Rauhan elämäänsä (Ks. liite 1). Ihmisen sielun tie on täydellistyä Rakkaudeksi, mikä toteutuu Totuudessa elämisen ja Lähimmäisenrakkauden eli Hyvyyden tekojen kautta. Jotta Totuuden voi tuntea, tulee ihmisen turvautua rukoukseen. Silloin Armon ovi eli Veikko Latvalan mainitsema ”uskon pankki” avataan.

Jokaisen viattoman pienokaisen henkinen kasvu ja kehitys Totuuteen ja Hyvyyteen riippuu vanhempien kyvystä antaa lapselleen hellyyttä, lempeyttä, rakkautta ja turvaa. Vanhemmilla olisi kasvattajina oltava kyky asettaa lapsensa käytökselle ja teoille rajat, mikä tarkoittaa, että lapsen on opittava:

- Hyvyyden raja** eli miten Lähimmäistä rakastetaan (tärkein)
- Totuuden raja** eli miten eletään Totuudessa
- Uskon raja** eli miten rukoillaan Jumalaa, joka on jokaisen sielun kuuleva ja auttava Hyvyyden Ääni.

Näistä rajoista lapsi saa uskoa, toivoa, turvaa ja elämäniloa. Rakkautta ja lempeyttä vaille jääneet lapset ja aikuiset elävät henkisesti ”rampoina” ja kehittävät itselleen kovuuden, joka pahimmillaan taantuu tyranniaksi. Tällaiset ihmiset ovat hyvin onnettomia sieluja ja etsivät itselleen lohtua ulkoisista asioista, kunnes aikanaan kykenevät luopumaan ylpeydestään ja antautumaan rukoukseen, katumukseen ja Jumalan puhutteluun. Veikko Latvalan mukaan jokaisen sielun tie on päästä Armosta osalliseksi, kasvaa Hyvyyteen ja puhdistua Rakkaudeksi, jolloin ihmisellä on todellinen rauha ja onnellisuus.

Kuvasta ilmenee, miten vain Profeetoilla ja Pyhällä Miehellä on armo kirjoittaa Jumalan saneluja ja välittää ihmisille Jumalan ilmoittamaa tietoa, joka voi koskea mitä tahansa asiaa tai ilmiötä. Jumalan Totuus on aina Hyvyyttä ja apua ihmisille päin. Pyhä Pyhyys kuulee Jumalan sanallista ohjausta, mutta ei vielä ole valmis vastaanottamaan kirjallisia saneluja, vaikka muutoin ovat hyvin luovia ja tuotteliaita.

LÄHTEET

Kirjallisuus:

- Abrams, Meyer H. 1953. *The Mirror and the Lamp: Romantic Theory and the Critical Tradition*. New York: Oxford University Press.
- Aristoteles 1982. *Runousoppi*. Suom. Pentti Saarikoski. 2. painos, s. XXI, 4. Helsinki: Otava.
- Aristoteles 1981. *Nikomakhoksen etiikka*. Suom. Simo Knuuttila. Helsinki: Gaudeamus.
- Aspelin, Gunnar 1997. *Ajatuksen tiet*. Alkuperäisteoksesta *Tankens vägar* (Almqvist & Wiksell/ Gebers Förlag, Stockholm 1958) suom. J. A. Hollo. Helsinki: WSOY.
- Augustinus 1994. *Tractates on the Gospel of John*. Trans. John Rettig. Washington, DC: Catholic University of America Press.
- Augustinus, 1981. *Tunnustukset*. Alkup. teos 397–400 *Confessiones*, ed. C. H. Brunder. Leipzig 1919, 2 p. 1929. Kiviranta, Simo (toim). Suom. latinasta Otto Lakka 1947 & Yrjö-Otto Lakka 1981 (suom. tark.). Kristikunnan klassikkoja. Helsinki: SLEY-Kirjat Oy.
- Barwashi, Anis 2003. *Genre and the Invention of the Writer: Reconsidering the Place of Invention in Composition*. Logan, Utah: Utah State University Press.
- Bevere, John 2008. *Näinkö sanoo Herra?: Kuinka voit tietää milloin Jumala puhuu sinulle jonkun toisen kautta?* Alkuperäisteoksesta *Thus Saith the Lord?* (1999) suom. Susanna Kallamäki. Virrat: Kristillinen Kirja- ja Musiikkikustannus KKJMK Oy.
- Bianchi, Ugo (ed.) 1987. "Transition Rites: Cosmic, Social and Individual Order". Proceedings of the Finnish-Swedish-Italian Seminar 1986 Held at the University of Rome "La Sapienza", Roma: "L'Erma" Di Bretschneider.
- Blanchot, Maurice 2003. *Kirjallinen avaruus*. Alkup. teoksesta *L'espace littéraire* (1955) suom. Susanna Lindberg. Helsinki: Ai-ai.
- Boccaccio, Giovanni 1956. *Boccaccio on Poetry*. Trans. Charles Osgood. New York: Library of Liberal Arts.
- Boethius 1978. *De topicis differentiis*. Trans. Eleanor Stump. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Boyer, Pascal 1994. *The Naturalness of Religious Ideas – A Cognitive Theory of Religion*. CA: University of California Press.

- Cepeda de y Ahumada, Teresa 1981. *Sisäinen linna*. Alkuperäisteoksesta *Moradas del Castillo interior* (1577) suom., selitykset ja johdanto Seppo A. Teinonen. Helsinki: Kirjaneliö.
- Csikszentmihalyi, Mihaly 1996. *Creativity. Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. New York: HarperCollins Publishers Inc.
- Churchland, Paul 1989. *A Neurocomputational Perspective: The Nature of Mind and the Structure of Science*. Minnesota, U.S.A: MIT Press Cambridge.
- Cicero 1938. *De divinatione*. Trans. William Falconer. Cambridge, MA: Loeb Classical Library.
- Coward, Andrew L. 2005. *A System Architecture Approach to Brain. From Neurons to Consciousness*. New York: Nova Science Publishers Inc.
- Cox, Michael 1997. "Habakukin pešer, selityskirja". Teoksessa *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Toim. Raija Sollamo. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Cruz De la, San Juan 1983. *Pimeä yö*. Alkuperäisteoksesta *Noche Oscura* (1582–1585) suom. ja selitykset Seppo A. Teinonen. Helsinki: Kirjaneliö.
- Darwin, Charles G. 1954. *Tuleva maailma. Seuraavat miljoona vuotta ihmiskunnan historiassa*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Dawkins, Richard 2007. *Jumalharha*. Alkuperäisteoksesta *The God delusion* (Bantam Books 2006) suom. Kimmo Pietiläinen. Helsinki: Terra cognita.
- Derrida, Jacques 1988 (1974). *Positioita*. Keskusteluja Henri Ronsen, Julia Kristevan, Jean-Lois Houdebinnen ja Guy Scarpettan kanssa. Alkuperäisteoksesta *Les Éditions de Minuit* suom. Outi Pasanen. Philosophica-sarja. Helsinki: Gaudeamus.
- Eliade, Mircea 1958. *Patterns in Comparative Religion*. Trans. R. Sheed. London: Sheed and Ward.
- Eliade, Mircea 1949. *Traité d'histoire des religions*. Paris: Payot.
- Emerson, Ralph Waldo 1854-1861. *Journals and Miscellaneous Notebooks*. Harvard University Press.
- Emerson, Ralph Waldo 1841. *Collected Essays: First Series*. Harvard University Press.
- Emerson, Ralph Waldo 2002. *Luonto*. Alkuperäisteoksesta *On nature* (1836) suomentanut Antti Immonen. Tampere: Eurooppalaisen filosofian seura.

- Eskola, Timo 2009. "Jumala on aina ollut yliopistolla". Artikkelit *Aamulehdessä* 20.2.2009, A2.
- Gadamer, Hans-Georg 1989. "Reply to Jacques Derrida". Teoksessa *Dialogue and Deconstruction*, toim. D. P. Michelfelder & R. Palmer. State University of New York Press, USA.
- Gadamer, Hans-Georg 1976. *Kline Schriften I* (Philosophie – Hermeneutik). Tübingen: J. C. B. Mohr.
- Gadamer, Hans-Georg 1965. *Warheit und Methode*. Tübingen: J. C. B. Mohr (Paul Siebeck).
- Gnuse, Robert 1985. *The Authority of the Bible. Theories of Inspiration, Revelation and the Canon of Scripture*. New York: Paulist Press.
- Gold, Daniel 2003. "Aesthetics and Analysis in Writing on Religion: Modern Fascinations". In *The Art of Writing on Religion*. Chapter 3, p. 43-68. USA: Ewing, NJ, University of California Press.
- Granroth, Riitta 1997. "Damaskon kirja". Teoksessa *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Toim. Raija Sollamo. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Grudem, Wayne A. 1982. *The Gift of Prophecy in I Corinthians 12-14*. Lanham, Md.: University Press of America.
- Hadot, Pierre 2010. *Mitä on antiikin filosofia?* Suom. Tapani Kilpeläinen. Tampere: niin & näin.
- Hare, L. M. 1981. *Moral thinking: Its levels, method, and point*. Oxford: Oxford University Press.
- Hautamäki, Antti (toim.) 1988. *Kognitiotiede*. Helsinki: Oy Gaudeamus Ab.
- Heidegger, Martin 1996. *Being and Time*. New York: State University of New York Press.
- Heidegger, Martin 1986. *Unterwegs zur Sprache*. Verlag Günter Neske.
- Higley, Sarah L. 2007. *Hildegard of Bingen's Unknown Language*. New York: Palgrave Macmillan.
- Hildegard Bingeniläinen 1998. *Physica*. Trans. Priscilla Throop. Rochester, Vermont: Healing Arts Press.
- Hildegard Bingeniläinen 1994. *Causae et Curae (Holistic Healing)*. Trans. by Manfred Pawlik and Patrick Madigan, ed. by Mary Palmquist and John Kulas. Collegeville, MN: Liturgical Press Inc.

- Hildegard Bingeniläinen 1994/1998. *The Letters of Hildegard of Bingen*. Trans. by Joseph L. Baird and Radd K. Ehrman. New York: Oxford University Press.
- Hildegard Bingeniläinen 1913. "Pitra. Hildegard". Hildegard's twenty-three letters printed in *The Catholic Encyclopedia*. New York: The Encyclopedia Press Inc.
- Honour, Hugh & Fleming, John 2006. *Maailman taiteen historia*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Hosiaislouma, Yrjö 2003. *Kirjallisuuden sanakirja*. Helsinki: WSOY.
- Husserl, Edmund 1995. *Fenomenologian idea, viisi luentoa*. Alkuperäisteoksesta *Die Ideen der Phänomenologie* suom. Juha Himanka, Janita Hämäläinen ja Hannu Sivenius. Helsinki: Loki-kirjat.
- Hyrck, Matti 1995. *Images of God and the Unconscious*. Väitöstyö 1995. Painettu: Pieksämäki 1996.
- Häkkinen, Kaisa 2004. *Nykysuomen etymologinen sanakirja*. Toim. Kalevi Koukkunen & Vuokko Hosia. Helsinki: WSOY.
- Joensuu, Juri (toim.) 2008. "Kirjoittaja, yhteisö, laji – ja mikä?". Teoksessa *Luova laji. Näkökulmia kirjoittamisen tutkimukseen*. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Joensuu, Juri (toim.) 2008. *Luova laji. Näkökulmia kirjoittamisen tutkimukseen*. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Jokiranta, Jutta 1997. "Psalmin 37 pešer". Teoksessa *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Toim. Raija Sollamo. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Jokiranta, Ruut & Kantola, Asko 1997. "Temppelikäärö". Teoksessa *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Toim. Raija Sollamo. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Juhola, Niina-Matilda 2007. *Niina-Matilda – näkijä. Elämänpolulla henkien kanssa*. Helsinki: WSOY.
- Jung, C. G. 1959/ 1969/ 1972/ 1986/ 1988/ 1989. *Four Archetypes: Mother, Rebirth, Spirit, Trickster*. Extracted from *The Archetypes and the Collective Unconscious*, Vol 9, part 1 of the *Collected Works of C. G. Jung*, edited by Herbert Read (d. 1968), Michael Fulham and Gerhardt Adler. London: Ark Paperbacks.
- Jung, C. G. 1958. *The Undiscovered Self*. Transl. from Germany R. F. C. Hull. London: Routledge & Kegan Paul Ltd.
- Kamppinen, Matti 1988. "Kognitiivisuuden ongelma: representaatio, arkipsykologia ja neuronismi". Teoksessa *Kognitiotiede*. Toim. Antti Hautamäki. Helsinki: Oy Gaudeamus Ab.

- Kandinsky, Wassili 1977. *Concerning the Spiritual in Art*. Transl. and Introduction M. T. H. Sadler. New York: Dover Publications, Inc.
- Kangasjärvi, Jukka 2010. ”Ateistille usko on myrkkyä”. Artikkelit *Aamulehdessä* 23.11.2010, B18.
- Kant, Immanuel 2000. *The Metaphysics of Morals*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kierkegaard, Søren 1998. *Päätävä epätieteellinen jälkikirjoitus*. Suom. Torsti Lehtinen. 3. painos. Helsinki: WSOY.
- Kierkegaard, Søren 1967–78. *Journals and Papers*. Ed. and trans. Howard V. Hong and Edna H. Hong. 7 vols. Bloomington: Indiana University Press.
- Krishnamurti, Jiddu 1991. *Tulevaisuus on nyt*. Teoksesta *The Future is now – Krishnamurti’s Last Talks in India* (Victor Gollancz Ltd. ©Krishnamurti Foundation Trust Limited 1988: London) suom. Matti Ojanperä & Krishnamurti-työryhmä. Helsinki: WSOY.
- Krishnamurti, Jiddu 1970. *Ajattelun tuolle puolen*. Alkuperäisteoksesta *Freedom from the Known* (ed. Mary Lutyens) suom. Mirjam Karpio, Elsa Puolanne & työryhmä. Helsinki: WSOY.
- Kurtén, Tage 1988. *Suomen kirjailijat, jumalauskko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Kuisma, Oiva 1991. *Platon, Aristoteles ja Plotinos taiteellisesta mimesiksestä*. Estetiikan lisensiaatin tutkimus. Helsinki: Helsingin yliopiston Yleisen kirjallisuustieteen, teatteritieteen ja estetiikan laitoksen monistesarja n:o 20.
- Kohonen, Teuvo 1988. ”Keinotekoisien ja luonnollisen ajattelun eroista”. Teoksessa *Kognitiotiede*. Toim. Antti Hautamäki. Helsinki: Oy Gaudeamus Ab.
- Kokkonen, Olavi 2003. *Profetoimisen lahja*. Keuruu: Aikamedia.
- Komulainen, Jyri 2011. ”Ei vain valkoisen miehen uskonto.” Artikkelit *Aamulehdessä* 15.10.2011, Alakerta, A02.
- Konttinen, Riitta & Laajoki, Liisa 2000. *Taiteen sanakirja*. Helsinki: Otava.
- Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 1992. *Suomen kielen perussanakirja I-III*. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Kunelius, Risto 1998. *Viestinnän vallassa*. Helsinki: WSOY.
- Lahdelma, Tuomo 2008. ”Uudenlaiseen tekijyyteen”. Teoksessa *Luova laji. Näkökulmia kirjoittamisen tutkimukseen*. Toim. Juri Joensuu. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.

- Laitila, Teuvo 2006. *Ihmisen jumalat – johdatus uskontotieteeseen*. Joensuu: Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus.
- Lasten Keskus Oy 1985. *Raamatun käsikirja*, osassa 3: ”Kirjojen kirjan vaiheet”. Suom. Jääskeläinen Heikki alkup. engl. teoksesta *The Lion Encyclopedia of the Bible* (1978), part 3 by Canon R. W. F. Wootton. Tring. Herts. England: Lion Publishing.
- Latvala, Veikko 2008. *Pyhiä ilmoituksia Jeesuksesta, elämästä, tulevasta*. Tampere: Amino-Kustannus.
- Latvala, Veikko 2009. *Pyhiä viisauksia, runollisia ajatuksia*. Tampere: Amino-Kustannus.
- Lim, David 1998. *Mitä Raamattu sanoo armolahjoista. Alkuperäisteoksesta *Spiritual Gifts. A Fresh Look. Commentary and Exhortation from a Pentecostal Perspective* (1991) suom. Kai Takkula*. Helsinki: Aika Oy Kristilliset kirjat.
- Luria, A. R. 1976. *The Cognitive Development: Its Cultural and Social Foundations*. Harvard University Press.
- Malcolm, Norman 1958. *Ludwig Wittgenstein. A Memoir*. With a Biographical Sketch by Georg Henrik von Wright. London: Oxford University Press.
- Marlowe, Christopher 1969. *The Complete Plays*. Ed. J. B. Steane. New York: Viking Press.
- Metso, Sarianna 1997. ”Yhdyskuntasääntö”. Teoksessa *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Toim. Raija Sollamo. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Miller, Perry 1956. *The American Puritans*. Columbia University Press.
- Miller, Perry 1957. *The American Transcendentalists, their Prose and Poetry*. The Johns Hopkins University Press.
- Milton, John 1674. *Paradise Lost*. London: S. Simmons.
- Newberg, A. & Waldman, Mark R. 2009. *How God Changes Your Brain*. New York: Ballantine Books.
- Newberg, Andrew 2009. ”Uskonto on aivojumppaa”. Artikkelinä *Aamulehdessä* 23.8.2009 (Maailma mallillaan -palsta).
- Newman, Barbara 1987. *Sister of Wisdom: St. Hildegard’s Theology of the Feminine*. Berkeley Los Angeles: University of California Press.

- Niemi-Pynttari, Risto 2008. "Genre luovana muotona ja verkkoproosa". Teoksessa *Luova laji. Näkökulmia kirjoittamisen tutkimukseen*. Toim. Juri Joensuu. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Nissinen, Martti (ed.) 2000. *Prophecy in Its Ancient Near Eastern Context: Mesopotamian, Biblical, and Arabian Perspectives*. Society of Biblical Literature. Symposium Series, 13. Atlanta, GA: Society of Biblical Literature.
- Nykänen, Hannes 2002. *The "I" and "You" and the Soul. An Ethics of Conscience*. Åbo: Åbo Academi University Press.
- Oesch, Erna 1994. *Tulkinnasta. Tulkinnan tiedolliset perusteet modernissa ja filosofisessa hermeneutiikassa*. Toimituskunta: Timo Klemola, Leila Haaparanta ja Tommi Wallenius. Tampereen yliopisto, jäljennepalvelu.
- Ong, Walter J. 1990. *Orality and literacy. The Technologizing of the World. (New Accents)*. New York: Routledge.
- Palmer, Richard 1988. *Hermeneutics: Interpretation Theory in Schleiermacher, Dilthey, Heidegger and Gadamer*. Evanston: Northwestern University Press.
- Palmer, Richard E. 1969. *Hermeneutics: Northwestern University Studies in Phenomenology and Existential Philosophy*. Evanston: Northwestern University Press.
- Palo, Jorma 1994. *Suomalainen lääkärikirja*. Helsinki: WSOY.
- Palva, Heikki 1995. *Raamatun tietosanasto*. Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö.
- Palva, Heikki 1974. *Raamatun tietosanasto*. Porvoo Helsinki: WSOY.
- Parpola, Asko 1994. *Deciphering the Indus script*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Parpola, Asko 1990. *Veda: The 3000-year-old religion of India*. Helsinki: University of Helsinki.
- Parpola, Simo 1993. *Letters from Assyrian and Babylonian Scholars*. State Archives of Assyria 10. Helsinki: Helsinki University Press.
- Parpola, Simo 1992a. "Kaksoisvirranmaan uskonto" [Mesopotamian Religion]. In *Uskonnot maailmassa*. Eds. J. and K. Pentikäinen, pp. 227–244. Helsinki: Helsinki University Press.
- Perkins, William 1592. *The Arte of Prophecyng*. Myös *A treatise concerning the sacred and onely true manner and methode of preaching* (1607). Cambridge University Press.
- Petersen, David L. 1997. "Rethinking the Nature of Prophetic Literature". Yehoshua Citay (ed.) 1997, pp. 23–40. Atlanta: Scholars Press.

- Pietarinen, Juhani 1993/ 2001. *Ilon filosofia: Spinozan käsitys aktiivisesta ihmisestä*. 4. painos (2001). Helsinki: Yliopistopaino 1993.
- Puolimatka, Tapio 2007. *Usko, tiede ja evoluutio*. Helsinki: Uusi Tie.
- Pyysiäinen, Ilkka 2006. *Jumalten keinu, kiertoajelu uskontotieteessä*. Helsinki: Gaudeamus Kirja. Oy Yliopistokustannus University Press Finland Ltd.
- Pyysiäinen, Ilkka 1997. *Jumalan selitys: ”Jumala kognitiivisena kategoriana”*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Päivänsalo, Martti 1993. *Taistelu Raamatusta: hätähuuto puhtaana Sanan puolesta*. Suolahti: Ev.lut Herätysseura ry.
- Raamattu 1978. Pieksämäki: Suomen kirkon sisälähetysseura.
- Ricoeur, Paul 2000. *Tulkinnan teoria. Diskurssi ja merkityksen lisä*. Suom. Heikki Kujansivu. Helsinki: Tutkijaliitto. Tutkijaliiton julkaisu 98.
- Ricoeur, Paul 1992a. Narrative Identity, (Teoksessa *On Paul Ricoeur: Narrative and Interpretation*, toim. David Wood). Warwick Studies in Philosophy and Literature, Rutledge.
- Ricoeur, Paul 1991. *Reflection and Imagination*. Harvester Wheatsheff, Canada.
- Ricoeur, Paul 1986. *Du texte à l’action: Essais d’herméneutique*. Editions du Seuil. Paris.
- Ricoeur, Paul 1985a. *Temps et récit*, (TOME III). Paris: Éditions du Seuil.
- Rieke, Richard D., Sillars, Malcolm O. & Peterson, Tarla Rai 2005. *Argumentation and Critical Decision Making*. 6th edition. Boston: Pearson Education Inc.
- Rinne, Riku 2010. ”Hilja Aaltonen: `Jumalan tuuli alkaa puhaltaa’”. Artikkelit *TV7 Uutiset* -lehdessä 5/2010, s. 16.
- Saariluoma, Pertti 1988. ”Ajattelu kognitiivisena prosessina”. Teoksessa *Kognitiotiede*. Toim. Antti Hautamäki. Helsinki: Oy Gaudeamus Ab.
- Saarinen, Risto & Uro, Risto (toim.) 1991. *Lopun ajat eilen ja tänään*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, sarja A: 48.
- Sartre, Jean-Paul 1976/ 1967: *Mitä kirjallisuus on?* Alkukielinen teos *Qu’est-ce que la littérature?* (1948). Suom. Pirkko Peltonen ja Helvi Nurminen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Searle, John 1980. ”Minds, Brains and Programs”. *The Behavioral and Brain Sciences* 3. Ed. Paul Bloom & Barbara N. Finley, pp. 417-424. Cambridge University Press.

- Smith, Jonathan Z. 1982. *Imagining Religion*. Chicago: University of Chicago Press.
- Sollamo, Raija (toim.) 1997. *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Eri kääntäjiä. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Spiegelberg, Herbert 1984. *The Phenomenological Movement*. The Hague: Martinus Nijhoff Publishers.
- Stark, Ryan J. 2008. "Some Aspects of Christian Mystical Rhetoric, Philosophy, and Poetry". Project Muse® Scholarly Journals Online. *Philosophy and Rhetoric*, Vol 41, No 3, 23.8.2008, s. 260-273. University Park, PA: Pennsylvania State University.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2000. *Katekismus. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kristinoppi*. Helsinki: Edita.
- Swedenborg, Emanuel 1965. *The True Christian religion: containing The Universal Theology of The New Church*. Translation from the original Latin edition, printed in Amsterdam. 22nd edition, Vol. II. (First english translation in New York 1858). New York: Swedenborg Foundation.
- Teinonen, Riitta & Teinonen Seppo A. 1990. *Keskustelua mystiikasta*. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Teinonen, Seppo A. 1984. *Rakkauden tuska, Espanjan suuret mystikot*. Helsinki: Suomalaisen Teologisen Kirjallisuusseuran julkaisuja 140.
- Teinonen, Seppo A. 1978. *Symboliikan peruskurssi*. Helsinki: Gaudeamus.
- Teinonen, Seppo A. 1975. *Teologian sanakirja, 7.400 termiä*. Helsinki: Kirjaneliö.
- Todorov, Tzvetan 1986. *Symbolism and Interpretation*. Cornell University Press. USA.
- Toulouse, Teresa 1987. *The Art of Prophecy*. Athens, Georgia: The University of Georgia Press.
- Turunen, Pasi 2001. "Wilkersonin Näky". Teoksessa *Ennustus*. 3. painos. (*The Vision 1974*. Alkuteos julkaistu sarjassa Times square pulpit). Suom. Hannu Rossi. Sarjassa Sana ajallemme; 6. Helsinki: Kuva ja Sana Oy.
- Työrinoja, Reijo 1984. *Uskon kielioppi. Uskonnollisten väitteiden ja käsitteiden luonne Ludwig Wittgensteinin myöhäisfilosofian valossa*. 2. painos. Helsinki: Suomalaisen teologisen kirjallisuusseuran julkaisuja 141.
- Underhill, Evelyn 1923/ 1977. *Mysticism: a study in the nature and development of man's spiritual consciousness (1911)*. London 1923/New Jersey 1977: Rowan and Littlefield.

- Valkama, Pirkko 1997. ”Jesajan pešerit luolasta 4”. Teoksessa *Qumranin kirjasto, valikoima teoksia*. Toim. Raija Sollamo. Helsinki: Yliopistopaino, Helsinki University Press.
- Vickers, Brian 1988. ”Rhetoric and Poetics.” In *The Cambridge History of Renaissance Philosophy*. Ed. C. B. Schmitt, Quentin Skinner, Eckhard Kessler, and Jill Kraye, pp. 715–45. Cambridge: Cambridge University Press.
- Weippert, Manfred 1997. *Jahwe und die anderen Götter: Studien zur Religionsgeschichte des antiken Israel in ihrem syrisch-palästinischen Kontext*. Tübingen: Mohr Siebeck.
- Wilber, Ken 2009. *Kaiken lyhyt historia*. Suom. Juha-Pekka Jakonen. Helsinki: Basam books.
- Wilkerson, David 2001. *Ennustus*. 3. painos. (*The Vision 1974*, Alkuteos julkaistu sarjassa Times square pulpit). Suom. Hannu Rossi. Sarjassa Sana ajallemme; 6. Helsinki: Kuva ja Sana Oy.
- Wittgenstein, Ludwig 1988. *Philosophical Investigations*. Oxford: Blackwell.

Internet-lähteet:

- Bacon, Francis. Wikipedian artikkeli englantilaisesta 1561–1626 eläneestä filosofi-kirjailija-juristista. http://fi.wikipedia.org/wiki/Francis_Bacon. Käytetty 17.4.2010.
- Bevere, John. Wikipedian artikkeli amerikkalaisesta John Beverestä, kirjailija-saarnaaja-papista. http://en.wikipedia.org/wiki/John_Bevere. Käytetty 30.4.2010
- Bickerton, Derek. Wikipedian artikkeli yhdysvaltalaisesta kielitieteilijästä, s. 1926. http://en.wikipedia.org/wiki/Derek_Bickerton. Käytetty 17.4.2010.
- Bogursky, Sasha 2011. ”Mysterious Manuscript’s Code Has Been Cracked, ‘Prophet of God’ claims.” <http://www.foxnews.com/scitech/2011/12/02/prophet-god-claims-solved-mystery-voynich-manuscript/>. Käytetty 2.4.2012.
- Boulding, Elise M. Wikipedian artikkeli norjalaissyntyisestä (s. 1920) mutta Yhdysvalloissa vaikuttaneesta sosiologista. http://en.wikipedia.org/wiki/Elise_M._Boulding. Käytetty 20.4.2010
- Catholic Encyclopedia. Artikkelit Hildegard Bingeniläisestä. http://en.wikisource.org/wiki/Catholic_Encyclopedia_%281913%29/St._Hildegard. Käytetty 6.5.2010.

- Charisma House. Strang-yhtiöiden kustannusliike. Omistaja Stephen Strang. <http://www.strangbookgroup.com/index.php/books-by-imprint/charisma-house>. Käytetty 30.3.2010.
- Cotton, John (Puritan). Artikkelit Wikipediassa 1585–1652 eläneestä purintaanisaarnaajasta. http://en.wikipedia.org/wiki/John_Cotton_%28Puritan%29. Käytetty 19.4.2010.
- Darwin, Charles. Wikipedian artikkeli 1809–1882 eläneestä evoluutioteoreetikosta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Charles_Darwin. Käytetty 7.4.2010.
- Davies, Robertson. Wikipedian artikkeli 1913–1995 eläneestä kanadalaisesta kirjailija- ja -kriitikko-professorista. http://en.wikipedia.org/wiki/Robertson_Davies. Käytetty 20.4.2010.
- Descartes, René. Wikipedian artikkeli 1596–1650 eläneestä ranskalaisesta filosofi-matemaatikko-kirjailijasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Descartes. Käytetty 17.4.2010.
- Domin, Hilde. Wikipedian artikkeli 1909–2006 eläneestä saksalaisesta runoilijasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Hilde_Domin. Käytetty 20.4.2010.
- Dronke, Peter. Wikipedian artikkeli amerikkalaisesta latinan kielen ja kirjallisuuden tutkijasta (s. 1934). http://en.wikipedia.org/wiki/Peter_Dronke. Käytetty 27.4.2010.
- Drucker, Peter. Wikipedian artikkeli 1909–2005 eläneestä johtamis- ja hallintotieteisiin erikoistuneesta itävaltalais-yhdysvaltalaisesta kirjailija-historioitsijasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Peter_Drucker. Käytetty 19.4.2010.
- EduVantaa 2010. Vantaan kaupungin sivistystoimen julkaisema Ortodoksi-uskonnon ja Raamatun opetusmateriaalin muistiinpanot 24.10.2007. http://www.edu.vantaa.fi/ortodoksi/raamattu/yk_muistiinpanot.html. Käytetty 17.4.2010.
- Elman, Jeffrey L.. Wikipedian artikkeli Kalifornian yliopiston kognitiivisen tieteen professorista. http://en.wikipedia.org/wiki/Jeffrey_Elman. Käytetty 17.4.2010.
- Emerson, Ralph Waldo. Wikipedian artikkeli 1803–1882 eläneestä amerikkalaisesta runoilija-esseististä. http://fi.wikipedia.org/wiki/Ralph_Waldo_Emerson. Käytetty 19.4.2010.
- Gilgamesh-epos. Wikipedian artikkeli sumerilaisen kulttuurin tarusta, joka kirjattiin muistiin noin 2100–2000 eKr. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Gilgame%C5%A1>. Käytetty 19.4.2010.
- Heidegger, Martin. Wikipedian artikkeli 1889–1976 eläneestä saksalaisesta filosofista. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Heidegger>. Käytetty 7.4.2010.

- Heikkinen, Vesa 2012. ”Maineikas vai huono”. Blogiartikkeli Kotimaisten kielten tutkimuslaitoksen sivuilla. http://www.kotus.fi/?5400_m=9513&s=3235. Käytetty 15.4.2012.
- Helsingin yliopisto 2010. ”Helsingin yliopiston opettaja- ja virkamiesmatrikkeli 1640–1917 Venäjänvallan aika 1809–1917”. http://www.helsinki.fi/keskusarkisto/virkamiehet_2/teologinentdk_vv.htm. Käytetty 27.11.2010.
- Hildegard Bingeniläinen. Wikipedian artikkeli 1098–1179 eläneestä saksalaisesta naisprofeetasta. http://en.wikipedia.org/wiki/Hildegard_of_Bingen. Käytetty 27.4.2010.
- Hildegard Bingeniläinen 1990. *Scivias*. Trans. by Columba Hart and Jane Bishop with an Introduction by Barbara J. Newman, and Preface by Caroline Walker Bynum. New York: Paulist Press. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scivias>. Käytetty 27.4.2010.
- HS.fi 2008. ”Brittiprofessori: Älykkäät ihmisen ovat muita harvemmin uskossa”. <http://www.hs.fi/ulkomaat/artikkeli/Brittiprofessori+%C3%84lykk%C3%A4%C3%A4t+ihmiset+ovat+muita+harvemmin+uskossa/1135237125805>. Käytetty 10.8.2010.
- Järvinen, Johanan (Ben-Israel) 2007. ”Sielu ja Henki Raamatussa”. Verkoartikkeli Vuorilinnan Opintosäätiön sivustolla 23.8.2007. http://www.metzudah.com/pdf/sielu_ja_henki_raamatussa.pdf. Käytetty 16.7.2011.
- Kafka, Franz. Wikipedian artikkeli 1883–1924 eläneestä itävaltalais-unkarilaisesta (Tshekkoslovakia) kirjailijasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Franz_Kafka. Käytetty 20.4.2010.
- Kairos. Artikkelit Wikipediassa. <http://en.wikipedia.org/wiki/Kairos>. Käytetty 24.8.2009.
- Kalvinismi. Artikkelit Wikipediassa. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kalvinismi>. Käytetty 19.4.2010.
- Kant, Immanuel. Wikipedian artikkeli 1724–1804 eläneestä valistusajan preussilaisesta filosofista. http://fi.wikipedia.org/wiki/Immanuel_Kant. Loi mm. transsendentaalisen idealismin käsitteen: http://fi.wikipedia.org/wiki/Transsendentaalinen_idealismi. Käytetty 7.4.2010.
- Kognitiivinen psykologia. Wikipedian artikkeli. http://fi.wikipedia.org/wiki/Kognitiivinen_psykologia. Käytetty 7.4.2010.
- Korpela, Jukka 2008. Pienehkö sivistyssanakirja. Verkojulkaisu *Datatekniikka ja viestintä* -sivustolla. <http://www.cs.tut.fi/~jkorpela/siv/index.html>. Käytetty 19.7.2011

- Kristillinen mystiikka. Wikipedian artikkeli kristinuskon mystikoista.
http://fi.wikipedia.org/wiki/Kristillinen_mystiikka. Käytetty 14.4.2010.
- Kuukka, Ilona 2008. Psykologian sanasto. Moped – Opetushallituksen tukema monikulttuurisen pedagogiikan sivusto.
http://www.tkukoulu.fi/~moped/materiaali/psykologian_sanastoa.pdf,
<http://www.tkukoulu.fi/~moped/materiaali/psykologia-sanasto.html>.
 Käytetty 9.5.2009
- Latvala, Veikko 2009–2010. ”Veikko Latvala – Jumalan profeetta”. Profetioita koskevia artikkeleita; menneisyydestä, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta.
<http://www.pyhailmoituksia.fi/>. Käytetty ajalla 15.3.2009–2.10.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Viljaa on nyt heti kerättävä talteen tulevien katovuosien varalle”. Artikkelit blogissa 3.9.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1191>. Käytetty 11.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Salaperäinen Voynichin käsikirjoitus on väännöskieltä”. Artikkelit blogissa 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1184>. Käytetty 11.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Jumala voi puhua itsestään monikossa”. Artikkelit blogissa 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1166>. Käytetty 11.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Siunaus on levollisuuden saamista Jumalalta”. Artikkelit blogissa 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1164>. Käytetty 3.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Ihminen ei voi vapauttaa toista ihmistä synnistä”. Artikkelit blogissa 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1161>. Käytetty 3.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Mitään manna ei ole satanut taivaalta”. Artikkelit blogissa 29.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1159>. Käytetty 1.10.2011
- Latvala, Veikko 2011. ”Vain Jumala profetoi, ei koskaan ihminen”. Artikkelit blogissa 3.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1112>. Käytetty 3.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Pelot ovat todellisuutta, henkisyys on aina uskoa”. Artikkelit blogissa 3.8.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1110>. Käytetty 1.10.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”EU lypsää Suomen tyhjäksi”. Artikkelit blogissa 25.7.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1104>. Käytetty 17.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Uskonnot, joissa tapetaan ihmisiä, eivät ole Jumalasta”. Artikkelit blogissa 25.7.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1087>. Käytetty 4.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Hyttysten syystanssi ilmaisee talven laadun”. Artikkelit blogissa 21.6.2011, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1053>. Käytetty 18.9.2011.

- Latvala, Veikko 2011. ”Jumalan mieli”. Artikkelit blogissa 24.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1026>. Käytetty 4.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Jumalalle mieluinen ihminen”. Artikkelit blogissa 24.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1022>. Käytetty 4.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Ihmisessä ja Jumalassa yhteinen asia”. Artikkelit blogissa 24.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1020>. Käytetty 3.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Ihmisen suhteista”. Artikkelit blogissa 3.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1016>. Käytetty 2.10.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Viruksia syntyy hajoavista bakteereista”. Artikkelit blogissa 3.5.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=1003>. Käytetty 25.9.2011.
- Latvala, Veikko 2011. ”Älä kutsu pahuutta luoksesi kiroilemalla”. Artikkelit blogissa 8.3.2011, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=871>. Käytetty 11.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Kiittäkää ihmisiä heidän hyvyydestään”. Artikkelit blogissa 22.12.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=779>. Käytetty 2.10.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Uskonnot yhdestä uskosta vääristyneitä uskonmuotoja”. Artikkelit blogissa 22.12.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=776>. Käytetty 17.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Jeesuksella ei ollut jälkeläisiä”. Artikkelit blogissa 16.11.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=757>. Käytetty 1.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Uskovien ylöstempaus harhaluuloa”. Artikkelit blogissa 16.11.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=755>. Käytetty 3.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Peloista”. Artikkelit blogissa 2.11.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=732>. Käytetty 2.10.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Elämän tärkeys”. Artikkelit blogissa 2.11.2010, <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=720>. Käytetty 6.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Järki ja tunne eivät ole erillisiä ominaisuuksia”. Artikkelit blogissa 18.10.2010 <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=703>. Käytetty 14.11.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Taideälykkyydestä”. Artikkelit blogissa 18.10.2010 <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=701>. Käytetty 14.11.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Urantia-kirja ei lähennä ihmistä Jumalaan”. Artikkelit blogissa 18.10.2010. <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=693>. Käytetty 1.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Intuitio ei ole `kuudes aisti’”. Artikkelit blogissa 1.10.2010. <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=673>. Käytetty 6.11.2010.

- Latvala, Veikko 2010. ”Tulevaisuuden peruna runsassatoista mutta haitallisempaa.” Artikkelit blogissa 1.10.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=670>. Käytetty 25.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Buddha oli täydellinen uskossaan, samoin Jeesus”. Artikkelit blogissa 10.9.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=628>. Käytetty 3.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Mooseksen lait kirjoitti Calibrus-niminen profeetta”. Artikkelit blogissa 10.9.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=622>. Käytetty 2.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Viisi leipää ja kaksi kalaa oli vertaus”. Artikkelit blogissa 23.8.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=605>. Käytetty 17.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Äkkikuolemapaikkojen sielut siunattava heti”. Artikkelit blogissa 19.8.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=585>. Käytetty 1.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Ruuan siunaus olisi suotavaa”. Artikkelit blogissa 5.8.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=574>. Käytetty 2.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Maailman pahuus on vääränlaisen lastenkasvatuksen seurausta”. Artikkelit blogissa 5.8.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=570>. Käytetty 2.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Jumalalta ei voi piiloutua”. Artikkelit blogissa 4.8.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=563>. Käytetty 2.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Apinoilla ja delfiineillä on ”tunnepuhetta”, myös sanat ovat tunnetta”. Artikkelit blogissa 4.8.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=557>. Käytetty 2.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Kerjääminen tulisi kieltää lailla”. Artikkelit blogissa 30.6.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=549>. Käytetty 18.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Ihmisen tahdosta”. Artikkelit blogissa 30.6.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=519>. Käytetty 2.12.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Kuun kääntöpiiri on muuttunut”. Artikkelit blogissa 15.6.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=511>. Käytetty 24.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Ampiaisia tulisi risteyttää kannan vahvistamiseksi”. Artikkelit blogissa 1.6.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=469>. Käytetty 24.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Kreikka ei koskaan kykene korjaamaan talouttaan”. Artikkelit blogissa 18.5.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=437>. Käytetty 11.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Raamatun ilmauksista El ja JHWH”. Artikkelit blogissa 7.5.2010. <http://latvala.aminokustannus.fi/?p=428>. Käytetty 9.5.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Mooses ja kirjoitustaito”. Artikkelit blogissa 30.4.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=410>. Käytetty 24.8.2010.

- Latvala, Veikko 2010. ”Kreikkaa ei pelasteta rahalla”. Artikkelele blogissa 30.4.2010 <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=397>.
- Latvala, Veikko 2010. ”Jumala puhuu profeetalle, enkelit voivat puhua ihmisille”. Artikkelele blogissa 13.4.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=377>. Käytetty 23.4.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Raamattua pitää lukea sellaisena kuin se on”. Artikkelele blogissa 13.4.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=383>. Käytetty 17.4.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Vain profeetalla on Pyhä Henki”. Artikkelele blogissa 13.4.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=374>. Käytetty 23.4.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Maanpäällistä syntymää ei ole”. Artikkelele blogissa 15.3.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=339>. Käytetty 23.4.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Omatunto on omaa älyä”. Artikkelele blogissa 16.4.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=395>. Käytetty 3.5.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Homous ei ole synty”. Artikkelele blogissa 27.3.2010, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=364>. Käytetty 10.9.2011.
- Latvala, Veikko 2010. ”Kirjallisilla ihmisillä korkea äly tuottaa tekstin”. Artikkelele blogissa 22.3.2010 <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=351>. Käytetty 4.11.2010
- Latvala, Veikko 2010. ”Alkuperäistä Raamattua ei enää ole”. Artikkelele blogissa 17.2.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=318>. Käytetty 17.4.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Pyhimyksistä”. Artikkelele blogissa 17.2.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=315>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Sisäinen usko”. Artikkelele blogissa 15.1.2010. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=269>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2010. ”Myyteistä hieman”. Artikkelele blogissa 14.1.2010. <http://latvala.aminokustannus.fi/?p=265>. Käytetty 26.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Enkeleistä - henkiset ihmiset näkevät niitä”. Artikkelele blogissa 30.12.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=260>. Käytetty 23.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Hiilidioksidilla vain vähän tekemistä ilmastonmuutoksen kanssa”. Artikkelele blogissa 28.12.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=240>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Meedioista”. Artikkelele blogissa 26.11.2009. <http://latvala.aminokustannus.fi/?p=204>. Käytetty 26.4.2010.

- Latvala, Veikko 2009. ”Ihmiset eivät tunne Jumalaa – kielteisyys tulee kasvamaan”. Artikkeliblogissa 11.11.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=196>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Kristus tarkoittaa Pyhää Kolminaisuutta”. Artikkeliblogissa 17.10.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=156> Käytetty 23.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Jeesus syntyi 16.10”. Artikkeliblogissa 16.10.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=150>. Käytetty 30.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Pyhästä Hengestä ja uskosta”. Artikkeliblogissa 7.10.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=29>. Käytetty 26.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Ihmisen luonne, henki ja sielu”. Artikkeliblogissa 3.10.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=1>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Maapallon ilmastoa ei voida enää pelastaa”. Artikkeliblogissa 3.10.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=108>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Uskonnon opetusta kouluissa ei tule lopettaa – seuraukset huonoja”. Artikkeliblogissa 3.10.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=116>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Mielipiteistä ja Tunteista”. Artikkeliblogissa 12.9.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=31>. Käytetty 20.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Missä on Helveti”. Artikkeliblogissa 29.8.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=34>. Käytetty 17.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Kuolemantuomio on Jumalan tahdon vastainen teko”. Artikkeliblogissa 25.8.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=89>. Käytetty 17.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Ihmisessä ei ole riivaajahenkiä”. Artikkeliblogissa 19.7.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?cat=4&paged=3>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Otsonista ja elämän edellytyksistä”. Artikkeliblogissa 1.7.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=67>. Käytetty 6.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Raamattu ei ole Jumala”. Artikkeliblogissa 29.5.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=37>. Käytetty 26.5.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Oikea ja väärä profeetta Raamatun mukaan”. Artikkeliblogissa 19.5.2009. <http://latvala.aminokustannus.fi/?p=41>. Käytetty 26.4.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”Sielun synty ja elämä”. Artikkeliblogissa 17.4.2009. <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=52>. Käytetty 28.11.2010.
- Latvala, Veikko 2009. ”M maailman talous laskee kuin Niagaran putous.” (Latvala 9.4.2009, <http://www.pyhailmoituksia.fi/?p=26>).

- Latvala, Veikko 2009. ”Hurmos ei ole profetiaa”. Artikkelit blogissa 27.3.2009. <http://www.pyhiailmoituksia.fi/?p=62>. Käytetty 5.5.2010.
- Leppänen, Risto 2010. *Pappi ja Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon pap-
pien suhde Raamattuun*. Helsinki: Yliopistopaino 2010. PDF-versiona
<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/59543/pappijar.pdf?sequence=1>.
Käytetty 24.8.2010.
- Liljeström, Kenneth 2007. ”Miten Uuden testamentin kirjakokoelma syntyi?”
[http://www.teologia.fi/index.php?option=com_content&task=view&id=208&I
temid=16](http://www.teologia.fi/index.php?option=com_content&task=view&id=208&Itemid=16). Käytetty 14.8.2011.
- Llull, Ramon. Wikipedian artikkeli 1232–1315 eläneestä, keskiajan huomattavimmas-
ta espanjalaismystikosta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Ramon_Llull. Käytetty
4.5.2010.
- Luther, Martti. Wikipedian artikkeli 1483–1546 eläneestä saksalaisesta teologi-
uskonpuhdistajasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Martti_Luther. Käytetty
17.4.2010.
- Maier-Leibnitz, Heinz. Wikipedian artikkeli 1911–2000 eläneestä, Nobelilla palkitus-
ta fyysikosta. http://en.wikipedia.org/wiki/Heinz_Maier-Leibnitz. Käytetty
22.4.2010.
- Messenger International. John Beveren kansainvälinen järjestö ja seurakunta.
<http://www.messengerinternational.org/Display.asp?Page=Home>. Käytetty
30.4.2010.
- Miller, Perry. Artikkelit Wikipediassa 1905–1963 eläneestä puritaaniajan historioitsi-
jasta. http://en.wikipedia.org/wiki/Perry_Miller. Käytetty 19.4.2010
- Muhammad. Wikipedian artikkeli n. 570–632 jKr. eläneestä profeetasta, joka perusti
islam-uskonnon. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Muhammad>. Käytetty 17.4.2010.
- Nenonen, Marko 2001. ”Noitavainot Pohjois-Euroopassa. Länsieurooppalainen il-
miö.” http://www.uta.fi/laitokset/historia/noitanetti/noitavainot_pohjois.html.
Käytetty 6.8.2011.
- Newman, Barbara. Northwesternin yliopiston sivut ja professori Newmanin esittely.
<http://www.english.northwestern.edu/people/newman.html>. Käytetty 27.4.2010.
- Nikkanen, Irina, Nieminen, Eija & Pitkänen Laura 2001. Psykologian sanasto. Etälukio-
n psykologian verkko-oppimateriaali. Opetushallituksen verkkojulkaisu.
<http://www.oph.fi/etalukio/opiskelumodulit/psykologia/sanasto.html>. Tulostettu
9.5.2009.
- Nissinen, Martti 2001. ”Mitä on profetia?” Teologinen aikakauskirja 106:3, 2001 [s.
197–207]. Opiskelijakirjaston verkkojulkaisu. Helsinki: Teologinen julkaisuseu-

- ra. <http://www.opiskelijakirjasto.lib.helsinki.fi/eres/teol/nissinen197-207.pdf>. Käytetty 1.5.2009
- Ojanen, Markku 2009. ”Flow-ilmiö.” Artikkelin Onnellisuusprofessori Markku Ojasen kotisivuilla. <http://www.markkuojanen.com/sivut/psykologia/flow-ilmiF6.php>. Käytetty 9.5.2009.
- Ojanen, Markku 1999. ”Omaehtoisuuden ja hallinnan kehittyminen”. Artikkelin verkko-oppimateriaaliin Persoonallisuuden psykologia. Tampere: Psykologian laitos. http://www.uta.fi/laitokset/psyk/opiskelu/opetus/opetusmateriaalia/perpsy_1999/2.htm. Käytetty 3.5.2009.
- Orto – Vantaa – doksi oppimateriaali 2005. Vantaan ortodoksisen uskonnonopetuksen oppimateriaali- ja informaationsivusto. http://www.edu.vantaa.fi/ortodoksi/raamattu/yk_muistiinpanot.html. Käytetty 7.4.2010.
- Ortodoksi.net. ”Pyhä Augustinus.” http://www.ortodoksi.net/tietopankki/henkilot/pyhat/lannen_pyhia/augustinus.htm. Käytetty 14.4.2010.
- Osuna, Francisco de. Wikipedian artikkeli 1492–1541 eläneestä espanjalaisesta mystikosta ja Katalonian kirjallisuuden perustajasta. http://en.wikipedia.org/wiki/Francisco_de_Osuna. Käytetty 4.5.2010.
- Perkins, William. Wikipedian artikkeli 1558–1602 eläneestä puritaanisaarnaajasta. http://en.wikipedia.org/wiki/William_Perkins_%28Puritan%29. Käytetty 19.4.2010.
- Platon. Wikipedian artikkeli n. 427–347 eKr. eläneestä kreikkalaisesta filosofista. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Platon>. Käytetty 17.4.2010.
- Plutarkhos. Wikipedian artikkeli n. 45 – n. 120 jKr. eläneestä kreikkalaisesta filosofista. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Plutarkhos>. Käytetty 17.4.2010.
- Pseudo-Dionysios Areopagita. Wikipedian artikkeli n. 400–500 jKr. eläneestä kristillisestä filosofista. http://fi.wikipedia.org/wiki/Pseudo-Dionysios_Areopagita. Käytetty 17.4.2010.
- Plotinos. Wikipedian artikkeli n. 204/205–270 jKr. eläneestä kreikkalaisesta filosofista. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Plotinos>. Käytetty 17.4.2010.
- Pyhä Birgitta. Wikipedian artikkeli 1303–1373 eläneestä ruotsalaisesta naismystikosta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Pyh%C3%A4_Birgitta. Käytetty 27.4.2010.
- Pyhä Patrick. Wikipedian artikkeli (n. 387–493) Irlannin suojelupyhimyksestä. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Patrick. Käytetty 27.4.2010.

- Ratramnus. Wikipedian artikkeli saksalaisesta fransiskaaniteologista (k. 868). <http://en.wikipedia.org/wiki/Ratramnus>. Käytetty 30.4.2010.
- Saarinen, Esa 2010. ”Pierre Hadot: Mitä on antiikin filosofia?” Artikkelit blogissa 8.9.2010. http://www.esasaarinen.com/fi/kirjablogi/pierre_hadot-mita_on_antiikin_filosofia/. Käytetty 3.9.2011.
- Scönaun Elisabeth. Wikipedian artikkeli 1129–1165 eläneestä saksalaisesta mystikonunnasta. http://en.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_of_Sch%C3%B6nau. Käytetty 27.4.2010.
- Siddharta Gautama. Wikipedian artikkeli n. 563–483 eKr. eläneestä profeetasta ja buddhalaisuus-uskonnon perustajasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Siddhartha_Gautama. Käytetty 17.4.2010.
- Sokrates. Wikipedian artikkeli n. 380 eKr. eläneestä filosofista ja hänen opetuksistaan. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Sokrates>. Käytetty 7.4.2010.
- Spock, Benjamin. Wikipedian artikkeli 1903–1998 eläneestä yhdysvaltaisesta lastenlääkäri-psykologista. http://fi.wikipedia.org/wiki/Benjamin_Spock. Käytetty 20.4.2010.
- Strand, Mark. Wikipedian artikkeli 1934 syntyneestä Pulitzerilla palkitusta kirjailija-professorista. http://en.wikipedia.org/wiki/Mark_Strand. Käytetty 20.4.2010.
- Swedenborg, Emanuel. Wikipedian artikkeli 1688–1772 eläneestä mystikosta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Emanuel_Swedenborg. Käytetty 11.4.2010.
- Teinonen, Seppo A. Wikipedian artikkeli uskontotieteilijästä, joka tutki erityisesti espanjalaisia mystikoita. http://fi.wikipedia.org/wiki/Seppo_A._Teinonen. Käytetty 13.4.2010.
- Tieteen kuvalehti 10/2001. ”Voodoo kuuluu Haitin kansankulttuuriin”. Artikkelit Tieteen kuvalehdessä numero 10 sivu 5, 2001. <http://tieku.fi/kysy-meilta/voodoo-kuuluu-haitin-kansankulttuuriin>. Käytetty 2.5.2010.
- Tuomas Akvinolainen. Wikipedian artikkeli 1225–1274 eläneestä italialaisesta teologi-filosofista. http://fi.wikipedia.org/wiki/Tuomas_Akvinolainen. Käytetty 17.4.2010.
- Underhill, Evelyn. Englantilainen kirjailija (1875–1941), jonka kirjallisuus perustui elinikäiseen kiinnostukseen tutkia kristillistä mystiikkaa. http://en.wikipedia.org/wiki/Evelyn_Underhill. Käytetty 13.4.2010.
- Uskontotiede. Wikipedian artikkeli. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Uskontotiede>. Käytetty 1.5.2009.
- Uusi Kirkkoraamattu. Wikipedian artikkeli *Raamatun* uuden käännöksen tarpeellisuudesta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Uusi_kirkkoraamattu. Käytetty 17.4.2010.

- Uusi testamentti. Wikipedian artikkeli *Uuden testamentin* kehitysvaiheista. http://fi.wikipedia.org/wiki/Uusi_testamentti. Käytetty 17.4.2010.
- Vallius, Antti 2009. "Taidehistorian aikajana." Jyväskylän yliopiston oppimateriaalia. Jyväskylä: Taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos, Virtuaaliyliopisto. <http://virtuaaliyliopisto.jyu.fi/aikajana/>. Käytetty 24.8.2010.
- Vanhalakka, Vesa 2011. "Jerry Coyne: Miksi evoluutio on totta." Artikkelit *Aamulehden* verkkosivuilla 21.10.2011. <http://www.aamulehti.fi/Kirjat/1194702067154/artikkeli/jerry+a+coyne+miksi+evoluutio+on+totta.html>. Käytetty 21.10.2011.
- Villa, Janne 2011. "Uskonnonopetus on suomalaista sivistystä." Artikkelit *Sana*-lehdessä 10.3.2011. http://www.sana.fi/haastattelut/uskonnonopetus_on_suomalaisen_sivistysta/. Käytetty 16.10.2011.
- Vuolteenaho, Tomi 2008. "Varhaisten kristittyjen mainintoja Uuden testamentin synnystä." <http://www.theologica.fi/evangelicatestimonia.html>. Käytetty 14.8.2011.
- Watson, Leo 2011. "Prophet of God" claims mysterious manuscripts' s code has been cracked." <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2069481/Prophet-God-claims-mysterious-manuscripts-code-cracked.html>. Käytetty 2.4.2012.
- Wilkerson, David. Wikipedian artikkeli maailmankuulusta pastorista (s. 1931), joka sai näyn tulevaisuudesta. http://fi.wikipedia.org/wiki/David_Wilkerson. Kotisivut: http://www.worldchallenge.org/about_david_wilkerson. Käytetty 26.4.2010.
- Wittgenstein, Ludwig. Wikipedian artikkeli 1889–1951 eläneestä itävaltalais-englantilaisesta filosofista. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Wittgenstein>. Käytetty 7.4.2010.
- Zarathustralaisuus. Wikipedian artikkeli profeetta Zarathustran perustamasta muinaisesta uskonnosta. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Zarathustralaisuus>. Käytetty 19.4.2010.
- Zeisel, Eva. Wikipedian artikkeli 1906 syntyneestä unkarilaisesta ja Yhdysvalloissa toimineesta teollisesta suunnittelijasta. http://fi.wikipedia.org/wiki/Eva_Zeisel. Käytetty 20.4.2010
- Zipster, David. Kognitiotieteilijä. <http://www.cogsci.ucsd.edu/~zipser/>. Käytetty 17.4.2010.
- Zitting, Marianne 2011. "Suomalainen 'profeetta' väittää ratkaisseensa mysteerikäsi-kirjoituksen. http://www.iltalehti.fi/ulkomaat/2011120414875079_ul.shtml. Käytetty 2.4.2012.